Bundel - Raad openbaar Druten van 26 januari 2023

Agenda bijlagen

Besluitenlijst_Raad_openbaar_Druten_26_januari_2023

1 Opening en mededelingen

De voorzitter nodigt u uit voor een openbare vergadering van de gemeenteraad die gehouden wordt op donderdag 26 januari 2023 om 19.30 uur in de raadzaal van het gemeentehuis Druten.
De agenda en alle bijbehorende stukken zijn digitaal in te zien via iBabs en de website. De vergadering is live te volgen via www.druten.nl/vergaderingen.

1.a Benoeming van de heer Van den Broek en mevrouw Van den Bosch-van Kraaij tot burgerlid

Door Kernachtig Druten zijn de heer Van den Broek en mevrouw Van den Bosch-van Kraaij voorgedragen als burgerleden. Na de benoeming vindt de beëdiging plaats.

Dossier 4420 voorblad

Beslisnota Benoeming van de heer Van den Broek en mevrouw Van den Bosch-van Kraaij tot burgerlid

2 Vaststelling agenda

U wordt gevraagd de agenda van vanavond vast te stellen.

Agenda Raad openbaar - 26 januari 2023

3 Kiezen Voorstemmer bij stemprocedures

Bij hoofdelijke stemming brengt de voorstemmer als eerste zijn stem uit.

4 Besluitenlijst raadsvergadering

U wordt gevraagd om de besluitenlijst van de raadsvergadering van 15 december 2022 vast te stellen.

Concept besluitenlijst Raad openbaar - 15 december 2022.docx

5 Mondelinge vragen

Gelegenheid voor het stellen van politieke vragen aan het college van B&W. Raadsleden die hiervan gebruik willen maken moeten 24 uur van tevoren hun vragen indienen bij de voorzitter van de raad en de griffier.

6 HAMERSTUKKEN

6.1 Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023

Als iemand een uitkering heeft op basis van de Participatiewet, Wet Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (ook wel IOAW) of de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (ook wel IOAZ), horen daar verplichtingen bij. De gemeente heeft regels waarin staat wat precies de gevolgen zijn als iemand zich niet aan die verplichtingen houdt. Dit heet de Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ. Deze regels van de gemeente zijn verouderd, omdat er een nieuwe wet is over de inburgering. De raad wordt daarom gevraagd om de nieuwe verordening vast te stellen.

Dossier 4335 voorblad

Beslisnota Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023

Bijlage 1: Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023 481765_2

Bijlage 2: Gevraagd advies Afstemmingsverordening Participatiewet IOAW en IOAZ

6.2 Wijziging benoeming raadsleden in commissies e.d.

Het vertrek van twee raadsleden uit de gemeenteraad maakt het noodzakelijk om andere raadsleden in commissies en werkgroepen te benoemen. In het Presidium van 9 januari is gesproken over de invulling.

Dossier 4408 voorblad

Beslisnota Wijziging Benoemingen in commissies en werkgroepen.docx

6.3 Kaderbrief 2024 Modulaire Gemeenschappelijke Regeling - Rijk van Nijmegen

De gemeente is deelnemer aan de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Regio Rijk van Nijmegen, kortweg de MGR. De MGR bestaat uit drie modules waarbinnen in de regio wordt samengewerkt: het WerkBedrijf, ICT Rijk van Nijmegen en het samenwerkingsplatform. De MGR heeft een eigen begroting en stelt daar ieder jaar uitgangspunten voor op. Deze uitgangspunten, waar gemeenten die in de MGR zitten het voor een belangrijk deel over eens zijn, komen ook terug in de Startnotitie Arbeidsmarkt en re-integratie. De raad wordt gevraagd een zienswijze te geven op de uitgangspunten voor de begroting.

Dossier 4338 voorblad

Beslisnota Kaderbrief 2024 MGR RvN

Bijlage 1: Brief zienswijze

Bijlage 2: Kaderbrief MGR RvN 2024

6.4 Zienswijze Kadernota ODRN 2023-2024

De Omgevingsdienst Rijk van Nijmegen vraagt de deelnemende raden om een zienswijze te geven op de kadernota 2024. Hierin staan de nieuwe ontwikkelingen en risico's die nog niet (volledig) in- de begroting 2023 of meerjarenraming 2024 – 2026 zijn vertaald.

Dossier 4341 voorblad

Beslisnota Zienswijze Kadernota ODRN 2023-2024

Bijlage 1 - Zienswijze Kadernota 2023-2024

Bijlage 2 - Kadernota ODRN 2023-2024

7 DEBATSTUKKEN

7.1 Startnotitie Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid

De gemeenten in regio Rijk van Nijmegen willen een nieuw regionaal arbeidsmarktbeleid invoeren. De omstandigheden op de arbeidsmarkt zijn namelijk bijzonder: er is veel vraag naar arbeidskrachten en weinig aanbod. Ook is er bij het Werkbedrijf, dat bemiddelt tussen werkzoekenden en bedrijven in de regio Nijmegen, onderzocht of het beter kan. De adviezen uit dat onderzoek willen de gemeenten graag verwerken in het nieuwe beleid. De eerste stap naar het nieuwe beleid is de Startnotitie Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid. De raad wordt gevraagd te reageren op de startnotitie.

Dossier 4225 voorblad

Beslisnota Startnotitie 'Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid'

Bijlage 1: Startnotitie 'Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid'

Ingekomen brief - Adviesraad Sociaal Domein Druten - Gevraagd advies op startnotitie Arbeidsmarkt en re-integratie 2023-2027.pdf

Reactie college advies ASDD Startnotitie Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid.pdf

7.1 Motie inzet innovatie - aangekondigd.pdf

7.1 Motie stimuleren verbinding 3 O's en participatiebudget - aangekondigd.pdf

7.2 Zienswijze Kaderbrief 2024 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

De Veiligheidsregio Gelderland Zuid (VRGZ) is een organisatie voor brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en voorbereiding en coördinatie op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. In de kaderbrief 2024 van 10 november 2022 geeft het dagelijks bestuur van de VRGZ de raden van de deelnemende gemeenten de gelegenheid om een zienswijze te geven op de kaderbrief 2024.

Dossier 4319 voorblad

Beslisnota Raad - zienswijze Kaderbrief 2024.docx

Bijlage 1: Zienswijze Kaderbrief 2024 Raad Druten.docx

Bijlage 2: Kaderbrief VRGZ 2024.pdf,Informatienota Zienswijze Kaderbrief 2024 VRGZ Raad Druten

7.3 Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen

In 2020 zijn gemeenten in de Groene Metropoolregio, provincie Gelderland en het Rijk een partnerschap aangegaan voor een beter werkende woningmarkt. Het Rijk streeft ernaar om tot en met 2030 900.000 woningen te bouwen. Ook zijn er afspraken gemaakt tussen het Rijk en de provincie Gelderland over de realisatie van nog eens 100.000 woningen tot en met 2030. De Woondeal vormt de nadere invulling van die afspraken in onze regio. Deze woondeal wordt nu geactualiseerd en geconcretiseerd. De raad wordt gevraagd om de Woondeal 2.0 als uitgangspunt te hanteren bij de herbeoordeling van lokaal ruimtelijk en volkshuisvestelijk beleid.

Dossier 4359 voorblad

Beslisnota Woondeal 2.0 regio AN raad

Bijlage 1 221209 Woondeal Regio AN

Bijlage 2 221209 GMR Reactienota concept Woondeal

Bijlage 3 221209 Notitie woningbehoefte Groene Metropoolregio

7.4 Wijzigingsverordening van de verordening op de heffing en invordering van leges 2023 Druten

De gemeenteraad heeft op 15 december 2022 de tarieven en de verordeningen voor belastingen en leges voor het jaar 2023 vastgesteld. Deze verordening moet worden gewijzigd omdat er een fout is geconstateerd in de tarieven van de Wet op de kansspelen. De raad wordt gevraagd de wijziging vast te stellen.

Dossier 4390 voorblad

Beslisnota Wijzigingsverordening van de verordening op de heffing en invordering van leges 2023 Druten

Bijlage 1: Wijzigingsverordening Verordening op de heffing en invordering van leges Druten 2023

8 RAADSINFORMATIE

8.a Lijst ingekomen stukken

Raadsleden kunnen over een ingekomen stuk verhelderende vragen stellen, mits uiterlijk 24 uur van te voren gemeld bij de voorzitter van de raad en de griffier.
De raad wordt gevraagd in te stemmen met de voorgestelde wijze van afdoening van de ingekomen stukken.

Lijst ingekomen brieven - raadsvergadering - 26 januari 2022

8.b Schriftelijke mededelingen van het college

Via raadsinformatienota's informeert het college de gemeenteraad over de voortgang van bepaalde dossiers. Deze informatienota's zijn ter kennisname.
Inhoudelijk agenderen van een informatienota kan door een gemotiveerd verzoek in te dienen bij het Presidium. Het Presidium bepaalt vervolgens hoe en wanneer de informatienota wordt geagendeerd.

8.b.1 Opstapplaatsen en tekort aan chauffeurs in het leerlingenvervoer

Dossier 4163 voorblad

Informatienota Opstapplaatsen en tekort aan chauffeurs in het leerlingenvervoer

Beantwoording Technische vragen - Opstapplaatsen-tekort leerlingenvervoer - Sociaal Maas en Waal

8.b.2 Vierjaarlijks bestuursonderzoek Groeisaam door Inspectie van het Onderwijs

Dossier 4215 voorblad

Informatienota Vierjaarlijks bestuursonderzoek Groeisaam door Inspectie van het Onderwijs

bijlage 1: Inspectierapport Vierjaarlijks bestuursonderzoek Groeisaam

8.b.3 Bestuursverslag 2021 Groeisaam

Dossier 4191 voorblad

Informatienota Bestuursverslag 2021 Groeisaam

bijlage 1: Bestuursverslag Groeisaam 2021

8.b.4 Status vluchtelingencrisis oktober 2022

De raadsbrief is ter kennisneming via de mail naar de raads- en burgerleden gegaan. Daarnaast zou deze brief als een informatienota aan de raad aangeboden worden. Op advies van uw griffie is de procedure dat de brief eerst als collegenota op de agenda bij het college komt om vervolgens doorgestuurd te worden naar de raad.

Dossier 4214 voorblad

Informatienota Status vluchtelingencrisis oktober 2022.pdf

8.b.5 Implementatie Wijzigingswet Wet gemeenschappelijke regelingen; de aanpak in Rijk van Nijmegen

Dossier 4263 voorblad

Informatienota Implementatie Wijzigingswet Wet gemeenschappelijke regelingen de aanpak in Rijk van Nijmegen

De aanpak van Rijk van Nijmegen van de implementatie Wijzigingswet Wet gemeenschappelijke regel

B1 Projectplan Implementatie Wijzigingswet Wgr. versie 13 juni 2022 rm

B2 Bijlage bij het Projectplan Memo wijzigingen Wgr versie 13 juni 2022 rm

B3 Implementatie Wijzigingswet Wet gemeenschappelijke regelingen de aanpak in Rijk van Nijmegen

B4 Informatiebrief aan de GRen rm

8.b.6 Opstellen Armoede- en schuldhulpverleningsbeleid

Dossier 4253 voorblad

Informatienota Opstellen van het armoede- en schuldhulpverleningsbeleid

8.b.7 Aanpassing studietoeslag

Dossier 4246 voorblad

Informatienota Aanpassing studietoeslag

8.b.8 Stand van zaken project De Gelenberg

Memo aan de raad over stand van zaken.

Dossier 3393 voorblad

Memo raad Stand van Zaken Project De Gelenberg

8.b.9 2e Bestuursrapportage 2022 WDW

Dossier 4287 voorblad

Informatienota 2e Bestuursrapportage 2022 WDW

Beantwoording technische vragen - 2e Bestuursrapportage 2022 WDW - Sociaal Maas en Waal

8.b.10 Aanpak energiearmoede

Dossier 4220 voorblad

Informatienota Aanpak energiearmoede

Bijlage 1: Regeling duurzame koelkasten

8.b.11 Stand van zaken Integrale aanpak Deest

Dossier 4293 voorblad

Informatienota Stand van zaken Integrale aanpak Deest

8.b.12 Voortgang cijfers woningbouwplannen

Dossier 4305 voorblad

Informatienota Voortgang cijfers woningbouwplannen

Informatienota Voortgang cijfers woningbouwplannen (oude versie)

8.b.13 Raadsbrief status vluchtelingencrisis december 2022

De raadsbrief is op 8 december verstuurd aan de raadsleden.

Dossier 4315 voorblad

Raadsbrief Druten Stand van zaken vluchtelingen.pdf

Bijlage 1: Transitieplan Crisisnoodopvang asielzoekers Gelderland 30-11-2022.pdf

8.b.14 Zienswijze Kaderbrief 2024 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Deze zienswijze is vooralsnog aangeboden als informatienota, maar dient o.g.v. het vastgestelde toezichtarrangement op gemeenschappelijke regelingen en de op 15 december 2022 vastgestelde delegatiebesluit als beslisnota te worden behandeld. De stukken staan bij agendapunt 7.2.

8.b.15 Onderzoek Netcongestie: inventarisatie effecten en oplossingen

Dossier 4349 voorblad

Informatienota raad Netcongestie onderzoek

Bijlage 1: rapport Energy Indeed "Netcongestie: effecten en oplossingen netcongestie gemeente Druten""

Beantwoording technische vragen - Onderzoek Netcongestie inventarisatie effecten en oplossingen - Sociaal Maas en Waal

Bijlage bij beantwoording technische vragen - Onderzoek Netcongestie inventarisatie effecten en oplossingen - Sociaal Maas en Waal - Transitievisie Warmte

Beantwoording technische vragen - Onderzoek Netcongestie inventarisatie effecten en oplossingen - Sociaal Maas en Waal - Aanvulling met interactieve website Transitievisie Warmte

8.c Schriftelijke raadsvragen en antwoorden

8.c.1 Beantwoording schriftelijke vragen - Vrachtverkeer in Deest - Kernachtig Druten

Dossier 4185 voorblad

Beantwoording schriftelijke vragen - Vrachtverkeer in Deest - Kernachtig Druten

8.c.2 Beantwoording schriftelijke vragen - Status zonneparken - Kernachtig Druten

In 2021/2022 zijn er meerdere initiatieven voor het opzetten van zonneparken goedgekeurd door de gemeenteraad in Druten. Deze informatienota geeft de stand van zaken weer.

Dossier 4266 voorblad

Informatienota Status zonneparken Druten

8.d Mondelinge mededelingen van het college

Het college kan de gemeenteraad ook mondeling informeren over de voortgang van bepaalde ontwikkelingen.

8.e Mededelingen uit commissies en werkgroepen

Raadsleden kunnen een korte terugkoppeling geven over actuele ontwikkelingen in commissies en werkgroepen. Verzoeken kunnen uiterlijk 24 uur van te voren worden gemeld bij de voorzitter van de raad en de griffier.

9 Sluiting

Gemeente Druten

Besluitenlijst Raad openbaar Druten

Datum	26-01-2023
Tijd	19:30 - 20:15
Locatie	Druten, raadzaal
Voorzitter	C.A.A. van Rhee - Oud Ammerveld
Aanwezigen	C.J.G. Arts, Willy Brink, T.H. van Dinteren, C.M.G. Dolmans, E.A.M. Huntink, M.H.T. Lepoutre, L.J.A.M. Meeuwsen - van Rhijn, J. Mooren, W.T.J. Nuij, R.H.A.M. Postulart, M.A. van Rijn, C.A.A. van Rhee - Oud Ammerveld, C.P.T. de Waard-Barten, Elsa Weijenberg, A.H. Wijnen, Gérard Wildt, de, G.S.B. Worm, G.T.M. van der Zwaluw en R.E. Zwartkruis
Griffier	Elsa Weijenberg
Wethouders	Willy Brink en Gérard de Wildt
Afwezigen	M. Aslan, M. Enkür en R.G.C.J. Thoonen (wethouder)
Toelichting	De voorlopige agenda is vastgesteld door het Presidium en aangevuld met het advies van het RTG.

1 Opening en mededelingen

De voorzitter nodigt u uit voor een openbare vergadering van de gemeenteraad die gehouden wordt op donderdag 26 januari 2023 om 19.30 uur in de raadzaal van het gemeentehuis Druten.
De agenda en alle bijbehorende stukken zijn digitaal in te zien via iBabs en de website. De vergadering is live te volgen via www.druten.nl/vergaderingen.

Notulen:

De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur.
Met kennisgeving afwezig zijn: raadsleden Enkür en Aslan en wethouder Thoonen.

1.a Benoeming van de heer Van den Broek en mevrouw Van den Bosch-van Kraaij tot burgerlid

Door Kernachtig Druten zijn de heer Van den Broek en mevrouw Van den Bosch-van Kraaij voorgedragen als burgerleden. Na de benoeming vindt de beëdiging plaats.

Bijlagen:

Dossier 4420 voorblad.pdf

Beslisnota Benoeming van de heer Van den Broek en mevrouw Van den Bosch-van Kraaij tot burgerlid

Stemuitslag:

15 stemmen voor

Stemuitslag details:

Dinteren, T.H. van (Fractie Dorpslijst Afferden): voor
Nuij, W.T.J. (Fractie Dorpslijst Afferden): voor
Huntink, E.A.M. (Fractie Dorpslijst Horssen): voor
Rijn, M.A. van (Fractie Dorpslijst Horssen): voor
Meeuwsen - van Rhijn, L.J.A.M. (Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid): voor
Postulart, R.H.A.M. (Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid): voor
Arts, C.J.G. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Lepoutre, M.H.T. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Waard-Barten, C.P.T. de (Fractie Kernachtig Druten): voor
Wijnen, A.H. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Worm, G.S.B. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Zwaluw, G.T.M. van der (Fractie Kernachtig Druten): voor
Dolmans, C.M.G. (Fractie Sociaal Maas en Waal): voor
Mooren, J. (Fractie Sociaal Maas en Waal): voor
Zwartkruis, R.E. (Fractie Welzijn Druten): voor

Besluit (Aangenomen):

de Gemeenteraad besluit:
1. Tot burgerlid te benoemen met ingang van 26 januari 2023:
- De heer E.J.M.A. van den Broek, namens Kernachtig Druten;
- Mevrouw H.W.A. van den Bosch-van Kraaij, namens Kernachtig Druten.

Toelichting:

Het besluit is unaniem (bij acclamatie) genomen.
Zij leggen beiden de belofte af.

2 Vaststelling agenda

U wordt gevraagd de agenda van vanavond vast te stellen.

Bijlagen:

Agenda Raad openbaar - 26 januari 2023

Besluit:

De agenda van de raadsvergadering van 26 januari 2023 wordt ongewijzigd vastgesteld.

3 Kiezen Voorstemmer bij stemprocedures

Bij hoofdelijke stemming brengt de voorstemmer als eerste zijn stem uit.

Notulen:

Mevrouw Meeuwsen-Van Rhijn is voorstemmer.

4 Besluitenlijst raadsvergadering

U wordt gevraagd om de besluitenlijst van de raadsvergadering van 15 december 2022 vast te stellen.

Bijlagen:

Concept besluitenlijst Raad openbaar - 15 december 2022.docx

Besluit:

De besluitenlijst van de raadsvergadering van 15 december 2022 wordt ongewijzigd vastgesteld.

5 Mondelinge vragen

Gelegenheid voor het stellen van politieke vragen aan het college van B&W. Raadsleden die hiervan gebruik willen maken moeten 24 uur van tevoren hun vragen indienen bij de voorzitter van de raad en de griffier.

Notulen:

Er zijn geen mondelinge vragen.

6 HAMERSTUKKEN

6.1 Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023

Als iemand een uitkering heeft op basis van de Participatiewet, Wet Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (ook wel IOAW) of de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (ook wel IOAZ), horen daar verplichtingen bij. De gemeente heeft regels waarin staat wat precies de gevolgen zijn als iemand zich niet aan die verplichtingen houdt. Dit heet de Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ. Deze regels van de gemeente zijn verouderd, omdat er een nieuwe wet is over de inburgering. De raad wordt daarom gevraagd om de nieuwe verordening vast te stellen.

Bijlagen:

Dossier 4335 voorblad.pdf

Beslisnota Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023

Bijlage 1: Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023 481765_2

Bijlage 2: Gevraagd advies Afstemmingsverordening Participatiewet IOAW en IOAZ

Stemuitslag:

15 stemmen voor

Stemuitslag details:

Dinteren, T.H. van (Fractie Dorpslijst Afferden): voor

Nuij, W.T.J. (Fractie Dorpslijst Afferden): voor

Huntink, E.A.M. (Fractie Dorpslijst Horssen): voor

Rijn, M.A. van (Fractie Dorpslijst Horssen): voor

Meeuwsen - van Rhijn, L.J.A.M. (Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid): voor

Postulart, R.H.A.M. (Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid): voor

Arts, C.J.G. (Fractie Kernachtig Druten): voor

Lepoutre, M.H.T. (Fractie Kernachtig Druten): voor

Waard-Barten, C.P.T. de (Fractie Kernachtig Druten): voor

Wijnen, A.H. (Fractie Kernachtig Druten): voor

Worm, G.S.B. (Fractie Kernachtig Druten): voor

Zwaluw, G.T.M. van der (Fractie Kernachtig Druten): voor

Dolmans, C.M.G. (Fractie Sociaal Maas en Waal): voor

Mooren, J. (Fractie Sociaal Maas en Waal): voor

Zwartkruis, R.E. (Fractie Welzijn Druten): voor

Besluit (Aangenomen):

De gemeenteraad besluit:
1. De afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023 van de gemeente Druten vast te stellen;
2. De huidige afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW, IOAZ 2015 van de gemeente Druten gelijktijdig in te trekken.

Toelichting:

Het besluit is unaniem (bij hamerslag) genomen.

6.2 Wijziging benoeming raadsleden in commissies e.d.

Het vertrek van twee raadsleden uit de gemeenteraad maakt het noodzakelijk om andere raadsleden in commissies en werkgroepen te benoemen. In het Presidium van 9 januari is gesproken over de invulling.

Bijlagen:

Dossier 4408 voorblad.pdf

Beslisnota Wijziging Benoemingen in commissies en werkgroepen.docx

Stemuitslag:

15 stemmen voor

Stemuitslag details:

Dinteren, T.H. van (Fractie Dorpslijst Afferden): voor

Nuij, W.T.J. (Fractie Dorpslijst Afferden): voor

Huntink, E.A.M. (Fractie Dorpslijst Horssen): voor

Rijn, M.A. van (Fractie Dorpslijst Horssen): voor

Meeuwsen - van Rhijn, L.J.A.M. (Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid): voor

Postulart, R.H.A.M. (Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid): voor

Arts, C.J.G. (Fractie Kernachtig Druten): voor

Lepoutre, M.H.T. (Fractie Kernachtig Druten): voor

Waard-Barten, C.P.T. de (Fractie Kernachtig Druten): voor

Wijnen, A.H. (Fractie Kernachtig Druten): voor

Worm, G.S.B. (Fractie Kernachtig Druten): voor

Zwaluw, G.T.M. van der (Fractie Kernachtig Druten): voor

Dolmans, C.M.G. (Fractie Sociaal Maas en Waal): voor

Mooren, J. (Fractie Sociaal Maas en Waal): voor

Zwartkruis, R.E. (Fractie Welzijn Druten): voor

Besluit (Aangenomen):

1. Tot plaatsvervangend lid van de auditcommissie te benoemen:
   a. de heer J. Mooren namens Sociaal Maas en Waal;
2. Tot leden van de agendacommissie GroeneMetropoolRegio te benoemen:
   a. heer C. Dolmans (Sociaal Maas en Waal)
3. Tot gemeentelijk vertegenwoordiger vanuit de raad in de stichting Vizier te benoemen de heer T. van Dinteren (Dorpslijst Afferden);

4. In het raadsduo voor de gemeenschappelijke regelingen te benoemen, voor de
   a. Veiligheidsregio: de heer J. Mooren (Sociaal Maas en Waal)
5. In de raadstrio's te benoemen, voor de
   a. WDW: de heer R. Zwartkruis in plaats van de heer H. Aslan (Welzijn Druten)
   b. Groene Metropool Regio: de heer C. Dolmans (Sociaal Maas en Waal)
6. Met ingang van 2023 voor de afvaardiging in de Euregioraad geen raadsleden te benoemen en dit over te laten aan het college
7. Bij verhindering of ontstentenis van alle wethouders wordt het ambt van burgemeester waargenomen door de aangewezen plaatsvervangend voorzitter van de raad, de heer G. Worm.

Toelichting:

Het besluit is unaniem (bij hamerslag) genomen.

Notulen:

Interesse voor de nog openstaande vacature van lid agendacommissie GMR kan worden gemeld bij het Presidium.

6.3 Kaderbrief 2024 Modulaire Gemeenschappelijke Regeling - Rijk van Nijmegen

De gemeente is deelnemer aan de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Regio Rijk van Nijmegen, kortweg de MGR. De MGR bestaat uit drie modules waarbinnen in de regio wordt samengewerkt: het WerkBedrijf, ICT Rijk van Nijmegen en het samenwerkingsplatform. De MGR heeft een eigen begroting en stelt daar ieder jaar uitgangspunten voor op. Deze uitgangspunten, waar gemeenten die in de MGR zitten het voor een belangrijk deel over eens zijn, komen ook terug in de Startnotitie Arbeidsmarkt en re-integratie. De raad wordt gevraagd een zienswijze te geven op de uitgangspunten voor de begroting.

Bijlagen:

Dossier 4338 voorblad.pdf

Beslisnota Kaderbrief 2024 MGR RvN

Bijlage 1: Brief zienswijze

Bijlage 2: Kaderbrief MGR RvN 2024

Stemuitslag:

15 stemmen voor

Stemuitslag details:

Dinteren, T.H. van (Fractie Dorpslijst Afferden): voor
Nuij, W.T.J. (Fractie Dorpslijst Afferden): voor
Huntink, E.A.M. (Fractie Dorpslijst Horssen): voor
Rijn, M.A. van (Fractie Dorpslijst Horssen): voor
Meeuwsen - van Rhijn, L.J.A.M. (Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid): voor
Postulart, R.H.A.M. (Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid): voor
Arts, C.J.G. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Lepoutre, M.H.T. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Waard-Barten, C.P.T. de (Fractie Kernachtig Druten): voor
Wijnen, A.H. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Worm, G.S.B. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Zwaluw, G.T.M. van der (Fractie Kernachtig Druten): voor
Dolmans, C.M.G. (Fractie Sociaal Maas en Waal): voor
Mooren, J. (Fractie Sociaal Maas en Waal): voor
Zwartkruis, R.E. (Fractie Welzijn Druten): voor

Besluit (Aangenomen):

De gemeenteraad besluit:
1. De zienswijze op de kaders van de MGR begroting 2024-2027 (bijlage 1) vast te stellen.

Toelichting:

Het besluit is unaniem (bij hamerslag) genomen.

6.4 Zienswijze Kadernota ODRN 2023-2024

De Omgevingsdienst Rijk van Nijmegen vraagt de deelnemende raden om een zienswijze te geven op de kadernota 2024. Hierin staan de nieuwe ontwikkelingen en risico's die nog niet (volledig) in- de begroting 2023 of meerjarenraming 2024 – 2026 zijn vertaald.

Bijlagen:

Dossier 4341 voorblad.pdf
Beslisnota Zienswijze Kadernota ODRN 2023-2024
Bijlage 1 - Zienswijze Kadernota 2023-2024
Bijlage 2 - Kadernota ODRN 2023-2024

Stemuitslag:

15 stemmen voor

Stemuitslag details:

Dinteren, T.H. van (Fractie Dorpslijst Afferden): voor
Nuij, W.T.J. (Fractie Dorpslijst Afferden): voor
Huntink, E.A.M. (Fractie Dorpslijst Horssen): voor
Rijn, M.A. van (Fractie Dorpslijst Horssen): voor
Meeuwsen - van Rhijn, L.J.A.M. (Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid): voor
Postulart, R.H.A.M. (Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid): voor
Arts, C.J.G. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Lepoutre, M.H.T. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Waard-Barten, C.P.T. de (Fractie Kernachtig Druten): voor
Wijnen, A.H. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Worm, G.S.B. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Zwaluw, G.T.M. van der (Fractie Kernachtig Druten): voor
Dolmans, C.M.G. (Fractie Sociaal Maas en Waal): voor
Mooren, J. (Fractie Sociaal Maas en Waal): voor
Zwartkruis, R.E. (Fractie Welzijn Druten): voor

Besluit (Aangenomen):

De gemeenteraad besluit:
1. De zienswijze vast te laten stellen over de Kadernota 2023-2024 van de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (hierna ODRN);
2. De zienswijze middels bijgevoegde brief aan het Dagelijks Bestuur van de ODRN kenbaar te maken.

Toelichting:

Het besluit is unaniem (bij hamerslag) genomen.

7 DEBATSTUKKEN

7.1 Startnotitie Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid

De gemeenten in regio Rijk van Nijmegen willen een nieuw regionaal arbeidsmarktbeleid invoeren. De omstandigheden op de arbeidsmarkt zijn namelijk bijzonder: er is veel vraag naar arbeidskrachten en weinig aanbod. Ook is er bij het Werkbedrijf, dat bemiddelt tussen werkzoekenden en bedrijven in de regio Nijmegen, onderzocht of het beter kan. De adviezen uit dat onderzoek willen de gemeenten graag verwerken in het nieuwe beleid. De eerste stap naar het nieuwe beleid is de Startnotitie Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid. De raad wordt gevraagd te reageren op de startnotitie.

Bijlagen:

Dossier 4225 voorblad.pdf

Beslisnota Startnotitie 'Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid'

Bijlage 1: Startnotitie 'Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid'

Ingekomen brief - Adviesraad Sociaal Domein Druten - Gevraagd advies op startnotitie Arbeidsmarkt en re-integratie 2023-2027.pdf

Reactie college advies ASDD Startnotitie Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid.pdf

7.1 Motie inzet innovatie - aangekondigd.pdf

7.1 Motie stimuleren verbinding 3 O's en participatiebudget - aangekondigd.pdf

Stemuitslag:

15 stemmen voor

Stemuitslag details:

Dinteren, T.H. van (Fractie Dorpslijst Afferden): voor

Nuij, W.T.J. (Fractie Dorpslijst Afferden): voor

Huntink, E.A.M. (Fractie Dorpslijst Horssen): voor

Rijn, M.A. van (Fractie Dorpslijst Horssen): voor

Meeuwsen - van Rhijn, L.J.A.M. (Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid): voor

Postulart, R.H.A.M. (Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid): voor

Arts, C.J.G. (Fractie Kernachtig Druten): voor

Lepoutre, M.H.T. (Fractie Kernachtig Druten): voor

Waard-Barten, C.P.T. de (Fractie Kernachtig Druten): voor

Wijnen, A.H. (Fractie Kernachtig Druten): voor

Worm, G.S.B. (Fractie Kernachtig Druten): voor

Zwaluw, G.T.M. van der (Fractie Kernachtig Druten): voor

Dolmans, C.M.G. (Fractie Sociaal Maas en Waal): voor

Mooren, J. (Fractie Sociaal Maas en Waal): voor

Zwartkruis, R.E. (Fractie Welzijn Druten): voor

Besluit (Aangenomen):

de Gemeenteraad besluit:
De arbeidsmarktvisie en de beleidsrichtingen voor onder andere de dienstverlening en de financiering van het regionaal WerkBedrijf in de komende jaren, die het college voorstelt in de Startnotitie Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid (bijlage 1) te onderschrijven.

Toelichting:

Het besluit is unaniem genomen.

Inzet op innovatie

Besluit (Aangenomen):

de gemeenteraad roept het college van burgemeester en wethouders op om:
In het beleidsplan Arbeidsmarkt en re-integratiebeleid een paragraaf op te nemen waarin wordt ingegaan op extra aandacht voor het aanjagen, promoten en uitwisselen met de andere gemeenten in het Rijk van Nijmegen en het Werkbedrijf van innovatieve ideeën om de kansen van kandidaten met een afstand tot de arbeidsmarkt op een baan te vergroten

Moties Druten:

Stemuitslag:

15 stemmen voor

Stemuitslag details:

Dinteren, T.H. van (Fractie Dorpslijst Afferden): voor
Nuij, W.T.J. (Fractie Dorpslijst Afferden): voor
Huntink, E.A.M. (Fractie Dorpslijst Horssen): voor
Rijn, M.A. van (Fractie Dorpslijst Horssen): voor
Meeuwsen - van Rhijn, L.J.A.M. (Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid): voor
Postulart, R.H.A.M. (Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid): voor
Arts, C.J.G. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Lepoutre, M.H.T. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Waard-Barten, C.P.T. de (Fractie Kernachtig Druten): voor
Wijnen, A.H. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Worm, G.S.B. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Zwaluw, G.T.M. van der (Fractie Kernachtig Druten): voor
Dolmans, C.M.G. (Fractie Sociaal Maas en Waal): voor
Mooren, J. (Fractie Sociaal Maas en Waal): voor
Zwartkruis, R.E. (Fractie Welzijn Druten): voor

Toelichting:

De motie inzet op innovatie is unaniem aangenomen.

Stimuleren verbinding 3 O's en participatiebudget

Besluit (Aangenomen):

de Gemeenteraad roept het college van burgemeester en wethouders op om:
1. Te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om het participatiebudget voor lokale dienstverlening/maatwerk in te zetten ten behoeve van het stimuleren van lokale en regionale verbinding van de 3 O's (overheid, ondernemer en onderwijs)

2. Het aandeel van het participatiebudget in lokale dienstverlening/maatwerk binnen de financieringssystematiek te maximaliseren.

Stemuitslag:
15 stemmen voor
Stemuitslag details:
Dinteren, T.H. van (Fractie Dorpslijst Afferden): voor
Nuij, W.T.J. (Fractie Dorpslijst Afferden): voor
Huntink, E.A.M. (Fractie Dorpslijst Horssen): voor
Rijn, M.A. van (Fractie Dorpslijst Horssen): voor
Meeuwsen - van Rhijn, L.J.A.M. (Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid): voor
Postulart, R.H.A.M. (Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid): voor
Arts, C.J.G. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Lepoutre, M.H.T. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Waard-Barten, C.P.T. de (Fractie Kernachtig Druten): voor
Wijnen, A.H. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Worm, G.S.B. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Zwaluw, G.T.M. van der (Fractie Kernachtig Druten): voor
Dolmans, C.M.G. (Fractie Sociaal Maas en Waal): voor
Mooren, J. (Fractie Sociaal Maas en Waal): voor
Zwartkruis, R.E. (Fractie Welzijn Druten): voor

Toelichting:
De motie stimuleren verbinding 3 O's en participatiebudget is unaniem aangenomen.

Notulen:
Portefeuillehouder Van Rhee-Oud Ammerveld zegt toe bij de Veiligheidsregio onder de aandacht te brengen de verzoeken ut Druten om
- een extern uitgevoerde benchmark te houden
- de extra middelen die de Veiligheidsregio gaat krijgen in te zetten voor invulling van de door verschillende gemeentes voorgestane bezuinigingsmaatregel.

7.2 Zienswijze Kaderbrief 2024 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

De Veiligheidsregio Gelderland Zuid (VRGZ) is een organisatie voor brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en voorbereiding en coördinatie op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing.
In de kaderbrief 2024 van 10 november 2022 geeft het dagelijks bestuur van de VRGZ de raden van de deelnemende gemeenten de gelegenheid om een zienswijze te geven op de kaderbrief 2024.

Bijlagen:

Dossier 4319 voorblad.pdf

Beslisnota Raad - zienswijze Kaderbrief 2024.docx

Bijlage 1: Zienswijze Kaderbrief 2024 Raad Druten.docx

Bijlage 2: Kaderbrief VRGZ 2024.pdf,Informatienota Zienswijze Kaderbrief 2024 VRGZ Raad Druten

Stemuitslag:

15 stemmen voor

Stemuitslag details:

Dinteren, T.H. van (Fractie Dorpslijst Afferden): voor

Nuij, W.T.J. (Fractie Dorpslijst Afferden): voor

Huntink, E.A.M. (Fractie Dorpslijst Horssen): voor

Rijn, M.A. van (Fractie Dorpslijst Horssen): voor

Meeuwsen - van Rhijn, L.J.A.M. (Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid): voor

Postulart, R.H.A.M. (Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid): voor

Arts, C.J.G. (Fractie Kernachtig Druten): voor

Lepoutre, M.H.T. (Fractie Kernachtig Druten): voor

Waard-Barten, C.P.T. de (Fractie Kernachtig Druten): voor

Wijnen, A.H. (Fractie Kernachtig Druten): voor

Worm, G.S.B. (Fractie Kernachtig Druten): voor

Zwaluw, G.T.M. van der (Fractie Kernachtig Druten): voor

Dolmans, C.M.G. (Fractie Sociaal Maas en Waal): voor

Mooren, J. (Fractie Sociaal Maas en Waal): voor

Zwartkruis, R.E. (Fractie Welzijn Druten): voor

Besluit (Aangenomen):

de Gemeenteraad besluit:
1. De zienswijze vast te stellen over de kaderbrief 2024 van de Veiligheidsregio Gelderland Zuid (hierna VRGZ) met het volgende aandachtspunt:
a. In deze Kaderbrief staat een grote mate van onzekerheid centraal. De financiële vertaalslag komt aan de orde bij de behandeling van de zienswijze op de conceptbegroting 2024.
2. De zienswijze middels bijgevoegde brief aan het bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland Zuid kenbaar te maken.

Toelichting:

Het besluit is unaniem genomen.

Toezeggingen Druten:

benchmark en bezuinigingsmaatregel Veiligheidsregio

Notulen:

Portefeuillehouder Van Rhee-Oud Ammerveld zegt toe bij de Veiligheidsregio onder de aandacht te brengen de verzoeken uit Druten om
- met de samenwerkende gemeenten in de regio een extern uitgevoerde benchmark te houden,
- de extra middelen die de Veiligheidsregio gaat krijgen in te zetten voor invulling van de door verschillende deelnemende gemeentes voorgestane bezuinigingsmaatregel.

7.3 Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen

In 2020 zijn gemeenten in de Groene Metropoolregio, provincie Gelderland en het Rijk een partnerschap aangegaan voor een beter werkende woningmarkt. Het Rijk streeft ernaar om tot en met 2030 900.000 woningen te bouwen. Ook zijn er afspraken gemaakt tussen het Rijk en de provincie Gelderland over de realisatie van nog eens 100.000 woningen tot en met 2030. De Woondeal vormt de nadere invulling van die afspraken in onze regio. Deze woondeal wordt nu geactualiseerd en geconcretiseerd. De raad wordt gevraagd om de Woondeal 2.0 als uitgangspunt te hanteren bij de herbeoordeling van lokaal ruimtelijk en volkshuisvestelijk beleid.

Bijlagen:

Dossier 4359 voorblad.pdf

Beslisnota Woondeal 2.0 regio AN raad

Bijlage 1 221209 Woondeal Regio AN

Bijlage 2 221209 GMR Reactienota concept Woondeal

Bijlage 3 221209 Notitie woningbehoefte Groene Metropoolregio

Stemuitslag:

15 stemmen voor

Stemuitslag details:

Dinteren, T.H. van (Fractie Dorpslijst Afferden): voor

Nuij, W.T.J. (Fractie Dorpslijst Afferden): voor

Huntink, E.A.M. (Fractie Dorpslijst Horssen): voor

Rijn, M.A. van (Fractie Dorpslijst Horssen): voor

Meeuwsen - van Rhijn, L.J.A.M. (Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid): voor

Postulart, R.H.A.M. (Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid): voor
Arts, C.J.G. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Lepoutre, M.H.T. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Waard-Barten, C.P.T. de (Fractie Kernachtig Druten): voor
Wijnen, A.H. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Worm, G.S.B. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Zwaluw, G.T.M. van der (Fractie Kernachtig Druten): voor
Dolmans, C.M.G. (Fractie Sociaal Maas en Waal): voor
Mooren, J. (Fractie Sociaal Maas en Waal): voor
Zwartkruis, R.E. (Fractie Welzijn Druten): voor

Besluit (Aangenomen):

1. De Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen als uitgangspunt te hanteren bij de herijking van lokaal ruimtelijk en volkshuisvestelijk beleid met daarin de volgende inzet:

• In lijn met de nationale doelstelling naar 2/3 betaalbaar een vergroting van de beschikbaarheid van woningen voor mensen met lage en middeninkomens, waaronder veel starters, te realiseren.
• Te zorgen voor voldoende betaalbare woningen voor aandachtsgroepen en een evenwichtige spreiding daarvan over de gemeenten.
• Binnen de nieuwbouw te zorgen voor minimaal 30% sociale huur en minimaal 35% middenhuur en betaalbare koop (tot € 355.000).
• Een op basis van het woningbehoefteonderzoek per gemeente te bepalen deel in het middensegment uit betaalbare koopwoningen voor de lagere inkomens met een prijs van maximaal € 250.000 of middenhuur te laten bestaan.
• In te zetten op verduurzaming en het toekomstbestendig maken van de bouwsector en vermindering van bouwkosten, door circulair en conceptueel bouwen de norm te laten zijn bij woningbouw. Zo bij te dragen aan de reductie van 55% tot 60% CO2-uitstoot (Paris-proof), 50% primaire grondstoffen en 50% uitstoot van stikstof in 2030.
• Met klimaatadaptief bouwen en beheren de overlast van de gevolgen van klimaatverandering te beperken en dit hand in hand te laten gaan met natuurinclusief bouwen.
• Beter benutten van de bestaande voorraad als kans te zien voor het verminderen van de woningnood en het optimaal benutten van de gebouwde omgeving bij de groei van het aantal kleinere huishoudens en het vergroten van leefkwaliteit in bestaande wijken.

Toelichting:

Het besluit is unaniem genomen.

Toezeggingen Druten:

woonvisie en prioriteren ambities

Notulen:

Portefeuillehouder Brink zegt toe

- In de 1e helft van 2023 de woonvisie aan de raad voor te leggen. De uitkomsten van het woningbehoefteonderzoek zijn hierin meegenomen.
- m.b.t. de prioritering van alle ambities uit de Woondeal per project te bekijken wat de meest efficiënte manier om te bouwen is. Vanuit de raad is gevraagd om de raad te betrekken bij de afweging van de verschillende aspecten.

7.4 Wijzigingsverordening van de verordening op de heffing en invordering van leges 2023 Druten

De gemeenteraad heeft op 15 december 2022 de tarieven en de verordeningen voor belastingen en leges voor het jaar 2023 vastgesteld. Deze verordening moet worden gewijzigd omdat er een fout is geconstateerd in de tarieven van de Wet op de kansspelen. De raad wordt gevraagd de wijziging vast te stellen.

Bijlagen:

Dossier 4390 voorblad.pdf

Beslisnota Wijzigingsverordening van de verordening op de heffing en invordering van leges 2023 Druten

Bijlage 1: Wijzigingsverordening Verordening op de heffing en invordering van leges Druten 2023

Stemuitslag:

15 stemmen voor

Stemuitslag details:

Dinteren, T.H. van (Fractie Dorpslijst Afferden): voor

Nuij, W.T.J. (Fractie Dorpslijst Afferden): voor

Huntink, E.A.M. (Fractie Dorpslijst Horssen): voor

Rijn, M.A. van (Fractie Dorpslijst Horssen): voor

Meeuwsen - van Rhijn, L.J.A.M. (Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid): voor

Postulart, R.H.A.M. (Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid): voor

Arts, C.J.G. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Lepoutre, M.H.T. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Waard-Barten, C.P.T. de (Fractie Kernachtig Druten): voor
Wijnen, A.H. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Worm, G.S.B. (Fractie Kernachtig Druten): voor
Zwaluw, G.T.M. van der (Fractie Kernachtig Druten): voor
Dolmans, C.M.G. (Fractie Sociaal Maas en Waal): voor
Mooren, J. (Fractie Sociaal Maas en Waal): voor
Zwartkruis, R.E. (Fractie Welzijn Druten): voor

Besluit (Aangenomen):
De gemeenteraad besluit:
1. de wijzigingsverordening Verordening op de heffing en invordering van leges 2023 Druten vast te stellen.

Toelichting:
Het besluit is unaniem (bij hamerslag) genomen.

8 RAADSINFORMATIE

8.a Lijst ingekomen stukken

Raadsleden kunnen over een ingekomen stuk verhelderende vragen stellen, mits uiterlijk 24 uur van te voren gemeld bij de voorzitter van de raad en de griffier.

De raad wordt gevraagd in te stemmen met de voorgestelde wijze van afdoening van de ingekomen stukken.

Bijlagen:
Lijst ingekomen brieven - raadsvergadering - 26 januari 2022

Besluit:
De raad stemt in met de voorgestelde wijze van afdoening van de ingekomen stukken.

8.b Schriftelijke mededelingen van het college

Via raadsinformatienota's informeert het college de gemeenteraad over de voortgang van bepaalde dossiers. Deze informatienota's zijn ter kennisname.

Inhoudelijk agenderen van een informatienota kan door een gemotiveerd verzoek in te dienen bij het Presidium. Het Presidium bepaalt vervolgens hoe en wanneer de informatienota wordt geagendeerd.

8.b.1 Opstapplaatsen en tekort aan chauffeurs in het leerlingenvervoer

Bijlagen:

Dossier 4163 voorblad.pdf

Informatienota Opstapplaatsen en tekort aan chauffeurs in het leerlingenvervoer

Beantwoording Technische vragen - Opstapplaatsen-tekort leerlingenvervoer - Sociaal Maas en Waal

Besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.2 Vierjaarlijks bestuursonderzoek Groeisaam door Inspectie van het Onderwijs

Bijlagen:

Dossier 4215 voorblad.pdf

Informatienota Vierjaarlijks bestuursonderzoek Groeisaam door Inspectie van het Onderwijs

bijlage 1: Inspectierapport Vierjaarlijks bestuursonderzoek Groeisaam

Besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.3 Bestuursverslag 2021 Groeisaam

Bijlagen:

Dossier 4191 voorblad.pdf

Informatienota Bestuursverslag 2021 Groeisaam

bijlage 1: Bestuursverslag Groeisaam 2021

Besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.4 Status vluchtelingencrisis oktober 2022

De raadsbrief is ter kennisneming via de mail naar de raads- en burgerleden gegaan. Daarnaast zou deze brief als een informatienota aan de raad aangeboden worden. Op advies van uw griffie is de procedure dat de brief

eerst als collegenota op de agenda bij het college komt om vervolgens doorgestuurd te worden naar de raad.

Bijlagen:

Dossier 4214 voorblad.pdf

Informatienota Status vluchtelingencrisis oktober 2022.pdf

Besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.5 Implementatie Wijzigingswet Wet gemeenschappelijke regelingen; de aanpak in Rijk van Nijmegen

Bijlagen:

Dossier 4263 voorblad.pdf

Informatienota Implementatie Wijzigingswet Wet gemeenschappelijke regelingen de aanpak in Rijk van Nijmegen

De aanpak van Rijk van Nijmegen van de implementatie Wijzigingswet Wet gemeenschappelijke regel

B1 Projectplan Implementatie Wijzigingswet Wgr. versie 13 juni 2022 rm

B2 Bijlage bij het Projectplan Memo wijzigingen Wgr versie 13 juni 2022 rm

B3 Implementatie Wijzigingswet Wet gemeenschappelijke regelingen de aanpak in Rijk van Nijmegen

B4 Informatiebrief aan de GRen rm

Besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.6 Opstellen Armoede- en schuldhulpverleningsbeleid

Bijlagen:

Dossier 4253 voorblad.pdf

Informatienota Opstellen van het armoede- en schuldhulpverleningsbeleid

Besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.7 Aanpassing studietoeslag

Bijlagen:

Dossier 4246 voorblad.pdf

Informatienota Aanpassing studietoeslag

Besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.8 Stand van zaken project De Gelenberg

Memo aan de raad over stand van zaken.

Bijlagen:

Dossier 3393 voorblad.pdf

Memo raad Stand van Zaken Project De Gelenberg

Besluit:

Kennis te nemen van het memo over de voortgang van het Project Sportcentrum De Gelenberg.

8.b.9 2e Bestuursrapportage 2022 WDW

Bijlagen:

Dossier 4287 voorblad.pdf

Informatienota 2e Bestuursrapportage 2022 WDW

Beantwoording technische vragen - 2e Bestuursrapportage 2022 WDW - Sociaal Maas en Waal

Besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.10 Aanpak energiearmoede

Bijlagen:

Dossier 4220 voorblad.pdf

Informatienota Aanpak energiearmoede

Bijlage 1: Regeling duurzame koelkasten

Besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.11 Stand van zaken Integrale aanpak Deest

Bijlagen:

Dossier 4293 voorblad.pdf

Informatienota Stand van zaken Integrale aanpak Deest

Besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisnamen aan.

8.b.12 Voortgang cijfers woningbouwplannen

Bijlagen:

Dossier 4305 voorblad.pdf

Informatienota Voortgang cijfers woningbouwplannen

Informatienota Voortgang cijfers woningbouwplannen (oude versie)

Besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.13 Raadsbrief status vluchtelingencrisis december 2022

De raadsbrief is op 8 december verstuurd aan de raadsleden.

Bijlagen:

Dossier 4315 voorblad.pdf

Raadsbrief Druten Stand van zaken vluchtelingen.pdf

Bijlage 1: Transitieplan Crisisnoodopvang asielzoekers Gelderland 30-11-2022.pdf

Besluit:

De raad neemt de raadsbrief ter kennisname aan.

8.b.14 Zienswijze Kaderbrief 2024 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Deze zienswijze is vooralsnog aangeboden als informatienota, maar dient o.g.v. het vastgestelde toezichtarrangement op gemeenschappelijke regelingen en de op 15 december 2022 vastgestelde delegatiebesluit als beslisnota te worden behandeld. De stukken staan bij agendapunt 7.2.

8.b.15 Onderzoek Netcongestie: inventarisatie effecten en oplossingen

Bijlagen:

Dossier 4349 voorblad.pdf

Informatienota raad Netcongestie onderzoek

Bijlage 1: rapport Energy Indeed "Netcongestie: effecten en oplossingen netcongestie gemeente Druten""

Beantwoording technische vragen - Onderzoek Netcongestie inventarisatie effecten en oplossingen - Sociaal Maas en Waal

Bijlage bij beantwoording technische vragen - Onderzoek Netcongestie inventarisatie effecten en oplossingen - Sociaal Maas en Waal - Transitievisie Warmte

Beantwoording technische vragen - Onderzoek Netcongestie inventarisatie effecten en oplossingen - Sociaal Maas en Waal - Aanvulling met interactieve website Transitievisie Warmte

Besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.c Schriftelijke raadsvragen en antwoorden

8.c.1 Beantwoording schriftelijke vragen - Vrachtverkeer in Deest - Kernachtig Druten

Bijlagen:

Dossier 4185 voorblad.pdf

Beantwoording schriftelijke vragen - Vrachtverkeer in Deest - Kernachtig Druten

Besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.c.2 Beantwoording schriftelijke vragen - Status zonneparken - Kernachtig Druten

In 2021/2022 zijn er meerdere initiatieven voor het opzetten van zonneparken goedgekeurd door de gemeenteraad in Druten. Deze informatienota geeft de stand van zaken weer.

Bijlagen:

Dossier 4266 voorblad.pdf

Informatienota Status zonneparken Druten

Besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.d Mondelinge mededelingen van het college

Het college kan de gemeenteraad ook mondeling informeren over de voortgang van bepaalde ontwikkelingen.

Notulen:

Er zijn geen mededelingen.

8.e Mededelingen uit commissies en werkgroepen

Raadsleden kunnen een korte terugkoppeling geven over actuele ontwikkelingen in commissies en werkgroepen. Verzoeken kunnen uiterlijk 24 uur van te voren worden gemeld bij de voorzitter van de raad en de griffier.

Notulen:

Er zijn geen mededelingen.

9 Sluiting

Notulen:

De voorzitter sluit de vergadering om 21.15 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 16 maart 2023,

De voorzitter,	De griffier,
C.A.A. van Rhee – Oud Ammerveld	E.E. Weijenberg

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	4420
Extern Zaak ID	Z/23/104709
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	1.a
Titel	Benoeming van de heer Van den Broek en mevrouw Van den Bosch-van Kraaij tot burgerlid
Organisatieonderdeel	Griffie Druten
Eigenaar	Ackermans, Madeleine
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P0 Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder(s) Druten	Rhee - Oud Ammerveld van, C.A.A. (Corry)
Telefoonnummer steller	

Bijlagen
Beslisnota Benoeming van de heer Van den Broek en mevrouw Van den Bosch-van Kraaij tot burgerlid

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Te agenderen stukken gemeenteraad Druten	26 januari 2023
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**

Toelichting

Door Kernachtig Druten zijn de heer Van den Broek en mevrouw Van den Bosch-van Kraaij voorgedragen als burgerleden. Na de benoeming vindt de beëdiging plaats.

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:

1. Tot burgerlid te benoemen met ingang van 26 januari 2023:

- De heer E.J.M.A. van den Broek, namens Kernachtig Druten;
- Mevrouw H.W.A. van den Bosch-van Kraaij, namens Kernachtig Druten.

Besluit (Aangenomen)

Gemeente Druten

de Gemeenteraad besluit:

1. Tot burgerlid te benoemen met ingang van 26 januari 2023:

- De heer E.J.M.A. van den Broek, namens Kernachtig Druten;
- Mevrouw H.W.A. van den Bosch-van Kraaij, namens Kernachtig Druten.

Toelichting

Het besluit is unaniem (bij acclamatie) genomen.

Zij leggen beiden de belofte af.

Stemming

15 stemmen voor

Stem voor	Stem tegen	Stem onthouden
Fractie Dorpslijst Afferden		
Dinteren, T.H. van Nuij, W.T.J.		
Fractie Dorpslijst Horssen		
Huntink, E.A.M. Rijn, M.A. van		
Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid		
Meeuwsen - van Rhijn, L.J.A.M. Postulart, R.H.A.M.		
Fractie Kernachtig Druten		
Arts, C.J.G. Lepoutre, M.H.T. Waard-Barten, C.P.T. de Wijnen, A.H. Worm, G.S.B. Zwaluw, G.T.M. van der		
Fractie Sociaal Maas en Waal		
Dolmans, C.M.G. Mooren, J.		
Fractie Welzijn Druten		
Zwartkruis, R.E.		

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: 104709

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Benoeming van de heer Van den Broek en mevrouw Van den Bosch-van Kraaij tot burgerlid

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. Tot burgerlid te benoemen met ingang van 26 januari 2023:
- De heer E.J.M.A. van den Broek, namens Kernachtig Druten;
- Mevrouw H.W.A. van den Bosch-van Kraaij, namens Kernachtig Druten.

Aanleiding
Fracties hebben de mogelijkheid om burgerleden voor te dragen voor benoeming door de raad. Een fractie wijst maximaal vier burgerleden aan.
De fractie van Kernachtig Druten draagt de heer van den Broek en mevrouw Van den Bosch-van Kraaij voor als burgerleden.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit
23 juni 2021	Vaststelling Verordening voor de Rondetafelgesprekken van de raad van de gemeente Druten 2021
22 september 2022	Vaststelling verordening tot wijziging van de Verordening voor de Rondetafelgesprekken van de raad van de gemeente Druten 2021

Gewenst resultaat
Burgerleden ondersteunen de raadsleden bij de voorbereiding van besluiten.

Argumenten
1.1 Aantal burgerleden en vereisten is wettelijk geregeld
In het huidige artikel 4 van de verordening is opgenomen dat per fractie vier leden aangewezen kunnen worden per raadsperiode. De burgerleden dienen te voldoen aan hetgeen in de artikelen 10, 11, 12, 13 en 15 van de Gemeentewet is bepaald.

1.2 Voordracht fracties wordt gevolgd
De burgerleden van het rondetafelgesprek worden door de raad op voordracht van de fracties benoemd of ontslagen. Praktijk is dat de voordracht van de fracties wordt gevolgd.

1.3 Onderzoek geloofsbrieven

De griffie heeft de geloofsbrieven van de burgerleden onderzocht en deze zijn akkoord bevonden.

Tegenargumenten en risico's
Geen.

Financiële gevolgen
Burgerleden ontvangen een vergoeding voor de vergaderingen waaraan zij actief deelnemen. Zij hebben ook recht op een reiskostenvergoeding op declaratiebasis. Dit valt onder het budget van de raadscommissies. Burgerleden krijgen een iPad in bruikleen.

Communicatie
Op de gebruikelijke wijze via de website van de gemeente Druten.

Inwonersparticipatie
Niet van toepassing.

Uitvoering of Vervolgstappen
Burgerleden krijgen ondersteuning vanuit de griffie en instructie over werkwijzen en instrumenten van de raad. In de raadsvergadering of op een later moment leggen nieuwe burgerleden de eed of belofte af.

Geheimhouding
Niet van toepassing.

Gemeente Druten

Agenda Raad openbaar

Datum	26-01-2023
Tijd	19:30
Locatie	Druten, raadzaal
Voorzitter	C.A.A. van Rhee - Oud Ammerveld
Toelichting	De voorlopige agenda is vastgesteld door het Presidium en aangevuld met het advies van het RTG.

1 Opening en mededelingen

De voorzitter nodigt u uit voor een openbare vergadering van de gemeenteraad die gehouden wordt op donderdag 26 januari 2023 om 19.30 uur in de raadzaal van het gemeentehuis Druten.
De agenda en alle bijbehorende stukken zijn digitaal in te zien via iBabs en de website. De vergadering is live te volgen via www.druten.nl/vergaderingen.

1.a Benoeming van de heer Van den Broek en mevrouw Van den Bosch-van Kraaij tot burgerlid

Door Kernachtig Druten zijn de heer Van den Broek en mevrouw Van den Bosch-van Kraaij voorgedragen als burgerleden. Na de benoeming vindt de beëdiging plaats.

Voorgesteld besluit:
de Gemeenteraad besluit:
1. Tot burgerlid te benoemen met ingang van 26 januari 2023:
- De heer E.J.M.A. van den Broek, namens Kernachtig Druten;
- Mevrouw H.W.A. van den Bosch-van Kraaij, namens Kernachtig Druten.

2 Vaststelling agenda

U wordt gevraagd de agenda van vanavond vast te stellen.

3 Kiezen Voorstemmer bij stemprocedures

Bij hoofdelijke stemming brengt de voorstemmer als eerste zijn stem uit.

4 Besluitenlijst raadsvergadering

U wordt gevraagd om de besluitenlijst van de raadsvergadering van 15 december 2022 vast te stellen.

5 Mondelinge vragen

Gelegenheid voor het stellen van politieke vragen aan het college van B&W. Raadsleden die hiervan gebruik willen maken moeten 24 uur van tevoren hun vragen indienen bij de voorzitter van de raad en de griffier.

6 HAMERSTUKKEN

6.1 Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023

Als iemand een uitkering heeft op basis van de Participatiewet, Wet Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (ook wel IOAW) of de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (ook wel IOAZ), horen daar verplichtingen bij. De gemeente heeft regels waarin staat wat precies de gevolgen zijn als iemand zich niet aan die verplichtingen houdt. Dit heet de Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ. Deze regels van de gemeente zijn verouderd, omdat er een nieuwe wet is over de inburgering. De raad wordt daarom gevraagd om de nieuwe verordening vast te stellen.

Voorgesteld besluit:

De gemeenteraad besluit:

1. De afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023 van de gemeente Druten vast te stellen;
2. De huidige afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW, IOAZ 2015 van de gemeente Druten gelijktijdig in te trekken.

6.2 Wijziging benoeming raadsleden in commissies e.d.

Het vertrek van twee raadsleden uit de gemeenteraad maakt het noodzakelijk om ande-re raadsleden in commissies en werkgroepen te benoemen. In het Presidium van 9 janu-ari is gesproken over de invulling.

Voorgesteld besluit:

1. Tot plaatsvervangend lid van de auditcommissie te benoemen:
   a. de heer J. Mooren namens Sociaal Maas en Waal;
2. Tot leden van de agendacommissie GroeneMetropoolRegio te benoemen:
   a. heer C. Dolmans (Sociaal Maas en Waal)
   b. ..
3. Tot gemeentelijk vertegenwoordiger vanuit de raad in de stichting Vizier te benoemen de heer T. van Dinteren (Dorpslijst Afferden);

4. In het raadsduo voor de gemeenschappelijke regelingen te benoemen, voor de
   a. Veiligheidsregio: de heer J. Mooren (Sociaal Maas en Waal)
5. In de raadstrio's te benoemen, voor de
   a. WDW: de heer R. Zwartkruis in plaats van de heer H. Aslan (Welzijn Druten)
   b. Groene Metropool Regio: de heer C. Dolmans (Sociaal Maas en Waal)
6. Met ingang van 2023 voor de afvaardiging in de Euregioraad geen raadsleden te benoemen en dit over te laten aan het college
7. Bij verhindering of ontstentenis van alle wethouders wordt het ambt van burgemeester waargenomen door de aangewezen plaatsvervangend voorzitter van de raad, de heer G. Worm.

6.3 Kaderbrief 2024 Modulaire Gemeenschappelijke Regeling - Rijk van Nijmegen

De gemeente is deelnemer aan de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Regio Rijk van Nijmegen, kortweg de MGR. De MGR bestaat uit drie modules waarbinnen in de regio wordt samengewerkt: het WerkBedrijf, ICT Rijk van Nijmegen en het samenwerkingsplatform. De MGR heeft een eigen begroting en stelt daar ieder jaar uitgangspunten voor op. Deze uitgangspunten, waar gemeenten die in de MGR zitten het voor een belangrijk deel over eens zijn, komen ook terug in de Startnotitie Arbeidsmarkt en re-integratie. De raad wordt gevraagd een zienswijze te geven op de uitgangspunten voor de begroting.

Voorgesteld besluit:

De gemeenteraad besluit:
1. De zienswijze op de kaders van de MGR begroting 2024-2027 (bijlage 1) vast te stellen.

6.4 Zienswijze Kadernota ODRN 2023-2024

De Omgevingsdienst Rijk van Nijmegen vraagt de deelnemende raden om een zienswijze te geven op de kadernota 2024. Hierin staan de nieuwe ontwikkelingen en risico's die nog niet (volledig) in- de begroting 2023 of meerjarenraming 2024 – 2026 zijn vertaald.

Voorgesteld besluit:

De gemeenteraad besluit:
1. De zienswijze vast te laten stellen over de Kadernota 2023-2024 van de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (hierna ODRN);
2. De zienswijze middels bijgevoegde brief aan het Dagelijks Bestuur van de ODRN kenbaar te maken.

7 DEBATSTUKKEN

7.1 Startnotitie Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid

De gemeenten in regio Rijk van Nijmegen willen een nieuw regionaal arbeidsmarktbeleid invoeren. De omstandigheden op de arbeidsmarkt zijn namelijk bijzonder: er is veel vraag naar arbeidskrachten en weinig aanbod. Ook is er bij het Werkbedrijf, dat bemiddelt tussen werkzoekenden en bedrijven in de regio Nijmegen, onderzocht of het beter kan. De adviezen uit dat onderzoek willen de gemeenten graag verwerken in het nieuwe beleid. De eerste stap naar het nieuwe beleid is de Startnotitie Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid. De raad wordt gevraagd te reageren op de startnotitie.

Voorgesteld besluit:

de Gemeenteraad besluit:
De arbeidsmarktvisie en de beleidsrichtingen voor onder andere de dienstverlening en de financiering van het regionaal WerkBedrijf in de komende jaren, die het college voorstelt in de Startnotitie Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid (bijlage 1) te onderschrijven.

7.2 Zienswijze Kaderbrief 2024 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

De Veiligheidsregio Gelderland Zuid (VRGZ) is een organisatie voor brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en voorbereiding en coördinatie op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing.
In de kaderbrief 2024 van 10 november 2022 geeft het dagelijks bestuur van de VRGZ de raden van de deelnemende gemeenten de gelegenheid om een zienswijze te geven op de kaderbrief 2024.

Voorgesteld besluit:

de Gemeenteraad besluit:
1. De zienswijze vast te stellen over de kaderbrief 2024 van de Veiligheidsregio Gelderland Zuid (hierna VRGZ) met het volgende aandachtspunt:
a. In deze Kaderbrief staat een grote mate van onzekerheid centraal. De financiële vertaalslag komt aan de orde bij de behandeling van de zienswijze op de conceptbegroting 2024.
2. De zienswijze middels bijgevoegde brief aan het bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland Zuid kenbaar te maken.

7.3 Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen

In 2020 zijn gemeenten in de Groene Metropoolregio, provincie Gelderland en het Rijk een partnerschap aangegaan voor een beter werkende woningmarkt. Het Rijk streeft ernaar om tot en met 2030 900.000 woningen te bouwen. Ook zijn er afspraken gemaakt tussen het Rijk en de provincie Gelderland over de realisatie van nog eens 100.000 woningen tot en met 2030. De Woondeal vormt de nadere invulling van die afspraken in onze regio. Deze woondeal wordt nu geactualiseerd en geconcretiseerd. De raad wordt gevraagd om de Woondeal 2.0 als uitgangspunt te hanteren bij de herbeoordeling van lokaal ruimtelijk en volkshuisvestelijk beleid.

Voorgesteld besluit:

1. De Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen als uitgangspunt te hanteren bij de herijking van lokaal ruimtelijk en volkshuisvestelijk beleid met daarin de volgende inzet:

• In lijn met de nationale doelstelling naar 2/3 betaalbaar een vergroting van de beschikbaarheid van woningen voor mensen met lage en middeninkomens, waaronder veel starters, te realiseren.

• Te zorgen voor voldoende betaalbare woningen voor aandachtsgroepen en een evenwichtige spreiding daarvan over de gemeenten.

• Binnen de nieuwbouw te zorgen voor minimaal 30% sociale huur en minimaal 35% middenhuur en betaalbare koop (tot € 355.000).

• Een op basis van het woningbehoefteonderzoek per gemeente te bepalen deel in het middensegment uit betaalbare koopwoningen voor de lagere inkomens met een prijs van maximaal € 250.000 of middenhuur te laten bestaan.

• In te zetten op verduurzaming en het toekomstbestendig maken van de bouwsector en vermindering van bouwkosten, door circulair en conceptueel bouwen de norm te laten zijn bij woningbouw. Zo bij te dragen aan de reductie van 55% tot 60% CO2-uitstoot (Paris-proof), 50% primaire grondstoffen en 50% uitstoot van stikstof in 2030.

• Met klimaatadaptief bouwen en beheren de overlast van de gevolgen van klimaatverandering te beperken en dit hand in hand te laten gaan met natuurinclusief bouwen.

• Beter benutten van de bestaande voorraad als kans te zien voor het verminderen van de woningnood en het optimaal benutten van de gebouwde omgeving bij de groei van het aantal kleinere huishoudens en het vergroten van leefkwaliteit in bestaande wijken.

7.4 Wijzigingsverordening van de verordening op de heffing en invordering van leges 2023 Druten

De gemeenteraad heeft op 15 december 2022 de tarieven en de verordeningen voor belastingen en leges voor het jaar 2023 vastgesteld. Deze verordening moet worden gewijzigd omdat er een fout is geconstateerd in de tarieven van de Wet op de kansspelen. De raad wordt gevraagd de wijziging vast te stellen.

Voorgesteld besluit:

De gemeenteraad besluit:
1. de wijzigingsverordening Verordening op de heffing en invordering van leges 2023 Druten vast te stellen.

8 RAADSINFORMATIE

8.a Lijst ingekomen stukken

Raadsleden kunnen over een ingekomen stuk verhelderende vragen stellen, mits uiterlijk 24 uur van te voren gemeld bij de voorzitter van de raad en de griffier.

De raad wordt gevraagd in te stemmen met de voorgestelde wijze van afdoening van de ingekomen stukken.

8.b Schriftelijke mededelingen van het college

Via raadsinformatienota's informeert het college de gemeenteraad over de voortgang van bepaalde dossiers. Deze informatienota's zijn ter kennisname.

Inhoudelijk agenderen van een informatienota kan door een gemotiveerd verzoek in te dienen bij het Presidium. Het Presidium bepaalt vervolgens hoe en wanneer de informatienota wordt geagendeerd.

8.b.1 Opstapplaatsen en tekort aan chauffeurs in het leerlingenvervoer

Voorgesteld besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.2 Vierjaarlijks bestuursonderzoek Groeisaam door Inspectie van het Onderwijs

Voorgesteld besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.3 Bestuursverslag 2021 Groeisaam

Voorgesteld besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.4 Status vluchtelingencrisis oktober 2022

De raadsbrief is ter kennisneming via de mail naar de raads- en burgerleden gegaan. Daarnaast zou deze brief als een informatienota aan de raad aangeboden worden. Op advies van uw griffie is de procedure dat de brief eerst als collegenota op de agenda bij het college komt om vervolgens doorgestuurd te worden naar de raad.

Voorgesteld besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.5 Implementatie Wijzigingswet Wet gemeenschappelijke regelingen; de aanpak in Rijk van Nijmegen

Voorgesteld besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.6 Opstellen Armoede- en schuldhulpverleningsbeleid

Voorgesteld besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.7 Aanpassing studietoeslag

Voorgesteld besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.8 Stand van zaken project De Gelenberg

Memo aan de raad over stand van zaken.

Voorgesteld besluit:

Kennis te nemen van het memo over de voortgang van het Project Sportcentrum De Gelenberg.

8.b.9 2e Bestuursrapportage 2022 WDW

Voorgesteld besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.10 Aanpak energiearmoede

Voorgesteld besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.11 Stand van zaken Integrale aanpak Deest

Voorgesteld besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisnamen aan.

8.b.12 Voortgang cijfers woningbouwplannen

Voorgesteld besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.13 Raadsbrief status vluchtelingencrisis december 2022

De raadsbrief is op 8 december verstuurd aan de raadsleden.

Voorgesteld besluit:

De raad neemt de raadsbrief ter kennisname aan.

8.b.14 Zienswijze Kaderbrief 2024 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Deze zienswijze is vooralsnog aangeboden als informatienota, maar dient o.g.v. het vastgestelde toezichtarrangement op gemeenschappelijke regelingen en de op 15 december 2022 vastgestelde delegatiebesluit als beslisnota te worden behandeld. De stukken staan bij agendapunt 7.2.

8.b.15 Onderzoek Netcongestie: inventarisatie effecten en oplossingen

Voorgesteld besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.c Schriftelijke raadsvragen en antwoorden

8.c.1 Beantwoording schriftelijke vragen - Vrachtverkeer in Deest - Kernachtig Druten

Voorgesteld besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.c.2 Beantwoording schriftelijke vragen - Status zonneparken - Kernachtig Druten

In 2021/2022 zijn er meerdere initiatieven voor het opzetten van zonneparken goedgekeurd door de gemeenteraad in Druten. Deze informatienota geeft de stand van zaken weer.

Voorgesteld besluit:

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.d Mondelinge mededelingen van het college

Het college kan de gemeenteraad ook mondeling informeren over de voortgang van bepaalde ontwikkelingen.

8.e Mededelingen uit commissies en werkgroepen

Raadsleden kunnen een korte terugkoppeling geven over actuele ontwikkelingen in commissies en werkgroepen. Verzoeken kunnen uiterlijk 24 uur van te voren worden gemeld bij de voorzitter van de raad en de griffier.

9 Sluiting

Gemeente Druten

Besluitenlijst Raad openbaar

Datum	15-12-2022
Tijd	19:30 - 23:45
Locatie	Druten, raadzaal
Voorzitter	C.A.A. van Rhee - Oud Ammerveld
Aanwezigen	C.J.G. Arts, M. Aslan, T.H. van Dinteren, C.M.G. Dolmans, M. Enkür, E.A.M. Huntink, M.H.T. Lepoutre, L.J.A.M. Meeuwsen - van Rhijn, J. Mooren, W.T.J. Nuij, M.A. van Rijn, D.C.M. Uitdehaag-Meesters, C.P.T. de Waard-Barten, G.S.B. Worm, G.T.M. van der Zwaluw en R.E. Zwartkruis
Griffier	Elsa Weijenberg
Wethouders	Willy Brink en Gérard de Wildt
Afwezigen	R.H.A.M. Postulart, A.H. Wijnen (raadsleden), R.G.C.J. Thoonen (wethouder)
Toelichting	De voorlopige agenda is vastgesteld door het Presidium en aangevuld met het advies van het RTG.

1 Opening en mededelingen

De voorzitter nodigt u uit voor een openbare vergadering van de gemeenteraad die gehouden wordt op donderdag 15 december 2022 om 19.30 uur in de raadzaal van het gemeentehuis Druten.
De agenda en alle bijbehorende stukken zijn digitaal in te zien via iBabs en de website. De vergadering is live te volgen via www.druten.nl/vergaderingen.

Notulen:
De voorzitter opent de vergadering om 19.40 uur in verband met een korte storing van de uitzending.

De voorzitter deelt mee dat er na het afscheid van mevrouw Uitdehaag, de toelating tot de raad van de heer Mooren en de benoeming van de heer Van Lith een kwartier geschorst zal worden.
De heer Postulart (Dorpslijst Puiflijk-Druten-Zuid) en de heer Wijnen (Kernachtig Druten) zijn verhinderd. Mevrouw Meeuwsen-van Rhijn geeft aan tot 22.15 uur aanwezig te zijn.

1.a Afscheid raadslid Dini Uitdehaag

Dini Uitdehaag (fractie Sociaal Maas en Waal) heeft per 15 december ontslag genomen als raadslid. De raad neemt vanavond afscheid van haar.

1.b Toelating van de heer Mooren tot de Gemeenteraad

Na het afscheid van mevrouw Uitdehaag ontstaat een vacature in de raad. Deze wordt namens Sociaal Maas en Waal opgevuld door de heer Mooren.
De commissie onderzoek geloofsbrieven heeft de geloofsbrief van de heer Mooren onderzocht en doet in de openbare raadsvergadering verslag van haar bevindingen. De raad beslist vervolgens over de toelating.
Daarna is de beëdiging.

Besluit (Aangenomen):

de Gemeenteraad besluit:
1. De volgende benoemde toe te laten tot de Gemeenteraad met ingang van 15 december 2022:
- De heer J. Mooren, wonende te Druten, namens Sociaal Maas en Waal.

Notulen:

Het besluit is unaniem, bij acclamatie. De heer Mooren legt de belofte af.

1.c Benoeming van de heer Van Lith tot burgerlid

Door Dorpslijst Puiflijk-Druten-Zuid is de heer Van Lith voorgedragen als burgerlid. Na benoeming vindt de beëdiging plaats.

Besluit (Aangenomen):

1. Tot burgerlid te benoemen met ingang van 15 december 2022:
- De heer T. van Lith, namens Dorpslijst Puiflijk-Druten-Zuid.

Notulen:

Het besluit is unaniem, bij acclamatie. De heer van Lith legt de belofte af.

2 Vaststelling agenda

U wordt gevraagd de agenda van vanavond vast te stellen.

- Verzoek van de heer van der Zwaluw over nadere inlichtingen schriftelijke vragen behandelen bij agendapunt 5.
- Aangekondigde motie vreemd aan de orde over steun aan SODC behandelen bij agendapunt 9.
- Portefeuillehouder de gelegenheid geven de nagekomen vraag van de heer Arts over de ijsbaan te beantwoorden bij agendapunt 5

Besluit:

Agendapunt 6.6 Beleidsplan water en riolering Druten 2023-2027 wordt een bespreekstuk. Voor het overige wordt de agenda ongewijzigd vastgesteld.

3 Kiezen Voorstemmer bij stemprocedures

Bij hoofdelijke stemming brengt de voorstemmer als eerste zijn stem uit.

Notulen:

Mevrouw Meeuwsen-van Rhijn is de voorstemmer.

4 Besluitenlijst raadsvergadering

U wordt gevraagd om de besluitenlijst van de raadsvergadering van 10 november 2022 vast te stellen.

Besluit:

De besluitenlijst van de raadsvergadering van 10 november 2022 wordt ongewijzigd vastgesteld.

5 Mondelinge vragen

Gelegenheid voor het stellen van politieke vragen aan het college van B&W. Raadsleden die hiervan gebruik willen maken moeten 24 uur van tevoren hun vragen indienen bij de voorzitter van de raad en de griffier.

1. De heer Worm (Kernachtig Druten) stelt mondelinge vragen over de Kaliwaal.
2. De heer van der Zwaluw (Kernachtig Druten) vraagt nadere inlichtingen over de antwoorden van het college op schriftelijke vragen van de fractie over het vrachtverkeer Deest
3. De heer Arts (Kernachtig Druten) stelt een vraag over de ijsbaan van Winter Village.

6 HAMERSTUKKEN

Het advies van het Presidium is om onderstaande voorstellen als hamerstuk te agenderen.

Notulen:

De heer Enkür is niet in de raadzaal aanwezig tijdens de stemming over hamerstukken 6.1 t/m 6.5.

6.1 Zienswijze op kaderbrief GGD 2024

De GGD Gelderland-Zuid is een gemeenschappelijke regeling met als doel het monitoren, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid. In de kaderbrief van de GGD staan de voorgenomen inhoudelijke en financiële kaders voor de conceptbegroting 2024. De raad wordt gevraagd een zienswijze

vast te stellen op de kaderbrief, zodat de GGD de standpunten van de deelnemende gemeenten kan meenemen bij het opstellen van de conceptbegroting.

Stemuitslag:

14 stemmen voor

Besluit (Aangenomen):

De gemeenteraad besluit:
Vast te stellen de zienswijze op de GGD kaderbrief 2024

Toelichting:

Het besluit is unaniem (bij hamerslag) genomen.

6.2 Zienswijze concept NRD planMER RES 2.0

In de Groene Metropoolregio werken de gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen samen aan de realisatie van een regionale agenda die gericht is op groei en het versterken van het groene karakter van de regio. De Groene Metropool Regio is bezig om een Regionale Energie Strategie, oftewel RES, op te stellen. Dit is een kaderstellend plan waaruit toekomstige besluiten volgen voor de ontwikkeling van energie- en warmteprojecten in de regio. Voor de strategie is een milieueffectrapport, oftewel MER, nodig om de milieueffecten van windturbines, zonnevelden en het gebruik van warmtebronnen te onderzoeken. De eerste stap in de milieueffectenrapportage-procedure is de Notitie Reikwijdte en Detail PlanMER. Hierin wordt informatie gegeven over de inhoud en diepgang van het onderzoek naar geschikte gebieden, de PlanMER, en de kaders voor de milieuonderzoeken. De raad wordt gevraagd om een zienswijze te geven op deze notitie.

Stemuitslag:

14 stemmen voor

Besluit (Aangenomen):

- In te stemmen met de zienswijze op de concept NRD en afhandeling door B&W met bijgaande brief.

Toelichting:

Het besluit is unaniem (bij hamerslag) genomen.

6.3 Delegatiebesluit Druten 2022

De gemeenteraad kan de verantwoordelijkheid van bepaalde bevoegdheden overdragen aan het college of aan een door de raad ingestelde bestuurscommissie. Dit noemen we ook wel delegatie. Door te delegeren aan het college kan er sneller en efficiënter worden gehandeld. De huidige regeling van de delegatie is door verschillende wetswijzigingen niet meer actueel. De raad wordt daarom gevraagd het Delegatiebesluit Druten 2022 vast te stellen.

Stemuitslag:

14 stemmen voor

Besluit (Aangenomen):

de Gemeenteraad besluit:

1. Het Delegatiebesluit Druten 2022 vast te stellen;
2. Het Algemeen Delegatiebesluit Druten 2013 incl. wijzigingen, in te trekken.

Toelichting:

Het besluit is unaniem (bij hamerslag) genomen.

6.4 Verordening naamgeving en nummering (adressen) gemeente Druten 2023

De Basisregistratie Adressen en Gebouwen bevat gegevens van alle adressen en gebouwen in Nederland, zoals bouwjaar, oppervlakte, gebruiksdoel en locatie op de kaart. De Wet basisregistratie adressen en gebouwen - ook wel Wet BAG - die hierover gaat, is op enkele punten aangepast. Het gaat om wijzigingen in de terminologie en in de wetstechniek. Daarom moet de Drutense verordening worden geactualiseerd. De raad wordt gevraagd de Verordening naamgeving en nummering (adressen) gemeente Druten 2023 vast te stellen.

Stemuitslag:

14 stemmen voor

Besluit (Aangenomen):

De Raad besluit:

1. de Verordening naamgeving en nummering (adressen) gemeente Druten 2023, met ingang van 1 januari 2023, vast te stellen;
2. de huidige verordening “Verordening Naamgeven en nummeren gemeente Druten 2013” gelijktijdig in te trekken.

Toelichting:

Het besluit is unaniem (bij hamerslag) genomen.

6.5 Wijziging Algemene plaatselijke verordening Druten

In de Algemene plaatselijke verordening (Apv) staan gemeentelijke regels over allerlei onderwerpen, zoals openbare orde en veiligheid, evenementen, parkeren en uitwegen. Het is belangrijk om de Apv actueel te houden. Daarom passen we deze ieder jaar aan.

Stemuitslag:

14 stemmen voor

Besluit (Aangenomen):

de Gemeenteraad besluit:
1. De Wijzigingsverordening Algemene plaatselijke verordening (bijlage 1) vast te stellen, waarin de volgende artikelen worden gewijzigd:

- artikel 2:60 Houden of voeren van hinderlijke of schadelijke dieren;
- artikel 4:13 Opslag voertuigen, vaartuigen, mest, afvalstoffen en dergelijke; en
- artikel 5:12 Overlast van fietsen of bromfietsen.

Toelichting:

Het besluit is unaniem (bij hamerslag) genomen.

6.6 Beleidsplan water en riolering Druten 2023-2027

Gemeenten zijn verplicht om een Gemeentelijk Rioleringsplan te hebben. Het Gemeentelijke Rioleringsplan van Druten loopt eind 2022 af. De gemeenten Beuningen, Heumen, Nijmegen, West Maas & Waal, Wijchen en Druten hebben samen een Beleidsplan water en riolering gemaakt voor de komende jaren. In dit plan wordt het bestaande beleid voortgezet en wordt al rekening gehouden met de nieuwe Omgevingswet. De raad wordt gevraagd het Beleidsplan water en riolering Druten 2023-2027 vast te stellen.

Stemuitslag:

15 stemmen voor

Besluit (Aangenomen):

De gemeenteraad besluit:

1. Het Beleidsplan water en riolering Druten 2023-2027 vast te stellen;
2. Instemmen met het afwijken van de afschrijvingstermijnen zoals genoemd in de nota Investeren en afschrijven 2020;

3. Het vaststellingsbesluit ter kennis te brengen van rijk, provincie en waterschap.

Toelichting:

Het besluit is unaniem genomen.

7 DEBATSTUKKEN

7.1 Najaarsnota 2022

Het college informeert de raad door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van de gemeente. In deze najaarsnota worden de financiële bijstellingen per programma aangegeven.

Amendementen Druten:

095753 Bestemmen vrijval kapitaallasten De Lier

Stemuitslag:

15 stemmen voor

Besluit (Geamendeerd aangenomen):

1. De najaarsnota 2022 vast te stellen inclusief de beslispunten uit het resumé op pagina 14 van de najaarsnota 2022.
2. In te stemmen met de gewijzigde ramingen in de exploitatie over 2022 inclusief de mutaties in de reserves conform de overzichten op de pagina's 15 en 16 van de najaarsnota 2022.
3. om een bedrag van 44.200 euro toe te voegen aan de bestemmingsreserve voor Dorpshuis De Lier.
4. dit te verwerken in de 4e begrotingswijziging 2022.

Stemuitslag:

15 stemmen voor. Het besluit is unaniem.

Notulen:

De burgemeester zegt toe dat de raad een informatienota zal ontvangen over de stand van zaken m.b.t. De Lier.

7.2 Scenario's basisschool 't Klosterhufke Deest

Voor basisschool 't Klosterhufke in Deest staat renovatie of nieuwbouw op de planning. Een haalbaarheidsstudie heeft drie varianten - nieuwbouw, vernieuwbouw en renovatie - onderzocht. Het nieuwbouwscenario komt daaruit als voorkeursvariant naar voren. De raad wordt gevraagd in te stemmen met het nieuwbouwscenario als voorkeursvariant en krediet beschikbaar te stellen voor de uitwerking van dit scenario.

Stemuitslag:

15 stemmen voor

Besluit (Aangenomen):

de Gemeenteraad besluit:

1. Kennis te nemen van de businesscase basisschool 't Klosterhufke Deest
2. In te stemmen met het nieuwbouwscenario (scenario 1) als voorkeursvariant
3. een voorbereidingskrediet ter hoogte van € 50.000 beschikbaar te stellen om het voorkeursscenario verder uit te werken naar een Programma van Eisen en een plan van aanpak.

Toelichting:

Het besluit is unaniem.

Notulen:

Portefeuillehouder De Wildt geeft aan in gesprek gaan met de architect over circulair bouwen.

7.3 Groene Metropool Regio Verstedelijkingsstrategie Deel 2

De Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley is een plan van de regio Foodvalley, de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, de provincies Gelderland en Utrecht, drie waterschappen en 26 regiogemeenten om het landschap, de bereikbaarheid, de werkgelegenheid en het wonen in deze regio's te verbeteren. Voor het eerste deel van de strategie, dat de uitgangspunten bevat, zijn wijzigingen voorgesteld. De raad wordt gevraagd het document met het behandeladvies voor deze wijzigingen vast te stellen. Daarnaast wordt de raad gevraagd het tweede deel, de onderzoeksagenda's per deelgebied en de beschrijving van het vervolgproces, vast te stellen.

Amendementen Druten:

090374 Extra overwegingen Verstedelijkingsstrategie GMR

Stemuitslag:

15 stemmen voor

090374 Intensivering van de agrarische sector binnen de gemeente Druten

Stemuitslag:

6 stemmen voor (dorpslijsten Puiflijk-Druten-Zuid, Afferden, Horssen)

9 stemmen tegen (overige fracties)

Besluit (Geamendeerd aangenomen):

1. Het 'Wijzigingsdocument Verstedelijkingsconcept Arnhem Nijmegen Foodvalley' (Deel I) vast te stellen;
2. De 'Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley' (Deel II-A) met daarin het hoofdstuk 'Werken met de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley' (Deel II-B) als basis voor de verdere uitwerking van de gebiedsuitwerkingen en het te sluiten akkoord vast te stellen;
3. Bij de verdere uitwerking van de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley - in de Gebiedsuitwerkingen – de volgende overwegingen mee te geven:
a. De poortfunctie van het Land van Maas en waal richting het rivierenland moet bij de positionering van het Rijk van Nijmegen worden onderkend.
b. De gemeente Druten ziet nadrukkelijk geen koppelkans voor windenergie langs de N322 voor zover dat deel van de N322 dat op Drutens grondgebied is gelegen.
c. De gemeente Druten wil bij de verdere uitwerking van de Verstedelijkingsstrategie een snelfietsroute in Oost-Westelijke richting inbrengen. Dit in aansluiting op de mobiliteitscorridor vanuit Nijmegen in Westelijke richting.
d. De gemeente Druten ziet graag in het kader van regionale mobiliteit, dat de doorontwikkeling van het Drutens busstation (Druten Centraal) naar een Hoogwaardig Openbaar Vervoersknooppunt (HOV), ook gepaard gaat met verbeterde en nieuwe regionale busverbindingen tussen Druten en de regio, waaronder rechtstreekse busverbindingen van en naar Wijchen Centraal Station en de Nijmeegse Ziekenhuizen.
e. De gemeente Druten ziet graag dat fietsvriendelijkheid en fietsveiligheid (waaronder voorrang voor fietsers op rotondes) op regionale schaal wordt opgepakt, waardoor eenduidigheid en uniformiteit voor verkeersdeelnemers in de gehele regio wordt nagestreefd

Stemuitslag:

15 stemmen voor. Het besluit is unaniem m.u.v. beslispunt 3b. SMW stemt met 2 stemmen tegen dit beslispunt.

Notulen:

De heer Mooren legt namens Sociaal Maas en Waal een stemverklaring af. SMW stemt tegen bij beslispunt 3b.

De heer Arts (Kernachtig Druten), de heer Mooren (SMW), de heer Aslan (Welzijn Druten) en mevrouw Meeuwsen-van Rijn (namens de gezamenlijke dorpslijsten) leggen stemverklaringen af bij het stemmen over het amendement intensivering agrarische sector.

7.4 Vaststellen leges- en belastingverordeningen Druten 2023

De gemeenteraad dient voor 1 januari 2023 de tarieven en de verordeningen voor belastingen en leges voor het jaar 2023 vast te stellen.

Amendementen Druten:

094251 Tarieven voor zwembad en sportaccommodaties

Stemuitslag:

14 stemmen voor

Besluit (Geamendeerd aangenomen):

de Gemeenteraad besluit:

1. De tarieven voor grondprijzen 2023 vast te stellen;
2. De grondprijzen uit deel 3 van de Nota Bovenwijkse voorzieningen 2023, vast te stellen;
3. De tarieven voor zwembad en sportaccommodaties voor 2023 vast te stellen;

- Geen prijsverhoging volgens CPI-index van 14,5% door te berekenen voor het Diploma A zwemmen voor kinderen en volwassenen maar hiervoor een verhoging van 3% aan te houden;
- voor het Jaarabonnement 65+, een verhoging van 3% aan te houden i.p.v. de verhoging van 14,5% volgens de CPI-index;
- Realiseren van een doelgroep-korting voor senioren (65+) door voor deze doelgroep, een speciale 12- en 25-badenkaart banen zwemmen te creëren en daarvoor een verhoging van 3% ten opzichte van de huidige abonnementskosten voor beide reguliere badenkaarten door te berekenen,
- Bijlage 3 tarieven zwembad De Gelenberg en sportaccommodaties 2023 gewijzigd vast te stellen,
- De minderopbrengsten mee te nemen in de perspectiefnota van 2023

4. De verordening afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten 2023 vast te stellen en de verordening afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2022 in te trekken;
5. De verordening hondenbelasting 2023 vast te stellen en de verordening hondenbelasting 2022 in te trekken;
6. De legesverordening 2023 met bijbehorende tarieventabel vast te stellen en de legesverordening 2022 met bijbehorende tarieventabel in te trekken;
7. De verordening lijkbezorgingsrechten 2023 met bijbehorende tarieventabel vast te stellen en de verordening lijkbezorgingsrechten 2022 met

bijbehorende tarieventabel in te trekken;
8. De verordening marktgelden 2023 vast te stellen en de verordening marktgelden 2022 in te trekken;
9. De verordening onroerende zaakbelastingen 2023 vast te stellen en de verordening onroerende zaakbelastingen 2022 in te trekken;
10. De verordening rioolheffing 2023 vast te stellen en de verordening rioolheffing 2022 in te trekken;
11. De verordening reclamebelasting 2023 vast te stellen en de verordening reclamebelasting 2022 in te trekken

Stemuitslag:
14 stemmen voor. Het besluit is unaniem.

Notulen:
Mevrouw Meeuwsen-van Rhijn is vanaf dit agendapunt afwezig.

7.5 Wijziging Delegatiebesluit Druten in verband met inwerkingtreding Omgevingswet

In het kader van de komende Omgevingswet kan de gemeenteraad ook bevoegdheden delegeren. Zo kan de raad de bevoegdheid om bepaalde onderdelen van het Omgevingsplan vast te stellen overdragen aan het college. Dit gebeurt via een wijziging van het Delegatiebesluit Druten 2022. De raad wordt gevraagd het besluit tot wijziging van het Delegatiebesluit gemeente Druten 2022 vast te stellen, waarmee bepaalde categorieën van bevoegdheden ten aanzien van het vaststellen van het Omgevingsplan worden overgedragen aan het college.

Stemuitslag:
12 stemmen voor, 2 stemmen tegen

Besluit (Aangenomen):
de Gemeenteraad besluit:
1. Het besluit tot wijziging van het Delegatiebesluit gemeente Druten 2022 vast te stellen;
2. één jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet te evalueren.

8 RAADSINFORMATIE

8.a Lijst ingekomen stukken

Raadsleden kunnen over een ingekomen stuk verhelderende vragen stellen, mits uiterlijk 24 uur van te voren gemeld bij de voorzitter van de raad en de griffier.

De raad wordt gevraagd in te stemmen met de voorgestelde wijze van afdoening van de ingekomen stukken.

Besluit (Aangenomen):
De raad stemt in met de voorgestelde wijze van afdoening van de ingekomen stukken.

8.b Schriftelijke mededelingen van het college (informatienota's)

Via raadsinformatienota's informeert het college de gemeenteraad over de voortgang van bepaalde dossiers. Deze informatienota's zijn ter kennisname.

Inhoudelijk agenderen van een informatienota kan door een gemotiveerd verzoek in te dienen bij het Presidium. Het Presidium bepaalt vervolgens hoe en wanneer de informatienota wordt geagendeerd.

8.b.1 Beantwoording schriftelijke vragen - Flexwoningen Horssen - Sociaal Maas en Waal

Besluit (Ter kennisneming aangenomen):
De raad neemt de informatienota ter kennisneming aan.

8.b.2 Herijken Lokale Toegang Sociaal Domein

Besluit (Ter kennisneming aangenomen):
De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.3 Concept Notitie Reikwijdte en Detail van planMER ter voorbereiding van RES 2.0

Besluit (Ter kennisneming aangenomen):
De raad neemt de informatienota ter kennisneming aan.

8.b.4 Digitaal Aanvragen Rijbewijs

Besluit (Ter kennisneming aangenomen):
De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.5 Beantwoording schriftelijke vragen - Initiatieven uitbreiding agrarische sector versus opgave reductie stikstof - Dorpslijst Horssen

Besluit (Ter kennisneming aangenomen):
De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.6 Beantwoording schriftelijke vragen - Status N322 - Dorpslijst Puiflijk/Druten-Zuid

Besluit (Ter kennisneming aangenomen):

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.7 Stand van zaken Toekomstbestendig Wonen Lening

Besluit (Ter kennisneming aangenomen):

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.b.8 Beleidsnota Druten blijft zwemvaardig 2023-2026

Besluit (Ter kennisneming aangenomen):

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

8.c Mondelinge mededelingen van het college

Het college kan de gemeenteraad ook mondeling informeren over de voortgang van bepaalde ontwikkelingen.

Notulen:

Er zijn geen mededelingen.

8.d Mededelingen uit commissies en werkgroepen

Raadsleden kunnen een korte terugkoppeling geven over actuele ontwikkelingen in commissies en werkgroepen. Verzoeken kunnen uiterlijk 24 uur van te voren worden gemeld bij de voorzitter van de raad en de griffier.

Notulen:

Er zijn geen mededelingen.

9 Motie vreemd aan de orde over steun aan SODC

Notulen:

De heer Aslan (Welzijn Druten) dient de motie in.
Het college ontraadt de motie en zegt toe het onderwerp mee te nemen in het komende gesprek met SODC. De heer Aslan geeft aan dat de motie wordt ingetrokken en dat hij half februari van het college een terugkoppeling verwacht.

10 Sluiting

Notulen:

De voorzitter sluit de vergadering om 23.45 uur.

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	4335
Extern Zaak ID	Z/22/097053
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	6.1
Titel	Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team Werk en inkomen
Eigenaar	Koning, de, Bert
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P6 Sociaal domein
Portefeuillehouder(s) Druten	Wildt, G. de (Gérard)
Telefoonnummer steller	0646824172

Bijlagen
Beslisnota Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023
Bijlage 1: Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023 481765_2
Bijlage 2: Gevraagd advies Afstemmingsverordening Participatiewet IOAW en IOAZ

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Druten	20 december 2022
Presidium Druten	9 januari 2023
Rondetafelgesprek raad Druten	12 januari 2023
Te agenderen stukken gemeenteraad Druten	26 januari 2023
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**

Toelichting

Als iemand een uitkering heeft op basis van de Participatiewet, Wet Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (ook wel IOAW) of de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (ook wel IOAZ), horen daar verplichtingen bij. De gemeente heeft regels waarin staat wat precies de gevolgen zijn als iemand zich niet aan die verplichtingen houdt. Dit heet de Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ. Deze regels van de gemeente zijn

verouderd, omdat er een nieuwe wet is over de inburgering. De raad wordt daarom gevraagd om de nieuwe verordening vast te stellen.

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit:

1. De afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023 van de gemeente Druten vast te stellen;
2. De huidige afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW, IOAZ 2015 van de gemeente Druten gelijktijdig in te trekken.

Besluit (Aangenomen)

De gemeenteraad besluit:

1. De afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023 van de gemeente Druten vast te stellen;
2. De huidige afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW, IOAZ 2015 van de gemeente Druten gelijktijdig in te trekken.

Toelichting

Het besluit is unaniem (bij hamerslag) genomen.

Stemming

15 stemmen voor

Stem voor	Stem tegen	Stem onthouden
Fractie Dorpslijst Afferden		
Dinteren, T.H. van Nuij, W.T.J.		
Fractie Dorpslijst Horssen		
Huntink, E.A.M. Rijn, M.A. van		
Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid		
Meeuwsen - van Rhijn, L.J.A.M. Postulart, R.H.A.M.		
Fractie Kernachtig Druten		
Arts, C.J.G. Lepoutre, M.H.T. Waard-Barten, C.P.T. de		

Gemeente Druten

Wijnen, A.H. Worm, G.S.B. Zwaluw, G.T.M. van der		
Fractie Sociaal Maas en Waal		
Dolmans, C.M.G. Mooren, J.		
Fractie Welzijn Druten		
Zwartkruis, R.E.		

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: 97053

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. De afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023 van de gemeente Druten vast te stellen;
2. De huidige afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW, IOAZ 2015 van de gemeente Druten gelijktijdig in te trekken.

Aanleiding
De invoering van de Wet Inburgering 2021 heeft tot gevolg dat de afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ niet meer up to date is.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
18-12-2014	Afstemmingsverordening WWB, IOAW en IOAZ gemeente Druten 2015

Gewenst resultaat
Met het intrekken van de bestaande verordening en het vaststellen van de nieuwe verordening voldoen we aan de geldende regelgeving.
Wij willen het rechtmatig- en doelmatig verstrekken van uitkeringen zoveel mogelijk nastreven. Alleen dan blijven uitkeringen nu en in de toekomst betaalbaar en beschikbaar voor diegenen die er echt recht op hebben.
In de afstemmingsverordening benoemen we wat de concrete uitwerking is van de consequenties die volgen op het niet nakomen van verplichtingen door mensen die een uitkering ontvangen ingevolge de Participatiewet (Pw), IOAW of IOAZ.

Argumenten

1.1 *Door nieuwe wetgeving en aanpassing van bestaande wetgeving is aanpassing van de Afstemmingsverordening nodig.*
De komst van de Wet Inburgering 2021 is aanleiding geweest voor aanpassing van deze verordening. Sinds 1 januari 2022 is artikel 56a, een nieuw artikel aan de Participatiewet toegevoegd, dat ziet op financiële ontzorging van inburgeringsplichtigen. Indien statushouders met een bijstandsuitkering niet of onvoldoende medewerking verlenen aan het "ontzorgen" (doorbetalen vaste lasten gedurende minimaal een half jaar teneinde mensen te laten wennen aan het financiële reilen en zeilen in Nederland) kan dat consequenties hebben voor de hoogte van de uitkering.

Vanuit praktisch oogpunt hebben we de afstemmingsverordening geactualiseerd en te vereenvoudigd. Daarmee is de nieuwe afstemmingsverordening in lijn gebracht met de huidige Participatiewet, IOAW en IOAZ.

2.1 De nieuwe verordening vervangt de oude verordening.
De Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015 van de gemeente Druten trekken we gelijktijdig in met de vaststelling van deze nieuwe verordening. We laten de nieuwe Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023 van de gemeente Druten met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023 in werking treden De oude afstemmingsverordening 2015 van de gemeente Druten komt daarmee dus te vervallen.

Tegenargumenten en risico's
Niet van toepassing

Financiële gevolgen
Niet van toepassing

Communicatie
Niet van toepassing

Inwonersparticipatie
De Adviesraad Sociaal Domein heeft op 6 oktober 2022 een adviesaanvraag van de gemeente Druten ontvangen m.b.t. de 'Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ van de gemeente Druten'.
Op 7 november 2022 heeft er tussen de Adviesraad en de beleidsadviseurs van de gemeente Druten een overleg plaatsgevonden. De Adviesraad heeft aangegeven zich te vinden in de wijze van verlaging van de bijstandsnorm zoals in de verordening staat beschreven. Tijdens voornoemd gesprek is gebleken dat zeer weinig bijstandsgerechtigden met deze verordening worden geconfronteerd. Het nadrukkelijk advies van de Adviesraad is dan ook om deze verordening in de toekomst zorgvuldig te hanteren en daarbij "maatwerk" toe te passen zodat de bijstandsgerechtigden niet in financiële problemen komen.

Uitvoering of Vervolgstappen
Na besluitvorming door uw Raad maken we de nieuwe verordening op de verplichte en gebruikelijke wijze bekend via overheid.nl.

Geheimhouding:
Niet van toepassing

Voorstel
Advies
Team Werk en Inkomen
Team Algemeen Juridische Zaken

Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023 gemeente Druten

Wetstechnische informatie

Gegevens van de regeling:

Overheidsorganisatie	Gemeente Druten
Officiële naam regeling	Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023 gemeente Druten.
Citeertitel	Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023 gemeente Druten.
Besloten door	Gemeenteraad
Deze versie is geldig tot (als de vervaldatum is vastgesteld)	n.v.t.
Onderwerp	Participatie, Werk en Inkomen

Grondslagen
Artikel 149 van de Gemeentewet;
Artikel 8, eerste lid, aanhef en onderdeel a en c, van de Participatiewet 2015;
Artikel 35 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
Artikel 35 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)

Datum inwerkingtreding	Terugwerkende kracht	Betreft	Ontstaansbron: datum ondertekening; bron bekendmaking	Inwerkingtreding: datum ondertekening; bron bekendmaking
Daags na bekendmaking	1 januari 2023	Nieuwe regeling	Gemeenteraad 26 januari 2023	Gemeenteblad Druten overheid.nl

De raad van de gemeente Druten;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 20 december 2022;

Gelet op artikel 149 van de Gemeentewet, artikel 8 lid 1 aanhef en onderdeel a en c van de Participatiewet, artikel 35 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en artikel 35 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;

Besluit vast te stellen de **Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023 gemeente Druten.**

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begrippen

In deze verordening wordt verstaan onder:
- bijstandsnorm: de toepasselijke bijstandsnorm als bedoeld in artikel 5, onderdeel c, van de Participatiewet, of de grondslag van de uitkering als bedoeld in artikel 5 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of artikel 5 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen voor zover sprake is van een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
- uitkering: algemene bijstand op grond van de Participatiewet of een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.
- benadelingsbedrag: netto-uitkering waarop eerder, langer of tot een hoger bedrag een beroep wordt of is gedaan ten gevolge van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan;

Artikel 2. Het besluit tot opleggen van een verlaging

In het besluit tot het opleggen van een verlaging van de uitkering als bedoeld in de artikelen 9a, twaalfde lid, en 18, tweede, vijfde en zesde lid, van de Participatiewet, de artikelen 20 en 38, twaalfde lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de artikelen 20 en 38, twaalfde lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen worden in ieder geval vermeld:
a. de reden van de verlaging;
b. de duur van de verlaging;
c. het bedrag of percentage waarmee de uitkering wordt verlaagd, en
d. indien van toepassing, de reden om af te wijken van de standaardverlaging.

Artikel 3. Horen van belanghebbende

1. Voordat een maatregel wordt opgelegd wordt een belanghebbende in de gelegenheid gesteld om binnen een door het college gestelde termijn zijn zienswijze naar voren te brengen.
2. Het horen van een belanghebbende kan achterwege blijven als:
a. de vereiste spoed zich daartegen verzet;
b. de belanghebbende al eerder in de gelegenheid is gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen en zich sindsdien geen nieuwe feiten of omstandigheden hebben voorgedaan;
c. het college het horen niet nodig acht voor het vaststellen van de ernst van de gedraging of de mate van verwijtbaarheid, of
d. belanghebbende aangeeft hiervan geen gebruik te willen maken.

Artikel 4. Afzien van verlaging

1. Het college ziet af van een verlaging als:
a. elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt;
b. de gedraging meer dan één jaar voor constatering daarvan door het college heeft plaatsgevonden.
2. Het college kan afzien van een verlaging als het daarvoor dringende redenen aanwezig acht.
3. Als het college afziet van een verlaging op grond van dringende redenen, wordt een belanghebbende hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld.

Artikel 5. Ingangsdatum en tijdvak van een verlaging
1. Een verlaging wordt toegepast op de uitkering of bijzondere bijstand die is verleend met toepassing van artikel 12 van de Participatiewet over de kalendermaand volgend op de maand waarin het besluit tot het opleggen van de verlaging aan een belanghebbende is bekendgemaakt. Daarbij wordt uitgegaan van de op dat tijdstip voor die belanghebbende geldende bijstandsnorm.
2. Een verlaging kan met terugwerkende kracht worden toegepast op de uitkering over de periode waarop de gedraging betrekking heeft gehad of over de periode waarin de gedraging heeft plaatsgevonden als een verlaging overeenkomstig het eerste lid niet mogelijk is omdat de uitkering is beëindigd of ingetrokken.
3. Als een verlaging niet of niet geheel ten uitvoer kan worden gelegd als gevolg van de beëindiging of intrekking van de uitkering, wordt de verlaging of dat deel van de verlaging dat nog niet is uitgevoerd, alsnog opgelegd als belanghebbende binnen een periode van twaalf maanden opnieuw een uitkering ontvangt

Artikel 6. Berekeningsgrondslag
1. Een verlaging wordt berekend over de bijstandsnorm.
2. In afwijking van het eerste lid kan een verlaging worden toegepast op de bijzondere bijstand als:
a. aan belanghebbende bijzondere bijstand wordt verleend met toepassing van artikel 12 van de Participatiewet, of
b. de verwijtbare gedraging van belanghebbende in relatie met zijn recht op bijzondere bijstand daartoe aanleiding geeft.
3. Bij toepassing van het tweede lid, onderdeel a, moet in de hoofdstukken 2, 3 en 4 ‘bijstandsnorm’ worden gelezen als ‘bijstandsnorm inclusief de op grond van artikel 12 van de Participatiewet verleende bijzondere bijstand’.
4. Bij toepassing van het tweede lid, onderdeel b, moet in de hoofdstukken 2, 3 en 4 ‘bijstandsnorm’ worden gelezen als ‘de verleende bijzondere bijstand’.

Hoofdstuk 2. Niet nakomen van de niet geüniformeerde verplichtingen met betrekking tot de arbeidsinschakeling

Artikel 7. Gedragingen Participatiewet
Gedragingen van een belanghebbende waardoor een verplichting op grond van de artikelen 9, 9a en 56a van de Participatiewet niet of onvoldoende wordt nagekomen, worden onderscheiden in de volgende categorieën:

a. eerste categorie:
1°. het zich niet tijdig laten registreren als werkzoekende bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen of het niet tijdig laten verlengen van de registratie;
2°. het niet ondertekenen of het niet aan het college verstrekken van een bijlage bij het besluit tot toekenning of voortzetting van de uitkering.
3°. het niet nakomen van de in artikel 56a**,** tweede lid, van de Participatiewet neergelegde verplichting om gedurende een periode van zes maanden, gerekend vanaf de dag waarop het recht op bijstand ontstaat, mee te werken aan het door het college in naam van de belanghebbende verrichten van betalingen uit de toegekende bijstand van huur, gas, water en stroom en de verplichte zorgverzekering;

b. tweede categorie:

1°. het niet of onvoldoende meewerken aan het opstellen, uitvoeren en evalueren van een plan van aanpak als bedoeld in artikel 44a van de Participatiewet;
2°. het onvoldoende nakomen van verplichtingen als bedoeld in de artikelen 9, eerste lid, of 55 van de Participatiewet, voor zover het gaat om een belanghebbende jonger dan 27 jaar, gedurende vier weken na een melding als bedoeld in artikel 43, vierde en vijfde lid, van de Participatiewet, voor zover deze verplichtingen niet worden genoemd in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet;
3°. het uit houding en gedrag ondubbelzinnig laten blijken verplichtingen als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdeel b, van de Participatiewet niet te willen nakomen, wat heeft geleid tot het intrekken van de ontheffing van de arbeidsplicht voor een alleenstaande ouder, bedoeld in artikel 9a, eerste lid, van de Participatiewet;
4°. het niet of onvoldoende verrichten van een door het college opgedragen tegenprestatie naar vermogen als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdeel c, van de Participatiewet;
5°. het niet of onvoldoende nakomen van de medewerkingsplicht als bedoeld in artikel 17, tweede lid, van de Participatiewet; waaronder het niet inlichten van de gemeente of regionaal Werkbedrijf over de voortgang van alle activiteiten die betrekking kunnen hebben op het verloop van een traject en/of aanvaarding van arbeid of aangeboden voorzieningen.
6°. het later terugkeren van een verblijf in het buitenland dan ingevolge de Participatiewet is toegestaan of waarvoor toestemming is verleend, als gevolg waarvan de aan de bijstand verbonden verplichtingen niet zijn nageleefd.

c. derde categorie:
1°. het niet of niet tijdig voldoen aan een oproep om op een aangegeven plaats en tijd te verschijnen in verband met de inschakeling in de arbeid of een oproep van het Werkbedrijf.
2°. het niet naar vermogen proberen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen voor zover dit niet voortvloeit uit een gedraging als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet.

Artikel 7a. Niet meewerken aan Taaltoets
Het niet verschijnen op een daartoe aangewezen tijd en plaats voor het maken van de toets dan wel anderszins geen medewerking verleent aan het afleggen van de taaltoets als bedoeld in artikel 18b, tweede lid, van de Participatiewet, wordt een verlaging opgelegd van:
a. 20% van de bijstandsnorm gedurende 1 maand;
b. 40% van de bijstandsnorm gedurende 1 maand als belanghebbende zich binnen 12 maanden na bekendmaking van een besluit waarmee een verlaging is toegepast vanwege het niet meewerken aan het afleggen van de taaltoets opnieuw schuldig maakt aan dezelfde verwijtbare gedraging;
c. telkens 100% van de bijstandsnorm gedurende 1 maand als belanghebbende zich binnen 12 maanden na bekendmaking van een besluit in de zin van artikel 7a, onderdeel b, van deze verordening, opnieuw schuldig maakt aan dezelfde verwijtbare gedraging.

Artikel 8. Gedragingen IOAW en IOAZ
Gedragingen van een belanghebbende waardoor of een verplichting op grond van de artikelen 37 en 38 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de artikelen 37 en 38 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen niet of onvoldoende wordt nagekomen, worden onderscheiden in de volgende categorieën:

a. eerste categorie: het zich niet tijdig laten registreren als werkzoekende bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen of het niet tijdig laten verlengen van de registratie;
b. tweede categorie:
   1°. het niet of in onvoldoende mate meewerken aan een onderzoek naar de

mogelijkheden tot arbeidsinschakeling;
2°. het niet of onvoldoende gebruik maken van een door het college aangeboden voorziening als bedoeld in de artikelen 36, eerste lid, en 37, eerste lid, onderdeel e, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de artikelen 36, eerste lid, en artikel 37, eerste lid, onderdeel e, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, voor zover dit niet heeft geleid tot het geen doorgang vinden of tot voortijdige beëindiging van die voorziening;
3°. het uit houding en gedrag ondubbelzinnig laten blijken de verplichtingen als bedoeld in artikel 37, eerste lid, onderdeel e, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of artikel 37, eerste lid, onderdeel e, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen niet te willen nakomen, wat heeft geleid tot het intrekken van de ontheffing van de arbeidsplicht voor een alleenstaande ouder als bedoeld in artikel 38, eerste lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of artikel 38, eerste lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
4°. het niet of onvoldoende verrichten van een door het college opgedragen tegenprestatie naar vermogen als bedoeld in artikel 37, eerste lid, onderdeel f, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of artikel 37, eerste lid, onderdeel f, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
5°. het niet of onvoldoende nalaten van hetgeen inschakeling in de arbeid belemmert als bedoeld in artikel 37, eerste lid, onderdeel d, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of artikel 37, eerste lid, onderdeel d, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
6°. het niet of onvoldoende nakomen van de medewerkingsplicht als bedoeld in artikel 13, tweede lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of artikel 13, tweede lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
7°. het niet of onvoldoende nakomen van de identificatieplicht als bedoeld in artikel 13, vierde lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of artikel 13, vierde lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.

c. derde categorie: het niet of onvoldoende gebruik maken van een door het college aangeboden voorziening gericht op arbeidsinschakeling als bedoeld in de artikelen 36, eerste lid, en 37, eerste lid, onderdeel e, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de artikelen 36, eerste lid, en 37, eerste lid, onderdeel e, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, voor zover dit heeft geleid tot het geen doorgang vinden of tot voortijdige beëindiging van die voorziening.

Artikel 9. Hoogte en duur van de verlaging

De verlaging, bij gedragingen als bedoeld in de artikelen 7 en 8, wordt vastgesteld op:
1. a. 10% van de bijstandsnorm gedurende 1 maand bij gedragingen van de eerste categorie;
1. b. 20% van de bijstandsnorm gedurende 1 maand bij gedragingen van de tweede categorie;
1. c. 50% van de bijstandsnorm gedurende 1 maand bij gedragingen van de derde

categorie.
2. Bij een verlaging als bedoeld in artikel 9, onderdeel 1c, kan de verlaging worden toegepast over twee maanden waarbij zowel aan de maand van oplegging als aan de daaropvolgende maand de helft van de verlaging wordt toebedeeld.

Hoofdstuk 3. Niet nakomen van de geüniformeerde verplichtingen met betrekking tot de arbeidsinschakeling

Artikel 10. Duur verlaging bij schending geüniformeerde arbeidsverplichting
Als een belanghebbende een verplichting als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet niet of onvoldoende nakomt, bedraagt de verlaging 100 procent van de bijstandsnorm gedurende één maand.

Artikel 11. Verrekenen verlaging bij schending geüniformeerde arbeidsverplichting
1. Het bedrag van de verlaging, bedoeld in artikel 10, wordt toegepast over de maand van oplegging van de maatregel en de volgende twee maanden als bijzondere omstandigheden dit rechtvaardigen.
2. Indien gebruik wordt gemaakt van de in het eerste lid geboden mogelijkheid wordt zowel aan de maand van oplegging als aan de twee daaropvolgende maanden een derde van de verlaging wordt toebedeeld.
3. Als sprake is van een verlaging op grond van artikel 18, vierde lid, onderdeel a, van de Participatiewet, vindt geen verrekening als bedoeld in het eerste lid plaats.

Hoofdstuk 4. Overige gedragingen die leiden tot een verlaging

Artikel 12. Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid
Bij tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan als bedoeld in artikel 18, tweede lid, van de Participatiewet, anders dan door gedragingen als bedoeld in hoofdstuk 2 en 3 van deze verordening, vindt een verlaging plaats met:
a. 20% van de bijstandsnorm gedurende de periode die belanghebbende niet op bijstand zou zijn aangewezen indien hij op een verantwoorde wijze de middelen waarover hij beschikte of redelijkerwijs kon beschikken zou hebben aangewend, met dien verstande dat deze periode niet langer dan 36 maanden is.
b. 100% van de bijstandsnorm gedurende één maand indien de belanghebbende door de gedraging verwijtbaar geen of geen volledig recht heeft op een uitkering of krachtens een werknemersverzekering of sociale voorziening, of een daarmee naar aard en doel overeenkomende buitenlandse regeling of private verzekering;
c. 100% van de bijstandsnorm gedurende één maand als de bijstandsafhankelijkheid wordt veroorzaakt door een bestuurlijke boete als gevolg van het bij herhaling schenden van een in een andere uitkeringsregeling geldende inlichtingenverplichting;
d. een op basis van de zich voordoende individuele omstandigheden door het college te bepalen bedrag en duur, indien belanghebbende verwijtbaar de hem opgelegde verplichtingen niet of niet behoorlijk nakomt of door eigen schuld geen aanspraak kan maken op een voorliggende voorziening.

Artikel 13. Zeer ernstige misdragingen
Als een belanghebbende zich zeer ernstig misdraagt tegenover personen en instanties die zijn belast met de uitvoering van de Participatiewet als bedoeld in artikel 9, zesde lid, van die wet, tegenover personen en instanties die zijn belast met de uitvoering van de Wet

inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers als bedoeld in artikel 37, eerste lid, onder g, van die wet of tegenover personen en instanties die zijn belast met de uitvoering van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen als bedoeld in artikel 37, eerste lid, onder g, van die wet, wordt een verlaging opgelegd van

- 100% van de bijstandsnorm gedurende één maand bij het uitoefenen van fysiek geweld tegen de genoemde personen;
- bij het uitoefenen van fysiek geweld tegen materiële zaken;
- bij mondelinge of schriftelijke bedreigingen gericht tegen de genoemde personen.

Artikel 14. Niet nakomen van overige verplichtingen

Als een belanghebbende een door het college opgelegde verplichting als bedoeld in artikel 55 of 57a van de Participatiewet niet of onvoldoende nakomt, wordt een verlaging toegepast. De verlaging wordt vastgesteld op:

a. 10% van de bijstandsnorm gedurende één maand, bij het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen die verband houden met de aard en het doel van een bepaalde vorm van bijstand;

b. 10% van de bijstandsnorm gedurende één maand, bij het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen die strekken tot arbeidsinschakeling;

c. 10% van de bijstandsnorm gedurende één maand, bij het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen die strekken tot vermindering of beëindiging van de bijstand.

Hoofdstuk 5. Samenloop en recidive

Artikel 15. Samenloop van gedragingen

1. Als sprake is van één gedraging die schending oplevert van meerdere in deze verordening of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet genoemde verplichtingen, wordt één verlaging opgelegd. Voor het bepalen van de hoogte en duur van de verlaging wordt uitgegaan van de gedraging waarop de hoogste verlaging is gesteld.
2. Als sprake is van meerdere gedragingen die schending opleveren van één of meerdere in deze verordening of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet genoemde verplichtingen, wordt voor iedere gedraging een afzonderlijke verlaging opgelegd. Deze verlagingen worden gelijktijdig opgelegd, tenzij dit gelet op de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van de belanghebbende niet verantwoord is.
3. Als sprake is van één gedraging die schending oplevert van zowel een in deze verordening of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet genoemde verplichting als een in artikel 17, eerste lid, van de Participatiewet genoemde verplichting, wordt geen verlaging opgelegd, voor zover voor die schending een bestuurlijke boete wordt opgelegd.
4. Als sprake is van meerdere gedragingen die schending opleveren van zowel een in deze verordening of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet genoemde verplichting als een in artikel 17, eerste lid, van de Participatiewet genoemde verplichting, waarvoor een bestuurlijke boete kan worden opgelegd, wordt voor iedere gedraging een afzonderlijke verlaging opgelegd, tenzij dit gelet op de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van de belanghebbende niet verantwoord is.

Artikel 16. Recidive

1. Als een belanghebbende zich binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarmee een verlaging is toegepast vanwege een gedraging als bedoeld in de artikelen 7, onder b tot en met d, 8, onder b tot en met e, 12 of 14 opnieuw schuldig

maakt aan eenzelfde verwijtbare gedraging, wordt telkens de duur van de oorspronkelijke verlaging verdubbeld.
2. Als een belanghebbende zich binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarmee een verlaging is toegepast vanwege een gedraging als bedoeld in de artikelen 7, onder a, 8, onder a, of 13 opnieuw schuldig maakt aan eenzelfde verwijtbare gedraging, wordt telkens de hoogte van de oorspronkelijke verlaging verdubbeld.
3. Als een belanghebbende zich binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarmee een verlaging is toegepast vanwege een gedraging als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet, opnieuw schuldig maakt aan een verwijtbare gedraging als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet, bedraagt de verlaging honderd procent van de bijstandsnorm gedurende 2 maanden.

Hoofdstuk 6. Blijvende of tijdelijke weigering IOAW/IOAZ

Artikel 17. Samenloop bij weigeren uitkering IOAW/IOAZ
Als het college de uitkering op grond van artikel 20, eerste lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of artikel 20, tweede lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen blijvend of tijdelijk weigert en de gedraging die tot deze weigering heeft geleid tevens op grond van deze verordening tot een verlaging zou kunnen leiden, blijft een verlaging ter zake van die gedraging achterwege.

Artikel 18. Blijvend en tijdelijk weigeren IOAW- of IOAZ-uitkering
1. Het college kan de uitkering tijdelijk weigeren naar de mate waarin de belanghebbende inkomen als bedoeld in of op grond van artikel 8 van de IOAW of de IOAZ zou hebben kunnen verwerven, als:
a. aan de beëindiging van zijn dienstbetrekking een dringende reden ten grondslag ligt in de zin van artikel 678 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek en een persoon ter zake een verwijt kan worden gemaakt, of
b. de dienstbetrekking is beëindigd door of op verzoek van een persoon zonder dat aan de voortzetting ervan zodanige bezwaren waren verbonden, dat deze voortzetting redelijkerwijs niet van hem zou kunnen worden gevergd.
2. Het college kan de uitkering blijvend weigeren naar de mate waarin de belanghebbende inkomen als bedoeld in of op grond van artikel 8 van de IOAW van de IOAZ zou hebben kunnen verwerven, als een persoon:
a. nalaat algemeen geaccepteerde arbeid te aanvaarden, of
b. door eigen toedoen geen algemeen geaccepteerde arbeid verkrijgt.

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Artikel 19. Intrekken oude verordening
De Afstemmingsverordening WWB, IOAW en IOAZ gemeente Druten 2015, vastgesteld op 18 december 2014 wordt ingetrokken.

Artikel 20. Inwerkingtreding en citeertitel
1. Deze verordening treedt in werking daags na bekendmaking en werkt vervolgens terug tot en met 1 januari 2023;
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023 gemeente Druten.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 26 januari 2023.

De voorzitter,	De griffier,
C.A.A. van Rhee-Oud Ammerveld	E. Weijenberg

Toelichting

Algemeen

Rechten en plichten in de Participatiewet

De gemeente heeft een verantwoordelijkheid met betrekking tot de invulling van de rechten en plichten van bijstandsgerechtigden. Mede gelet op de rechtszekerheid van een bijstandsgerechtigde moet het gemeentelijk beleid vastgelegd worden in een verordening. Rechten en plichten zijn echter twee kanten van één medaille. Het recht op algemene bijstand is altijd verbonden aan de plicht zich in te zetten om weer onafhankelijk te worden van de uitkering.

Artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet spreekt over het afstemmen van de bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van een belanghebbende. In deze bepaling wordt benadrukt dat het vaststellen van de hoogte van de uitkering en de daaraan verbonden verplichtingen voor bijstandsgerechtigden maatwerk is. Daarbij moet recht worden gedaan aan de individuele situatie en de persoonlijke omstandigheden van bijstandsgerechtigden. Artikel 18, tweede lid, van de Participatiewet legt een directe koppeling tussen de rechten en plichten van uitkeringsgerechtigden: het recht op een uitkering is altijd verbonden aan de plicht zich in te zetten om weer onafhankelijk te worden van de uitkering. Dit betekent dat de vaststelling van de hoogte van de uitkering niet alleen afhangt van de toepasselijke uitkeringsnorm en de beschikbare middelen van de bijstandsgerechtigde, maar ook van de mate waarin de verplichtingen worden nagekomen. De inspanningen die van de bijstandsgerechtigde naar vermogen kunnen worden verwacht, spelen ook een rol.

Wanneer het college tot het oordeel komt dat een bijstandsgerechtigde zijn verplichtingen niet of in onvoldoende mate nakomt, verlaagt het de uitkering. Er is dus geen sprake van een bevoegdheid, maar van een verplichting. Alleen wanneer iedere vorm van verwijtbaarheid ontbreekt, ziet het college af van een dergelijke verlaging. Het college moet niettemin bij de vaststelling van de verlaging rekening houden met de persoonlijke omstandigheden en de individueel vastgestelde verplichtingen. Het college kan dan ook van een verlaging afzien als het college daartoe zeer dringende reden aanwezig acht.

Met ingang van 1 januari 2015 zijn in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet geüniformeerde arbeidsverplichtingen opgenomen. Voor schending van deze verplichting geldt dat de bijstand in beginsel moet worden verlaagd met honderd procent gedurende één tot drie maanden. In de verordening de duur van de verlaging vastgelegd (artikel 18, vijfde lid, van de Participatiewet). Is afgezien van een verlaging wegens het ontbreken van elke vorm van verwijtbaarheid, dan is het niet mogelijk om bij toepassing van bepalingen ten aanzien van recidive deze gedraging mee te tellen. Is vanwege de afstemming op grond van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet of vanwege dringende redenen afgezien van het opleggen van een verlaging, dan is daarin geen reden gelegen om de betreffende gedraging buiten beschouwing te laten in geval van recidive.

Het college beoordeelt uiterlijk drie maanden na de datum van de beschikking of de omstandigheden en het gedrag van belanghebbende aanleiding geven de beslissing te herzien (artikel 18, derde lid, van de Participatiewet). Bij een dergelijke herbeoordeling hoeft niet opnieuw een besluit te worden genomen, waarbij alle feiten en omstandigheden opnieuw tegen het licht worden gehouden. Het heeft slechts als doel vast te stellen of belanghebbende tussentijds (binnen de periode waarover de verlaging zich uitstrekt) blijk heeft gegeven van een zodanige gedragsverandering of dat sprake is van een zodanige wijziging van omstandigheden, dat aanleiding bestaat de eerder opgelegde verlaging in zwaarte of duur bij te stellen.[1] Artikel 18, derde lid, van de Participatiewet is naar oordeel van

[1] CRvB 19-04-2011, nr. 10/4882 WWB, ECLI:NL:CRVB:2011:BQ3002

het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid niet van toepassing als sprake is van schending van een van de geüniformeerde arbeidsverplichtingen (artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet). Ten aanzien van geüniformeerde arbeidsverplichtingen is artikel 18, elfde lid, van de Participatiewet van toepassing. Verschil tussen artikel 18, derde lid, en artikel 18, elfde lid, van de Participatiewet is dat artikel 18, elfde lid, pas wordt toegepast als belanghebbende daarom vraagt.

Een verlaging krachtens de afstemmingsverordening is een punitieve sanctie voor zover de verlaging wordt opgelegd omdat belanghebbende zich zeer ernstig heeft misdragen.[2] Als een betreffende gedraging ook een strafbaar feit oplevert, kan belanghebbende hier strafrechtelijk voor worden vervolgd. Deze verlaging en de strafvervolging kunnen alleen naast elkaar bestaan als sprake is van juridisch te onderscheiden feiten. Een voorbeeld van juridisch te onderscheiden feiten: het bezit van en het niet melden van een hennepplantage. De boete wordt opgelegd vanwege het niet verstrekken van relevante informatie voor de vaststelling van het recht op een uitkering. Strafvervolging is aan de orde wegens overtreding van de Opiumwet.[3]

In andere gevallen waarin een verlaging wordt opgelegd krachtens de afstemmingsverordening is sprake van een reparatoire sanctie (bijvoorbeeld bij schending arbeidsverplichting[4]). Als een betreffende gedraging ook een strafbaar feit oplevert, kan belanghebbende hier strafrechtelijk voor worden vervolgd. De verlaging en de strafvervolging kunnen naast elkaar bestaan omdat het hier gaat om een reparatoire maatregel en een punitieve sanctie.

Wet taaleis
Sinds 1 januari 2016 is de taaleis als nieuwe verplichting opgenomen in de Participatiewet (artikel 18b van de Participatiewet). Dit artikel bevat een inspanningsverplichting voor bijstandsgerechtigden om de Nederlandse taal te beheersen, voor zover dit noodzakelijk is voor het naar vermogen verkrijgen, aanvaarden en behouden van algemeen geaccepteerde arbeid. Voor schending van deze verplichting geldt dat de bijstand in beginsel trapsgewijs moet worden verlaagd met 20% gedurende 6 maanden in de periode 0-6 maanden na de schriftelijke kennisgeving dat een bijstandsgerechtigde de taal onvoldoende beheerst, 40% gedurende 6 maanden in de periode 6-12 maanden na de schriftelijke kennisgeving en 100% voor onbepaalde tijd na 12 maanden na de schriftelijke kennisgeving (artikel 18b, negende lid, tiende lid en elfde lid, van de Participatiewet). Artikel 18b van de Participatiewet kent een eigen afstemmingsregime waardoor de afstemmingsverordening niet van toepassing is.

Afstemmen in de IOAW en de IOAZ
Sinds 1 juli 2010 heeft het college de mogelijkheid een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (hierna: IOAW) of Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (hierna: IOAZ) te verlagen of te weigeren als een belanghebbende de aan het recht op uitkering verbonden verplichtingen niet of onvoldoende nakomt (artikel 20 van de IOAW en artikel 20 van de IOAZ). Het gemeentelijk beleid moet vastgelegd worden in een verordening (artikel van de 35 IOAW en artikel 35 van de IOAZ).

S*chenden van de inlichtingenplicht*
De bestuurlijke boete is per 1 januari 2013 opnieuw ingevoerd in de Wet werk en bijstand (hierna: WWB) (thans: Participatiewet), IOAW en IOAZ. Deze moet worden opgelegd bij een

---

[2] CRvB 31-12-2007, nrs. 06/4510 WWB, ECLI:NL:CRVB:2007:BC1811, CRvB 29-07-2008, nrs. 07/2262 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2008:BD9023, CRvB 19-08-2008, nrs. 07/2416 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2008:BE8919 en CRvB 19-01-2010, nr. 08/1012 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BL0052
[3] CRvB 30-09-2015, nrs. 14/1739 WAO e.a., ECLI:NL:CRVB:2015:3313
[4] CRvB 09-05-2006, nr. 05/2523 WWB, ECLI:NL:CRVB:2006:AX8589, CRvB 23-05-2012, nr. 10/4203 WWB, ECLI:NL:CRVB:2012:BW7031 en CRvB 19-04-2016, nrs. 14/4898 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2016:1407

schending van de inlichtingenplicht en komt in de plaats van de verlaging van de bijstand.

Artikelsgewijze toelichting
Enkel die bepalingen die nadere toelichting behoeven worden hier behandeld.

Artikel 1. Begrippen
Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, de IOAW, de IOAZ, de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Bijstandsnorm
Onder de 'bijstandsnorm' wordt in deze verordening verstaan de in de situatie van belanghebbende geldende bijstandsnorm. Dit is de toepasselijke norm, vermeerderd met toeslagen, en verminderd met verlagingen, alles inclusief vakantietoeslag. Voor zover sprake is van een uitkering op grond van de IOAW of de IOAZ wordt onder bijstandsnorm verstaan de toepasselijke grondslag zoals bedoeld in artikel 5 van de IOAW en artikel 5 van de IOAZ.

Benadelingsbedrag
Het benadelingsbedrag is de netto-uitkering waarop eerder, langer of tot een hoger bedrag een beroep wordt of is gedaan ten gevolge van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. Voor het bepalen van het benadelingsbedrag wordt uitgegaan van het nettobedrag van de uitkering, zoals ook het geval is bij het benadelingsbedrag in het kader van de bestuurlijke boete.[5]

Artikel 2. Het besluit tot opleggen van een verlaging
Het verlagen van een uitkering op grond van deze verordening vindt plaats door middel van een besluit. Tegen dit besluit kan een belanghebbende bezwaar en beroep indienen. In dit artikel is aangegeven wat in het besluit in ieder geval moet worden vermeld. Deze eisen vloeien rechtstreeks voort uit de Awb en dan vooral uit het motiveringsvereiste. Het motiveringsvereiste houdt onder andere in dat een besluit kenbaar is en van een deugdelijke motivering is voorzien.

Artikel 3. Horen van belanghebbende
De gemeenteraad kan ervoor kiezen om in deze verordening regels op te nemen met betrekking tot het horen van belanghebbende. Het college is niet verplicht belanghebbende in het kader van het onderzoek te horen alvorens een verlaging ten opzichte van belanghebbende kan worden toegepast. Het betreft namelijk een beslissing ten aanzien van een financiële aanspraak en die zijn op grond van artikel 4:2 van de Awb uitgezonderd van de hoorplicht bij de voorbereiding van een besluit. Het kan echter de zorgvuldigheid van het besluit ten goede komen als belanghebbende wel wordt gehoord.

Artikel 4. Afzien van verlaging
Afzien van verlagen
Het afzien van het opleggen van een verlaging "indien elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt", is overgenomen uit artikel 18, negende lid, van de Participatiewet, respectievelijk artikel 20, derde lid, van de IOAW en artikel 20, derde lid, van de IOAZ. Aangenomen moet worden dat hiervan uitsluitend sprake is bij evidente afwezigheid van verwijtbaarheid.[6] Het is aan het college te beoordelen of elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt aan het betreffende gedrag. Is vanwege de afwezigheid van elke vorm van verwijtbaarheid afgezien van een verlaging, dan is het niet mogelijk om bij toepassing van recidive deze gedraging mee te tellen (zie artikel 16 van deze verordening). Is vanwege de afstemming op grond van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet van een verlaging afgezien dan is daarin geen reden

[5] Kamerstukken II 2011/12, 33 207, nr. 3, blz. 43.
[6] CRvB 24-07-2001, nr. 99/1857 NABW, ECLI:NL:CRVB:2001:AD4887

gelegen om de betreffende gedraging buiten beschouwing te laten in geval van recidive.

Een andere reden om af te zien van het opleggen van een verlaging is dat de gedraging te lang geleden heeft plaatsgevonden (verjaring). Omwille van de effectiviteit ("lik op stuk") is het nodig dat een verlaging spoedig nadat de gedraging heeft plaatsgehad, wordt opgelegd.

Nadere toelichting als ervoor gekozen wordt geen verlaging op te leggen voor gedragingen die langer dan een jaar geleden hebben plaatsgevonden
Om deze reden regelt artikel 4, eerste lid, onderdeel b, van deze verordening dat het college geen verlagingen oplegt voor gedragingen die langer dan één jaar geleden hebben plaatsgevonden. Dit heeft tevens als voordeel dat een uitkeringsgerechtigde niet te lang in onzekerheid wordt gehouden over de vraag of het college overgaat tot het opleggen van een verlaging.

Afzien van verlagen in verband met dringende redenen
In het tweede lid is geregeld dat kan worden afgezien van het opleggen van een verlaging als daarvoor dringende redenen aanwezig zijn. Dit is van toepassing op zowel geüniformeerde als de niet-geüniformeerde verplichtingen. De verordening stelt een algemene verplichting tot het opleggen van een verlaging voorop. Uitzonderingen moeten echter mogelijk zijn.

De invulling van het begrip "dringende redenen gelet op bijzondere omstandigheden" is niet – zoals bij artikel 18a lid 7 Participatiewet en artikel 58 lid 8 Participatiewet - beperkt tot de onaanvaardbaarheid van de gevolgen die een maatregel heeft voor belanghebbende gelet op diens persoonlijke omstandigheden. De invulling is ruimer en omvat mede een beoordeling van de omstandigheden, de mogelijkheden en middelen van belanghebbende.[7] Dit betekent dat colleges bevoegd zijn om in individuele gevallen te besluiten de maatregel op een lager niveau, voor een kortere duur of zelfs op nul vast te stellen.[8] De bijzondere omstandigheden die tot dringende redenen leiden, kunnen gelegen zijn in maatschappelijk belang (marginalisering van mensen, vergroting schuldenproblematiek, huisuitzettingen), de zorgplicht van de overheid in relatie tot individuele omstandigheden en kinderen in het gezin[9], maar ook in een mindere mate van verwijtbaarheid ten aanzien van de gedraging[10]. Relatief kleine vergrijpen van belanghebbende kunnen ook aanleiding zijn voor toepassing van artikel 18 lid 10 Participatiewet.[11]

Schriftelijke mededeling in verband met recidive
Het doen van een schriftelijke mededeling in een beschikking dat het college afziet van het opleggen van een verlaging wegens dringende redenen is van belang in verband met eventuele recidive (artikel 4, derde lid). Het opleggen van een verlaging bij recidive is geregeld in artikel 16.

Artikel 5. Ingangsdatum en tijdvak van een verlaging
Het verlagen van de uitkering die in de nabije toekomst wordt verstrekt, is de gemakkelijkste methode van het opleggen van een verlaging. Dan hoeft niet te worden overgegaan tot herziening van de uitkering en terugvordering van het te veel betaalde bedrag. In de praktijk zal dit meestal inhouden dat een verlaging wordt opgelegd met ingang van de eerste dag van de kalendermaand, die volgt op de kalendermaand waarin het besluit bekend is gemaakt. Voor de berekening van de hoogte van de verlaging moet worden uitgegaan van de voor die maand geldende bijstandsnorm.

---

[7] CRvB 12-09-2017, nr. 16/2459 PW, ECLI:NL:CRVB:2017:3670, CRvB 12-09-2017, nr. 16/3637 PW, ECLI:NL:CRVB:2017:3672 en CRvB 12-09-2017, nr. 15/6288 PW, ECLI:NL:CRVB:2017:3686
[8] TK 2013-2014, 33 801, nr. 24, p. 4
[9] TK 2013-2014, 33 801, nr. 3, p. 34
[10] CRvB 12-09-2017, nr. 16/2459 PW, ECLI:NL:CRVB:2017:3670
[11] Rechtbank Overijssel 15-02-2017, nr. 16/2920 AK_ZWO, ECLI:NL:RBOVE:2017:749

Als een verlaging niet kan worden geëffectueerd over de kalendermaand volgend op de maand waarin het besluit tot het opleggen van de verlaging is genomen, dan wordt de verlaging opgelegd met ingang van de eerstvolgende betaling van de uitkering nadat het besluit tot het opleggen van de verlaging is genomen.[12] Een verlaging kan niet worden geëffectueerd over de kalendermaand volgend op de maand waarin het besluit tot het opleggen van de verlaging is genomen als er over die maand al een maatregel is geëffectueerd.

Artikel 6. Berekeningsgrondslag

Bijstandsnorm

In het eerste lid is het uitgangspunt vastgelegd dat een verlaging wordt berekend over de bijstandsnorm. Onder de bijstandsnorm wordt verstaan de wettelijke norm, inclusief gemeentelijke toeslag of verlaging en inclusief vakantietoeslag. Bij een uitkering op grond van de IOAW of de IOAZ wordt gekeken naar de grondslag als bedoeld in artikel 5 van de IOAW respectievelijk van de IOAZ.

Bijzondere bijstand

In het tweede lid is bepaald dat een verlaging ook kan worden toegepast op de bijzondere bijstand als aan een belanghebbende bijzondere bijstand wordt verleend met toepassing van artikel 12 van de Participatiewet. Personen tussen de 18 en 21 jaar ontvangen een lage jongerennorm, die indien noodzakelijk wordt aangevuld door middel van aanvullende bijzondere bijstand in de kosten van levensonderhoud. Als een verlaging uitsluitend op de lage jongerennorm wordt opgelegd, zou dit leiden tot rechtsongelijkheid ten opzichte van de 21-jarigen. Daarom is in het derde lid, onderdeel a, geregeld dat de berekeningsgrondslag in dat geval bestaat uit de bijstandsnorm inclusief de verleende bijzondere bijstand op grond van artikel 12 van de Participatiewet.

Op grond van het tweede lid, onderdeel b, is het mogelijk dat het college in incidentele gevallen een verlaging oplegt over de bijzondere bijstand. Er moet dan wel een verband bestaan tussen de gedraging van een belanghebbende en zijn recht op bijzondere bijstand. Een verlaging kan uitsluitend worden opgelegd als daadwerkelijk bijzondere bijstand is verstrekt.

De verordening biedt geen ruimte om een verlaging toe te passen op een individuele inkomenstoeslag.

Artikel 7. Gedragingen Participatiewet

De artikelen 7 en 9 moeten in onderlinge samenhang worden gelezen. In artikel 7 worden schendingen van verplichtingen uit de Participatiewet geformuleerd. De verwijtbare gedragingen die zijn genoemd in artikel 7 zijn ondergebracht in categorieën. Aan die categorieën wordt in artikel 9 een gewicht toegekend in de vorm van een verlagingspercentage. De categorieën zijn gerangschikt naar toenemende zwaarte. Een gedraging wordt ernstiger geacht naarmate de gedraging meer concrete gevolgen heeft voor het niet verkrijgen van betaalde arbeid.

Niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen

De verwijtbare gedragingen omvatten zowel het niet als het onvoldoende nakomen van diverse verplichtingen. In het huidige artikel 18, tweede lid, van de Participatiewet wordt gesproken van "het niet nakomen van de verplichtingen". Het woord "onvoldoende" valt hiermee weg (voor 2015 stond dit er wel). Gemeend wordt dat de wetgever hiermee destijds echter geen inhoudelijke wijziging heeft beoogd en dat dit moet worden gelezen als het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen.[13] Om onduidelijkheid hierover te voorkomen is

[12] CRvB 03-07-2012, nr. 10/1884 WWB, ECLI:NL:CRVB:2012:BX0486
[13] Rechtbank Overijssel 06-07-2017, nr. AWB 17/134, ECLI:NL:RBOVE:2017:2717

daarom in artikel 7 neergelegd dat sprake is van een verwijtbare gedraging bij het niet of onvoldoende nakomen van de verplichtingen.

Het niet naar vermogen proberen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen
Deze verwijtbare gedraging is niet aan de orde voor zover het gaat om het niet naar vermogen proberen te verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid als dit het gevolg is van een gedraging zoals bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet. In artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet staan de geüniformeerde arbeidsverplichtingen. Voor schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting geldt een apart afstemmingsregime: verlaging van de bijstand met honderd procent gedurende een in de afstemmingsverordening vastgelegde duur van ten minste een maand en ten hoogste drie maanden (artikel 18, vijfde lid, van de Participatiewet). In deze verordening is de duur vastgelegd in artikel 10.

Er is dus geen sprake van een verwijtbare gedraging zoals bedoeld in artikel 7, onder c, als het niet naar vermogen proberen te verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid voortvloeit uit een gedraging zoals bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet zoals:
- het niet verkrijgen of niet behouden van kennis en vaardigheden die noodzakelijk zijn voor het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid, en
- het belemmeren van het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid door kleding, gebrek aan persoonlijke verzorging en gedrag.

Niet verlenen van medewerking (onderdeel b, 5°)
Bij het schenden van de medewerkingsplicht is de uitoefening van de bevoegdheid tot opschorting en daaropvolgende intrekking alleen aan de orde als het niet nakomen van de medewerkingsplicht van invloed is op het actuele recht op bijstand (artikel 17, tweede lid, van de Participatiewet en artikel 54 van de Participatiewet).[14] Als daarvan geen sprake is, dan resteert het college de bevoegdheid om het recht op bijstand te verlagen op grond van artikel 18, tweede lid, van de Participatiewet en de afstemmingsverordening of via de glijdende schaal van artikel 18 lid, vierde tot en met achtste lid, van de Participatiewet. Als geen sprake is van een schending van een van de verplichtingen genoemd in artikel 9, eerste lid, of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet, dan is sprake van een schending van de medewerkingsverplichting als bedoeld in artikel 17, tweede lid, van de Participatiewet. Van schending van de medewerkingsverplichting kan bijvoorbeeld sprake zijn als belanghebbende weigert om mee te werken aan een rechtmatig huisbezoek, voor zover dit niet heeft geleid tot beëindiging of intrekking van het recht op bijstand omdat het recht op bijstand niet kan worden vastgesteld.

Aanvraag
Komt de belanghebbende bij een aanvraag zijn identificatieplicht niet na jegens het college of het UWV dan kan het college uiteindelijk besluiten om de aanvraag met toepassing van artikel 4:5 lid 1 Awb niet te behandelen. Als de aanvraag toch inhoudelijk wordt behandeld, dan kan de aanvraag worden afgewezen omdat niet kan worden vastgesteld of de aanvrager aanspraak kan maken op bijstand.[15] Ook is het mogelijk om de bijstand te verlagen met toepassing van de afstemmingsverordening (artikel 18, tweede lid, van de Participatiewet).

Schending verplichting meewerken aan financieel ontzorgen
De gemeenteraad heeft ervoor gekozen om de bijstand te verlagen met toepassing van de

[14] CRvB 17-02-2015, nrs. 14/5636 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2015:456
[15] CRvB 20-08-2002, nr. 99/4459 NABW, ECLI:NL:CRVB:2002:AE7316

afstemmingsverordening als belanghebbende weigert mee te werken aan het financieel ontzorgen zoals bedoeld in artikel 56a van de Participatiewet. Deze keuze is in overeenstemming met de bedoeling van de wetgever.[16]

Artikel 7a. Niet meewerken aan taaltoets
Het kan voorkomen dat een belanghebbende een taaltoets moet afleggen, maar dat hij niet wilt meewerken. In sommige gevallen kan er een redelijke verklaring zijn. Hierbij kan worden gedacht aan ziekte of overmacht. Het is ook aannemelijk dat een belanghebbende zich verzet tegen het afleggen van de taaltoets. Artikel 18b, van de Participatiewet voorziet niet in deze gevallen. In het geval dat een belanghebbende weigert medewerking te verlenen aan de taaltoets (bijvoorbeeld door niet te verschijnen), dan kiest de gemeenteraad ervoor om dit te zien als een schending van de medewerkingsverplichting (artikel 17, tweede lid, van de Participatiewet).

Artikel 8. Gedragingen IOAW en IOAZ
De artikelen 8 en 9 moeten in onderlinge samenhang worden gelezen. In artikel 8 worden schendingen van verplichtingen uit de IOAW en IOAZ geformuleerd. De verwijtbare gedragingen die zijn genoemd in artikel 8, zijn ondergebracht in categorieën. Aan die categorieën wordt in artikel 9 een gewicht toegekend in de vorm van een verlagingspercentage. De categorieën zijn gerangschikt naar toenemende zwaarte. Een gedraging wordt ernstiger geacht naarmate de gedraging meer concrete gevolgen heeft voor het niet aanvaarden, verkrijgen of behouden van betaalde arbeid.

Artikel 9. Hoogte en duur van de verlaging
Zie voor de verlagingswaardige gedragingen de toelichting bij de artikelen 7 en 8.
Er is gekozen voor drie categorieën (voorheen vijf) om de systematiek van verlagingen te vereenvoudigen en eenduidiger te maken.

Artikel 10. Duur verlaging bij schending geüniformeerde arbeidsverplichting
De eerste keer dat het college een verwijtbaar niet naleven van een geüniformeerde arbeidsverplichting vaststelt, bedraagt de verlaging honderd procent van de bijstandsnorm gedurende een bij deze verordening vastgestelde periode (artikel 18, vijfde lid, eerste volzin, van de Participatiewet).

Recidive
Bij het bepalen van de duur van de verlaging is rekening gehouden met artikel 18, zesde lid, van de Participatiewet. Daarin is bepaald dat in geval van recidive de periode van de verlaging in ieder geval langer moet zijn dan de op grond van artikel 18, vijfde lid, van de Participatiewet vastgestelde periode van verlaging en ten hoogste drie maanden. Het kan voorkomen dat de maatregel op grond van lid 5 voor de duur van drie maanden is opgelegd, als gevolg daarvan kan bij recidive geen langere periode worden opgelegd omdat deze is begrensd tot een maximale duur van drie maanden. Dit impliceert dat een verlaging met 100% gedurende drie maanden op grond van artikel 18, vijfde lid, van de Participatiewet niet mogelijk is.[17]

Artikel 11. Verrekenen verlaging
Het college heeft de mogelijkheid bij verlaging van de bijstand wegens schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting, de verlaging te verrekenen. Dit over de maand van oplegging van de maatregel en ten hoogste over de twee volgende maanden. Over de eerste

[16] *TK 2019-2020, 35 483 nr. 3, blz. 24.*
[17] Rechtbank Amsterdam 10-07-2017, nr. 16/3378 AMW, ECLI:NL:RBAMS:2017:5710

maand moet minimaal een derde van het bedrag van de verlaging worden verrekend (artikel 18, vijfde lid, tweede volzin, van de Participatiewet). Wanneer belanghebbende tot inkeer komt, wordt de verlaging stopgezet en ontvangt belanghebbende weer de volledige uitkering (artikel 18, elfde lid, van de Participatiewet). Het gaat hier om een facultatieve bepaling.

Verrekenen bij bijzondere omstandigheden
Er is voor gekozen gebruik te maken van de mogelijkheid tot het verrekenen van het bedrag van de verlaging bij een eerste schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting (of een herhaalde schending buiten de recidivetermijn) als bijzondere omstandigheden dit rechtvaardigen. Hierbij kan worden gedacht aan:
- vergroting schuldenproblematiek;
- (dreigende) huisuitzetting;
- afsluiting van gas en elektriciteit.

De maand van oplegging
In het eerste, tweede en derde lid wordt gesproken over de "maand van oplegging". Deze term is overgenomen uit artikel 18, vijfde lid, van de Participatiewet. Met de "maand van oplegging" wordt in deze verordening bedoeld: de maand waarin de bijstand feitelijk wordt verlaagd (dus de maatregel geëffectueerd wordt).

Toedeling over twee maanden bij lichte overtredingen
*Is sprake van een lichte overtreding van een geüniformeerde arbeidsverplichting, dan kan worden verrekend over twee maanden. Van een lichte overtreding is sprake bij schending van een gedraging zoals bedoeld in artikel 18, vierde lid, onderdelen b, f en g, van de Participatiewet. Bij een dergelijke overtreding wordt de bijstand verlaagd met honderd procent gedurende **[periode]**. Aan de maand van oplegging en aan de daaropvolgende maand wordt de helft van het bedrag van de verlaging wordt toebedeeld. Dit betekent dat in de maand van oplegging van de maatregel en de daaropvolgende maand de inhouding in beginsel vijftig procent bedraagt (artikel 11, tweede lid, van deze verordening)*

Geen verrekening bij niet aanvaarden of behouden algemeen geaccepteerde arbeid
In het derde lid is bepaald dat als sprake is van een verlaging op grond van artikel 18, vierde lid, onderdeel a, van de Participatiewet, geen verrekening plaatsvindt zoals bedoeld in artikel 11, eerste lid. Het betreft het niet aanvaarden of behouden van algemeen geaccepteerde arbeid. Deze keuze is gebaseerd op de zwaarte van de gedraging.

Verrekening bij maatregelen voor schendingen van andere gedragingen dan de geüniformeerde arbeidsverplichtingen, is niet mogelijk. Dit volgt uit artikel 11 van deze verordening en artikel 18, vijfde lid, van de Participatiewet.

Artikel 12. Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid
Aan de Participatiewet ligt het beginsel ten grondslag dat iedereen in eerste instantie in zijn eigen bestaan(skosten) dient te voorzien. Pas wanneer dat niet mogelijk is, kan men een beroep doen op bijstand. Hoofdregel is dus dat iedereen alles zal moeten doen en nalaten om een beroep op bijstand te voorkomen. Leidt een gedraging ertoe dat belanghebbende eerder, langer of voor een hoger bedrag is aangewezen op bijstand, dan is veelal sprake van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. Hiervan is in ieder geval sprake bij de volgende gedragingen (als die er toe leiden dat belanghebbende eerder, langer of voor een hoger bedrag is aangewezen op bijstand):
- het te snel interen van vermogen of wegmaken van vermogensbestanddelen;
- het door eigen schuld verliezen van het recht op een uitkering;
- het door eigen schuld te laat aanvragen van een voorliggende voorziening.

Het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid moet worden aangemerkt als schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting als dit heeft plaatsgevonden ná de melding om bijstand (zie de artikelen 9, eerste lid, onderdeel a, en 18, vierde lid, onderdeel g, van de Participatiewet). Is sprake van het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid, dan moet afstemming plaatsvinden volgens de regels van artikel 18 van de Participatiewet en artikel 10 en 16, derde lid, van deze verordening. Dit geldt niet als het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid heeft plaatsgevonden vóór de melding om bijstand. In dat geval is sprake van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid.

Artikel 13. Zeer ernstige misdragingen
Onder de term 'zeer ernstige misdraging' dient in elk geval te worden verstaan: elke vorm van ongewenst en agressief fysiek contact met een persoon of het ondernemen van pogingen daartoe. Hieronder valt bijvoorbeeld schoppen, slaan of het (dreigen met) gooien van voorwerpen naar een persoon. Ook het toebrengen van schade aan een gebouw of inventarisonderdeel, evenals het ondernemen van pogingen daartoe in enige vorm wordt als zeer ernstige misdraging gezien. Handelingen die door hun grote en mogelijk blijvende impact op de desbetreffende persoon of personen grote invloed hebben zoals het opzetten van gerichte lastercampagnes, seksuele intimidatie, het tonen van steek en/of vuurwapens evenals (pogingen tot) opsluiting in een ruimte zijn eveneens als zeer ernstige misdraging te beschouwen.[18] Ook verbaal geweld valt onder de noemer 'zeer ernstige misdraging'.[19]
Het gaat dus om alle vormen van zeer ernstige misdragingen tegenover de betreffende personen en instanties (het college, ambtenaren en andere uitvoerders van de wet[20]) tijdens het verrichten van hun werkzaamheden.[21] Dus als er uitvoering gegeven wordt aan de betreffende wetten. Het is anders als betrokkenen elkaar buiten werktijd tegen komen; dan is alleen het strafrecht van toepassing.[22]

Met ingang van 1 januari 2015 is de verplichting om zich te onthouden van zeer ernstige misdragingen een zelfstandige verplichting. Deze verplichting staat dus op zichzelf. Vóór 1 januari 2015 was dit een onzelfstandige verplichting. Om een belanghebbende te sanctioneren wegens zeer ernstige misdragingen, moest sprake zijn van een samenhang tussen de zeer ernstige misdragingen met het niet nakomen van een of meer verplichtingen die voortvloeien uit de toenmalige WWB, IOAW of IOAZ.[23]

Artikel 14. Niet nakomen van overige verplichtingen
De Participatiewet geeft het college de bevoegdheid om personen verplichtingen op te leggen die volledig individueel bepaald zijn. Artikel 55 van de Participatiewet biedt daartoe de mogelijkheid en beperkt deze tot een viertal categorieën, te weten:
1. verplichtingen die strekken tot arbeidsinschakeling;
2. verplichtingen die verband houden met de aard en het doel van een bepaalde vorm van bijstand;
3. verplichtingen die strekken tot vermindering van de bijstand, en
4. verplichtingen die strekken tot beëindiging van de bijstand.
De hoogte van de verlaging is in deze verordening per categorie verschillend vastgesteld. Omdat de verplichtingen die het college op grond van artikel 55 van de Participatiewet kan opleggen een zeer individueel karakter hebben, kan het voorkomen dat de in de verordening vastgestelde verlaging niet is afgestemd op de individuele omstandigheden van een belanghebbende. Het college zal daarom altijd rekening moeten houden met de individualiseringsbepaling van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet. Deze bepaling

[18] Kamerstukken II 2013/14, 33 801, nr. 3, blz. 24.
[19] CRvB 19-08-2008, nrs. 07/2416 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2008:BE8919
[20] Rechtbank Noord-Nederland 14-12-2017, ECLI:NL:RBNNE:2017:4957
[21] Kamerstukken II 2013/14, 33 801, nr. 3, blz. 55.
[22] Kamerstukken II 2013/14, 33 801, nr. 3, blz. 25-26.
[23] CRvB 06-07-2010, nr. 08/2025 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BN0660

verplicht het college de bijstand af te stemmen op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van een belanghebbende. In individuele gevallen kan dus worden afgeweken van de in dit artikel vastgestelde verlaging.

Artikel 15. Samenloop van gedragingen

Samenloop bij één gedraging waardoor meerdere verplichtingen worden geschonden

Het eerste lid regelt samenloop als sprake is van één gedraging die schending oplevert van meerdere verplichtingen, die zijn genoemd in deze verordening, artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet of in beide regelingen. In dat geval wordt één verlaging opgelegd. Voor het bepalen van de hoogte en de duur van de verlaging wordt uitgegaan van de gedraging waarop de hoogste verlaging is gesteld.

Samenloop bij meerdere gedraging waardoor één of meerdere verplichtingen worden geschonden

Het tweede lid regelt samenloop als sprake is van meerdere gedraging die schending opleveren van één of meerdere verplichtingen, die zijn genoemd in deze verordening, artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet of in beide regelingen. Dit wordt 'meerdaadse samenloop' genoemd. In dat geval wordt voor iedere gedraging een afzonderlijke verlaging toegepast. Deze verlagingen worden in principe gelijktijdig opgelegd. Dit is anders als dit niet verantwoord is. Hierbij spelen factoren zoals de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van een belanghebbende een rol. Daarvoor moet altijd gekeken worden naar de individuele omstandigheden. De verlaging wordt dan over meerdere maanden uitgesmeerd.

Samenloop met een bestuurlijke boete

Het derde en vierde lid regelen in hoeverre een verlaging kan worden opgelegd als sprake is van een verlagingswaardige gedraging die tevens een boetewaardige gedragingen is.
Als sprake is van één gedraging die zowel schending van een in deze verordening opgenomen verplichting als schending van de inlichtingenplicht oplevert, kan de schending van deze verplichtingen niet gezamenlijk worden afgedaan, omdat schending van de inlichtingenplicht(wettelijk) is geregeld in de vorm van een bestuurlijke boete. In het geval zich de situatie voordoet dat er sprake is van samenloop tussen de bestuurlijke boete en afstemming dient het college in het individuele geval te beoordelen welke sanctie wordt opgelegd. Bij eendaadse samenloop ligt het voor de hand één sanctie op te leggen. Het college bepaalt of al dan niet een boete wordt opgelegd. Is dit het geval, dan wordt geen verlaging meer opgelegd (derde lid).
Bij meerdaadse samenloop ligt het voor de hand de gedraging te sanctioneren door het opleggen van een bestuurlijke boete voor zover sprake is van een gedraging waarin ook een beboetbare gedraging zit. Daarnaast kan het college in dit geval nog een of meer maatregelen opleggen, waarbij bij de hoogte van de afstemming zo nodig rekening kan worden gehouden met de boete en de eventuele andere maatregelen (vierde lid).
Als sprake is van één gedraging die zowel schending van een in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet benoemde verplichting als schending van de inlichtingenplicht oplevert, is het voorgaande ook van toepassing.

Samenloop met een boete op grond van de Wet inburgering 2021

In artikel 27 Wet inburgering 2021 is een samenloopregeling opgenomen: het opleggen van een bestuurlijke boete blijft achterwege als voor dezelfde gedraging de bijstand is verlaagd op grond van artikel 18 of 18b van de Participatiewet. Op het moment dat beide keuzes nog openstaan, kiest het college ervoor om de bijstand te verlagen en geen boete op te leggen. Is de bijstand eenmaal verlaagd, dan is een boete niet meer aan de orde (artikel 27 Wet inburgering 2021). Dit is tevens geregeld in artikel 18 van de Verordeningen inburgering gemeenten Druten en Wijchen 2022.

Artikel 16. Recidive

Verdubbeling duur verlaging
Als binnen twaalf maanden na een eerste verwijtbare gedraging wederom sprake is van een verwijtbare gedraging waarmee dezelfde verplichting wordt geschonden, wordt de grotere mate van verwijtbaarheid tot uitdrukking gebracht in een verdubbeling van de hoogte of duur van de verlaging. Een verlaging kan nooit hoger zijn dan honderd procent. Daarom is bij gedragingen waar relatief zware verlagingen voor gelden, gekozen voor een verdubbeling van de duur van de maatregel in plaats van de hoogte. Met de eerste verwijtbare gedraging wordt de eerste gedraging bedoeld die aanleiding is geweest tot een verlaging, ook als wegens dringende redenen – op grond van artikel 4, tweede lid, van deze verordening en eventueel 18, tiende lid, van de Participatiewet – is afgezien van het opleggen van een verlaging. Dit geldt ook als van afstemming op grond van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet is afgezien van het opleggen van een verlaging. Is vanwege de afwezigheid van elke vorm van verwijtbaarheid afgezien van een verlaging, dan is het niet mogelijk om bij toepassing van recidive deze gedraging mee te tellen. Voor het bepalen van de aanvang van de termijn van twaalf maanden, geldt het tijdstip waarop het besluit waarmee de verlaging is opgelegd, is verzonden.

Verdubbeling hoogte verlaging
Als binnen twaalf maanden na een eerste verwijtbare gedraging wederom sprake is van een verwijtbare gedraging waarmee dezelfde verplichting wordt geschonden, wordt de grotere mate van verwijtbaarheid tot uitdrukking gebracht in een verdubbeling van de hoogte of duur van de verlaging. Voor lichte verlagingen is gekozen voor een verdubbeling van de hoogte van de verlaging.

Recidive op recidive bij niet geüniformeerde arbeidsverplichtingen
Ook in het geval dat een belanghebbende voor een derde of volgende keer een niet geüniformeerde arbeidsverplichting schendt, is de recidivebepaling van artikel 16, eerste of tweede lid, van deze verordening van toepassing. Dit wordt tot uitdrukking gebracht door het woord "telkens" in de recidivebepaling. Voor toepassing van de recidivebepaling is vereist dat het opnieuw schenden van dezelfde verplichting plaatsvindt binnen twaalf maanden na bekendmaking van het vorige besluit waarmee een verlaging is toegepast.

Is sprake van een derde of volgende schending, dan geldt – evenals bij de eerste keer recidive – dat ofwel de hoogte ofwel de duur van de oorspronkelijke verlaging wordt verdubbeld. Bij lichte gedragingen geldt een verdubbeling van de hoogte van de verlaging. Bij zware gedragingen geldt een verdubbeling van de duur van de verlaging.

Telkens wordt de hoogte of de duur van de oorspronkelijke verlaging verdubbeld. Dit is de verlaging die geldt bij een eerste schending van de verplichting. Er is expliciet niet voor gekozen de hoogte of de duur van de vorige verlaging te verdubbelen. Uitgangspunt is verdubbeling van de hoogte of de duur van de oorspronkelijke verlaging. Hiermee wordt stapeling van verdubbeling van de verlaging voorkomen.

Eenzelfde gedraging vereist voor recidive
Voor recidive als bedoeld in het eerste en tweede lid is vereist dat sprake moet zijn van "eenzelfde verwijtbare gedraging" als de gedraging waarvoor de eerste verlaging is opgelegd. Voorwaarde is dus dat dezelfde verplichting wordt geschonden. Is dit niet het geval, dan moet de verwijtbare gedraging worden aangemerkt als een eerste schending van een verplichting. Heeft een persoon zich zeer ernstig misdragen (artikel 13) binnen twaalf maanden nadat een verlaging is opgelegd wegens het zich niet tijdig laten registreren als werkzoekende bij Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (artikel 7, onderdeel a), dan is geen sprake van recidive aangezien het niet "eenzelfde gedraging" betreft. Evenmin is sprake van recidive als een belanghebbende niet meewerkt aan het opstellen van een plan van aanpak (artikel 7, onderdeel b, onder 1°) en vervolgens een opgedragen tegenprestatie niet verricht (artikel 7, onderdeel b, onder 4°). Ook dan is geen sprake van eenzelfde

gedraging aangezien twee verschillende verplichtingen zijn geschonden.

Recidive schending geüniformeerde arbeidsverplichting
Is sprake van het niet of onvoldoende nakomen van een geüniformeerde arbeidsverplichting binnen twaalf maanden nadat aan een belanghebbende een eerste maatregel is opgelegd wegens schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting, dan bedraagt de verlaging honderd procent gedurende één maand. Dit valt binnen de in artikel 18, zesde lid, van de Participatiewet gegeven marges.[24]

Bij een derde, vierde en volgende schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting, telkens binnen twaalf maanden na oplegging van de vorige maatregel, bedraagt de verlaging honderd procent gedurende drie maanden (artikel 18, zevende en achtste lid, van de Participatiewet).

Artikel 17. Samenloop bij weigeren uitkering IOAW/IOAZ
De gemeenteraad stelt bij verordening regels met betrekking tot de bevoegdheid van het college de uitkering blijvend of tijdelijk te weigeren als een belanghebbende, kort gezegd, inkomen uit arbeid had kunnen verwerven, maar dit nalaat. Dit is een discretionaire bevoegdheid van het college. De vraag of een verlaging moet worden toegepast, zal pas aan de orde komen als het college zich een oordeel heeft gevormd over de eventuele weigering van de uitkering. Deze beoordeling gaat in beginsel voor. Pas als het college concludeert dat van een weigering geen sprake is, kan op grond van deze verordening een verlaging worden toegepast. Artikel 17 van deze verordening is derhalve bedoeld om samenloop te voorkomen.

[24] CRvB 12-09-2017, nr. 16/6802 PW-T, ECLI:NL:CRVB:2017:3676

Adviesraad
Sociaal Domein
Druten

Afzender:	Adviesraad Sociaal Domein Druten
Opgesteld door werkgroep:	Participatie
Bestemd voor:	College burgemeester en wethouders
C.C.	Gemeenteraad en fracties
Status:	Gevraagd Advies
Vastgesteld in de plenaire vergadering d.d.:	n.v.t.
Verstuurd:	15-11-2022
Titel/onderwerp:	Afstemmingsverordening Participatiewet , IOAW en IOAZ

Geacht college van burgemeester en wethouders,

De Adviesraad Sociaal Domein heeft op 6 oktober 2022 een adviesaanvraag ontvangen m.b.t. de “Afstemmingsverordening Participatiewet , IOAW en IOAZ gemeente Druten”.
Deze verordening betreft een gemeentelijke verantwoordelijkheid met betrekking tot de invulling van de rechten en plichten van bijstandsgerechtigden. Het recht op algemene bijstand is altijd verbonden aan de plicht zich in te zetten om weer onafhankelijk te worden van de uitkering.

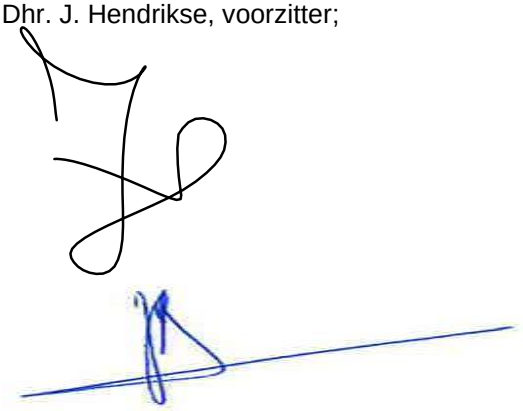
Na extra overleg dat op 7 november 2022 met de Beleidsmedewerker en de Jurist van de gemeente Druten heeft plaats gevonden, kunnen wij als Adviesraad ons vinden in de wijze van verlaging van de bijstandsnorm zoals in de verordening staat beschreven.

Tijdens dit gesprek is gebleken dat zeer weinig bijstandsgerechtigden met deze verordening worden geconfronteerd. Ons nadrukkelijk advies is dan ook om deze verordening in de toekomst zorgvuldig te hanteren en daarbij “maatwerk” toe te passen zodat de bijstandsgerechtigden niet in financiële problemen komen.

Hopende U hiermede van dienst te zijn geweest, verblijven wij,

Met vriendelijke groet,
Namens de Adviesraad Sociaal Domein Druten ondertekend door:

Dhr. J. Hendrikse, voorzitter;

Dhr. A. van der Meer, secretaris;

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	4408
Extern Zaak ID	Z/22/0103948
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	6.2
Titel	Wijziging benoeming raadsleden in commissies e.d.
Organisatieonderdeel	Griffie Druten
Eigenaar	Weijenberg, Elsa
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P0 Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder(s) Druten	
Telefoonnummer steller	06-23508204

Bijlagen
Beslisnota Wijziging Benoemingen in commissies en werkgroepen.docx

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**

Toelichting

Het vertrek van twee raadsleden uit de gemeenteraad maakt het noodzakelijk om ande-re raadsleden in commissies en werkgroepen te benoemen. In het Presidium van 9 janu-ari is gesproken over de invulling.

Voorgesteld besluit

1. Tot plaatsvervangend lid van de auditcommissie te benoemen:
   a. de heer J. Mooren namens Sociaal Maas en Waal;
2. Tot leden van de agendacommissie GroeneMetropoolRegio te benoemen:
   a. heer C. Dolmans (Sociaal Maas en Waal)
   b. ..
3. Tot gemeentelijk vertegenwoordiger vanuit de raad in de stichting Vizier te benoemen de heer T. van Dinteren (Dorpslijst Afferden);
4. In het raadsduo voor de gemeenschappelijke regelingen te benoemen, voor de
   a. Veiligheidsregio: de heer J. Mooren (Sociaal Maas en Waal)

5. In de raadstrio's te benoemen, voor de
   a. WDW: de heer R. Zwartkruis in plaats van de heer H. Aslan (Welzijn Druten)
   b. Groene Metropool Regio: de heer C. Dolmans (Sociaal Maas en Waal)
6. Met ingang van 2023 voor de afvaardiging in de Euregioraad geen raadsleden te benoemen en dit over te laten aan het college
7. Bij verhindering of ontstentenis van alle wethouders wordt het ambt van burgemeester waargenomen door de aangewezen plaatsvervangend voorzitter van de raad, de heer G. Worm.

Besluit (Aangenomen)

1. Tot plaatsvervangend lid van de auditcommissie te benoemen:
   a. de heer J. Mooren namens Sociaal Maas en Waal;
2. Tot leden van de agendacommissie GroeneMetropoolRegio te benoemen:
   a. heer C. Dolmans (Sociaal Maas en Waal)
3. Tot gemeentelijk vertegenwoordiger vanuit de raad in de stichting Vizier te benoemen de heer T. van Dinteren (Dorpslijst Afferden);
4. In het raadsduo voor de gemeenschappelijke regelingen te benoemen, voor de
   a. Veiligheidsregio: de heer J. Mooren (Sociaal Maas en Waal)
5. In de raadstrio's te benoemen, voor de
   a. WDW: de heer R. Zwartkruis in plaats van de heer H. Aslan (Welzijn Druten)
   b. Groene Metropool Regio: de heer C. Dolmans (Sociaal Maas en Waal)
6. Met ingang van 2023 voor de afvaardiging in de Euregioraad geen raadsleden te benoemen en dit over te laten aan het college
7. Bij verhindering of ontstentenis van alle wethouders wordt het ambt van burgemeester waargenomen door de aangewezen plaatsvervangend voorzitter van de raad, de heer G. Worm.

Toelichting

Het besluit is unaniem (bij hamerslag) genomen.

Stemming

15 stemmen voor

Stem voor	Stem tegen	Stem onthouden
Fractie Dorpslijst Afferden		
Dinteren, T.H. van Nuij, W.T.J.		
Fractie Dorpslijst Horssen		

Huntink, E.A.M. Rijn, M.A. van		
Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid		
Meeuwsen - van Rhijn, L.J.A.M. Postulart, R.H.A.M.		
Fractie Kernachtig Druten		
Arts, C.J.G. Lepoutre, M.H.T. Waard-Barten, C.P.T. de Wijnen, A.H. Worm, G.S.B. Zwaluw, G.T.M. van der		
Fractie Sociaal Maas en Waal		
Dolmans, C.M.G. Mooren, J.		
Fractie Welzijn Druten		
Zwartkruis, R.E.		

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: 103948

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Wijziging benoeming raadsleden in commissies e.d.

Voorgesteld besluit

1. Tot plaatsvervangend lid van de auditcommissie te benoemen:
    a. de heer J. Mooren namens Sociaal Maas en Waal;
2. Tot leden van de agendacommissie GroeneMetropoolRegio te benoemen:
    a. heer C. Dolmans (Sociaal Maas en Waal)
    ~~b.~~ ..
3. Tot gemeentelijk vertegenwoordiger vanuit de raad in de stichting Vizier te benoemen de heer T. van Dinteren (Dorpslijst Afferden);
4. In het raadsduo voor de gemeenschappelijke regelingen te benoemen, voor de
    a. Veiligheidsregio: de heer J. Mooren (Sociaal Maas en Waal)
5. In de raadstrio's te benoemen, voor de
    a. WDW: de heer R. Zwartkruis in plaats van de heer H. Aslan (Welzijn Druten
    b. Groene Metropool Regio: de heer C. Dolmans (Sociaal Maas en Waal)
6. Met ingang van 2023 voor de afvaardiging in de Euregioraad geen raadsleden te benoemen en dit over te laten aan het college
7. Bij verhindering of ontstentenis van alle wethouders wordt het ambt van burgemeester waargenomen door de aangewezen plaatsvervangend voorzitter van de raad, de heer G. Worm.

Aanleiding

Het vertrek van twee raadsleden uit de gemeenteraad maakt het noodzakelijk om andere raadsleden in commissies en werkgroepen te benoemen. In het Presidium van 9 januari is gesproken over de invulling.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
23 juni 2021 28 april 2022 23 juni 2022	Nota verbonden partijen (Z/21/062641) Benoeming burgerleden en voorzitter rondetafelgesprekken (Z/22/78268) Benoeming raadsleden in commissies en werkgroepen (Z/22/78267)

Gewenst resultaat

Voorzien in ontstane vacatures

Argumenten

1.1-18.1 Kandidatuur fracties wordt gevolgd

Het is gebruikelijk de door de fracties aangedragen kandidaten te benoemen. Indien er meer kandidaten zijn da plaatsen wordt schriftelijk gestemd.

2.1 Er staat nog een vacature open voor de GMR
Voor één van de twee vacatures heeft de heer Dolmans (Sociaal Maas en Waal) zich als kandidaat gemeld. Er is nog geen kandidaat voor de tweede vacature. Uitgangspunt bij invullen van de raadsduo's is vertegenwoordiging vanuit de oppositie en de coalitie. Plaatsvervangend lid agendacommissie GroeneMetropoolRegio is de heer K. Arts (Kernachtig Druten)

4.1 De vacature is opgevuld.
Het raadsduo voor de gemeenschappelijke regelingen Voor de Veiligheidsregio bestaat daarmee uit de heer T. Wijnen (Kernachtig Druten) en J.Mooren (Sociaal Maas en Waal)

5.1 Voor raadstrio GMR staat nog een vacature open
In het raadstrio voor de WDW wordt de heer Aslan opgevolgd door de heer Zwartkruis (Welzijn Druten). De heer Zwartkruis is tevens de vertegenwoordiger in de Kwaliteitscommissie van de WDW. De overige leden van het raadstrio zijn de heer M. Lepoutre (Kernachtig Druten), de heer M. Enkür (Dorpslijst Puiflijk-Druten-Zuid);

Het raadstrio voor de Groene Metropool Regio bestaat uit: de heer C. Dolmans (Sociaal Maas en Waal), de heer K. Arts (Kernachtig Druten). De leden van het raadstrio zijn bij voorkeur dezelfde personen als de leden van de agendacommissie GMR.

6.1 Invulling vanuit het college is effectiever.
Benoemd waren de heer H. Aslan en als diens plaatsvervanger de heer K. Arts (Kernachtig Druten). Vertegenwoordiging wordt nu overgelaten aan het college.

7.1. De gemeentewet biedt de raad de keuze
Als er niets geregeld is volgens artikel 77 lid 1 van de gemeentewet is het langst zittende raadslid automatisch plaatsvervangend voorzitter van de raad. De raad kan er voor kiezen andere plaatsvervangend voorzitters aan te wijzen. Volgens artikel 77 lid 2 geldt hetzelfde voor het loco-burgemeesterschap bij afwezigheid van de wethouders.
Gerard Worm is door de raad aangewezen als plaatsvervangend voorzitter (art 77, lid 1). Hanteren van dezelfde volgorde voor art 77, lid 2 voorkomt misverstanden.

De volgorde voor vervanging per 1 januari 2023 voor zowel art 77 lid 1 als 2 is daarmee:
1. raadslid en plaatsvervangend voorzitter van de raad Worm,
2. raadslid en nestor van de raad Enkür,
3. en vervolgens in volgorde van raadslidmaatschap de raadsleden Aslan, Wijnen, Postulart, Barten-de Waard, Arts, Zwartkruis, Lepoutre, Nuij, Huntink, Dolmans, van der Zwaluw, van Dinteren, Meeuwsen-van Rhijn, van Rijn, Mooren.

Tegenargumenten en risico's
Geen

Financiële gevolgen
Niet van toepassing.

Communicatie
Voor zover relevant wordt dit besluit kenbaar gemaakt aan het bestuur van de betrokken gemeenschappelijke regelingen.

Inwonersparticipatie
Dit is niet van toepassing.

Openbaar Zaaknummer: 103948

Uitvoering of Vervolgstappen
De raadsduo's worden ambtelijk ondersteund. Dit geldt ook voor de audit- en werkgeverscommissie.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	4338
Extern Zaak ID	Z/22/098798
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	6.3
Titel	Kaderbrief 2024 Modulaire Gemeenschappelijke Regeling - Rijk van Nijmegen
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team Werk en inkomen
Eigenaar	Koning, de, Bert
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	§8 Verbonden partijen
Portefeuillehouder(s) Druten	Wildt, G. de (Gérard)
Telefoonnummer steller	0646824172

Bijlagen
Beslisnota Kaderbrief 2024 MGR RvN
Bijlage 1: Brief zienswijze
Bijlage 2: Kaderbrief MGR RvN 2024

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Druten	20 december 2022
Presidium Druten	9 januari 2023
Rondetafelgesprek raad Druten	12 januari 2023
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**
Te agenderen stukken gemeenteraad Druten	26 januari 2023

Toelichting

De gemeente is deelnemer aan de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Regio Rijk van Nijmegen, kortweg de MGR. De MGR bestaat uit drie modules waarbinnen in de regio wordt samengewerkt: het WerkBedrijf, ICT Rijk van Nijmegen en het samenwerkingsplatform. De MGR heeft een eigen begroting en stelt daar ieder jaar uitgangspunten voor op. Deze uitgangspunten, waar gemeenten die in de MGR zitten het voor een belangrijk deel over eens zijn, komen ook terug in de Startnotitie Arbeidsmarkt en re-integratie. De raad wordt gevraagd een zienswijze te geven op de uitgangspunten voor de begroting.

Gemeente Druten

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit:

1. De zienswijze op de kaders van de MGR begroting 2024-2027 (bijlage 1) vast te stellen.

Besluit (Aangenomen)

De gemeenteraad besluit:

1. De zienswijze op de kaders van de MGR begroting 2024-2027 (bijlage 1) vast te stellen.

Toelichting

Het besluit is unaniem (bij hamerslag) genomen.

Stemming

15 stemmen voor

Stem voor	Stem tegen	Stem onthouden
Fractie Dorpslijst Afferden		
Dinteren, T.H. van Nuij, W.T.J.		
Fractie Dorpslijst Horssen		
Huntink, E.A.M. Rijn, M.A. van		
Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid		
Meeuwsen - van Rhijn, L.J.A.M. Postulart, R.H.A.M.		
Fractie Kernachtig Druten		
Arts, C.J.G. Lepoutre, M.H.T. Waard-Barten, C.P.T. de Wijnen, A.H. Worm, G.S.B. Zwaluw, G.T.M. van der		
Fractie Sociaal Maas en Waal		
Dolmans, C.M.G. Mooren, J.		
Fractie Welzijn Druten		

Gemeente Druten

Zwartkruis, R.E.		

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: 98798

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Kaderbrief 2024 MGR RvN

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. De zienswijze op de kaders van de MGR begroting 2024-2027 (bijlage 1) vast te stellen.

Aanleiding
Vanuit de MGR zijn de kaders voor de op te stellen begroting 2024-2027 ontvangen. Op gebruikelijke wijze hebben wij de gelegenheid gekregen om onze zienswijze, verwoord in bijgaande brief aan de MGR, voor 1 februari 2023 aan het Algemeen Bestuur van de MGR kenbaar te maken.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
	Niet van toepassing

Gewenst resultaat
Het Algemeen Bestuur van de MGR middels bijgevoegde brief te informeren over uw zienswijze op de kaders van de op te stellen MGR-begroting 2024-2027.

Argumenten
1. *De 'verbinding' van de kaderbrief met de startnotitie regionaal Arbeidsmarktbeleid 2023-2027 is van belang*
   Deze startnotitie is de eerste stap in de richting van een nieuw Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid in het Rijk van Nijmegen vanaf medio 2023. Na vaststelling van de startnotitie volgt een nieuw beleidsplan Arbeidsmarkt en re-integratie 2023-2027. Het nieuwe beleidsplan vormt de grondslag voor de Dienstverleningsovereenkomst tussen WerkBedrijf en gemeenten.
   Het huidige regionaal beleidsplan 'Werk voorop!' is van kracht tot en met 2023. Vanwege de mismatch is er een concrete aanleiding om niet tot 2024 te wachten met het invoeren van nieuw beleid. De thema's voor de startnotitie zijn de beleidsvisie op de dienstverlening door WerkBedrijf, de strategische positie van WerkBedrijf en de financiering van WerkBedrijf vanaf 2024.
   Ook wordt binnen de Groene Metropool Regio in de arbeidsmarktregio's Nijmegen en Arnhem gewerkt aan een Human Capital Agenda en Human Capital Akkoord om de mismatch op de arbeidsmarkt het hoofd te bieden.
   In essentie is er regionaal gezien overeenstemming over de inhoudelijke

uitgangspunten voor de begroting 2024 die vastgelegd zijn in de Startnotitie. In Druten komt de Startnotitie en de zienswijze op deze Kaderbrief gelijktijdig in de gemeenteraad. De Startnotitie is daarom het inhoudelijke vertrekpunt voor de Kaderbrief 2024 van de MGR.

2. *Kansen op de arbeidsmarkt zoeken moet een belangrijk speerpunt zijn*
   Kansen zien en pakken omschrijft de MGR als een belangrijke rode draad in de dienstverlening. Wij willen in beeld brengen op welke wijze de slagkracht van de veelzijdige samenwerking in de "triple helix" (ondernemers, onderwijs, overheid) kan worden versterkt door het WerkBedrijf door meer (regionale) handelingsvrijheid te bieden zowel naar partijen "boven" het regionale niveau van Rijk van Nijmegen, als meer concreet bij het initiëren van initiatieven voor het tegengaan van de mismatch (bijvoorbeeld praktijkleren).

3. *Informatiebeheer en informatieveiligheid blijven actuele onderwerpen*
   Cybersecurity en het op peil houden van het beveiligingsniveau is een uitdaging waar de MGR met de IRvN voor staan. De invulling hiervan en de verantwoordelijkheid van IRvN, gemeenten en aangesloten partijen blijft onderwerp van gesprek. Voor de IRvN gelden financiële effecten door toenemende beveiligingskosten en door de uitwerking van het PWC-onderzoek. Deze financiële effecten brengt de MGR in de komende begroting in beeld.

4. *De MGR breidt de informatievoorziening uit*
   Binnen het WerkBedrijf is al gebruikelijk dat met behulp van indicatoren stuurgegevens voorhanden zijn. De MGR rapporteert periodiek over de inhoudelijke voortgang en de prestaties. De informatiebehoefte over de prestaties bij de IRvN neemt toe. Om die reden onderzoekt de MGR de mogelijkheid van het gebruik indicatoren. In het informatieprotocol doet de MGR een voorzet hiervoor.

Tegenargumenten en risico's

1. *Inflatie en prijsstijgingen zijn een financieel risico voor de deelnemende gemeenten*
   De MGR hanteert bij het opstellen van de begroting van het WerkBedrijf en de IRvN de indexeringsafspraken, zoals die gemaakt worden met de regionale adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen. Het is nog niet bekend wat de indexeringscijfers voor 2024 zijn.
   Wij merken wel dat onze softwareleveranciers hun contracten met de WDW indexeren met forse prijsstijgingen als gevolg van de inflatie, de markt, etc. voor 2023. Wij beraden ons en stemmen met de IRvN af welk standpunt wij richting de leveranciers willen hanteren.

2. *Gevolgen financieel verdeelmodel van de Rijksoverheid voor het sociaal domein zijn nog niet bekend*
   Vanaf 2023 verandert het financiële verdeelmodel van de rijksoverheid voor onder andere het Sociaal Domein van gemeenten. Gemeenten ontvangen van de rijksoverheid financiële middelen via het gemeentefonds verdeeld over vier domeinen. Het Sociale domein is een van de domeinen. In dit domein vallen de clusters participatie, sociale basisvoorzieningen, individuele voorzieningen voor jeugd en de wet maatschappelijke ondersteuning.
   Vanwege de herziening van het gemeentefonds geldt voor het onderdeel Werk van de module WerkBedrijf dat de MGR voor het jaar 2023 en ook 2024 vooralsnog de budgetten hanteert zoals voor het laatst gepubliceerd in de septembercirculaire van 2021. Deze budgetten indexeert de MGR voor de jaren

2023 en 2024. Vanaf 2023 is het budget voor re-integratietaken ten opzichte van vorige jaren niet meer volledig te herleiden. De verwachting is dat de wijzigingen in de verdeelsystematiek tot begrotingswijzigingen gaan leiden.
Gemeenten moeten zich echter beraden op de manier waarop zij WerkBedrijf in de toekomst willen bekostigen. Daarbij willen wij meer inzicht in de kosten van de verschillende taken die wij regionaal aan WerkBedrijf opdragen. De huidige manier van financiering is immers te willekeurig en te vrijblijvend. In 2023 volgen eventueel begrotingswijzigingen.

3. *De indicatoren die het WerkBedrijf hanteert worden altijd beïnvloed door de maatschappelijke ontwikkelingen.*
Het WerkBedrijf werkt bijvoorbeeld al diverse jaren met hetzelfde uitstroomcijfer als indicator. De grote vraag is dan natuurlijk of we meer of minder dan 1.100 uitstroom benoemen. In de afgelopen jaren hebben we een steeds wisselend beeld gezien. Corona had een grote (benoembare) invloed op de werkelijke uitstroomcijfers. Ook nu gaan we ervan uit dat het aantal mensen wat volledig uitstroomt (iets) lager wordt dan 1100. Het steeds moeilijker bemiddelbare bestand en de problematiek van de mismatch tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt zijn hier debet aan. Daarnaast is er nog altijd een heel grote vraag naar personeel waardoor werkgevers tot meer bereid zullen zijn tot het in dienst nemen van onze kandidaten. Daar tegenover staat dat een "recessie" zich al enigszins lijkt aan te dienen vanuit de inflatiebestrijding.

Financiële gevolgen

- In de kaderbrief zijn t.b.v. de op te stellen begroting 2024-2027 en bijstelling begroting 2022 nagenoeg geen financiële consequenties genoemd.

- De uitgangspunten voor de financiële kaders wijzigen niet wezenlijk ten opzichte van voorgaande jaren. Voor de sociale werkvoorziening, de participatie en de arbeidsmatige dagbesteding (op weg naar werk) volgt de MGR de ontwikkelingen (wijziging verdeelsystematiek) op het gebied van de rijksbudgetten. De MGR blijft op deze onderdelen begroten en verantwoorden. Voor het onderdeel participatiewet volgt de MGR de Rijksbudgetten zoals die bekend zijn gemaakt in de septembercirculaire van 2021. De verdeling van de budgetten via het gemeentefonds (bekend in 2023) leidt tot een begrotingswijziging. Verder is nog niet bekend wat de effecten zijn van het inflatiecijfer en de indexering.

- Om de bestaanszekerheid ook in financiële zin te borgen heeft het Rijk besloten het minimumloon met 10% te verhogen. Deze verhoging heeft direct invloed op de salarissen van de SW-medewerkers. Vanwege de ongekend hoge inflatie - om invulling te geven aan goed werkgeverschap- gaat de MGR in de eerste helft van 2023 op het punt van de reiskostenvergoeding afwijken van de cao SW. Dit kost naar verwachting op jaarbasis €470.000 euro. De MGR wil deze kosten dekken uit het overschot SW/ werk 2022 (rekening 2022).

- Bij de IRvN (softwarematig en gevolgen opschroeven informatiebeheer en beveiliging) hebben we eveneens te maken met kostenstijgingen. Niet duidelijk is wat dat financieel betekent. Bij de zienswijze op de begroting 2024-2027 komen we hierop terug.

- De MGR is voornemens om voor uitvoering van het "Programma Beveiliging" in de meerjarenbegroting van de IRvN een uitgaven te verwerken, welke oploopt tot € 885.000 in 2025 (prijsniveau 2022). Dit leidt naar verwachting tot een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage van Druten en Wijchen hierin, met respectievelijk € 39K en € 78K. Hiervoor is reeds structurele dekking aanwezig in de onlangs vastgestelde begroting 2023 van beide gemeenten."

Communicatie
Niet van toepassing

Inwonersparticipatie
Niet van toepassing

Uitvoering of Vervolgstappen
De zienswijze versturen we naar het Algemeen Bestuur van de MGR. Uiterlijk op 1 april 2023 verwachten we de jaarstukken (rekening 2022 en conceptbegroting 2024-2027 van de MGR. Ook hierop geven we een zienswijze aan het Algemeen bestuur van de MGR af.

Geheimhouding:
Niet van toepassing

Voorstel
Advies
Team Werk en Inkomen
Team Financiën
Team bedrijfsvoering

Gemeente Druten

Gemeente Druten
Heuvel 1
Postbus 1
6650 AA Druten

t 088 432 70 00
e info@druten.nl

Algemeen Bestuur MGR
Postbus 38165
6503AD Nijmegen

contactpersoon
Bert de Koning
t 088 432 7306

datum 26 januari 2023
onderwerp Zienswijze op kaderbrief 2024 MGR
verzonden

ons kenmerk
Z/22/098798

Geacht bestuur,

Wij hebben uw brief van 30 november 2022 m.b.t. de te hanteren kaders voor de ontwerpbegroting 2024-2027 ontvangen. In deze brief vraagt u ons om voor 1 februari 2023 onze zienswijze kenbaar te maken.
In onze vergadering van 26 januari 2023 hebben wij onze zienswijze op de kaders voor de op te stellen ontwerpbegroting 2024-2027 vastgesteld.

Hierbij maken we de volgende opmerkingen:

1. De startnotitie is de eerste stap in de richting van een nieuw Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid in het Rijk van Nijmegen vanaf medio 2023. U stelt in deze startnotitie uitgangspunten voor nieuw beleid voor, waarover we met u in gesprek willen. Dat leidt tot een nieuw beleidsplan Arbeidsmarkt en re-integratie 2023-2027 en dienstverleningsovereenkomst tussen het WerkBedrijf en onze gemeente. Het huidige regionaal beleidsplan 'Werk voorop!' is van kracht tot en met 2023. Wij willen niet tot 2024 met de uitwerking van de thema's wachten met het invoeren van nieuw beleid. De financiering van WerkBedrijf vanaf 2024 is in onze opvatting een van de belangrijkste onderwerpen. Ook vinden wij het van groot belang dat binnen de Groene Metropool Regio in de arbeidsmarktregio's Nijmegen en Arnhem gewerkt aan een Human Capital Agenda en Human Capital Akkoord om de mismatch op de arbeidsmarkt het hoofd te bieden.

2. Kansen zien en pakken omschrijft u als een belangrijke rode draad in de dienstverlening. Graag zien wij op welke wijze de slagkracht van de veelzijdige samenwerking in de "triple helix" (ondernemers, onderwijs, overheid) kan worden versterkt door het WerkBedrijf door meer (regionale) handelingsvrijheid te bieden zowel naar partijen "boven" het regionale niveau van Rijk van Nijmegen, als meer concreet bij het initiëren van initiatieven voor het tegengaan van de mismatch (bijvoorbeeld praktijkleren).

3. Wij zien de inflatie en prijsstijgingen als een groot financieel risico voor de deelnemende gemeenten. U hanteert bij het opstellen van de begroting van de MGR en de IRvN de indexeringsafspraken, zoals die gemaakt worden met de

regionale adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen. Voor 2024 zijn deze cijfers nog niet bekend.

4. Wij merken wel dat onze softwareleveranciers hun contracten met de WDW indexeren met forse prijsstijgingen als gevolg van de inflatie, de markt, etc. voor 2023. Wij beraden ons welk standpunt wij richting leveranciers willen hanteren en uiteraard hebben we hierover met de IRvN contact.

5. Cybersecurity en het op peil houden van het beveiligingsniveau is een uitdaging waar u voor staat. De invulling hiervan en de verantwoordelijkheid van IRvN, gemeenten en aangesloten partijen blijft onderwerp van gesprek. Voor de IRvN gelden financiële effecten door toenemende beveiligingskosten en door de uitwerking van het PWC-onderzoek. Wij verzoeken u om deze financiële effecten in de komende begroting goed in beeld te brengen.

6. Binnen het WerkBedrijf wordt al jarenlang gebruik gemaakt van indicatoren. Hierover rapporteert u periodiek. De informatiebehoefte over de prestaties bij de IRvN neemt toe. Om die reden onderzoekt u de mogelijkheid van het gebruik indicatoren bij de IRvN. Met belangstelling zien wij in het informatieprotocol een uitwerking hierover tegemoet.

7. Vanaf 2023 verandert het financiële verdeelmodel van de rijksoverheid voor onder andere het Sociaal Domein van gemeenten. Gemeenten ontvangen van de rijksoverheid financiële middelen via het gemeentefonds verdeeld over vier domeinen. Vanwege de herziening van het gemeentefonds geldt voor het onderdeel Werk van de module WerkBedrijf dat u voor de jaren 2023 en 2024 vooralsnog de budgetten hanteert zoals voor het laatst gepubliceerd in de septembercirculaire van 2021. Deze budgetten indexeert u voor de jaren 2023 en 2024. Als gevolg hiervan is vanaf 2023 (en dus ook voor de begroting 2024) het budget voor re-integratietaken ten opzichte van vorige jaren niet meer volledig te herleiden. Wij verwachten dat de uitwerking van het financiële verdeelmodel leidt tot begrotingswijzigingen voor de jaren 2023 en verder.
   Wij moeten ons echter tijdig beraden op de wijze waarop u het WerkBedrijf in de toekomst wil bekostigen. Daarbij willen wij meer inzicht in de kosten van de diverse soorten dienstverlening (taken) van het WerkBedrijf. De huidige manier van financiering is immers te willekeurig en te vrijblijvend.

8. De gemeente Druten doet mee aan het project ‘Doe je mee’. U beschrijft dat het doel van dit project is om in persoonlijk contact met bijstandsgerechtigden te onderzoeken of ze nog stappen kunnen en willen zetten op de leefgebieden werk, vrijwilligerswerk, participatie/activering, financiële ondersteuning en zorg. De gemeente heeft ook een signalerings- en preventietaak om te voorkomen dat mensen in de problematische schulden komen. Een goede afstemming met de gemeente over de geboden dienstverlening is daarbij van essentieel belang.

Tot slot, wij wensen u succes toe met uw werkzaamheden rondom het opstellen van de begroting 2024-2027 en de rekening 2022. Ook wensen wij u succes toe om mensen aan het werk te krijgen. Daar zijn steeds nieuwe creatieve ideeën voor nodig. Wij moedigen u aan om hiermee voortvarend te werk te gaan.

Met vriendelijke groet,

Kon document Bijlage 2: Kaderbrief MGR RvN 2024 niet opnemen in de bundel

Gemeente Druten

Gemeenteraad van Druten,

Gemeente Druten
Heuvel 1
Postbus 1
6650 AA Druten

t 088 432 70 00
e info@druten.nl

C. van Rhee-Oud Ammerveld
Voorzitter

E. Weijenberg
Griffier

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	4341
Extern Zaak ID	Z/22/096346
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	6.4
Titel	Zienswijze Kadernota ODRN 2023-2024
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Milieu
Eigenaar	Voppel, Marlon
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Druten	Thoonen, R. (Ronald)
Telefoonnummer steller	088-4327277

Bijlagen
Beslisnota Zienswijze Kadernota ODRN 2023-2024
Bijlage 1 - Zienswijze Kadernota 2023-2024
Bijlage 2 - Kadernota ODRN 2023-2024

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Druten	20 december 2022
Presidium Druten	9 januari 2023
Rondetafelgesprek raad Druten	12 januari 2023
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**
Te agenderen stukken gemeenteraad Druten	26 januari 2023

Toelichting

De Omgevingsdienst Rijk van Nijmegen vraagt de deelnemende raden om een zienswijze te geven op de kadernota 2024. Hierin staan de nieuwe ontwikkelingen en risico's die nog niet (volledig) in- de begroting 2023 of meerjarenraming 2024 - 2026 zijn vertaald.

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit:

1. De zienswijze vast te laten stellen over de Kadernota 2023-2024 van de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (hierna ODRN);

2. De zienswijze middels bijgevoegde brief aan het Dagelijks Bestuur van de ODRN kenbaar te maken.

Besluit (Aangenomen)

De gemeenteraad besluit:

1. De zienswijze vast te laten stellen over de Kadernota 2023-2024 van de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (hierna ODRN);

2. De zienswijze middels bijgevoegde brief aan het Dagelijks Bestuur van de ODRN kenbaar te maken.

Toelichting

Het besluit is unaniem (bij hamerslag) genomen.

Stemming

15 stemmen voor

Stem voor	Stem tegen	Stem onthouden
Fractie Dorpslijst Afferden		
Dinteren, T.H. van Nuij, W.T.J.		
Fractie Dorpslijst Horssen		
Huntink, E.A.M. Rijn, M.A. van		
Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid		
Meeuwsen - van Rhijn, L.J.A.M. Postulart, R.H.A.M.		
Fractie Kernachtig Druten		
Arts, C.J.G. Lepoutre, M.H.T. Waard-Barten, C.P.T. de Wijnen, A.H. Worm, G.S.B. Zwaluw, G.T.M. van der		
Fractie Sociaal Maas en Waal		
Dolmans, C.M.G. Mooren, J.		
Fractie Welzijn Druten		

Gemeente Druten

Zwartkruis, R.E.		

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: 96346

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Zienswijze Kadernota 2023 -2024 ODRN

Voorgesteld besluit
De gemeenteraad besluit:

1. De zienswijze vast te laten stellen over de Kadernota 2023-2024 van de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (hierna ODRN);
2. De zienswijze middels bijgevoegde brief aan het Dagelijks Bestuur van de ODRN kenbaar te maken.

Aanleiding
De ODRN heeft met zijn brief van 31 augustus jl. uw raad een kaderbrief begroting 2023 voorgelegd. De deelnemende gemeenten aan deze Gemeenschappelijke Regeling worden verzocht hun zienswijze kenbaar te maken voor 15 januari 2022, zodat de ODRN deze zienswijzen mee kan nemen tijdens het actualiseren van de begroting 2023 en begroting 2024.

De ODRN heeft voor 2023 een kadernota ter zienswijze voorgelegd. In de kadernota schetst de ODRN zicht op ontwikkelingen en risico's die nog niet (volledig) in de begroting 2023 of meerjarenraming 2024 – 2026 zijn vertaald. Deze ontwikkelingen zijn inhoudelijk en financieel van aard. Met dit voorstel stellen wij onze zienswijze hierop vast.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
N.v.t.	N.v.t.

Gewenst resultaat
Het doel van deze Kadernota en onze zienswijze hierop is dat onze gemeente een goed werkende Omgevingsdienst bewerkstelligt, die toeziet op het behoud en versterking van een veilige en gezonde leefomgeving voor onze inwoners.

Argumenten

1.1 De ODRN is een gemeenschappelijke regeling.
De gemeenteraden, waaronder die van Druten, worden door het bestuur op de hoogte gebracht van de activiteiten en prestaties van ODRN op drie verschillende momenten; in het voorjaar, in het najaar en in het jaarverslag dat in het voorjaar van het daaropvolgende jaar wordt aangeboden. Deze kadernota betreft een prognose over de toekomst. In deze nota geeft de ODRN zicht op ontwikkelingen en risico's die nog niet in de begroting 2023 vertaald zijn. Het behandelt de onzekerheid die gepaard gaat met de implementatie en uitstel van de

omgevingswet. Verder wordt er gesproken over de vereenvoudigde PDC (Producten en Dienst Catalogus), waarin over wordt gegaan op raming op basis van nacalculatie, een invoering van uniforme uurtarieven en een vereenvoudigde toerekening van de indirecte productieve inzetten. Verder wordt er ingegaan op het Interbestuurlijk programma en het regionale VTH beleid dat wordt opgesteld door de partnergemeentes. Thema's die verder worden behandeld zijn de intentie om de BRIKS-taken terug te nemen, de Wijziging WGR, het HRM-beleid, de juridische veranderingen die bewerkstelligd worden door de WOO en de Wmbev. Het vervangen van ICT programma's en de financiële ontwikkelingen, zoals inflatie komen ook nog aan bod.

1.2 Zienswijzen mogen ingediend worden tot 1 februari 2023.
De ODRN zal de kadernota en de zienswijzen hierop meenemen bij de actualisatie van de begroting 2023. Deze stukken stellen ze in de eerste helft van 2023 op. De ODRN stelt de raadsleden in de gelegenheid om een zienswijze hierover af te geven voordat de begrotingen worden ingediend bij de toezichthouder, het ministerie van BZK.

Tegenargumenten en risico's
Er zijn procedureel geen tegenargumenten. Inhoudelijk mag de raad zienswijzen indienen.

Financiële gevolgen

In de Kadernota is geen gedetailleerde onderbouwing gegeven. Deze zal bij de actualisatie van de begroting 2023 en begroting 2024 voorliggen. Aan deze nota zelf zijn geen concrete financiële gevolgen verbonden.

Communicatie
De onderstaande zienswijze zal naar de ODRN worden gestuurd.

Inwonersparticipatie
Niet van toepassing

Uitvoering of Vervolgstappen
Als de Raad besluit de opgestelde Zienswijze te versturen, dan wordt die zo snel mogelijk verstuurd. Een conceptversie zal al eerder worden toegezonden, gezien de door de ODRN gestelde deadline van 1 februari 2023.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Voorstel Advies
Dit advies is besproken met JA-FL.

Zienswijze Kadernota 2023-2024 ODRN

Geachte heer Van der Meer,

Middels uw brief van 7 november 2022 legde u ons de Kadernota 2024 voor. Hierin beschrijft u nieuwe ontwikkelingen voor 2023 en schets u de kaders voor de begroting van 2024. U stelt onze gemeenteraad in de gelegenheid hierover zienswijzen uit te brengen vóór 1 februari 2023. Via deze brief informeren wij u over onze zienswijzen.

Wij nemen kennis van de geschetste risico's, ontwikkelingen en financiële uitgangspunten voor 2023 en verder. De ontwikkelingen die worden geschetst herkennen we. Toch willen we u middels onze zienswijzen informeren over onduidelijkheden die wij constateren en vragen we om opheldering over de volgende facetten, waarbij we de sterke hoop uitdrukken deze in de actualisatie van de begroting van 2023 beter geaccentueerd te zien.

1. *BRIKS taken*

In het coalitieakkoord 2023-2026 van de gemeente Nijmegen staat dat de gemeente de bouwtaken (BRIKS) weer zelf wil gaan uitvoeren. De gevolgen hiervan zijn groot. Het gaat om ruim 20% van de omzet van de ODRN. Het ontvlechten van een substantieel deel van deze taken gaat gepaard met frictiekosten, zowel incidenteel (advieskosten) als structureel (overheaddekking, systeemkosten en productiviteitsverlies). Als de gemeente Nijmegen het plan doorzet, dan zal er gesproken moeten worden over de frictiekosten. Gebeurt dit niet, dan worden de kosten van de overige deelnemende gemeentes structureel hoger. Er wordt aangegeven dat de ODRN ook voorziet dat de BRIKS-taken discussie politieke wrijving kan geven. We zouden graag meer informatie krijgen over de gesprekken die worden gevoerd en de procedure die op gang komt rondom deze ontvlechtingskosten. Ook willen we benadrukken dat het van groot belang is dat de ODRN hierin een actieve rol neemt, tijdig een voorzet maakt van de financiële consequenties, dit traject goed monitort en vervolgens communiceert naar alle partnergemeentes. Dit alles om te bewerkstelligen dat de kosten eerlijk worden verhaald bij de verantwoordelijke partijen en zo op de lange duur stabiliteit in de regio promoot.

2. *Financiële gevolgen*

De kadernota schetst dat er financiële risico's zijn verbonden aan de ontwikkelingen die nu spelen. Wat echter ontbreekt, is een concrete financiële schatting van de kosten die deze tendensen met zich mee gaat brengen voor de gemeente. Het bolletjessysteem dat wordt gebruikt bevat geen indicatie van de grootte van het te verwachten effect, waardoor deze kadernota enigszins vaag blijft en het te weinig financiële handvatten bevat. Wij vragen u de financiële implicaties scherper in beeld te brengen en te verwerken in de actualisatie van de begroting 2023. Ook vragen wij u voortaan bij de kadernota een bijlage toe te voegen van de te verwachte financiële effecten, zodat wij onze zienswijze gerichter op de genoemde ontwikkelingen en risico's kunnen meegeven.

3. *Kwaliteit en betaalbaarheid blijven leveren voor inwoners*

Er spelen meerdere ontwikkelingen op macro-schaal die grote effecten hebben op de ODRN en diens taakveld. We realiseren ons dat dit vaak extra kostenposten met zich mee brengt. Tegelijkertijd zal de ODRN wellicht een substantieel deel van haar personeelbestand moeten laten gaan vanwege het terugnemen van BRIKS taken. Voor de inwoners van onze gemeente is het van groot belang dat de ODRN kwaliteit kan blijven leveren voor een acceptabele prijs. We vinden het daarom belangrijk dat de ODRN rekening houdt met de kansen die deze macro-ontwikkelingen met zich mee

brengen. We hopen dat er wordt ingegaan op de eventuele positieve factoren die gepaard kunnen gaan met de uitdagingen bijvoorbeeld additionele wendbaarheid, kostenreductie door een kleiner personeelsbestand, of additionele kwaliteit voor de milieuketen vanwege meer focus op het primaire proces.

4. *Uitstel omgevingswet brengt extra kosten met zich mee*

Er wordt aangegeven dat het uitstel van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging (Wkb) extra kosten met zich mee brengt. De uitleg hierbij is dat de projectorganisatie 'langer in de lucht gehouden moet worden.' Terwijl we snappen dat dit een realiteit is, zouden we graag beter inzichtelijk krijgen waar deze additionele kosten vandaan komen. Een overzicht van de allocaties in de afgelopen maanden naar deze projectorganisatie geeft ons beter beeld welke kosten we kunnen verwachten, mocht de Omgevingswet weer worden uitgesteld.

5. *Art. 217a-onderzoek en IBP*

Er wordt aangegeven dat er overlap ligt tussen het door de provincie uitgevoerde art. 217a-onderzoek en het landelijke IBP. Tegelijkertijd wordt aangegeven dat de landelijke aanpak het primaat heeft. Deze trajecten kunnen een lange levensduur hebben. We zien meerwaarde in een eventuele geografische congruentie met de indeling van de veiligheidsregio's, aangezien dit robuustheid bewerkstelligt. Echter zal dit mogelijk negatieve consequenties hebben voor de ODRN op de thema's wendbaarheid en flexibiliteit. We zouden graag inhoudelijk antwoord krijgen hoe de ODRN de belangen van deze trajecten tegen elkaar afweegt en hoe het de kwaliteit van de dienstverlening voor de inwoners blijft garanderen.

We bedanken de ODRN voor de kadernota en de geleverde informatie. Verder bedanken we de ODRN voor de moeite die het heeft gestoken in de raadinformatieavond. Hieruit werd beter zichtbaar dat de werkzaamheden die de ODRN voor onze gemeente uitvoert in capabele handen zijn. We wensen jullie veel succes toe en zien het vervolg met vertrouwen tegemoet.

Kadernota

Actualisatie begroting 2023 en 2024

Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

Inleiding

Deze kadernota leggen we u voor in aanloop naar de actualisatie van de begroting 2023 en de behandeling van de begroting 2024 in het voorjaar van 2023.
De afbeelding op de voorkant van deze nota is een metafoor voor de uitdagingen waarvoor we ons gesteld zien. We staan er flink wat beter voor dan een aantal jaren geleden. Ons schip is zeewaardig, maar de zee blijft onrustig. We pakken uitdagingen zo goed mogelijk en met enthousiasme op, maar willen deze kadernota ook gebruiken om over een aantal punten onze zorgen te uiten.

In deze nota geven we zicht op ontwikkelingen en risico's die we nog niet (volledig) in de begroting 2023 (inclusief meerjarenraming 2024-2026) hebben vertaald. Dit omdat bij het opstellen van de begroting onzeker was of en wanneer deze zich zouden voordoen. Risico's die we wel konden kwantificeren, hebben we in onze risicoparagraaf bij de jaarstukken 2021 beschreven. Ons speelveld blijft volop in ontwikkeling en daarom stellen we het perspectief periodiek bij. Tijd dus voor een update.

Na een uiteenzetting van ontwikkelingen en risico's, sluiten we deze nota af met een voorstel voor de inzet van de middelen die zijn geraamd voor het opleidings- en ontwikkelbudget vanaf 2023.

Jan van der Meer

Voorzitter Algemeen Bestuur ODRN

Samenvatting

In de volgende tabel geven we een overzicht van de ontwikkelingen die we in deze nota uitwerken. De bolletjes geven een indicatie van de mogelijke impact op onze financiën, onze interne organisatie, politiek bestuurlijke aspecten en op de omgeving en onze inwoners. Het gaat om de impact die we voor de middellange termijn (2023 en 2024) voorzien. Dus niet om het uiteindelijke effect van de ontwikkeling.

Categorie	Ontwikkelingen	Financieel	Interne organisatie	Politiek/bestuurlijk	Omgeving/inwoner
Bestuurlijk/strategisch	Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen	🔴	🔴	🟡	🟡
Bestuurlijk/strategisch	Ruimtelijke opgaven, zoals: woningnood, klimaatverandering en energietranistie (IBP)	🟡	🔴		
Bestuurlijk/strategisch	Herverdeling taken Briks en stelsel	🔴	🔴	🔴	🟡
Bestuurlijk/strategisch	Wetswijziging gemeenschappelijke regelingen		🟡	🟡	
HRM	Strategisch personeelsbeleid, goed werkgeverschap (oa trainee project)	🟡	🟢		
Communicatie en publicatie	Toenemende publicatieplicht (openbare bekendmakingen)	🟡	🟡	🟢	🟢
ICT/vervanging systemen	Nieuwe ICT-systemen (zaaksysteem, tijdschrijfmodule, financieel, MM en HRM)	🟡	🔴		
Financieel	Inflatie	🔴			
Financieel	Bedrijfsvoering vanaf 2023		🟢	🟡	

🔴	negatieve impact
🟡	licht negatieve impact
🟢	positieve impact
Leeg	Geen impact/ of niet in te schatten

De kleuren van de bolletjes spreken voor zich. Het rood en oranje (negatieve impact) domineren ons speelveld.

Majeure ontwikkelingen zoals invoering van de Omgevingswet, landelijke ambitieuze plannen, het mogelijk terughalen van de BRIKS-taken door de gemeente Nijmegen en ook het risico van toenemende inflatie leggen een grote druk op onze financiën.
Maar we hebben het niet alleen over het geld. We maken ons vooral grote zorgen over de druk op onze organisatie. Hoe gaan we alles bemensen? De kolom interne organisatie kleurt voornamelijk rood. We zetten alle zeilen bij om ambitieuze werkplannen te realiseren. We moeten nu al prioriteren en soms nee verkopen omdat we eenvoudigweg te weinig personeel hebben en kunnen krijgen. Als noodgreep gaan we eind 2022 van start met een ambitieus traineeprogramma waarin we zes trainees zelf opleiden en klaarstomen voor de praktijk. Maar op korte termijn biedt dit geen soelaas. Dan zijn we vooral veel tijd kwijt aan begeleiding en opleiding. We hopen dat ze vanaf 2024/2025 volwaardig aan de slag kunnen.

De ontwikkelingen raken ook u als deelnemer en onze bestuurders. We voorzien dat vooral de BRIKS-taken discussie politieke wrijving kan geven. De invoering van de Omgevingswet is omgeven door onzekerheden en risico's. Vooral problemen met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), een cruciaal onderdeel van de uitvoering van de Omgevingswet, leiden tot onrust. De Eerste Kamer is hier kritisch over, en vreest dat het digitale stelsel op de geplande invoeringsdatum van 1 januari 2023 niet naar behoren

werkt. We delen deze zorgen en zijn ongerust over de gevolgen voor de kwaliteit van dienstverlening aan onze burgers.

Verder gaan we vanaf 2023 over op een nieuwe vereenvoudigde financieringssystematiek. Deze is transparant en eerlijk, maar geeft bij onze opdrachtgevers mogelijk wel herverdeeleffecten die we nu nog niet volledig kunnen voorzien.
Last but nog least: de gevolgen voor onze inwoners en de omgeving. Ook in deze laatste kolom zien we weinig groen. Onze zorgen over de effecten van Omgevingswet hebben we net benoemd. Deze en ook andere ontwikkelingen hebben op langere termijn wellicht een positief effect, maar op middellange termijn voorzien we die nog niet. De toenemende publicatieplicht kleurt wel groen. We publiceren nu al steeds meer en dragen daarmee bij aan grotere transparantie voor onze inwoners.

De bolletjeslijst illustreert het woelige vaarwater waarin we ons bevinden. We hopen, straks met onze nieuwe directeur aan het roer de huidige verbeterkoers vast te houden. We kunnen het niet alleen en roepen u, als onze deelnemers, op actief met ons mee te denken over creatieve oplossingen en prioritering. We roepen u ook op stappen te zetten die leiden naar een regionaal speelveld: één uitvoerings- en handhavingsbeleid en één uitvoeringsprogramma op basis van één risicoanalyse per regio. Dat is onze stip aan de horizon. Het ontbreken van een regionaal uitvoeringsprogramma belemmert ons om onze middelen effectiever en efficiënter in te zetten. Een regionaal uitvoeringsprogramma komt ons allen ten goede. Een regionaal milieubeleid is al jarenlang een bestaande wettelijke verplichting.
In onze regio zetten we momenteel, met elkaar, stappen om hier invulling aan te geven. Onze verwachting is dat de gemeentelijke opdrachtgevers in het najaar 2022 het gemeenschappelijke beleid vaststellen. Vervolgens moeten we dit VTH-beleid verder implementeren en vertalen in werkplannen. Daar worden nadere afspraken over gemaakt.

Bestuurlijke strategische ontwikkelingen en risico's

Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen

Onzekerheid over de inwerkingtredingsdatum en kosten
De Eerste Kamer heeft op 12 juli 2022 een motie aangenomen, waarin staat dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2023 het uitgangspunt blijft. Er bestaan nog wel twijfels over de werking en tijdige beschikbaarheid van de benodigde ICT-voorzieningen. Daarom heeft de Eerste Kamer op dat punt een "noodrem" ingebouwd. Het adviescollege ICT geeft in oktober 2022 een advies hierover. Daarna komt er pas duidelijkheid over een invoeringsdatum.
Het gevolg hiervan is dat het nog onzeker is of de wet inderdaad op het beoogde tijdstip in werking kan treden. Het Koninklijk Besluit waarin de inwerkingtreding wordt vastgesteld, wordt niet eerder verwacht dan november 2022. Dit stelt ons voor een lastig dilemma. Enerzijds willen we zuinig met onze middelen omgaan en uitgaven uitstellen totdat we zekerheid hebben over de invoeringsdatum. Anderzijds blijft het nodig om in de startblokken te blijven staan als de wet inderdaad toch op 1 januari 2023 in werking treedt.
We hebben in de Kadernota 2023 en bij de begrotingsbehandeling in 2022 aangegeven dat uitstel van de invoeringsdatum extra kosten met zich meebrengt. Het uitstel van de invoering naar 1 januari 2023 heeft geleid tot meerkosten van ca. € 3,4 ton. Dit bedrag hebben we in afwachting van een definitief besluit in een bestemmingsreserve opgenomen, zodat we dit kunnen aanwenden op het moment dat we het nodig hebben. De kosten kunnen verder toenemen als de invoeringsdatum opnieuw wordt uitgesteld. Alleen al omdat we dan de projectorganisatie langer in de lucht moeten houden dan voorzien. We komen hier dan op terug in het voorjaar 2023 bij de actualisatie van de begroting 2023.

Plan B bij uitstel van de Omgevingswet
De onzekerheid over de invoeringsdatum van de Omgevingswet vraagt van ons een plan B achter de hand te houden. Het is de bedoeling om in 2023 te starten met een verkorte producten en dienstencatalogus (PDC) die geënt is op de Omgevingswet. Hiermee maken we meteen een stap in de vereenvoudiging van onze bedrijfsvoering[1]. Als de invoering van de Omgevingswet opnieuw wordt uitgesteld, moeten we op plan B overgaan. Dit komt er op neer dat we dan de huidige PDC handhaven totdat de Omgevingswet definitief wordt ingevoerd. Dat betekent dat we de vereenvoudiging van de bedrijfsvoering voor dit onderdeel tot dat moment uitstellen. Doen we dat niet, dan moeten we de PDC twee keer binnen een boekjaar aanpassen[2]. Dat kost niet alleen extra capaciteit, het levert ook problemen in de bedrijfsvoering op als de grondslag voor het maken van de facturen gedurende het boekjaar wijzigt. We voeren de overige vereenvoudigingen[3] overigens wel zoals gepland vanaf 2023 door zodat we stappen blijven zetten die de bedrijfsvoering verder op orde brengen.

[1] Hierover heeft het Algemeen Bestuur in december 2021 besloten
[2] Inkorten op 1 januari 2023 vanwege de vereenvoudigde bedrijfsvoering en op latere datum aanpassen naar de Omgevingswet.
[3] We hebben het dan over: het afrekenen van onze volledige productie op basis van nacalculatie van uren, de invoering van uniforme uurtarieven en een vereenvoudigde toerekening van de indirect productieve inzet.

Structurele financiële effecten
Minder en overzichtelijke regels, meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk en vertrouwen als uitgangspunt. Dat is waar de Omgevingswet voor staat. De eerste jaren na introductie van de Omgevingswet zullen zich kenmerken als een overgangsperiode waarin:

- Inrichtingendossiers van bedrijven moeten worden omgezet naar mba[4]-dossiers;
- bestaand RO- en Wabo-beleid deels geldig blijft en er nieuw beleid ontstaat;
- er een zoektocht zal zijn naar de beleidsruimte die het bevoegd gezag wil geven aan initiatiefnemers;
- bestaande regels stapsgewijs worden vereenvoudigd en/of gereduceerd;
- er lokale regels ontstaan die leiden tot meer afwegen;
- vergunningaanvragen van voor de invoerdatum onder het huidige regime worden afgehandeld en uitgevoerd;
- we samen met opdrachtgevers de processen verder inregelen, optimaliseren en waar mogelijk harmoniseren.

De transitieperiode loopt na 2029 af. Gemeenten hebben tot en met 2024 de tijd om een Omgevingsvisie vast te stellen. Het Omgevingsplan moet uiterlijk in 2029 worden vastgesteld. Dat betekent dat tot die tijd capaciteit nodig zal blijven om de veranderingen in de organisatie te implementeren.

U kiest er als deelnemer voor zoveel als mogelijk beleidsneutraal over te stappen. Op korte termijn worden geen (grote) keuzes gemaakt en de OW en Wkb worden zoveel mogelijk kostenneutraal geïmplementeerd. Door externe factoren (DSO, Bruidsschat) komen er waarschijnlijk wel kosten bij. Hoe hoog deze zijn, is nog niet concreet aan te geven omdat deze afhankelijk zijn van keuzes van onze deelnemers en de mate waarin ze bereid zijn beleidskeuzes regionaal te uniformeren; hoe minder diversiteit, hoe lager de kosten.

Vooralsnog baseren we de prognose van de structurele effecten op de risicoparagraaf in onze jaarstukken. We hebben een effect becijferd van ca. € 500.000[5]. Extra kosten hangen sterk samen met de veranderende werkwijze als gevolg van de Ow en Wkb. Er zijn andere competenties noodzakelijk, het aantal vergunningplichtige situaties zal afnemen en het DSO heeft een impact op de informatievoorziening en werkwijze. Met het aanhouden van een flexibele schil, voor met name bouwplantoetsers en toezichthouders bouw, en met training en opleiding proberen we ons zo goed mogelijk voor te bereiden en de kosten te beperken.

Overheveling taken Wet bodembescherming en geluidstaken
Met het invoeren van de Omgevingswet gaat de bevoegdheid voor een deel van de uitvoeringstaken rond de Wet bodembescherming (Wbb) over van provincies naar gemeenten. Gemeenten zijn dan primair beheerder van de bodemkwaliteit voor hun grondgebied. Alle basistaken voor de bodem(sanering) komen bij gemeenten te liggen. We hebben met onze gemeenten gesprekken gevoerd over deze nieuwe taken. De afspraken hierover zijn verwerkt in de advieslijsten en in de begroting 2023.
Ook hebben we gemaakte afspraken over geluidstaken onder de Omgevingswet in de begroting 2023 verwerkt.

[4] Milieubelastende activiteit
[5] Risico (€ 500.000 OW + € 500.000 WKB) * kans 50% = € 500.000

Het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH

Ondanks alle bedreigingen en wijzigingen, zetten we ons vol in op de kerntaken van de ODRN. We beschikken over specialisten met expertise op onder meer veiligheid (BRZO), lucht, geur, bodem, water (indirecte lozingen) en Wet natuurbescherming (o.a. stikstofproblematiek) en vergunningverleners, toezichthouders en BOA's op het gebied van milieu. We ontwikkelen ook daarin verder, want dat er werk aan de winkel is, is duidelijk. Diverse landelijke onderzoeken naar het functioneren van het VTH-stelsel wijzen het uit. Het moet anders en beter.

Het onderzoek en het advies van de Commissie Van Aartsen heeft de meeste aandacht gekregen. De Commissie heeft het kabinet tien aanbevelingen gedaan om het landelijke VTH-stelsel te verbeteren, die in onderstaande figuur zijn opgenomen.

Figuur 1 – Aanbeveling Cie Van Aartsen m.b.t. versterking VTH-stelsel

Er zijn meer landelijke onderzoeken geweest, zoals: de onderzoeken van de Algemene Rekenkamer naar het functioneren van het BRZO-stelsel en diverse onderzoeken naar de effectiviteit van de strafrechtelijke handhaving op milieugebied. Ook deze onderzoeken waren gericht op de effectiviteit van het stelsel van omgevingsdiensten, van de strafrechtelijke ketenaanpak en van de aanpak van milieucriminaliteit.

De uitkomsten van deze landelijke onderzoeken zijn vertaald in het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH (IBP). Het IBP is tot stand gekomen in samenwerking tussen het Rijk, het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en Omgevingsdienst NL (de koepelorganisatie van de 29 Nederlandse omgevingsdiensten).

De planning is ambitieus[6]. Het IBP houdt de volgende fasering aan:

- Jaar 1: concretiseren van de adviezen van de Commissie Van Aartsen en vertalen daarvan naar concrete verbetervoorstellen en het bereiken van bestuurlijke overeenstemming daarover;
- Jaar 2: implementatie van de verbetervoorstellen.

Het ministerie van I&W stelt een specifieke uitkering (SPUK) op om Omgevingsdiensten vanaf najaar 2022 in staat te stellen te starten met activiteiten die vanuit het IBP noodzakelijk zijn. Deze uitkering mogen we gebruiken voor activiteiten die voortvloeien uit de zes pijlers van het IBP[7]. We dienen dit najaar een aanvraag en activiteitenplan in om in aanmerking te komen voor deze uitkering. Dit geeft ons mogelijk wat meer financiële armslag. We zullen u hier bij de begrotingsbehandeling in het voorjaar van 2024 verder over informeren.

Regionaal beleid

Aan de uitvoering van één van de aanbevelingen van de Cie. Van Aartsen wordt in onze regio al gewerkt, maar we hebben zorgen over de manier waarop en de voortgang. Het gaat om aanbeveling 7: één uitvoerings- en handhavingsbeleid en één uitvoeringsprogramma op basis van één risicoanalyse per regio. Dit is overigens een al jarenlang bestaande wettelijke verplichting. Onze verwachting is dat de gemeentelijke opdrachtgevers in het najaar 2022 het gemeenschappelijke beleid vaststellen. Vervolgens moet dit VTH-beleid verder geconcretiseerd en geïmplementeerd worden en uiteindelijk vertaald in de werkplannen. Daar worden nadere afspraken over gemaakt. Uiteindelijk willen we graag de stap zetten naar meerjarig en regionaal programmeren zodat we echt kunnen sturen op de grootste (milieu)risico's. Ons Algemeen Bestuur heeft in december 2021 de intentie uitgesproken om op middellange termijn (bijvoorbeeld per 2025) over te stappen naar een financieringsmethodiek die dit beter ondersteunt. Ook adviesbureau Berenschot, dat onlangs een governance-onderzoek over de samenwerking tussen gemeente Nijmegen en ODRN heeft uitgevoerd, bepleit een meer outcome gerichte manier van sturen met inachtneming van de BIG-8-cyclus.

Herverdeling van taken: Briks-taken en taken binnen het Gelders stelsel

Door verschillende deelnemers, zowel binnen de regio als het Gelders Stelsel wordt discussie gevoerd over herverdeling van taken.

BRIKS-taken

In het coalitieakkoord 2023-2026 van de gemeente Nijmegen staat dat de gemeente de bouwtaken (BRIKS) weer zelf wil gaan uitvoeren. De gevolgen hiervan zijn groot. Het gaat om ruim 20% van onze omzet. Het ontvlechten van een substantieel deel van deze taken gaat gepaard met frictiekosten, zowel incidenteel (advieskosten) als structureel (overheaddekking, systeemkosten en productiviteitsverlies). Ook zal er sprake zijn van

[6] Vanuit Omgevingsdienst NL (de landelijke koepel van de 29 omgevingsdiensten) is het signaal afgegeven dat 2 jaar mogelijk een te korte periode is, gelet op het ambitieniveau dat in het IBP wordt neergelegd en het grote aantal projecten dat moet worden uitgewerkt.

[7] De zes pijlers van het IBP zijn:

1. Robuuste omgevingsdiensten en financiering;
2. Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging;
3. Informatievoorziening VTH;
4. Kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt;
5. Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving;
6. Monitoring kwaliteit milieutoezicht.

verborgen kosten in de vorm van schakelverliezen bij de integrale behandeling van dossiers waarbij zowel BRIKS- als milieuaspecten een rol spelen. Dit maakt het werken met de Omgevingswet lastiger voor alle partijen. De overige deelnemers maken zich zorgen over de financiële gevolgen, de robuustheid en de kwaliteit van dienstverlening. De gemeente Nijmegen voert samen met onze andere partners en met ons overleg over dit dossier. We wachten verdere besluitvorming af en komen hierop terug in het voorjaar van 2023. Dat neemt niet weg dat we nu al kosten maken. Dat gaat om advieskosten van externe bureaus maar ook om de inzet van onze eigen mensen. Het vraagt om veel extra en onvoorzien overleg, communicatie om betrokken medewerkers mee te nemen in dit proces. Mensen maken zich zorgen. Dat heeft zijn weerslag op de uitvoering. Het weghalen van de BRIKS taken brengt een structurele kostenstijging met zich mee.

Herverdeling van stelseltaken
Bij de start van het Gelders Stelsel van 7 omgevingsdiensten in 2013 hebben de diensten afspraken gemaakt over regionale samenwerking. Zo is de regionale vergunningverlening van complexe gemeentelijke bedrijven belegd bij de ODRN en de ODRA voert toezicht en handhaving bij deze bedrijven uit. Overige taken zoals kwaliteit en P&O zijn belegd bij de andere omgevingsdiensten in het stelsel.

De directeuren van de Gelderse Omgevingsdiensten voeren discussie over de stelseltaken. De uitvoering van deze taken is onlangs geanalyseerd. De uitkomst hiervan kan aanleiding zijn om taken anders te beleggen. Zo willen de lokale omgevingsdiensten de vergunningverlening en toezicht en handhaving van complexe (gemeentelijke) bedrijven zelf uitvoeren. De diensten hebben hiervoor verschillende overwegingen: het versterkt het draagvlak voor de fusie van OVIJ en ODNV en het is motiverend voor de bestuurders en medewerkers van de lokale OD's. Daarnaast geven ze aan dat de situatie nu ook anders is dan bij de oprichting van de OD's. De OD's hebben zich verder ontwikkeld en denken deze taak nu aan te kunnen.

Voor de herverdeling wordt gekoerst op 1 januari 2024. Mocht dit besluit doorgaan, dan betekent dat een omzetderving voor ons van jaarlijks maximaal € 5 ton. We wachten het besluit en de uitwerking verder af en komen hier bij de begrotingsbehandeling op terug.

Art. 217a-onderzoek
De provincie heeft een zgn. art. 217a-onderzoek[8] uitgevoerd. Dit onderzoek richt zich op het functioneren van het stelsel van zeven Gelderse omgevingsdiensten vanuit provinciaal perspectief.

Gedeputeerde Staten hebben de bevindingen van dit onderzoek op 16 maart 2021 aan Provinciale Staten aangeboden. Een citaat uit dit onderzoek: *"Daarbij wordt aanbevolen het advies van MMG advies over de wettelijke provinciale coördinatietaken op te volgen, op grond waarvan de provincie haar coördinatietaken uitvoert voor het gehele stelsel…. De eigenstandige rol van de provincie kan ook worden vormgegeven door – naast de Omgevingsdienst Regio Arnhem en Omgevingsdienst Regio Nijmegen – actiever dan tot nu toe deel te nemen aan de bestuurlijke vergaderingen van de overige Gelderse omgevingsdiensten."*

[8] Op grond van dit artikel van de Provinciewet moeten Gedeputeerde staten periodiek onderzoek verrichten naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het door hen gevoerde bestuur en Provinciale Staten informeren over de uitkomsten.

Hieruit blijkt dat de provincie zicht en grip op het functioneren van de Gelderse omgevingsdiensten wil vergroten. Bureau Lysias heeft opdracht gekregen om het vervolgtraject in overleg met de betrokken partijen verder vorm te geven waarbij vooral aandacht is voor de robuustheid van het Gelders stelsel.

De doelstellingen van het IBP en de door de provincie voorgestelde vervolgaanpak naar aanleiding van het art. 217a-onderzoek overlappen elkaar soms. Maar de landelijke aanpak heeft het primaat. Als het Rijk bijvoorbeeld vasthoudt aan het uitgangspunt van maximaal 25 omgevingsdiensten[9], die qua geografische begrenzing congruent zijn met de indeling van de Veiligheidsregio's, heeft dit onvermijdelijk consequenties voor het Gelderse stelsel van 7 omgevingsdiensten. Gelderland kent immers 3 Veiligheidsregio's.

Alle diensten in Gelderland streven naar een zo groot mogelijke mate van robuustheid. Dat kan door samenwerking met andere diensten te zoeken. Gelet op de al bestaande samenwerking in Gelderland-Zuid ligt het voor de hand in ieder geval te onderzoeken of er mogelijkheden zijn de samenwerking te intensiveren.

Wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen

Per 1 juli 2022 is de wetswijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) van kracht geworden. De ODRN is een organisatie gebaseerd op deze wet. De wetswijziging richt zich op het versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen. Gemeenteraden en provinciale staten krijgen meer mogelijkheden om hun kaderstellende en controlerende rol te vervullen. In dit licht zijn vooral de wijzigingen over financiën van belang. De wijziging heeft gevolgen voor het gehele proces van de behandeling van de financiële stukken, met name voor die van de begroting.

Wijzigingen
Nieuw is dat het Dagelijks Bestuur, voordat het Algemeen Bestuur een besluit neemt over de begroting, gehouden is een reactie op de uitgebrachte zienswijzen te sturen naar de deelnemers. Hiermee krijgen zij voorafgaande aan de definitieve besluitvorming nog de mogelijkheid hier op te reageren. De procedure voor het vaststellen van de begroting is dus uitgebreid en neemt meer tijd in beslag. Daarom is ook de termijn verlengd waarbinnen de begroting vastgesteld en verzonden moet worden aan het ministerie, namelijk van 1 augustus naar 15 september.
Ook een andere termijn is aangepast. De termijn waarbinnen deelnemers de financiële stukken krijgen toegestuurd voordat het AB een besluit neemt, is verlengd van 8 naar 12 weken. In de praktijk gebeurde dit feitelijk al.

Kanttekeningen
Een uitbreiding van de zienswijzeprocedure maakt de begrotingsprocedure er niet eenvoudiger op. We voorzien de volgende knelpunten:
1. De procedure is verlengd, maar valt nu grotendeels in het zomerreces, een periode waarin weinig of niet wordt vergaderd. Dit vergt dus meer afstemming tussen de griffies en ODRN.

[9] De discussie over het aantal omgevingsdiensten sluit aan bij het voorstel van prof. Elzenga om het aantal samenwerkingsregio's te beperken tot 25-30 Prof. Elzenga heeft in december 2021 een advies uitgebracht aan de minister van BZK onder ander over een herijking van de Wet op de gemeenschappelijke regelingen. In dit advies doet hij aanbevelingen voor een andere en betere ordening van het decentraal bestuur in Nederland. Daarbij ligt de nadruk op een fundamentele herziening van de interbestuurlijke betrekkingen.

2. De ‘verlengde procedure’ is ook van toepassing op tussentijdse wijzigingen van de begroting. De nieuwe Wgr-termijnen zijn voor wijzigingen in de tweede helft van het jaar nauwelijks haalbaar. We willen daarom proberen deze te voorkomen. Begrotingswijzigingen doen we zoveel mogelijk in het voorjaar en laten we meelopen in de zienswijzeprocedure van de begroting van het opvolgende jaar.
3. Een laatste kanttekening gaat over de zienswijzen op de jaarstukken. De mogelijkheid om hierop een zienswijze in te dienen is niet in de wet verankerd, maar geregeld in de Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen (BRN)[10]. Als, naar analogie met de begrotingsprocedure, hier ook een extra zienswijzestap wordt doorgevoerd dan zal dat lastig worden. De uiterlijke termijn voor het vaststellen van het Financieel Jaarverslag en het indienen bij het ministerie BZK is namelijk niet verlengd en blijft op 15 juli staan. Nu al is het vaak lastig om de raden en Staten tijdig een zienswijze uit te laten brengen. Door het inbouwen van een extra stap in de procedure wordt het erg moeilijk deze deadline te halen. Een pragmatische oplossing kan zijn om over de jaarstukken geen zienswijze meer te vragen. We zijn hierover met de Adviescommissie Gemeenschappelijke Regelingen in gesprek.

[10] In de tekst van de huidige gemeenschappelijke regeling ODRN staat dat ODRN elk jaar vóór 15 april het Jaarverslag over het jaar ervoor als ook de Begroting van het jaar erop naar de deelnemers stuurt voor zienswijzen. In de tekst van de GR ODRN, gebaseerd op de vorige Wgr, stond vervolgens dat een GR zoals ODRN het Jaarverslag vóór 15 juli aan het ministerie moest sturen en de begroting vóór 1 augustus, na vaststelling in het Algemeen Bestuur. In de praktijk worden de twee stukken tegelijkertijd in het Algemeen Bestuur besproken en vastgesteld.

HRM – strategisch personeelsbeleid

Schaarste en inspelen op nieuwe ontwikkelingen
De urgentie voor strategische personeelsplanning is hoog. Het vinden van nieuwe medewerkers, of het nu vast is of inhuur, is een grote uitdaging. Goed gekwalificeerd personeel blijft schaars. We hebben aandacht voor deze uitdaging en zetten in op arbeidsmarktcommunicatie en gerichte werving en selectie. Ook samen met de andere Omgevingsdiensten in het Stelsel zetten we hierop in. We richten ons op ontwikkelingen zoals Omgevingswet en WKB. We blijven investeren in de ontwikkeling van de medewerkers door training en opleiding met aandacht voor de benodigde competenties voor nu en in de toekomst.

Traineeship programma
Dit jaar starten we een traineeship programma waarin we starters opleiden voor onze praktijk. Zo willen we getalenteerde jongeren voor onze organisatie winnen en onze vacatures invullen. We starten met 6 trainees en verkennen of we dit vaker en breder in de organisatie kunnen organiseren.

Boeien en binden
Daarnaast zijn we bezig met een aanvalsplan om personeel, naast het aantrekken, ook te behouden. Zo onderzoeken we of en hoe we onze arbeidsvoorwaarden aantrekkelijker kunnen maken voor personeel. Verder kijken we of we functies kunnen verbreden om ze zo aantrekkelijker te maken. We gaan, ook samen met de Gelderse omgevingsdiensten, meer doen aan branding van onze organisatie.
We onderzoeken of ons loongebouw achterblijft bij die van verglijkbare omgevingsdiensten.

Kwaliteitsimpuls
De ODRN heeft een wettelijke verplichting om te voldoen aan de kwaliteitscriteria WABO. De kwaliteitscriteria maken inzichtelijk welke kwaliteit burgers, bedrijven en instellingen van de ODRN mogen verwachten bij de uitvoering van onze taken.
Per 1 juli 2019 zijn de kwaliteitscriteria 2.1 vervangen door een geactualiseerde set 2.2. Na deze update hebben we een nieuw programma aangeschaft en zijn we aan de slag gegaan met actualiseren op organisatie- en medewerkers niveau. Dit werken we het komend jaar verder uit in het opleidingsplan.
Daarnaast spreken we al over een nieuwe update van de kwaliteitscriteria – versie 2.3 – voor onder meer de Omgevingswet en WKB. Hoe dat er precies uit gaat zien is nog onbekend. Tegen de tijd dat er meer duidelijk is spelen we daar uiteraard op in om te blijven voldoen aan de kwaliteitscriteria.

Communicatie en publicatie

Onze werkzaamheden mogen steeds meer rekenen op warme publieke belangstelling. Verschillende wetten verplichten ons steeds meer dossiers te publiceren. Dat is geen eenvoudige opgave. Het gaat om een groot aantal documenten en de AVG legt beperkingen op aan wat wij publiceren. We moeten de stukken die we publiekelijk delen dus goed screenen en anonimiseren. We proberen dit zoveel mogelijk te automatiseren, maar ontkomen er niet aan dat uitvoering van de wetten ook extra capaciteit kost. Hiervoor willen we een deel van het Opleidings- en ontwikkelbudget inzetten. We gaan hier aan het eind van deze notitie op in.

We lichten de wetten over publicatie[11] toe waarmee we vanaf 2023 aan de slag gaan.

WOO
De Wet Open Overheid (Woo), de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob), geldt vanaf 1 mei 2022. Deze wet regelt dat overheden uit zichzelf (in principe alle) documenten openbaar moeten maken.
Dit gaat verder dan de openbaarmakingsverplichtingen uit de Wet Elektronische Publicaties (WEP). De actieve openbaarmakingsplicht van de Woo betekent dat het bestuursorgaan de (inspannings)plicht heeft om actief, dus zonder dat iemand daarom vraagt, documenten openbaar te maken. Dat wil zeggen, elektronisch beschikbaar te stellen en te houden zodat iedereen ze kan inzien en downloaden. Wij zijn inspanningsplichtig en volop bezig met de implementatie van deze wet, volgens het landelijk aangegeven invoeringstraject. Zo moeten we onder meer beschikkingen[12],zoals verleende vergunningen, handhavingsbesluiten, beslissingen op bezwaar en Wob-besluiten (art. 3.3 Woo) openbaar maken.

Wmbev
Vanaf 1 januari 2023 wordt de wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmbev) van kracht. Hierin is geregeld dat een burger een ontvangstbevestiging krijgt zodra er een elektronisch bericht naar een overheid gestuurd wordt. Het gaat om berichten naar het OLO (bij Wabo) of omgevingsloket (bij Omgevingswet) voor bijvoorbeeld ingediende vooroverleggen, aanvragen, meldingen en informatieplichten. Maar ook bij elektronisch verstuurde berichten zijn we verplicht een ontvangstbevestiging te sturen.

[11] **WEP** De Wet elektronische publicaties (de Wep) heeft als doel om burgers digitaal te informeren over besluiten die impact hebben op hun leefomgeving. Deze wet, die op 1 januari 2023 ingaat, verplicht bestuursorganen (bijvoorbeeld gemeenten en provincies) om officiële publicaties online te zetten op de website officielebekendmakingen.nl. Daarop kunnen burgers alle algemene bekendmakingen, mededelingen en kennisgevingen van de overheid raadplegen. Burgers kunnen zo tijdig hun recht van inspraak uitoefenen. De wet verplicht om naast beschikkingen, zoals verleende vergunningen, ook de bijhorende stukken van de uitgebreide procedures te anonimiseren en publiceren. Onder uitgebreide procedures vallen vooral milieuvergunningen. Met de publicatie spelen we in op de behoefte van burgers om informatie te kunnen inzien over milieuvervuiling door bedrijven.

[12] Niet alle beschikkingen hoeven openbaar gemaakt worden. Uitzonderingen gelden voor o.a. geweigerde vergunningen (weigeringen) en bestuurlijke boetes.

ICT

Vervanging financieel pakket (CODA) en zaaksysteem (WRS)

Een groot deel van onze ICT-pakketten gaat komende jaren op de schop. Deels noodgedwongen maar ook vanuit het oogpunt van kosten en kwetsbaarheid. We kiezen voor een integrale benadering en hebben de vervanging van het financieel pakket CODA en het zaaksysteem WRS vooralsnog ondergebracht in één projectaanpak. We stemmen de verschillende stappen in een gezamenlijke planning zo goed mogelijk op elkaar af.

Financieel pakket (CODA)
Op dit moment maken we gebruik van het financiële administratiepakket CODA als onderdeel van het gastheerschap van Nijmegen. De gemeente Nijmegen gaat het financiële programma, CODA, vervangen. Na aanbesteding gaat zij waarschijnlijk vanaf 2024 over op een nieuw financieel pakket. Dit besluit heeft direct gevolgen voor onze eigen financiële administratie, tijdregistratie (Sagitta) en mogelijk ons HRM deel (Beaufort en Youforce). Dat stelt ons voor de keuze een nieuw pakket in te voeren. Op dit moment onderzoeken we de verschillende mogelijkheden. We verwachten dit najaar een keuze te maken.

Zaaksysteem (WRS)
Quarant heeft in 2021 in opdracht van de Gemeente Nijmegen en ons onderzoek gedaan naar de toekomstbestendigheid van ons zaaksysteem WRS (Wabo Registratie Systeem). WRS is de kernapplicatie waarin alle bij de ODRN af te handelen producten in opdracht van de deelnemers worden geregistreerd en afgehandeld. WRS is ook gekoppeld aan een aantal andere applicaties ter ondersteuning van de medewerkers in het werkproces, de financiële afhandeling en documentaire ondersteuning. De conclusie van dit onderzoek is dat WRS als kernapplicatie niet toekomstbestendig is. Daarnaast wordt WRS niet door andere omgevingsdiensten of organisaties gebruikt. Het onderhoud en beheer zijn daarom duur en kwetsbaar. WRS moet daarom worden vervangen. Dit traject loopt op dit moment.

Kosten en dekking
De vervanging van deze primaire ICT-pakketten kost veel geld en inzet. Het zijn grote projecten die het hart van onze organisatie raken. Het gaat om onder andere: een projectorganisatie, de aanbestedingsprocedure, gewijzigde werkprocessen, licentiekosten en kosten voor opleiding en communicatie.
Voor de vervanging stellen we dit najaar business cases op, deze bespreken we binnen ons bestuur. De financiële vertaling wordt meegenomen bij de begrotingsbehandeling in het voorjaar van 2023.

Project digitaal verzenden

We zijn aan de slag met het project digitaal verzenden. Veel poststukken, zoals brieven en besluiten, worden nog steeds door de afdeling Procesondersteuning fysiek geprint, gekopieerd en verzonden. Dit proces is tijdrovend, kostbaar en niet meer van deze tijd. Denk daarbij aan de kosten van arbeid, papier, printers en porti. Met dit project gaan we het verzenden van documenten digitaal uitvoeren waarmee we besparen op papier, porti en personeel. Deze besparing hebben we in de begroting vanaf 2022 ingeboekt: € 68.000 in 2022, € 80.000 in 2023 en € 93.000 vanaf 2024.

Dit project heeft vertraging opgelopen door onderbezetting bij de ICT Rijk van Nijmegen (iRvN). Daardoor gaan we de ingeboekte besparing later realiseren. We komen hier bij de begrotingsbehandeling op terug.

Informatiebeveiliging

Door de toegenomen digitalisering is het zorgvuldig omgaan met de informatie en gegevens van burgers, bedrijven en ketenpartners van groot belang. De digitale bedreigingen voor de (lokale) overheid groeien de afgelopen jaren exponentieel in omvang en volwassenheid. Wij als onderdeel van de regio hebben de technische uitvoering voor de bescherming daarvan ondergebracht bij iRvN. IRvN heeft een GAP-analyse laten uitvoeren door het bedrijf Hunt & Hackett, experts in informatiebeveiliging en cybercrime. Op basis van de aanbevelingen uit de analyse heeft iRvN een programma van maatregelen inclusief kostenraming samengesteld waarmee de bescherming van de regiogemeenten meegroeit met de toename van het dreigingsniveau. Voor ons deel van deze inzet hebben we binnen ons materiële budget dekking gevonden. We zullen bij de begrotingsaanpassing dit voorjaar voorstellen dit budget naar het budget voor de PIOFAH-taken[13] over te hevelen.

[13] PIOFAH staat voor personeel, informatievoorziening, organisatie, financiën, administratie en huisvesting

Financieel

Inflatie

De hoge inflatie[14] in combinatie met krapte op de arbeidsmarkt maakt dat onze kosten snel toenemen. Het gaat enerzijds om de afgesproken CAO-ontwikkeling en anderzijds om de kosten van inhuur via detacheringsbureaus en ZZP-ers. Ook zij zien zich genoodzaakt hun uurtarieven te indexeren en dit hebben we doorgaans te accepteren. We hebben deze mensen heel hard nodig om al het werk wat bij de ODRN binnen komt op te pakken en op tijd af te handelen.

In de Kadernota van vorig jaar hebben we dit risico al benoemd. Ons Algemeen Bestuur heeft toen besloten over te gaan op een andere indexeringsmethodiek die beter aansluit bij de werkelijke kostenontwikkeling. Het is dezelfde methodiek die ook de GGD en de Veiligheidsregio hanteren. Nadeel is dat we de kostenontwikkeling altijd pas met terugwerkende kracht kunnen volgen. De CAO-index van onze loonsommen is voorafgaand aan het jaar nog niet bekend. We nemen de CAO 2021, die in februari 2022 definitief is vastgesteld, mee in de indexering van de begroting 2023. Een vertraging van 2 jaar dus. In deze tijd van sterke inflatie neemt het risico van achterblijvende indexering toe. Dit risico kwantificeren we in onze risicoparagraaf die we jaarlijks actualiseren. Bij de jaarstukken 2022 laten we u de uitkomst hiervan zien. Op basis van het risicobedrag bepalen we het gewenste weerstandsvermogen. Hiermee zouden we voldoende buffers moeten hebben om deze risico's het hoofd te bieden.

Herverdeeleffecten bedrijfsvoering 2023

Vanaf 2023 gaan we over op een vereenvoudigde bedrijfsvoering. We hebben TwijnstraGudde gevraagd herverdeeleffecten te berekenen van de vereenvoudigde bedrijfsvoering vanaf 2023. Doorrekeningen zijn gemaakt op basis van de data over 2019 en 2020. Op basis daarvan heeft TwijnstraGudde geconcludeerd dat de herverdeeleffecten waarschijnlijk beperkt zijn. Doorrekeningen uit het verleden geven geen garantie voor de toekomst. De impactanalyses zijn deels gebaseerd op tijdschrijfdata die niet altijd kloppen. Ondanks een zorgvuldige voorbereiding, kan de uitkomst daardoor anders uitpakken. We zullen de realisatie ten opzichte van de werkplannen in 2023 monitoren en onze opdrachtgevers zo vroegtijdig mogelijk informeren over eventuele afwijkingen.

[14] Consumentengoederen en -diensten waren in augustus 2022 12,0 procent duurder dan in dezelfde maand een jaar eerder, meldt het CBS.

Opleidings- en Ontwikkelbudget vanaf 2023

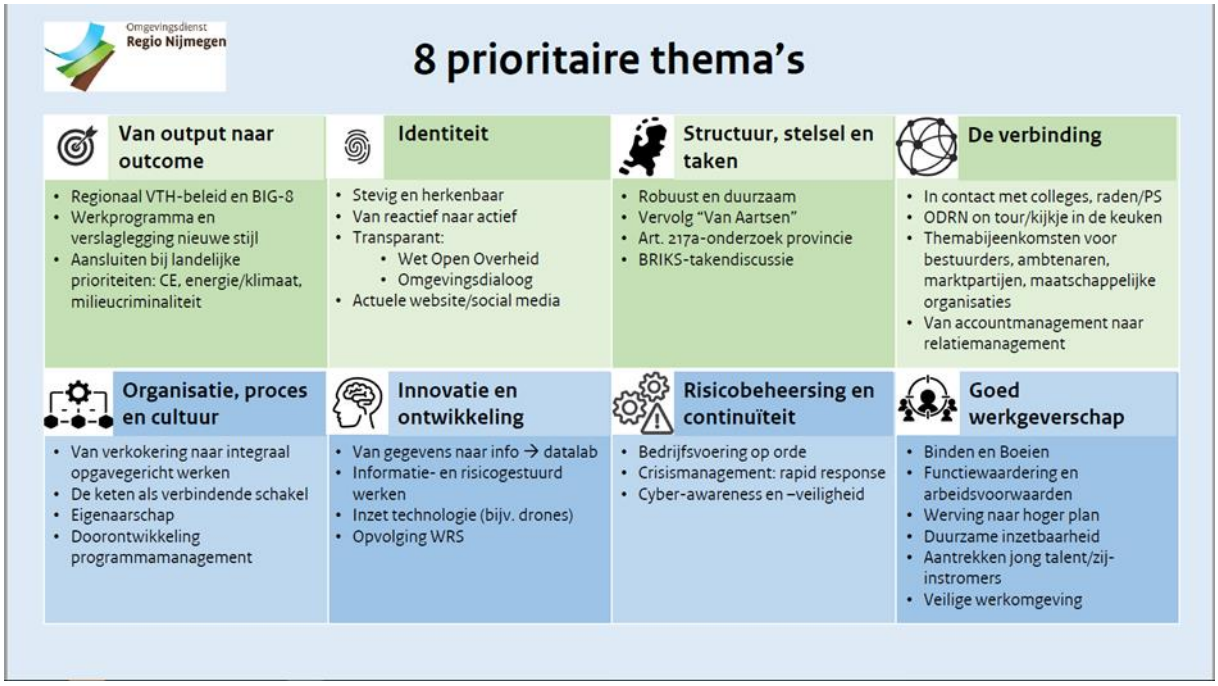
Inzet en afloop Ontwikkelprogramma
De meerjarige inzet (realisatie 2020 en 2021 en begroot vanaf 2022) van het ontwikkelprogramma is als volgt:

in €* 1.000	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Besluit
Oorspronkelijk begroot	1.500	1.017			AB 20-12-2019
Onderbesteding 2020	-800	800			AB 4-11-2020
Onderbesteding 2020	-98	98			AB 1-7-2021
Inzet besparingen en meevallers		310			AB 1-7-2021
Overheveling naar 2022/2023	0	-757	447	310	AB 1-7-2021
Overheveling van 2023 naar 2022			209	-209	AB 14-7-2022
Onderbesteding 2021		-43	43		AB 14-7-2022
Meevaller afschrijvingslasten			75		AB 14-7-2022
Ontwikkelprogramma I	**602**	**1.425**	**774**	**101**	

Na een forse inzet in 2020, 2021 en 2022, hebben we in 2023 nog maar € 1 ton geraamd en vanaf 2024 niets meer. Alhoewel we flinke stappen gezet hebben, zijn de opgaven nog steeds groot en gezien de uitdagingen ook structureel van aard.

Aanleiding nieuw budget voor ontwikkeling en opleiding
Zoals we eerder hebben aangegeven, is ons speelveld voortdurend in beweging. Ontwikkelingen volgen elkaar snel op. We moeten aan de bal blijven. De aansluiting op de landelijke ontwikkelingen in het kader van het IBP, de versterking van het VTH en het vervolg op het artikel 217a-onderzoek van de provincie maken doorontwikkeling van onze organisatie geen luxe maar noodzaak. Het is belangrijk te blijven investeren in zaken die bijdragen aan de robuustheid en toekomstbestendigheid van de ODRN. Daarmee kunnen wij voor u als onze deelnemers een betrouwbare en deskundige uitvoeringsorganisatie blijven. Stilstand is achteruitgang, dus doorontwikkeling en innovatiekracht zijn belangrijk. Dat maakt de ODRN ook tot een aantrekkelijke werkgever voor nieuwe medewerkers.

Wij hebben als bestuur begin dit jaar (aan de hand van onderstaand schema) prioriteiten besproken voor de thema’s in de komende jaren. Daarbij kan niet alles tegelijk.

Aanvullende bijdrage voor opleiding en ontwikkeling - zienswijzen begroting 2023

Om te kunnen blijven ontwikkelen hebben we in de begroting vanaf 2023 jaarlijks € 3 ton aanvullend budget voor opleiding en ontwikkeling geraamd.
De raden van de gemeenten Nijmegen en Druten hebben in de zienswijzen bij de begroting 2023 hier niet volledig mee ingestemd. De raad van de gemeente Nijmegen stelt voor de aanvullende bijdrage niet structureel toe te kennen en de raad van de gemeente Druten doet de suggestie de bijdrage te halveren. De zienswijzen van de overige deelnemers waren instemmend of lieten zich niet uit over dit punt. We hebben de begroting naar aanleiding van de zienswijzen van Nijmegen en Druten nog niet aangepast.

We hebben aangegeven dat we de structurele raming van het budget voor opleiding en ontwikkeling laten afhangen van een plan voor de inzet van het budget. De contouren van dat plan leggen we nu graag aan u voor. In het voorjaar van 2024 komen we met de begroting 2024 en een nadere uitwerking van de structurele inzet van deze middelen.

Concretisering bijdrage opleiding en ontwikkeling aan de hand van drie prioritaire thema's

Voor een groot deel van de in deze nota geschetste ontwikkelingen hoeven we ons opleidings- en ontwikkelbudget niet in te zetten. Zo verwachten we een subsidie van het ministerie van I&W voor onze inzet voor het Interbestuurlijke programma te ontvangen. De invoeringskosten van de Omgevingswet dekken we met het budget van het Ontwikkelprogramma uit 2019 en ook hebben we hiervoor in een bestemmingsreserve middelen gereserveerd. We verwachten dat de gemeente Nijmegen de kosten betaalt die we moeten maken voor het terugnemen van de BRIKS taken. En ten slotte betalen we een groot aantal interne projecten met middelen uit onze huidige begroting. Het gaat dan om de vervanging van onze ICT systemen en om diverse kleinere interne projecten. Onze huidige begroting geeft maar beperkte dekking voor indirect productieve inzet.

Met het opleidings- en ontwikkelbudget hebben we de uren voor indirect productieve verruimd. Deze uren willen we inzetten voor volgende thema's:

1. **Strategisch personeelsbeleid / goed werkgeverschap**
   Met het traineeprogramma gaan we 6 nieuwe starters opleiden. Deze nieuwe collega's hebben geen relevante ervaring en zijn de eerste jaren beperkt productief inzetbaar. Dit productiviteitsverlies geeft, naast onze inzet voor begeleiding en scholing, een kostenpost die we niet uit onze begroting kunnen dekken. Als het programma succesvol is, willen we het continueren en mogelijk uitbreiden. We hebben daarvoor structurele dekking nodig.

2. **Communicatie en publicatie**
   De wet vraagt ons om een aantal aanpassingen voor openbaarmakingen zoals de invoering van de Woo en de Wmbev (zie onderdeel communicatie en publicatie). Dat leidt tot structureel meerwerk. Deze extra inzet is niet gedekt in onze huidige begroting.

3. **Doorontwikkeling van onze organisatie**
   We hebben met het Ontwikkelprogramma 2020-2022 flinke stappen gezet maar staan nog voor een aantal organisatorische opgaven. Deze opgaven hangen in grote mate samen met nieuwe (landelijke) ontwikkelingen. We willen onze uren concreet inzetten op:

   - Ontwikkeling van een centrale planningstool
     Grote ODRN-brede opgaven maken dat we steeds meer centraal afwegingen moeten maken en centraal moeten sturen op de inzet van onze medewerkers. We ontwikkelen daarom een planningstool. Het ontwikkelen en het daadwerkelijk in gebruik nemen hiervan vraagt extra inzet.
   - Opzetten van een kwaliteitsmanagementsysteem
     Onderdeel van het Interbestuurlijk Programma is de invoering van een landelijk systeem van onderlinge visitaties van omgevingsdiensten. De resultaten daarvan worden jaarlijks aan de Kamer aangeboden in de vorm van een rapportage "Staat van de Omgevingsdiensten". Onze werkprocessen moeten op orde zijn en blijven, en worden straks periodiek doorgelicht. Dit vraagt om meer aandacht voor interne kwaliteitszorg.
   - Doorontwikkeling van programmamanagement en projectmatig werken
     Ook dit vloeit voort uit de veelheid en omvang van onze opgaven die we steeds meer centraal en projectmatig op moeten pakken. We maken een transitie van uitvoeringsorganisatie naar stevige gesprekspartner.

De ureninzet op deze thema's doen we in 2023 en ook (deels) in 2024. We zullen de structurele inzet op onze opleidings- en ontwikkelthema's steeds blijven concretiseren en komen hier bij de jaarlijkse begrotingsbehandeling op terug.

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	4225
Extern Zaak ID	Z/22/093743
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	7.1
Titel	Startnotitie Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team Werk en inkomen
Eigenaar	Nijnatten, van, Huub
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P6 Sociaal domein
Portefeuillehouder(s) Druten	Wildt, G. de (Gérard)
Telefoonnummer steller	088 432 73 22

Bijlagen
Beslisnota Startnotitie 'Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid'
Bijlage 1: Startnotitie 'Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid'
Ingekomen brief - Adviesraad Sociaal Domein Druten - Gevraagd advies op startnotitie Arbeidsmarkt en re-integratie 2023-2027.pdf
Reactie college advies ASDD Startnotitie Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid.pdf
7.1 Motie inzet innovatie - aangekondigd.pdf
7.1 Motie stimuleren verbinding 3 O's en participatiebudget - aangekondigd.pdf

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Druten	22 november 2022
Presidium Druten	9 januari 2023
Rondetafelgesprek raad Druten	12 januari 2023
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**
Te agenderen stukken gemeenteraad Druten	26 januari 2023

Toelichting

De gemeenten in regio Rijk van Nijmegen willen een nieuw regionaal arbeidsmarktbeleid invoeren. De omstandigheden op de arbeidsmarkt zijn namelijk bijzonder: er is veel vraag naar arbeidskrachten en weinig aanbod. Ook is er bij het Werkbedrijf, dat bemiddelt tussen

werkzoekenden en bedrijven in de regio Nijmegen, onderzocht of het beter kan. De adviezen uit dat onderzoek willen de gemeenten graag verwerken in het nieuwe beleid. De eerste stap naar het nieuwe beleid is de Startnotitie Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid. De raad wordt gevraagd te reageren op de startnotitie.

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:
De arbeidsmarktvisie en de beleidsrichtingen voor onder andere de dienstverlening en de financiering van het regionaal WerkBedrijf in de komende jaren, die het college voorstelt in de Startnotitie Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid (bijlage 1) te onderschrijven.

Besluit (Aangenomen)

de Gemeenteraad besluit:
De arbeidsmarktvisie en de beleidsrichtingen voor onder andere de dienstverlening en de financiering van het regionaal WerkBedrijf in de komende jaren, die het college voorstelt in de Startnotitie Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid (bijlage 1) te onderschrijven.

Toelichting

Het besluit is unaniem genomen.

Stemming

15 stemmen voor

Stem voor	Stem tegen	Stem onthouden
Fractie Dorpslijst Afferden		
Dinteren, T.H. van Nuij, W.T.J.		
Fractie Dorpslijst Horssen		
Huntink, E.A.M. Rijn, M.A. van		
Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid		
Meeuwsen - van Rhijn, L.J.A.M. Postulart, R.H.A.M.		
Fractie Kernachtig Druten		
Arts, C.J.G. Lepoutre, M.H.T. Waard-Barten, C.P.T. de		

Gemeente Druten

Wijnen, A.H. Worm, G.S.B. Zwaluw, G.T.M. van der		
Fractie Sociaal Maas en Waal		
Dolmans, C.M.G. Mooren, J.		
Fractie Welzijn Druten		
Zwartkruis, R.E.		

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: 93743

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Startnotitie 'Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid'

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

De arbeidsmarktvisie en de beleidsrichtingen voor onder andere de dienstverlening en de financiering van het regionaal WerkBedrijf in de komende jaren, die het college voorstelt in de Startnotitie Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid (bijlage 1) te onderschrijven.

Aanleiding

Het huidige regionale arbeidsmarktbeleid 'Werk voorop!' is van kracht tot en met 2023. De gemeenten in Rijk van Nijmegen willen niet tot 2024 wachten met het invoeren van nieuw beleid. Deze wens komt o.a. voort uit een evaluatieonderzoek bij het regionaal WerkBedrijf. WerkBedrijf is de uitvoerder van de re-integratietaak van de Participatiewet (PW), de Wet sociale werkvoorziening (SW) en de arbeidsmatige dagbesteding (WMO). WerkBedrijf werkt voor de zeven gemeenten in de regio en is een module van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) Rijk van Nijmegen.
Het evaluatierapport over WerkBedrijf 'Samen aan het werk voor ondernemers en kandidaten' van bureau De Beleidsonderzoekers is eind '21 aangeboden aan colleges en raden in de regio, die daarop hun zienswijze hebben gegeven. Het rapport bevat aanbevelingen die we willen verwerken in nieuw beleid. De aanbevelingen centreren zich rond (1) de opdracht en financiering van WerkBedrijf, (2) de beleidsvisie op WerkBedrijf en (3) de sturing en verantwoording van WerkBedrijf. De uitwerking van de aanbevelingen komt terug in diverse documenten: in het Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid 2023-2027, het informatieprotocol van de MGR en in de Dienstverleningsovereenkomst tussen MGR en gemeenten. Ook de uitzonderlijke omstandigheden op de arbeidsmarkt geven aanleiding om het huidige beleid te herijken.

De voorliggende startnotitie is de eerste stap in de richting van een nieuw Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid in Rijk van Nijmegen vanaf medio 2023. Wij stellen in deze startnotitie een arbeidsmarktvisie en een aantal belangrijke uitgangspunten voor het re-integratiebeleid voor, waarover we met de gemeenteraad, onze partners en (advies)raden in gesprek willen. We willen partijen de ruimte geven voor beeldvorming en opinievorming op de beleidsvoorstellen. De zeven gemeenten in Rijk van Nijmegen volgen alle deze werkwijze.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
24-02-2022	Evaluatie WerkBedrijf
24-10-2019	Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid 2020-2023

Gewenst resultaat

Inbreng van allerlei partijen ophalen om te komen tot een definitief regionaal Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid, waarin we ook de gewenste samenhang met Economie en Onderwijs nader uitwerken. De definitieve regionale nota leggen we medio 2023 voor aan de gemeenteraden.

Argumenten

1.1 *In de Startnotitie baseren we ons op de arbeidsmarktontwikkelingen en stellen we een visie voor*
De situatie op de arbeidsmarkt is bepalend voor het nieuwe beleid. We hebben te maken met sterk verander(en)de omstandigheden, waar een enorme vraag en een relatief klein aanbod -ook kwalitatief- moeilijk op elkaar aansluiten ('mismatch'). Dit stelt ons en onze partners voor grote opgaven en vraagt om intensieve samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en de overheid (de drie O's in de 'triple helix'). Een inclusieve arbeidsmarkt blijft de regionale ambitie; we zien meer dan ooit kansen voor werkzoekenden die zich eerder niet voordeden. We gaan hier in de startnotitie op in vanuit de evaluatie van WerkBedrijf.

1.2 *In de Startnotitie stellen we beleidsrichtingen voor vanuit het evaluatieonderzoek over WerkBedrijf, dat een belangrijke aanleiding vormt voor herijking van het beleid*
Voorbeeld hiervan is de beleidsvisie op WerkBedrijf, waarover we voorstellen niet langer de ondernemer als 'klant' centraal te stellen, maar diensten te verlenen in een balans tussen mensontwikkeling en bedrijfsdienstverlening. Lange termijn-investeringen in kandidaten en intensieve begeleiding kunnen met behoud van de werkgeversdienstverlening leiden tot succesvolle arbeidsbemiddeling voor kandidaten die nu nog aan de kant staan.

1.3 *Zo kan de inbreng van de gemeenteraad vooraf in het arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid worden meegenomen*
De startnotitie 'Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid' is de eerste stap om tot een nieuw beleidsplan te komen. Het vaststellen van dit beleidsplan is een bevoegdheid van de gemeenteraden. Dit beleidsplan leggen we aan het eind van het tweede kwartaal voor aan de betrokken gemeenteraden. Het beleidsplan vormt de grondslag voor de dienstverleningsovereenkomst die het college afsluit met de MGR/WerkBedrijf.

Tegenargumenten en risico's

1.1 *De Startnotitie geeft nog geen concrete duidelijkheid over de financiering van WerkBedrijf vanaf 2024*
Het financiële verdeelmodel van het rijk voor gemeenten verandert vanaf 2023. De middelen voor re-integratie, ondergebracht in het cluster Sociaal Domein, zijn vanaf dat jaar niet meer herleidbaar uit het gemeentefonds. Het overhevelen van een Participatiebudget naar WerkBedrijf zoals tot nu toe gebeurde, is dan ook niet meer mogelijk. Dat maakt dat gemeenten een keuze moeten maken voor een bepaalde wijze van financiering. Het Algemeen Bestuur van de MGR heeft in juni '22 de begroting 2023 van de MGR goedgekeurd. De keuze voor een systematiek zal dan ook op zijn vroegst vanaf 2024 kunnen worden geëffectueerd. Wel is er een

aantal uitgangspunten bij de financiering geformuleerd. We willen regionaal toewerken naar een financieringssystematiek die gebaseerd is op taken die we uitgevoerd willen zien en die een bepaalde prijs hebben. Deze systematiek komt tegemoet aan de wens bij gemeenten tot meer transparantie en kan langjarig (continuïteit) worden toegepast. Gemeenten gaan met WerkBedrijf de takendiscussie uitwerken en komen bij het aanbieden van het definitieve regionale Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid in het tweede kwartaal van 2023 met een concreet voorstel voor de financieringssystematiek.

Financiële gevolgen

Het vaststellen van de Startnotitie heeft geen financiële consequenties. Het definitieve beleidsplan zal vanaf 2024 financiële duidelijkheid geven.

Communicatie

Niet van toepassing

Inwonersparticipatie

We hebben de Startnotitie ter advisering voor gelegd aan de Adviesraad Sociaal Domein Druten. Hun advies en de reactie van het college daarop verstrekken wij tijdig aan de gemeenteraad.

Uitvoering of Vervolgstappen

We verzoeken de raad, adviesraden en partners om hun inbreng te geven op de Startnotitie. Deze werkwijze volgen de andere gemeenten in de regio ook. Aan de hand van de reacties kunnen we het definitieve beleid uitwerken. We leggen het definitieve Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid in het tweede kwartaal van 2023 voor aan colleges en raden in het Rijk van Nijmegen.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.

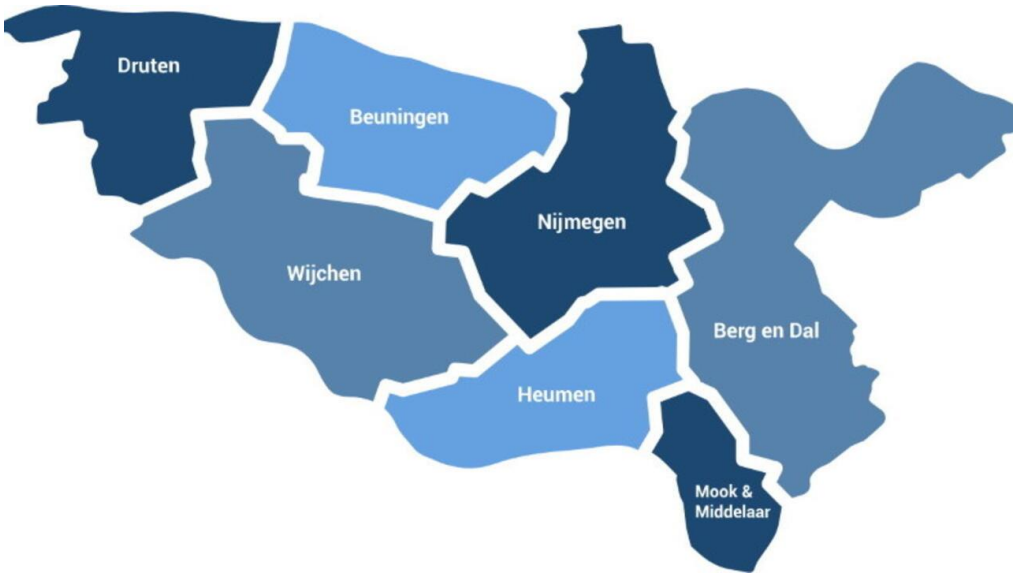
Voorstel
Advies

Niet van toepassing

-

Startnotitie
Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid 2023-2027
Rijk van Nijmegen

**Gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen,
Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen**

Oktober 2022

Aanleiding voor deze startnotitie
Deze startnotitie is de eerste stap in de richting van een nieuw Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid in het Rijk van Nijmegen vanaf medio 2023. Wij stellen in deze startnotitie uitgangspunten voor nieuw beleid voor, waarover we met de gemeenteraad, onze partners en (advies)raden in gesprek willen. Dat leidt tot een nieuw beleidsplan Arbeidsmarkt en re-integratie 2023-2027. Het nieuwe beleidsplan vormt de grondslag voor de Dienstverleningsovereenkomst tussen WerkBedrijf en gemeenten.

Het huidige regionaal beleidsplan '*Werk voorop!*' is van kracht tot en met 2023. Er is aanleiding om niet tot 2024 te wachten met het invoeren van nieuw beleid.

De bestuurlijke wens voor herijking van het huidige beleid komt o.a. voort uit een evaluatieonderzoek bij het regionaal WerkBedrijf, de uitvoerder van de re-integratietaak van de Participatiewet (PW), de Wet sociale werkvoorziening (SW) en de arbeidsmatige dagbesteding (WMO). WerkBedrijf werkt voor de zeven gemeenten in het Rijk van Nijmegen.
Het onderzoeksrapport over WerkBedrijf *'Samen aan het werk voor ondernemers en kandidaten'* van bureau De Beleidsonderzoekers is eind '21 aangeboden aan colleges en raden in de regio, die daarop hun zienswijzen hebben gegeven. Het rapport bevat aanbevelingen die we willen verwerken in nieuw beleid. Daarnaast geven de uitzonderlijke omstandigheden op de arbeidsmarkt, waar het onderzoeksrapport ook op ingaat, aanleiding om ons huidige beleid te herijken.

In juni '22 is door het Algemeen Bestuur van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen (waarvan WerkBedrijf een module is) een traject voor het implementeren van de aanbevelingen in het onderzoeksrapport vastgesteld. De aanbevelingen centreren zich rond (1) de opdracht en financiering van WerkBedrijf, (2) de beleidsvisie op WerkBedrijf en (3) de sturing en verantwoording van WerkBedrijf. De uitwerking van de aanbevelingen komt terug in diverse documenten: in het beleidsplan Arbeidsmarkt- en re-integratie 2023-2027, het informatieprotocol van de MGR en in de Dienstverlenings-overeenkomst 2024.

We zien de kloof tussen vraag en aanbod (de 'mismatch') op de arbeidsmarkt als rode draad voor het Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid. De thema's voor de startnotitie zijn (tegen de achtergrond van de mismatch): de beleidsvisie op de dienstverlening door WerkBedrijf, de strategische positie van WerkBedrijf en de financiering van WerkBedrijf vanaf 2024.

Naast de opdracht in het kader van de Participatiewet, waarvan de re-integratietaak bij WerkBedrijf belegd is, hebben gemeenten ook andere rollen bij arbeidsmarktvraagstukken. Denk hierbij aan taken op het vlak van Onderwijs, Economie, (boven-)regionale samenwerking en dergelijke. Deze bredere rol op de arbeidsmarkt verwerken we in het uiteindelijke beleidsplan Arbeidsmarkt en re-integratie 2023-2027.

Nieuw beleid
In het nieuwe regionale arbeidsmarktbeleid willen we aansluiten bij regionale en lokale ontwikkelingen. We hebben te maken met een sterk veranderende arbeidsmarkt, waar een enorme vraag en een relatief klein aanbod -ook kwalitatief- maar moeilijk op elkaar aansluiten. Dit stelt ons en onze partners voor grote opgaven en vraagt om intensieve samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en de overheid (de drie O's in de 'triple helix'). We willen de mogelijkheden voor de huidige groep werkzoekenden binnen de Participatiewet met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt versterken. Daar zien we nu kansen voor. Maar het speelveld is groter. Gemeenten merken dat vanuit het rijk een grotere rol van hen wordt verwacht bij hun bijdrage aan de knelpunten op de arbeidsmarkt. Nieuwe taken in het kader van de Wet SUWI (Structuur Uitvoering Werk en Inkomen) en de aanpak van de Jeugdwerkgelegenheid zijn daar voorbeelden van. Gemeenten zien voor zichzelf ook een rol in de breedte van de arbeidsmarkt bij onderwerpen als Onderwijs, Economie, hun rol in (boven)regionale samenwerkingsverbanden etc. De opgave is om de beleidsterreinen in goede samenhang met elkaar te brengen en verantwoordelijkheden te beleggen.

Opbouw van de notitie
In de notitie lichten we eerst toe welke ontwikkelingen we zien op de arbeidsmarkt. Dat brengt ons tot een voorstel voor *een visie en missie* op het nieuwe arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid. Vanuit de visie doen we een voorstel voor de *aanpak van de mismatch* op de arbeidsmarkt.

Vervolgens gaan we in op drie thema's die voortkomen uit het evaluatieonderzoek:
- de beleidsvisie op WerkBedrijf en de daarbij behorende dienstverlening;
- de strategische positie van WerkBedrijf;
- de financiering van WerkBedrijf vanaf 2024.

We bekijken de thema's in samenhang met overige arbeidsmarktvraagstukken.

Ontwikkelingen arbeidsmarkt
Landelijk
De arbeidsmarkt is voortdurend in beweging. Na een periode van economische groei nam de groei tijdens de coronacrisis in 2020 en 2021 in periodes af en steeg de werkloosheid tijdelijk. Vanaf het voorjaar van '21 herstelde de economie snel en krachtig en trok de werkgelegenheid aan. Sinds het 1e kwartaal van '21 dalen de landelijke werkloosheidscijfers en ook de bijstandsaantallen. De werkloosheid is historisch laag en lag landelijk op 3,4% in het tweede kwartaal van 2022.

We hebben nu en in de komende jaren naar verwachting te maken met een arbeidsmarkt die krap blijft. Ook zijn er signalen voor een recessie, vanwege de groeiende inflatie. We hebben de komende jaren te maken met zeer onzekere omstandigheden. Momenteel zijn er meer banen dan werkzoekenden. De vergrijzing zal daaraan de komende jaren bijdragen. De 'spanning' op de arbeidsmarkt is in het eerste kwartaal van 2022 landelijk verder toegenomen: het resultaat van een aanhoudende groei van het aantal vacatures en een verdere daling van het aantal werklozen. Naast deze kwantitatieve krapte is er een kwalitatieve spanning op de arbeidsmarkt. De huidige werkzoekenden zijn niet zonder meer plaatsbaar op openstaande vacatures: de mogelijkheden van veel werkzoekenden sluiten niet of onvoldoende aan bij huidige en toekomstige beroepen.

Regionaal
Ook in onze regio is inmiddels sprake van een zeer grote kwalitatieve en kwantitatieve krapte. In veel sectoren is sprake van een tekort aan arbeidskrachten. Het aantal mensen dat een beroep doet op een WW- of bijstandsuitkering daalt sinds het voorjaar van '21. Het beroep op de WW nam overigens sneller af dan dat op de bijstand. Dit is een signaal voor het verschil in gemiddelde bemiddelbaarheid tussen beide groepen werkzoekenden. In tijden van economische groei dalen in eerste instantie de aantallen WW-uitkeringen. Een verminderd beroep op de bijstand volgt pas daarna. Dit is het 'afroom'-mechanisme: werkzoekenden met de beste kwalificaties vinden als eersten werk. Het effect op de bijstand zien we altijd vertraagd optreden.
De werkloosheid in onze regio volgt de landelijke ontwikkeling en bedraagt eind juni '22 eveneens 3,4%.

Ondanks de grote behoefte aan personeel vindt niet iedereen 'vanzelf' zijn of haar weg naar werk. Denk aan werkzoekenden zonder of met een verouderde startkwalificatie, (nog) onvoldoende werknemersvaardigheden en psychische en/of lichamelijke problemen.

Regionale visie en missie arbeidsmarktbeleid
De krappe arbeidsmarkt kan de komende jaren meer kansen bieden aan werkzoekenden die tot op heden niet aan de slag kwamen. We zien dat vraag en aanbod met name kwalitatief ver uit elkaar liggen. Als gemeenten willen bijdragen aan het overbruggen van de kloof, zijn de juiste interventies nodig en waarschijnlijk andere dan in de afgelopen periode omdat we met nieuwe omstandigheden te maken hebben. In de afgelopen jaren hebben gemeenten ervoor gekozen om kandidaten met een Participatiewet-uitkering zoveel mogelijk toe te leiden naar werk of participatie. Dit vanuit de overtuiging dat werk meer biedt dan alleen een inkomen. Werk draagt kort gezegd bij aan een groter welzijn en een inkomen uit werk biedt meer kans op een zelfredzaam bestaan. De omstandigheden van nu bieden ons de kans om hieraan weer uitvoering te geven: als er momentum is voor kandidaten die lang geen kansen hadden, dan is het in deze

tijd van krapte op de arbeidsmarkt. Ondernemers hebben mensen bovendien hard nodig; de economie is erbij gebaat.

Vanuit bovenstaande overwegingen stellen we een visie (*wat zien we als hoofdlijnen voor ons langetermijnbeleid?*) en een missie (*wat zien we daarbij als opdracht en rol voor onszelf?)* voor.

Visie van gemeenten op de arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt is er voor iedereen, dus voor mensen met meer en met minder mogelijkheden: voor startende jongeren, voor ouderen, voor inwoners met een migratieachtergrond, voor inwoners met een (arbeids-)beperking en voor inwoners die na een periode van werkloosheid weer re-integreren. Ondernemers, onderwijsinstellingen en overheden werken in Rijk van Nijmegen intensief samen en voelen zich verantwoordelijk voor een inclusieve arbeidsmarkt.

We kiezen hiermee voor een gelijkblijvende visie als in de vorige beleidsperiode, omdat we nog steeds vinden dat iedereen kansen verdient. En die kansen zijn er volop op de huidige arbeidsmarkt. We kijken daarbij nadrukkelijk naar wat mensen wél kunnen, ook als er sprake is van zorg of ondersteuning anderszins.
We zien lange termijn-investeringen in werkzoekenden als beste oplossing. Werk is nog steeds de beste weg naar een zelfredzaam bestaan met zoveel mogelijk gelijke kansen op allerlei levensdomeinen.

Missie
Onze missie is om zoveel mogelijk mensen met een bijstandsuitkering een zo passend en duurzaam mogelijke plek te geven op de arbeidsmarkt. De gemiddelde werkzoekende met een bijstandsuitkering heeft een grote afstand tot de arbeidsmarkt (i.c. heeft langdurige begeleiding nodig om aan de slag te komen), vaak vanwege meerdere oorzaken. Dat noodzaakt ons tot een keuze voor een aanpak waarin we langduriger investeren in kandidaten. We stellen mensen die al langere tijd aan de zijlijn staan in staat het beste uit zichzelf te halen, zich te ontwikkelen en zich duurzaam waar te maken op de arbeidsmarkt. Contacten met ondernemers blijven onverminderd belangrijk.
We werken intensief en creatief samen in netwerken met ondernemers, onderwijsinstellingen (triple helix) en andere maatschappelijke organisaties.

Aanpak mismatch

Kandidaten - de aanbodkant
Aansluitend op onze visie en de opdracht die we daarbij voor ons zien, bestaat de aanpak aan de aanbodkant van de arbeidsmarkt naar onze overtuiging uit lange termijn-oplossingen. De huidige groep werkzoekenden met een bijstandsuitkering heeft een grote afstand tot de arbeidsmarkt, om allerlei redenen. Er tekenen zich bepaalde grotere groepen af in de bijstandspopulaties bij gemeenten: ouderen (55+) en vaak langdurig werkloos, migranten, mensen met psychische problemen en overige langdurig werklozen. Tegelijkertijd zijn er veel banen in vele sectoren beschikbaar (o.a. de energiesector, de zorg, techniek, bouw en logistiek); ook banen waarbij werkgevers kandidaten ‘on the job’ willen opleiden.
Het invullen van deze banen vraagt ons inziens om een praktijkgerichte, intensievere inzet met meer maatwerk voor kandidaten in brede zin (daarbij overige problemen in aanmerking nemend), over een langere periode. Denk daarbij aan maatwerkscholing en training, praktijkgerichte (oriëntatie-)trajecten bij bedrijven in combinatie met intensieve, persoonlijke (zorg)begeleiding. Bij dat laatste zien wij een belangrijke rol voor (de afdelingen Zorg en Inkomen van de) gemeenten. Trajecten zullen vaker gaan bestaan uit een combinatie van arbeidstoeleiding en de inzet van zorg en/of financiële begeleiding vanuit de gemeente. Dat vraagt een intensievere samenwerking tussen WerkBedrijf en gemeenten op operationeel niveau.

Het brengt met zich mee dat er meer investering in tijd (persoonlijke en intensieve aandacht door vaste contactpersonen) van meerdere partijen nodig is om betaald werk bereikbaar te maken. De huidige termijn van begeleiding naar werk gedurende twee jaar (weliswaar steeds meer in theorie) willen we dan ook

loslaten. We willen met WerkBedrijf de mismatch op de arbeidsmarkt nader onderzoeken, zodat we kunnen differentiëren naar nieuwe interventies. Onderwerp van gesprek daarbij zal ook zijn wat een intensievere begeleiding van kandidaten betekent voor de bedrijfsvoering en de uitstroomresultaten van WerkBedrijf. Bij het bepalen van nieuwe indicatoren in het Informatieprotocol willen we ook inzicht in andere resultaten dan uitstroom naar werk, in wat wél bereikt wordt met de ondersteuning van kandidaten in termen van ontwikkeling.

Bedrijven - de vraagkant
Aan de vraagkant zijn bedrijven onmisbaar bij het realiseren van passende en duurzame werkplekken. Zonder bedrijven komen kandidaten niet aan het werk. In die zin is de werkgeversgerichte oriëntatie van WerkBedrijf onverminderd belangrijk. Blijvend investeren in relaties met bedrijven vanwege het behoud van specifieke werkgelegenheid, het ontwikkelen van expertise over sectoren, bedrijven, functies en het faciliteren van bedrijven bij hun vraag naar arbeid, is een essentiële taak van WerkBedrijf (bedrijfsdienstverlening). Een belangrijk onderdeel van die dienstverlening is steeds meer het ombuigen van de vraag van bedrijven om te komen tot een aanbod van 'werkbaar werk' voor beschikbare kandidaten. Functieaanpassing en functiecreatie, oriëntatie-, ontwikkel- en werkervaringsplaatsen, praktijk- en vakgerichte scholing, training en nazorg op de werkplek helpen om de kloof te overbruggen. Het beperken van werkgeversrisico's als uitval van een kandidaat, bieden van nazorg op de werkplek en het subsidiëren van verminderde productiviteit horen daarbij. Ook gemeenten, UWV en onderwijsaanbieders hebben een rol bij een brede dienstverlening aan bedrijven. Er is veel kennis, expertise en netwerk beschikbaar. Tussen de partijen is op verschillende manieren sprake van samenwerking, uitwisseling van informatie en afstemming van activiteiten. De samenwerking is in diverse samenwerkingsverbanden geformaliseerd, waarvan de Regionale Tafel Arbeidsmarkt een voorbeeld is. Een andere ontwikkeling is dat er voorbereidingen getroffen worden om via het uitvoeringsplan SUWI te komen tot een regionale werkgeversdienstverlening.

De aanpak van de mismatch op de arbeidsmarkt

1. De kandidaatsdienstverlening door WerkBedrijf en gemeenten wordt geïntensiveerd door de inzet van lange termijn-trajecten en veel persoonlijke begeleiding. WerkBedrijf en gemeenten werken zoveel mogelijk met vaste contactpersonen rond een kandidaat om vertrouwen op te bouwen. Arbeidstoeleiding wordt waar nodig gecombineerd met de inzet van zorg of andere ondersteuning. Daarvoor werken WerkBedrijf en gemeenten intensiever samen op operationeel niveau.

2. De bedrijfsdienstverlening blijft onverminderd belangrijk. Investeren in relaties met bedrijven vanwege o.a. het aanpassen en creëren van functies, beroepenoriëntatie, werkervaringsplekken en het trainen van vaardigheden van kandidaten op locatie bij bedrijven, is belangrijk en onmisbaar bij het zoeken naar werkkansen voor hen die nu op afstand staan.

Thema 1: Beleidsvisie op de dienstverlening door WerkBedrijf

In eerder beleid is vastgelegd dat WerkBedrijf de vraag van werkgevers centraal stelt bij het ontwikkelen van kandidaten, de werkgever als klant. De bedrijfsdienstverlening is zodoende leidend voor WerkBedrijf -als er mogelijkheden zijn voor kandidaten.
We hebben te maken met een kloof tussen vraag en aanbod. Zonder een passend aanbod van kandidaten hebben we ondernemers niets te bieden. Kandidaten zijn steeds vaker niet zonder meer plaatsbaar. We zien WerkBedrijf niet langer als een arbeidsbemiddelingsorganisatie die primair gericht is op werkgevers als klant en op korte termijn-uitstroom. We zien voor WerkBedrijf een belangrijke taak weggelegd in mensontwikkeling door kandidaten (op langere termijn als dat nodig is) kansen te bieden tot ontwikkeling in hun vaardigheden, bij voorkeur in de richting van een betaalde baan. Gemeenten spelen daarbij een belangrijke rol, vanuit de afdelingen Inkomen, Zorg en participatiecoaches.

We willen een WerkBedrijf dat in staat is in de juiste balans tussen dienstverlening aan bedrijven en kandidaten te werken, afhankelijk van de omstandigheden op de arbeidsmarkt. Onze wens is daarmee te komen tot flexibiliteit in de dienstverlening van WerkBedrijf wanneer de conjunctuur en de arbeidsmarkt veranderen.

Beleidsvisie op de dienstverlening van WerkBedrijf
We zien WerkBedrijf als een arbeidsbemiddelingsorganisatie met taken in intensieve mensontwikkeling en in bedrijfsdienstverlening. Het investeren in kandidaten op lange termijn enerzijds is van cruciaal belang om de bemiddelingstaak op de huidige arbeidsmarkt te kunnen vervullen; anderzijds is het investeren in relaties met bedrijven en het zoeken naar werkkansen onmisbaar bij het plaatsen van kandidaten op werk.

WerkBedrijf zal in de dienstverlening werken in een *passende balans tussen kandidaats- en bedrijfsdienstverlening*, afhankelijk van waar de situatie op de arbeidsmarkt om vraagt. Arbeidsbemiddeling blijft het primaire doel.

Thema 2: De strategische positie van WerkBedrijf

Eén van de aanbevelingen van de Beleidsonderzoekers in het evaluatierapport over WerkBedrijf is een steviger positionering van WerkBedrijf binnen de 'triple helix' van overheid, ondernemers en onderwijs in de arbeidsmarktregio Rijk van Nijmegen (citaat):

De huidige krapte op de arbeidsmarkt biedt kansen voor een ambitieuzere invulling van het regionale arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid. WerkBedrijf kan daarbij sterker gepositioneerd worden als intermediair tussen overheden, ondernemers en onderwijs ('de drie O's') waaronder UWV en het regionale mobiliteitsteam (RMT). Een ambitieuzere invulling van het regionale arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid houdt in dat beleid en uitvoering op het vlak van economie, arbeidsmarkt en arbeidsbemiddeling meer met elkaar verbonden worden. Daarbij krijgt WerkBedrijf de bredere opdracht om samen met de drie O's mismatches op de regionale arbeidsmarkt het hoofd te bieden en transities op de arbeidsmarkt – van werk naar werk, van school naar werk, van uitkering naar werk en van uitkering naar school – zo soepel mogelijk te laten verlopen. Dit kan ook een nieuwe impuls geven aan het lokale draagvlak voor regionale samenwerking. Daarbij moet rekening gehouden worden met een aantal belemmerende factoren. De financiering en prikkels tussen en binnen de drie O's (denk vooral aan UWV en gemeenten) verschillen sterk. Ook ligt handelingsverlegenheid op de loer. Het is daarom van belang klein te beginnen. Van belang is bij de uitvoering van die projecten ook na te gaan hoe samenwerking en werkwijzen structureel zijn te borgen.

Ontwikkelingen
Er zijn diverse ontwikkelingen gaande in onze arbeidsmarktregio.
De toekomst van de Regionale Mobiliteitsteams wordt momenteel besproken binnen de Regionale Tafel Arbeidsmarkt. De wet SUWI schrijft de arbeidsmarktregio's voor om een gemeenschappelijke werkgeversdienstverlening te organiseren (door WerkBedrijf en UWV/Werkgeversservicepunt). Ook wordt binnen de Groene Metropool Regio in de arbeidsmarktregio's Nijmegen en Arnhem gewerkt aan een Human Capital Agenda en Human Capital Akkoord om de mismatch op de arbeidsmarkt het hoofd te bieden. Ook hebben we een Gelrepact en een Economic Board/Lifeport (en we zijn hier vast niet volledig). Onderwijsaanbieders en ondernemers(-organisaties) zitten evenmin stil. Er is de afgelopen jaren door allerlei initiatieven en opdrachten aan gemeenten en andere partijen een breed arbeidsmarkt-landschap ontstaan. Er gebeuren goede dingen en er worden mooie projecten uitgevoerd. Partijen werken daarbij vanuit het eigen perspectief, rol en ambities: ieder voor zijn eigen doel- of klantgroep en in het belang van de eigen opdracht en budget.

Gemeenschappelijk probleem
Ondernemers kunnen niet zonder gekwalificeerde werknemers, die daar vanuit het onderwijs en arbeidsbemiddelaars -zoals WerkBedrijf en UWV of anderszins een plek vinden. UWV en WerkBedrijf hebben

de opgave om werkzoekenden aan werk te helpen. Het onderwijs wil, naast haar reguliere onderwijstaak, een antwoord bieden op de tekorten aan kennis en vaardigheden van bepaalde groepen werkzoekenden. Kortom: alle partijen in de triple helix dragen bij en het huidige arbeidsmarktprobleem is van ons allemaal. Geen van die partijen kan alleen het probleem oplossen.

Huidige samenwerking en initiatieven
Er wordt dus zeker samengewerkt tussen de partijen in de regio. Toch is het door het brede aanbod van allerlei dienstverlening van partijen vanuit het perspectief van werkzoekende of werkgever soms moeilijk om de weg te kunnen vinden. We willen het aanbod van dienstverlening overzichtelijk krijgen en van daaruit ontschot werken, zodat diensten elkaar versterken en efficiënt worden ingezet.
Sinds 2021 heeft de landelijke overheid alle arbeidsmarktregio's opgedragen Regionale Mobiliteitsteams (RMT's) op te richten, ingegeven vanuit de wens de werkloosheid te bestrijden die werd verwacht vanwege de coronapandemie. In onze regio is het RMT opgericht als project van de Regionale Tafel Arbeidsmarkt (RTA). Aan de RTA nemen bestuurders Werk & Inkomen en Economie, onderwijsinstellingen (MBO/HBO/WO), werkgevers- en werknemersorganisaties), het regionaal Leerwerkloket, WerkBedrijf en UWV deel. De triple helix is hier goed vertegenwoordigd. De RTA functioneert vooral als een tactische werktafel, waar concrete projecten worden ingebracht.

Op dit moment wordt de discussie over de voortzetting van de RMT's na 2022 gevoerd. Binnen het RMT bieden partijen ontschot hun dienstverlening aan werkzoekenden en werkgevers aan. Parallel aan het gesprek over de voortzetting van het RMT is bestuurlijk uitgesproken dat men toe wil werken naar een regionaal Werkcentrum, waarin zowel werkzoekenden- als werkgeversdienstverlening wordt ondergebracht. Het RMT kan zo dienen als opmaat naar een regionaal Werkcentrum waarin we betere verbindingen leggen tussen werkzoekenden (iedereen die vragen heeft over loopbaan en werk), ondernemers/economie en onderwijs. Een regionaal Werkcentrum moet overzicht bieden en een herkenbaar 'loket' zijn voor alle werkzoekenden en ondernemers.

De ambitie voor een regionaal Werkcentrum leidt ertoe dat we het arbeidsmarktbeleid in de volle breedte van de triple helix willen formuleren. Bij het oplossen van de mismatch op de arbeidsmarkt (waar zich in de toekomst ongetwijfeld weer andere vraagstukken voordoen) vinden wij een brede samenwerking en samenhang tussen de overheid, het onderwijs/kennisinstellingen en ondernemers noodzakelijk. De verbindingen tussen werkgelegenheidsbeleid, onderwijsvraagstukken en de knelpunten die ondernemers ervaren (die allemaal gevolgen hebben voor de economische ontwikkeling) kunnen verbeterd worden. Ontschotting van dienstverlening helpt daarbij en zou moeten leiden tot synergie: een samenwerking die voor alle partijen meerwaarde heeft.

Aanvullend
De Groene Metropool Regio Arnhem/Nijmegen is begin 2022 met de provincie Gelderland en de Economic Board een bestuursakkoord en een investeringsagenda overeengekomen. De 18 gemeenten in die regio werken in een triple helix samen op vijf grote maatschappelijke opgaven en willen daarmee de regio versterken. Antwoorden op die opgaven zijn uitgewerkt in programma's. Zo worden in het programma 'Productieve Regio' speerpunten op het vlak van economische versterking uitgewerkt. Eén van de speerpunten is het ontwikkelen van een Human Capital Agenda en een Human Capital Akkoord. Met het regionaal arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid willen we zoveel mogelijk aansluiten op die agenda en het akkoord.

De strategische positie van WerkBedrijf
Samenwerking binnen de triple helix is van belang voor een goed functionerende arbeidsmarkt. In onze regio zien we de vorming van het regionaal Werkcentrum als uitwerking van een verstevigde samenwerking binnen de triple helix. Partijen nemen daaraan gelijkwaardig deel. Bestuurders vanuit onderwijs, ondernemers en overheid zijn aangesloten via de Kerngroep Regionale Tafel Arbeidsmarkt. We beginnen op die manier 'klein', in de uitvoering en beleidsmatig. We zien WerkBedrijf daarbij als belangrijke partner met een oriëntatie op de Participatiewet, een partner die vertegenwoordigd is in diverse

samenwerkingsverbanden. Vooralsnog richten we ons op de bestaande bestuurlijke samenwerking via o.a. de RTA, realiseren we een regionaal Werkcentrum en zoeken we aansluiting bij de Human Capital Agenda van de Groene Metropool Regio. Vooralsnog zien we geen noodzaak om de strategische positie van WerkBedrijf te heroverwegen.

Thema 3: Financiering van WerkBedrijf

Sinds de oprichting van WerkBedrijf is in de juridische regeling van de MGR vastgelegd dat gemeenten het Participatiebudget zoals wij dat herleidbaar in het gemeentefonds van het rijk ontvangen, in zijn geheel overhevelen naar de MGR. WerkBedrijf baseert zijn begroting op die ingelegde budgetten.

Vanaf 2023 verandert het financiële verdeelmodel van het rijk voor o.a. het Sociaal Domein van gemeenten. Gemeenten ontvangen van het rijk financiële middelen via het gemeentefonds verdeeld over vier clusters. Eén daarvan is het cluster Sociaal Domein. Dit cluster betreft sociale basisvoorzieningen, individuele voorzieningen, Jeugd, WMO en Participatie. Onder Participatie valt de uitvoering van inkomens-voorzieningen en minimabeleid, de Sociale Werkvoorziening, beschut werk nieuw, dagbesteding en re-integratietaken. Vanaf 2023 is het budget voor re-integratietaken ten opzichte van vorige jaren niet meer volledig te herleiden. Gemeenten moeten zich beraden op de manier waarop zij WerkBedrijf in de toekomst willen bekostigen.

Voor het jaar ’23 is de begroting van de MGR door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Dat betekent dat de middelen voor ’23 vastliggen (behoudens noodzakelijke begrotingswijzigingen medio ‘23). Bovendien zou een wezenlijk andere keuze op zo’n korte termijn problemen kunnen opleveren voor de bedrijfsvoering en continuïteit van WerkBedrijf.

Een eerste verkenning heeft opgeleverd dat gemeenten WerkBedrijf beschouwen als een regionale basisvoorziening voor de uitvoering van een wettelijke taak, waar de afgelopen jaren veel expertise en een groot netwerk is opgebouwd.

Gemeenten hebben met betrekking tot een nieuwe financieringssystematiek van WerkBedrijf (waar het de ‘klassieke re-integratiemiddelen’ betreft) op voorhand de volgende wensen uitgesproken:

- gemeenten willen meer inzicht in de kosten van de diverse soorten dienstverlening van WerkBedrijf, de huidige manier van financiering is te willekeurig en te vrijblijvend;
- gemeenten willen WerkBedrijf in ieder geval langjarig (bijv. gedurende de looptijd van het beleidskader) zekerheid en stabiliteit geven over de hoogte van de budgetten en daarbij eventueel een bandbreedte afspreken waarbinnen het budget kan fluctueren;
- gemeenten wensen ruimte voor een lokaal ‘Participatiebudget’ om de inzet van bijv. participatiecoaches, activerings- en overige lokale projecten als voorbereiding op re-integratie naar werk te bekostigen.

Na diverse scenario’s de revue te hebben laten passeren, willen gemeenten toewerken naar een financieringssystematiek die gebaseerd is op taken die we uitgevoerd willen zien en die een bepaalde prijs hebben. Deze systematiek komt tegemoet aan de wens tot meer transparantie en kan langjarig worden toegepast.
Aangezien het oorspronkelijke Participatiebudget niet meer herleidbaar is uit het gemeentefonds, moeten gemeenten binnen het rijksbudget voor het cluster Sociaal Domein, de pijler Participatie, bepalen welke lokale ruimte zij kunnen en willen vrijmaken voor lokale participatietaken.

Financiering gebaseerd op taken die we willen laten uitvoeren door WerkBedrijf heeft voor- en nadelen:

Voordelen

- Een takendiscussie en bepaling van de kosten ervan is uitvoerbaar;

- We beschrijven binnen de beleidskaders taken die een bepaald effect moeten sorteren. WerkBedrijf berekent welke kosten een taak met zich meebrengt;
- Het geeft meer inzicht in kosten en mogelijkheden tot sturing;
- We kunnen bepalen in welke verhouding de taken worden uitgevoerd en wat dit mag kosten;
- Deze methodiek biedt ruimte om verschillend gewicht toe te kennen aan taken en accenten te leggen binnen de dienstverlening (aansluitend op de beleidsvisie WerkBedrijf);
- De methodiek sluit aan bij de huidige praktijk en inzet van expertise door WerkBedrijf;
- Het is een bewustere manier van financiering en toerekening van kosten.

Nadelen

- De vraag welk totaalbudget nodig is en wat de verdeelsleutel tussen gemeenten wordt, is hiermee nog niet beantwoord;
- Het vraagt mogelijk om bijsturing van de bedrijfsvoering van WerkBedrijf (inzet/verdeling formatie).

Gemeenten gaan met WerkBedrijf de takendiscussie uitwerken en komen in het definitieve Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid in het tweede kwartaal van 2023 met de uitwerking van de financieringssystematiek. Belangrijk is dat we eventuele consequenties voor de huidige lokale dienstverlening/maatwerk per gemeente (nu 25% van het Participatiebudget) meenemen bij de uitwerking van de nieuwe financieringssystematiek. En als altijd: voorwaarde is dat we regionaal eenzelfde lijn kiezen.

Tot slot: ongeacht de keuze voor een financieringsvorm behouden gemeenten altijd de mogelijkheid om te sturen via de jaarlijkse Kaderbrief, de begrotingscyclus en de periodieke dienstverleningsovereenkomst met de MGR. Daarnaast mag WerkBedrijf geen winst maken en geen reserves aanleggen; resterende middelen vloeien terug naar gemeenten.

De financiering van WerkBedrijf
Wij stellen voor om de financiering van WerkBedrijf vanaf 2024 te baseren op de uitvoering van gewenste taken. Deze keuze komt het meest tegemoet aan de wens tot meer inzicht in de kosten van de diverse soorten dienstverlening door WerkBedrijf. De systematiek biedt mogelijkheden tot sturing en accentverlegging binnen het meerjarig beleidskader en leidt tot continuïteit in de dienstverlening door WerkBedrijf. Niet geheel zeker is of invoering ervan mogelijk is vanaf 2024.

Adviesraad
Sociaal Domein
Druten

Afzender:	Adviesraad Sociaal Domein Druten
Opgesteld door werkgroep:	Participatie
Bestemd voor:	College burgemeester en wethouders
C.C.	Gemeenteraad en fracties
Status:	Gevraagd Advies
Vastgesteld in de plenaire vergadering d.d.:	02-01-2023
Verstuurd:	02-01-2023
Titel/onderwerp:	Advies op startnotitie Arbeidsmarkt en re-integratie 2023-2027

Geacht college van burgemeester en wethouders,

Op 22 november 2022 heeft de Adviesraad Sociaal Domein Druten een verzoek gekregen om advies te geven op de startnotitie “Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid 2023-2027”.
Het doel van deze startnotitie is om te komen tot een nieuw regionaal arbeidsmarktbeleid dat aansluit bij regionale en lokale ontwikkelingen en de mogelijkheden voor de groep werkzoekenden binnen de participatiewet met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te versterken.

De startnotitie geeft een goed beeld op welke wijze deze is opgebouwd n.l. het volgen van de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, aanpak mismatch en de beleidspositie op de dienstverlening en strategische positie van het WerkBedrijf. Daarnaast hebben wij het evaluatierapport “Samen aan het werk voor ondernemers en kandidaten” van het Rijk van Nijmegen ter hand genomen. Hierin staan belangrijke aanbevelingen voor nieuw regionaal beleid. Wij hebben deze startnotitie getoetst aan de aanbevelingen.

De Adviesraad is van mening dat vanuit het lokale perspectief behoefte is aan een beleidsvisie waarin participatie en ontwikkeling van mensen centraal moet staan met meer aandacht voor persoonlijke wensen en beleving van kandidaten. Het evaluatierapport geeft tevens aan dat de verantwoording zowel kwantitatief als kwalitatief diepgravender moet worden en antwoord geeft op vragen als “hoe duurzaam is de uitstroom” m.a.w. voor de kandidaten met zwaardere problematiek, die verder van de arbeidsmarkt staan, is de vraag welke stapjes zijn er nodig “op weg naar werk”.
Wij zijn van mening dat dit een taak zou moeten zijn van de lokale gemeente en/of WerkBedrijf . Dit kan een langdurig traject zijn. Er worden geen garanties gegeven dat er een kwantitatief en kwalitatief betere verantwoording komt door het WerkBedrijf. Dit blijkt n.l. niet uit het rapport. Geeft deze startnotitie aanleiding tot een betere samenwerking tussen de Regio, lokale gemeente en het WerkBedrijf? Daar hebben wij geen aanwijzingen voor gevonden.

Een knelpunt is de mismatch die soms optreedt tussen de verwachtingen van ondernemers en het aanbod van kandidaten. Sommige ondernemers verwachten dat WerkBedrijf gemakkelijk inzetbare mensen kan leveren en ook na de match een structurele rol bij de begeleiding van kandidaten met motivatieproblemen kan blijven spelen. De Adviesraad is van mening dat de gemeente hier een eigen rol in moet spelen.

We stellen vast dat het WerkBedrijf de verwachtingen van ondernemers over het algemeen waarmaakt, maar ondernemers nog beter kan voorbereiden op de komst van kandidaten met complexe problematiek en de rol van het lokale WerkBedrijf daarbij. Begeleiding en nazorg voor geplaatste kandidaten is voor de Adviesraad van essentieel belang.
Wij adviseren om dit nadrukkelijker en helder in deze startnotitie te beschrijven.

Het streven naar samenwerking met betrekking tot arbeidsbemiddeling in de regio is prima maar wees voorzichtig. Er zijn veel instellingen, organisaties die een eigen belang hebben en een eigen financieringsstructuur. Het kan dus ook een valkuil zijn. Bemiddelaars van buitenaf die kandidaten uit onze gemeente begeleiden is volgens ons geen optie. Begeleiding zou o.i. moeten plaatvinden met lokale vertrouwenspersonen. Aangezien het hier gaat om moeilijk bemiddelbare kandidaten zou ook het WerkBedrijf Nijmegen hun visie moeten verleggen van “bemiddeling en uitstroom” naar “ontwikkeling en participatie van bijstandsgerechtigden”. Daarnaast is het van belang dat (lokale) gemeenten indicatoren gaan vastleggen die aansluiten op de gezamenlijke visie en om meer inzicht te geven in de ontwikkeling van kandidaten, de kwaliteit van uitstroom, financiën, duur van de dienstverlening en nazorg.

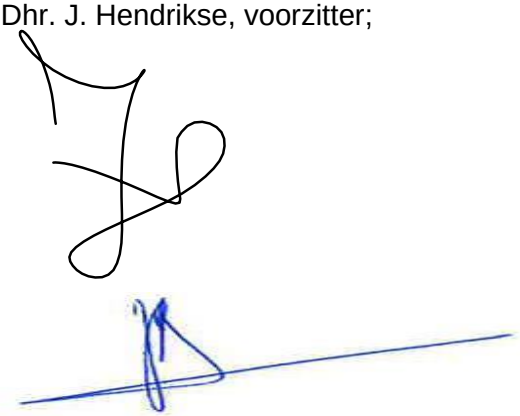
Tot slot nog een aanvulling op de strategische positie van het WerkBedrijf.
Een groot deel van de startnotitie gaat over het arbeidsbeleid in de regio. Wij denken dat hier te grote verwachtingen worden gewekt .Niet alleen in het Rijk van Nijmegen, maar in de hele groene metropool. Het WerkBedrijf en ook wij als Adviesraad pleiten voor meer samenwerking tussen de drie O’s (Overheid, Ondernemers en Onderwijs) via een regionaal werkcentrum gericht op het land van Maas en Waal om zodoende de kansen voor de kandidaten op de arbeidsmarkt te vergroten.

Graag ontvangen wij uw reactie op onze zienswijze m.b.t. deze startnotitie.

Met vriendelijke groet,

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Druten ondertekend door:

Dhr. J. Hendrikse, voorzitter;

Dhr. A. van der Meer, secretaris;

Gemeente Druten

Gemeente Druten
Heuvel 1
Postbus 1
6650 AA Druten

t 088 432 70 00
e info@druten.nl

Adviesraad Sociaal Domein Druten
Dhr. J. Hendrikse
Heuvel 1
6651 DA DRUTEN

contactpersoon
Huub van Nijnatten
t 088 432 7322

datum 17 januari 2023
onderwerp Reactie college advies Startnotitie ASDD
verzonden

ons kenmerk
Z/22/093743

Beste leden van de Adviesraad,

Hartelijk dank voor uw advies over de "Startnotitie Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid 2023-2027", d.d. 2 januari 2023. Meer specifiek is het doel van deze startnotitie input op te halen voor het nog uit te werken beleidskader. Dit beleidskader zal voor het zomerreces van 2023 aan de betrokken gemeenteraden worden voorgelegd. Onderstaand reageren wij puntsgewijs op de door uw aangedragen punten, die u mede ontleent aan de aanbevelingen uit het evaluatieonderzoek van begin 2022.

Steeds moeilijker bemiddelbare groep

U wijst er terecht op dat deze groep moet kunnen rekenen op ondersteuning die past bij hun persoonlijke situatie. In lijn ook met uw advies hebben wij in onze reactie aan WerkBedrijf op het evaluatieonderozek laten weten vooralsnog te willen vasthouden aan WerkBedrijf als arbeidsbemiddelingsbedrijf, waarbij de gemeente primair zelf lokaal dienstverlening aanbiedt om de ontwikkeling van zelfredzaamheid en participatie te versterken (raadsvergadering 24 februari 2022, Reactie evaluatie WerkBedrijf). WerkBedrijf pakt, via zijn bedrijfsdienstverleners en jobcoaches, zijn rol als plaatsing bij een werkgever aan de orde komt. Zoals ook aangegeven in de startnotitie willen wij deze lijn van werken in het beleidskader verder uitwerken.

Samenwerking overheid, ondernemers en onderwijs

Net als u geven wij in onze startnotitie aan dat het van belang is dat er intensieve samenwerking is tussen overheid, ondernemers en onderwijs. Wij geven daarbij aan ook de lijn van denken voor een regionaal Werkcentrum (één herkenbaar en ontschot loket voor werkzoekenden en werkgevers) te ondersteunen. In het beleidskader willen we verhelderen hoe we de verschillende betrokken organisaties in een intensievere samenwerking positioneren.

Indicatoren

Alvorens nieuwe en/of aangepaste indicatoren te formuleren willen we eerst het beleid vaststellen. De huidige indicatoren liggen vast in het Informatieprotocol van de MGR,

waarop alle betrokken gemeenteraden destijds hun zienswijze hebben kunnen geven. In onze eerder aangehaalde reactie op het evaluatieonderzoek begin 2022 hebben wij aangegeven "aanpassing van het 'Informatieprotocol' wenselijk [te achten] met indicatoren waaruit blijkt hoe bij WerkBedrijf aangemelde inwoners zich stapsgewijs ontwikkelen gedurende de dienstverlening van WerkBedrijf". De aanpassing van het huidige Informatieprotocol aan het nieuw vast te stellen beleidskader verwachten wij eind dit jaar aan onze raad te kunnen voorleggen voor een zienswijze.

Nogmaals hartelijk dank voor uw advies: wij constateren een grote overeenstemming tussen uw advies en de uitgangspunten voor het nieuwe beleidskader zoals in de startnotitie geformuleerd. Uw input op deze notitie zullen wij ook delen met onze raad. Vanzelfsprekend zullen wij te zijner tijd ook het definitieve beleidskader ter advisering aan u voorleggen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

B.P.P. Janssen,
gemeentesecretaris

C.A.A. van Rhee-Oud Ammerveld
burgemeester

MOTIE

Artikel 33 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad

Agendapunt: 7.1 Startnotitie 'Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid'
Onderwerp: Inzet op innovatie
De raad van de gemeente Druten, in vergadering bijeen op 26 januari 2023; gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 22 november 2022; constaterende dat: - er inspirerende voorbeelden uit het land zijn van manieren om kansen op een baan voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te vergroten, zoals de Baanbrekend-methode; overwegende dat: - innovatiekracht nodig is om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te helpen en out of the box, dus buiten de kaders, denken daarbij kan helpen; - goede nazorg van essentieel belang is om geplaatste kandidaten duurzaam aan het werk te houden;
roept het college van burgemeester en wethouders op om: - In het beleidsplan Arbeidsmarkt en re-integratiebeleid een paragraaf op te nemen waarin wordt ingegaan op extra aandacht voor het aanjagen, promoten en uitwisselen met de andere gemeenten in het Rijk van Nijmegen en het Werkbedrijf van innovatieve ideeën om de kansen van kandidaten met een afstand tot de arbeidsmarkt op een baan te vergroten en gaat over tot de orde van de dag.
Indiener: Jeroen Mooren, **fractie:** Sociaal Maas en Waal

Deze motie is **ingetrokken/aangenomen/verworpen** in de raadsvergadering van 26 januari 2023
Stemming:

E. E. Weijenberg, raadsgriffier

Gemeente Druten

MOTIE

Artikel 33 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad

Agendapunt: 7.1 Startnotitie Arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid
Onderwerp: stimuleren verbinding 3 O's en participatiebudget
De raad van de gemeente Druten in vergadering bijeen op 26 januari 2023 Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 22 november 2022, Overwegende dat - In de startnotitie staat dat niet langer de ondernemer als klant centraal wordt gesteld; - De ondernemer een belangrijke rol heeft bij de uitvoering van het arbeidsmarkt en re-integratiebeleid ; - Een deel van het participatiebudget (nu 25%) ingezet wordt voor lokale dienstverlening/maatwerk; - De financiering van het Werkbedrijf vanaf 2024 wordt gebaseerd op de uitvoering van gewenste taken,
roept het college van burgemeester en wethouders op om: 1. Te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om het participatiebudget voor lokale dienstverlening/maatwerk in te zetten ten behoeve van het stimuleren van lokale en regionale verbinding van de 3 O's (overheid, ondernemer en onderwijs) 2. Het aandeel van het participatiebudget in lokale dienstverlening/maatwerk binnen de financieringssystematiek te maximaliseren. en gaat over tot de orde van de dag.
Indiener: Michel Lepoutre, Claudia Barten, **fractie:** Kernachtig Druten

Deze motie is **ingetrokken/aangenomen/verworpen** in de raadsvergadering van 26 januari 2023
Stemming:

E. E. Weijenberg, raadsgriffier

MOTIE

Gemeente Druten

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	4319
Extern Zaak ID	Z/22/098083
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	7.2
Titel	Zienswijze Kaderbrief 2024 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
Organisatieonderdeel	domein Bestuur, Strategie en Projecten - team OOV
Eigenaar	Reijers, Esther
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Druten	Rhee - Oud Ammerveld van, C.A.A. (Corry)
Telefoonnummer steller	0884327414

Bijlagen
Beslisnota Raad - zienswijze Kaderbrief 2024.docx
Bijlage 1: Zienswijze Kaderbrief 2024 Raad Druten.docx
Bijlage 2: Kaderbrief VRGZ 2024.pdf,Informatienota Zienswijze Kaderbrief 2024 VRGZ Raad Druten

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Druten	20 december 2022
Presidium Druten	9 januari 2023
Rondetafelgesprek raad Druten	12 januari 2023
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**
Te agenderen stukken gemeenteraad Druten	26 januari 2023

Toelichting

De Veiligheidsregio Gelderland Zuid (VRGZ) is een organisatie voor brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en voorbereiding en coördinatie op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing.
In de kaderbrief 2024 van 10 november 2022 geeft het dagelijks bestuur van de VRGZ de raden van de deelnemende gemeenten de gelegenheid om een zienswijze te geven op de kaderbrief 2024.

Gemeente Druten

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:
1. De zienswijze vast te stellen over de kaderbrief 2024 van de Veiligheidsregio Gelderland Zuid (hierna VRGZ) met het volgende aandachtspunt:
a. In deze Kaderbrief staat een grote mate van onzekerheid centraal. De financiële vertaalslag komt aan de orde bij de behandeling van de zienswijze op de conceptbegroting 2024.
2. De zienswijze middels bijgevoegde brief aan het bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland Zuid kenbaar te maken.

Besluit (Aangenomen)

de Gemeenteraad besluit:
1. De zienswijze vast te stellen over de kaderbrief 2024 van de Veiligheidsregio Gelderland Zuid (hierna VRGZ) met het volgende aandachtspunt:
a. In deze Kaderbrief staat een grote mate van onzekerheid centraal. De financiële vertaalslag komt aan de orde bij de behandeling van de zienswijze op de conceptbegroting 2024.
2. De zienswijze middels bijgevoegde brief aan het bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland Zuid kenbaar te maken.

Toelichting

Het besluit is unaniem genomen.

Stemming

15 stemmen voor

Stem voor	Stem tegen	Stem onthouden
Fractie Dorpslijst Afferden		
Dinteren, T.H. van Nuij, W.T.J.		
Fractie Dorpslijst Horssen		
Huntink, E.A.M. Rijn, M.A. van		
Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid		
Meeuwsen - van Rhijn, L.J.A.M. Postulart, R.H.A.M.		
Fractie Kernachtig Druten		

Gemeente Druten

Arts, C.J.G. Lepoutre, M.H.T. Waard-Barten, C.P.T. de Wijnen, A.H. Worm, G.S.B. Zwaluw, G.T.M. van der		
Fractie Sociaal Maas en Waal		
Dolmans, C.M.G. Mooren, J.		
Fractie Welzijn Druten		
Zwartkruis, R.E.		

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/22/098083

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Zienswijze Kaderbrief 2024 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. De zienswijze vast te stellen over de kaderbrief 2024 van de Veiligheidsregio Gelderland Zuid (hierna VRGZ) met het volgende aandachtspunt:
    a. In deze Kaderbrief staat een grote mate van onzekerheid centraal. De financiële vertaalslag komt aan de orde bij de behandeling van de zienswijze op de conceptbegroting 2024.
2. De zienswijze middels bijgevoegde brief aan het bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland Zuid kenbaar te maken.

Aanleiding
De Veiligheidsregio Gelderland Zuid (VRGZ) is een organisatie voor brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en voorbereiding en coördinatie op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Dit regionale samenwerkingsverband van inmiddels 14 gemeenten is gebaseerd op de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Wet veiligheidsregio's.

In de kaderbrief 2024 van 10 november 2022 geeft het dagelijks bestuur van de VRGZ de raden van de deelnemende gemeenten de gelegenheid om een zienswijze te geven op de kaderbrief 2024. Het dagelijks bestuur van de veiligheidsregio verzoekt u om uw zienswijze voor 1 februari 2023 kenbaar te maken.

Eerdere besluiten

N.v.t.	n.v.t

Gewenst resultaat
Met dit voorstel geeft de gemeenteraad van Druten haar zienswijze weer op de Kaderbrief 2024 en aandachtspunten voor de op te stellen begroting 2024.

Argumenten
1.1 De gemeenteraad kan de kaderstellende rol vervullen door een zienswijze op de Kaderbrief 2024 te geven.
De gemeenteraad wordt in staat gesteld om de kaderstellende taak uit te voeren. Dit is conform de wet Gemeenschappelijke Regelingen en wordt door het Algemeen Bestuur van de VRGZ hierover geïnformeerd.
1.2 De zienswijze is afgestemd met regiogemeenten.

In de regio Tweestromenland (Berg en Dal, Beuningen, Heumen, West Maas en Waal en Wijchen) is de zienswijze afgestemd. De zienswijzen komen nagenoeg overeen.

Tegenargumenten en risico's

1.3 In de Kaderbrief staat een grote mate van onzekerheid centraal.

In de kaderbrief worden ontwikkelingen en risico's genoemd. De inhoudelijke ontwikkelingen die staan genoemd, zijn: wijziging Wet veiligheidsregio's, versterking crisisbeheersing door toekenning structurele middelen, nieuwe regionale meerjarenbeleidsplannen, toekomstbestendige visie op de brandweerzorg, Integraal Zorgakkoord en Wet open overheid. Deze ontwikkelingen brengen veel onzekerheden met zich mee. Dit wordt beschreven in de Kaderbrief, maar er worden ook een aantal aannames gedaan. Echter, wordt er niet concreet uitgewerkt wat deze onzekerheden tot gevolg kunnen hebben.

Ook zijn er risico's genoemd die door de onzekerheid een kostenopdrijvend effect hebben: duurzaamheid, klimaatverandering, krapte op de arbeidsmarkt, de stijgende rente, de hoge inflatie en schaarste. De risico's kunnen mogelijk in de conceptbegroting 2024 leiden tot extra kosten. Belangrijk is om een reëel beeld te schetsen van de financiële gevolgen van de genoemde risico's. In de zienswijze wordt daarom benoemd dat het uitgangspunt moet blijven dat deze conform afspraak in beginsel binnen de budgetsystematiek moet worden opgevangen.

Financiële gevolgen

De kaderbrief 2024 is de eerste aanzet van de VRGZ om tot een conceptbegroting te komen. De zienswijze op de kaderbrief geeft nog geen financiële vertaalslag van de plannen. In de kaderbrief wordt een aantal ontwikkelingen en risico's benoemd die in de conceptbegroting 2024 van de VRGZ mogelijk leiden tot kostenuitzettingen. De omvang daarvan alsmede de financiële dekking van deze kosten komen aan de orde bij de behandeling van de zienswijze op de conceptbegroting 2024 in het voorjaar van 2023.

Communicatie

Er wordt een zienswijze gestuurd aan het bestuur van de VRGZ.

Uitvoering of Vervolgstappen

Na behandeling van de zienswijzen op de kaderbrief in het Algemeen Bestuur van de VRGZ verwerkt de VRGZ de kaderbrief tot een conceptbegroting 2024. Deze wordt ook voor een zienswijze aan de gemeenteraden voorgelegd (voor 1 april 2023). Bij de conceptbegroting volgt altijd ook een advies vanuit de Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen die bij de zienswijze op dat moment wordt betrokken.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.

Advies

Advies is om de bijgevoegde zienswijze toe te zenden aan het bestuur van de VRGZ. Ook is financieel advies gevraagd aan de financieel adviseur en is het advies afgestemd binnen Tweestromenland.

Gemeente Druten

Openbaar

Zaaknummer: Z/22/098083

Bijlagen:

1. Kaderbrief 2024 Veiligheidsregio Gelderland Zuid
2. Zienswijze aan DB VRGZ – kaderbrief 2024 VRGZ

Gemeente Druten

Gemeente Druten
Heuvel 1
Postbus 1
6650 AA Druten

t 088 432 70 00
e info@druten.nl

contactpersoon
Esther Reijers
t 088 432 7414

ons kenmerk
Z/22/098083

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
Dagelijks Bestuur
Postbus 1120
6501 BC NIJMEGEN

Datum 26 januari 2023
onderwerp Zienswijze Kaderbrief 2024 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
verzonden

Geacht Dagelijks bestuur,

In uw brief van 10 november 2022 biedt u de raad van Druten de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de kaderbrief 2024.
De gemeenteraad heeft kennis genomen van de Kaderbrief 2024 en heeft een bezwaar hierover:

Grote mate van onzekerheid inzichtelijk maken in begroting
Gemeenten en veiligheidsregio's hebben te maken met ontwikkelingen die een grote mate van onzekerheid met zich meebrengen. Het is daarom belangrijk om inzichtelijk te maken hoe met deze onzekerheden om wordt gegaan. Gezamenlijk vooruitkijken en anticiperen op deze risico's is van groot belang. De Kaderbrief 2024 beschrijft onvoldoende wat deze onzekerheden en risico's op financieel en organisatorisch gebied voor de veiligheidsregio tot gevolg kunnen hebben. In de conceptbegroting 2024 verwachten we daarom een concretere uitwerking daarvan en we verwachten een financieel sluitend stuk.
Daarnaast verwacht het college om een reële doorvertaling te maken van de financiële risico's in de begroting 2024 van de VRGZ. Verder wil het college dat de VRGZ ontwikkelingen die de VRGZ financieel raken blijft monitoren en in beginsel binnen de bestaande budgetsystematiek opvangt.

We zien met belangstelling uit naar de concept begroting VRGZ voor 2024 waarin het bovenstaande verder is uitgewerkt.

Met vriendelijke groet,
gemeenteraad van Druten

C.A.A. van Rhee-Oud Ammerveld
burgemeester

E. Weijenberg
griffier

Kaderbrief 2024 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Inleiding

Vanuit de gedachte gemeenten vooraf te betrekken bij het begrotingsproces stelt de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) de Kaderbrief op. In deze Kaderbrief informeren wij gemeenten op hoofdlijnen over de financiële uitgangspunten, inhoudelijke ontwikkelingen en risico's voor het begrotingsjaar 2024. Op deze Kaderbrief verzoeken wij gemeenteraden te reageren met een zienswijze. Hiermee is de Kaderbrief een eerste stap in de voorbereiding op de begroting. Deze begroting wordt in het voorjaar van 2023 opgesteld en wordt vóór 1 april 2023 aangeboden aan de raden.

De rode draad in deze Kaderbrief is de grote mate van onzekerheid. Het is onzeker wat 2024 gaat brengen. Dat geldt voor een aantal inhoudelijke ontwikkelingen zoals de vluchtelingencrisis, versterking crisisbeheersing en de Wet veiligheidsregio's, maar ook voor de financiële uitgangspunten door de stijgende rente, de hoge inflatie en arbeidsmarktproblematiek. Deze ontwikkelingen zijn op zichzelf al complex of onzeker, maar grijpen ook nog eens op elkaar in. In onderstaande paragrafen geven we zo concreet mogelijk de verwachte ontwikkelingen en consequenties van deze ontwikkelingen weer waarbij we starten met algemene uitgangspunten, vervolgens de inhoudelijke ontwikkelingen schetsen en afsluiten met de belangrijkste risico's.

Algemeen

De VRGZ voert taken uit die voor de inwoners en bedrijven van groot belang zijn als het gaat om het borgen van veiligheid of het herstellen van een veilige omgeving. De activiteiten van de brandweer, ambulancezorg en meldkamer zijn alom bekend en cruciaal voor een snelle hulpverlening aan mensen in nood. De werkzaamheden van de sector Crisisbeheersing in het kader van crisis- en rampenbestrijding zijn door de corona- en vluchtelingencrisis veel zichtbaarder geworden. Samen met gemeenten en andere partners heeft deze sector een centrale rol in de regionale crisisorganisatie.

De Ambulancezorg Gelderland-Zuid (AZGZ) is onderdeel van de VRGZ. In deze kaderbrief worden relevante ontwikkelingen qua beleid en risico's voor AZGZ opgenomen. Voor de financiële uitgangspunten vinden onderhandelingen plaats met zorgverzekeraars. Dit onderdeel is niet opgenomen in deze kaderbrief.

Algemene uitgangspunten

Door het bestuur is vastgesteld dat er drie typen uitzettingen[1] van de begroting in aanmerking kunnen komen voor een voorstel tot een extra bijdrage van gemeenten:

- Nieuwe beleidsvoorstellen o.a. in relatie tot de uitwerking van onze meerjarenstrategie en beleidsontwikkelingen binnen gemeenten;
- Buitengewone prijsstijgingen: prijsstijgingen waar de VRGZ geen invloed op heeft en die niet opgevangen kunnen worden binnen de reguliere indexering;
- Autonome ontwikkelingen: niet door de VRGZ beïnvloedbare stijgingen die voortkomen uit bestaand beleid. Bijvoorbeeld wet- en regelgeving of noodzakelijke uitzettingen in verband met toename van het inwoneraantal in de regio.

Indexering

Voor de beoordeling van de jaarstukken en de begroting hebben de gemeenten in de Regio Nijmegen de Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen opgericht (hierna: Adviesfunctie). De gemeenten in de regio Rivierenland volgen deze adviezen in de regel. De Adviesfunctie adviseert ook over indexering. Op dit moment heeft de Adviesfunctie de definitieve indexcijfers nog niet gepubliceerd. De VRGZ hanteert een door het Algemeen Bestuur vastgestelde methodiek (zie bijlage 1) die ook voor de begroting 2024 gehanteerd zal worden. Afhankelijk van de publicatie van de Adviesfunctie zal tijdens het begrotingsproces bezien worden of de diverse prijsstijgingen (zie ook paragraaf inflatie) opgevangen kunnen worden. Mocht dit niet kunnen dan zal er een additionele uitzetting volgen conform hiervoor genoemde spelregels.

Inhoudelijke ontwikkelingen

In deze paragraaf zijn de belangrijkste ontwikkelingen beschreven die relevant zijn voor het beleid en de financiën van de VRGZ. Ontwikkelingen worden getoetst aan de algemene uitgangspunten zoals hierboven beschreven.

Wet veiligheidsregio's

De Commissie evaluatie Wet veiligheidsregio's (Commissie Muller) heeft de doeltreffendheid en de effecten van de Wet veiligheidsregio's en onderliggende regelgeving in de praktijk onderzocht. Deze commissie adviseert om de wetgeving te vereenvoudigen en crisisbeheersing en brandweerzorg te blijven organiseren via een gemeenschappelijke regeling. Daarnaast is het advies om de brandweer wettelijk te positioneren als het orgaan dat verantwoordelijk is voor het adviseren, stimuleren en regisseren van brandveiligheid, ook in verwante wetgeving.. Het kabinet heeft in haar standpunt op de wetsevaluatie (2020) aangekondigd om met behoud van het goede, zo spoedig mogelijk, te komen tot een toekomstbestendig, samenhangend stelsel voor de crisisbeheersing en brandweerzorg. Hoe het stelsel wordt aangepast is nog niet geheel bekend, maar we zien mogelijke effecten op capaciteit voor de veiligheidsregio. De eerste concepten worden momenteel ambtelijk en bestuurlijk getoetst. In 2023 wordt de nieuwe wetgeving verwacht.

[1] Conform paragraaf Spelregels in de begroting

Versterking crisisbeheersing

Op 26 augustus jl. zijn bestuurlijk afspraken gemaakt tussen het Rijk en de veiligheidsregio's betreffende de opvang van ontheemden en asielzoekers. Een bijzonder onderdeel hierin is de toekenning van structurele middelen voor de versterking van rampenbestrijding en crisisbeheersing. De veiligheidsregio's ontvangen deze additionele middelen via de Rijksbijdrage (BDuR). Landelijk is hiervoor € 83.000.000,-[2] beschikbaar gesteld. Dat bedrag is er met name op gericht dat veiligheidsregio's met het Rijk en andere partners beter in staat worden gesteld zich voor te bereiden op toekomstige (langdurige) (bovenregionale) rampen en crises door het fundament te versterken en te investeren in het netwerk, uitvoeringscapaciteit, platform en de informatiefunctie. Welk aandeel hiervan wordt toegekend aan de VRGZ en welke voorwaarden hieraan zijn verbonden, is momenteel nog niet bekend. Wel bekend is dat dit bedrag voortkomt uit de langdurige inzet van de regionale crisisorganisaties tijdens Corona en de vluchtelingencrisis in combinatie met maatschappelijke ontwikkelingen, op basis waarvan de verwachting is dat de crisisorganisatie vaker langdurig ingezet zal worden.

Regionale meerjarenbeleidsplannen

De huidige wettelijk verplichte meerjarenbeleidsplannen (Regionaal Beleidsplan, Regionaal Risicoprofiel en Regionaal Crisisplan) lopen tot en met 2023. Iedere 4 jaar moet het bestuur van de Veiligheidsregio nieuwe plannen vaststellen. Op dit moment wordt gewerkt aan de nieuwe plannen voor 2024-2027. Hierin zullen onder andere, zo concreet mogelijk, de gevolgen van de nieuwe Wet veiligheidsregio's een plek krijgen, evenals de gevolgen van de Omgevingswet, bestaande en nieuwe dreigingen en andere ontwikkelingen die de komende jaren de veiligheidsregio en haar partners gaan raken. De meerjarenbeleidsplannen worden in nauwe samenwerking met de gemeenten en andere veiligheidspartners ontwikkeld. Het mitigeren van risico's als gevolg van nieuwe ontwikkelingen vraagt mogelijk een extra investering, deze worden meegenomen in de financiële plannen.

Visie op de brandweerzorg

De brandweer is gestart met de ontwikkeling van een Visie op de brandweerzorg voor de jaren 2023 - 2027. Het doel van deze Visie op brandweerzorg is de brandweerorganisatie toekomstbestendig te houden in een snel veranderende maatschappij. Technologische en maatschappelijke ontwikkelingen, klimaatverandering en de energietransitie brengen nieuwe risico's én nieuwe mogelijkheden met zich mee. Eén van die ontwikkelingen is de toenemende rol van risicobeheersing (zoals preventie) in de brandweerzorg.

Voortvloeiend uit de visie op brandweerzorg en het geactualiseerde regionale beleidsplan zal een nieuw dekkingsplan worden opgesteld en naar verwachting eind 2023 aan het bestuur ter vaststelling worden aangeboden. Het dekkingsplan wordt gebaseerd op een geactualiseerd risicoprofiel waarin de risico's van de vier kerntaken van de brandweer worden samengebracht: brandbestrijding, hulpverlening, incidentbestrijding gevaarlijke stoffen en waterongevallen. Ook wordt de nieuwe landelijke systematiek die uitgaat van gebiedsgerichte opkomsttijden in dit dekkingsplan, toegepast. De visie, het veranderende risicobeeld en het dekkingsplan kunnen leiden tot een gewenste aanpassing van capaciteit, materiaal en materieel en vakbekwaamheidprogramma's met mogelijk

[2] Dit bedrag kent een oplopend karakter: van € 46.000.000,- in 2023 naar € 83.000.000,- in 2026.

financiële consequenties tot gevolg. Aanpassingen zullen voorgelegd worden aan het bestuur, waar nodig in de vorm van scenario's.

Integraal Zorgakkoord (IZA)

Recent zijn het ministerie, de NZA, zorgverzekeraars en zorgaanbieders naar buiten gekomen met een concept Integraal Zorg Akkoord (IZA). Kernpunt hieruit is dat de zorg in totaliteit voor grote uitdagingen staat die niet op te lossen zijn door het blijven toevoegen van mensen en middelen. In de mogelijke oplossingsrichtingen wordt gekeken naar andere vormen van samenwerking en coördinatie van zorg. Hierbij wordt een belangrijke rol toegedicht aan de regionale samenwerkingsverbanden om maatwerkoplossingen te genereren in aansluiting op de lokale/regionale behoeften. Voor de acute zorg is het Regionaal Overleg Acute Zorg (ROAZ) aan zet waarin AZGZ evenals de DPG in de regio, vertegenwoordigd is. Met dit gremium voeren we inmiddels de eerste gesprekken. Hoewel er dus nog geen concrete uitkomsten zijn, verwachten we dat de kaders ten aanzien van spreiding van patiënten, nabijheid van spoedeisende hulp en operationele prestatie-eisen zullen veranderen. Verandering van deze kaders kan ook leiden tot effecten op de wijze van financieren en de hoogte van de financiële bijdragen door zorgverzekeraars.

Wet Open Overheid (Woo)

De Woo is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en regelt het recht van burgers op informatie van de overheid. Zo krijgt iedereen meer inzicht in het handelen van de overheid. De belangrijkste wijziging in de Wet Open Overheid (Woo) betreft de actieve openbaarmaking. De Woo verplicht overheden actief, dus uit eigen beweging, bepaalde informatie openbaar te maken. Naast de actieve openbaarmaking is er ook een passieve openbaarmakingsplicht (het op verzoek openbaar maken van gevraagde informatie) en een informatiehuishoudingsplicht (het duurzaam toegankelijk maken van informatie). Om dit in te richten en te borgen zullen incidenteel en structureel kosten gemaakt worden. Via het Gemeentefonds ontvangen gemeenten hiervoor extra middelen, voor zichzelf en de gemeenschappelijke regelingen.

Risico's

Vastgoedportefeuille

De VRGZ heeft een uitgebreide vastgoedportefeuille[3]. Bij een diepere analyse van ons meerjarig vervangingsplan vastgoed blijkt dat de kapitaallasten in de komende jaren fors – en structureel – stijgen. Oorzaak hiervan is dat bij de overdracht van de kazernes de gemeenten overgedragen is tegen boekwaarde en niet tegen de marktwaarde van het moment van overdracht. Een aantal kazernes was ten tijde van de overdracht al volledig afgeschreven waardoor geen kapitaallasten overgedragen zijn. Dit houdt in dat bij nieuwbouw kapitaallasten ontstaan, waarvoor geen of onvoldoende budget is. Daar komen de stijgende rente, indexaties op bouwmateriaal en personeel, duurzaamheidseisen en algemene inflatie (zie verderop in deze brief) bij. Daarom zullen we met gemeenten in gesprek gaan om te komen tot nieuwe kaders en afspraken waarbij de toekomstbestendigheid van ons vastgoed op lange termijn ook geborgd is.

[3] De vastgoedportefeuille van de VRGZ bestaat uit 41 panden waarvan 36 brandweerkazernes (35 in eigendom) en 15 ambulanceposten (waarvan 10 gedeeld met de brandweer).

Het vastgoed van de VRGZ is net als het vastgoed van gemeenten onderhevig aan de energiebesparingsplicht (klimaatakkoord) en label C-verplichting voor kantoren. Uit de financiële doorkijk wat betreft de verduurzaming van het vastgoed blijkt dat we voor een grote financiële en technische opgave staan om de gehele portefeuille in 2050 energieneutraal te krijgen.

Een externe partij krijgt de opdracht om te onderzoeken welke energiebesparende maatregelen per pand kunnen en moeten worden genomen om aan het akkoord te voldoen en dus de CO2-uitstoot te beperken. Hiervoor zijn reeds 13 panden geselecteerd op basis van leeftijd, omvang en huidige energie-efficiency. Hierbij kijkt de VRGZ ook naar subsidies die vanuit het Rijk beschikbaar gesteld worden.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is een containerbegrip. Maatregelen voor verduurzaming kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op CO2-reductie (energieneutraal), goed werkgeverschap of circulariteit. Als het onderwerp duurzaamheid (in brede zin) op korte termijn niet structureel wordt opgepakt in de organisatie, bestaat de kans dat t.z.t. de inhaalslag te groot wordt. Dit vormt een financieel en operationeel risico.

In 2022 heeft de VRGZ de eerste stappen gezet om te komen tot een meerjarige visie op duurzaamheid. Vanuit die visie zullen we de strategie bepalen met concrete stappen die de organisatie gaat zetten.

Arbeidsmarkt

De krapte op de arbeidsmarkt houdt de komende tijd aan en beperkt zich niet meer tot specifieke sectoren of specialistische functies. Daarnaast zien we een toenemende vraag aan veiligheidsregio's waardoor krapte nog beter voelbaar wordt. Uit intern onderzoek is geconstateerd dat de afdeling bedrijfsvoering op onderdelen kwetsbaar georganiseerd is; zo is er een relatief hoog aantal eenmansfuncties. Hier sluit het onderzoek van Berenschot, dat in 2021 heeft plaatsgevonden op verzoek van het bestuur, naar de lasten van de bedrijfsvoering op aan. Uit dat onderzoek blijkt dat de kosten van de overhead bij de VRGZ circa 20% lager zijn dan het gemiddelde in de benchmark en daardoor op onderdelen krap is georganiseerd. In een krappe arbeidsmarkt wordt deze kwetsbaarheid vergroot.

Ook bij een eventuele recessie – die door CPB en SER worden genoemd – worden blijvende tekorten voorzien. De vraag naar personeel is onverminderd groot en het beschikbare aanbod is relatief laag. Dit komt enerzijds door toenemende vergrijzing en anderzijds door afnemende vergroening (aanwas). Hierdoor is sprake van een werknemersmarkt, waarin vacatures lastiger te vervullen zijn en werknemers meer eisen.

De verwachting is dat dit een kosten opdrijvend effect heeft door stijging van lonen en secundaire arbeidsvoorwaarden. Ook kan het niet tijdig kunnen invullen van vacatures de kwaliteit onder druk zetten en leiden tot een hogere werkdruk en/of verzuim. Personeelsbeleid gericht op het binden en boeien van onze werknemers en het tijdig inspelen op voorziene ontwikkelingen in ons personeelsbestand is een toenemend aandachtspunt

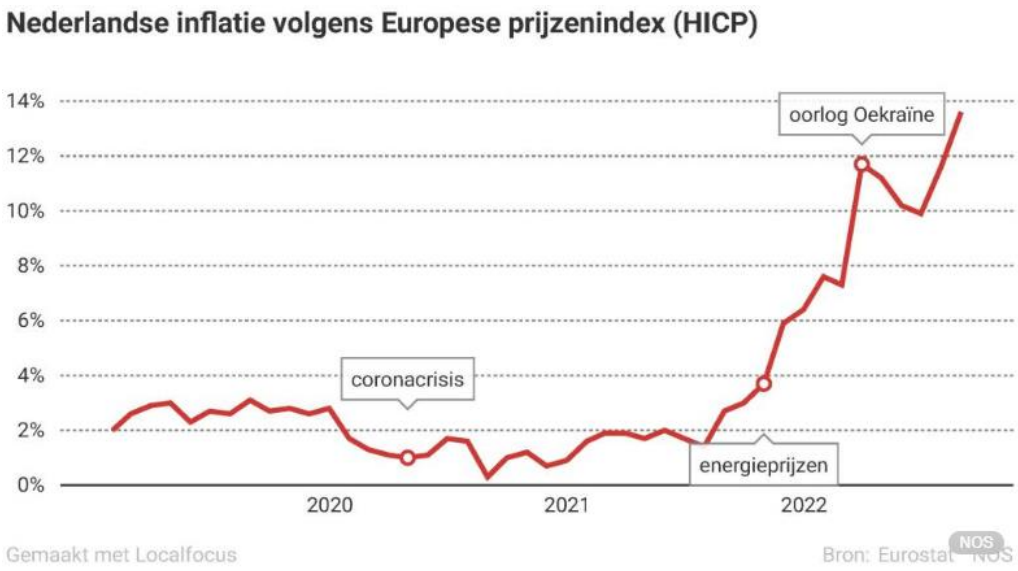
Inflatie

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) berekende dat inflatie in Nederland in augustus 2022 verder steeg naar 13,6 procent (zie ook onderstaande grafiek). Niet eerder was de inflatie zo hoog. Concreet betekent dit dat de prijzen in augustus gemiddeld 13,6 procent hoger lagen dan een jaar geleden. Deze prijsstijging wordt met name gedreven door hogere energieprijzen.

Al meer dan een jaar is de inflatie in Nederland hoog. In augustus vorig jaar kwam de inflatie voor het eerst in lange tijd boven de 2 procent uit. Langzaamaan zien we dat leveranciers de prijzen van diverse producten en diensten verhogen. De verwachting is dat de prijzen over de volle breedte zullen stijgen. De VRGZ heeft een groot deel van het inkoopvolume vastliggen in contracten met wisselende looptijden en afspraken. We voorzien dat we de komende jaren te maken krijgen met prijsstijgingen, hoe hoog deze zullen zijn, is nu nog niet te voorspellen.

Naast het risico ten aanzien van de stijgende prijzen zien we ook dat de levertijden van diverse producten en diensten onder druk staan als gevolg van de achtereenvolgende crises.

Ter illustratie: het effect van deze inflatie op de begroting 2024 komt uit op een bedrag van € 6.352.972,- (omvang lasten 2023 exclusief AZGZ = € 54.767.000,- * (13,6%-2%).

Schaarste materialen

Naast de risico's ten aanzien van schaarste van personeel en de stijgende prijzen zien we ook dat de levertijden van diverse producten en diensten onder druk staan. Voorbeelden zijn levering van ambulances, wassen van beroepskleding, wachttijden voor onderhoud van het vastgoed en andere materialen die direct nodig zijn voor het primair proces.

Omgevingswet

De volledige implementatie van de Omgevingswet kent een doorlooptijd tot 2029. De Omgevingswet brengt ook nieuwe taken en rollen, vaardigheden en deskundigheid van de veiligheidsregio met zich mee. Effecten daarvan kunnen zich vertalen in benodigde capaciteit en een aangepast niveau van adviseurs, afgestemd op de nieuwe uitdagingen.

Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO)

De veiligheidsregio's hebben zich in juli 2021 gecommitteerd aan het per 1 januari 2023 voldoen aan de BIO. Om dit doel te behalen is in 2022 geïnvesteerd in het nemen van maatregelen om als VRGZ aan deze norm te voldoen. Over de voortgang rapporteert de VRGZ naar het NIPV. De kans bestaat dat het Ministerie van Justitie en Veiligheid het takenpakket de veiligheidsregio's tot de vitale keten gaat beschouwen. Dit is een besluit waarop de veiligheidsregio's zelf zeer beperkt inspraak hebben. Wanneer veiligheidsregio's tot de vitale keten gerekend worden moeten zij aan een strengere norm op het gebied van informatieveiligheid voldoen. Dit vraag aanpassing die mogelijk ook weer kosten met zich meebrengt. Op dit moment is echter onbekend wat die strengere norm inhoudt en of deze zal afwijken van de BIO en extra kosten met zich meebrengt als gevolg daarvan. Het is echter wel aannemelijk dat aanvullende investeringen nodig zijn. Een voorbeeld hiervan is de hosting van ICT-infrastructuur. Dit een vitaal onderdeel voor een goede werking van de hulpverlening, maar ook voor de informatieveiligheid. Dit onderdeel wordt in 2023 opnieuw aanbesteed met mogelijk een kostenuitzetting 2024 tot gevolg door het aanvullende eisenpakket.

Tot slot: een onzekere financiële toekomst

De VRGZ gaat in financiële zin een onzekere toekomst tegemoet. De afgelopen jaren kenden we tijden van incidentele onderbestedingen, deels beïnvloed door de coronajaren. De jaren daarvoor had de VRGZ een net niet of krap sluitende realisatie ten opzichte van de begroting. Afwijkingen fluctueerden tot nu toe binnen een acceptabele procentuele marge. De VRGZ wil de komende jaren in control blijven qua financiële afwijking en het liefst deze marge nog verkleinen.
De hiervoor genoemde ontwikkelingen met bijbehorende risico's gaan de komende jaren voor grote financiële onzekerheid zorgen. De factoren die meespelen zijn omvangrijker qua impact en onvoorspelbaarheid en tegelijkertijd minder beïnvloedbaar dan voorgaande jaren. Dit geldt met name voor:

1. Duurzaamheid/klimaatverandering: voldoen aan diverse wet- en regelgeving, stijging vrijwilligerslasten, aanpassing wagenpark en panden, subsidiemogelijkheden, besparingen, terugverdientijden, inbedding duurzaamheid in de organisatie (projectstructuur en procesmatige aanpak);
2. Risicogericht werken Brandweer;
3. Inflatie vs. indexatiesystematiek;
4. Stijging kapitaallasten in combinatie met de toekomstbestendigheid van de panden.

Wij beoordelen doorgaand hoe deze ontwikkelingen ons raken en hoe wij hierop kunnen anticiperen. Uitgangspunt van de VRGZ was, is en blijft dat we zoveel als mogelijk binnen de bestaande budgetsystematiek opvangen. Gangbaar is dat de VRGZ hetgeen aan lasten bekend is, opneemt in de begroting ter vaststelling. De vraag is of dit, gezien de onzekerheid van diverse ontwikkelingen en risico's, tijdig inzichtelijk is.

Hoe verder

Met inachtneming van bovenomschreven informatie en de zienswijzen van gemeenten op deze Kaderbrief wordt de begroting VRGZ 2024 in het voorjaar 2023 opgesteld en vóór 1 april 2023 aan u toegestuurd.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

De voorzitter,

drs. H.M.F. Bruls

de secretaris,

drs. J.A.P. van Kastel

Bijlage I

Methodiek indexering (let op; voorbeeld)

1 Het centraal economisch plan (CEP) gepubliceerd in maart 2021 is gebruikt als basis voor indexering. Het gaat dan om het CEP 2021 bijlage Middelen en Bestedingen 2023.
2 Uit de onder 1 genoemde bijlage wordt genomen: “beloning werknemersoverheidssector, prijsmutatie uit de kolom bestedingen“ als indexering voor het loondeel.
3 Uit de onder 1 genoemde bijlage wordt het Bruto Binnenlands Product marktprijzen, prijsmutatie” als indexering voor de materiele lasten genomen.
4 Deze indexering wordt met een weging van 70% loon/30% materieel berekend tot één index voor de gemeentelijke bijdragen
5 Er wordt nagecalculeerd. Afwijkingen worden opgenomen in de eerstvolgende begrotingscyclus (t+2).

Beide indexen zijn met een weging van 70% loon/30% materieel berekend tot één index voor de gemeentelijke bijdragen.

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	4359
Extern Zaak ID	Z/22/098660
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	7.3
Titel	Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Gebiedsontwikkeling
Eigenaar	Mark, van der, Maajke
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P8 Wonen en bouwen
Portefeuillehouder(s) Druten	Brink, W. (Willy)
Telefoonnummer steller	Maajke van der Mark

Bijlagen
Beslisnota Woondeal 2.0 regio AN raad
Bijlage 1 221209 Woondeal Regio AN
Bijlage 2 221209 GMR Reactienota concept Woondeal
Bijlage 3 221209 Notitie woningbehoefte Groene Metropoolregio

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Presidium Druten	9 januari 2023
Rondetafelgesprek raad Druten	12 januari 2023
Te agenderen stukken gemeenteraad Druten	26 januari 2023
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**

Toelichting

In 2020 zijn gemeenten in de Groene Metropoolregio, provincie Gelderland en het Rijk een partnerschap aangegaan voor een beter werkende woningmarkt. Het Rijk streeft ernaar om tot en met 2030 900.000 woningen te bouwen. Ook zijn er afspraken gemaakt tussen het Rijk en de provincie Gelderland over de realisatie van nog eens 100.000 woningen tot en met 2030. De Woondeal vormt de nadere invulling van die afspraken in onze regio. Deze woondeal wordt nu geactualiseerd en geconcretiseerd. De raad wordt gevraagd om de Woondeal 2.0 als uitgangspunt te hanteren bij de herbeoordeling van lokaal ruimtelijk en

Gemeente Druten

volkshuisvestelijk beleid.

Stukken zijn onder embargo tot 10 januari!

Voorgesteld besluit

1. De Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen als uitgangspunt te hanteren bij de herijking van lokaal ruimtelijk en volkshuisvestelijk beleid met daarin de volgende inzet:
• In lijn met de nationale doelstelling naar 2/3 betaalbaar een vergroting van de beschikbaarheid van woningen voor mensen met lage en middeninkomens, waaronder veel starters, te realiseren.
• Te zorgen voor voldoende betaalbare woningen voor aandachtsgroepen en een evenwichtige spreiding daarvan over de gemeenten.
• Binnen de nieuwbouw te zorgen voor minimaal 30% sociale huur en minimaal 35% middenhuur en betaalbare koop (tot € 355.000).
• Een op basis van het woningbehoefteonderzoek per gemeente te bepalen deel in het middensegment uit betaalbare koopwoningen voor de lagere inkomens met een prijs van maximaal € 250.000 of middenhuur te laten bestaan.
• In te zetten op verduurzaming en het toekomstbestendig maken van de bouwsector en vermindering van bouwkosten, door circulair en conceptueel bouwen de norm te laten zijn bij woningbouw. Zo bij te dragen aan de reductie van 55% tot 60% CO2-uitstoot (Paris-proof), 50% primaire grondstoffen en 50% uitstoot van stikstof in 2030.
• Met klimaatadaptief bouwen en beheren de overlast van de gevolgen van klimaatverandering te beperken en dit hand in hand te laten gaan met natuurinclusief bouwen.
• Beter benutten van de bestaande voorraad als kans te zien voor het verminderen van de woningnood en het optimaal benutten van de gebouwde omgeving bij de groei van het aantal kleinere huishoudens en het vergroten van leefkwaliteit in bestaande wijken.

Besluit (Aangenomen)

1. De Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen als uitgangspunt te hanteren bij de herijking van lokaal ruimtelijk en volkshuisvestelijk beleid met daarin de volgende inzet:
• In lijn met de nationale doelstelling naar 2/3 betaalbaar een vergroting van de beschikbaarheid van woningen voor mensen met lage en middeninkomens, waaronder veel starters, te realiseren.
• Te zorgen voor voldoende betaalbare woningen voor aandachtsgroepen en een evenwichtige spreiding daarvan over de gemeenten.
• Binnen de nieuwbouw te zorgen voor minimaal 30% sociale huur en minimaal 35% middenhuur en betaalbare koop (tot € 355.000).
• Een op basis van het woningbehoefteonderzoek per gemeente te bepalen deel in het

middensegment uit betaalbare koopwoningen voor de lagere inkomens met een prijs van maximaal € 250.000 of middenhuur te laten bestaan.

• In te zetten op verduurzaming en het toekomstbestendig maken van de bouwsector en vermindering van bouwkosten, door circulair en conceptueel bouwen de norm te laten zijn bij woningbouw. Zo bij te dragen aan de reductie van 55% tot 60% CO2-uitstoot (Paris-proof), 50% primaire grondstoffen en 50% uitstoot van stikstof in 2030.

• Met klimaatadaptief bouwen en beheren de overlast van de gevolgen van klimaatverandering te beperken en dit hand in hand te laten gaan met natuurinclusief bouwen.

• Beter benutten van de bestaande voorraad als kans te zien voor het verminderen van de woningnood en het optimaal benutten van de gebouwde omgeving bij de groei van het aantal kleinere huishoudens en het vergroten van leefkwaliteit in bestaande wijken.

Toelichting

Het besluit is unaniem genomen.

Stemming

15 stemmen voor

Stem voor	Stem tegen	Stem onthouden
Fractie Dorpslijst Afferden		
Dinteren, T.H. van Nuij, W.T.J.		
Fractie Dorpslijst Horssen		
Huntink, E.A.M. Rijn, M.A. van		
Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid		
Meeuwsen - van Rhijn, L.J.A.M. Postulart, R.H.A.M.		
Fractie Kernachtig Druten		
Arts, C.J.G. Lepoutre, M.H.T. Waard-Barten, C.P.T. de Wijnen, A.H. Worm, G.S.B. Zwaluw, G.T.M. van der		
Fractie Sociaal Maas en Waal		

Gemeente Druten

Dolmans, C.M.G. Mooren, J.		
Fractie Welzijn Druten		
Zwartkruis, R.E.		

Gemeente Druten

Niet openbaar Zaaknummer: 98660

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. De Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen als uitgangspunt te hanteren bij de herijking van lokaal ruimtelijk en volkshuisvestelijk beleid met daarin de volgende inzet:
   - In lijn met de nationale doelstelling naar 2/3 betaalbaar een vergroting van de beschikbaarheid van woningen voor mensen met lage en middeninkomens, waaronder veel starters, te realiseren.
   - Te zorgen voor voldoende betaalbare woningen voor aandachtsgroepen en een evenwichtige spreiding daarvan over de gemeenten.
   - Binnen de nieuwbouw te zorgen voor minimaal 30% sociale huur en minimaal 35% middenhuur en betaalbare koop (tot € 355.000).
   - Een op basis van het woningbehoefteonderzoek per gemeente te bepalen deel in het middensegment uit betaalbare koopwoningen voor de lagere inkomens met een prijs van maximaal € 250.000 of middenhuur te laten bestaan.
   - In te zetten op verduurzaming en het toekomstbestendig maken van de bouwsector en vermindering van bouwkosten, door circulair en conceptueel bouwen de norm te laten zijn bij woningbouw. Zo bij te dragen aan de reductie van 55% tot 60% CO2-uitstoot (Paris-proof), 50% primaire grondstoffen en 50% uitstoot van stikstof in 2030.
   - Met klimaatadaptief bouwen en beheren de overlast van de gevolgen van klimaatverandering te beperken en dit hand in hand te laten gaan met natuurinclusief bouwen.
   - Beter benutten van de bestaande voorraad als kans te zien voor het verminderen van de woningnood en het optimaal benutten van de gebouwde omgeving bij de groei van het aantal kleinere huishoudens en het vergroten van leefkwaliteit in bestaande wijken.

Aanleiding
In 2020 zijn gemeenten binnen de Groene Metropoolregio, provincie Gelderland en Rijk een langjarig partnerschap aangegaan voor een beter werkende woningmarkt. Aanleiding was de constatering dat de regio in de top 3 van regio's met het hoogste woningtekort stond, de woonopgaven bovengemiddeld zijn en de uitvoering onder druk staat. De eerste uitkomsten van het regionale woningbehoefteonderzoek herbevestigen dat de woonopgave het lokale niveau overstijgt.
Het Rijk zet via de Nationale Woon- en Bouwagenda in op de bouw van 900.000 woningen tot en met 2030, met als streven dat hiervan minimaal 2/3 deel betaalbaar is. In vervolg op deze nationale ambitie zijn bestuurlijke afspraken gemaakt tussen het Rijk

en de provincie Gelderland over de realisatie van 100.000 woningen tot en met 2030. Dit krijgt in deze regio nadere invulling via deze woondeal.

Het partnerschap is vastgelegd in de woondeal uit 2020. Marktpartijen en woningcorporaties hebben hun ondersteuning hierbij uitgesproken. Daarmee is een constructieve samenwerking van de grond gekomen die heeft gezorgd voor gezamenlijke focus en commitment van alle partijen. Om gezamenlijk verder te werken aan de gestelde ambities actualiseren en concretiseren de betrokken partijen de bestaande afspraken.

De Woondeal is daarnaast één van de bouwstenen voor de Verstedelijkingsstrategie Arnhem/Nijmegen/Foodvalley en geeft tegelijkertijd nadere uitwerking aan de bestuurlijke afspraken die hierbij zijn gemaakt.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
3-3-2020 26-3-2020	Beslisnota Woondeal regio Arnhem-Nijmegen Z/19/043406 (college) Informatienota Woondeal regio Arnhem-Nijmegen Z/19/043406 (raad)

Gewenst resultaat
Het actualiseren van de Woondeal sluit aan bij de ambitie om een regio te zijn met een gevarieerd woningaanbod dat aansluit bij de vraag van nieuwe en bestaande bewoners. De afspraken in de Woondeal zijn in lijn met de behoefte en zetten in op realisatie van twee derde deel betaalbare woningen vanaf 2025. Daarnaast wordt vanuit de 'fair share' gedachte vanaf 1 juli 2023 per gemeente ingezet op minimaal 30% sociale huurwoningen in de planvorming.

Argumenten

1.1 De woonopgaven zijn onverminderd groot; versterkte samenwerking nodig
In 2019 werd geconstateerd dat de regio tot de top 3 in Nederland behoorde met het grootste woningtekort. Uit de notitie "Woningbehoefteontwikkeling Groene Metropoolregio" in de bijlage blijkt dat het woningtekort en de onverminderd hoog is en de behoefte aan betaalbare woningen in de sociale huur en het middensegment groot is. Versterkte samenwerking tussen regio(gemeenten), Provincie en Rijk is nodig ten behoeve van een passende bijdrage van iedere gemeente aan deze opgave.

1.2 Actualisatie past in samenwerkingsafspraken met Rijk en provincie
Vanuit de Nationale Woon- en Bouwagenda stuurt het Rijk op realisatie van 900.000 woningen tot en met 2030, waarvan twee derde deel betaalbaar. De uitwerking hiervan vindt plaats via bestuurlijke afspraken tussen Rijk en provincie en via woondeals in alle regio's. Daarnaast is in de bestuurlijke afspraken over de Verstedelijkingstrategie afgesproken de woonopgaven nader uit te werken via actualisatie van de Woondeal.

1.3 Actualisering en concretisering op meerdere thema's
In de Woondeal staan afspraken over continuïteit en versnelling van de bouwproductie, verstedelijking en gebiedsontwikkeling, huisvesting van aandachtsgroepen, klimaatadaptieve-, conceptuele en circulaire woningbouw en leefbaarheid. Op al deze punten zijn de afspraken uit 2020 geactualiseerd en waar gewenst ook geconcretiseerd.

Voornaamste wijziging is het uitgangspunt dat elke gemeente inzet op realisatie van twee derde deel betaalbare woningen. Daarnaast wordt vanuit de 'fair share' gedachte ingezet op minimaal 30% sociale huurwoningen. Deze afspraak geldt voor nieuwe plannen waarover na 1 juli 2023 besluitvorming plaatsvindt. In de huidige Woondeal is de doelstelling van 50% betaalbare woningen op regioniveau opgenomen. De recent verschenen provinciale huishoudensprognose ondersteunt deze afspraak, zie bijlage 3. Voor de verdere verdeling van de behoefte aan betaalbare woningen per regiogemeente (verdeling tussen middenhuur, koop tot €250.000, en koop tot €355.000) zal het nieuwe regionale woningbehoefteonderzoek de basis vormen. Nadere informatie hierover treft u aan op pagina 1 van de bij deze beslisnota gevoegde reactienota.

1.4 Samenwerking via Woondeal levert resultaat op

De huidige samenwerking via de Woondeal heeft de regio veel gebracht. De urgentie voor het oplossen van de woningnood, realisatie van betaalbare, circulaire en conceptuele woningen, werken aan leefbare wijken en huisvesting van aandachtsgroepen, en het creëren van een gelijk speelveld, wordt breed gedeeld. Concrete resultaten zijn: uitbreiding van plancapaciteit, toevoeging van nieuwe locaties en gebieden, ombuiging naar meer betaalbare programma's, een functionerende woningmarktmonitor, een circulaire impactladder, extra handen en expertise via flexpools en aanjagers. Alle partijen hebben extra middelen beschikbaar gesteld voor toevoeging van nieuwe woningen en gebiedsontwikkelingen. De Rijksbijdragen aan (randvoorwaarden voor) woningbouw in deze regio tellen in afgelopen 3 jaar op naar circa € 400 miljoen. Dit is cofinanciering voor gebiedsontwikkelingen en de bouw van 19.320 woningen. Lokale en regionale overheden, marktpartijen en corporaties investeren een veelvoud.

1.5 Bestuurlijke afspraken met nadere uitwerking in lokaal beleid

Woondeals zijn een vorm van afspraken tussen de (dagelijks) besturen van overheden waarbij wordt samengewerkt met marktpartijen en woningcorporaties. Verschillende partijen (o.a. NEPROM, IVBN, Bouwend Nederland en Woonkr8 namen de woningcorporaties) hebben in 2020 hun steun aan de Woondeal betuigd. De Woondeal 2.0 is met deze partijen besproken, zodat zij in de gelegenheid zijn om ook bij deze actualisatie weer hun steun te betuigen. Met een steunverklaring spreken partijen commitment uit over samenwerking en betrokkenheid bij de totstandkoming en uitvoering van de woondeal. Onderdeel van die samenwerking is ook de erkenning van elkaars verschillende posities en verantwoordelijkheden: zo zijn overheden verantwoordelijk voor de keuze van locaties.

De gemeenteraad wordt via dit raadsvoorstel geïnformeerd en voorgesteld om de Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen als uitgangspunt te hanteren bij de herijking van lokaal ruimtelijk en volkshuisvestelijk beleid.

Tegenargumenten en risico's

1.1 Haalbaarheid afhankelijk van externe factoren

Samenwerking binnen de Woondeal verbetert de aanpak van de woonopgaven. Invulling van de woonopgaven is echter voor een belangrijk deel afhankelijk van onzekerheden die buiten de scope van deze samenwerking vallen, zoals economische ontwikkelingen, stijgende bouwkosten, migratie. Juist het bespreken en het maken van afspraken over hoe partijen omgaan met deze ontwikkelingen is één van de meerwaarden van de samenwerking.

1.2 Bij de woondeal horen enkel procesmiddelen

Er worden in de woondeal geen afspraken gemaakt over concrete financiële bijdragen aan projecten. De woondeal is de samenwerkingsconstructie waarbinnen partijen hier nadere afspraken over kunnen maken. Bijvoorbeeld over inzet van extra personeel of over kansrijke rijks- en provinciale regelingen voor deze regio.

Financiële gevolgen

Bij de ondertekening van de Woondeal in 2020 zijn procesmiddelen door Rijk en provincie beschikbaar gesteld voor de uitvoering. In het eerste half jaar van 2023 kan op basis van het budget voor de Woondeal uit 2020 uitvoering worden gegeven aan de nieuwe afspraken.
Voor de uitvoering van de Woondeal 2.0 en de 5 andere nieuwe Woondeals in Gelderland heeft het Rijk procesmiddelen aan de provincie toegekend. De provincie Gelderland besluit over de verdeling hiervan en over eventuele aanvullende procesmiddelen.

De verwachting is dat voor invulling van de afspraken extra financiële inzet nodig is. Dit wordt benadrukt bij provincie en Rijk. Indien nadere uitwerking van de afspraken in lokaal beleid of bij nieuwe woningbouwplannen begrotingsconsequenties hebben zal de uitwerking vergezeld gaan met een begrotingswijziging.

Communicatie

De communicatie over de Woondeal loopt via de regio.

Inwonersparticipatie

Niet van toepassing

Uitvoering of Vervolgstappen

De partners, waaronder de gemeente Druten, die de woondeal ondertekenen gaan samen aan de slag met de uitvoering hiervan. De samenwerking in de Woondeal biedt de mogelijkheid om lokale vraagstukken (boven)regionaal te agenderen en op te pakken.

De Woonvisie is in voorbereiding, hierbij wordt rekening gehouden met uw besluit over het hanteren van de Woondeal als uitgangspunt.
In bijlage 1 van de Woondeal is het Drutense woningbouwprogramma voor komende jaren opgenomen.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen
2. Reactienota concept woondeal dd 7 december 2022
3. Notitie "Woningbehoefteontwikkeling Groene Metropoolregio"

Woondeal 2.0 regio Arnhem – Nijmegen

Samenwerkingsagenda voor de woningbouwopgave in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Kern van de Woondeal 2.0 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

De gemeenten binnen de **Groene Metropoolregio,** (Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar), **Gemeente Arnhem**, **Gemeente Nijmegen**, **Provincie Gelderland** en **het Rijk** - via de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening - werken samen aan de woningmarktopgaven in de Groene Metropoolregio.

Waarom een woondeal?

In 2020 zijn gemeenten binnen de Groene Metropoolregio, provincie Gelderland en Rijk een langjarig partnerschap aangegaan voor een beter werkende woningmarkt. Aanleiding was de constatering dat de regio in de top 3 van regio's met het hoogste woningtekort stond, de woonopgaven bovengemiddeld zijn en de uitvoering onder druk staat. Het regionale woningbehoefteonderzoek herbevestigt dat de woonopgave het lokale niveau overstijgt; versterkte samenwerking tussen regio(gemeenten), Provincie en Rijk is nodig ten behoeve van een passende bijdrage van iedere gemeente aan deze opgave. Landelijk is sindsdien de opgave steeds manifester geworden. Nationaal wordt daarom ingezet op de bouw van 900.000 woningen tot en met 2030, met als streven dat hiervan minimaal 2/3 deel betaalbaar is. In vervolg op deze nationale ambitie zijn bestuurlijke afspraken gemaakt tussen het Rijk en de provincie Gelderland over de realisatie van 100.000 woningen tot en met 2030. Dit krijgt nadere invulling via deze woondeal.

Het partnerschap is vastgelegd in de woondeal uit 2020. Marktpartijen en woningcorporaties hebben hun ondersteuning hierbij uitgesproken. Daarmee is een constructieve samenwerking van de grond gekomen die heeft gezorgd voor gezamenlijke focus en commitment van alle partijen. Om gezamenlijk verder te werken aan de gestelde ambities actualiseren en concretiseren de betrokken partijen de bestaande afspraken.

<u>Bovengemiddelde inzet nodig</u>

Een bovengemiddelde opgave vraagt ook om een bovengemiddelde inzet. Dit kan alleen gehaald worden als Rijk, provincie en gemeenten gezamenlijk, en samen met onze partners, de komende jaren stevig en gericht blijven sturen. Dit betekent zoveel mogelijk barrières wegnemen en, als het tegenzit, met elkaar aanpakken te bedenken hoe we onze ambitie dan wel kunnen halen. Als we de benodigde gezamenlijke inzet niet realiseren, worden de gestelde doelen niet gehaald; noch in betaalbaarheid, noch in kwaliteit of aantallen.

De woondeal moet de basis zijn om de komende jaren de noodzakelijke extra inzet te kunnen garanderen. Deze inzet bestaat onder andere uit het leveren van extra capaciteit en expertise, het beschikbaar stellen van subsidieregelingen, en het doen van ondersteunende investeringen voor de brede ruimtelijke investeringen die nodig zijn om de groei van de regio in goede banen te leiden. Een woondeal, met de organisatie die daarbij hoort, is randvoorwaardelijk voor deze extra inzet.

Wat hebben we bereikt sinds 2020?

De urgentie voor het oplossen van de woningnood, realisatie van betaalbare, circulaire en conceptuele woningen, werken aan leefbare wijken en huisvesting van aandachtsgroepen wordt breed gedeeld. Concrete

resultaten zijn: een functionerende woningmarktmonitor, uitbreiding van plancapaciteit, toevoeging van nieuwe locaties en gebieden, ombuiging naar meer betaalbare programma's, een circulaire impactladder, extra handen en expertise via flexpools en aanjagers. Alle partijen hebben extra middelen beschikbaar gesteld voor toevoeging van nieuwe woningen en gebiedsontwikkelingen. De Rijksbijdragen aan woningbouw in deze regio tellen in afgelopen 3 jaar op naar circa € 400 miljoen. Dit is cofinanciering voor gebiedsontwikkelingen en de bouw van 19.320 woningen. Lokale en regionale overheden, marktpartijen en corporaties investeren een veelvoud.

Voortbouwen van de samenwerking in de Woondeal

Met deze geactualiseerde Woondeal onderkennen partijen de bovengemiddeld grote woonopgave, continueren de samenwerking uit 2020 en geven het partnerschap verder vorm. Bovendien zorgen we hiermee voor continuïteit en zekerheid richting marktpartijen en woningcorporaties. Op enkele aspecten is dit een actualisatie, vooral waar het gaat om het 'hoe'? Hoe zorgen we ervoor dat we samen resultaat boeken?

Wat willen we de komende jaren bereiken?

We zijn er nog niet. Voor het langjarig toevoegen van voldoende woningen, ruimtelijk goed ingepast binnen het concept 'meer stad én meer landschap' blijft ieders inzet en betrokkenheid noodzakelijk. Rijk, provincie en gemeenten zetten in op:

- Realisatie van de woningbouwopgave als bouwsteen en binnen de kaders van de gezamenlijke Verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen/Foodvalley.
- Een gezonde woningmarkt met een woningtekort van 2% in 2030. Daarom zetten we conform de provinciaal bestuurlijke afspraak in op de bouw van 33.000 woningen tot en met 2030. En richting 2040 zo'n 55.000 woningen. Circa 20.000 van deze woningen worden gerealiseerd in 3 grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties: Nijmegen Stationsgebied, Nijmegen Kanaalzone en de Spoorzone Arnhem Oost en 17.000 woningen in de 17 andere focusgebieden.
- Ophoging van de woningproductie van 3.300 naar zo'n 3.700 woningen per jaar; onder andere door inzet op flexwoningen en ruimte voor alternatieve woonvormen.
- Gezamenlijk inzet voor het huisvesten van jong talent om zo bij te dragen aan de kenniseconomie. Door realisatie van voldoende studentenhuisvesting en inzet op voldoende aanbod voor jonge starters. Het Landelijk Actieplan Studentenhuisvesting (LAS) wordt hierbij als uitgangspunt gehanteerd.
- Beter benutten van de bestaande voorraad als (onderbelichte) kans voor het verminderen van de woningnood en het optimaal benutten van de gebouwde omgeving bij de groei van het aantal kleinere huishoudens, als kans voor het vergroten van leefkwaliteit in bestaande wijken, én voor het realiseren van de ambities van de verstedelijkingsstrategie 'meer landschap meer stad'.
- In lijn met de nationale doelstelling naar 2/3 betaalbaar een vergroting van de beschikbaarheid van woningen voor mensen met lage en middeninkomens, waaronder veel starters. We zorgen voor voldoende betaalbare woningen voor aandachtsgroepen en een evenwichtige spreiding daarvan over de gemeenten.
- Op dit moment is 31% van de woningen in de regio een corporatiewoning. Iedere gemeente zorgt vanaf 2025 binnen de nieuwbouw voor minimaal 30% sociale huur en minimaal 35% middenhuur en betaalbare koop (tot € 355.000). Op basis van de uitkomsten van het woningbehoefteonderzoek zet de regio zich ervoor in dat een op basis van het woonbehoefteonderzoek per gemeente te bepalen deel in het middensegment bestaat uit betaalbare koopwoning voor de lagere inkomens met een prijs van maximaal € 250.000 of middenhuur.
- Verduurzamen en toekomstbestendig maken van de bouwsector en vermindering van bouwkosten, doordat circulair en conceptueel bouwen de norm is bij woningbouw. Zo dragen we bij aan de reductie van 55% tot 60% CO_2-uitstoot (Paris-proof), 50% primaire grondstoffen en 50% uitstoot van stikstof in 2030. Met klimaatadaptief bouwen en beheren beperken we de overlast van de gevolgen van klimaatverandering. Dit gaat hand in hand met natuurinclusief bouwen.

Wat gaan we samen doen om de doelen te halen?

Momenteel telt de regio tot en met 2030 een voldoende omvangrijke harde en zachte planvoorraad. Op grond hiervan is het realiseren van 33.000 woningen tot en met 2030 haalbaar. Het vraagt een blijvende intensieve samenwerking van Rijk, provincie en gemeenten, samen met corporaties en marktpartijen. Per opgave zijn de hoofdactiviteiten voor de uitvoering door Rijk, provincie en gemeenten aangegeven. De verdieping is opgenomen in de artikelsgewijze uitwerking van de woondeal. Alleen als we al deze activiteiten in samenhang uitvoeren, kunnen we onze inzet voor een gezonde woningmarkt realiseren.

Continuïteit en versnelling van de bouwproductie

- Adequate financiële ondersteuning voor (ruimtelijke inpassing van) betaalbare woningen conform de brede verstedelijkingsstrategie vanuit het principe meer landschap meer stad.
- Partijen focussen op woningbouwgebieden die voldoende omvangrijk zijn (minimaal 500 woningen in Arnhem en Nijmegen, minimaal circa 250 woningen buiten deze twee steden), snel in uitvoering zijn met inzet vanuit markt en overheid, en regionale betekenis hebben op grond van de Verstedelijkingsstrategie.
- Beter benutten bestaande voorraad door experimentele aanpak in vastgoed en waar nodig het creëren van regelruimte.
- Versterken uitvoeringsorganisatie door inzet provinciale Actieplan Wonen en personele inzet gemeenten.
- Aanpak stikstofproblematiek en netcongestie op het elektriciteitsnet door het Rijk.

Betaalbare woningen voor lage en middeninkomens

- In lijn met nationale doelstelling rondom sociale huur en betaalbaarheid nemen gemeenten hun fair share in de bouwopgave voor lage en middeninkomens. Zij werken dit binnen de kaders van de woondeal lokaal uit op basis van behoefte.
- Gemeenten brengen toegelaten instellingen maximaal in positie om hun aandeel in de woningbouwopgave te kunnen realiseren.
- Afdekken onrendabele toppen met rijks- en provinciale middelen, gelet op ambities 2/3 betaalbaar, stijgende bouw- en financieringskosten, en de bouw voor aandachtsgroepen.

Verstedelijking en gebiedsontwikkeling

- Partijen bewaken de samenhang van de nieuwbouw met de bestaande stad zodat dit bijdraagt aan groene, vitale, leefbare wijken en steden. Kwalitatief goede woningen moeten bereikbaar zijn en goed ingepast in de stad en in het landschap.
- Gezamenlijke en gecoördineerde inzet van menskracht en financiële middelen op grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties Nijmegen Stationsgebied, Nijmegen Kanaalzone en de Spoorzone Arnhem Oost.

Speciale aandacht voor huisvesting van aandachtsgroepen

- Gemeenten nemen hun fair share in de huisvestingsopgave van aandachtsgroepen.
- Gezamenlijke inzet als koploperregio om in 2023 te komen tot een (regionale) woonzorgvisie.

Klimaatadaptieve, conceptuele en circulaire woningbouw als hefboom voor versnelling en leidend motief voor verduurzaming

- Gemeenten en provincie werken samen aan het versnellen en opschalen van de transitie naar conceptueel en circulair bouwen.
- Inzet circulaire impactladder bij woningbouwontwikkeling; in 2023 bij minimaal 25 projecten.
- Gemeenten, provincie en marktpartijen werken samen aan het klimaatbestendig en natuurinclusief maken van zowel gebouwen als buitenruimte.

Leefbaarheid

- Het Rijk en de gemeente Arnhem dragen bij aan de Arnhem-Oost aanpak, inclusief Velp Zuid, en delen de ervaringen met de regio.

Totale inzet is randvoorwaardelijk voor slagen woondeal
Partijen onderkennen dat het realiseren van de doelstellingen ambitieus is, afhankelijk is van veel factoren, en in het huidige tijdsgewricht onder druk staat. Alle genoemde activiteiten zijn daarom in samenhang hiervoor minimaal noodzakelijk. In de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley en bijbehorende bestuurlijke afspraken (november 2022) zijn bij de ambities randvoorwaarden benoemd over het toevoegen van 100.000 woningen in beide regio's tot 2040. Ook in het provinciale bod (per brief aan de minister, met kenmerk 2022-006793, d.d. 27 september 2022) zijn randvoorwaarden benoemd, als voorloper op de afspraken met het Rijk. Deze randvoorwaarden gelden ook voor de realisatie van deze woondeal:

- Investeringen in bereikbaarheid
- Financiering van onrendabele toppen
- Voldoende goede ambtelijke capaciteit
- Voldoende stikstofruimte
- Voldoende netcapaciteit op het electriciteitsnet

Met deze woondeal onderkennen de partijen het belang van het invullen van deze randvoorwaarden voor het effectief uitvoeren van de afspraken. Daarbij is continuïteit en versterking van de uitvoeringsorganisatie essentieel om de gewenste ontwikkelingen uit deze woondeal vlot te trekken.

Daarnaast zijn veranderende omstandigheden op zichzelf al reden zijn voor het niet halen de doelen, zoals verder stijgende bouwkosten, een blijvend gebrek aan personeel, of het ontbreken van middelen om onrendabele toppen af te dekken. We erkennen dat (onvoorziene) marktomstandigheden en achterblijvende inzet van partijen van invloed zijn op de voortgang van de bouwproductie. Partijen spreken daarom af met elkaar in gesprek te blijven op basis van gelijkwaardigheid en wederkerigheid, en bereid zijn doelstellingen bij te stellen als deze niet realistisch blijken te zijn.

Leeswijzer bij het vervolg

Dit kerndocument geeft aan waar we met deze woondeal met prioriteit aan werken. Om dit nauwgezet te verankeren in de samenwerking tussen Rijk, provincie en gemeenten is dit in het vervolg uitgewerkt in een 40-tal artikelen/afspraken. Dit is ook van belang voor bovenregionale afstemming en het kunnen invullen van de rollen van alle partijen in de regie op de woonopgave.

Partijen

- Deelnemers aan de Regeling **Groene Metropoolregio,** zijnde de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar, handelend ter uitvoering van het besluit van de colleges van burgemeester en wethouders en middels volmacht rechtsgeldig vertegenwoordigd door de voorzitter van het gemeenschappelijk orgaan Groene Metropoolregio, de heer H.M.F. Bruls, hierna gezamenlijk te noemen: GMR*;
- **Gemeente Arnhem**, op grond van artikel 171 van de Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer. A. Marcouch, burgemeester;
- **Gemeente Nijmegen**, op grond van artikel 171 van de Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer H.M.F. Bruls, burgemeester;
- **Provincie Gelderland**, op grond van artikel 176 van de Provinciewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer P. Kerris, Portefeuillehouder Wonen, hierna te noemen: provincie;
- **Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening**, de heer H. de Jonge, hierna te noemen: minister / Rijk.

** Alle 18 gemeenten samen worden aangeduid als: regio*

Oranje gemarkeerde teksten verwijzen naar het landelijke / provinciale format.

1 Rollen en verantwoordelijkheden

Gemeenten, provincie, waterschappen en Rijk zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de versterking van de regie op de woningbouw en het realiseren van de woningbouwopgave. Alle overheidslagen dragen bij aan de woningbouwopgave vanuit hun specifieke rol in aansluiting op het huis van Thorbecke, en wet- en regelgeving zoals de Woningwet, de Huisvestingswet, de Wet Ruimtelijke Ordening en de Omgevingswet. In aansluiting daarop herbevestigen we het volgende:

- Het **College van B&W** is als eerste bestuursorgaan verantwoordelijk voor de zorg voor de fysieke leefomgeving. In aansluiting daarop zetten de gemeenten zich in voor voldoende bouwlocaties in ruimtelijke plannen voor de realisatie van de woningbouwafspraken uit de regionale woondeals. Met inzet van de wettelijke instrumenten zorgen gemeenten voor de benodigde (harde) plancapaciteit in de verschillende prijssegmenten (sociale huur, middenhuur en betaalbare koop) en voor verlening van omgevingsvergunningen.
- Het **Dagelijks Bestuur van het waterschap** is verantwoordelijk voor een doelmatig waterbeheer. In het Omgevingsplan houdt de gemeenteraad rekening met het waterbelang met het oog op behoud van waterkwaliteit en het voorkomen van wateroverlast, droogte en overstromingen om te komen tot een evenwichtige toedeling van functies aan locatie, onder meer woningbouwlocaties. Daarbij geldt onder meer het uitgangspunt van ‘’water en bodem sturend’’. De concrete uitwerking daarvan vindt plaats in het programma water en bodem sturend.
- De Provinciale Omgevingsvisie, omgevingsverordening en programma[1] vormen het bovenliggende beleidskader en bevat de regels en voorwaarden voor de regionale woonvisies en regionale woningbouwprogramma's. Vanuit deze wettelijke bevoegdheid is het college **van Gedeputeerde Staten van de provincie** verantwoordelijk voor de gebiedsgerichte coördinatie van de (ruimtelijke) doorvertaling van de provinciale woningbouwopgave in regionaal verband met de gemeenten. Het college **van Gedeputeerde Staten van de provincie** stuurt actief op de kwantitatieve en kwalitatieve woningbouwprogrammering, waarbij het kwalitatieve in deze afspraken voor nu vooral de betaalbaarheid betreft. Doel is het toewerken naar meer balans in de woningvoorraad, met een streven naar 30% sociale huurwoningen in de bestaande

[1] PM eventueel in deze voetnoot de desbetreffende documenten per provincie noemen

voorraad op provinciaal niveau, regionaal niveau en lokaal niveau. Daarbij kunnen provincies rekening houden met specifieke situaties in regio's waarbij het toegroeien naar 30% evident niet logisch of haalbaar is. Provincies bevorderen door actieve sturing deze evenwichtige verdeling tussen en in de woondealregio's. Eventueel extra noodzakelijk juridisch instrumentarium zal onderdeel uitmaken van de wet regie volkshuisvesting.

- **De minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening** is verantwoordelijk voor de realisatie van de nationale opgave en stelselverantwoordelijk voor de versterking van het wettelijk instrumentarium voor de medeoverheden om de woningbouwopgave te realiseren en voor ondersteuning van de uitvoering via inzet van (financiële) middelen. De minister stuurt actief op de realisatie van de nationale opgave door intensief en periodiek overleg met medeoverheden en monitoring van de woningbouw. Daarnaast coördineert de minister de opgaven die samenhangen met de woningbouw met de medeoverheden en andere departementen. Zo nodig hakt de minister voor VRO samen met collega-bewindspersonen knopen door.

2 Werkafspraken

2.1 Woningbouwopgave en versnelling

ONZE INZET

- Een gezonde woningmarkt met een woningtekort van 2% in 2030. Daarom zetten we conform de provinciaal bestuurlijke afspraak in op de bouw van minimaal 33.000 woningen tot en met 2030[2]. En richting 2040 zo'n 55.000 woningen. Circa 20.000 van deze woningen worden gerealiseerd in 3 grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties: Nijmegen Stationsgebied, Nijmegen Kanaalzone en de Spoorzone Arnhem Oost en 17.000 woningen in de 17 andere focusgebieden.
- Ophoging van de woningproductie van 3.300 naar zo'n 3.700 woningen per jaar; onder andere door inzet op flexwoningen en ruimte voor alternatieve woonvormen.
- Beter benutten van de bestaande voorraad als (onderbelichte) kans voor het verminderen van de woningnood en het optimaal benutten van de gebouwde omgeving bij de groei van het aantal kleinere huishoudens, als kans voor het vergroten van leefkwaliteit in bestaande wijken, én voor het realiseren van de ambities van de verstedelijkingsstrategie 'meer landschap meer stad'.

AFSPRAKEN

1. Partijen hebben het streven om **33.000 woningen van 2022 tot en met 2030 toe te voegen**; dit betekent een ophoging van de realisatie van nu 3.300 woningen per jaar naar zo'n 3.700 woningen per jaar. Op dit moment is er voor de periode tot en met 2030 voldoende plancapaciteit van minimaal 48.000 woningen, waarvan 13.800 woningen harde plancapaciteit. Deze plancapaciteit ligt geleidelijk boven 130% van de geambieerde nieuwbouw van 33.000 woningen. Daarmee is er in theorie voldoende plancapaciteit en zijn er mogelijkheden om eventueel een grotere productie te realiseren ten behoeve van een toenemende woningbehoefte.

[2] Dit getal is in lijn met de 35.000 woningen uit de Verstedelijkingsstrategie die over een iets andere periode gaat, en is in lijn met het bod dat de provincie aan de rijksoverheid heeft gedaan.

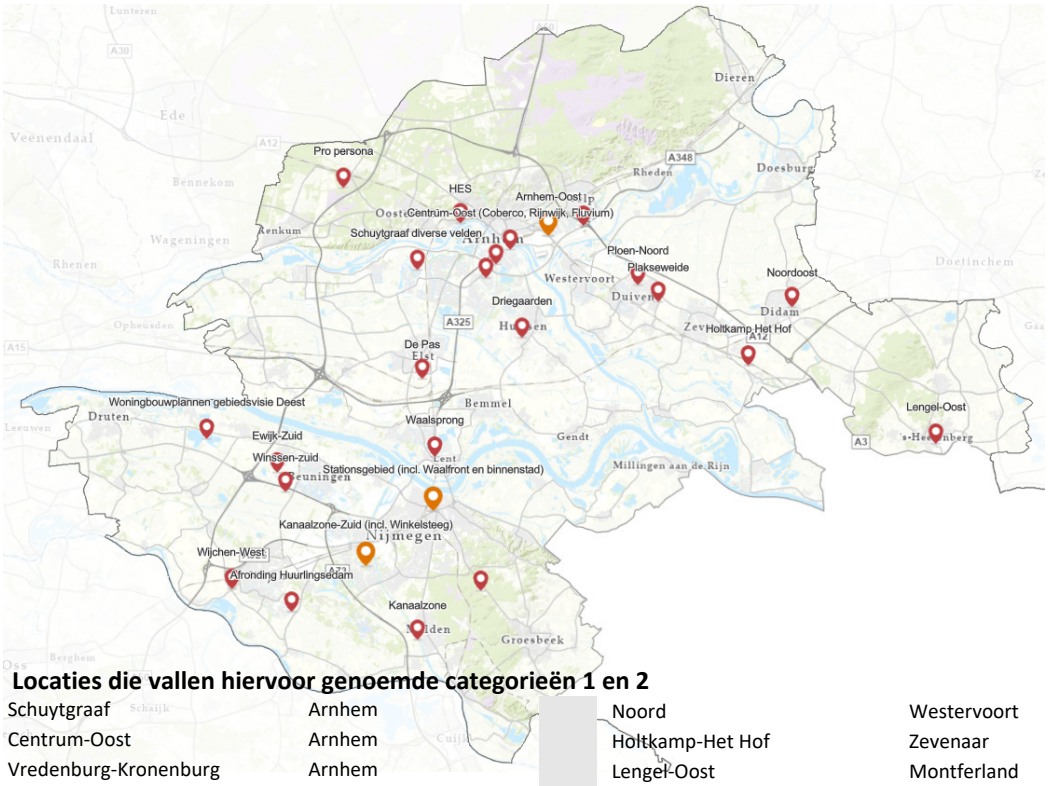
Tabel 1: Regionaal aandeel in de provinciale en nationale opgave

	Te realiseren woningen bruto	*Netto plancapaciteit*	**Betaalbaarheid [1)]** *Sociale huur*	*Midden-huur*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar-heid totaal*	*Woningen door woningcorporaties*
Arnhem	9.500	12.350	2.775	1.300	1.350	5.425	2.775
Berg en Dal	1.160	1.480	370	140	220	730	430
Beuningen	1.240	1.610	260	140	330	720	260
Doesburg	300	390	80	10	120	210	80
Druten	910	1.210	270	50	300	620	240
Duiven	780	1.000	235	40	250	525	235
Heumen	910	1.210	250	130	200	580	190
Lingewaard	1.410	1.860	440	110	270	820	440
Montferland	1.490	1.930	440	30	480	950	360
Mook & Middelaar	360	490	90	20	90	200	80
Nijmegen	13.070	17.010	4.430	2.710	1.610	8.750	4.240
Overbetuwe	1.070	1.425	430	60	320	810	430
Renkum	920	1.200	250	100	110	460	250
Rheden	810	1.060	110	190	350	650	110
Rozendaal	10	10	0	0	0	0	0
Westervoort	530	670	160	120	100	380	110
Wijchen	2.080	2.700	540	110	460	1.110	520
Zevenaar	1.520	1.950	440	120	435	995	440
Totaal	**38.070**	**49.555**	**11.570**	**5.380**	**6.995**	**23.935**	**11.190**
			30%	*14%*	*18%*	*63%*	*29%*

[1)] betaalbaarheid conform definities in afspraak 8.

2. De gemeenten dragen zorg voor **tijdige vaststelling van bestemmings- of omgevingsplannen**, en het afgeven van voldoende vergunningen voor de realisatie van de in tabel 1 benoemde woningbouwopgave in de regio.

3. Partijen **focussen op gebieden** waar een groot aandeel van de regionale productie moet komen. Deze focus moet eraan bijdragen dat de woningproductie in de regio voldoende omvang heeft. Voor deze kansrijke gebiedsontwikkelingen worden ondersteunende middelen vanuit Rijks- en provinciale regelingen met prioriteit ingezet. De gerichte aanpak van exploitatietekorten bij deze gebieden is nodig om de ambities uit deze woondeal waar te kunnen maken: door het afdekken van de publieke onrendabele top en de onrendabele top door een omvangrijker betaalbaar programma. Bij deze focus gaat het om:
   1) Grootschalige NOVEX woningbouwlocaties
      a. Spoorzone Arnhem Oost
      b. Nijmegen Kanaalzone
      c. Nijmegen Stationsgebied
   2) Regionaal significante gebieden die voldoen aan meerdere van onderstaande voorwaarden::
      - met toekenningen vanuit de **Woningbouwimpuls (Wbi) of Mobiliteitsfonds**, waaronder Kanaalzone Heumen, IJsseldistrict Rheden, Kronenburg-Vredenburg Arnhem, Wijchen-West en Ploen-Noord Duiven.
      - **voldoende omvangrijk zijn**: vanaf circa 500 woningen in Arnhem en Nijmegen, vanaf circa 250 woningen buiten deze twee steden.
      - **snel in uitvoering zijn**: start realisatie op afzienbare termijn en met focus vanuit markt (reality-check) en overheid.
      - **regionale betekenis hebben**: vanwege de logische samenhang met de regionale verstedelijkingsstrategie en mobiliteit.
   3) Per gemeente: belangrijke locaties (maatwerk).

Locaties die vallen hiervoor genoemde categorieën 1 en 2

Schuytgraaf	Arnhem	Noord	Westervoort
Centrum-Oost	Arnhem	Holtkamp-Het Hof	Zevenaar
Vredenburg-Kronenburg	Arnhem	Lengel-Oost	Montferland
Nijmeegseweg/Olympus	Arnhem	Didam Noordoost	Montferland
Spoorknoop-Oost (NOVEX)	Arnhem	Kanaalzone-Zuid (NOVEX)	Nijmegen
HES-Klingelbeek	Arnhem-Renkum	Stationsgebied (NOVEX)	Nijmegen
Wolfheze Pro Persona	Renkum	Waalsprong	Nijmegen
IJsseldistrict	Rheden	Ewijk-Zuid/west	Beuningen
Driegaarden	Lingewaard	Winssen-Zuid	Beuningen
De Pas	Overbetuwe	Deest	Druten
Plakseweide	Duiven	Kanaalzone	Heumen
Ploen-Noord	Duiven	Huurlingsedam	Wijchen
		Wijchen-West	Wijchen

Kleine plannen verspreid over de regio behouden hun waarde. De aandacht voor die plannen komt primair vanuit de lokale gemeentelijke inzet en generieke maatregelen. Ook voor deze plannen is financiële ondersteuning voor het afdekken van de onrendabele toppen als gevolg van een groter aandeel betaalbare woningen noodzakelijk.

4. Aanvullend op het bouwprogramma zetten de partners in op extra kansen door:
   - Betere **benutting van de bestaande woningvoorraad**. De vastgoedvoorraad wordt thans suboptimaal benut. Gebouwen staan leeg, of in grote woningen wonen weinig mensen. Sommige woningen sluiten niet aan op de lokale behoefte en is **herstructering of transformatie** gewenst door bijvoorbeeld: vervangende nieuwbouw, sloop en grootschalige renovatie. Gemeenten zetten zich met hulp van provinciale en landelijke regelingen in voor een betere benutting van het herbergend vermogen van de bestaande vastgoedvoorraad. Transformatie van zelfstandige woningen naar woonruimten voor meerdere kleine huishoudens met gemeenschappelijke voorzieningen biedte hierbij kansen: het levert naast meer woonruimte ook “sociale winst” op. Partijen richten zich hierbij op het inventariseren en oplossen van belemmerende regelgeving. De regio zet zich zo in om een nader te bepalen aantal woningen door transformatie te realiseren, waarmee wordt bijgedragen aan de landelijke opgave om 15.000 transformatiewoningen per jaar te realiseren. Dit aantal is onderdeel van de totale opgave opgenomen in tabel 1.
   - **Flexibele en tijdelijke woningen en/of vernieuwende bouwconcepten**, waardoor op een snelle

manier voorzien worden in de woningbehoefte. Regionaal gaat het om circa 1.800 tijdelijke woningen in de periode 2022 tot en met 2030 (zie tabel). Bij een eventueel achterblijvende bouwproductie bieden flex-woningen een passend alternatief, zodat het woningtekort niet oploopt. Mits dit niet ten koste gaat van leefbaarheid, woonkwaliteit, en ruimtelijke kwaliteit. Gemeenten gaan hiertoe in gesprek met grondeigenaren en/of stellen eigen grondposities beschikbaar. Met woningcorporaties maken gemeenten prestatieafspraken over realisatie van deze woningen. Deze tijdelijke woningen worden beschikbaar gesteld aan een brede doelgroep, waaronder internationale medewerkers, studenten, jongeren, spoedzoekers en andere woningzoekenden op de huidige wachtlijsten voor huurwoningen. Gemeenten maken gebruik van de mogelijkheden die de Stimuleringsaanpak Flexwonen van het Rijk biedt, waaronder deelname aan de versnellingskamers en garantstelling voor investeringen (Garantiefonds). Ook de provincie brengt kennisuitwisseling, ondersteuning en garantstelling rond flex-wonen in, als onderdeel van het Actieplan Wonen. Omdat het woningen betreft op tijdelijke locaties stelt het Rijk een herplaatsingsgarantie beschikbaar. Gemeenten, regio en provincie doorlopen een gemeenschappelijke herplaatsingsladder, waarmee de kans vergroot wordt dat na de tijdelijke exploitatie in de betreffende gemeente, regio of provincie een volgende locatie beschikbaar komt voor de flexwoningen. De inzet via de woondeals maakt onderdeel van de herplaatsingsladder uit. De gemeenten Nijmegen (€ 6 mln) en Wijchen (€ 1 mln) hebben reeds gebruik gemaakt van stimuleringsmaatregelen.

Aantallen geplande flex-woningen, zoals in najaar 2022 bekend bij provincie Gelderland

Nijmegen	660
Overbetuwe	325
Arnhem	150
Beuningen	90
Renkum	100
Rheden	30
Duiven	100
Lingewaard	100
Wijchen	150
Zevenaar	30
Montferland	20
Doesburg	15
Druten	60

5. Om de afspraken uit deze woondeal uit te voeren is **aanvullende ambtelijke capaciteit en kennis** in de gehele regio noodzakelijk. Met name in kleine gemeenten ontbreekt het veelal aan specifieke kennis en in de gehele regio speelt een gebrek aan ambtelijke capaciteit. Rijk en provincie ondersteunen de regio bij het invullen van aanvullende expertise (zoals middels het expertteam woningbouw en financiële ondersteuning van een regionale flexpool), met maatregelen uit het provinciale Actieplan Wonen en waar nodig met ambtelijke capaciteit en het verkennen van alternatieve (juridische) instrumenten.

6. Vanwege de grote urgentie van de opgave is het nodig dat woningen sneller worden gerealiseerd; sneller dan de gemiddeld 10 jaar die nu landelijk gebruikelijk is. Het is daarom cruciaal dat er wordt gewerkt aan het **sneller, slimmer en efficiënter inrichten van de processen en procedures** die bij de realisatie van woningbouw van toepassing zijn. Hierbij bezien we het gehele bouwproces. Ook vraagt dit integraal werken van ministeries en binnen de provincie voor een vlotter lopend bouwproces. Ook is het van belang samen een goed participatieproces in te richten, informeel en formeel. Door BZK is in overleg met medeoverheden en marktpartijen een actieplan Versnellen Processen en Procedures opgesteld. Het volgende wordt (regionaal) gezamenlijk opgepakt;
    - Bij de initiatieffase, bij het organiseren van het plan- en realisatieproces, zorgen voor heldere beslismomenten en benodigde mandaten. Dit zorgt voor het efficiënt en binnen termijnen doorlopen van procedures.
    - Versterking van de samenwerking tussen provincie en gemeenten bij het zo efficiënt mogelijk inzetten van de beschikbare ambtelijke capaciteit en expertise. Dit gebeurt via de regionale flexpools en het Actieplan Wonen, en samenwerking met onderwijsinstellingen.
    - Actueel houden van ruimtelijke beleidskaders en beleid rondom participatie en ruimtelijke plannen ten behoeve van een transparant en zorgvuldig proces.

7. De **regionale versnellingstafel** wordt uitgebouwd, zodat afspraken gemaakt kunnen worden om specifieke woningbouwprojecten te versnellen en thematische knelpunten op te lossen.
Naast de provincie, gemeenten en het Rijk, sluiten ook marktpartijen en corporaties, en afhankelijk van

het vraagstuk waterschappen, kennisinstellingen en bewonersorganisaties aan. De Groene Metropoolregio organiseert deze versnellingstafel. Partners aan deze tafel prioriteren met elkaar de te bespreken gebiedsspecifieke thema's. Indien er sprake is van landelijke thema's kunnen deze worden doorgezet naar de landelijke versnellingstafel. Het is van belang bij vertraging samen naar oplossingen te zoeken.

2.2 Betaalbare woningen voor lage en middeninkomens

ONZE INZET

- Vergroting van de beschikbaarheid van woningen voor mensen met lage en middeninkomens, waaronder veel starters. We zorgen in lijn met de nationale doelstellingen voor voldoende betaalbare woningen voor aandachtsgroepen en een evenwichtige spreiding daarvan over de gemeenten.
- Op dit moment is 31% van de woningen in de regio een corporatiewoning. Iedere gemeente zorgt vanaf 2025 binnen de nieuwbouw voor 30% sociale huur en minimaal tussen 35% à 40% middenhuur en betaalbare koop (tot € 355.000).
- Op basis van de uitkomsten van het woningbehoefteonderzoek zet de regio zich in voor realisatie van een deel hiervan als betaalbare koopwoning voor de lagere inkomens of middenhuurwoningen (met een prijs van maximaal € 250.000 of een vergelijkbare acceptabele huurprijs op basis van het inkomen)

AFSPRAKEN

8. Op regionaal niveau werken we toe naar **twee derde deel betaalbare huur- en koopwoningen**. Om dit te bewerkstelligen werkt elke gemeente toe naar een nieuwbouwprogramma met minimaal 67% betaalbare woningen en **minimaal 30% in de sociale huur**. Voor plannen waar per 1 juli 2023 nog geen vastgesteld bestemmingsplan, omgevingsplan of anterieure overeenkomst voor is, geldt dit nieuwbouwprogramma als richtlijn. Hierdoor zal vanaf circa 2025 het programma op lokaal niveau gaan voorzien in de ambitie. De (verdere) invulling van de betaalbare segmenten in de regiogemeenten gebeurt op basis van de behoefte.

   Hierbij gelden de volgende definities:

   - Sociale huurwoningen definiëren we als huurwoningen:
     - met aanvangshuurprijs tot de liberalisatiegrens (€ 763,47, prijspeil 2022),
     - bij nieuwbouwplannen geldt als aanvullende eis dat de woning minimaal 25 jaar met bovenstaande voorwaarden wordt aangeboden (rijkslijn),die wordt toegewezen aan de doelgroep voor sociale huurwoningen conform de Woningwet en ook aan aandachtsgroepen als uitstromers, urgenten en statushouders,
     - en die een kwaliteit hebben die in de corporatiesector gebruikelijk is.
   - Middenhuurwoningen definiëren we als huurwoningen:
     - met een huurprijs boven de liberalisatiegrens en met een maximale prijs, gelijk aan 187 Woningwaarderingsstelsel- punten (€ 1.026, prijspeil 2023). Uitgangspunt is aansluiten bij de bovengrens van het reguleringsvoorstel van middenhuur van het rijk;
     - met een instandhoudingstermijn van minimaal 15 jaar;
     - voor 1 persoonshuishoudens met een inkomen niet hoger dan € 56.527 en voor meerpersoonshuishoudens niet hoger dan € 75.369 (prijspeil 2022 voor huishoudinkomens in 2020)
   - Betaalbare koopwoningen definieert het Rijk als:
     - koopwoningen met een verkoopprijs van maximaal € 355.000
     - bij de inzet van Rijksmiddelen wordt deze prijsgrens gehanteerd.
     - in lijn met het woningbehoefteonderzoek zet de regio zich in voor realisatie van betaalbare koopwoning voor de lagere inkomens met een maximale prijs van € 250.000.
     - de uitkomsten van het woningbehoefteonderzoek zijn richtinggevend voor de verdeling van deze woningen in de regio, waarbij gemeenten voor de 35% à 40% middenhuur- en betaalbare

koopwoningen, waarvan een op basis van het woonbehoefteonderzoek te bepalen deel als middenhuur en / of betaalbare koopwoning voor de lagere inkomens.

Genoemde prijzen worden geïndexeerd conform landelijke normen.

9. Met de percentages sociale huur, middenhuur en betaalbare koopwoningen realiseert de regio 2/3 deel van de productie in het betaalbare segment. Daarbij is er op basis van het **woningbehoefteonderzoek ruimte voor uitwisseling** tussen de segmenten, met dien verstande dat er voldoende sociale huurwoningen en middenhuur en / of betaalbare koopwoningen voor de lagere inkomens worden toegevoegd.

10. Elke gemeente neemt een **fair share** van de regionale opgave. In de Nationale prestatieafspraken met de corporatiesector, VNG en Woonbond is opgenomen dat corporaties verantwoordelijk zijn voor de bouw van nationaal 250.000 sociale huurwoningen en 50.000 middenhuurwoningen. De corporaties in de regio zetten zich in voor de realisatie van 10.000 sociale huurwoningen in de regio Arnhem-Nijmegen. De bijdrage aan middenhuur moet nog nader uitgewerkt worden. Deze aantallen worden, wat betreft de nieuwbouwopgave, leidend voor de lokale prestatieafspraken die gemeenten, corporaties en huurdersorganisaties maken.

    Hiertoe zetten zij de volgende stappen:
    - Partijen (gemeente, provincie en Rijk) zorgen, in lijn met de Nationale prestatieafspraken, voor voldoende steun en locaties om de afgesproken aantallen sociale huurwoningen daadwerkelijk te realiseren.
    - Gemeenten spannen zich maximaal in om toegelaten instellingen in positie te brengen om sociale huurwoningen daadwerkelijk te kunnen realiseren. Zij nemen dit op in hun lokale woonbeleid, informeren bouwgrondeigenaren in hun gemeente hierover, en brengen deze eigenaren actief in onderhandeling met de corporatie(s).
    - Partijen ondersteunen dit verder door het inzetten van reguleringsinstrumentarium, actief grondbeleid, en / of door het afdekken van onrendabele toppen via daartoe bestemde fondsen.

11. Waar de toevoeging van extra sociale huurwoningen aantoonbaar leidt tot sterk bovengemiddelde **leefbaarheidsproblematiek** kan voor die woningbouwlocatie uitgaan worden van een lager aandeel sociale huurwoningen in de nieuwbouw, dit ten behoeve van meer variatie. Zij compenseert dit elders in de gemeente.
    Mocht dit niet mogelijk en ook niet wenselijk zijn vanwege een te eenzijdige sociaal-economische opbouw van de kern met een hoog percentage sociale huur, dan zet de gemeente in op de bouw van extra betaalbare koop- en middenhuurwoningen. Gemeenten onderbouwen dit naar elkaar en naar de provincie. Zij verklaren zich voor die situaties onderling solidair om in totaal regionaal 30% sociale huur in de nieuwbouw te realiseren. De provincie moet in kunnen stemmen met de onderbouwing van deze vorm van maatwerk.

12. In de Nationale Prestatieafspraken tussen Rijk, VNG, Aedes en Woonbond is opgenomen dat het aantal **woningen met een huurprijs tot € 550** (prijspeil 2020) in de totale corporatievoorraad niet afneemt. In de regio Arnhem-Nijmegen had in 2020 naar schatting rond 40% van de corporatiewoningen in de voorraad een huurprijs van € 550 of minder. De inzet bij lokale prestatieafspraken is dat dit niveau tot ten minste 2025 gelijk blijft.

13. Om de woningen in het betaalbare en middensegment bij de juiste doelgroep terecht te laten komen, ze **langjarig betaalbaar te houden en (onder)verhuur te voorkomen** zullen Rijk, provincie en regio expertise delen (bijvoorbeeld via gezamenlijke kennissessies) over instrumenten als zelfbewoningsplicht, opkoopbescherming, kettingbedingen, etc.

2.3 Huisvesting aandachtsgroepen

ONZE INZET

- Voldoende betaalbare woningen voor aandachtsgroepen en een evenwichtige spreiding daarvan over de gemeenten.
- Gezamenlijk inzet voor het huisvesten van jong talent om zo bij te dragen aan de kenniseconomie. Door realisatie van voldoende studentenhuisvesting en inzet op voldoende aanbod voor jonge starters. Wat betreft studentenhuisvesting is het Landelijk Actieplan Studentenhuisvesting (LAS) leidend.

AFSPRAKEN

14. De regio is koploperregio in het kader van het programma **Een thuis voor iedereen**. Dit betekent dat zij voorop loopt als het gaat om het maken van een (regionale) woonzorgvisie en regionale afstemming over de huisvestingsopgave voor aandachtsgroepen. Dit proces pakt de regio op in samenwerking met bewonersorganisaties, woningcorporaties, zorg- en welzijnspartijen. De regio wordt hierin ondersteund door het Rijk, VNG, Provincie, RVO en Platform31. In het programma wonen en zorg voor ouderen en het programma Een thuis voor iedereen zijn als aandachtsgroepen benoemd: ouderen, dak- en thuisloze mensen, statushouders, sociaal en medisch urgenten, uitstromers uit een instelling, internationale medewerkers, woonwagenbewoners en studenten. In de uit te werken regionale woonzorgvisie wordt aandacht besteed aan de huisvestingsopgave en daaraan gerelateerde ondersteunings- en zorgopgave van deze aandachtsgroepen. Daarbij is er ook aandacht ook aandacht voor een goede aansluiting op de leefomgeving en voor afstemming met het Zorgkantoor en de zorgaanbieders. De aanpak van de koploperregio kent de volgende mijlpalen:
    - Eerste kwartaal 2023 is er een analyse van de huisvestingsvraag en het -aanbod voor alle aandachtsgroepen. Daarbij wordt toegewerkt naar een zoveel mogelijk uniforme benadering met gelijke definities. Dit wordt ook onderdeel van het regionale behoefteonderzoek en de monitoring.
    - Dit leidt eind 2023 tot nadere regionale afstemming over de opgave en een regionale woonzorgvisie.
    - De aantallen die hieruit komen worden in een herijking van de woondeal voor 2024 en in prestatieafspraken met woon- en zorgpartijen meegenomen.
    - Alle gemeenten stellen in lijn met het beleidsprogramma ‘Een thuis voor iedereen’ in 2023 lokaal een integrale woonzorgvisie op. Uitgangspunt hierbij is dat elke gemeente haar fair-share neemt in de huisvestingsopgave van aandachtsgroepen (zie afspraken).

    In het kader van de koploperregio werken gemeenten, betrokken partijen en provincie de regionale woonzorgvisie uit. De exacte invulling hiervan moet in 2023 geconcretiseerd worden en vorm en inhoud krijgen.

15. Specifieke aandacht is nodig voor de ondersteuning van de **woonbehoeften van ouderen**. Door de vergrijzing zijn er over twintig jaar naar schatting in heel Nederland 1,6 miljoen 80+ers. Dat is twee keer zoveel als op dit moment. Er is een toenemende behoefte aan woningen die aansluiten bij de wensen van ouderen. In het beleidsprogramma ‘wonen en zorg’ is aangekondigd dat er nationaal behoefte is aan 290.000 woningen geschikt voor ouderen. Het betreft 170.000 nultredenwoningen en 80.000 geclusterde woonvormen die ook geschikt zijn voor ouderen. Ook is er een landelijke opgave voor ca. 40.000 woningen met verpleegzorg op basis van scheiden wonen en zorg (VPT). Deze opgave worden regionaal en lokaal verder uitgewerkt in de woonzorgvisies.

16. Ten behoeve van **studenten** voegt SSH& over de periode 2021 t/m 2030 (netto) minimaal 1.000 eenheden in Nijmegen en minimaal 200 in Arnhem toe. Op basis van het woningbehoefteonderzoek en de Landelijke Monitor Studentenhuisvesting wordt door zowel de gemeente Nijmegen als de gemeente Arnhem – in

overleg met SSH&, onderwijsinstellingen en huurdersorganisatie SPH – gekeken wat de aangepaste ambitie is voor 2024 en verder.

2.4 Klimaatadaptief, conceptueel en circulair bouwen

ONZE INZET

Verduurzamen en toekomstbestendig maken van de bouwsector en vermindering van bouwkosten, doordat circulair en conceptueel bouwen de norm is bij woningbouw. We willen in 2030 komen tot de reductie van 55% tot 60% CO_2-uitstoot (Paris-proof), 50% primaire grondstoffen en 50% uitstoot van stikstof in 2030. Hierop monitoren we periodiek en sturen bij indien nodig. Met klimaatadaptief bouwen en beheren beperken we de overlast van de gevolgen van klimaatverandering. Dit gaat hand in hand met natuurinclusief bouwen.

AFSPRAKEN

17. Partijen werken in nauwe samenwerking met de woningcorporaties en de werkorganisaties Citydeal **conceptueel en circulair bouwen** en Cirkelstad aan een regionaal programma 'Circulair en conceptueel bouwen'. Dit programma bevat concrete 'bouwstenen' die bijdragen aan het versnellen en opschalen van de transitie naar circulair en conceptueel bouwen.
    De regio spant zich in om in 2025 minimaal 25% en in 2030 minimaal 50% van het aantal woningen industrieel te laten bouwen. En om in 2025 minimaal 25% en in 2030 minimaal 50% minder primaire grondstoffen in projecten te gebruiken. Deze verschuiving leidt onder meer tot een betere betaalbaarheid, kortere bouwtijd, minder stikstofuitstoot op de bouwplaats en een betere milieuprestatie.

18. Gemeenten leggen **concrete en meetbare doelstellingen** vast in beleid en projectuitvragen en de regio monitoort de regionale voortgang rondom:
    1. Het verminderen van het gebruik van primaire **grondstoffen**, door toe te werken naar een volledig circulaire bouweconomie op basis van hernieuwbare (biobased) grondstoffen en oneindig kunnen gebruiken van bouwmaterialen.
    2. Het vergroten van de losmaakbaarheid en **hergebruikpotentie** van materialen en grondstoffen.
    3. Het verminderen van het **milieu-effect** van bouwen. Door binnen aanbestedingen in te zetten op het verbeteren van de milieuprestatie tot minimaal een Milieuprestatie Gebouwen (MPG-norm) van 0,5. Aanvullend hierop sturen de gemeenten op de directe CO_2 impact van woningbouw. Dit bereiken zij door aansluiting op landelijke initiatieven en ontwikkelingen, zoals het 'Manifest 2.0 – bouwen binnen de grenzen van onze planeet'.

    We meten op projectniveau en monitoren op regionaal niveau of de woningbouwopgave in lijn is met deze doelstellingen, zodat we indien nodig kunnen bijsturen. We zetten daarvoor de circulaire impactladder als instrument in op projectniveau, onderzoeken welke instrumenten aanvullend nodig en beschikbaar zijn om te sturen op milieu-impact en losmaakbaarheid en breiden de regionale planmonitor uit met duurzaamheidsindicatoren. Daarnaast onderzoeken hoe we aan kunnen sluiten op de landelijke ontwikkeling en implementatie van Het Nieuwe Normaal (HNN) als meetinstrument en dragen we projecten aan voor de projectevaluaties op basis van Het Nieuwe Normaal.

19. De regio adviseert en ondersteunt gemeenten en woningcorporaties en werkt aan een **uniforme werkwijze** in beleid en in projecten (prestatieafspraken, inkoop- en tenderstrategie en -voorwaarden, publiekrechtelijke en privaatrechtelijke instrumenten). Hierdoor wordt een duidelijk signaal en duidelijke verwachtingen aan de markt afgegeven en zijn we als overheden voorspelbaar en betrouwbaar.

20. Gemeenten werken samen aan het creëren van een **level playing field**, en scheppen daarmee de voorwaarden die nodig zijn om conceptueel en circulair bouwen een gelijke kans of voordeel te geven.

Circulair bouwen met biobased of hergebruikte materialen is (op dit moment) vaak nog duurder dan conventionele methodes, zoals betonbouw. Dit maakt dat deze vorm van bouwen op prijs moeilijk kan concurreren met betonbouw, terwijl de maatschappelijke baten (CO_2, stikstof, grondstoffen, gezondheid) wel een stuk hoger liggen. Door CO_2-beprijzing (en waardering) ontstaat inzicht in de maatschappelijke baten van circulair bouwen. Dit inzicht is nodig om eerlijke afwegingen en keuzes binnen projecten te maken.

21. Voor projecten waar gemeentes of corporaties geen grond- of vastgoedeigendom (private gronden) hebben en doelstellingen of prestatie-eisen niet via publiekrechtelijke of privaatrechtelijke weg opgelegd kunnen worden, werkt de regio aan een publiek-privaat '**convenant circulair en conceptueel bouwen**', waarin concrete en bindende afspraken staan over doelstellingen en prestaties op het vlak van circulair en conceptueel bouwen.

22. Gemeenten, provincie en marktpartijen nemen **klimaatbestendigheid** mee in het ontwerp van gebouwen en buitenruimte. Hierbij zijn water en bodem een sturend principe en wordt zo veel mogelijk aangesloten bij de kennis en concepten van het nationale Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie.

Energietransitie en verduurzamen van de bestaande woningvoorraad

23. In navolging op de woondeal uit 2020 werken alle gemeenten in de regio met een **transitievisie warmte**, waarin is opgenomen in welke wijken de gemeenten voor 2030 werken aan de energietransitie.

24. In navolging van de woondeal uit 2020 maken partijen in de wijkuitvoeringsplannen inzichtelijk wat de **investeringen in verduurzaming/ energietransitie** zijn die op gebouweigenaren, huurders en gemeenten afkomen, mede in relatie tot andere benodigde woningaanpassingen. Extra aandacht daarbij verdient het tegengaan van energiearmoede. Rijk, provincie en regio bespreken aan de hand van dit inzicht welke gerichte ondersteuning nodig is. Het verduurzamen van de woningvoorraad moet onverminderd leiden tot betaalbare woningen en mag niet leiden tot hogere woonlasten. Hierover wordt afgestemd met de (regionale) bouw- en installatiebranche.

2.5 Leefbaarheid en stadsvernieuwing

ONZE INZET

- In de eerste woondeal uit 2020 hebben Rijk en regio afspraken gemaakt over het verbeteren van de leefbaarheid in een aantal wijken, met bovenmatige, specifieke en complexe leefbaarheidsproblematiek. Specifiek voor Arnhem Oost zijn de sociaal-maatschappelijke problemen zeer complex: werk, onderwijs, jongeren, veiligheid, ondermijning, zorg en wonen hebben allen, integraal, extra aandacht nodig. Het Rijk, de provincie en de gemeente hebben daarom over Arnhem Oost concrete afspraken gemaakt in het Nationaal Programma Leefbare en Veilige wijken (NPLV) en gaan een langjarige samenwerking aan om de leefbaarheid en veiligheid van de Arnhem-Oost wijken (Arnhemse Broek, Geitenkamp, Klarendal, Malburgen en Presikhaaf) in vijftien tot twintig jaar op orde te brengen en het perspectief van de bewoners te verbeteren. Dit betreft continuering van de afspraken uit 2020.

AFSPRAKEN

25. De regio spant zich in om sterke, **toekomstbestendige en gemengde/gedifferentieerde wijken** te realiseren. In samenwerking met woningcorporaties en marktpartijen wordt gestreefd om meer middenhuur, betaalbare koopwoningen en vrijesectorwoningen toe te voegen in kwetsbare gebieden.

26. De provincie Gelderland draagt bij aan het versterken van toekomstbestendige wijken in de regio door de **inzet van instrumenten en middelen** uit de programma's Wijken van de Toekomst, Integrale Wijkaanpak, SteenGoed Benutten, Leefbaarheid en Klimaatadaptatie.

27. Partijen houden gezamenlijk in het kader van het NPLV een vinger aan de pols of de in 2021-2022 uitgevoerde een **verkenning naar knellende en/of ontbrekende wet- en regelgeving** met betrekking tot de leefbaarheid voldoende navolging krijgt en leidt tot doorbraken. Indien aan de orde en wenselijk kunnen met betrekking hierop pilots naar knellende en/of ontbrekende wet- en regelgeving met betrekking tot de leefbaarheid in Arnhem Oost en Velp-Zuid worden opgezet.

28. De minister en de regio hebben afspraken gemaakt over Arnhem-Oost. Op lokaal niveau draagt Arnhem zorg voor het delen van lessen en het **betrekken van Nijmegen (Kanaalzone) en Velp-Zuid** die kampen met wijken met gelijksoortige opgaven. Op nationaal niveau wordt binnen het NPLV kennis en doorbraken gedeeld en ontsloten via het kennis- en leernetwerk WijkWijzer.

2.6 Verstedelijking en gebiedsontwikkeling

ONZE INZET

- Realisatie van de woningbouwopgave als bouwsteen en binnen de kaders van de gezamenlijke Verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen/Foodvalley.

AFSPRAKEN

29. **Arnhem Nijmegen is samen met Food Valley** aangewezen als één van de zestien NOVEX-gebieden in het land, waar grote ruimtelijke opgaven samen komen en verstedelijking een centrale opgave vormt. Partijen (Rijk, provincies Gelderland en Utrecht, Regio Foodvalley, de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, de 26 regiogemeenten en drie waterschappen) werken sinds 2019 samen aan een gezamenlijke strategie voor de verstedelijking van de regio in de periode tot 2040. Deze is uitgewerkt in het verstedelijkingsconcept 'Meer landschap, meer stad', dat in 2021 door alle gemeenteraden en Staten en in het BO Verstedelijking is vastgesteld. In de verstedelijkingsstrategie wordt de ambitie voor de bouw van 100.000 woningen t/m 2040 uiteengezet. In de woondeals wordt de woningbouwopgave regionaal (voor Foodvalley, en voor Arnhem-Nijmegen) t/m 2030 uiteengezet en uitgewerkt. De regionale woondeals zijn de basis voor de regionale woningbouwprogrammering t/m2030.
    Het verstedelijkingsconcept is het integrerend kader voor de grote ruimtelijke opgaves in de regio. Het verstedelijkingsconcept beschrijft welke voorwaarden en uitgangspunten er zijn voor de ontwikkeling van nieuwe locaties om te wonen en te werken. Daarvoor zijn vier bouwstenen benoemd: leefomgeving, mobiliteit, economie en wonen. Nieuwe woningen worden bij voorkeur binnen bestaand stedelijk gebied geprogrammeerd en nabij (H)OV-knopen. Daarmee worden bestaande steden, regio- en dorpskernen versterkt en wordt tegelijkertijd het landschap gekoesterd. Het doel is leefomgevingen te maken met een menging van functies (wonen/werken/voorzieningen) en voldoende groen (zoals recreatieve uitloopgebieden, sportvelden, natuur en hydrologische buffers). Voor de vier bouwstenen leefomgeving, mobiliteit, economie en wonen zijn de volgende ambities gesteld:
    1) De realisatie van een groene en gezonde leefomgeving voor de inwoners in en om steden en dorpen door een balans in de ontwikkeling van stad en landschap en de realisatie en/of ontsluiting van 5.000 hectare recreatieve uitloopgebieden;
    2) Een goede bereikbaarheid van de woon- en werklocaties dankzij duurzame ontsluiting;
    3) Het streven naar realisatie van voldoende arbeidsplaatsen en werklocaties daarvoor om te komen tot een balans van wonen en werken;
    4) Tot 2040 de realisatie van 100.000 kwalitatief goede en voldoende betaalbare woningen – met name geconcentreerd in de grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties.

    Conform de principes van het verstedelijkingsconcept streven de partijen ernaar om deze woningen te realiseren met een goede omgevingskwaliteit, in een balans tussen stad en land, met bijpassende

werkgelegenheid voor de nieuwe inwoners en op hoogwaardige, duurzame wijze ontsloten. Rijk en regio werken gezamenlijk aan het op orde brengen van de benodigde randvoorwaarden om de realisatie mogelijk te maken met onder andere:

- verplaatsing bedrijvigheid, opheffing hindercirkels,
- aanpak stikstof,
- versterking van het landschap, nieuwe natuur
- bereikbaarheid en energienetwerken (elektra en warmte).

In de ''bestuurlijke afspraken Verstedelijking regio Arnhem Nijmegen Foodvalley" zijn op het BO MIRT Oost 2022 afspraken opgenomen over de realisatie van de doelen en de bijbehorende randvoorwaarden en de verdere samenwerking binnen het NOVEX-gebied Arnhem, Nijmegen, Foodvalley. Zo wordt het ontwikkelperspectief voor het NOVEX-gebied verder uitgewerkt in een verstedelijkingsprogramma.

30. Rijk, provincie en gemeenten zetten gezamenlijk en gecoördineerd menskracht en financiële middelen in op **grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties** Nijmegen Stationsgebied, Nijmegen Kanaalzone en de Spoorzone Arnhem-Oost.

In **Spoorzone Arnhem-Oost** is streven naar het realiseren van 12.000 woningen in de verschillende deelgebieden binnen het grootschalige woningbouwgebied in de periode tot en met 2040. De grootschalige NOVEX-woningbouwlocatie Spoorzone Arnhem-Oost biedt tot en met 2030 ruimte voor de realisatie van 5.400 woningen. Tweederde deel van de woningen die tot en met 2030 wordt gerealiseerd bevindt zich in het betaalbare segment. Hierbij zijn twee deelgebieden onderscheiden: het deelgebied Presikhaaf (rondom de KennisCampus Arnhem) en het deelgebied Rijnpark. In het deelgebied Presikhaaf worden tot en met 2030 2.300 woningen gebouwd. Voor het deelgebied Rijnpark gaan Rijk en regio gezamenlijk de ontwikkelopgave verder verkennen en een gefaseerde ontwikkelstrategie uitwerken.
Het deelgebied Rijnpark van en om het spooremplacement biedt uitstekende kansen voor een grootschalige gebiedsontwikkeling langs de Rijn, dicht tegen het centrum van de stad. Op deze locatie kan een (hoog-)stedelijk milieu worden ontwikkeld. Het deelgebied Presikhaaf leent zich bij uitstek voor het toevoegen van woningen om te komen tot meer gedifferentieerde wijken. Beide woningbouwlocaties dragen daarmee ook nadrukkelijk bij aan de versterking van de leefbaarheid en leefomgeving in Nationaal Programma Leefbaarheid & Veiligheid Arnhem-Oost.
De voortgang van deze grootschalige NOVEX- woningbouwlocatie zal ook besproken worden op de woondealtafel.

In Nijmegen zijn er twee grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties: **Nijmegen Stationsgebied en Nijmegen Kanaalzone**. In de woondeal uit 2020 staat een omvschrijving vand gebieden en de opgaven. Tot en met 2030 worden er in het Stationsgebied circa 3.500 woningen gerealiseerd en 1.000 woningen na 2030. Het aandeel sociaal/middensegment c.q. betaalbaar bedraagt gemiddeld 65%. Vanuit het Mobiliteitsfonds wordt een reservering gedaan voor een taakstellende bijdrage voor een pakket mobiliteitsmaatregelen. Een groot deel van de opgave in het Stationsgebied wordt reeds bekostigd uit eerdere MIRT afspraak (2020) station, Woningbouwimpuls (Wbi) en versnellingsafspraken.

Nijmegen Kanaalzone betreft meerdere bestaande wijken en bedrijfsterreinen langs het Maas-Waalkanaal, waarbij de grootste transformaties in Winkelsteeg en Dukenburg plaatsvinden. Tot en met 2030 worden er in het gebied Kanaalzone-Winkelsteeg circa 4050 woningen gerealiseerd en 400 woningen na 2030, waarvan gemiddeld 65% betaalbaar. Tot en met 2030 worden er in het gebied Dukenburg ca. 1.200 woningen gerealiseerd, waarvan gemiddeld 65% betaalbaar. Vanuit het Mobiliteitsfonds is tijdens het BO MIRT Oost 2022 een reservering gedaan voor een taakstellende bijdrage voor mobiliteitsmaatregelen. De regio zet zich de komende periode in voor het dekken van haar deel van het afgesproken mobiliteitspakket voor de bouw van 8.750 woningen in de periode tot en met 2030 (met inachtneming van het budgetrecht van raden/staten), zodat in het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving 2023 definitieve afspraken kunnen worden vastgesteld.

Conform de principes van het verstedelijkingsconcept streven partijen ernaar deze woningen te realiseren met een goede omgevingskwaliteit, in een balans tussen stad en land, met bijpassende werkgelegenheid voor de nieuwe inwoners en op hoogwaardige, duurzame wijze ontsloten. De gemeente Nijmegen start hiervoor gebiedsontwikkelingen, de voortgang wordt besproken op de Woondeal Tafel.

2.7 Overige thema's

31. In Nederland bevinden zich bijna 4.000 **vakantieparken**, hieronder bevinden zich een grote variëteit, zoals campings, stacaravanparken en bungalowparken. De provincie inventariseert op verzoek van de minister in 2023 in samenwerking met de gemeenten het potentieel van te transformeren vakantieparken in Gelderland en meldt de resultaten daarvan aan de minister. De verantwoordelijkheid voor de daadwerkelijke transformatie van vakantieparken ligt bij de individuele gemeenten en parkeigenaren.

32. **Stikstof:** Stikstofruimte is een belangrijke randvoorwaarde om de woningbouwambities waar te kunnen maken. Daarbij is en blijft het Stikstofregistratiesysteem (SSRS) het instrument om stikstofruimte die vrijkomt centraal te registreren en gericht toe te wijzen aan woningbouwprojecten.
Het Rijk spant zich in voor voldoende stikstofruimte voor woningbouw. Zij stimuleert het gebruik van schoon en emissieloos bouwmaterieel met een bijdrage van een extra €400 miljoen, bovenop de € 500 miljoen die al beschikbaar was. Op de korte termijn (oplevering eerste kwartaal 2023) werkt het Rijk aan de standaardisatie van berekeningen door middel van kengetallen/ vuistregels, met als doel om voor initiatiefnemers de administratieve lasten als gevolg van de extra onderzoeksplicht zoveel mogelijk te beperken. Een volgende stap is om deze standaardisatie te formaliseren in regelgeving. Het Rijk onderzoekt hoe door het breder beschikbaar maken van kennis en kunde capaciteitsproblemen bij gemeenten, provincies en onderzoeksbureaus het hoofd kunnen bieden. Op de langere termijn kan vereenvoudiging van het stelsel van vergunningverlening verhelpen dat kleine woningbouwprojecten vergunningplichtig zijn.
Waar in concrete projecten stikstof een knelpunt lijkt voor versnelling, kan dit knelpunt voorgelegd worden aan de regionale en vervolgens landelijke versnellingstafel.

33. **Elektriciteitsnetwerken en aansluitingen:** Bij tijdig aanvragen van projecten leidt de beschikbare netcapaciteit op het elektriciteitsnet vooralsnog niet tot vertraging van woningbouwprojecten. Om te zorgen voor voortgang in projecten dragen gemeenten zorg voor tijdige aanvragen voor aansluitingen van (woningbouw)projecten bij de netbeheerder. Het Rijk (EZK en BZK) houdt in samenspraak met medeoverheden en netwerkbeheerders vinger aan de pols waar er knelpunten kunnen ontstaan, en spant zich in om eventuele knelpunten tijdig weg te nemen, zodat de woningbouw en de bijbehorende voorzieningen in wijken geen vertragingen oplopen.
Waar in concrete projecten netcapaciteit een knelpunt lijkt voor versnelling, kan dit knelpunt voorgelegd worden aan de regionale en vervolgens landelijke versnellingstafel.
De P-MIEK-tafels zijn het platform om knelpunten ten aanzien van het netwerk en het aansluiten aan de orde te stellen. Regionale en landelijke versnellingstafels leggen hun signalen neer bij deze tafels. Mocht er een te grote netwerkvraag zijn om op te lossen in de P-MIEK-tafels, dan agenderen deze tafels dit bij het landelijke MIEK overleg.

34. **Woningcorporaties** Gemeenten zien in de corporaties hun eerste partner als het gaat om realisatie van sociale huurwoningen. Zij nodigen de corporaties uit om samen met hen de aanpak vorm te geven om corporaties beter in positie in te brengen bij gebiedsontwikkelingen, en daarbij concreet invulling te geven aan een efficiënte en effectieve samenwerking en procedures. De samenwerking behelst niet alleen de

nieuwbouw, maar ook de verbetering van de bestaande voorraad, leefbaarheid en thema's als bijzondere woonvormen.

35. **Water en bodem sturend:** Partijen in deze woondeal spannen zich in om het water- en bodemsysteem sturend te laten zijn bij gebiedsontwikkeling en locatiekeuze. Hiertoe worden waterschappen vroegtijdig in het planvormingsproces betrokken. Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat werkt verder richtinggevende uitspraken en randvoorwaarden uit in het programma 'Water en Bodem Sturend'.

3 Uitvoering en samenwerking

3.1 Monitoring en rapportage

36. De voortgang ten aanzien van de wederkerige bestuurlijke afspraken wordt **gemonitord** met de interbestuurlijke landelijke monitor voortgang woningbouw. Daarover is bestuurlijk afgesproken dat het doel van de monitor is enerzijds het voorzien van de (semi)overheden in informatie over plancapaciteit (woningbouwplannen), de voortgang van de woningbouw en opgeleverde (gerealiseerde) woningen. Anderzijds draagt de monitor bij aan inzicht in eventuele knelpunten en in informatie in verband met voor de woningbouw noodzakelijke opgaven teneinde deze te kunnen oplossen. Voor de monitoring is het relevant dat er overeenstemming is over de te gebruiken definities en dat (eenduidige en betrouwbare) data beschikbaar zijn voor relevante indicatoren (onder andere gerealiseerde sociale woningen). Het Ministerie van BZK zet zich hiervoor in, in afstemming met provincies en gemeenten.

    In de Groene Metropoolregio wordt jaarlijks de planvoorraad, de bouwproductie en toevoegingen in de bestaande voorraad gemonitord en besproken met marktpartijen en woningcorporaties. Deze monitor is in beginsel algemeen toegankelijk.

    Het regionaal monitoringssysteem is een dynamisch systeem dat aanpasbaar is en kwantitatieve en kwalitatieve wijzigingen in de planvoorraad snel op kaart inzichtelijk maakt. Periodiek wordt de landelijke monitor voortgang woningbouw van VNG, IPO en BZK voorzien van geactualiseerde gegevens uit deze regionale monitor.

    Het regionale monitoringssysteem gaat over de breedte van de woondeal. Daarmee groeit de monitor mee met de opgaven waarvoor de regio staat. Als voorbeeld: zo moet de monitor inzicht gaan bieden in de duurzaamheidsprestaties van onze woningbouwopgave in lijn met de duurzaamheidsdoelstellingen, zodat we indien nodig kunnen bijsturen. De regionale monitor sluit zoveel mogelijk aan op de uniforme definities van de landelijke monitor voortgang woningbouw.

37. Opgebouwde **ervaringen met de woondeal deelt de regio** met aan andere delen van Gelderland en het land, zodat leereffecten van de woondeal breed gedeeld worden. Te denken is aan ervaringen met monitoring, flexpools of samenwerking.

3.2 Overlegstructuur

38. Om gezamenlijk zicht te houden op de voortgang van de uitvoering van de voorliggende bestuurlijke afspraken voeren we **periodiek overleg** over de realisatie van de woningbouwopgave tussen het Ministerie van BZK, provincie Gelderland en de regio. Dit overleg bestaat minimaal uit de volgende onderdelen:
    a. Een regulier overleg op ambtelijk niveau (**kernteam**) tussen accounthouders vanuit het Ministerie van BZK, provincie Gelderland, de Groene Metropoolregio, gemeenten Arnhem en Nijmegen vindt maandelijks plaats, of zoveel vaker als nodig is.

b. Een **BO Woondeal** tussen de directeur Woningbouw en bestuurders van provincie Gelderland, van de stedelijke gemeenten en bestuurlijke vertegenwoordigers van de Groene Metropoolregio vindt periodiek plaats. Afgevaardigden uit de woondealregio's waar het Ministerie van BZK op ambtelijk niveau aan tafel zit, sluiten aan bij dit provinciale overleg. Via het kernteam, het provinciale versnellingsteam en de taskforce nieuwbouw woningcorporaties en tafels als de landelijke versnellingstafel worden eventuele knelpunten in het BO Woondeal geagendeerd. Het BO Woondeal wordt voorbereid door directeuren / managers van de genoemde partijen.
c. De bestuurlijke afspraken worden **jaarlijks herijkt**. De prognose voor de woningbouwbehoefte tot 2030 wordt jaarlijks bijgewerkt. De richtinggevende doelstelling voor de woningbouwproductie per jaar tot 2030 wordt bijgewerkt op basis van de gerealiseerde bouwproductie en ontwikkeling van de woningvoorraad. In 2023 wordt de herijking gepland na het beschikbaar komen van de volgende prognose van de woningbouwbehoefte en het provinciaal ruimtelijk arrangement, waarbij in de herijking ook randvoorwaarden zoals water en bodem, stikstof, geluid aan bod kunnen komen. Daarnaast wordt in 2023 eenmalig een tussenbalans opgemaakt ten aanzien van het provinciale aandeel in de nationale opgave na het afsloten van de woondeals. Waar nodig wordt deze tussenbalans bestuurlijk besproken.
d. Vanuit de **taskforce nieuwbouw woningcorporaties en tafels als de landelijke versnellingstafel** agenderen partijen waar nodig eventuele knelpunten in ambtelijke en directeuren en bestuurlijke overleggen.

39. Doel is door monitoring en intensief en kort-cyclisch ambtelijk en bestuurlijk overleg goed **zicht te krijgen en te houden op de uitvoering**. Hierdoor signaleren we vroegtijdig wanneer de voortgang van de woningbouw en de uitvoering van de bestuurlijke afspraken stokt. Wanneer (gezamenlijk) wordt geconstateerd dat de voortgang stokt, stellen we gezamenlijk vast wat de achterliggende oorzaken daarvan zijn (*fact finding*). Op basis daarvan worden de benodigde en gewenste acties in gang gezet. Hierbij kan ondersteuning worden ingeschakeld van de landelijke versnellingstafel, tafels van andere ministeries of via onder andere de taskforce nieuwbouw woningcorporaties of expertteams. Uitgangspunt is: 'los het op, of schaal het op'.
Hierbij kunnen bestuurlijke of in het uiterste geval juridische interventies nodig zijn. Bestuurlijk overleg blijft het uitgangspunt. Juridische interventie vindt plaats door de naastgelegen overheid in aansluiting bij het huis van Thorbecke. Via de woondeals kunnen alle partijen die in de keten zijn betrokken bij de woningbouw - zoals marktpartijen, corporaties, zorgkantoren - hun knelpunten agenderen. Dit kan ook via andere tafels zoals de taskforce nieuwbouw woningcorporaties en de landelijke versnellingstafel.

3.3 Ondersteuning

40. Realisatie van de woningbouwopgave is complex, met invloed en afhankelijkheid van veel direct en indirect betrokken (bouw)partijen en externe factoren, waaronder prijsontwikkelingen, de rente en de beschikbaarheid van locaties, bouwmaterialen, bouwpersoneel en energie-infrastructuur.
Kritische succesfactoren dienen aangepakt te worden om de realisatie van de woningbouwopgave mogelijk te maken. Hiervoor is inzet vanuit het Rijk nodig en vanuit provincie en gemeenten. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen generieke en locatie-specifieke ondersteuning.

41. De generieke **ondersteuning** voor de Groene Metropoolregio bestaat uit:
    - Het Rijk ondersteunt in het opstellen en uitvoeren van de regionale woondeal middels procesgeld. Dit geld kan onder meer gebruikt worden voor de inhuur van capaciteit om gemeenten en provincies te ondersteunen bij het opstellen en uitvoeren van de woondeal. Dit procesgeld wordt uitgekeerd

via de provincies. De provincie is verantwoordelijk voor de verdeling van dit geld over de verschillende woondealregio's.
- Via het Actieplan Wonen ondersteunt de provincie gemeenten bij het realiseren van de woningbouwopgave.
- De provincie werkt in het voorjaar 2023 uit hoe zij de noodzakelijke bijdrage voor de continuering en versterking van de uitvoeringsorganisatie van deze woondeal vorm geeft, uitgaande van de geformuleerde ambities.

42. In bijlage 3 wordt locatie-specifiek bij de **sleutelprojecten** aangegeven op welke wijze Rijk en provincie ondersteunen in de realisatie van de regionale woningbouwopgave.

Bijlagen:

Bijlage 1: Provinciale woningbouwopgave

De woningbouwopgave 2022 zoals vastgesteld in de 'Provinciale woningbouwafspraken 2022-2030 provincie Gelderland' op 13 oktober 2022. Het gaat in totaal om 100.000 huizen, waarvan minimaal 60% betaalbaar en inclusief minimaal 28% sociale huurwoningen.

			Betaalbaarheid				
	Te realiseren woningen bruto	*Netto plan-capaciteit*	*Sociale huur[3]*	*Midden-huur[4]*	*Betaalbare koop[5]*	*Betaalbaar-heid totaal*	*Woningen door woningcorporaties*
2022	11.100	13.200	3.400	1.300	2.100	6.800	2.200
2023	12.800	15.700	3.700	1.500	2.600	7.800	3.300
2024	12.400	17.300	3.100	1.000	3.100	7.200	2.600
2025	13.500	13.300	3.500	1.400	3.100	8.000	2.700
2026	11.600	11.400	3.200	1.300	2.700	7.200	2.800
2027	10.100	10.600	2.900	1.000	2.400	6.300	2.600
2028	9.500	9.800	2.600	900	2.300	5.800	2.500
2029	9.500	8.500	2.600	900	2.200	5.700	2.400
2030	9.500	4.800	2.500	1.000	2.100	5.600	2.200
Totaal	**100.000**	**104.600**	**27.500**	**10.300**	**22.600**	**60.400**	**23.300**
	100%	*105%*	*28%*	*10%*	*23%*	*60%*	*23%*

Het college van GS heeft in haar bod aan de minister van 29 september 2022 aangegeven dat het voor realisatie van de opgave nodig is dat het Rijk tegemoet komt aan vier randvoorwaarden:

A. Investeringen in bereikbaarheid
   Grootschalige woningbouw vereist verbetering van de bereikbaarheid. Want als er meer mensen in een regio gaan wonen, gaan er meer mensen gebruik maken van de trein, de bus, fietspaden en wegen. Om de woningbouwopgave verantwoord te realiseren, is steun nodig voor diverse bereikbaarheidsknelpunten in Gelderland.
B. Financiering van onrendabele toppen
   Bij woningbouw is er vaak extra geld nodig om daadwerkelijk betaalbare woningen te realiseren. Cofinanciering vanuit de rijksoverheid van deze onrendabele toppen is een randvoorwaarde om betaalbare woningbouw in Gelderland mogelijk te maken. Er is waardering voor de Woningbouwimpuls, maar er is langjarig meer budget nodig en meer zekerheid over waar dit instrument daadwerkelijk gaat bijdragen aan de opgave.
C. Voldoende goede ambtelijke capaciteit
   Voor de woningbouw is het belangrijk dat er structureel financiën beschikbaar komen om de ambtelijke capaciteit van gemeenten te vergroten. Onderzoeken laten zien dat hier een groot en reëel knelpunt ligt. Ook zijn nieuwe HR-instrumenten ten bate van instroom nodig en mensen moeten over voldoende competenties en doorzettingskracht beschikken.
D. Voldoende stikstofruimte
   Zonder stikstofruimte kan voor veel woningen geen vergunning worden verleend. Omdat Gelderland bijna de helft van alle stikstofgevoelige Natura 2000 binnen haar grenzen heeft, is voldoende

[3] Huurwoningen tot de sociale huurgrens van circa 763 euro per maand.
[4] Huurwoningen van de sociale huurgrens van circa 763 euro tot maximaal 1.000 euro per maand.
[5] Betaalbare koop zijn conform het beleid van de minister woningen tot 355.000 euro, dit is gelijk aan de grens van de Nationale Hypotheek Garantie in 2022. Diverse gemeenten vinden dit niet voldoende betaalbaar en hanteren daarnaast ook een lagere prijsgrens.

stikstofruimte onmisbaar. Dit speelt vooral rond de Veluwe: bij Arnhem, Ede, Harderwijk en Apeldoorn. Het college van GS roept het kabinet op haar toezegging na te komen om te zorgen voor voldoende stikstofruimte voor de woningbouw.

Daarbij is afgesproken dat de minister voor VRO de opgaven coördineert die samenhangen met woningbouw en zich maximaal inzet voor tegemoetkoming aan de randvoorwaarden.

Bijlage 2: Woningbouwopgave per gemeente (130%)

Onderverdeling per gemeente van tabel 1 (paragraaf 2.1) op basis van 'reality-check' t.b.v. bod provincie oktober 2022. Subtotalen afgerond. In periode 2026 t/m 2030 gemiddelden per jaar genomen.

Arnhem

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	800	40	760	1.040	1.040
2023	800	X	800	1.040	1.040
2024	900	X	900	1.170	1.170
2025	1.000	X	1.000	1.300	750
2026	1.200	80	1.120	1.560	0
2027	1.200	X	1.200	1.560	0
2028	1.200	X	1.200	1.560	0
2029	1.200	X	1.200	1.560	0
2030	1.200	X	1.200	1.560	0
Totaal	**9.500**	**120**	**9.380**	**12.350**	**4.000**
	xx%	*xx%*	*xx%*	*xx%*	*xx%*

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	225	225	90	X	50	365
2023	225	225	140	X	50	415
2024	225	225	170	X	50	445
2025	300	300	150	X	100	550
2026	360	360	150	X	220	730
2027	360	360	150	X	220	730
2028	360	360	150	X	220	730
2029	360	360	150	X	220	730
2030	360	360	150	X	220	730
Totaal	**2.775**	**2.775**	**1.300**	**X**	**1.350**	**5.425**
	29%	xx%	14%	xx%	14%	57%

Berg en Dal

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	80		80	100	100
2023	100		100	140	120
2024	110	5	105	140	30
2025	120		120	150	0
2026	150	10	140	190	0
2027	150		150	190	0
2028	150	10	140	190	0
2029	150		150	190	0
2030	150		150	190	0
Totaal	**1.160**	**25**	**1.135**	**1.480**	**250**
	xx%	*xx%*	*xx%*	*xx%*	*xx%*

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	10	10	10	0	10	30
2023	30	30	10	0	20	60
2024	40	40	10	5	20	70
2025	40	40	10	5	20	70
2026	50	50	20	10	30	100
2027	50	50	20	10	30	100
2028	50	50	20	10	30	100
2029	50	50	20	10	30	100
2030	50	50	20	10	30	100
Totaal	**370**	**370**	**140**	**60**	**220**	730
	32%	*32%*	12%	*5%*	19%	63%

Wat betreft de sloop van corporatiewoningen gaat het over 25 woningen in de periode van 2022 tot en met 2030.

Beuningen

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	70	X	70	90	90
2023	140	X	140	180	120
2024	80	X	80	100	30
2025	150	X	150	190	0
2026	160	X	160	210	0
2027	160	X	160	210	0
2028	160	X	160	210	0
2029	160	X	160	210	0
2030	160	X	160	210	0
Totaal	**1.240**	**X**	**1.240**	**1.610**	**240**
	xx%	*xx%*	*xx%*	*xx%*	*xx%*

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	30	30	0	x	0	30
2023	50	50	20	x	10	80
2024	10	10	10	x	20	40
2025	20	20	10	x	50	70
2026	30	30	20	x	50	100
2027	30	30	20	x	50	100
2028	30	30	20	x	50	100
2029	30	30	20	x	50	100
2030	30	30	20	x	50	100
Totaal	**260**	**260**	**140**	**X**	**330**	**720**
	21%	*21%*	11%	*xx%*	27%	59%

Doesburg

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	30	X	30	40	40
2023	60	X	60	70	10
2024	20	20	0	25	0
2025	40	40	0	55	0
2026	30	X	30	40	0
2027	30	X	30	40	0
2028	30	X	30	40	0
2029	30	X	30	40	0
2030	30	X	30	40	0
Totaal	**300**	**60**	**240**	**390**	**50**
	xx%	*xx%*	*xx%*		*xx%*

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	20	20	0	x	10	30
2023	10	10	10	x	10	30
2024	10	10	0	x	0	10
2025	40	40	0	x	0	40
2026	0	0	0	x	20	20
2027	0	0	0	x	20	20
2028	0	0	0	x	20	20
2029	0	0	0	x	20	20
2030	0	0	0	x	20	20
Totaal	**80**	**80**	**10**	**X**	**120**	**210**
	27%	27%	3%	*xx%*	40%	70%

Wat betreft de sloop van corporatiewoningen gaat het over 60 woningen in de periode van 2022 tot en met 2030.

Druten

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	80	X	80	100	30
2023	70	X	70	90	150
2024	130	X	130	170	150
2025	230	X	230	300	10
2026	80	X	80	110	0
2027	80	X	80	110	0
2028	80	X	80	110	0
2029	80	X	80	110	0
2030	80	X	80	110	0
Totaal	**910**	**X**	**910**	**1.210**	**340**
	xx%	*xx%*	*xx%*	*xx%*	*xx%*

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	0	0	0	x	60	60
2023	10	10	0	x	30	40
2024	40	40	0	x	30	70
2025	120	100	0	x	30	150
2026	20	70	10	x	30	60
2027	20	20	10	x	30	60
2028	20	0	10	x	30	60
2029	20	0	10	x	30	60
2030	20	0	10	x	30	60
Totaal	**270**	**240**	**50**	**X**	**300**	620
	30%	27%	5%	*xx%*	33%	68%

Duiven

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	60	X	60	80	60
2023	70	X	70	90	70
2024	40	X	40	50	40
2025	110	X	110	140	0
2026	100	X	100	130	0
2027	100	X	100	130	0
2028	100	X	100	130	0
2029	100	X	100	130	0
2030	100	X	100	130	0
Totaal	**780**	**X**	**780**	**1.000**	**170**
	xx%	*xx%*	*xx%*	*xx%*	*xx%*

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	20	20	10	x	0	30
2023	30	30	10	x	10	50
2024	20	20	0	x	10	30
2025	40	40	0	x	30	70
2026	25	25	0	x	40	65
2027	25	25	5	x	40	70
2028	25	25	5	x	40	70
2029	25	25	5	x	40	70
2030	25	25	5	x	40	70
Totaal	235	235	40	X	250	525
	30%	30%	5%	xx%	32%	67%

Heumen

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	60	X	60	80	60
2023	50	X	50	70	30
2024	120	60	60	160	10
2025	80	X	80	100	0
2026	120	X	120	160	0
2027	120	X	120	160	0
2028	120	X	120	160	0
2029	120	X	120	160	0
2030	120	X	120	160	0
Totaal	**910**	**X**	**850**	**1.210**	**100**
	xx%	*xx%*	*xx%*	*xx%*	*xx%*

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	20	20	0	x	20	30
2023	20	20	20	x	10	40
2024	40	30	10	x	10	60
2025	20	20	0	x	10	20
2026	30	20	20	x	30	80
2027	30	20	20	x	30	80
2028	30	20	20	x	30	80
2029	30	20	20	x	30	80
2030	30	20	20	x	30	80
Totaal	**250**	**190**	**130**	**X**	**200**	**550**
	27%	*xx%*	14%	*xx%*	22%	60%

Lingewaard

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	120	20	100	160	120
2023	210	X	210	270	200
2024	230	90	140	300	0
2025	250	X	250	330	0
2026	120	X	120	160	0
2027	120	X	120	160	0
2028	120	X	120	160	0
2029	120	X	120	160	0
2030	120	X	120	160	0
Totaal	**1.410**	**X**	**1.300**	**1.860**	**320**
	xx%	*xx%*	*xx%*	*xx%*	*xx%*

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	20	20	0	x	30	50
2023	20	20	20	x	40	70
2024	20	20	20	x	50	90
2025	130	130	20	x	50	230
2026	50	50	10	x	20	100
2027	50	50	10	x	20	100
2028	50	50	10	x	20	100
2029	50	50	10	x	20	100
2030	50	50	10	x	20	100
Totaal	**440**	**440**	**110**	**X**	**270**	**940**
	31%	31%	8%	*xx%*	19%	67%

Montferland

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	120	10	120	150	90
2023	150	X	150	200	160
2024	180	10	170	230	50
2025	190	X	190	250	10
2026	170	X	170	220	10
2027	170	X	170	220	10
2028	170	X	170	220	10
2029	170	X	170	220	10
2030	170	X	170	220	10
Totaal	**1.490**	**X**	**1.470**	**1.930**	**360**
	xx%	*xx%*	*xx%*	*xx%*	*xx%*

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	40	30	0	x	50	80
2023	40	30	0	x	50	80
2024	60	50	20	x	70	150
2025	50	50	10	x	60	120
2026	50	40	0	x	50	100
2027	50	40	0	x	50	100
2028	50	40	0	x	50	100
2029	50	40	0	x	50	100
2030	50	40	0	x	50	100
Totaal	**440**	**360**	**30**	**X**	**480**	**930**
	30%	24%	2%	*xx%*	32%	62%

Mook en Middelaar

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	20	X	20	30	30
2023	40	X	40	50	50
2024	80	X	80	110	
2025	80	X	80	100	
2026	60	X	60	80	
2027	20	X	20	30	
2028	20	X	20	30	
2029	20	X	20	30	
2030	20	X	20	30	
Totaal	**360**	**x**	**360**	**490**	**80**
	xx%	*xx%*	*xx%*	*xx%*	*xx%*

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	5					5
2023	15	10				15
2024	45	45				45
2025			20		40	60
2026	5	5			10	15
2027	5	5			10	15
2028	5	5			10	15
2029	5	5			10	15
2030	5	5			10	15
Totaal	**90**	**80**	**20**	**X**	**90**	**200**
	25%	22%	6%	*xx%*	25%	56%

Nijmegen

	*Te realiseren woningen bruto**	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	1.230	180	1.050	2.900	2.230
2023	1.990	X	1.990	1.940	1490
2024	1.250	160	1.090	970	750
2025	1.650	X	1.650	2.150	1040
2026	1.390	X	1.390	1.810	610
2027	1.390	X	1.390	1.810	610
2028	1.390	X	1.390	1.810	610
2029	1.390	X	1.390	1.810	610
2030	1.390	X	1.390	1.810	610
Totaal	**13.070**	**350**	**12.720**	**17.010**	**8.560**
	xx%	*xx%*	*xx%*	*xx%*	*xx%*

	*Sociale huur totaa*l*	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	720	700	520	x	130	1.360
2023	460	440	200	x	180	840
2024	130	100	80	x	150	370
2025	520	500	360	x	250	1.130
2026	520	500	310	x	180	1.020
2027	520	500	310	x	180	1.020
2028	520	500	310	x	180	1.020
2029	520	500	310	x	180	1.020
2030	520	500	310	x	180	1.020
Totaal	**4.430**	**4.240**	**2.710**	**X**	**1.610**	**8.800**
	34%	*xx%*	21%	*xx%*	12%	67%

* inclusief 1.000 eenheden voor studenten SSH&

Overbetuwe

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	140	10	130	180	140
2023	120	X	120	160	120
2024	240	X	240	320	70
2025	270	X	270	345	0
2026	60	X	60	85	0
2027	60	X	60	85	0
2028	60	X	60	85	0
2029	60	X	60	85	0
2030	60	X	60	85	0
Totaal	**1.070**	**X**	**1.060**	**1.425**	**330**
	xx%	*xx%*	*xx%*	*xx%*	*xx%*

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	20	20	20	x	50	100
2023	60	60	20	x	50	120
2024	80	80	20	x	20	110
2025	80	80	0	x	100	180
2026	40	40	0	x	20	60
2027	40	40	0	x	20	60
2028	40	40	0	x	20	60
2029	40	40	0	x	20	60
2030	40	40	0	x	20	60
Totaal	**430**	**430**	**60**	**X**	**320**	**810**
	40%	40%	6%	*xx%*	30%	76%

Renkum

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	10	X	10	10	10
2023	70	X	70	90	90
2024	120	X	120	150	150
2025	120	X	120	150	150
2026	120	X	120	160	0
2027	120	X	120	160	0
2028	120	X	120	160	0
2029	120	X	120	160	0
2030	120	X	120	160	0
Totaal	**920**	**X**	**920**	**1.200**	**400**
	xx%	*xx%*	*xx%*	*xx%*	*xx%*

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	0	0	0	x	0	0
2023	10	10	10	x	20	30
2024	20	20	20	x	20	60
2025	20	20	20	x	20	60
2026	40	40	10	x	10	60
2027	40	40	10	x	10	60
2028	40	40	10	x	10	60
2029	40	40	10	x	10	60
2030	40	40	10	x	10	60
Totaal	**250**	**250**	**100**	**X**	**110**	**450**
	27%	27%	11%	*xx%*	12%	49%

Rheden

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	90	20	70	120	90
2023	70	X	70	90	60
2024	0	10	-10	0	0
2025	150	X	150	200	80
2026	100	X	100	130	0
2027	100	X	100	130	0
2028	100	X	100	130	0
2029	100	X	100	130	0
2030	100	X	100	130	0
Totaal	**810**	**X**	**780**	**1.060**	**230**
	xx%	*xx%*	*xx%*	*xx%*	*xx%*

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	20	20	20	x	20	50
2023	20	20	20	x	10	50
2024	0	0	0	x	0	0
2025	20	20	50	x	70	140
2026	10	10	20	x	50	70
2027	10	10	20	x	50	70
2028	10	10	20	x	50	70
2029	10	10	20	x	50	70
2030	10	10	20	x	50	70
Totaal	**110**	**110**	**190**	**X**	**350**	**590**
	14%	14%	23%	*xx%*	43%	73%

Rozendaal

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	10	X	10	10	10
2023	0	X	0	0	0
2024	0	X	0	0	0
2025	0	X	0	0	0
2026	0	X	0	0	0
2027	0	X	0	0	0
2028	0	X	0	0	0
2029	0	X	0	0	0
2030	0	X	0	0	0
Totaal	**10**	**X**	**10**	**10**	**10**
	xx%	*xx%*	*xx%*	10	*xx%*

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	0	0	0	x	0	0
2023	0	0	0	x	0	0
2024	0	0	0	x	0	0
2025	0	0	0	x	0	0
2026	0	0	0	x	0	0
2027	0	0	0	x	0	0
2028	0	0	0	x	0	0
2029	0	0	0	x	0	0
2030	0	0	0	x	0	0
Totaal	**0**	**0**	**0**	**X**	**0**	**0**
	0%	0%	0%	*xx%*	0%	0%

Westervoort

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	50	10	40	60	40
2023	60	X	60	80	40
2024	60	X	60	80	0
2025	60	X	60	80	0
2026	60	X	60	75	0
2027	60	X	60	75	0
2028	60	X	60	75	0
2029	60	X	60	75	0
2030	60	X	60	75	0
Totaal	**530**	**X**	**520**	**670**	**80**
	xx%	*xx%*	*xx%*	*xx%*	*xx%*

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	0	0	20	x	20	40
2023	20	20	20	x	10	40
2024	20	20	20	x	10	40
2025	20	20	10	x	10	40
2026	20	10	10	x	10	30
2027	20	10	10	x	10	30
2028	20	10	10	x	10	30
2029	20	10	10	x	10	30
2030	20	10	10	x	10	30
Totaal	**160**	**110**	**120**	**X**	**100**	**310**
	30%	*xx%*	23%	*xx%*	19%	58%

Wijchen

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	70	10	60	90	90
2023	180	X	180	230	230
2024	270	X	270	350	300
2025	290	X	290	380	130
2026	190	X	190	250	0
2027	270	X	270	350	0
2028	270	X	270	350	0
2029	270	10	260	350	0
2030	270	X	270	350	0
Totaal	**2.080**	**X**	**2.060**	**2.700**	**750**
	xx%	*xx%*	*xx%*	*xx%*	*xx%*

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	50	50	0	x	0	50
2023	50	50	0	x	50	100
2024	40	40	10	x	60	110
2025	60	50	20	x	80	160
2026	70	70	20	x	50	140
2027	70	70	10	x	60	140
2028	70	70	20	x	50	140
2029	70	60	10	x	60	140
2030	60	60	20	x	50	130
Totaal	**540**	**520**	**110**	**X**	**460**	**1.110**
	26%	*25%*	5%	*xx%*	22%	53%

Zevenaar

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	80	X	80	100	80
2023	190	25	165	250	220
2024	270	X	270	350	210
2025	230	20	210	300	180
2026	150	X	150	190	50
2027	150	X	150	190	25
2028	150	X	150	190	10
2029	150	X	150	190	0
2030	150	X	150	190	0
Totaal	**1.520**	**45**	**1.475**	**1.950**	**775**
	xx%	*xx%*	*xx%*	*xx%*	*xx%*

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	10	10	0	x	20	30
2023	90	90	0	x	50	140
2024	70	70	60	x	50	180
2025	40	40	0	x	100	140
2026	50	50	0	x	75	125
2027	45	45	15	x	35	95
2028	45	45	15	x	35	95
2029	45	45	15	x	35	95
2030	45	45	15	x	35	95
Totaal	440	440	120	X	435	995
	29%	29%	8%	xx%	29%	65%

Bijlage 3: Versnellingslocaties en kritische succesfactoren

[PM Nader in te vullen in gesprek tussen regio, provincie en rijk. Doel: per sleutelproject zo concreet mogelijk maken wat de knelpunten zijn en daarover - waar mogelijk – concrete afspraken maken over hoe daarmee om te gaan en hoe provincie en Rijk gaan steunen.]

Projectkenmerken				**Kritische succesfactoren**				
Naam project	*Gemeente*	*Aantal woningen*	*Start bouw*	*Bereikbaarheid*	*Onrendabele top*	*Capaciteit en kennis*	*Stikstofruimte*	*Andere knelpunten*
Schuytgraaf	Arnhem	1.500	In uitvoering					
Centrum-Oost	Arnhem	866	In uitvoering					
Vredenburg-Kronenburg	Arnhem	1.844	2023	√	√			√
Nijmeegseweg/Olympuskwartier	Arnhem	430	2025	√	√			√
Spoorknoop-Oost	Arnhem	9.800	2022	√	√		√	√
HES-Klingelbeek	Arnhem-Renkum	563	2023	√				√
Wolfheze Pro Persona	Renkum	500	2025	√	√		√	√
IJsseldistrict	Rheden	800	2024	√		√		√
Driegaarden	Lingewaard	512	2022	√		√		√
De Pas	Overbetuwe	348	2025					√
Plakseweide	Duiven	300	2025	√		√		√
Ploen-Noord	Duiven	300	2030	√		√		√
Noord	Westervoort	475	2025	√		√		√
Holtkamp-Het Hof	Zevenaar	226	In uitvoering	√				
Kanaalzone-Zuid	Nijmegen	4.600	2022	√	√			√
Stationsgebied	Nijmegen	4.200	In uitvoering	√	√			
Waalsprong	Nijmegen	5.600	In uitvoering					
Ewijk-Zuid/west	Beuningen	300	2023	√		√	√	√
Winssen-Zuid	Beuningen	345	2023	√		√	√	√
Deest	Druten	253	2023		√	√		
Kanaalzone	Heumen	735	2024		√	√		√
Huurlingsedam	Wijchen	483	2022					√
Wijchen-West	Wijchen	1.300	2025	√	√			√
’s-Heerenberg/Lengel Oost	Montferland	500	2025					
Didam Noordoost	Montferland	350	2025					

Memo

Datum : 7 december 2022

Betreft : Verwerking reacties op concept Woondeal

Bespreekpunten op basis van ingebrachte reacties. Vier punten vragen op voorhand een nadere gedachtewisseling:
1. 30% sociale huur en 2/3 deel betaalbaar: vraag is in welke mate dit aansluit bij de behoefte? Uit het regionale woningbehoefteonderzoek blijken deze aantallen in verhouding te staan tot de regionale behoefte. De doorvertaling naar gemeenten kan in februari 2023 een ander beeld laten zien. Bij de interpretatie geldt op dat moment de volgende redeneerlijn.
De inzet op 30% sociaal is gebaseerd op het uitgangspunt fair-share. Dus expliciet niet gebaseerd op de behoefte per gemeente (wel regionaal). Elke gemeente neemt haar eerlijke aandeel van deze woningbouwopgave. Zo wordt voor de sociale huur enkel op regioniveau de behoefte gevolgd. De 2/3 deel betaalbaar is door het Rijk meegegeven als kader. Dit sluit nu aan bij de regionale behoefte. Van die 2/3 betaalbaar is 30% ingevuld door het fair-share-gedeelte sociale huur. De overige 35% à 40% wordt wel ingevuld op basis van het woningbehoefteonderzoek per gemeente. Hierop kan iedere gemeente haar eigen beleid aanpassen. Deze ruimte voor lokale invulling biedt de woondeal.

2. Betaalbare koop tot € 250.000 is heel gewenst, maar moeilijk haalbaar. De ene partij zit de extra knip in het betaalbare koopsegment zeer wenselijk, omdat voor veel woningzoekers een woning van € 355.000 echt niet bereikbaar is. De andere partij ziet bezwaren in de haalbaarheid van dit product. Het is vooral zoeken naar creativiteit om het product toch aan te bieden. Ook al is het aanbod momenteel zeer lastig haalbaar, we willen marktpartijen uitdagen om met oplossingen te komen; in het belang van de woonconsument en zijn behoefte / betaalmogelijkheden.

3. Ambities circulariteit: de genoemde ambities worden door sommigen als (te) ambitieus gezien. Anderen vinden deze ambities waardevol maar missen kennis om die toe te passen. Voorstel is om deze ambities wel te laten staan, omdat dit een belangrijke gezamenlijke basis is voor de gemeenten in de Groene Metropoolregio. Daarmee heeft de regio een koploperrol. Dit is niet altijd makkelijk. Door de inzet van aanjagers wordt de markt verleid om circulair te bouwen. De landelijke normen volgen hier kort op; het rijk kijkt nadrukkelijk mee met de werking in de Groene Metropoolregio.

4. Randvoorwaarden zijn cruciaal: Nagenoeg elke reactie geeft aan dat de ambities en doelen hoog zijn. Deze zijn alleen in te vullen als er voldoende menskracht en middelen zijn. Ook moeten randvoorwaarden rond infrastructuur, netcapaciteit en stikstof zijn ingevuld. Zonder dat deze randvoorwaarden zijn ingevuld is de woondeal een geduldig afsprakenkader. Essentieel is om in de samenwerking tussen Rijk, provincie en gemeenten gedegen de randvoorwaarden door te nemen en oplossingen te zoeken. Dit is nu nog niet afdoende ingevuld. Tegelijkertijd vraagt de samenleving om deze ambities en zijn de doelen maatschappelijk noodzakelijk. Daarom moet je die vasthouden en de indringende samenwerking met Rijk en provincie continueren. Wel vragen we het rijk expliciet om invulling te geven aan de randvoorwaarden. Het Rijk blijkt namelijk tot op heden de belangrijkste actor om de randvoorwaarden in te vullen, en blijft daarbij in de uitvoering nog achter. Dit is indringend onderwerp van de komende bestuurlijke overleggen.

Hierna beschrijven we de belangrijkste inhoudelijke reacties. De meer tekstuele reacties zijn afzonderlijk verwerkt.

Reactie	Verwerking
Gemeente Radenbijeenkomst	
• Als niet alle gemeenten meedoen of als de gemeente in haar woonvisie andere kaders meegeeft. Wat betekent dit voor onderhandelingen?	• De raad is aan zet om kaders mee te geven voor het woonbeleid en vervolgens vertaling hiervan naar ruimtelijke ontwikkelingen. Tegelijkertijd kiest het Rijk voor een steviger regie, met sturing op een betaalbaar en sociaal woningbouwprogramma. Op basis van deze regierol maakt het Rijk afspraken met provincies en vervolgens gemeenten. Door mee te doen aan deze afspraken kunnen provincie en gemeenten mee richting geven aan de inhoud en randvoorwaarden. Doe je niet mee, dan bestaat een reëel risico dat Rijk en vervolgens provincie voor de individuele gemeenten beslissen, zonder invulling van de randvoorwaarden. Bespreekpunt tijdens Regio Overleg(t) • Leidt niet tot aanpassing woondeal.
• Alle gemeenten zijn gebonden aan inspanningsverplichtingen. Betekent dit dan ook dat uiteindelijk alle gemeenten rechtstreeks enige vorm van bijdrage/tegenprestatie vanuit Rijk dan wel Provincie kunnen verwachten? Zijn investeringen die samenhangen met deze verplichtingen (rioleringen, wegennetten, electriciteitsnet, wateraanvoer, etc.) voor rekening van de gemeenten of is hierin een tegemoetkoming te verwachten van Rijk of Provincie?	• In Woondeal nog explicieter randvoorwaardelijkheid van de opgave aangeven en vanuit Rijk en Provincie vragen om een reactie in deze fase op deze randvoorwaarden. • Leidt niet tot aanpassing woondeal.
• Vaak stellen projectontwikkelaars dat de afspraken over betaalbare woningen niet haalbaar zijn of al eerder zijn vastgelegd. Hoe kunnen we op basis van de woondeal toch meer betaalbare en sociale woningen bouwen?	• In de eerste plaats zorgt de woondeal ervoor dat op alle plekken dezelfde regels gelden voor ontwikkelaars. Dit geeft duidelijkheid naar ontwikkelaars, wat ook zekerheid geeft over hun exploitatie. In de tweede plaats hebben we in de woondeal bewust opgenomen dat vanaf een bepaalde datum (1.7.2023 of 1.1.2024 – bespreekpunt voor Regio Overleg(t)) alle nieuwe anterieure overeenkomsten en bestemmingsplannen / omgevingsplannen moeten voorzien in het programma uit de woondeal. • Leidt niet tot aanpassing woondeal.
• Bij sociale huur staat de eis van 30%, tenzij….. Is dit dan ook geen harde eis?	• 30% geldt overal en is een harde eis waar de provincie vanuit haar toezichtsrol op toeziet. Een enkele uitzondering is mogelijk in heel specifieke situaties waar een sociaal programma de leefbaarheid (verder) onder druk zet. Dan ligt de bewijslast bij de gemeente.
• Bij de definitie van sociale huur is een instandhoudingstermijn opgenomen van 25	• In beginsel geldt dan dezelfde instandhoudingstermijn en liever langer. Echter

Reactie	Verwerking
jaar voor particuliere verhuurders. Wat is deze termijn voor woningcorporaties of zorgwoningen.	bij corporaties is dit reeds onderdeel van hun statuten en maatschappelijke opgave. Daarom is het niet nodig om dit nader te specificeren.
Enkele technisch inhoudelijke vragen: • Bij de woningbouwbehoefte zijn percentages van respectievelijk 27 en 43% genoemd. Betreft het hierbij percentage behoefte bij de nieuw te bouwen woningen? Of betreft het de behoefte gezien over de gehele woningvoorraad? • De Woondeal mikt op een woningtekort op 2%, waarom wordt er niet op verzadiging van de vraag naar woningen gestuurd?	• Hier gaat het om de gewenste netto toevoeging aan de woningvoorraad (en dus niet het aandeel woningen binnen de totale woningvoorraad) • Het sturen op een zeker woningtekort is Rijksbeleid. Achtergronden hierbij zijn dat hiermee leegstand wordt voorkomen en daarmee een suboptimaal gebruik van de schaarse ruimte. Bovendien zorgt deze schaarste voor waardevastheid van het bezit.

Gemeente Doesburg	
• Hierbij laat ik jou weten dat het college van B&W van Doesburg tevreden is over het feit dat het voorstel van haar wethouder om “genuanceerder naar de 30% -norm voor sociale huur te kijken” is overgenomen. De ruimte die wordt geboden, zoals verwoord in afspraak 11, doet recht aan de situatie in Doesburg waar het aandeel sociale huur van oudsher hoog ligt.	• Voor kennisgeving aannemen
• Met betrekking tot het aantal toe te voegen woningen in onze gemeente constateer ik dat deze conform onze laatste prognoses is aangepast.	• Voor kennisgeving aannemen

Gemeente Zevenaar	
• Afspraak 6 over sneller, slimmer en efficiënter inrichten van de processen en procedures is geen afspraak maar een constatering.	• Dit komt uit het landelijke format. Rijk hecht aan deze constatering (onderdeel programma woningbouw).
• Hoe kun je in particuliere huur toewijzen aan de doelgroep voor sociale huurwoningen en aan aandachtsgroepen als uitstromers, urgenten en statushouders. Hoe moet dat in de praktijk worden uitgevoerd, wie gaat de toewijzing doen en controleren?	• Dit leidt niet tot aanpassing van de tekst. Wel tot de noodzaak om regionaal kennis uit te wisselen over te maken afspraken met particuliere investeerders in sociale huurwoningen, en de verantwoording door hen van de toewijzing.

Gemeente Heumen	
• Op pagina 8 (paragraaf 2.2) is aangegeven dat ook voor kleine, over de regio verspreide plannen financiële ondersteuning voor het afdekken van de onrendabele toppen als gevolg van het grotere aandeel betaalbare woningen noodzakelijk is. Wij merken daarover op dat wat de gemeente Heumen betreft deze financiele ondersteuning voorwaardelijk is om het grotere aandeel betaalbare woningen daadwerkelijk waar te kunnen maken. Komt deze financiële ondersteuning er niet, dan	• Voorstel is dit sterker aan te zetten in de woondeal en ook expliciet reactie hierop te vragen van provincie en Rijk.

kunnen wij wel aan de kwantitatieve opgave voldoen maar hoogstwaarschijnlijk niet aan de differentiatieopgave; een hoger aandeel duur dan gewenst, zal dan vrijwel zeker onvermijdelijk zijn.	
• Wij twijfelen sterk aan het realiteitsgehalte van de op pagina 10 (paragraaf 2.2) benoemde inzet op de realisatie van "écht" goedkope koopwoningen met een maximale prijs van € 250.000. Onzes inziens is het in de huidige marktomstandigheden vrijwel onmogelijk voor deze prijs een woning te realiseren met een behoorlijk kwaliteitsniveau en toekomstbestendigheid. Maar we laten ons met concrete voorbeelden graag overtuigen van het tegendeel	• Herkenning op de complexiteit. De opgave zal lokaal verder ingevuld moeten worden en met concrete voorbeelden worden aangevuld. Dit zal een punt moeten zijn in de verdere uitwerking van de woondeal. • Leidt niet tot aanpassing woondeal.

Gemeente Overbetuwe	
De Woondeal kent nu een nieuw voorgestelde norm van 66,67% betaalbaar. Dit op gespannen voet met invulling van (alle) segmenten op basis van behoefte. Suggesties daartoe: • Gebruik het woonbehoefteonderzoek zoals dat begin 2023 verschijnt als richtsnoer voor het percentage betaalbaar. Dat betekent dus dat wij nu nog een voorbehoud maken bij de 2/3 betaalbaar als streven of afspraak (paragraaf 2.2, afspraak 8 en 9). • Neem het woonbehoefteonderzoek vervolgens ook als richtsnoer voor de onderverdeling van (betaalbare) prijssegmenten. Daarmee is het voorbehoud ook van toepassing op het streven in paragraaf 2 en afspraak 8. • Kies vooruitlopend op dit woonbehoefteonderzoek nog geen prioritering van betaalbare prijssegmenten, waarbij het belang van middenhuur tot € 1.026 gelijkgesteld wordt aan goedkope koop tot € 250.000. De volgorde in afspraak 9 herkennen wij namelijk niet bij voorbaat. • Wij zien ruimte voor een substantieel aantal flexwoningen. Dergelijke flexibele woonconcepten vinden we belangrijk voor woningzoekenden die snel een (betaalbare) woning nodig hebben. Op basis van onderzoek van Platform31 gaan we ervan uit dat circa 10% van de woonbehoefte voor spoedzoekers is. We vragen de getallen in afspraak 4 niet als minimum maar als richtsnoer te formuleren, omdat het toepassen van dit percentage afhankelijk is van termijn (tot 2025, 2030 of 2040) en doelgroep (aandachtsgroepen met zorgbehoefte en/of andere bijzondere doelgroepen).	• Bespreekpunt met bestuurders Er is ruimte om binnen 2/3 betaalbaar te differentiëren op basis van het onderzoek. Het onderzoek biedt op regionaal niveau wel een onderbouwing. Gelet op de lijn die het rijk en de provincie inzetten en de besprekingen tot op heden, is er geen aanleiding de tekst nu aan te passen.

• Tenslotte constateren we dat de focus in afspraak 3 op grote ontwikkelingen (vanaf 250 of 500 woningen) ook risico's kent. In het vorige decennium is gebleken dat in een afkoelende markt juist hier als eerste vertraging optreedt terwijl kleinere ontwikkelingen toen merendeels nog doorgingen. Daarom het pleidooi om de ondergrens van 100 woningen uit de Woondeal 1.0 niet te wijzigen én meer aandacht te besteden aan generieke maatregelen	• We onderkennen dit risico. Tegelijkertijd zien we dat versnippering van aandacht schaarse ambtelijke capaciteit vraagt. De woondeal kende een groot aantal versnellingslocaties. Die waren rijp en groen. Maar het leidde wel tot de beruchte versnippering. Dit zien we ook op lokaal niveau gebeuren. Marktpartijen noemen ook dit risico. Daarom is deze focus in de woondeal opgenomen. Dit neemt niet weg dat ook kleinere locaties kunnen rekenen op inzet. Daar is binnen de woondeal volop ruimte voor via generieke maatregelen. Geen aanpassing van de woondeal nodig.

• Het is onduidelijk waarom voor de periode na 2030 met de Novex-woningbouwlocaties (met name in Arnhem) nu al een voorzet wordt gedaan voor een onderverdeling in de regio. Immers, onzeker is of de integrale randvoorwaarden daarvoor aanwezig zijn. Denk bijvoorbeeld ook aan het mobiliteitsnetwerk waar we in de Gebiedsaanpak AN325 nu eerst trachten de druk op de noord-zuid routes proberen te verminderen, met maatregelen voor alle modaliteiten, ook in relatie tot de aansluitende oost-west verbindingen. Daarom vraagt Overbetuwe:
  • De aantallen voor na 2030 - vooruitlopende op het woonbehoefteonderzoek - nu in afspraak 27 als indicatief weer te geven.
  • Te verduidelijken hoe de Novex-woningbouwlocaties in bijlage 1 zijn inbegrepen in de cijfers tot 2030 in de bijlage.
	• De NOVEX-opgave is essentieel om de woningbehoefte in de regio te accommoderen. Dat een deel van de grootschalige woningbouwlocaties buiten de tijdshorizon van 2030 ligt, doet hier niets aan af. De aantallen zijn de afronding te kenmerken als indicatief.
	In de bijlage zijn de cijfers inclusief NOVEX opgenomen, al worden die nog aangescherpt op basis van de nieuwste inzichten.
	Geen aanpassing van de woondeal nodig.

• Onderbelicht blijft dat de nationale woningmarktaanpak bestaat uit zes sporen. Hiervan worden alleen 'Een thuis voor iedereen' en 'Leefbaarheid en veiligheid' concreet benoemd. Dit ervaren wij als te smal. Vraag is om hier in de woondeal meer in de breedte aandacht aan te besteden, ook met verwijzing naar de nationale prestatieafspraken.	• Vanuit het rijk ligt het zwaartepunt bij de nu genoemde thema's. In de regio is er breed behoefte aan meer integraliteit in de aanpak. Tegelijkertijd geldt ook hier dat er behoefte is aan focus. Daarom houden we vast aan de huidige (beperktere) focus.
• In onze Routekaart Duurzaam Overbetuwe staan de effecten benoemd die we nastreven bij circulariteit. De manier waarop nu in afspraak 16 voorgesteld wordt dit concreet en meetbaar te maken, past niet in een bestuursovereenkomst op hoofdlijnen én kan op gespannen voet staan de wijze waarop we andere duurzaamheidsthema's concreet en meetbaar toepassen in projecten. Daarom verzoeken we dit in (met name het 1e lid van) afspraak 16 te abstraheren.	• Dit vraagt een nadrukkelijke taak van de regio. De aanjagers conceptueel en circulair voorzien hierin. Regio wil dit graag. Maar niet iedereen staat heeft hierin dezelfde doelen. De woondeal geeft hier de richting voor aan. De tekst is geabstraheerd. • Bespreekpunt bestuurlijk

• Sneller, slimmer en efficiënter inrichten van processen graag in afspraak 6 niet beperken tot de bezwaarprocedure. Het belang van daadwerkelijke oplevering van gebouwde woningen maakt dat wij hier vragen de processen tot en met realisatie te beschouwen. Daar blijken immers ook procesverbeteringen mogelijk.	• We verruimen de tekst.

BZK	
• In de woondeal staat de woningbouwopgave centraal. Uiteraard is de samenhang met verstedelijkingsstrategie ook belangrijk om te noemen, maar niet als eerste. Volgorde: Aantallen, betaalbaarheid, versnelling, overige..	• Vanuit de regio is de verstedelijkingsstrategie het ruimtelijk kader. Daarom staat deze bovenaan. Voorstel is om het zo te laten staan.
• Afspraak 1 herformuleren naar: "In deze regionale woondeal wordt een doorvertaling naar gemeenten gemaakt van de afspraken tussen Rijk en provincie Gelderland. De gemeenten zetten zich, in samenwerking met corporaties en marktpartijen, in voor de realisatie van de opgave in tabel 1. Het gaat in de regio Arnhem-Nijmegen om de realisatie van 33.000 huizen in de periode tot en met 2030 als bijdrage aan de provinciale en nationale opgave, waarvan XX% betaalbaar en inclusief XX% sociale huurwoningen. In bijlage X zijn uitsplitsingen per jaar en per gemeente te vinden. "	• Materieel is deze afspraak niet anders dan de huidige formulering, met uitzondering van de suggestie dat de gemeenten hiermee uitvoering geven aan het rijks- en provinciale beleid, terwijl gemeenten hierin net als Rijk en provincie hun gelijkwaardige verantwoordelijkheid hebben. Hiermee zouden gemeenten uitvoeringsorganisaties worden van Rijk en provincie. Dit is strijdig met het Huis van Thorbecke. Voorstel is om dit niet te wijzigen.
• Écht goedkope koopwoningen neerzetten als: betaalbare koopwoning voor de lagere inkomens' Daarnaast kun je je afvragen of deze extra toevoeging noodzakelijk is. Welk product bieden we hiermee aan en kan de 'markt' dit ook realiseren. Wellicht meer procesafspraak van maken dat gekeken wordt hoe dit regionaal neerslaat. Vanuit Rijkszijde hebben we hier in ieder geval geen aparte middelen voor beschikbaar.	• Zie eerder punt over betaalbare koop.
• Bij sociale huur is een kwaliteitsdefinitie opgenomen. We zouden ons dus kunnen voorstellen om deze extra eis niet op te nemen. Misschien zou, indien de kwaliteitseis blijft staan, om onduidelijkheid te voorkomen dan nog extra uitleg kunnen worden toegevoegd over dat deze eis regionaal maatwerk is en waarom hiervoor is gekozen.	• Wel laten staan, wens van de regio.
• 35% middenhuur en betaalbare koop omzetten naar 40%, in aansluiting op landelijk beleid. Dit zou ten koste gaan van sociale huur.	• Voorstel is om dit percentage om te zetten naar 35% tot 40%.
• Afspraak 11, wil het rijk omzetten naar landelijk format waarbij gemeenten met minder dan 30% sociale huur bij toevoegingen een groter aandeel dan het huidige aandeel	• Niet eens. De benadering versterkt verschillen binnen de regio, ipv fair-share. Huidige formulering heeft draagvlak bij gemeenten en provincie.

realiseren. Dat zou voldoende borging moeten zijn.	
• Toevoegen extra afspraak: Specifieke aandacht is nodig voor de ondersteuning van de woonbehoeften van ouderen. Door de vergrijzing zijn er over twintig jaar naar schatting in heel Nederland 1,6 miljoen 80+ers. Dat is twee keer zoveel als op dit moment. Er is een toenemende behoefte aan woningen die aansluiten bij de wensen van ouderen. In het beleidsprogramma 'wonen en zorg' is aangekondigd dat er nationaal behoefte is aan 290.000 woningen geschikt voor ouderen. Het betreft 170.000 nultredenwoningen en 80.000 geclusterde woonvormen die ook geschikt zijn voor ouderen. Ook is er een landelijke opgave voor ca. 40.000 woningen met verpleegzorg op basis van scheiden wonen en zorg (VPT). Deze opgave worden regionaal en lokaal verder uitgewerkt in de woonzorgvisies.	• Overnemen.
• Toevoegen randvoorwaarden Stikstof en Netcapaciteit: ***Stikstof:*** Stikstofruimte is een belangrijke randvoorwaarde om de woningbouwambities waar te kunnen maken. Daarbij is en blijft het Stikstofregistratiesysteem (SSRS) het instrument om stikstofruimte die vrijkomt centraal te registreren en gericht toe te wijzen aan woningbouwprojecten. Het Rijk spant zich in voor voldoende stikstofruimte voor woningbouw. Zij stimuleert het gebruik van schoon en emissieloos bouwmaterieel met een bijdrage van een extra €400 miljoen, bovenop de € 500 miljoen die al beschikbaar was. Op de korte termijn (oplevering eerste kwartaal 2023) werkt het Rijk aan de standaardisatie van berekeningen door middel van kengetallen/ vuistregels, met als doel om voor initiatiefnemers de administratieve lasten als gevolg van de extra onderzoeksplicht zoveel mogelijk te beperken. Een volgende stap is om deze standaardisatie te formaliseren in regelgeving. Het Rijk onderzoekt hoe door het breder beschikbaar maken van kennis en kunde capaciteitsproblemen bij gemeenten, provincies en onderzoeksbureaus het hoofd kunnen bieden. Op de langere termijn kan vereenvoudiging van het stelsel van vergunningverlening verhelpen dat kleine woningbouwprojecten vergunningplichtig zijn. Waar in concrete projecten stikstof een knelpunt lijkt voor versnelling, kan dit knelpunt voorgelegd worden aan de regionale en vervolgens landelijke versnellingstafel. ***Elektriciteitsnetwerken en aansluitingen:*** Bij tijdig aanvragen van projecten leidt de beschikbare netcapaciteit op het elektriciteitsnet vooralsnog niet tot vertraging	• Teksten zijn conform verwerkt

van woningbouwprojecten. Om te zorgen voor voortgang in projecten dragen gemeenten zorg voor tijdige aanvragen voor aansluitingen van (woningbouw)projecten bij de netbeheerder. Het Rijk (EZK en BZK) houdt in samenspraak met medeoverheden en netwerkbeheerders vinger aan de pols waar er knelpunten kunnen ontstaan, en spant zich in om eventuele knelpunten tijdig weg te nemen, zodat de woningbouw en de bijbehorende voorzieningen in wijken geen vertragingen oplopen. Waar in concrete projecten netcapaciteit een knelpunt lijkt voor versnelling, kan dit knelpunt voorgelegd worden aan de regionale en vervolgens landelijke versnellingstafel. De P-MIEK-tafels zijn het platform om knelpunten ten aanzien van het netwerk en het aansluiten aan de orde te stellen. Regionale en landelijke versnellingstafels leggen hun signalen neer bij deze tafels. Mocht er een te grote netwerkvraag zijn om op te lossen in de P-MIEK-tafels, dan agenderen deze tafels dit bij het landelijke MIEK overleg.	

Gemeente Renkum	
• Hoe realiseren we woningen met een max van 250.000,--? Dat gaat ons niet lukken, zeker als we een kwalitatief goede woning willen.	• Zie eerder punt over betaalbare koop.
• Wij zijn benieuwd wat er uit het behoefteonderzoek komt en wat de consequenties zijn van dit onderzoek op de inhoud van de woondeal.	• Toelichten in de inleiding van de woondeal welke ruimte er is na vaststelling van de woondeal voor lokale verdieping obv het behoefteonderzoek
• Bouwen voor senioren moet een prominente rol krijgen, aangezien we een golf van vergrijzing over ons heen krijgen. Dus niet alleen voor het doorstromen hebben we het nodig, ook ten aanzien van voldoende passende woningen voor alle 80-jarige straks.	• Artikel toegevoegd obv landelijk format.
• We hebben gezamenlijk een woondeal, maar denk ook dat we gezamenlijk naar oplossingen moeten zoeken. Denk aan flexwoningen midden huur. Dit is echt rendabel als je een investering doet van 300 woningen. Dit kan je als kleine gemeente niet alleen. Dus samen optrekken met andere gemeenten en de voorraad woningen verdelen over verschillende projecten grens overstijgend.	• Geen aanpassing woondeal. Wel punt voor nadere uitwerking, samenwerking en kennisdeling
• herplaatsingsladder: wat houdt dit in?	• Geen aanpassing woondeal Toelichting rijk gewenst.
• Sneller, slimmer en efficiënter inrichten van de processen en procedures: denk dat ook aan het integraal werken van ministeries en binnen de provincie. Vraag die niet alleen aan de gemeente. Denk bijvoorbeeld aan stikstofruimte opkopen (lees boerderijen in onze Provincie) om een snelweg te verbreden,	• Tekst aanpassen en verruimen.

echter waarom heeft dit voorrang versus de woningbouw? Denk aan stikstofaanpak van Parenco versus de woningbouwmogelijkheden binnen de gemeente/dorp Renkum?	
• In het programma wonen en zorg zouden ook arbeidsmigranten meegenomen worden, omdat dit een 'aandachtsgroep' is. Dit was in het verleden niet echt het geval: hun huisvesting werd veelal aan de markt overgelaten.	• Dit is conform het Rijksprogramma Thuis voor iedereen. Daarom laten we het staan. Terminologie trekken we gelijk

Gemeente Nijmegen	
• Belangrijkste punt is dat de **randvoorwaardelijkheden** die nodig zijn om de afspraken uit de Woondeal na te komen nadrukkelijk(er) benoemd worden. Zonder invulling hiervan kunnen de afspraken niet worden nagekomen. Hier dient ook in de besluitvorming in colleges en raden aandacht voor te zijn.	• Zie eerdere opmerkingen. Bespreekpunt met bestuurders
• Lees de woondeal naar de geest van de tekst en niet naar de letter.	• De woondeal is meer dan de 'geest van de tekst'. We willen hiermee daadwerkelijk de beweging tot stand brengen.
• We sluiten in deze woondeal aan bij landelijke ontwikkelingen rond circulariteit, duurzaamheid en kwaliteit van de woningen en gaan er daarmee vanuit dat de andere woondeals in Nederland vergelijkbare voorwaarden hebben op dit punt.	• Dit is nu niet het geval. De woondeal loopt rond het thema circulair voor op andere regio's in Nederland. Daarmee heeft de Groene Metropoolregio als continuering van de bestaande woondeal een koplopersrol. Tekst is iets geabstraheerd.
• Advies is om, in lijn met de voorlopige uitkomsten van het woningbehoefteonderzoek en tegen de achtergrond dat de plancapaciteit in de regio waarschijnlijk verder toeneemt, het totaal aantal woningen op te hogen naar 35.000 woningen	• Dit lijkt haalbaar op basis van de actuele planningslijsten. Voorstel is vast te houden aan 33.000 maar met als richting waar mogelijk meer te bouwen.
• Definitie sociale huur: termijn aanpassen in minimaal 20 tot 25 jaar en referentiekwaliteit woonstandaard is niet reëel. Corporaties hanteren zelf vaak 20 jaar en geven aan dat woonstandaard niet haalbaar is.	• Woondeal niet aanpassen, zie eerdere reactie bij Rijk
• Pleiten voor behoud van het huidig budget. De opgaven worden groter, procesgeld dient dus minimaal gelijk te blijven. In 2020 in € 1 miljoen gereserveerd. Dit is na 3 jaar vrijwel besteed. Inzet: jaarlijks € 3 ton procesgeld.	• Punt is herkenbaar. In de Dit krijgt geen plek in de woondeal, wel in het gesprek met de contractpartijen.

Gemeente Arnhem	
De ambities op aantallen en betaalbaar zijn (terecht) hoog, waarbij nog niet duidelijk is hoe deze randvoorwaardelijk worden ingevuld. De grote hoeveelheid ambities lijkt niet aan te sluiten bij de organisatiecapaciteit bij gemeenten die flink onder druk staat en bij de omgevingsfactoren die momenteel de voortgang van woningbouw flink	• Zie eerdere constateringen. • Bespreekpunt met bestuurders

bemoeilijken. Dit spanningsveld wordt wel beschreven, maar er ontbreekt perspectief hoe dit concreet ingevuld wordt. Op welke wijze gaan provincie en Rijk zich verbinden aan de afspraken? We hebben echt commitment van Rijk en provincie nodig om dit te kunnen realiseren. Vanuit provincie en Rijk zou hierop meer concrete toezeggingen gedaan moeten worden. Ook afspraken over de inzet van corporaties ontbreken. Hoe helpt de Woondeal de corporaties bij hun uitvoeringskracht? Die staat, net als bij de gemeenten, flink onder druk.	
De monitoring door gemeenten van deze afspraken vraagt om sturing. Op dit moment (huidige Woondeal) ziet daar niemand op toe en is er niemand die gemeenten actief aanspreekt om de data op orde te hebben. Via de systematiek van de huidige regionale woningmarktmonitor worden überhaupt veel zaken die in de nieuwe Woondeal staan niet gemeten. Gelet op hoeveel tijd het vergt om gemeenten al de basisdata voor die monitor te laten aanleveren, vraagt dit onderdeel commitment/afspraken van partijen.	• Aandachtspunt bij uitvoering, geen aanpassing van de woondeal.
We kunnen ons vinden in de focus op locaties met substantiele omvang. Echter, de minimale omvang van 500 woningen kan voor Arnhem in een aantal gevallen net te hoog zijn. Voorstel is om de eis van 500 minder 'hard' te formuleren. Dus "bij voorkeur 500 woningen of meer in Arnhem en Nijmegen, en bij voorkeur 250 woningen of meer buiten deze twee steden".	• Aanpassen in de woondeal.
Met de huidige bouwkosten en stijgende financieringskosten verwachten we dat ontwikkelaars geneigd zullen zijn om bestaande projecten te temporiseren, bijvoorbeeld door het uitsmeren van de bouw over meerder jaren. We zouden graag met het Rijk in gesprek gaan over (juridisch) instrumentarium om dit soort zaken zoveel mogelijk te voorkomen. Dus bijvoorbeeld in nieuwe projecten een bouwplicht op te nemen, etc. De voorliggende tekst van de woondeal richt zich op capaciteit, en kennisdeling, maar in het verkennen van overige (juridische) intstrumenten. Dit zouden we graag toegevoegd zien bij afspraak 5 of 6.	• Toevoegen in de woondeal
We hechten zeer aan de fair share benadering voor het realiseren van voldoende sociale huurwoningen in iedere gemeente, om zodoende een meer evenwichtige verdeling over de regio te bewerkstellingen. Als gemeente met een flink aantal kwetsbare wijken vinden wij dat het mogelijk moet zijn om in wijken waar de leefbaarheid onder druk staat minder dan 30% sociale huur toe te voegen. Echter, om te voorkomen dat we in de regio als geheel onvoldoende sociale huur realiseren, stellen wij voor om in artikel 11 toe te voegen dat in eerste instantie wordt gekeken naar	• De huidige benadering legt wel de eerste verantwoordelijkheid op lokaal niveau (pas toe of leg uit). Dit vullen we iets verder aan. Aanscherping in de toezichtsrol van de provincie moet een te makkelijke escape voorkomen.

compensatie elders binnen de eigen gemeente. Dus daar waar in de gemeente minder sprake is van leefbaarheidsgevolgen, meer dan 30% realiseren.	
Voorstel is om artikel 23 en 24 te vervangen voor: “De afspraken over de Arnhem-Oost aanpak lopen via het nationaal programma Arnhem-Oost. Via dit programma kunnen afspraken gemaakt worden over regionale samenwerking op dit gebied, bijvoorbeeld voor het uitwisselen van kennis en ervaring voor wijken met gelijksoortige opgaven in andere regiogemeenten, of voor pilots naar knellende en/of ontbrekende wet- en regelgeving met betrekking tot de leefbaarheid"	• In de huidige woondeal is verwezen naar delen van Nijmegen en Velp. Deze verwijzing blijft gewenst. Teksten worden aangepast.
De concepttekst bevat geen aandacht voor groen, landschap, natuurinclusiviteit en klimaatadaptiviteit (afspraak 24, 27, 28 in de huidige woondeal) en de energietransitie in bestaande wijken (afspraak 25 en 26 in de huidige woondeal). Dit zijn voor Arnhem hele belangrijke thema’s. Voorstel is om de afspraken 24 tot en met 28 in de geactualiseerde woondeal te handhaven.	• Bespreekpunt met bestuurders, ook in het kader van stapeling van ambities. Teksten zijn aangevuld om klimaatadaptatie en natuurinclusiviteit te borgen.

Gemeente Rheden	
Bij afspraak 10 wekt het kaartje onhaalbare verwachtingen voor Rheden, zeker ten aanzien van aantal sociale huurwoningen. Daarom voorstel kaartje weg te laten.	• Overnemen in woondeal
Bij aanpak leefbaarheid wordt verwijzing naar situatie in Velp gemist. Dit geldt voor de ‘kern van de woondeal’ en bij afspraak 24- Arnhem Oost aanpak. Daar staat nu: “Gemeente Rheden zal waar nodig deelnemen aan de samenwerkingstafel.” Dit moet gewijzigd worden in: “Gemeente Rheden zal deelnemen aan de samenwerkingstafel”	• Overnemen in woondeal
Bij 2.4 De eisen voor circulair bouwen moeten nu per gemeente worden ingevoerd. Afdwingen van deze eisen is alleen mogelijk bij eigen grond of eventueel in prestatieafspraken. In veel gevallen kunnen we als gemeente dus alleen ambities meegeven. De ambitie is hoog, maar ambtelijk is er meestal weinig kennis over dit onderwerp en voor ontwikkelaars is het een nieuwe eis erbij.	• Zie eerdere opmerkingen. • Bespreekpunt met bestuurders
We hebben nog geen zicht op de uitkomsten van het nieuwe woningbehoefteonderzoek. Stel dat er voor Rheden geen toevoeging van nieuwe sociale huurwoningen nodig is, dan hebben we al ingestemd met de Woondeal waarin staat dat we wél akkoord gaan met 30% sociale huur in de nieuwbouw.	• Punt is herkenbaar voor andere segmenten dan de sociale huur. Bij sociale huur is op regioniveau de behoefte leidend. Dit ligt op netto 27%, bruto dus hoger vanwege eventuele sloop en verkoop. De 30% is daarmee passend voor de regio. De vertaling hiervan naar de gemeenten gaat niet op basis van behoefte, maar op basis van fair-share. Elke gemeente neemt hierin zijn verantwoordelijkheid. Fair share en bouwen voor behoefte staan dus op gespannen voet. Op dit punt daarom geen aanpassing van de woondeal.

	• Waar het gaat om middenhuur en betaalbare koop kan behoefteonderzoek wel leiden tot lokale verschillen. Deze ruimte moet duidelijker in de woondeal naar voren komen. Bespreekpunt met bestuurders.

Gemeente Rozendaal	
Ziet praktisch weinig mogelijkheden om bijdrage te leveren aan regionale woningbouwopgave. Als kansen zich aandienen werkt de gemeente in de richting van de woondeal.	• Geen aanpassing van de woondeal.

Gemeente Beuningen	
Voor wat betreft de faire share, die gaat nu uit van 30% sociale huur in nieuwe plannen in iedere gemeente. We zouden graag zien dat bij de uitwerking van het WBO nog eens kritisch gekeken wordt wat die behoefte is en of de 30% sociaal inderdaad moet gelden per gemeente. En of een faire share op basis van de huidige sociale huurvoorraad ook een uitgangspunt kan zijn.	• Zie toelichting bij eerste opmerking van gemeente Rheden.
Doelgroepen 2.3, blz 12; We onderschrijven dat er voldoende voldoende woningen voor aandachtsgroepen moeten komen en uitwerking in beleid (samen met provincie en regio). Wat onduidelijk is in de tekst wat er bij afspraak 14 (blz 12) nog moet gebeuren met de andere aandachtsgroepen	• Dit is nader toegelicht in de tekst.
we onderschrijven het belang van voldoende ambtelijke capaciteit en financiële middelen.	• Zie eerdere punten

Gemeente Wijchen / Druten	
Wij onderschrijven de ingezette lijn door de regio en de provincie dat de geformuleerde ambities alleen mogelijk zijn als ook invulling gegeven wordt aan de gestelde randvoorwaarden zoals omschreven in bijlage 1 (onder andere dekking onrendabele toppen).	• Zie eerdere punten
Onze regionale ambitie om sociale huur woningen te realiseren ligt met 30% hoger dan de landelijk lijn van 28% en de inzet van de gehele provincie Gelderland. Wij vragen u deze nuance in de afspraken vast te leggen. Zodat duidelijk is dat wij de ambitie niet nog hoger leggen dan landelijk.	• De formulering is in lijn met de bedoelingen in de Nationale Woon- en Bouwagenda en het programma woningbouw. De verschillen betreffen nuanceverschillen. We werken nu net aan toe naar 30% en dan mag er geen uitval zijn. Daarom nu niet aanpassen.
Eerder is aangegeven dat de Woondeal voortaan ook als regionale Woonagenda gaat gelden. Bij de recente totstandkoming van de Woondeal is hier echter niet of nauwelijks aandacht voor geweest. Is dit nog steeds de opzet?	• Ja, voor een belangrijk deel wel. Volgend jaar moet die agenda verder aangevuld worden voor onderwerpen die niet in de woondeal aan de orde komen, ook in afwachting van de provinciale vereisten.
Graag houden wij de mogelijkheid open om in afwijking van de afspraken extra in te zetten op bijvoorbeeld ‘échte’ betaalbare koop tot €250.000 ten koste van andere ambities. Het stapelen van ambities in de sociale huur én ‘échte’ betaalbare	• Geen aanpassing woondeal, wel bespreken in bestuurlijk overleg.

koop zal niet leiden tot de beoogde versnelling. Wij stellen ons daarbij voor dat we hierover in de regio het gesprek aangaan.	

Gemeente Duiven/Westervoort	
bij rollen en verantwoordelijkheden staat bij het waterschap dat bij een evenwichtige toedeling van functies aan locatie, onder meer woningbouwlocaties, dat daarbij het uitgangspunt “water en bodem sturend” is.	• Principe water en bodem is sturend, is toegevoegd conform landelijk format woondeal
Vanaf 2025 zorgt iedere gemeente binnen de nieuwbouw voor minimaal 30% sociale huur en minimaal 35% middenhuur en betaalbare koop (tot € 355.000,-). Daarbij geldt dat voor plannen waar per 1 juli 2023 nog geen vastgesteld bestemmingsplan, omgevingsplan of overeenkomst voor is dit programma de richtlijn is. Graag een nadere onderbouwing/ verduidelijking van de datum1 juli 2023, waarom de keuze voor een vastgesteld BP of OP en wat is een overeenkomst (intentieovk of anterieureovk)? Verder is het van belang te weten hoe de provincie haar “nieuwe” rol gat oppakken en hoe gaan de plantoetsers van de provincie met deze afspraak om. Want dit programma zal niet altijd per BP of OP gehaald gaan worden omdat er andere keuzes gemaakt worden.	• Grens is gekozen om heldere richtlijnen voor de uitvoering te geven. Overeenkomst betreft een anterieure overeenkomst. Overigens geldt de 30% sociale huur en minimaal 35% à 40% middenhuur en betaalbare koop op het niveau van het gemeentelijke woningbouwprogramma vanaf 2025. De gemeente voert regie op de samenstelling van dit programma. De borging hiervan in bestemmingsplannen of omgevingsplannen betreft een middel om dit programmatische doel te halen, en geeft als richting duidelijkheid naar grondeigenaren / ontwikkelaars. Het is aan de gemeente om per plan afhankelijk van de omstandigheden te differentiëren in het aandeel sociale huur / middenhuur / betaalbare koop, binnen de kaders van het programma. • Rol van de provincie over plantoetsing is ter nadere uitwerking komende tijd.
Graag een onderbouwing van de maximale prijs van echte goedkope woningen. Nu € 250.000,	• Dit is opgenomen in het woningmarktonderzoek (bijlage bij woondeal)
afspraak 16. Gemeenten leggen concrete en meetbare doelstellingen vast in beleid….. Minimaal XX% minder. Ten opzichte van welk jaartal?	• Dit is vastgelegd in de huidige woondeal. Het gaat om minder ten opzichte van 1990.
afspraak 26. Jammer dat dit alleen voor de Novex-gebieden is beschreven. De hier beschreven uitgangspunten van de verstedelijkingsstrategie gelden regio breed voor alle woningbouwontwikkelingen en niet alleen voor de drie Novex-gebieden	• De grootschalige woningbouwlocaties hebben een nationale status die in de overeenkomst met het rijk bevestigd is.

Gemeente Montferland	
Gewenste toevoeging van versnellingslocaties Lengel-Oost bij ’s-Heerenberg en Didam Noordoost	• Overgenomen, want passend binnen verstedelijkingsstrategie
De ambitie om betaalbare woningen tot € 250.000 te realiseren en als gemeente hierop in te zetten onderschrijven we, maar als deze grens in de praktijk niet haalbaar blijkt en (streef)afspraken hieromtrent niet (kunnen) worden nagekomen door de diverse gemeenten moeten we heroverwegen of we hier dan wel afspraken willen maken en wat de meerwaarde ervan is. Danwel de betaalbare koopgrens toch wat hoger leggen en meer in lijn met de praktijk (en meer afgestemd met de markt).	• Zie eerdere opmerkingen over dit onderwerp. Bespreekpunt voor bestuurlijk overleg, geen aanpassing van de woondeal.

Percentage 11% zeer betaalbare woningen tot € 550 suggereert dat in de gemeente heel goedkope woningen zijn (terughoudend huurbeleid is gevoerd)	• Dit percentage is verkeerd ingeschat, op basis van de voorraad tot de kwaliteitskortingsgrens, in plaats de grens van € 550. Feitelijk ligt het aandeel in de regio rond 40% of meer.
tot slot vragen we aandacht voor de wederkerigheid in de afspraken vanuit de provincie en rijk	• Zie eerdere opmerkingen over randvoorwaarden

Gemeente Lingewaard	
Zoals terecht opgenomen in de inleiding, hangt het behalen van de nieuwe doelen in belangrijke mate af van voorwaarden zoals voldoende ambtelijke capaciteit, voldoende stikfstofruimte, voldoende ruimte op het elektriciteitsnetwerk e.d. Ook is voldoende budget om de bereikbaarheid te verbeteren en medewerking van de verschillende partijen hierbij, een essentiële randvoorwaarde om woningbouw te kunnen realiseren. Dit moet allemaal nog geconcretiseerd worden. Dit geldt ook met betrekking tot afspraken die nog vaag zijn zoals: “het beter benutten van bestaande voorraad”, “verduurzaming van jaren zestig/zeventig wijken”, “investeren in groen” e.d. Ook zijn we benieuwd hoe een bijdrage geleverd kan worden aan onrendabele toppen. De aanpassing van de programmering van veel reeds langer lopende (zachte) projecten, zal namelijk tot discussie en mogelijke vertraging leiden. Wij willen u vragen deze randvoorwaarden hoog op de agenda te zetten bij gesprekken met provincie en Rijk. Ze bepalen voor een belangrijk mate of gestelde doelen gehaald zullen worden. Daarnaast zal in deze gesprekken met het Rijk nadrukkelijk aandacht gevraagd moeten worden voor meer duidelijkheid over de keuzes en de invoering van de Omgevingswet. Verder hierbij ook aandacht voor de druk op het gemeentefonds. Het wegnemen van de spanningen hier is van groot belang voor aanpak van de werkvoorraad en de realisatiekracht van gemeenten.	• Zie eerdere opmerkingen over randvoorwaarden

Provincie Gelderland	
Bij afspraak 11 over uitzondering van 30% sociale huur de rol van de provincie benoemen	• Dit is aangepast
Onderzoek vakantieparken vraagt andere redactie	• Dit is aangepast

COMPANEN ADVIES VOOR WONINGMARKT EN LEEFOMGEVING

DATUM	28 november 2022
PROJECTNUMMER	2202.118
OPDRACHTGEVER	Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Woningbehoefteontwikkeling Groene Metropoolregio

In opdracht van de Groene Metropoolregio voert Companen momenteel het regionale woningmarktonderzoek uit, als bouwsteen voor de nieuwe regionale woondeal en nieuw lokaal beleid. Met vertraging is recent de nieuwe provinciale huishoudensprognose beschikbaar gekomen. Dit is een belangrijke bouwsteen voor de raming van de ontwikkeling van de woningbehoefte. In deze notitie brengen we de eerste uitkomsten met betrekking tot de ontwikkeling van de woningbehoefte op regioniveau in beeld. Later volgt een nadere uitwerking van de ontwikkeling van de kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte op gemeentelijk en subregionaal niveau. Deze uitkomsten zullen medio januari 2023 in concept gereed zijn. Het regionale woningmarktonderzoek wordt eind februari afgerond.

Kwantitatieve woningbehoefte: inloop woningtekort en meer huishoudens

Het aantal huishoudens in de regio neemt de komende jaren verder toe. Tegelijk is sprake van een fors woningtekort, veel mensen slagen er niet in op redelijke termijn een woning te vinden die past bij hun budget. We brengen in beeld hoe de woningbehoefte zich ontwikkelt door de huishoudensgroei en wat het betekent om het woningtekort deels in te lopen. Daarbij zien we dat het wonen voor veel groepen minder betaalbaar is geworden. We geven een eerste beeld van wat dit betekent voor de woningvraag in verschillende prijssegmenten.

Aanmerkelijke versnelling nodig

Met de Woondeal 1.0 had de regio een aantal ambities. Op grond van deze ambities zijn afspraken gemaakt over het toevoegen van 20.000 woningen in de periode 2020 – 2025 en 35.000 woningen in de periode 2020 – 2030. Hiervan zijn in 2020 en 2021 al zo'n 6.700 woningen toegevoegd. Toch is het gevoel dat de druk op de woningmarkt is toegenomen. De nieuwe prognose onderschrijft dit. Het aantal extra benodigde woningen om te voorzien in de huishoudensontwikkeling en het inlopen van het woningtekort ligt de komende jaren hoger dan de afspraken in het kader van de Woondeal 1.0. Er moeten nog 35.550 tot 37.300 woningen worden toegevoegd in de periode tot en met 2030. Dat zijn jaarlijks in de regio 4.000 tot 4.400 woningen. Er is dus een aanmerkelijk versnelling nodig ten opzichte van de laatste jaren.

De extra woningbehoefte in de komende jaren komt voort uit het huidige woningtekort en de toename van het aantal huishoudens in de regio.

Tivolilaan 205
6824 BV Arnhem
Postbus 1174
6801 BD Arnhem

www.companen.nl
info@companen.nl
026 351 25 32

KvK-nummer: 09035291
BTW-nummer: NL001826517B01

Inlopen woningtekort

In de Groene Metropoolregio is momenteel sprake van een fors woningtekort. Bij een tekort van zo'n 2% is sprake van een gezonde marktdruk, het tekort in de regio is groter. We gaan er in de berekening van de woningbehoefte vanuit dat het woningtekort in de regio in de periode tot en met 2030 wordt ingelopen tot een tekort van 2%. Dat brengt een extra opgave met zich mee.

Tabel 1: Groene Metropoolregio. Procentueel tekort en extra benodigde woningen om het tekort in te lopen tot 2% in 2031

Gebied	**Procentueel tekort**	**Extra benodigde woningen om tekort in te lopen tot 2% in 2031**
Subregio Arnhem	4,35%	+3.700
Subregio De Liemers	1,76%	+0*
Subregio Nijmegen	5,58%	+5.200
Totaal Groene Metropoolregio		**+8.900**

* Het gemiddelde woningtekort in de subregio De Liemers is kleiner dan 2%. Echter is de ervaring dat de woningmarktdruk in de subregio sterk verschilt tussen gemeenten. De gemeenten dicht bij Arnhem ervaren door het grotere woningtekort in de subregio Arnhem en in de stad Arnhem een hogere druk dan de andere gemeenten in de subregio.

Bron: Primos Datawonen.nl, bewerking Companen

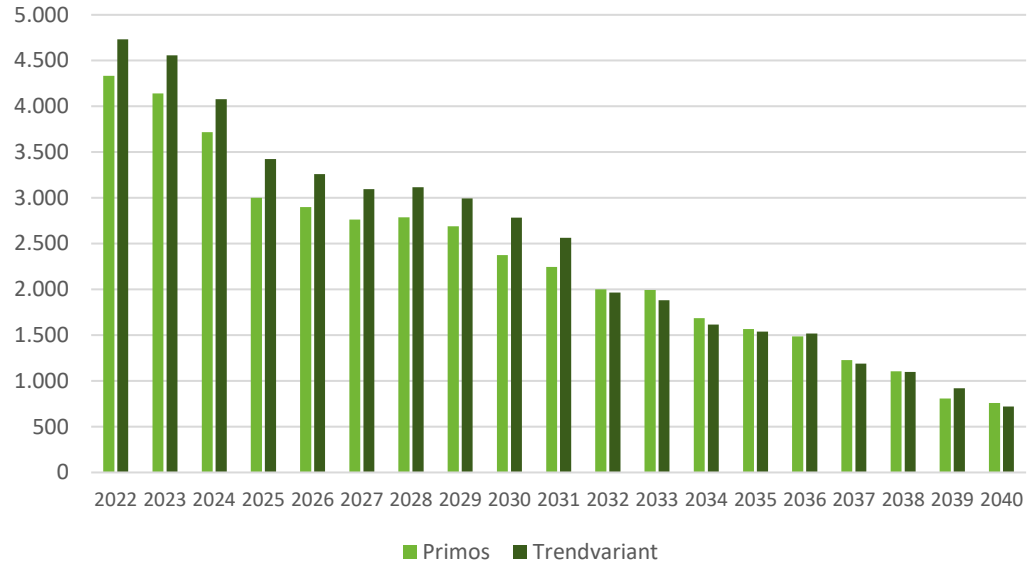
Het woningtekort is niet gelijk gespreid binnen de regio. In de subregio's Arnhem en Nijmegen is sprake van een woningtekort van meer dan 2%. In deze regio's wordt daarom gerekend met het inlopen van een deel van het tekort. In De Liemers is het woningtekort minder dan 2%. Statistisch gezien zijn in De Liemers dus geen extra woningen nodig boven op de huishoudensontwikkeling. Zoals in de voetnoot bij de bovenstaande tabel beschreven zullen in de praktijk door waterbedeffecten van de woningmarktdruk in de regio Arnhem wel degelijk extra woningen nodig zijn.

De extra woningbehoefte om het woningtekort in te lopen, is in de subregio Arnhem 3.700 woningen en in de subregio Nijmegen 5.200 woningen. Voor de hele Groene Metropoolregio moeten dus 8.900 extra woningen worden toegevoegd om het woningtekort in 2031 terug te brengen naar 2%.

Huishoudensontwikkeling

Het aantal huishoudens in de regio neemt de komende jaren toe. Dat komt door de gezinsverdunning – er komen meer kleinere huishoudens -, de trendmatige migratie naar de regio en door de natuurlijke groei. Er zijn twee varianten uitgewerkt die in samenhang een beeld geven van de bandbreedte van de ontwikkeling van het extra aantal huishoudens.

Figuur 1: Groene Metropoolregio. Jaarlijkse toename aantal huishoudens volgens twee prognosevarianten (2022 – 2040)

Bron: Primos provincie Gelderland, bewerking Companen

- *Primos.* Dit is de standaardraming van Primos. Primos is het prognosemodel dat door de Rijksoverheid en door de provincie Gelderland wordt gebruikt. Primos is een trendraming die de toekomstige huishoudensontwikkeling benadert vanuit een langjarige trend.
- *Trendvariant.* De trendvariant is ook een trendraming, maar gebaseerd op de ontwikkelingen in het recente verleden. Hierbij is gekeken naar de binnenlandse migratietrends in de periode 2017 – 2021. Deze variant geeft een beeld van de ontwikkelingen in de huidige woningmarktcontext. De Trendvariant komt hoger uit dan de referentieraming van Primos. De referentieraming en de Trendvariant geven samen een bandbreedte voor de huishoudensontwikkeling in de komende jaren.

Ontwikkeling totale woningbehoefte 2022 tot en met 2030 en tot en met 2040

De huishoudensontwikkeling en de beoogde inloop van het woningtekort bepalen samen de netto extra woningbehoefte in de komende jaren.

Tabel 2: Groene Metropoolregio. Ontwikkeling woningbehoefte op basis van huishoudensontwikkeling en inloop woningtekort in de perioden 2022 t/m 2030 en 2022 t/m 2040 volgens verschillende prognosevarianten

Prognosevariant	Huishoudens-ontwikkeling 2022 t/m 2030	Extra woningbehoefte Inclusief inloop tekort	Huishoudens-ontwikkeling 2022 t/m 2040	Extra woningbehoefte Inclusief inloop tekort
Primos	+26.600	+35.500	+39.250	+48.150
Trendvariant	+29.900	+38.800	+42.350	+51.250

Bronnen: Primos provincie Gelderland, ABF, bewerking Companen

- Volgens de Primos prognose neemt het aantal huishoudens in de regio in de periode tot en met 2030 toe met 26.600. Inclusief de extra 8.900 woningen voor het inlopen van het woningtekort,

bedraagt de extra woningbehoefte op basis van deze prognosevariant dus 35.500 woningen. Voor de periode tot en met 2040 gaat het om 48.150 woningen.

- De Trendvariant, gebaseerd op de woningmarktontwikkelingen in de laatste jaren, komt uit op een hogere huishoudensontwikkeling dan de referentieraming Primos. Uitgaande van de actuele woningmarktontwikkelingen neemt het aantal huishoudens in de periode tot en met 2030 toe met 29.900. De woningbehoefte komt daarmee uit op 38.800 woningen in die periode en 51.250 woningen in de periode tot en met 2040.

Kwalitatieve woningbehoefte: in alle segmenten behoefte

Op basis van de Trendvariant van de huishoudensprognose, met inloop van het woningtekort tot 2% in 2031, is de kwalitatieve woningbehoefte berekend.

Beleid voor 2/3 deel betaalbaar en 30% sociale huur in lijn met de behoefte

De verdeling van de extra woningbehoefte naar eigendom en prijssegment sluit goed aan op de verdeling 30% sociale huur en twee derde in het betaalbare segment waar in de Nationale Woon- en Bouwagenda op wordt aangestuurd.

Daarnaast blijkt dat lage middeninkomens opteren voor een goedkope koopwoning. Dit aanbod is onvoldoende aanwezig. De grens van € 355.000 zoals vastgelegd in het rijksbeleid is voor veel woningzoekers te hoog. Een grens van € 250.000 past meer bij hun bestedingsmogelijkheden. Als dit aanbod niet aanwezig is, dan biedt de vrije-sectorhuur voor deze vraag een alternatief. Dit is echter niet de primaire behoefte.

Afbakening huishoudens met een middeninkomen en goedkope en betaalbare koopsector

Voor het bepalen van het goedkope en het betaalbare prijssegment in de koopsector gaan we uit van de leencapaciteit van huishoudens met een middeninkomen. We bakenen de groep huishoudens met een middeninkomen als volgt af:

- Eenpersoonshuishoudens met inkomen tussen € 41.000 en € 57.000
- Meerpersoonshuishoudens met inkomen tussen € 45.000 en € 76.000

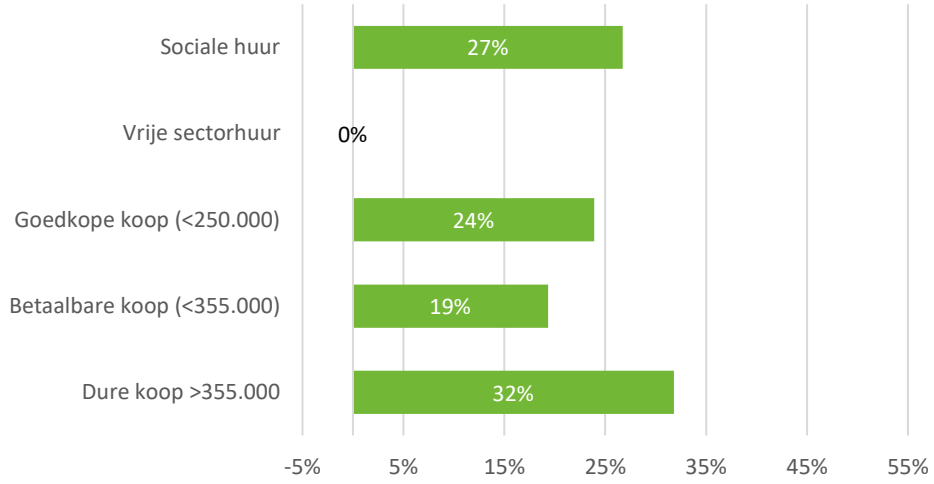
De ondergrenzen sluiten aan op de afbakening van de corporatiedoelgroep. De bovengrenzen van € 57.000 en € 76.000 worden vaak gebruikt en sluiten aan op de afbakening van de groep huishoudens met een middeninkomen in het kader van de inkomensafhankelijke huurverhoging.

De leencapaciteit voor het kopen van een woning van een huishoudens met een inkomen van € 57.000 bedraagt op dit moment ongeveer € 250.000. Voor een huishoudens met een inkomen van € 76.000 is dit ongeveer € 365.000. Dat bedrag ligt net iets boven de huidige NHG-grens van € 355.000. Deze grens zal ook in 2023 door de Rijksoverheid worden gehanteerd als de betaalbaarheidsgrens. Het ligt daarom voor de hand om de grens van € 355.000 te gebruiken als de grens voor het betaalbare koopsegment.

We gaan op basis hiervan vooralsnog uit van de volgende prijsgrenzen in het koopsegment:

- Goedkoop: tot € 250.000
- Betaalbaar: € 250.000 tot € 355.000
- Duur: vanaf € 355.000

Figuur 2: Groene Metropoolregio. Kwalitatieve woningbehoefte op basis van Trendvariant (netto woningbehoefte), 2022 tot en met 2030

Bron: Primos provincie Gelderland, bewerking Companen

- De extra behoefte aan sociale huurwoningen in de periode tot en met 2030 bedraagt 27% van de totale extra woningbehoefte in deze periode. Het gaat om de netto extra behoefte; als rekening wordt gehouden met herstructurering en verkoop zijn er méér sociale huurwoningen nodig om in de ontwikkeling van de behoefte aan woningen in dit segment te voorzien en zal het aandeel sociale huurwoningen op de totale extra woningbehoefte hoger zijn.
- De extra behoefte in het betaalbare segment (sociale huur, middenhuur en koopwoningen in de prijsklasse tot € 355.000, de NHG-grens) bedraagt 68% van de totale extra woningbehoefte in de periode tot en met 2030. Maar niet voor iedereen is een woning in het betaalbare koopsegment tot de NHG-grens betaalbaar. Met name (koop)starters die niet profiteren van de gestegen huizenprijzen omdat zij nog geen koopwoning hebben vallen op de huidige woningmarkt tussen wal en schip. Er zijn daarom ook extra veel woningen nodig in de prijsklasse tot € 250.000.
- Het is lastig om woningen toe te voegen in het prijssegment tot € 250.000. In de praktijk zal een deel van de mensen die een woning in dit prijssegment willen kopen een huurwoning in de vrije sector betrekken. Het is niet de eerste wens van veel mensen (daarom is er op basis van de woonwensen per saldo op regioniveau geen extra behoefte); de middenhuur is een substitutiemarkt voor de goedkope koopsector.
- De behoefte aan dure koopwoningen bedraagt 32% van de extra woningbehoefte in de periode tot en met 2030.

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	4390
Extern Zaak ID	Z/23/103745
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	7.4
Titel	Wijzigingsverordening van de verordening op de heffing en invordering van leges 2023 Druten
Organisatieonderdeel	domein Bedrijfsvoering - team Financieel beleid
Eigenaar	Bree, van, Nino
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	§3 Lokale heffingen
Portefeuillehouder(s) Druten	Brink, W. (Willy)
Telefoonnummer steller	+316 38 98 63 80

Bijlagen
Beslisnota Wijzigingsverordening van de verordening op de heffing en invordering van leges 2023 Druten
Bijlage 1: Wijzigingsverordening Verordening op de heffing en invordering van leges Druten 2023

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Druten	17 januari 2023
Te agenderen stukken gemeenteraad Druten	26 januari 2023
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**

Toelichting

De gemeenteraad heeft op 15 december 2022 de tarieven en de verordeningen voor belastingen en leges voor het jaar 2023 vastgesteld. Deze verordening moet worden gewijzigd omdat er een fout is geconstateerd in de tarieven van de Wet op de kansspelen. De raad wordt gevraagd de wijziging vast te stellen.

Voorgesteld besluit

Gemeente Druten

De gemeenteraad besluit:

1. de wijzigingsverordening Verordening op de heffing en invordering van leges 2023 Druten vast te stellen.

Besluit (Aangenomen)

De gemeenteraad besluit:

1. de wijzigingsverordening Verordening op de heffing en invordering van leges 2023 Druten vast te stellen.

Toelichting

Het besluit is unaniem (bij hamerslag) genomen.

Stemming

15 stemmen voor

Stem voor	Stem tegen	Stem onthouden
Fractie Dorpslijst Afferden		
Dinteren, T.H. van Nuij, W.T.J.		
Fractie Dorpslijst Horssen		
Huntink, E.A.M. Rijn, M.A. van		
Fractie Dorpslijst Puiflijk / Druten-Zuid		
Meeuwsen - van Rhijn, L.J.A.M. Postulart, R.H.A.M.		
Fractie Kernachtig Druten		
Arts, C.J.G. Lepoutre, M.H.T. Waard-Barten, C.P.T. de Wijnen, A.H. Worm, G.S.B. Zwaluw, G.T.M. van der		
Fractie Sociaal Maas en Waal		
Dolmans, C.M.G. Mooren, J.		
Fractie Welzijn Druten		

Gemeente Druten

Zwartkruis, R.E.		

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: 103745

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Vaststellen Wijzigingsverordening leges Wet op de kansspelen 2023

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. de wijzigingsverordening Verordening op de heffing en invordering van leges 2023 Druten vast te stellen.

Aanleiding
Na het publiceren van de verordening is een fout geconstateerd in de tarieven van de Wet op de kansspelen. De wettelijke maximumtarieven worden bij twee artikelen overschreden. Met de wijzigingsverordening wordt deze fout hersteld.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
15-12-2022	Vaststellen leges- en belastingverordeningen 2023

Gewenst resultaat
Voldoen aan de wettelijke maximum van de tarieven betreffende Wet op de kansspelen.

Argumenten
1.1 Toegestane tarief in rekening brengen bij aanvragen vergunningen.
We brengen nu een te hoog tarief in rekening bij de aanvraag van de vergunningen. Dit is niet rechtmatig. Het tarief in de tarieventabel wordt verlaagd naar het maximum toegestane tarief.

Tegenargumenten en risico's
Geen.

Financiële gevolgen
De burgers en/of bedrijven die teveel hebben betaald voor de vergunningen van de Wet op de kansspelen, krijgen het teveel betaalde bedrag gerestitueerd. Voornoemde vergunningen worden sporadisch aangevraagd. De restitutie van het teveel betaalde bedrag geldt voor de vergunningen die verstrekt zijn vanaf 1 januari 2023 tot en met 26 januari 2023.

Communicatie
Geen.

Inwonersparticipatie
Geen.

Uitvoering of Vervolgstappen
Na het besluit worden de correcte tarieven gepubliceerd en het teveel betaalde bedrag voor de vergunning wordt gerestitueerd.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Wijzigingsverordening Verordening op de heffing en invordering van leges Druten 2023

De gemeenteraad van Druten;

gelet op artikel 10 sub a. van de Verordening op de heffing en invordering van leges Druten 2023;

gelet op artikel 147 en 149 Gemeentewet (verordening);

b e s l u i t

vast te stellen de volgende verordening tot wijziging van de Verordening op de heffing en invordering van leges Druten 2023

Artikel I Wijziging verordening

De Tarieventabel, behorend bij de Verordening op de heffing en invordering van leges Druten 2023 wordt gewijzigd als volgt:

(In de 'bestaande tekst' zijn de woorden, cijfers en leestekens waaraan iets verandert, cursief gezet. In de 'nieuwe tekst' zijn de nieuwe woorden, cijfers en leestekens vet gedrukt.)

A. Hoofdstuk 1, paragraaf 1.9 'Bijzondere wetten' onder 1.31.1a en 1.31.1c wordt gewijzigd als volgt:

Bestaande tekst				Nieuwe tekst			
1.31.1a	Voor een periode van twaalf maanden voor één kansspelautomaat	€	*59,15*	1.31.1a	Voor een periode van twaalf maanden voor één kansspelautomaat	€	**56,50**
1.31.1c	Voor één speelautomaat voor onbepaalde tijd	€	*237,00*	1.31.1c	Voor één speelautomaat voor onbepaalde tijd	€	**226,50**

Artikel II Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking de dag na de bekendmaking.

Aldus vastgesteld door in de openbare raadsvergadering van 26 januari 2023.

de griffier, de burgemeester,

E. Weijenberg C.A.A. van Rhee-Oud Ammerveld

Lijst Ingekomen brieven – Raadsvergadering – 26 januari 2023

Gemeente Druten

Voorgestelde wijze van afdoening:

A. Voor kennisgeving aannemen (v.k.a.) – geen verdere actie
B. Voor verdere afhandeling in handen van college stellen (college) – het college neemt de benodigde maatregelen
C. Behandelen bij desbetreffende agendapunt (ag.pnt) – stukken worden bijgevoegd bij agendapunt
D. Advies vragen aan het college (advies) – opnemen op termijnkalender

Een raadslid kan een ingekomen stuk agenderen voor bespreking in een vergadering. Bij het verzoek tot agendering aangeven wat de reden voor de agendering is. Het presidium besluit over de wijze van agendering.

Ingekomen brieven voor de raad

Reg nr	Datum	Onderwerp	Afzender	RTG	Raad	Afdoening
Z/22/101785	23-12-2022	Onderzoeksprogramma	Rekenkamercommissie Druten	-	26-01-2023	A
Z/22/101533	22-12-2022	Zorgen over oplossing parkeerproblematiek	Dhr Riedstra namens bewoners Heemradenstraat	-	26-01-2023	B
Z/22/100958	16-12-2022	Beoordeling begroting MARN 2023	Provincie Gelderland	-	26-01-2023	A
Z/22/100937	16-12-2022	Informatiebrochure over de jaarwisseling	HVLV Het vuurwerkverbond	-	26-01-2023	A
Z/22/100930	16-12-2022	Publicaties over de ruimtelijke opgave	Planbureau voor de Leefomgeving	-	26-01-2023	A
Z/22/100255	13-12-2022	Instrumenten duidelijke overheidscommunicatie en digitale toegankelijkheid	VNG	-	26-01-2023	A
Z/22/100021	09-12-2022	Publicatie STIP op de horizon voor gemeentelijke cao	VNG	-	26-01-2023	A

Ingekomen brieven voor de raad						
Reg nr	**Datum**	**Onderwerp**	**Afzender**	**RTG**	**Raad**	**Afdoening**
Z/22/100019	09-12-2022	Nationale programmas NOVEX Woningbouw Water en Bodem Sturend en Landelijk gebied	VNG	-	26-01-2023	A
Z/22/100080	09-12-2022	De zon heeft het grootste aandeel in de extra opwarming van de aarde	Ap Cloosterman	-	26-01-2023	A
Z/22/099238	02-12-2022	Kaderbrief 2024	MGR RvN	-	26-01-2023	A
Z/22/099160	02-12-2022	Handhaving boerderij De Engelhof - Afferden	Cuypersgenootschap	-	26-01-2023	A
Z/22/098499	29-11-2022	Tweede nazending Najaars ALV-2 december 2022	VNG	-	26-01-2023	A
Z/22/098370	29-11-2022	Wetgeving inzake rechten arbeidsmigranten	Dhr Meijboom	-	26-01-2023	A
Z/22/098184	25-11-2022	Moties en preadviezen Najaars ALV - 2 december 2022	VNG	-	26-01-2023	A
Z/22/098185	25-11-2022	Nieuwe modelverordeningen nav Wet versterking decentrale rekenkamers	VNG	-	26-01-2023	A
Z/22/098181	25-11-2022	VNG - Eenmalige uitkering en thuiswerkvergoeding	VNG	-	26-01-2023	A
Z/22/097926	24-11-2022	Uitspraak uitvoering rechtspositiebesluit	VPPG - Onafhankelijke vakbond voor raadsleden	-	26-01-2023	A
Z/22/097934	24-11-2022	CO2 en methaan	Ap Cloosterman	-	26-01-2023	A
Z/22/097540	24-11-2022	Bekendmaking ontbreken tegenkandidaten VNG bestuur en commissies	VNG	-	26-01-2023	A
Z/22/097943	24-11-2022	Kaderbrief 2024	VRGZ	-	26-01-2023	A
Z/22/097196	23-11-2022	Openstelling vacatures Tijdelijke Commissie Asiel en Migratie	VNG	-	26-01-2023	A

Ingekomen brieven voor de raad						
Reg nr	**Datum**	**Onderwerp**	**Afzender**	**RTG**	**Raad**	**Afdoening**
Z/22/096844	15-11-2022	Motie Handhaven PAS-Knelgevallen	Gemeente Staphorst	-	26-01-2023	A

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 26 januari 2023

De griffier,

E.E. Weijenberg

De voorzitter,

C.A.A. van Rhee – Oud Ammerveld

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	4163
Extern Zaak ID	Z/22/091431
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	8.b.1
Titel	Opstapplaatsen en tekort aan chauffeurs in het leerlingenvervoer
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team WMO, jeugd en gezondheid
Eigenaar	Pas, van de, Noortje
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	P6 Sociaal domein
Portefeuillehouder(s) Druten	Wildt, G. de (Gérard)
Telefoonnummer steller	+31639083098

Bijlagen
Informatienota Opstapplaatsen en tekort aan chauffeurs in het leerlingenvervoer
Beantwoording Technische vragen - Opstapplaatsen-tekort leerlingenvervoer - Sociaal Maas en Waal

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Druten	8 november 2022
Te agenderen stukken gemeenteraad Druten	26 januari 2023
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**

Voorgesteld besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: 91431

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Opstapplaatsen en het tekort aan chauffeurs in het leerlingenvervoer

Kernboodschap
Na onderzoek is vastgesteld dat het aanwijzen van opstapplaatsen de reistijd van leerlingen in het leerlingenvervoer vooralsnog niet aanzienlijk zal bekorten.
Verder informeren wij u over de gevolgen van het chauffeurstekort voor het leerlingenvervoer.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
2 juni 2022	Z/22/075276 Verordening Leerlingenvervoer Druten 2022

Toelichting
Bij de vaststelling van de Verordening Leerlingenvervoer Druten 2022 op 2 juni 2022 is de toezegging gedaan om het instellen van opstapplaatsen in Druten verder te onderzoeken. Dit als maatregel om de reistijd van leerlingen in het leerlingenvervoer te bekorten.
Bij een opstapplaats worden leerlingen niet thuis opgehaald, maar verzamelen ze zich op punten binnen de gemeente, waar de vervoerder in één keer meerdere kinderen kan ophalen. Binnen het Rijk van Nijmegen is er geen enkele gemeente die met opstapplaatsen werkt.

Uit gesprekken met vervoerders, andere gemeenten en een analyse van de gegevens van de gemeente Druten komt het volgende naar voren.
In het schooljaar 2022-2023 gaan 55 kinderen uit gemeente Druten naar 21 verschillende scholen in 10 verschillende plaatsen. Het vervoer wordt geregeld met drie verschillende vervoerders: van Driel, Citax en Willemsen de Koning. Desgevraagd geven deze vervoerders aan niet direct een verkorting van de reistijd te verwachten als er in Druten gewerkt zou worden met opstapplaatsen. Het gaat in Druten om lage aantallen. Daarnaast wonen de leerlingen redelijk verspreid. Wil er voordeel behaald worden, dan zullen de opstapplaatsen waarschijnlijk een stuk verder van huis geplaatst moeten worden. Dan gaat de reistijd in de taxibus mogelijk iets omlaag, maar de algehele reistijd van deur tot deur zal waarschijnlijk juist langer worden, omdat de leerlingen en hun ouders eerst naar de opstapplaats moeten. Per schoolbestemming komen er maar 1 tot 2 kinderen uit Druten of de omliggende kernen. De busjes zijn, ook bij een centrale opstapplaats, niet vol waardoor ook kinderen in andere gemeenten moeten worden opgehaald. Deze gemeenten werken niet met opstapplaatsen. De drie vervoerders schatten in dat het voor de kinderen in Druten niet echt tot tijdwinst leidt.

Het inzetten van opstapplaatsen kent verder de volgende voor- en nadelen.
<u>Voordelen</u>:
- Het kind went alvast aan een opstapplaats, waardoor de stap naar het openbaar vervoer kleiner is.
- De reistijd in de taxi wordt mogelijk iets korter.

Nadelen:

- Kinderen (en ouders) wachten in weer en wind op de opstapplaats, welke niet altijd verlicht is.
- Het vervoer terug is niet altijd op tijd; dit vraagt om een goede communicatie tussen ouders en vervoerders. De chauffeur moet het kind aan de ouders of verzorgers overdragen. Wat als ouders niet op het ophaalpunt zijn en er geen overdracht kan plaatsvinden?
- Voor niet alle ouders is het mogelijk om het kind te begeleiden naar een opstapplaats en daarnaast andere kinderen naar school te brengen.
- Het vraagt een investering van de vervoerders, wat betreft het bepalen van de opstapplaatsen.
- Het vraagt een investering van de leerlingenvervoerconsulenten, die ouders moeten informeren en motiveren.
- Niet alle kinderen kunnen van de opstapplaatsen gebruik maken. Denk bijvoorbeeld aan ernstig fysiek beperkte kinderen of kinderen waarvan het gevaar bestaat dat ze weglopen.

Problemen in het leerlingenvervoer

Al langere tijd heeft de volledige vervoerssector te maken met een groot personeelstekort. Ook Druten merkt de gevolgen van een tekort aan chauffeurs voor het leerlingen- en het jeugdwetvervoer. Dit ondanks dat de vervoerders hun best doen om nieuwe chauffeurs te werven. Alle kinderen kunnen nog naar school vervoerd worden, maar het betekent wel dat daarvoor bepaalde afspraken losgelaten moeten worden. Zo wordt het steeds moeilijker om de kinderen door een vaste chauffeur te vervoeren. Soms is er sprake van volgtijdelijk vervoer, waarbij sommige kinderen te laat op school kunnen aankomen.

We zoeken samen met de BVO DRAN naar alternatieve oplossingen.

De BVO DRAN is in overleg met vervoerders en scholen om bijvoorbeeld te kijken naar aanpassing van de schooltijden. Als gemeente treffen we zelf ook maatregelen om de druk te verlichten en het vervoer uitvoerbaar te houden voor wie het echt nodig is.

Bij een vervoersaanvraag kijken we altijd eerst naar andere mogelijkheden dan de inzet van taxi zoals: Ov-vervoer, eigen vervoer met een kilometervergoeding, of werken aan een OV- of Fietsplan met inzet van een reisbuddy van MEE. We gaan onderzoeken of een carpool systeem met meerdere ouders waarvan de kinderen naar dezelfde school gaan een oplossing kan bieden.

We doen ook aan verwachtingsmanagement richting ouders. We wijzen ouders op de mogelijkheid van helemaal of deels zelf rijden en stimuleren hen om samen met andere ouders iets te regelen als het vervoer niet goed loopt.

Gemeente Druten

VRAGEN VAN RAADSLEDEN – TECHNISCHE VRAGEN

Artikel 19 verordening voor de Rondetafelgesprekken

Onderwerp: Informatienota 'Opstapplaatsen en tekort aan chauffeurs in het leerlingenvervoer'		
Indiener: Jeroen Mooren Fractie: Sociaal Maas en Waal		
Waarom worden deze vragen gesteld (artikel 19, lid 3 RTG)? Hier volgen enkele opties: ○ Het voorstel is niet duidelijk en daarom vraag 1.... ○ De bijlagen ontbreken…… ○ X De vraag is essentieel voor ons standpunt over dit voorstel ○ Anders….. ○ …….		
NR	**FORMULERING VRAAG** *Datum ingekomen:*	**ANTWOORD VRAAG** *Datum antwoord:*
1	Bij de vaststelling Verordening Leerlingenvervoer 2022 is de toezegging gedaan het instellen van opstapplaatsen in de gemeente Druten te onderzoeken als maatregel om de reistijd van leerlingen in het leerlingenvervoer te bekorten. Aan opstapplaatsen zitten meer nadelen dan voordelen. Hoe groot is de kans dat de opstapplaatsen gerealiseerd worden?	De kans dat opstapplaatsen gerealiseerd worden is op dit moment klein. Uit het ingestelde onderzoek is gebleken dat met invoering van opstapplaatsen geen tijdwinst te behalen valt.
2	Als voordeel wordt genoemd dat de reistijd in de taxi mogelijk korter wordt. Waarom wordt dit als voordeel genoemd terwijl de gehele reistijd langer kan worden?	Voor sommige leerlingen kan het een voordeel zijn als ze korter in de taxi zitten. Dit in verband met de extra prikkels die ze ervaren in een taxi. Deze prikkels zijn er mogelijk niet, bij vervoer door ouders in een eigen auto naar de opstapplaats.
3	Taxi's zitten niet vol omdat per schoolbestemming maar 1 of 2 kinderen uit Druten of omliggende kernen komen, waardoor ook kinderen in andere gemeenten nog opgehaald worden. Deze gemeenten werken niet met opstapplaatsen. Zou het werken met opstapplaatsen geen regionale optie zijn?	Binnen het Rijk van Nijmegen werkt nog geen enkele gemeente met opstapplaatsen. Vooralsnog zijn de andere gemeenten niet voornemens om opstapplaatsen in te voeren. Gelet op de geschetste voor- en nadelen van opstapplaatsen maakt elke gemeente een eigen afweging bij de invoering van opstapplaatsen.

VRAGEN VAN RAADSLEDEN – TECHNISCHE VRAGEN

Afspraken

Technische vragen	Indienen - ingevulde format mailen naar griffie@druten.nl - uiterlijk dinsdag 09.00 uur in de week RTG voor voorstellen op de agenda RTG. Overige technische vragen: geen termijn.
Technische vragen	Afdoening - door organisatie (i.o.m. portefeuillehouder) - zo spoedig mogelijk - bij vragen RTG in principe woensdagmiddag 16.00 uur. Bij uitzondering donderdagmiddag 14.00 uur.

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	4215
Extern Zaak ID	Z/22/092864
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	8.b.2
Titel	Vierjaarlijks bestuursonderzoek Groeisaam door Inspectie van het Onderwijs
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team Welzijn, Onderwijs en Sport
Eigenaar	Arnhem, van, Boris
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	P4 Onderwijs
Portefeuillehouder(s) Druten	Wildt, G. de (Gérard)
Telefoonnummer steller	088 432 7520

Bijlagen
Informatienota Vierjaarlijks bestuursonderzoek Groeisaam door Inspectie van het Onderwijs
bijlage 1: Inspectierapport Vierjaarlijks bestuursonderzoek Groeisaam

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**
Te agenderen stukken gemeenteraad Druten	26 januari 2023

Voorgesteld besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: 92864

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Uitkomsten van het vierjaarlijks bestuursonderzoek Groeisaam door Inspectie van het Onderwijs

Kernboodschap
Elke vier jaar worden het schoolbestuur en een aantal scholen vallend onder dat schoolbestuur onderzocht en beoordeeld door de Inspectie van het Onderwijs. Dit wordt het extern toezicht op het onderwijs genoemd. Dit toezicht is in de Wet op het Onderwijstoezicht vastgelegd. De Inspectie oordeelt dat het bestuur van Groeisaam met haar (bij)sturing de kwaliteit op scholen waarborgt en dat er sprake is van deugdelijk financieel beheer. Verder stelt de Inspectie vast dat de bestuurlijke ambities bijdragen aan de verdere ontwikkeling van de scholen in relatie tot de kernfuncties van het onderwijs. Omdat het bestuur voldoet aan alle wettelijke vereisten ziet de Inspectie geen aanleiding om vervolgafspraken te maken of om af te wijken voor het vervolgtoezicht buiten de reguliere termijn van vier jaar. De gemeente heeft zelf geen toezichthoudende taak aangaande het onderwijs.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
27-01-2022	Informatienota voor de Gemeenteraad: Strategisch beleidsplan 2021-2025 Groeisaam (Z/21/068728)

Toelichting
We schetsen hieronder de belangrijkste conclusies uit het Inspectierapport. Dat rapport is als bijlage toegevoegd aan deze informatienota voor de volledigheid. De inspectierapporten zijn openbaar en online raadpleegbaar via https://toezichtresultaten.onderwijsinspectie.nl. Op pagina 13 en verder van het Inspectierapport leest u de reactie van het schoolbestuur op dit onderzoek. Daar gaan we in deze informatienota verder niet op in.

1. Visie, ambities en doelen
In het Groeiplan 2021-2025 (strategisch beleidsplan) is de visie van Groeisaam op goed onderwijs en de besturing daarvan vastgelegd. Eerder dit jaar ontving uw Raad dit Groeiplan ter kennisgeving. Deze visie is vertaald naar ambities en doelen.

- Groeisaam heeft een stelsel van kwaliteitszorg en waarborgt daarmee de basiskwaliteit van het onderwijs. De Inspectie ziet mogelijkheden om dit stelsel op onderdelen nog verder te ontwikkelen. In de zelfevaluaties die scholen uitvoeren staat het gebruik van indicatoren nog in de kinderschoenen. Ook zouden deze zelfevaluaties naar het oordeel van de Inspectie nog aan kracht winnen door intern af te stemmen waar men wel of niet tevreden over is en waaruit dat blijkt.
- Groeisaam volgt op het gebied van passend onderwijs het beleid van het samenwerkingsverband waarin men toewerkt naar meer inclusief onderwijs. De Inspectie is positief over de positionering van de twee scholen voor Speciaal Basisonderwijs (SBO's) in een expertiserol. Hoewel dit nog in de opstartfase zit geeft de Inspectie mee om hierop concretere doelen te formuleren. Datzelfde

geldt ook voor het terugdringen van het aantal verwijzingen naar het speciaal (basis)onderwijs en de terugplaatsingen vanuit het SBO naar het regulier basisonderwijs.

2. Uitvoering en kwaliteitscultuur

- Het bestuur heeft bovenschools een aantal structuren ingericht waarmee het een op samenwerken, leren en verbeteren gerichte kwaliteitscultuur bevordert. Tijdens gesprekken van de Inspectie met verschillende geledingen wordt dit bevestigd. Een overzicht van de gesprekspartners staat op pagina 5 en 6 van het Inspectierapport.
- Bij de start van Groeisaam – fusie van SPOM en Oeverwal – was nog sprake van twee organisaties onder één bestuur. De Inspectie stelt een omwenteling vast naar één organisatie.
- Het bestuur zorgt ervoor dat het onderwijskundig leiderschap op alle niveaus herkenbaar is. Vertrouwen is daarbij het uitgangspunt. De Inspectie stelt vast dat dit vertrouwen ook wordt ervaren door scholen. Vanuit dit vertrouwen krijgen individuele scholen de ruimte om zich meer te profileren. Door dit te accentueren weet men waar elkaars kwaliteiten liggen. De Inspectie heeft hiervan goede voorbeelden gezien.

3. Evaluatie, verantwoording en dialoog

- Het bestuur heeft zicht op de gerealiseerde (financiële) kwaliteit en de resultaten van het onderwijs aan leerlingen. Op basis van de evaluatie reageert naar het oordeel van de Inspectie tijdig op mogelijke bedreigingen. Wel ziet de Inspectie nog ruimte om het evaluatietraject te versterken door ook aandacht te besteden aan de schooleigen aspecten van kwaliteit. Ze hebben daarvan mooie voorbeelden gezien, maar deze blijven naar het oordeel van de Inspectie nog onderbelicht in de evaluaties.
- De Inspectie vindt dat het bestuur alerter kan zijn in een tijdige en duidelijke communicatie bij een delicaat onderwerp als krimp en mogelijke samenvoeging van scholen. Dan kunnen betrokkenen tijdig worden meegenomen in het proces.
- Aan het bestuur vraagt de Inspectie om bij volgende bestuursverslagen de informatie over passend onderwijs te verrijken door aan te geven welke doelen ze hebben nagestreefd, of deze doelen zijn behaald en wat het effect van de inzet van de middelen voor passend onderwijs is geweest op de leerlingen om wie het gaat.

Gevolgen
Het schoolbestuur voor primair onderwijs in de gemeente Druten stuurt voldoende op onderwijskwaliteit en voert een deugdelijk financieel beheer waardoor de voortgang van kwalitatief goed onderwijs gegarandeerd is.

Communicatie
Niet van toepassing.

Uitvoering of Vervolgstappen
Niet van toepassing.

Geheimhouding
Niet van toepassing.

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Stichting Groeisaam Primair Onderwijs

Onderzoek bestuur en scholen

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 20 september 2022

Samenvatting

Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder bestuur in Nederland. We hebben bij Stichting Groeisaam onderzocht of de sturing door het bestuur op de kwaliteit van het onderwijs op de scholen op orde is, of er sprake is van deugdelijk financieel beheer en hoe dit bijdraagt aan de kernfuncties van het onderwijs (zie Onderzoekskader 2021).

Bestuur: Stichting Groeisaam
Bestuursnummer: 41340
Sector: primair onderwijs

Aantal scholen onder bestuur: 21 basisscholen en 2 scholen voor speciaal basisonderwijs

Totaal aantal leerlingen: 1 oktober 2020: 4531

Lijst met scholen waarbij we verificatie-activiteiten hebben uitgevoerd:
23XT|C1 speciale school voor basisonderwijs Klavervier
06ZC|C1 basisschool De Reuzepas
06VA|C1 basisschool St. Lambertus
06ZB|C1 basisschool De Octopus

Context
Stichting Groeisaam is sinds 1 januari 2020 gestart, na de fusie van Stichting SPOM en Stichting Oeverwal. Stichting Groeisaam draagt de verantwoordelijkheid voor 21 basisscholen en 2 scholen voor speciaal basisonderwijs. Deze scholen staan in de gemeenten West Maas en Waal, Druten en Beuningen.
Gezamenlijk is er een Groeiplan 2021-2025 opgesteld waarin de koers zichtbaar is gemaakt door waarden, kernambities en speerpunten te clusteren in vier sleutelthema's: de basis op orde; een brede ontwikkeling; blijvend in beweging; bekwame en betrokken mensen.

Wat gaat goed?
Het Groeiplan 2021-2025 is een breed gedragen document met daarin een duidelijke visie op goed onderwijs en ambities en doelen. Het bestuur heeft tevens zicht op de ontwikkeling van de onderwijskwaliteit en stuurt daarop. Het stelsel van kwaliteitszorg is zodanig ingericht dat daarmee de basiskwaliteit van het onderwijsleerproces en de leerresultaten van de scholen wordt bewaakt en bevorderd. Het beleid van het bestuur ten aanzien van de basiskwaliteit werkt door op het beleid op de scholen. Ook is er sprake van deugdelijk financieel beheer.

Het bestuur kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer. Er is draagvlak voor de kwaliteitsontwikkeling en er is een omwenteling in gang gezet van twee organisaties naar één Groeisaam. Het bestuur stuurt op onderlinge samenwerking op alle niveaus binnen de organisatie.

Wat kan beter?
De focus van het bestuur ligt op een risicogerichte sturing. Dit kan uitgebreid worden met de eigen aspecten van kwaliteit. Scholen maken jaarlijks een zelfevaluatie en stellen die na een half jaar bij. Hierbij ligt nu de nadruk op in hoeverre er gewerkt is aan bepaalde

indicatoren. De evaluaties bevatten vooral beschrijvingen van wat is gedaan en nog beperkt over de effecten en resultaten die zijn bereikt. Deze zelfevaluaties kunnen aan kracht winnen als men ook met elkaar bespreekt in hoeverre men tevreden is met het resultaat en waaruit dat blijkt.

Daarnaast vinden we dat het bestuur nog concreter kan zijn in het formuleren van doelen voor passend onderwijs. Eén van de ontwikkelingen is dat de scholen voor speciaal basisonderwijs (sbo) een andere rol binnen de organisatie krijgen. Het is nu nog niet helemaal duidelijk wat er van de sbo-scholen wordt verwacht. Ditzelfde geldt voor het terugbrengen van het aantal verwijzingen naar het sbo en speciaal onderwijs en het verhogen van het aantal terugplaatsingen van het sbo naar het regulier basisonderwijs. Beide trajecten kunnen versterkt worden wanneer het bestuur met betrokkenheid van de scholen concretere doelen formuleert, zodat duidelijk wordt wat er van de scholen wordt verwacht en men weet wat er dit schooljaar minimaal wordt nagestreefd.

Van besturen die een publiek vermogen hebben dat boven de signaleringswaarde ligt, wordt verwacht dat zij dit vermogen afbouwen tot onder de signaleringswaarde. Dit is nu nog niet verplicht, maar in de toekomst wel. Omdat het bestuur in 2021 een publiek vermogen had dat boven de signaleringswaarde lag, doet het bestuur er daarom verstandig aan om in samenspraak met de intern toezichthouder en de medezeggenschap nu al plannen te maken voor een doelmatige afbouw met bestedingen. Deze moeten doelmatig en rechtmatig zijn en het onderwijs ten goede komen.
Tevens kan de informatiewaarde van een aantal onderdelen in het bestuursverslag worden verbeterd.

Wat moet beter?
Het bestuur voldoet aan de eisen die in de wet gesteld worden. Er zijn geen zaken die beter moeten.

Vervolg
Wij hebben vertrouwen in het bestuur. Het bestuur valt dan ook onder het basistoezicht en wordt over vier jaar opnieuw onderzocht. Als we ernstige risico's zien en/of urgente signalen ontvangen kunnen we besluiten om eerder te komen.

Inhoudsopgave

1. Opzet van het vierjaarlijks onderzoek 5

2. Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur 8

2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie 8

2.2. Afspraken over vervolgtoezicht 12

3. Reactie van het bestuur 13

1. Opzet van het vierjaarlijks onderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft in juni 2022 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij Stichting Groeisaam. In een vierjaarlijks onderzoek staat de volgende onderzoeksvraag centraal:

Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit op de scholen en is er sprake van deugdelijk financieel beheer én heeft het bestuur ambities gericht op de verdere ontwikkeling van de scholen en draagt dit bij aan de kernfuncties van het onderwijs?

Werkwijze en onderzoeksactiviteiten
Het onderzoek richt zich op onderstaande standaarden op het niveau van het bestuur. Daarnaast spreken we vanuit het perspectief van de kernfuncties en het stelsel met het bestuur over zijn visie en ambities.

Standaard	Onderzocht
Besturing, Kwaliteitszorg en Ambitie	
BKA1. Visie, ambities en doelen	•
BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen voeren we verificatie-activiteiten uit op school- en bestuursniveau. Daarbij kunnen we ook andere belanghebbenden betrekken.

Onderzoeksactiviteiten
Het vierjaarlijks onderzoek bij Stichting Groeisaam hebben we op maat ingericht en bestaat uit de volgende onderzoeksactiviteiten.

1. Startgesprek met het bestuur

2. Verificatie-activiteiten standaard:
   - Gesprek met de medezeggenschap (GMR);
   - Gesprek met intern toezicht.

3. Verificatie-activiteiten op het niveau van het bestuur:
   - Gesprek met een afvaardiging van directeuren (van de niet bezochte scholen);
   - Gesprek met een afvaardiging van intern begeleiders (van de niet bezochte scholen);
   - Gesprek met een afvaardiging van de beleidsgroep passend onderwijs.

4. Verificatie-activiteiten schoolniveau:
- Schoolbezoek speciale school voor basisonderwijs Klavervier 23XT (dagdeel);
- Schoolbezoek basisschool De Reuzepas 06ZC (dagdeel);
- Schoolbezoek basisschool St. Lambertus 06VA (dagdeel);
- Schoolbezoek basisschool De Octopus 06ZB (dagdeel).

De analyse van de documentatie die het bestuur voorafgaand aan het onderzoek heeft aangeleverd en de bevindingen in het startgesprek van 13 juni jl. zijn voor ons aanleiding om twee thema's als uitgangspunt te nemen voor de beantwoording van de onderzoeksvragen. Het gaat hierbij om:
- Passend onderwijs;
- In elke school is er sprake van een schooleigen actueel, breed en gevarieerd aanbod.

Vanuit het geïntegreerde toezicht kijken we bij de beoordeling van de BKA-standaarden ook naar (de sturing op) het financieel beheer. Voor de beoordeling van het financieel beheer kijken we in ieder geval naar de jaarverslaggeving en de daarin opgenomen kengetallen, begroting en prognoses. Wanneer wij tijdens ons onderzoek financiële risico's voor de continuïteit van het onderwijs of onrechtmatige dan wel evident ondoelmatige bestedingen tegenkomen dan rapporteren we hierover in het hoofdstuk Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur.

Bij elk vierjaarlijks onderzoek stellen wij vast of de continuïteitsparagraaf die het bestuur heeft opgenomen in het jaarverslaggeving voldoet aan de wettelijke vereisten. Een volledige continuïteitsparagraaf die voldoet aan de wettelijke vereisten, is van belang voor de transparantie over het toekomst- en risicogericht handelen van het bestuur en voor het tijdig in beeld brengen van financiële risico's en dat het bestuur "in control" is en beschikt over de informatie die nodig is om goed te (kunnen) sturen op haar beleid. In ons onderzoek kijken wij bij elke BKA standaard naar een aantal onderdelen van de continuïteitsparagraaf.

5. Gesprek terugkoppelen bevindingen onderzoek/eindgesprek met bestuur.

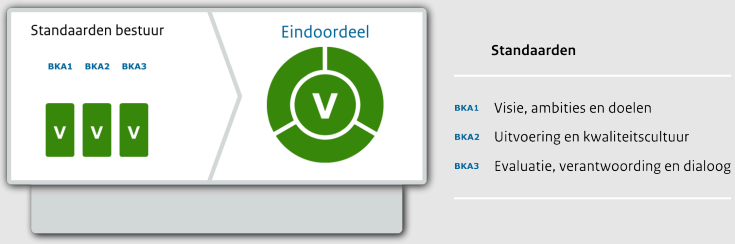
Signalen
In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek.
Er zijn geen signalen over Stichting Groeisaam en de scholen bij ons binnengekomen die opvolging vereisen.

Leeswijzer
In hoofdstuk 2 staan het eindoordeel op bestuursniveau en de oordelen op de standaarden uit het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. De afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

2 . Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau.

Samenvattend oordeel
In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat het eindoordeel is op bestuursniveau en de oordelen op de standaarden.

We beoordelen de kwaliteit van de besturing, kwaliteitszorg en ambitie van Stichting Groeisaam als Voldoende. Het bestuur waarborgt met zijn (be)sturing de kwaliteit op de scholen en er is sprake van deugdelijk financieel beheer, daarnaast heeft het bestuur ambities op de verdere ontwikkeling van de scholen en draagt dit bij aan de kernfuncties van het onderwijs.

2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Vervolgens geven we een toelichting op deze oordelen.

BESTURING, KWALITEITSZORG EN AMBITIE	O	V	G
BKA1 Visie, ambities en doelen		●	
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		●	
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		●	

BKA1. Visie, ambities en doelen
We beoordelen deze standaard als Voldoende. Het bestuur heeft een visie op goed onderwijs en op de besturing daarvan. Deze zijn vastgelegd in het Groeiplan 2021-2025. Deze visie is vertaald naar ambities en doelen in het bovenschools jaarplan 2022 Groeisaam.

Het bestuur heeft een stelsel van kwaliteitszorg ingericht om te sturen op kwaliteit en resultaat.
Het waarborgt daarmee de basiskwaliteit van het onderwijs, maar kan dit stelsel op onderdelen nog verder ontwikkelen.

De scholen hebben vanuit het Groeiplan 2021-2025 hun eigen schoolplan opgesteld. We zien dat de scholen vanuit dit plan de ruimte krijgen en nemen om eigen keuzes te maken, passend bij hun eigen identiteit en onderwijsvisie. Het schoolplan geldt als basis voor het jaarplan dat jaarlijks wordt opgesteld. De kernambities vanuit het bestuur: basis op orde, brede ontwikkeling, blijvend in beweging en bekwame en betrokken mensen zien we hierin terug. Naast deze ambities maken de scholen ook gebruik van input uit de eigen zelfevaluaties. Scholen mogen hierbij gebruik maken van een format op bestuursniveau, maar zijn ook vrij om op hun eigen manier een zelfevaluatie te maken. In de zelfevaluaties zien we of indicatoren in de kinderschoenen staan, in ontwikkeling zijn of voorbeelden zijn voor anderen. Deze zelfevaluaties kunnen nog aan kracht winnen door met elkaar af te stemmen en op te nemen of men wel of niet tevreden is met het resultaat en waaruit dat blijkt. Voor het bestuur wordt dan meer inzichtelijk waarop de focus in de sturing ligt. De eigen aspecten van kwaliteit van de scholen komen dan ook aan de orde. Het bestuur krijgt daarmee meer zicht in welke mate en op welke termijn scholen deze eigen aspecten weten te realiseren.

Het bestuur volgt wat betreft passend onderwijs het beleid en de doelen van het samenwerkingsverband. Het bestuur en de scholen willen toewerken naar meer inclusief onderwijs, waarin de sbo scholen gepositioneerd worden in een expertiserol voor basisscholen. Dit traject is onlangs opgestart. De twee sbo scholen werken sinds dit schooljaar nauw met elkaar samen. Dit traject kan versterkt worden wanneer het bestuur met betrokkenheid van de scholen concrete doelen formuleert zodat duidelijker wordt wat er van de sbo scholen wordt verwacht. Ditzelfde geldt voor het terugbrengen van het aantal verwijzingen naar het speciaal (basis)onderwijs. Het bestuur en de scholen hebben met elkaar afgesproken dat het aantal verwijzingen teruggebracht moet worden. Andersom streeft men ook na om meer terugplaatsingen vanuit het sbo naar het regulier basisonderwijs te realiseren. Ook dit kan nog concreter in doelen geformuleerd worden, wat streeft men dit schooljaar minimaal na.

Ten aanzien van een actueel, breed en gevarieerd aanbod heeft het bestuur specifiek voor burgerschap doelen geformuleerd in het jaarplan. De scholen hebben daardoor de opdracht om het huidige aanbod in beeld te brengen en aan te geven hoe men hiermee verder gaat. Tijdens ons onderzoek kwam naar voren dat hier al werk van gemaakt is, al zijn er nog wel verschillen zichtbaar in de wijze waarop scholen daar invulling aan geven. Het bestuur en de directeuren zorgen ervoor dat de wet wordt nageleefd en dat er, indien nodig,

verbetermaatregelen komen voor de kwaliteit. Wij vertrouwen erop dat dit in de verdere voortgang door het bestuur adequaat wordt opgepakt en zullen dit niet eerder onderzoeken dan bij het eerstvolgend bestuursonderzoek, tenzij daar tussentijds aanleiding toe is.

Ieder bestuur heeft te maken met mogelijke risico's. Om die reden is het belangrijk dat belanghebbenden kunnen zien wat het bestuur doet om risico's te voorkomen en wat ze doet om het negatieve effect zo klein mogelijk te houden als het risico zich inderdaad voordoet. De RJO schrijft voor dat de mogelijke risico's en de beheersingsmaatregelen in het jaarverslag worden opgenomen. In het jaarverslag 2021 zijn de beheersingsmaatregelen die het bestuur heeft voor het afdekken van de risico's beperkt genoemd. Intern is er wel een risico-inventarisatie met voorgenomen maatregelen aanwezig. We geven het bestuur mee om deze beheersingsmaatregelen in het eerstvolgende jaarverslag concreter te benoemen.

Bij de meerjarenbegroting is het belangrijk dat er (financiële) middelen aan de strategische doelen zijn gekoppeld. Wij zien dit echter beperkt terug in de meerjarenbegroting die in het bestuursverslag 2020 is opgenomen. Zo worden de vier kernambities uit het groeiplan niet vertaald in de inzet van financiële middelen in deze meerjarenbegroting. Wij vragen het bestuur om hier in de volgende bestuursverslagen meer aandacht aan te geven.

BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur
Deze standaard beoordelen we eveneens als Voldoende. Het bestuur realiseert samen met de scholen de doelen voor basiskwaliteit en bevordert een kwaliteitscultuur.

Het bestuur heeft bovenschools een aantal structuren ingericht waarmee het een op samenwerken, leren en verbeteren gerichte kwalteitscultuur bevordert. Zo is er directeurenoverleg, zijn alle directeuren als 'maatje' aan een collega directeur gekoppeld, er is een netwerk voor intern begeleiders, binnen deze structuren zijn er tevens professionele leergemeenschappen. Tijdens de gesprekken die we hebben gevoerd met de verschillende geledingen wordt de cultuur gericht op samenwerken bevestigd. Daar waar er bij de start van Groeisaam (de fusie) nog echt sprake was van twee organisaties onder één bestuur, begint er nu een omwenteling te komen naar één Groeisaam. Scholen weten elkaar steeds vaker te vinden, leren elkaar steeds beter kennen en brengen en halen expertise bij elkaar.

Binnen de kwaliteitscultuur geeft het bestuur uitvoering aan de kwaliteitszorg gericht op de kwaliteit van het onderwijs, het beleid zoals dat geformuleerd is in het Groeiplan 2021-2025 en de naleving van de wettelijke voorschriften. Het bestuur bewaakt en bevordert vanuit zijn betrokkenheid, zoals de schoolbezoeken, kwaliteits- en monitorgesprekken met de directeuren van de afzonderlijke scholen,

dat de uitvoering in overeenstemming is met het beleid. Daar waar sprake is van mogelijke risico's worden extra kwaliteitsgesprekken gevoerd en indien nodig een plan van aanpak opgesteld om verbetering te realiseren. De scholen krijgen hierbij ondersteuning van de stafleden onderwijs en kwaliteit.
Een ander onderdeel van het systeem voor kwaliteitszorg zijn de audits, deze worden uitgevoerd door 4 tot 6 medewerkers afhankelijk van de schoolomvang. Deze medewerkers, zoals een staflid onderwijs en kwaliteit (voorzitter) en enkele directeuren en intern begeleiders, zijn geschoold voor de uitvoering van de audits. De auditcommissie heeft een aantal vaste onderdelen (bijvoorbeeld didactisch handelen) die aan de orde komen in de audit. De scholen stellen daarnaast zelf ook een concrete vraag aan de commissie om mee te nemen in de audit.

Het bestuur zorgt ervoor dat het onderwijskundig leiderschap op alle niveaus herkenbaar verankerd is in de organisatie. Vertrouwen is daarbij het uitgangspunt, dat door scholen ook zo wordt ervaren. Ze krijgen het vertrouwen om gezamenlijk te werken aan hun eigen schoolontwikkeling en maken daarbij zelf de keuze om te werken aan professionaliteit op schoolniveau, maar ook op individueel niveau ervaart men de ruimte tot ontwikkeling van de bekwaamheidseisen. Het bestuur heeft hierin een faciliterende rol zoals een bovenschools digitaal scholingsaanbod en een 2-daagse scholing.
Vanuit dit vertrouwen mogen scholen zich meer profileren. We hebben goede voorbeelden gezien van schoolontwikkelingen, bijvoorbeeld inclusief onderwijs. Door dit te accentueren weet men waar elkaars kwaliteiten liggen.

BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog
We beoordelen deze standaard als Voldoende. Het bestuur evalueert en beoordeelt als onderdeel van zijn stelsel van kwaliteitszorg in hoeverre de doelen gericht op de basiskwaliteit worden gerealiseerd. Op deze manier krijgt het bestuur zicht op de gerealiseerde (financiële) kwaliteit en de resultaten van het onderwijs aan leerlingen. Op basis van de evaluatie reageert het bestuur tijdig op mogelijke bedreigingen. Zoals eerder genoemd een plan van aanpak voor verbetering en/of een intensivering van de kwaliteitsgesprekken worden ingezet. Dit evaluatietraject kan versterkt worden door ook aandacht te besteden aan de eigen aspecten van kwaliteit. Zo hebben we tijdens de verificaties mooie voorbeelden gezien van een actueel, breed en gevarieerd aanbod. Ook is er een plusklas en een werkplein. Deze voorbeelden blijven nu nog onderbelicht in de evaluaties op bestuursniveau.
Preventief is er ook nog winst te behalen om mogelijke bedreigingen te voorkomen. Het bestuur kan nog alerter zijn in een tijdige en duidelijke communicatie bij een delicaat thema zoals krimp en mogelijke samenvoeging van scholen zodat betrokkenen tijdig worden meegenomen in een proces.

Daarnaast kan het bestuur de informatiewaarde in het bestuursverslag verder verrijken. Passend onderwijs voor iedere leerling die dat nodig heeft is een belangrijk uitgangspunt van ons onderwijs, ook al vanwege kansengelijkheid. Het bestuur geeft in het bestuursverslag aan waar het geld dat zij heeft ontvangen voor passend onderwijs aan is besteed. Het bestuur kan deze informatie verrijken door ook aan te geven welke doelen ze hebben nagestreefd in het kader van passend onderwijs, of deze doelen zijn behaald en wat het effect van de inzet van de middelen is geweest op de leerlingen om wie het gaat. Wij vragen het bestuur om hier in de volgende bestuursverslagen meer aandacht aan te geven.

Het bestuur legt verantwoording af over de doelen en resultaten aan de raad van toezicht (rvt) en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (gmr) door middel van onder andere het jaarverslag. Tweemaal per jaar overlegt de rvt met de gmr. In een dergelijk overleg wordt onder andere een thema zoals passend onderwijs uitvoerig met elkaar besproken.
Het bestuur voert met interne en externe betrokkenen, zoals de kinderopvang en de gemeentes de dialoog. Recent thema is bijvoorbeeld de doorgaande lijn tussen voorschool en school en resultaatafspraken. Resultaten vanuit deze dialoog worden vertaald naar beleid om de kwaliteit van het onderwijs op de scholen te borgen. Dit gebeurt bijvoorbeeld in kwaliteitskaarten.

2.2. Afspraken over vervolgtoezicht

We wijken bij Stichting Groeisaam voor het vervolgtoezicht niet af van de reguliere termijn van vier jaar. De jaarlijkse prestatie- en risicoanalyse en/of urgente signalen kunnen de inspectie aanleiding geven het vervolgtoezicht alsnog aan te scherpen.
Omdat het bestuur op alle onderzochte punten voldoet aan de wettelijke vereisten, zien wij geen aanleiding om vervolgafspraken te maken.

3 . Reactie van het bestuur

De rapportage van de inspectie bevestigt dat Groeisaam een duidelijke visie en ambities heeft, dat de kwaliteitszorg op orde is en dat er sprake is van een deugdelijk financieel beheer. We hebben daarin veel geïnvesteerd en we zijn trots op waar we nu staan.

Uiteraard zijn er dingen die beter kunnen. De aandachtspunten die door de inspectie worden genoemd, hadden we in meer of mindere mate reeds in beeld en hebben we ook toegelicht tijdens het startgesprek. We hebben reeds initiatieven genomen om de kwaliteit ten aanzien van deze punten te bevorderen.

We noemen hieronder de aandachtspunten die in de rapportage naar voren zijn gekomen en geven aan op welke wijze wij hier acties op zetten ter bevordering van de kwaliteit.

1. Breid de risicogerichte sturing uit met de eigen aspecten van kwaliteit en stem af wanneer we tevreden zijn met de behaalde resultaten

De inspectie geeft terecht aan dat de zelfevaluaties van de scholen aan kracht kunnen winnen. Met name ten aanzien van a) het formuleren van gerichte opbrengsten en b) het formuleren van eigen aspecten van kwaliteit.

Het formuleren van de gerichte opbrengsten begint binnen onze kwaliteitscyclus met het formuleren van concrete doelen en opbrengsten in het jaarplan. Hiermee hebben we een aanzet gemaakt tijdens het directeurenoverleg in mei 2022. In de kwaliteitsgesprekken in het najaar van 2022 zal kritisch gekeken worden naar de geformuleerde doelen in het jaarplan. Dit zal de kwaliteit van de zelfevaluatie bevorderen, omdat er dan geëvalueerd wordt op concrete doelen en opbrengsten.

Wat betreft het formuleren van eigen aspecten van kwaliteit hebben we ruimte gecreëerd om dit op een eigen wijze vast te stellen en vast te leggen middels een zelfevaluatie. In de kwaliteitsgesprekken in het najaar van 2022 zullen we hier gericht aandacht aan besteden, waarbij we tevens letten op de wijze waarop de eigen aspecten van kwaliteit concreet gemaakt worden (meetbaar en merkbaar). We vragen scholen om indicatoren op te stellen om de eigen kwaliteit zichtbaar te maken en ook aan te geven wanneer ze tevreden zijn. Bij de evaluatie zal hier vervolgens gericht aandacht voor zijn.

2. Geef een vervolg aan de implementatie van burgerschapsonderwijs in het kader van een actueel, breed en gevarieerd aanbod

De inspectie geeft aan dat er wat betreft de implementatie van burgerschapsonderwijs verschillen zichtbaar zijn in de wijze waarop scholen er op dit moment invulling aan geven. De scholen worden

ondersteund door de stafleden onderwijs en kwaliteit bij het verder implementeren van burgerschapsonderwijs. De wijze waarop dit wordt opgepakt, is beschreven in het beleidsplan inclusief plan van aanpak en tijdspad. De scholen hebben de opdracht gekregen om in november 2022 een kwaliteitskaart aan te leveren waarin doelstellingen en aanpak van het burgerschapsonderwijs zijn vastgelegd.

3. Formuleer concrete doelen voor inclusiever onderwijs

Groeisaam participeert binnen het samenwerkingsverband Stromenland. Binnen Stromenland zijn doelen geformuleerd inzake de hoogte van het gewenste verwijzingspercentage en de termijn waarop we dit willen bereiken. Door de monitorgesprekken die gevoerd worden door de platformcoördinator Passend Onderwijs en de (kwalitatieve en kwantitatieve) informatie die deze gesprekken oplevert, hebben we zicht op de verschillen tussen onze Groeisaam-scholen qua doorverwijzingspercentages en arrangementsaanvragen. Binnen Groeisaam hebben we inmiddels initiatieven genomen om de geformuleerde doelen binnen Stromenland te kunnen bereiken. We zullen de komende periode de doelen zoals geformuleerd binnen Stromenland vertalen naar concrete doelen voor de scholen van Groeisaam.

4. Besteed aandacht op het gebied van financiën aan a) het afbouwen van het publieke vermogen en b) het koppelen van financiële middelen aan de strategische doelen zoals geformuleerd in het Groeiplan

Het afbouwen van het bovenmatig eigen vermogen tot onder de signaleringswaarde is opgepakt door een werkgroep waarin verschillende geledingen vertegenwoordigd zijn. Deze werkgroep heeft de opdracht gekregen om een voorstel te doen met betrekking tot het doelmatig afbouwen van het vermogen met bestedingen die ten goede komen aan het primaire proces.

We hebben ervoor gekozen om vanuit ons bovenschools jaarplan, dat gekoppeld is aan het Groeiplan, financiële middelen toe te kennen. Waar van toepassing staan in het bovenschools jaarplan doelen met budget vermeld. Deze doelen zijn gekoppeld aan de vier kernambities uit het Groeiplan. Deze budgetten zijn opgenomen in de meerjarenbegroting. In 2022 is deze wijze van verantwoording voor het eerst toegepast en evaluatie hiervan zal begin 2023 plaatsvinden.

5. Verrijk het bestuursverslag met concrete informatie

Wij ervaren een spanningsveld ten aanzien van het verrijken van het bestuursverslag en het beknopt verantwoorden van onze gerealiseerde opbrengsten. We nemen het advies van de inspectie (het concreter benoemen van de beheersingsmaatregelen en het

afleggen van verantwoording ten aanzien van de gerealiseerde resultaten in kader van inclusiever onderwijs) mee in het opstellen van het bestuursverslag voor 2022 en volgende jaren.

We zien, naast de aandachtspunten die door de inspectie gegeven zijn, de komende jaren een grote uitdaging om adequaat te kunnen acteren op het steeds groter wordende tekort op de arbeidsmarkt en de effecten hiervan op de kwaliteit voor ons onderwijs.

Tot slot willen we van de gelegenheid gebruik maken om alle medewerkers te bedanken voor dit mooie resultaat waar eenieder vanuit de eigen rol of positie een bijdrage aan heeft geleverd. We kijken ernaar uit om samen verder te bouwen aan (nog) beter onderwijs voor de leerlingen van Groeisaam.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	4191
Extern Zaak ID	Z/22/084035
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	8.b.3
Titel	Bestuursverslag 2021 Groeisaam
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team Welzijn, Onderwijs en Sport
Eigenaar	Arnhem, van, Boris
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P4 Onderwijs
Portefeuillehouder(s) Druten	Wildt, G. de (Gérard)
Telefoonnummer steller	088 432 7520

Bijlagen
Informatienota Bestuursverslag 2021 Groeisaam
bijlage 1: Bestuursverslag Groeisaam 2021

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Druten	15 november 2022
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**
Te agenderen stukken gemeenteraad Druten	26 januari 2023

Voorgesteld besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: 84035

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Bestuursverslag 2021 Stichting Groeisaam Primair Onderwijs

Kernboodschap
In het Bestuursverslag 2021 verantwoordt het bestuur van Stichting Groeisaam Primair Onderwijs het door haar gevoerde beleid. Het openbaar onderwijs in de gemeente Druten valt bestuurlijk onder Groeisaam. De gemeente heeft een grondwettelijke taak in het waarborgen van het openbaar onderwijs. De Gemeenteraad ontvangt het bestuursverslag ter kennisgeving binnen die wettelijke context. Groeisaam biedt (openbaar) onderwijs van goede kwaliteit. Zelfs met de uitdagingen in 2021 als gevolg van de coronapandemie wist het schoolbestuur de kwaliteit op peil te houden. Groeisaam is financieel gezond en in control. Er zijn geen risico's die de continuïteit van voldoende openbaar onderwijs in de gemeente Druten bedreigen.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
27-12-2022	Bestuursverslag 2020 Stichting Groeisaam Primair Onderwijs (Z/21/064139)

Toelichting
Impact COVID-19
De coronapandemie had ook in 2021 grote impact op de dagelijkse gang van zaken op de basisscholen. Veel tijd en energie ging naar zaken die weinig met onderwijs te maken hadden. De scholen moesten maatregelen met betrekking tot mondkapjes en het periodiek testen. Gedurende het schooljaar volgden op meerdere scholen klassen voor één of meerdere dagen online-onderwijs of ze kregen huiswerk mee als gevolg van zieke medewerkers en quarantaines. Alle scholen in Nederland werden vanaf 20 december 2021 tot na de kerstvakantie gesloten als gevolg van een aanscherping van de maatregelen. Het bestuur concludeert dat het bieden van goed onderwijs – ondanks corona – in 2021 is gelukt. Ook zijn de doelen uit de jaarplannen grotendeels gerealiseerd. Dat is volgens het bestuur te danken aan de deskundigheid, flexibiliteit, betrokkenheid en de grote passie voor het werk van de medewerkers van Groeisaam.

Verantwoording van het beleid
Kortheidshalve beperken we ons in deze informatienota tot drie beleidsaspecten.

Onderwijskwaliteit
- In 2020 is een nieuw kwaliteitsbeleid vastgesteld. In 2021 begon Groeisaam met de uitvoering daarvan. Belangrijke onderdelen zijn het kwaliteitszorgsysteem en kwaliteitscultuur van de school. Het bestuur voerde met elke school minimaal twee kwaliteitsgesprekken.
- Voor de verdere professionalisering startte Groeisaam met e-learning. Een grote groep leraren neemt hieraan deel. Er wordt nog gezocht naar manieren voor bovenschoolse professionalisering.

- De samenwerking rondom voor- en vroegschools educatie wordt op scholen verder uitgebouwd. Het bestuur stimuleerden netwerkbijeenkomsten met pedagogisch medewerkers (peuteropvang) en leraren.
- De extra middelen die de scholen krijgen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs zijn geïntegreerd met het kwaliteitsbeleid en worden gebruikt voor 'extra handen' ten behoeve van de (extra) begeleiding van leerlingen en de borging en professionalisering daarvan.
- Op pagina 16 somt het bestuur een aantal toekomstige ontwikkelingen. Belangrijke punten in de relatie gemeente – Groeisaam zijn: resultaatafspraken VVE, thema kansengelijkheid en inclusiever onderwijs.

Huisvesting

- Groeisaam stelde een klankbordgroep om de mogelijkheden voor nieuwbouw in Deest/Afferden te bespreken. Daarover is in 2020 een notitie aangeboden aan het gemeentebestuur. Deze is in 2021 betrokken bij de raadsvergadering over de huisvestingsscenario's voor 't Klosterhufke en St. Victorschool. Uitkomst hiervan is dat in beide kerndorpen de school behouden blijft en er geen scenario wordt ontwikkeld voor een gezamenlijke basisschool voor Deest en Afferden.
- Groeisaam voert in 2020 een pilot uit om schoolgebouwen te verduurzamen. Aan de pilot deden drie basisscholen in de gemeente Druten mee; SBO De Dijk, IKC De Kubus en basisschool 't Geerke. Het doel van de pilot om te onderzoeken hoe investeringen kunnen worden opgenomen in het meerjarenonderhoudsplan van de scholen. Onderhoud van schoolgebouwen is een verantwoordelijkheid van scholen. Groeisaam richten zich hierbij op verduurzamingsinvesteringen die ze ook kan terugverdienen binnen een bepaalde periode (0-10 jaar). Ze voeren deze zo veel mogelijk uit op "natuurlijke" momenten als vervanging of aanpassing ook nodig is.
- In 2020 is naar aanleiding van de coronapandemie onderzoek gedaan naar de ventilatie op scholen. Op basisscholen in onze gemeente leidde dit niet tot aanpassingen. De luchtkwaliteit houden scholen bij met metingen en indien nodig worden ramen en deuren opengezet om het binnenklimaat beheersbaar te houden.

Financiën

- Groeisaam is een financieel gezonde organisatie. Groeisaam beschikt over voldoende middelen om goed onderwijs te waarborgen. De reservepositie ligt boven het normatief niveau.
- In 2020 voerde Groeisaam de risicoscan van de PO-raad uit. Uit deze scan kwamen geen urgente risico's naar voren. Aanwezige risico's zijn adequaat afgedekt.
- Bovenschools hanteren de scholen het solidariteitsprincipe om te voorkomen dat het primaire proces op een school in gedrang kan komen. Daarmee staan ze voor elkaar garant dat het onderwijs aan leerlingen doorgang kan vinden.
- Vanwege de coronapandemie heeft Groeisaam extra kosten gemaakt. Dit heeft geen grote financiële impact op de financiële staat van de stichting. Ook leidt het er niet toe dat Groeisaam de komende jaren voorzichter moet begroten.

Gevolgen
Niet van toepassing.

Communicatie
Niet van toepassing.

Uitvoering of Vervolgstappen
Niet van toepassing.

Geheimhouding
Niet van toepassing.

Bestuursverslag 2021
Stichting Groeisaam Primair Onderwijs

Inhoud

Voorwoord 3
1 Het schoolbestuur 5
1.1 Profiel 5
1.2 Organisatie 7
2 Verantwoording van het beleid 14
2.1 Onderwijs en kwaliteit 14
2.2 Personeel & professionalisering 17
2.3 Huisvesting en facilitaire zaken (waaronder ICT) 22
2.4 Financieel beleid en bedrijfsvoering 26
2.5 Risico's en risicobeheersing 32
3 Verantwoording van de financiën 33
3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief 33
3.2 Staat van baten en lasten en balans 34
3.3 Financiële positie 36
3.4 Financiële positie 38
4 Verslag intern toezicht 39
5 Gebruikte afkortingen 44

Voorwoord

Tweeduizend eenentwintig was opnieuw een coronajaar. Dat hadden we niet verwacht en niet gehoopt.

Dit betekende weer een jaar waarin veel van onze tijd en energie ging zitten in zaken die niet zoveel met onderwijs te maken hebben en die ook niet zo tot onze bekwaamheidseisen behoren. We hebben ons ontwikkeld tot deskundige corona-adviseurs en experts in flexibel organiseren.

Aan het begin van het jaar hebben we ook heel duidelijk met elkaar afgesproken dat we – ondanks corona – alle inspanningen zouden doen om onze aandacht te blijven richten op goed onderwijs. Dat is ook gelukt. De doelen die we in onze jaarplannen hebben geformuleerd, hebben we ook grotendeels kunnen realiseren.
We realiseren ons dat dit te danken is aan ons personeel: deskundig, flexibel, betrokken en met grote passie aan het werk.

Enkele highlights van 2021:
Op 1 januari 2021 startte Anne Verhees als bestuurder van Groeisaam. Ze volgde Gerard van der Burgt op. De eerste maanden heeft zij geheel online als bestuurder gefunctioneerd en kennisgemaakt met onze organisatie. Dat is prima gelukt. Daarmee heeft Groeisaam als organisatie ook laten zien dat zij veerkrachtig en flexibel is. Ook online is er veel mogelijk en kan er gewerkt worden aan goed onderwijs.

We hebben in 2021 weer volop ingezet op het boeien en binden van ons personeel. In 2021 zijn er in totaal 43 medewerkers aangenomen. Werving en selectie hebben veel tijd en aandacht gevraagd. Deskundigheidsbevordering heeft dit jaar ook vaak online plaatsgevonden: webinars, online scholingsbijeenkomsten, maar ook door online cursussen te volgen. Groeisaam is aangesloten bij E-wise, waar medewerkers gebruik kunnen maken van een breed online-aanbod. Daarnaast is sterk ingezet op het verbeteren van de ICT-vaardigheden van onze medewerkers.

Het online-onderwijs (opnieuw weer nodig en heel belangrijk) is sterk verbeterd. Door ervaringen te delen en kritisch met elkaar te bespreken wat er goed en niet goed ging, is de werkwijze op iedere school na de eerste ervaringen bijgesteld en in een kwaliteitskaart ‘onderwijs op afstand’ vastgelegd. Nadat in februari 2021 bekend werd dat er extra middelen (NPO-middelen) kwamen om leerlingen extra te kunnen ondersteunen, is door alle teams geïnvesteerd in een goede analyse (schoolscan) en een NPO-plan dat in hoge mate aansluit bij de visie, het schoolplan en het jaarplan van de school.

Op beleidsgebied zijn enkele regelingen aangepast waar vanuit het fusieverleden nog een ‘update’ of aanpassing nodig was.
Er is (veelal online) goed samengewerkt met onze partners. Intern met de GMR, extern met de gemeenten, collega-besturen, HAN, kinderopvangorganisaties en vele anderen. Er is een goed en sterk gevoel in onze regio om samen verantwoordelijkheid te dragen. Tijdens de coronacrisis heeft dat zijn waarde bewezen.

In dit bestuursverslag beginnen wij bij de kern van ons werk: goed onderwijs en goed personeel. In de hoofdstukken daarna lichten wij toe hoe het staat met de huisvesting van onze scholen en beschrijven wij de werkzaamheden die wij uitvoeren ten behoeve van het primaire proces. Het financieel beleid wordt gevolgd door een belangrijk hoofdstuk over risicoanalyse en -beheersing. Daarna treft u de financiële verantwoording aan.

Wij hopen dat u ons verslag met interesse leest. We zijn heel benieuwd naar uw reactie. We schrijven dit verslag om verantwoording af te leggen aan u, onze medewerkers en onze partners,

maar ook aan de samenleving als geheel. Wij hebben de opdracht om met publiek geld te zorgen voor goed onderwijs en wij horen graag of deze verantwoording u daar een beeld van geeft.

Anne Verhees
Lia van Meegen
Bestuurders Groeisaam

1 Het schoolbestuur

In 2021 is de doorvertaling van de fusie van Stichting SPOM en Stichting Oeverwal op diverse beleidsterreinen gerealiseerd. Beleidsstukken zijn nu 'Groeisaamdocumenten' en alle scholen/bestuurskantoor werken nu met dezelfde systemen.

Het Groeiplan 2021 – 2025 is bestemd voor alle medewerkers, ouders en netwerkpartners van Groeisaam en geeft richting aan ons handelen. Vaak noemen we een dergelijk document: 'strategisch beleidsplan'. Wij hebben gekozen voor de term 'Groeiplan' omdat we deze passender vinden. Het Groeiplan is tot stand gekomen door gesprekken en sessies met alle betrokkenen, intern en extern. In 2021 is het Groeiplan door de bestuurders vastgesteld na goedkeuring door de Raad van Toezicht (in het vervolg van dit verslag aangeduid als RvT).

1.1 Profiel

Missie

De leerlingen binnen Groeisaam kunnen rekenen op optimale kansen en stimulansen om te kunnen groeien, om zich te ontwikkelen tot competente jonge mensen. Tot jonge burgers die zich goed kunnen verhouden tot een inclusieve samenleving, tegenslag, succes en veranderende omstandigheden. Groeisaam begeleidt hen in de ontwikkeling naar wereldburgers, die ruimdenkend en respectvol in verbinding staan met anderen en zo bijdragen aan een duurzame samenleving. Groeisaam maakt het verschil in de uitwerking van deze begrippen. Door de gehanteerde begrippen te verbinden aan de sociaal-culturele thuissituatie maar ook aan het maatschappelijke tijdsbeeld. De uitwerking is tijd- en context gebonden door veranderende betekenissen. Dat maakt dat er in het onderwijs van Groeisaam altijd sprake is van dynamiek en verandering.

Visie

Groeien is een natuurlijk proces, dat altijd plaatsvindt. Mensen willen groeien, kinderen willen leren. Wij willen dat onze scholen groeizame plekken zijn, met een veilig en gunstig leer- en ontwikkelklimaat voor leerlingen en medewerkers.
Scholen zijn de ontmoetingsplaatsen waar we elk kind de beste groeikansen kunnen bieden. Groeien verloopt niet altijd in hetzelfde tempo. Een groeiproces kan de ene keer wat sneller, de andere keer wat langzamer verlopen. Deze diversiteit aan verschillen vormt ons uitgangspunt voor het pedagogisch handelen van onze medewerkers. Samen met het geloof en pedagogisch vertrouwen van onze medewerkers in groeikansen voor elke leerling.

Groeisaam is creatief, inspirerend, nieuwsgierig, verbindend, resultaatgericht en in balans. Iedere school heeft de ruimte om een eigen invulling en uitwerking te geven aan het onderwijs, passend bij de eigen omgeving en maatschappelijke context. Het veelkleurige en veelzijdige karakter van Groeisaam maken we zichtbaar in herkenbare schoolprofielen en onze huisstijl.
Onze scholen werken hecht samen om de mogelijkheden voor onze kinderen en medewerkers te vergroten, we bieden elkaar ruggensteun waar nodig. Zo groeien we samen!

Groeisaam wil thuisnabij primair onderwijs organiseren in de regio. Dit betekent dat wij in zoveel mogelijk kernen een school willen behouden. Kwaliteit van onderwijs staat daarbij voorop. In de grotere woonkernen willen we ouders graag keuzeruimte bieden door op de scholen verschillende leer- en onderwijsconcepten aan te bieden gevat in het Groeisaam schoolprofiel.

Iedere Groeisaam-school organiseert onderwijs dat zo passend als mogelijk is. Het heeft onze voorkeur dat kinderen, zeker jonge kinderen, in hun eigen omgeving naar school kunnen gaan.

In de drie gemeenten West Maas en Waal, Druten en Beuningen bieden wij speciaal basisonderwijs voor kinderen die extra en speciale ondersteuning nodig hebben, zo ver als mogelijk organiseren we deze onderwijsvoorzieningen in combinatie met het reguliere basisonderwijs.

Onze ambities

Het Groeiplan 2021-2025 geeft richting en koers aan twee pijlers: onderwijsontwikkeling en organisatieontwikkeling. Op basis van de verworven inzichten en opbrengsten uit de evaluatie van de vorige strategische beleidsplannen en van het proces dat voorafging aan de totstandkoming van dit Groeiplan, hebben we vier kernambities geformuleerd. Deze ambities komen voort uit de eerder beschreven visie/missie en waarden. Onderliggend aan deze kernambities is het belangrijkste doel voor de komende jaren: binnen Groeisaam op alle lagen van de organisatie een groeicultuur realiseren. Een kwaliteitscultuur waarin mensen continu reflecteren op en nadenken over verbetering van de organisatie- en onderwijsprocessen.

De basis op orde (kernambitie 1)

Kwaliteit van onderwijs is leidend voor Groeisaam en onze kerntaak. In elke school moet ‘de basis op orde’ zijn: de kwaliteit, de opdracht, de visie en de kaders. In de komende Groeiplan-periode richten we ons op het bieden van groeikansen voor álle leerlingen vanuit pedagogisch vertrouwen. Voorwaarden hiervoor zijn een positief en veilig leer- en werkklimaat en een uitdagende leeromgeving. Elke school gaat uit van hoge verwachtingen en maakt deze zichtbaar.

Een brede ontwikkeling (kernambitie 2)

Uitgangspunt voor Groeisaam is dat we leerlingen toerusten met toekomstgerichte bagage voor een mondiale leefwereld met veel dynamiek. Met bagage die gericht is op een brede ontwikkeling: met basiskennis, mentale veerkracht, houding, vaardigheden, zelfinzicht, metacognitie en waarden en normen. Dat we een goede balans bieden tussen kennis en vaardigheden verwerven (kwalificatie), voorbereiden op deelname aan de maatschappij (socialisatie) en persoonsvorming (subjectivering) . Scholen vertalen deze ambities en principes naar een schooleigen, actueel, breed en gevarieerd (leerstof)aanbod waarin leerlingen de (regie)ruimte krijgen om hun talenten te laten opbloeien. Met regieruimte voor leerlingen bedoelen we bijvoorbeeld de keuzevrijheid van leerlingen om alleen of samen te werken, om al dan niet met Chromebooks te werken, om in de klas, in het gebouw of buiten te leren, om te kiezen voor instructie, praktijklessen of eigen verwerking.

Blijvend in beweging (kernambitie 3)

Groeisaam is blijvend in beweging op elk niveau, van leerling, leraar en school tot bestuur. Bij leerlingen en medewerkers is dit zichtbaar in een attitude van professionele nieuwsgierigheid, creativiteit, onderzoeken en ontdekken. Scholen en bestuur weten af te wisselen tussen opdrachtbewustzijn, contextbewustzijn en veranderkracht, gevoed door creativiteit, slagvaardigheid

en flexibiliteit. Als 'jonge' scholengroep blijft Groeisaam in beweging, met ruimte voor de eigenheid van scholen.
Daarnaast is fysieke 'beweging' in het kader van gezond gedrag een blijvend aandachtspunt voor onze leerlingen en medewerkers.

Bekwame en betrokken mensen (kernambitie 4)
Voor het beste onderwijs hebben wij mensen nodig die goed willen zijn in hun beroep, die zich continu willen ontplooien en die streven naar het hoogst haalbare. Collega's die vanuit gedeelde waarden samenwerken aan het in praktijk brengen van de visie en de ambities van de school en het bestuur. Ruimte voor leraren leidt tot eigenaarschap en dat draagt bij aan de kwaliteit van het onderwijs.
Dit zien we terug in een praktijk waarin leraren gedeelde verantwoordelijkheid nemen voor de leerresultaten en het welbevinden van leerlingen. Ook zien we dit terug in een professionele cultuur waarin leraren veelvuldig met elkaar spreken over leerprocessen, didactiek, de leerresultaten en de invloed die zij hierop hebben. Dit vraagt om aandacht voor het werkplezier en om gebruikmaken van de aanwezige expertises.

BIJLAGE
Via onderstaande links is het strategisch beleidsplan van Groeisaam ('Groeiplan') te downloaden:
Groeiplan 2021-2025
Groeiplan 2021-2025 infographic

Toegankelijkheid & toelating
Het aanmeldings- en toelatingsbeleid heeft als uitgangspunt dat elke leerling welkom is ongeacht levensovertuiging of godsdienst. Afhankelijk van de leerling en de omstandigheden waarin de school zich bevindt, zijn er grenzen aan de toegankelijkheid. Deze grenzen worden door elke school in de schoolgids kenbaar gemaakt aan de ouders. Elke school heeft een schoolondersteuningsprofiel, goedgekeurd door de medezeggenschapsraad van de school.
In onze stichting zijn 17 katholieke scholen, 5 openbare scholen en één openbaar/interconfessionele school.
Op de scholen zijn in de lesroosters tijden ingeruimd om de identiteit vorm te geven.

1.2 Organisatie

Contactgegevens
Stichting Groeisaam Primair Onderwijs
Van Heemstraweg 53
6651 KH Druten

Bestuursnummer 41340
Tel. 0487-541022
Email: info@groeisaampo.nl
Website: www.groeisaampo.nl

Bestuur
C.D.M. (Lia) van Meegen
- Voorzitter College van Bestuur
- Voorzitter Stichting Stimulering Techniek Maas en Waal (onbetaald)
- Speciale aandachtsgebieden: personeelszaken & ICT
- Alle andere aandachtsgebieden samen met collega-bestuurder Anne Verhees

A.L. (Anne) Verhees-van Montfort

- Lid College van Bestuur
- Voorzitter College van Bestuur Stichting Trial Beuningen (vanaf 1 januari 2021) (betaald)
- Bestuurder Stichting Reflexief (secretaris) (vanaf 1 januari 2021) (betaald)
- Lid Raad van Toezicht Basis Buren (beëindigd op 1 juli 2021 in verband met code goed bestuur) (betaald)
- Collecte-coördinator Amnesty International (onbetaald)
- Speciale aandachtsgebieden: financiën, huisvesting en privacy
- Alle andere aandachtsgebieden samen met collega-bestuurder Lia van Meegen

Beide bestuurders vormen samen een collegiaal bestuur. De scholen zijn onderling verdeeld.

Besluiten College van Bestuur 2021

De besluitenlijst van het College van Bestuur is te vinden in onderstaande bijlage.

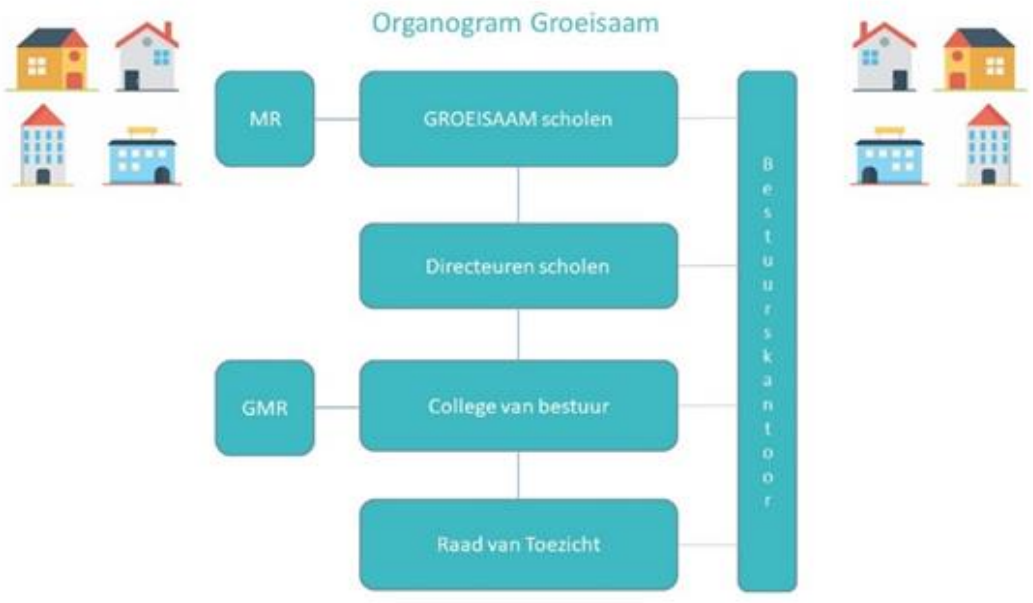
BIJLAGE
Besluitenlijst College van Bestuur

Scholen

VERWIJZING
Een overzicht van al onze scholen is te vinden op onze website:
https://www.groeisaampo.nl/onze-scholen/

Organisatiestructuur

Hoe zit de organisatie van het schoolbestuur in elkaar?

De (gemeenschappelijke) medezeggenschap

De Gemeenschappelijke MedezeggenschapsRaad (in het vervolg van dit verslag aangeduid als GMR) is samengesteld op basis van vertegenwoordiging vanuit de ouders en de medewerkers verspreid over de gemeenten West Maas en Waal, Druten en Beuningen. De GMR vergadert ongeveer één keer per maand. De vergaderingen bestaan altijd uit een intern gedeelte en een overleggedeelte waarbij de bestuurders aanwezig zijn. Twee keer per jaar is er een bijeenkomst met (een deel van) de RvT.

BIJLAGE

- Jaarverslag GMR 2021
- Werkplan 2021-2022 GMR

Verbonden partijen

Het uitgangspunt van Groeisaam is om 'daar' te zijn waar signalen worden afgegeven in de samenleving die een bijdrage kunnen leveren aan de persoonlijke -, functionele - of organisatieontwikkeling. Het Groeiplan is hierop ook geënt. Die vertaling naar deze ontwikkeling kan op korte, middellange of lange termijn worden gerealiseerd. Hierbij zijn vooral korte termijn vertalingen het gevolg van incidentele externe contacten en middellange en lange termijn vertalingen vaak het gevolg van deelname aan netwerken.
Vanuit onze besturingsfilosofie zijn de bestuurders zichtbaar aanwezig voor en op de locaties en specifiek voor de leidinggevenden. Door frequent bezoek ontstaat vertrouwen, een gevoel van 'Samen zijn we Groeisaam' en stimuleert dit ontwikkeling en betrokkenheid. De bestuurders blijven ook direct betrokken bij wat er speelt op de locaties en kunnen op deze manier de scholen en de ontwikkelingen dan ook prima vertegenwoordigen in interne en externe gremia. Ook is er zo een frequente mogelijkheid om signalen/ontwikkelingen die de bestuurders elders (intern bestuurskantoor of andere locaties of extern) opdoen, in te brengen op andere locaties.
Tijdens dit coronajaar was het in veel mindere mate mogelijk om bezoeken op locaties af te leggen. Wanneer dit toegestaan was (conform de protocollen) is dit natuurlijk gebeurd, maar de meeste overleggen en gesprekken hebben in 2021 online plaatsgevonden.

Intern	**Waarde en frequentie**
Het als bestuurders, naast de kwaliteitsgesprekken op scholen met leidinggevenden, frequent contact hebben met de locaties, bezoeken, en daar waar nodig participeren in ontwikkelingen, zowel van de school als van de leidinggevenden	Per school 1 x per 2 maanden De verdeling die gemaakt wordt onder het College van Bestuur is hierin leidend
Directie-overleg (DO)	1 x per maand/2x per jaar met IB'ers erbij
Beleidsgroepen en werkgroepen	Wordt per groep bepaald
Contact van bestuurders met GMR	1-2 x per maand, agendaoverleg en deelname aan vergaderingen
Reguliere vergaderingen, commissies en voorbereiding agenda met voorzitter RvT	1 x per maand agendaoverleg met voorzitter 2 x per jaar met auditcommissie 2 x per jaar met remuneratiecommissie 2 x per jaar met onderwijscommissie Bijwonen reguliere vergaderingen
Intern - bestuurskantoor	**Waarde en frequentie**
Bestuurlijk overleg tussen bestuurder en P&O Inhoud: stand van zaken, toekomstige acties, doelen, doelen kernteamlid	Structureel 2 x per maand naast meer frequente tussentijdse contacten

Bestuurlijk overleg tussen bestuurders en stafleden Onderwijs en Kwaliteit, ICT	Structureel 6 x per jaar, naast meer frequente tussentijdse contacten
Bestuurlijk overleg tussen bestuurders en bestuurskantoor Inhoud: stand van zaken, toekomstige acties, doelen, doelen kernteamlid. Hier hoort ook directe aansturing hoofd bestuurskantoor	Overleg directeur bestuurskantoor en bestuurders elke maandagochtend Ander overleg incidenteel
Extern verbonden partijen	**Waarde en frequentie**
Gemeenten (Beuningen, Druten, West Maas en Waal)	• Minimaal ieder kwartaal overleg met de wethouder Onderwijs over alle lopende ontwikkelingen • LEA (lokaal educatieve agenda) overleg per gemeente • Werkgroepen VVE • Overleg met ambtenaren over cultuureducatie/ techniekonderwijs/afstemming jeugdzorg/ leerplicht etc. • Huisvestingsoverleg (totstandkoming en uitvoering Integraal Huisvesting Plan in Beuningen/Druten/West Maas en Waal)
KION	Convenant over samenwerking
Andere kinderopvangorganisaties	Uitvoeringsoverleg op locatieniveau
Pax – voortgezet onderwijs in Druten en Beneden-Leeuwen	• Werkgroep PO-VO • Regulier overleg tussen bestuurders
Andere scholen voor voortgezet onderwijs in Nijmegen/Wijchen/Tiel/Oss	Afstemming over procedures bij de overgang PO-VO
Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Stromenland	• Deelname van de bestuurders aan de Deelnemersraad • Deelname aan de werkgroepen ‘Inhoud’ en ‘Financiën’ van het samenwerkingsverband • Bestuurlijk overlegplatform Tussen de Rivieren • Afstemmingsoverleg (maandelijks) met de coördinator van het platform Tussen de Rivieren • Klankbordgroep (met Trivium en Montijn) Passend Onderwijs
HAN Pabo	• Stuurgroep Samen Opleiden • Regiowerkgroep Samen Opleiden/zij-instromers
Regionaal overleg Leren en Lesgeven met ICT	Stuurgroep regio Nijmegen besturen/HAN Pabo/ HAN onderzoek
Regionaal bestuurlijk overleg over een regionale kennisagenda	Stuurgroep regio Arnhem/Nijmegen besturen/HAN Educatie
ROC Nijmegen en ROC Tiel	Jaarlijks afstemmingsoverleg
Inspectie van het onderwijs	2 x per jaar en evt. zo vaak als nodig
Stichting Stimulering Techniek Maas en Waal/Techniek Beuningen	Deelname aan bestuur

PO-raad • *Deelname ALV en webinars* • *Deelname Expertgroep Professionele Teams* • *Uitvoeren van bestuurlijke visitaties bij andere besturen*	 2 x per jaar ALV en 6 x per jaar webinar 4 dagdelen per jaar 3 x per jaar
Lumen Group *AVG-coördinatie en contactpersoon vanuit Mosagroep*	2 x per jaar
Mosagroep *Coöperatie van besturen die de salaris- en personeelsadministratie uitvoert*	4 x per jaar overleg
IPPON *Externe vervangerspool*	2 x per jaar evalueren en bijstellen
OCS *Onderhoud gebouwen*	2 x per jaar evalueren en bijstellen
Reflexief *Stichting voor opleiding en begeleiding identiteit*	4 x per jaar
Trial *Stichting Trial opgericht voor de besteding gemeentelijke gelden voor Passend Onderwijs voor de gemeente Beuningen*	1 x per jaar
Leve het Onderwijs *Leve het Onderwijs! is een beweging van schoolbestuurders die geloven in een nieuwe manier van besturen. Van moeten naar mogen. Van controleren naar vertrouwen. Van 'wat kan niet' naar 'wat kan wel'.*	4 x per jaar
Arbo-arts en bedrijfsgeneeskundige	2 x per jaar evaluatie en bijstellingen/aanpassingen
Christon van Vught *Onderwijsjurist*	1 x per jaar en incidenteel wanneer nodig
Projecten	**Waarde en frequentie**
Opzet en invulling Groeiplan voor de stichting	Diverse bijeenkomsten met externe begeleiding van Onderwijs Maak Je Samen
Het realiseren van een nieuw kindcentrum in De Dromedaris	Lid stuurgroep en op afroep in projectgroep
Onderzoek naar de mogelijkheden van nieuwbouw schoolgebouwen Druten ('t Klòsterhûfke/St. Victorschool) en West Maas en Waal (St. Lambertusschool/ Mariënhof- uitbreiding KC Beneden-Leeuwen) en nieuwbouw De Tweestroom	Overleg met gemeenten, hooravonden ouders
Regionale Kennisagenda	Besturen PO in de regio Ede/Wageningen/Arnhem/Nijmegen/Oost Noord-Brabant/Maas en Waal stellen samen met de HAN (onderzoek en opleiding) en de PO Raad een innovatieve kennisagenda op voor de regio Gelderland-Oost

TIP
Meer informatie over samenwerkingsverbanden? Kijk naar
www.samenwerkingsverbandenopdekaart.nl

Klachtenbehandeling

Er zijn in 2021 vier klachten terechtgekomen bij de externe vertrouwenspersonen. Drie klachten zijn na diverse gesprekken en het maken van afspraken/acties tot tevredenheid afgerond. Eén zaak loopt nog.
Er is één melding bij de bestuurders gedaan betreffende onenigheid over de groepsindeling. Deze zaak is terugverwezen naar de directeur/school.
Bij één school loopt een zaak betreffende de afscheiding van het schoolplein met de tuin van buren. Eerst gedaagde in deze zaak is de gemeente Druten vanwege het geven van toestemming voor het plaatsen van deze afscheiding. Groeisaam is tweede gedaagde in deze kwestie. De rechtbank heeft de gemeente in het gelijk gesteld, maar de betreffende mensen hebben hoger beroep aangetekend.
Naast klachten zijn er verschillende meldingen gedaan door ouders over diverse zaken bij de bestuurders. Dit betrof zaken die op schoolniveau opgelost dienen te worden. De bestuurders hebben in overleg met betreffende directeuren en ouders meegezocht naar oplossingen en erop toegezien dat gesprekken zijn gevoerd en acties/afspraken zijn gemaakt.
Ook waren er in 2021 weer specifieke meldingen betreffende coronazaken. Soms van individuele ouders en soms van groepen ouders. Deze ouders gaven aan dat ze het niet eens waren met coronamaatregelen als:

- het gebruik van mondkapjes op school;
- het gebruik van zelftesten door leerlingen;
- niet toestaan van externen in de school etc.

Alle ouders hebben van de directeur of bestuurder een reactie ontvangen. Op anonieme mails is niet gereageerd.
Geregeld hebben deze kwesties ook geleid tot vragen in de MR/GMR, sommige ouders hebben zich ook gewend tot de inspectie, de gemeente en andere instanties. De corona-aanpak van de bestuurders wordt geregeld geëvalueerd (door het bestuur zelf, met de directeuren en teams, de GMR, de RvT en het speciaal hiervoor opgerichte crisisteam). Deze evaluaties leiden tot bijstellingen in werkwijze en aanpak.

Groeisaam is per 1 november aangesloten bij 'Vertrouwenswerk' (www.vertrouwenswerk.nl). Zij nemen de rol van 'externe vertrouwenspersoon' over van de drie vrijwillige vertrouwenspersonen waar Groeisaam tot dan toe mee werkte. Voor deze overstap is gekozen om professionele ondersteuning te kunnen bieden aan betrokkenen bij scholen als er sprake is van klachten, miscommunicatie, onheuse bejegening, machtsmisbruik, pesten en dergelijke. Zij kunnen worden ingezet op verzoek van ouders, leerlingen, medewerkers, interne vertrouwenspersonen ('klachtcontactpersonen'), directies en bestuur van onze scholen. Ook verzorgen zij twee keer per jaar een scholingsbijeenkomst voor de interne vertrouwenspersonen/klachtcontactpersonen. Ook met deze externe vertrouwenspersonen wordt jaarlijks een evaluatiegesprek gevoerd, waar nodig leidend tot bijstellingen in aanpak en beleid. In 2021 is bv. de rol van de interne klachtcontactpersoon duidelijker beschreven en besproken met betrokkenen (de interne klachtcontactpersonen en de directeuren).

BIJLAGE
Groeisaam Klachtenregeling

Juridische structuur

Groeisaam is een stichting. Bij de start op 1 januari 2020 is ook een nieuwe RvT aan de slag gegaan. De raad heeft in haar eerste vergadering een aantal belangrijke basisdocumenten vastgesteld, zoals het reglement voor de RvT en het managementstatuut.

Functiescheiding

Volgens de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs zijn organisaties voor primair onderwijs verplicht om de functies van bestuur en intern toezicht te scheiden. Er zijn verschillende manieren om te zorgen voor die functiescheiding.[1] Voor Groeisaam is van toepassing dat er een organieke scheiding is (two-tiermodel).

Code goed bestuur

In de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs zijn basisprincipes vastgelegd rond professionaliteit van bestuurders, toezichthouders en managers in het primair onderwijs. Groeisaam onderschrijft deze Code Goed Bestuur.

BIJLAGE
Groeisaam Managementstatuut

[1] Wij hanteren de definities uit de Code Goed Bestuur primair onderwijs. Zie: https://www.poraad.nl/goed-bestuur

2 Verantwoording van het beleid

In dit hoofdstuk verantwoordt het bestuur het gevoerde beleid op de volgende beleidsterreinen: Onderwijs en kwaliteit, Personeel en professionalisering, Huisvesting en facilitaire zaken, en Financieel beleid. De doelen die in het Groeiplan gesteld zijn, staan centraal. De laatste paragraaf van dit hoofdstuk gaat in op het beleid rond risico's en risicobeheersing.

BIJLAGE
Bovenschools jaarplan 2021

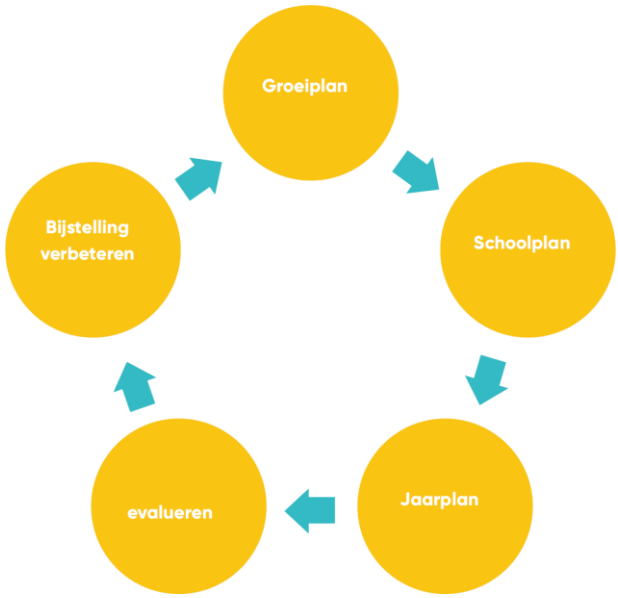
2.1 Onderwijs en kwaliteit

Onderwijskwaliteit

In 2021 hebben we uitvoering gegeven aan het in 2020 vastgestelde kwaliteitsbeleid. Alle scholen geven vorm aan het kwaliteitsbeleid door cyclisch te werken vanuit visie, doelen, verbeterplannen, uitvoering en evaluatie. Wat weer leidt tot bijstelling van de plannen.
In 2021 is het Kwaliteitsbeleid van de stichting aangevuld met:

- De paragraaf Bestuur en kwaliteit. In deze paragraaf gaan we in op de kwaliteitscyclus op stichtingsniveau.
- De bijlage Kwaliteitskalender. Een overzicht voor de directeuren waarin per maand is opgenomen welke activiteiten op het gebied van kwaliteitszorg kunnen of moeten worden uitgevoerd

Alle scholen hebben (minimaal) twee kwaliteitsgesprekken gevoerd met bestuurder en staflid Onderwijs en Kwaliteit aan de hand van een vooraf vastgestelde agenda én de door de school gewenste gesprekspunten. Belangrijk onderdeel van deze gesprekken was niet alleen het kwaliteitszorgsysteem, maar ook de kwaliteitscultuur van de school. Tijdens de kwaliteitsgesprekken zijn ook de ingevulde instrumenten vanuit de schoolzelfevaluatie besproken. Een deel van de scholen gebruikt daarvoor het instrument van WMK, anderen doen dat aan de hand van een eigen portfolio op basis van het inspectiekader. Bij een aantal scholen moet hier nog verder invulling aan worden gegeven. In de beleidsgroep Kwaliteit werken stafleden en directeuren samen aan de uitwerking van de doelen in het bovenschoolse jaarplan.

De beleidsgroep Kwaliteit is dit jaar weer actief geweest in de beleidsvoorbereiding, ondersteuning en uitwerking van het kwaliteitsbeleid. Aan deze beleidsgroep nemen de twee stafleden Onderwijs en Kwaliteit deel en drie directeuren. Onderwerpen die besproken zijn: bijstelling kwaliteitsbeleid, data-analyse op bestuursniveau van resultaten LOVS en eindtoets, voorbereiding thema's voor het directeurenoverleg, voorbereiding inspiratiebijeenkomst (thema uit strategisch beleidsplan), werkwijze NPO/jaarplannen, bijstelling protocol LOVS -HGW/OGW, referentieniveaus.

BIJLAGEN

- Groeisaam Kwaliteitsbeleid
- Rapportage resultaten 2021

Doelen en resultaten

Binnen ons jaarplan zijn elf doelen gesteld op gebied van onderwijs en drie doelen op het gebied kwaliteit. Deze kwamen voort uit het jaarverslag van 2020 en het (toen nog) concept strategisch beleidsplan. In 2021 is het Groeiplan vastgesteld en daarna ook de doelen voor 2022. De meeste doelen van 2021, zoals opgesteld in het jaarplan zijn behaald.

- Kwaliteit: aan de hand van WMK of het eigen portfolio beschrijven de scholen hun meetbare en merkbare doelen en resultaten. Wat de meetbare resultaten betreft: er is in 2021 een goede stap gezet in het werken met referentieniveaus. De scholen hebben hun eigen schooldoelen geformuleerd en zijn zich bewust van de landelijke eisen. Tijdens de kwaliteitsgesprekken is ingegaan op de wijze waarop deze doelen tot stand zijn gekomen en in hoeverre het team hierbij betrokken is.
  Het Cito LOVS toetskader voor Groeisaam is vastgesteld. De scholen weten waaraan ze moeten voldoen en welke toetsen moeten worden afgenomen. De behaalde resultaten op bestuursniveau zijn in kaart gebracht (zie bijlage). We hebben dit jaar ernstige hinder ondervonden van corona. Niet alle gewenste toetsen konden afgenomen worden, hetgeen het trekken van conclusies bemoeilijkte. De scholen hebben wel meegedaan aan de eindtoets. Hoewel de inspectie deze resultaten ‘niet meetelt’, kijken we met de scholen wel naar mogelijke risico’s, mede aan de hand van deze resultaten. Dit doen we altijd in samenhang met de inschatting van de LOVS-resultaten én de professionele cultuur op een school.
  Van de vijf geplande audits zijn er in verband met corona twee geannuleerd: deze zijn doorgeschoven naar 2022.
- Professionalisering: er is een grote groep leraren (160) gestart met e-learning. Daarbij gaat het niet alleen om de individuele professionaliseringsbehoefte, maar ook om blended learning: in hoeverre wordt de individuele professionalisering verbonden met de schoolontwikkeling (gespreksonderwerp bij kwaliteitsgesprekken)? De bovenschoolse PLG’s zijn dit jaar niet van de grond gekomen. Toch wordt op andere manieren blijvend gezocht naar bovenschoolse professionalisering: netwerken, werkgroepen, bespreken NPO-plannen, inspiratiemiddagen.

- We bouwen de VVE-samenwerking op de scholen steeds verder uit. We stimuleerden dit door netwerkbijeenkomsten met pedagogisch medewerkers en leraren te organiseren, maar het zijn vooral de scholen zelf waar inhoud wordt gegeven aan de samenwerking. De monitoring van de VVE-kwaliteit op schoolniveau zal plaatsvinden in februari 2022. Met twee gemeenten (Beuningen en West Maas en Waal) zijn inmiddels resultaatafspraken gemaakt. Deze moeten nog naar de ‘scholen worden gebracht’; de afspraken zijn gebaseerd op de

bestaande onderwijspraktijk. In 2022 willen we komen tot afspraken voor de drie gemeenten.
- In het kader van Passend Onderwijs is een werkgroep bezig geweest met de invulling van Plusklas en Werkplein. De afronding zal plaatsvinden in 2022.
- Op de scholen is in 2021 veel ervaring opgedaan met online-onderwijs. Deze ervaring was positief, de aanleiding helaas niet: lockdowns, ziekte medewerkers en quarantaines vormden ook een bedreiging voor de continuïteit van het onderwijs. De scholen gaan hier zo goed mogelijk mee om en hebben laten zien dat ze snel kunnen schakelen en enorm flexibel zijn. Vormgeving en afspraken zijn vastgelegd in schoolafspraken (kwaliteitskaarten).
- Verschillende scholen hebben in 2021 een beroep gedaan op de IOP-subsidies om extra ondersteuning te kunnen geven aan kinderen. Daar bovenop kwamen de landelijk NPO-gelden beschikbaar en de vraag aan scholen om gericht te werken aan 'het wegwerken van achterstanden'. De scholen hebben de NPO-plannen opgenomen in hun jaarplannen. Daarmee hebben we de besteding van deze gelden geïntegreerd met het kwaliteitsbeleid van de scholen; het NPO-budget wordt niet alleen gebruikt voor 'extra handen' ten behoeve van begeleiding van leerlingen, maar ook duurzaam ingezet door aandacht te besteden aan borging en professionalisering. In de uitvoering van de plannen worden sommige scholen (zeker eind 2021) gehinderd door de beperkte personele inzet (afwezigheid vervanging bij ziekte). Een NPO-werkgroep van Groeisaam heeft initiatieven genomen voor de NPO-aanpak en doet aanbevelingen voor de scholen.

Wat betreft onderwijsresultaten verwijzen we naar de website www.scholenopdekaart.nl

Toekomstige ontwikkelingen
- Evaluatie en aanpassing NPO-doelen.
- In jaarplannen concrete doelen formuleren met betrekking tot brede ontwikkeling.
- Meetbare kwaliteit: monitoring signaalwaarde referentieniveaus en LOVS begrijpend lezen; vervolgacties op scholen. Toetsen en volgsystemen passen bij visie en doelstelling van de school (binnen de kaders van Groeisaam).
- Vaststellen veiligheidsbeleid Groeisaam.
- Vaststellen resultaatafspraken VVE.
- Thema kansengelijkheid agenderen in netwerken.
- Werken aan inclusiever onderwijs.
- Bovenschoolse kwaliteitszorg: oriëntatie op herkennen van risicoscholen.
- Professionalisering: evaluatie e-learning, uitvoeren inspiratiemiddagen en versterken IB-netwerk.
- Groei-impuls stimuleert onderzoek naar onderwijsinnovaties.

Internationalisering
Binnen Groeisaam is geen beleid op het thema internationalisering. Internationale studiereizen worden gestimuleerd.

Inspectie
Er is in dit kalenderjaar geen bestuursonderzoek geweest. Er zijn wel enkele thema-onderzoeken op scholen geweest: het themaonderzoek leerlingpopulatie en het doorstroomonderzoek schoolloopbanen (procedures overgang van po naar vo).

Visitatie
Er heeft in 2021 geen bestuurlijke visitatie plaatsgevonden.

Passend Onderwijs

Met betrekking tot de Regeling jaarverslag artikel 4 lid 6 het volgende:

- De middelen voor arrangementen en basisondersteuning hebben in 2021 een totaal omvang van € 406.000.

Deze zijn als volgt onderverdeeld:

- *De basisondersteuning*. Hiervoor is een bedrag van € 197.000 ingezet. Dit betreft de basisgelden per leerling. Deze zijn grotendeels ingezet in de formatie per school; enkele scholen hebben dit ingezet voor materiële middelen (bijvoorbeeld softwareprogramma's).
- *Arrangementen*. Hiervoor is een bedrag van € 209.000 ingezet. Dit betreft op maat arrangementen voor de twee SBO-scholen ter ondersteuning en maatwerkarrangementen voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben voor alle scholen.

Zowel uit de bovenschoolse bestuursmiddelen als door het samenwerkingsverband gezamenlijk zijn uitgaven gedaan voor de volgende zaken:

- Ondersteuning aan hoogbegaafde kinderen met een ondersteuningsvraag (Plusklas).
- Ondersteuning op het vlak van sociale problematieken van kinderen (Impulsklas).

Daarnaast is uit bestuursmiddelen en uit subsidiegelden van drie gemeenten ambulante ondersteuning aan anderstalige kinderen bekostigd.
Vanuit het samenwerkingsverband zorgen ondersteuners voor leerling- en leraarondersteuning. Daarnaast heeft elke school een schoolcontactpersoon vanuit het platform die samen met IB'er regelmatig overlegt over de benodigde ondersteuning op de school. Afhankelijk van de werkwijze van de verschillende gemeenten worden aan dit overleg ook contactpersonen van het Sociaal Team toegevoegd.
De keuzes met betrekking tot de ondersteuning zijn voortgekomen uit de gezamenlijke oriëntatie van de coördinator van het regionale platform en de interne en externe oriëntaties met betrekking tot het Passend Onderwijs. Deze oriëntaties betreffen onder andere de signalen van ouders tijdens gesprekken met leraren, IB'ers en directeuren.
Onderwerp van gesprek in 2021 waren de hoge verwijzingspercentages S(B)O in onze regio en de financiële consequenties. Dit maakt dat het thema 'naar inclusiever onderwijs' in 2022 op de agenda zal staan. Een eerste stap is in 2021 gezet doordat we samen met het samenwerkingsverband de monitoringsgesprekken over ondersteuning en verwijzing met de scholen hebben gevoerd. Hierdoor heeft Groeisaam meer zicht gekregen op de invulling van Passend Onderwijs op de verschillende scholen. De resultaten uit deze gesprekken zullen meegenomen worden in de kwaliteitsgesprekken van Groeisaam.

2.2 Personeel & professionalisering

Integraal personeelsbeleid

Met betrekking tot personeelsbeleid zijn de volgende strategische doelen in het jaarplan 2021 opgenomen:

1. Groeisaam heeft duurzaamheidsbeleid dat erop is gericht om op een gezonde manier met plezier aan het werk te zijn en te blijven.
2. Er is een zo optimaal mogelijke personeelsformatie, zodat er voldoende gekwalificeerde en gemotiveerde medewerkers zijn die met elkaar de organisatiedoelen kunnen verwezenlijken.
3. Groeisaam heeft professionaliseringsbeleid dat bijdraagt aan de professionele groei van medewerkers en de doelen van de organisatie
4. Het personeelsbeleid is eenduidig en helder voor alle medewerkers van Groeisaam.

Deze doelen zijn uitgewerkt in subdoelen waarover hieronder verantwoording wordt afgelegd.

In algemene zin kan worden gezegd dat het personeelsbeleid een wezenlijk onderdeel van het werk van bestuurders, stafleden en directeuren is. De kwaliteit van ons personeel bepaalt de kwaliteit van het onderwijs. Dus moet onze voortdurende aandacht gericht zijn op het werven van goed personeel, het versterken van de kwaliteit van ons personeel en het inzetten van mensen met de juiste functies op de juiste plek.
De basis van deze opgave ligt bij de directeuren. Naast algemene kaders (wervingsprocedure en eerste selectie door een bovenschoolse BAC) hebben de directeuren de mogelijkheid om bij vacatures mensen aan te nemen die passen bij de onderwijskundige visie en de ambities van de school. Ook het versterken van de kwaliteit van het personeel gebeurt vooral in teamverband, aansluitend bij schoolplan en jaarplan. De jaarlijkse ontwikkel- en groeigesprekken die iedere medewerker met collega en leidinggevende voert, zijn vertrekpunt voor ontwikkeling en professionalisering.
Door twee keer per jaar kwaliteitsgesprekken met de directeuren (MT's) te voeren, wordt door de bestuurders ook de kwaliteit van de medewerkers gemonitord. Daarnaast is er een voortdurende dialoog met de personeelsgeleding van de GMR over personeelsbeleid. Bij het opstellen van het Groeiplan en bovenschools jaarplan worden alle gremia in het bestuur betrokken. Het bovenschools jaarplan wordt één keer per kwartaal geëvalueerd. Bij deze evaluatie zijn ook RvT en GMR betrokken. Vanuit de spreekuren die de stafleden P&O houden, de jaarlijkse gesprekken van de bestuurders met de teams, de groeigesprekken van bestuurders met directeuren etc., komen geregeld zaken naar voren die aanleiding zijn om het bovenschools jaarplan aan te vullen/te herzien. Ook landelijke ontwikkelingen als een nieuwe CAO kunnen aanleiding zijn voor bijstelling van personeelsbeleidszaken.
Nieuwe beleidsdocumenten worden voorbereid in de beleidsgroep Personeel (met inbreng van medewerkers en stafleden), evt. werkgroepen (met een tijdelijke opdracht), besproken in het directieoverleg en stafoverleg en worden vervolgens ter advies/besluitvorming in directieoverleg/GMR en evt. RvT voorgelegd.
Aangezien personeel zo'n 80 tot 85% van de kosten uitmaakt van ons bestuur, wordt er ook nauwgezet gemonitord of de kosten voor personeel in verhouding zijn tot de inkomsten. Middels ons risicomanagementdocument komt dit ook jaarlijks uitgebreid aan de orde. We nemen hierin ook scenario's op en de ‘stuurknoppen’ waarmee we inzet van personeel en financiën in balans kunnen houden.

Doelen en resultaten

Binnen ons jaarplan zijn vier hoofddoelen gesteld op gebied van personeel:

1. Beleid duurzame inzetbaarheid
2. Optimale personeelsformatie
3. Professionaliseringsbeleid
4. Toegankelijk HR-beleid

Deze doelen zijn onderverdeeld in subdoelen en staan hieronder verder uitgewerkt. De doelen komen voort uit het Groeiplan. Bij de evaluatie aan het eind van het vierde kwartaal 2021 is elk subdoel geëvalueerd. In grote lijnen kunnen we wat betreft de doelen met betrekking tot personeel en professionalisering het volgende concluderen:

1. *Beleid duurzame inzetbaarheid*
   Duurzame inzetbaarheid heeft drie subdoelen voor 2021:
   - Beleid duurzame inzetbaarheid
   - Ontwikkelen van een gezamenlijke visie en opstellen van gedragen gezondheidsbeleid
   - Huis van Werkvermogen is ingebed in onze organisatie

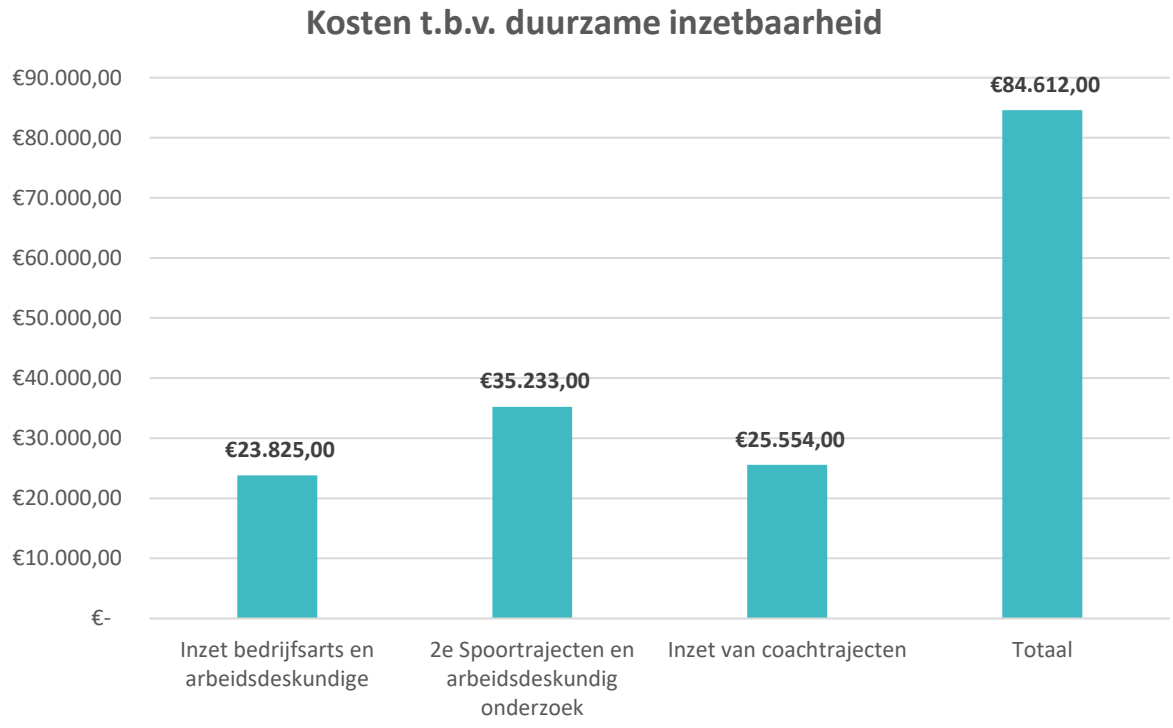
   De gestelde doelen zijn behaald.

Beleid duurzame inzetbaarheid is uitgewerkt in een werkdocument, dit blijft namelijk een continu proces. Steeds zijn er andere interventiemogelijkheden die worden ingezet. Medewerker en leidinggevende blijven in gesprek (conform de gesprekscyclus) over duurzaam inzetbaar (DI). In het beleidsstuk is er aandacht voor generatiemanagement.
In het eerste kwartaal van 2021 is instemming verleend door de GMR op de Verlofregeling in het kader van duurzame inzetbaarheid.

Het gezondheidsbeleid is in het eerste kwartaal van 2021 vastgesteld.
Het monitoren van verzuim en het terugdringen van verzuim heeft gedurende heel 2021 prioriteit gehad. Het verzuim voor de gehele stichting is teruggebracht naar 4,9%.
Aandacht ligt vooral op het preventief inzetten van interventies om langdurig verzuim te voorkomen en de medewerker verantwoordelijk te maken voor zijn eigen verzuim en handelen daarin.
De maatregelen als gevolg van corona hebben ervoor gezorgd dat de meldingsfrequentie is gehalveerd ten opzichte van voorgaande jaren. Wel is te zien dat de coronamaatregelen in de loop van heel 2021 zorgen voor meer onrust, vervangingsproblematieken en daardoor een hogere werkdruk bij de medewerkers.

De laatste scholen hebben in juni 2021 de workshops gehad met betrekking tot de gesprekscyclus (wij spreken over 'Het huis van werkvermogen'). Alle nieuwe medewerkers worden uitgenodigd voor de workshop, zodat ook zij bekend zijn met dit instrumentarium.

In onderstaand overzicht staan de uitgaven duurzame inzetbaarheid in 2021 vermeld.

2. *Optimale personeelsformatie*
   Optimale personeelsformatie heeft drie subdoelen voor 2021:
   - Procedure beoordelen
   - Mobiliteitsbeleid
   - Beleid werving en selectie

Verplichte mobiliteitsbeleid is vastgesteld, net zoals het beleid werving en selectie. De procedure beoordelen is gedeeltelijk afgerond.

De GMR heeft in het eerste kwartaal van 2021 ingestemd met de procedure beoordelen en inzet personeel met de daarbij behorende beoordelingsformulieren. In 2022 worden de beoordelingsformulieren voor de OOP'ers voorgelegd aan de GMR.

In het laatste kwartaal van 2021 zijn er vlootschouwgesprekken gevoerd met alle directeuren in het kader van strategische personeelsplanning (SPP). In 2022 volgt vanuit de analyse van de gevoerde gesprekken een plan van aanpak.
De analyse van de vlootschouwgesprekken is de input om te komen tot een duidelijk strategisch personeelsbeleid. Mobiliteitsbeleid zal daar ook onderdeel van zijn, vandaar dat dit punt uit het jaarplan van 2021 is doorgeschoven naar 2022.

Het beleid werving en selectie is opgesteld, passend bij onze visie en waarden. Aanvullend is er een handleiding die actueel blijft door evaluatie op uitvoering.
Er is een eenduidig beleid werving en selectie, met voldoende structuur en flexibiliteit om snel en goed te kunnen handelen. Het onlinesysteem Meesterbaan heeft daarbij meegewerkt.

3. *Professionaliseringsbeleid*
   Professionaliseringsbeleid heeft twee subdoelen:
   - Professionaliseringsstatuut
   - Begeleiding medewerkers

   De gestelde doelen zijn behaald. In het derde kwartaal is door de GMR ingestemd met het statuut. Het begeleidingsbeleidsstuk is ingebed. Extra aandacht behoeft de begeleiding van de onderwijsassistenten. In 2022 wordt verder uitgewerkt hoe deze begeleiding eruit komt te zien, in welke vorm en wie daarbij een rol heeft.

4. *Toegankelijk HR-beleid*
   Sinds het begin van 2021 is het personeelshandboek operationeel voor iedere medewerker via Intranet. Elke medewerker is op de hoogte van actuele personeelszaken. Eenduidig personeelsbeleid moet helder worden gecommuniceerd naar alle medewerkers, zij moeten weten waar zij de juiste, actuele informatie kunnen vinden. Hierbij heeft de medewerker, gezien vanuit eigenaarschap, zijn eigen verantwoordelijkheid. Iedere maand ontvangen de medewerkers een personeelsnieuwsbrief. Op SharePoint is een apart deel met informatie over gezondheidsbeleid, regelingen e.d.
   Daarnaast heeft iedere medewerker sinds het begin van het schooljaar 2021-2022 toegang tot zijn eigen dossier in het personeelsinformatiesysteem Visma.

Beleidsgroep Personeel:
In de beleidsgroep Personeel zijn de volgende onderwerpen behandeld en afgerond in het jaar 2021:
- Vlootschouwgesprekken.
- Workshops Huis van Werkvermogen zijn geregeld voor alle (nieuwe)medewerkers.
- Beoordelingsformulieren leraar en onderwijsassistent, handleiding, competentieprofiel en procedure beoordelen en inzet personeel zijn behandeld en vastgesteld door de GMR.
- Verlofregeling in het kader van duurzame inzetbaarheid.
- Vervangingsbeleid.
- Gezondheidsbeleid.
- Regeling vergoeding hulpmiddelen.
- Plan Verzuim (vanuit het Vervangingsfonds) is afgerond en wordt gemonitord in de beleidsgroep Personeel, waarbij P&O kartrekker blijft.

- Beleid tot verplichte overplaatsing.
- Functiehuis, implementatie en rollen specialisaties.

Toekomstige ontwikkelingen
Zoals hierboven is aangegeven, krijgt een aantal onderwerpen een vervolg in 2022. Daarnaast staan o.a. de volgende onderwerpen op de agenda voor het jaarplan 2022: strategisch personeelsbeleid, gezondheidsbeleid en arbodienstverlening, zij-instroombeleid, promotiebeleid, opleidingsplan directeuren.

De wijziging in het reglement participatiefonds met ingang van 1 augustus 2022 kan een risico betekenen voor de uitkeringslasten van Groeisaam. Dit vraagt extra aandacht in 2022 als het gaat om het beheersbaar houden van uitkeringsgelden. Tevens kunnen landelijke beleidsaanpassingen leiden tot veranderingen in het beleid van Groeisaam. Ook zullen wij blijven anticiperen op de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt: boeien en binden van personeel, inspelen op situaties van krimp/groei.

Uitkeringen na ontslag
Er worden maatregelen genomen om werkloosheidskosten in de toekomst te voorkomen, zeker met het oog op de wijziging in het participatiefonds per 1 augustus 2022, waarbij het grootste gedeelte van de uitkering voor rekening van Groeisaam komt. De gesprekscyclus biedt de directeur houvast om het gesprek met zijn/haar medewerker aan te kunnen gaan over het welbevinden en functioneren. Er wordt ingestoken op het goede gesprek tussen medewerker en werkgever. Dit wordt vastgelegd en de directeur zorgt voor een juiste dossieropbouw.
Door o.a. het voeren van het juiste gesprek wordt voorkomen dat we afscheid dienen te nemen van (tijdelijke) medewerkers, waarbij wij verantwoordelijk worden gehouden voor de uitkeringskosten. Cruciaal bij nieuwe medewerkers is het juiste selectiegesprek, vervolgens conform de gesprekscyclus het houden van functioneringsgesprekken en het beoordelingsgesprek, waarbij gezorgd wordt voor goede documentering hiervan.

Aanpak werkdruk
De besteding van de werkdrukmiddelen komt als volgt tot stand:
de schoolleider ontvangt de formatiecijfers. Teams maken op basis van deze budgetten een werkverdelingsplan. Dit plan wordt voorgelegd aan de MR. De PMR verleent instemming.

De werkdrukmiddelen zijn voornamelijk ingezet voor extra personeel. Waar mogelijk is er een extra groep geformeerd, grote groepen hebben een deel van de week ondersteuning gekregen. Soms werd hierbij de keuze gemaakt voor een leraar, soms werd er gekozen voor een onderwijsassistent, vakleraar of administratieve ondersteuning.

Arbeidsmarkttoelage
Op 14 oktober jl. is de Regeling bijzondere en aanvullende bekostiging uitvoering arbeidsmarkttoelage Nationaal Programma Onderwijs PO en VO gepubliceerd. Voor Groeisaam betekent dit dat er één school is die valt binnen de 15% van de scholen in Nederland die voor deze bekostiging in aanmerking komen.
Verdeling van de arbeidsmarkttoelage over alle Groeisaam scholen betekent een grote versnippering van de toelage, waarbij er voor iedere Groeisaam medewerker netto slechts een klein bedrag overblijft. Groeisaam kiest ervoor om bij de oorspronkelijke regeling te blijven. Dit betekent dat alleen De Vuurvlinder in aanmerking komt voor de arbeidsmarkttoelage.

BIJLAGEN
Verantwoording werkdrukmiddelen 2021-2022
Overzicht verzuimcijfers 2021
Kengetallen personeel 2021

2.3 Huisvesting en facilitaire zaken (waaronder ICT)

Huisvesting

Doelen en resultaten

Het IHP (Integraal Huisvestingsplan) voor de scholen in de gemeente West Maas en Waal is in de zomer van 2021 afgerond en vastgesteld in de gemeenteraadsvergadering van januari 2022. Hierin staan de afspraken vermeld over renovatie en nieuwbouw van de scholen in de gemeente West Maas en Waal. De ambities die door de gemeente, Groeisaam, Pax en Trivium samen zijn uitgesproken, zijn zowel op het gebied van duurzaamheid, frisse scholen en samenwerking met kinderopvang vastgelegd in dit plan. Voor de komende raadsperiode moeten de besluiten over uitbreiding KC Beneden-Leeuwen, samenwerking met De Kom en Trivium in één gebouw in Wamel en nieuwbouw De Tweestroom in Altforst verder uitgewerkt en gerealiseerd worden. De Mariënhof en St. Lambertusschool volgen in de daaropvolgende periode.

In 2021 heeft de gemeenteraad van Druten besloten om in beide kernen Deest en Afferden een school te behouden. Voor Deest is er inmiddels een haalbaarheidsonderzoek gestart dat ter ondersteuning wordt gebruikt bij de keuze voor nieuwbouw of (grootschalige) renovatie. Vanwege nieuwe (hogere) leerlingprognoses heeft dit vertraging opgelopen. Dit plan zal naar verwachting in juni/juli 2022 worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Voor de school in Afferden zal een vergelijkbaar onderzoek worden gedaan. Op de middellange termijn staan De Octopus in Horssen en een deel van De Appelhof op het IHP in Druten op de planning voor renovatie/nieuwbouw. In 2021 heeft de gemeente Druten besloten om het kleutergebouw bij ’t Geerke niet langer in stand te houden. Zolang er geen grote onderhoudskosten aan verbonden zijn, houdt Groeisaam het gebouw in stand, maar uiteindelijk moet dit gebouw worden afgestoten. In 2021 is ook het besluit genomen dat IKC De Kubus een gymvoorziening bij school krijgt. In 2022 neemt de raad een besluit over de financiering en uitvoering, die naar verwachting een jaar zal duren. Tot die tijd kunnen we gebruik maken van de gymzaal van Pax.

In Beuningen is in 2021 de aanbouw van een kleutergymlokaal bij De Vuurvlinder gerealiseerd, waarbij eveneens een extra lokaal is geplaatst vanwege de samenwerking met de kinderopvang. Het onderzoek naar mogelijke huisvesting van SBO Klavervier in het MFA in Ewijk is afgerond met een negatief advies. Er is een nieuw onderzoek gestart op basis waarvan de gemeenteraad een besluit zal nemen over nieuwbouw of grootschalige renovatie op de huidige locatie van Klavervier. Hierbij is door Groeisaam in overleg met KION en Driestroom de wens uitgesproken om hier ook ruimte te creëren voor gespecialiseerde kinderopvang, om samenwerking tussen kinderopvang en SBO ook voor kinderen met een extra ondersteuningsvraag vorm te kunnen geven.
De nieuwbouw van De Dromedaris heeft vertraging opgelopen. Dit heeft te maken met de weerstand op de tijdelijke huisvesting bij de omwonenden, maar ook de tegenvallende aanbesteding voor de nieuwbouw. Tevens is gebleken dat door de leerlinginstroom er een grotere ruimtebehoefte is dan in de oorspronkelijke plannen was voorzien. In de begroting van Groeisaam is de bijdrage voor duurzame investeringen voor De Dromedaris opgenomen.
Onze school in Winssen groeit eveneens en door de inzet van NPO-middelen hebben we steeds meer lokalen in gebruik. Omdat in deze kern de kinderopvang gevestigd is in lokalen die eigenlijk bestemd zijn voor onderwijs, knelt dit nu in het huisvestingsvraagstuk. We willen graag de kinderopvang in

school behouden en zijn daarom samen met de gemeente en kinderopvang aan het onderzoeken waar uitbreidingsmogelijkheden liggen.

In 2021 is wederom een vijftal scholen onderzocht om te kijken hoe duurzaamheidsaspecten kunnen worden opgenomen in het meerjarenonderhoudsplan. Er is een keuze gemaakt om bepaalde duurzaamheidsinvesteringen op te nemen in de meerjarenonderhoudsbegroting van 2022. Tevens is besloten om in 2022 dit onderzoek even op te schorten, omdat de nog niet gescande schoolgebouwen veelal op de nominatie staan voor renovatie of nieuwbouw. In deze plannen worden ook de duurzaamheidsaspecten beoordeeld en op basis daarvan worden keuzes gemaakt.

Toekomstige ontwikkelingen

Naast de hierboven genoemde ontwikkelingen die voortkomen uit de integrale huisvestingsplannen van de gemeenten dan wel de duurzaamheidsscan, merken we dat door nieuwbouwplannen en door stijging van het geboortecijfer een aantal van onze scholen te klein wordt. Dat merken we met name bij onze relatief nieuwe schoolgebouwen. Daling of stijging van het leerlingaantal heeft invloed op de personeelsbehoefte, maar ook op de huisvestingsbehoefte. De inzet van NPO-middelen maakt dit vraagstuk nog urgenter. We nemen deze ontwikkelingen mee en zijn met verschillende gemeenten en partners in gesprek over oplossingen. Het ruimtegebrek wordt ook ervaren bij de kinderopvang.

Er is in 2020 en 2021 naar aanleiding van het coronavirus onderzoek gedaan naar de ventilatie op scholen. Dit heeft bij één school geleid tot aanspraak op de subsidie van 30% op aanpassingen van het ventilatiesysteem. Bij de andere scholen wordt de luchtkwaliteit middels metingen bijgehouden en waar nodig worden ramen en deuren opengezet, zodat het binnenklimaat beheersbaar blijft. In 2022 zullen er nieuwe metingen worden gedaan op basis waarvan we opnieuw kijken naar mogelijke aanpassingen. De overheid heeft hiervoor ook ondersteuning beschikbaar gesteld. Mocht dit leiden tot nieuwe investeringen dan worden deze meegenomen in het meerjarenonderhoudsplan.

Duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen

Groeisaam heeft geïnvesteerd in duurzaamheid van schoolgebouwen, onder andere door de aanschaf van zonnepanelen en ledverlichting. Middels het uitgevoerde duurzaamheidsonderzoek bij de scholen worden de keuzes hiervoor helder en, waar het kan, opgenomen in de meerjarenonderhoudsbegroting. In het geval van onderhoud kiezen we, waar mogelijk, voor een duurzame variant, waarbij we rekening (moeten) houden met terugverdiencapaciteit. Voor energie hebben we gekozen voor groene energie.

ICT

Afstandsonderwijs en hybride onderwijs

Ook dit jaar is er op veel scholen een beroep gedaan op de onderwijskundige inzet van ICT ten aanzien van de continuïteit van het onderwijs. Bij veel scholen bleek het namelijk noodzakelijk om bepaalde groepen tijdelijk volledig op afstandsonderwijs over te laten gaan. Daarnaast is meer en meer de ‘hybride’ vorm ingezet. Dit wil zeggen dat enkele leerlingen en/of mogelijk de leraar thuis zat en de grootste groep leerlingen op school. Dit jaar kenmerkt zich vooral in het blijven toepassen van de eerder geleerde technieken en daar waar nodig en mogelijk zijn er voorzichtig nieuwe tools gebruikt. Hierbij wordt er vooral op onderwijskundig niveau wat meer naar feedback en interactie gezocht.
Bij aanvang van het jaar hebben we de Chromebooks uit kunnen delen die Groeisaam vanuit een impuls- en ondersteuningssubsidie van de overheid heeft aangevraagd. In totaal zijn er meer dan 850 Chromebooks verdeeld over onze scholen. Dit heeft ertoe geleid dat er veel meer leerlingen konden beschikken over een device tijdens onderwijssituaties.

De basis op orde: infrastructuur

Doordat er met meer en meer draadloze devices gewerkt wordt in onze scholen, zien we dat er voortdurend meer eisen gesteld worden aan een goede infrastructuur. Gek genoeg wil het verbeteren van een draadloos netwerk zeggen dat er ook aandacht moet zijn voor het bekabeld netwerk. In 2021 hebben we dan ook ingezet op een verbetering van de netwerkvoorziening op veel scholen. Onze scholen zijn nu voorzien van een toekomstbestendig draadloos netwerk, waarbij er vanuit gegaan is dat alle leerlingen een eigen device kunnen gebruiken. Naast de investering in deze netwerkvoorziening bleek op sommige scholen de maximale internetsnelheid die geleverd kon worden door de internetprovider de bottleneck. Met de komst van glasvezel in de gemeente Druten hebben we ook de problemen op deze scholen kunnen oplossen.

ICT-ondersteuning

Groeisaam hecht grote waarde aan een optimale ICT-ondersteuning voor het onderwijs. Het hart van de ICT-ondersteuning binnen Groeisaam is de ICT-helpdesk.
In deze online omgeving worden alle problemen gemeld als ticket en van daaruit opgelost door onze ICT-medewerkers. Om het de gebruikers makkelijker te maken, wordt gewerkt met een aantal helponderwerpen. Als een medewerker een ticket wil aanmaken, kiest hij/zij het bijbehorende helponderwerp. Hierdoor verschijnt er een digitaal formulier waarin specifieke vragen over het helponderwerp worden gesteld. Dit bevordert uiteindelijk de informatievoorziening en de oplossnelheid.
Als we kijken naar een jaaroverzicht van de gemelde tickets, dan zien we een trend dat rond de start van een nieuw schooljaar veel tickets worden aangemaakt. Deze tickets hebben over het algemeen veelal te maken met accountbeheer en de inrichting van werkplekken in lokalen.

Help-onderwerpen	Geopend
Algemeen	473
Probleem met toegang of inlog	354
Probleem met apparaat	266
Nieuw/wijziging werknemer	147
Probleem met digibord	124
Bestelformulier scholen	66
RMA: melding defect apparaat	55
Afstandsonderwijs inrichten	13

Over de rest van het jaar heen genomen zien we een vrij eenduidig beeld. Daar waar kleine pieken waar te nemen zijn, heeft dit vaak te maken met storingen bij gebruikte software zoals Cloudwise, Parnassys en Cito.

Office 365

Na de migratie vanuit de fusie is ervoor gekozen om nog enige tijd het oude mailadres van medewerkers (eindigend op @oeverwal.nl en @spommaasenwaal.nl) als alias aan te houden. Hierdoor konden we garanderen dat medewerkers geen e-mails zouden missen en dat de overgang probleemloos verliep. In de loop van 2021 zagen we echter dat de meeste e-mailproblemen ontstonden vanuit deze ‘oude’ mailadressen. Vanuit veiligheidsoverwegingen is ervoor gekozen om aan het einde van het jaar alle oude aliassen zoveel mogelijk te verwijderen. Medewerkers zijn, ter voorbereiding op deze wijziging, vanaf september periodiek in de personeelsnieuwsbrief hierop gewezen. Ook is hen uitgelegd hoe zij konden controleren of zij bepaalde berichten nog ontvingen op de oude mailadressen. Naast deze opschoning is ook de rest van het accountbeheer, zoals groepen in Office 365, gecontroleerd en opgeschoond. Samen met P&O is tevens een proces bepaald waarmee we nog beter kunnen garanderen dat nieuwe medewerkers snel worden voorzien van inloggegevens, maar ook dat vertrekkende medewerkers binnen de juiste termijnen geen toegang meer hebben tot onze systemen.
In onze online omgeving werken we met veel verschillende programma’s uit het Office-pakket. Binnen Groeisaam kan men hier online mee werken, eventueel via Chromebooks. Daarnaast staan op alle Windows-laptops de Office-programma’s geïnstalleerd.
We zien dat Teams steeds meer de centrale plek wordt voor zowel onze medewerkers als onze leerlingen. Vanuit Teams kunnen makkelijk documenten geopend, maar ook nieuw gemaakt worden. Samen werken aan bestanden wordt op alle fronten steeds belangrijker. Als Groeisaam bieden we

hier een goede basis mee. De afgelopen twee ‘coronajaren’ was Teams dé oplossing voor het onderwijs. Ten tijde van afstandsonderwijs of hybride onderwijs bleek Teams eigenlijk niet weg te denken. We zijn dan ook zeer blij met de keuze die we als Groeisaam eerder hebben gemaakt om in te zetten op het gebruik van Teams, ook voor de bestandsdeling binnen scholen.

Groeisaam vindt het belangrijk dat medewerkers goed geïnformeerd worden. Medewerkers ontvangen maandelijks een nieuwsbrief met relevante informatie. In 2021 hebben we meerdere stappen gezet in de centrale informatievoorziening. Op SharePoint is ons Intranet geactualiseerd en aangevuld met belangrijke informatie voor onze medewerkers. Hierdoor is er één centrale plek ontstaan van waaruit de juiste informatie gehaald kan worden. De aankomende tijd wordt dit nog verder uitgebouwd met een ICT-gerelateerd platform in het Intranet waar medewerkers handleidingen, FAQ’s en tips kunnen vinden. Daarnaast komt er in dit platform een ICT-scholingsaanbod waarop ingetekend kan worden. Bij voldoende aanmeldingen kan er dan direct een workshop ingepland worden. Hierdoor kunnen we beter inspelen op de ontwikkelbehoeften van onze medewerkers.

Monitor leren en lesgeven met ICT

Dit jaar is de monitor ‘Leren en Lesgeven met ICT’ afgenomen vanuit de HAN en het iXperium. De monitor heeft als doel in kaart te brengen wat de stand van zaken en de ontwikkeling van het lesgeven met en over ICT in het primair onderwijs is. Het beschrijft de inzet van ICT in het onderwijs, de wijze waarop les wordt gegeven over ICT en het niveau van de competenties die daarvoor nodig zijn. Het onderzoek is uitgevoerd bij elf schoolbesturen waarbij in totaal 2.250 leraren deelgenomen hebben. Er is ingezoomd aan de hand van verschillende deelonderwerpen, waaronder:

- Lesgeven met ICT
- Lesgeven over ICT
- Vaardigheid in lesgeven met ICT
- ICT-geletterdheid van leraren
- Competenties om te leren en innoveren
- Visie op onderwijs

In 2018 hebben de scholen uit de gemeenten West Maas en Waal en Druten ook deelgenomen aan de monitor. Bij de huidige afname hebben alle scholen, ook die uit de gemeente Beuningen, deelgenomen. De resultaten zijn inmiddels met alle directeuren en ICT-coördinatoren besproken. In het jaar 2022 zullen er individuele gesprekken met de scholen plaatsvinden om per school eventuele actie- en verbeterpunten te bepalen. Aan de hand van dit overzicht zal bekeken worden wat dit voor het aanbod vanuit Groeisaam betekent. Vanuit de monitor is al wel een duidelijke conclusie vast te stellen dat digitale geletterdheid voor zowel onze leerlingen als onze medewerkers een belangrijk actiepunt dient te gaan worden. Hiermee gaan we in 2022 aan de slag.

Beleidsgroep ICT en innovatie

Het onderwijs is op het gebied van ICT en innovatie veel in ontwikkeling. De beleidsgroep heeft het afgelopen jaar getracht grip te krijgen op deze ontwikkelingen. Hierbij werd als onderlegger o.a. het nieuwe Groeiplan gebruikt. Daarnaast hebben verschillende leden van de werkgroep de digitale congresreeks van de PO-raad ‘De toekomst van goed onderwijs’ gevolgd. Hierin zien wij de bevestiging dat digitale geletterdheid voor zowel onze leerlingen als onze medewerkers een belangrijk onderwerp is voor de komende jaren. Vanuit de monitor ‘Leren en lesgeven met ICT’, die door het iXperium is afgenomen bij alle scholen van Groeisaam, komt dit ook als een van de grootste aandachtspunten naar voren. Vanuit de beleidsgroep is er een werkgroep geformeerd, samen met o.a. leraren die de MOvEL-opleiding hebben gevolgd, om digitale geletterdheid meer vorm te geven voor onze scholen. Het resultaat van deze werkgroep moet een aanbod voor scholen worden speciaal gericht op het bevorderen van de digitale geletterdheid. Daarnaast heeft de beleidsgroep de wens uitgesproken dat meer scholen vanuit onze organisatie structureel aandacht geven aan programmeren. Dit zou een vervolg van het eerder aangeboden PRICT-project kunnen betekenen.

Tegenwoordig is bij ICT ook de AVG niet meer weg te denken. Groeisaam hecht veel waarde aan de bescherming van persoonsgegevens. De beleidsgroep heeft dit jaar speciale aandacht gehad voor het gebruik van social media door de scholen. Ook de wijze waarop de informatievoorziening plaatsvindt en de gebruikte communicatieplatforms zijn tegen het licht gehouden.

BIJLAGE
Samenvatting Monitor 'Leren en lesgeven met ICT'

Privacy en AVG

In 2020 is er door de Lumen Group een analyse gedaan op ons privacybeleid. Begin 2021 is op basis hiervan een plan van aanpak gemaakt. De volgende beleidsstukken zijn aangepast/gemaakt en ter advies voorgelegd aan de GMR:

- Privacyreglement en -verklaring medewerkers
- Privacyreglement en -verklaring leerlingen
- Beleidsdocument rechten van betrokkenen
- Beleid beveiligingsincidenten en datalekken

Daarnaast is er conform het jaarplan aandacht besteed aan de bewustwording van en communicatie over het privacybeleid van Groeisaam. Door bijeenkomsten te organiseren met directeuren en stafmedewerkers waarbij is ingezoomd op het delen van informatie wordt aan deze bewustwording gewerkt. Beleidsdocumenten zijn te vinden op SharePoint. Regelmatig wordt er ook informatie gedeeld via de memo met directeuren en bestuurskantoor en via de personeelsnieuwsbrief met alle medewerkers. Tot slot zijn waar mogelijk dataregisters samengevoegd in 2021.

We lopen qua planning iets achter op het plan van aanpak als het om het bijwerken van ons verwerkingsregister gaat. Dit behoeft (continue) aandacht. In 2022 zal een DPIA (Data Protection Impact Assessment) worden uitgevoerd op de gegevens in Parnassys. Dit is een verplichting als het gaat om gegevensverwerking met een hoog privacyrisico. In 2022 zal een werkgroep van directeuren en leraren komen met een voorstel tot (aanpassing van) ons beleid met betrekking tot het gebruik van sociale media. In het voorjaar van 2022 zal ook een nieuwe analyse worden gemaakt van ons privacybeleid door de Lumen Group. Op basis hiervan zullen we een plan van aanpak voor ons privacybeleid maken voor de daaropvolgende jaren.

2.4 Financieel beleid en bedrijfsvoering

Algemeen

Groeisaam wil een financieel gezonde organisatie zijn die zodanig is ingericht dat zoveel mogelijk middelen ten goede komen aan het primair proces in de scholen.
Jaarlijks worden afspraken gemaakt over de zaken die bovenschools geregeld worden, bijvoorbeeld de omvang van het Vervangersteam, inzet van bovenschoolse coaches voor begeleiding van leraren, de ICT-ondersteuning etc. Ook de omvang en werkwijze van het bestuurskantoor is een gezamenlijke keuze. Groeisaam stimuleert de diversiteit van de scholen. Er is ruimte voor onze scholen om een eigen invulling te geven aan het onderwijs passend bij de eigen omgeving. Ook op financieel gebied wil Groeisaam ruimte bieden aan de invulling van ambities op schoolniveau. Directeuren zijn daarbij integraal verantwoordelijk voor hun school of scholen. Er wordt ruggensteun geboden door gezamenlijke regels en afspraken met betrekking tot het financieel beleid en door het hanteren van het solidariteitsprincipe waar het primair proces op scholen in het 'gedrang' dreigt te komen. De scholen worden ondersteund door de bestuurders en medewerkers van het bestuurskantoor. Deze werkwijze staat ten dienste van het bereiken van goede onderwijsresultaten op onze scholen. Het

Groeiplan 2021-2025 is in 2021 gereed gekomen. In het Groeiplan staat de basis verwoord voor de uitwerking van de gezamenlijke ambities naar schoolniveau en bovenschools. Voor 2021 waren er de volgende doelen:

- Inzicht in verzuim en vervanging: er zijn actuele en betrouwbare cijfers via rapportages van de dienstverlener voor vervanging beschikbaar die inzicht geven in de inzet en kosten van vervangingen. De verzuimcijfers komen uit rapportages van Visma.
- De doelen van het Groeiplan verwerken in de meerjarenbegroting zowel bovenschools als op de scholen: er is vanuit het Groeiplan een bovenschools jaarplan 2022 samengesteld. De doelen uit dit plan zijn opgenomen in de meerjarenbegroting. Daarnaast zijn de doelen van het Groeiplan opgenomen in de jaarplannen van de scholen, welke de basis vormen voor de schoolbegrotingen.
- Inzicht verkrijgen in effecten van de invoering van de nieuwe bekostiging 2023: in de begroting is de nieuwe bekostiging opgenomen op basis van de in oktober 2021 bekende gegevens. In 2022 volgen eventuele aanpassingen in formatie en het financieel beleid. Er zullen naar aanleiding hiervan scenario's op de meerjarenbegroting worden opgesteld.
- Als pilot zijn de kortdurende vervangingen in schooljaar 2021-2022 ingezet en geëvalueerd: op basis van de positieve resultaten van de evaluatie en de huidige arbeidsmarkt is besloten om de kortdurende vervangingen jaarlijks op te nemen in de formatie.
- Voor de servicegerichte en effectieve ondersteuning passend bij de organisatie zijn opgenomen:
    - Ondersteuning scholen naar aanleiding van veranderingen in het financieel beleid: er is gestart met uitleg geven over het inzetten van eigen vermogen. De meeste scholen hebben ervoor gekozen om dit nu niet in te zetten door de beschikbare NPO-gelden en overige subsidies. Het meerjarenperspectief op het eigen vermogen van de scholen ontbreekt bij een groot aantal scholen. Dit traject wordt vervolgd in 2022.
    - Informatievoorziening SharePoint inrichten: er is een informatiepunt ingericht en dit wordt up to date gehouden.
    - Inrichting afdeling P&O: de taken zijn verdeeld. Er is een pilot gestart inzake het regelmatig bezoeken van scholen door stafleden van P&O om te kijken of dit voor zowel directeuren als voor de P&O afdeling voordelen biedt. Deze pilot loopt door in 2022.
- Onderzoeken of er mogelijkheden zijn om zowel formatie als begroting in schoolbegroting te krijgen: op dit moment is dat nog niet haalbaar. In 2022 worden de mogelijkheden verder bekeken in overleg met de Mosagroep.
- Beschrijving administratieve organisatie: een stagiaire heeft deze opdracht in januari 2022 afgerond en er ligt een volledige beschrijving.
- Inrichten contractenregister bovenschools: dit is gereed en in gebruik genomen.
- Wijze van prognosticeren leerlingenaantallen vaststellen: er is een overleg met de drie gemeenten geweest en de beleidsambtenaren van de drie gemeenten zoeken uit op welke wijze zij dit samen kunnen vormgeven. Dit zal vanaf 2022 ingevoerd worden.
- Financiën Platform Tussen de Rivieren zijn inzichtelijk: nieuwe bezuinigingen zijn noodzakelijk. Beslissingen hierover zijn deels genomen en moeten deels nog verder worden uitgewerkt in 2022. De situatie is ernstig te noemen.
- Voorziening groot onderhoud is opgesteld conform nieuwe eisen: het IHP West Maas en Waal is duidelijk. Er moet nog duidelijkheid komen over de wijze van de vaststelling voor de voorziening vanuit OCW. Dit zal in 2022 volgen en dan worden uitgewerkt.

Opstellen begroting

Algemene uitgangspunten

- Het College van Bestuur draagt integrale eindverantwoordelijkheid voor alle beleidsterreinen (onderwijs, personeel, ICT, onderhoud, huisvesting en financiën).

- Schooldirecteuren zijn integraal verantwoordelijk voor de budgetten van hun school (materieel en personeel).
- Er is sprake van onderlinge solidariteit. Er zijn risico's en uitgaven die de scholen van Groeisaam gezamenlijk bovenschools dragen.
- De begroting is sluitend en er is een duidelijke relatie tussen de wijze waarop de middelen worden ingezet en de doelen van de organisatie, zowel bovenschools als op schoolniveau. De bestuurders kunnen op basis van de strategische doelen besluiten om eigen vermogen in te zetten in de begroting. Dit zal toegelicht worden in de jaarlijks op te stellen meerjarenbegroting.
- Het begrotings- en formatieproces zijn inzichtelijk ingericht, waarbij de verantwoordelijkheid zo laag mogelijk in de organisatie wordt gelegd.
- De administratie en bedrijfsvoering zijn effectief ingericht, zodat de beschikbare middelen zoveel mogelijk ingezet kunnen worden in het primaire proces.
- De risico's zijn goed in beeld en er is een solide basis om crises op te vangen, zodat de continuïteit van de organisatie is gewaarborgd.
- Jaarlijks bij de meerjarenbegroting wordt de visie op het vermogen, de inzet van vermogen en de risicoanalyse herijkt.

De doelen vanuit het Groeiplan zijn vertaald in het bovenschools jaarplan en deze zijn opgenomen in de begroting.

Toekomstige ontwikkelingen

- Met ingang van 1 januari 2023 wordt de nieuwe bekostiging ingevoerd. De voornaamste aanpassing ten opzichte van de huidige methode is dat alle bekostiging op kalenderjaarbasis gaat worden vastgesteld en dat deze dan uitgaat van een vast bedrag per school en per leerling. De verdeling tussen onderbouw en bovenbouw zal komen te vervallen evenals de GGL (Gemiddeld Gewogen Leeftijd). De teldatum wordt verschoven van 1 oktober t-1 naar 1 februari t-1. Het ministerie heeft voor deze wijziging een berekeningsmodel beschikbaar gesteld, waarin de verschillen tussen de huidige bekostiging en de nieuwe bekostiging duidelijk worden. De effecten zijn via een rekensheet naar de situatie per 1 oktober 2021 berekend en op basis van de bedragen uit de Tweede Regeling bekostiging personeel PO 2021-2022 en de Regeling MI 2021. Groeisaam zal op basis van deze voorlopige opzet uiteindelijk ongeveer hetzelfde bedrag aan middelen ontvangen.
- Inmiddels is wel duidelijk geworden dat bij invoering van de nieuwe bekostiging, evenals bij het VO, de zogenaamde overlopende post niet gefinancierd zal gaan worden. De overlopende post is het verschil tussen de bedragen die volgens het betaalritme worden uitbetaald en de door de regelgeving voorgeschreven verdeling van 5/12 en 7/12. Voor Groeisaam gaat het om € 1.350.000 en voor de sector om € 450 miljoen. Deze vordering is in de begroting 2022 afgeboekt en hiermee wordt dan het eigen vermogen verlaagd. Deze afboeking heeft geen invloed op de liquiditeitspositie, maar wel (eenmalig) op het resultaat en het eigen vermogen. Groeisaam heeft ervoor gekozen dit budget te korten op het eigen vermogen en niet door te rekenen aan de scholen die anders een fors lager budget zouden krijgen.
- Het nieuwe CAO-akkoord voor primair onderwijs 2021 is per 2 november 2021 ondertekend. Met dit akkoord stijgen de lonen met 2,25%. Hier is rekening mee gehouden in de begroting. De baten voorzien in deze loonstijging.
- De wijze van opbouw van de onderhoudsvoorziening is nog steeds onduidelijk. Naar verwachting wordt eind dit jaar deze wijze door de overheid bekend gemaakt. Te laat om voor deze begroting nog mee te nemen. Wel is duidelijk dat de ingangsdatum 1 januari 2023 wordt. Tot die tijd mag de huidige regeling gebruikt blijven worden. Voor 2022 en volgende jaren is de huidige regeling meegenomen in de begroting. We hebben al wel een aantal

proefberekeningen gemaakt op basis van verschillende uitgangspunten. Hierbij varieert de jaarlijkse dotatie ten opzichte van de huidige dotatie van € 100.000 lager tot € 100.000 hoger. De voorziening zelf stijgt bij aanpassing van de methode éénmalig met € 1.500.000 maximaal.

- NPO-middelen. Bij het opstellen van de begroting in oktober 2021 is nog onduidelijk wat het exacte bedrag aan middelen zal zijn voor schooljaar 2022-2023. Er is echter wel toegezegd dat het bedrag minimaal € 500 per leerling zal zijn.

Treasury

Groeisaam heeft in 2020 haar treasurystatuut geactualiseerd. In november 2020 is Groeisaam overgegaan naar schatkistbankieren om verdere rentebetalingen over de banktegoeden te voorkomen. Dagelijks worden de overtollige middelen van de huidige bankrekening afgeroomd naar het Rijk. Groeisaam heeft een daglimiet van € 1.840.000, wat betekent dat Groeisaam maximaal dit bedrag per dag kan uitgeven. In 2021 is per saldo € 7.875 aan bankkosten uitgegeven door Groeisaam en in 2020 € 8.457.

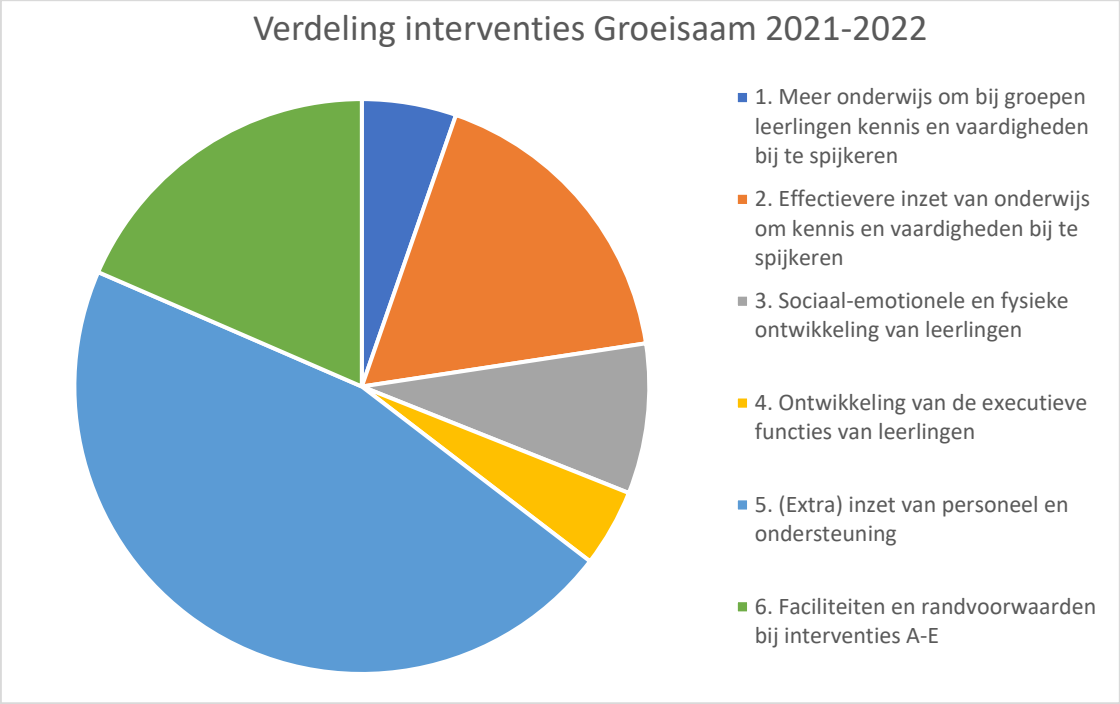
BIJLAGE
Groeisaam Treasurystatuut

Coronacrisis

De coronacrisis heeft in 2021 een grote invloed gehad op het maatschappelijke leven. Ook op de scholen is de invloed van corona groot geweest en dat is nog steeds het geval. Door de subsidie ‘Extra handen in de klas’ was het mogelijk om studenten in te zetten om te surveilleren en ondersteunen in groepen in situaties waar de leraar in quarantaine online-onderwijs gaf of om ondersteuning aan kleine groepjes leerlingen te geven. Vanaf het nieuwe schooljaar zijn veel medewerkers een vacature gefinancierd vanuit NPO-gelden gaan invullen. Hierdoor is het Vervangersteam per start van het schooljaar onderbezet, waardoor het invullen van de vervangingsvraag (quarantaine/testuitslag afwachten/ziekte) veelal niet haalbaar was. De scholen hebben met veel inzet geprobeerd de leerlingen zoveel mogelijk onderwijs te geven. Er zijn extra uitgaven geweest voor schoonmaakmiddelen zoals papieren handdoekjes, handgels en flacons om tafels etc. te reinigen. Daarnaast waren er ook besparingen, met name op het gebied van opleidingskosten, omdat een aantal fysieke opleidingen niet door kon gaan. In de begroting van 2022 is de invloed van corona zeer beperkt. Er is rekening gehouden met mogelijk extra uitgaven voor schoonmaak. Het heeft niet geleid tot voorzichtiger begroten voor de komende jaren.

Nationaal Programma Onderwijs

In het voorjaar 2021 werd bekend dat er voor de scholen gelden beschikbaar kwamen voor het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Deze gelden zijn bedoeld om de onderwijsvertragingen die leerlingen (mogelijk) hebben opgelopen in te halen door inzet van interventies die bijdragen aan leerwinst. In de maanden mei en juni zijn onze scholen enthousiast met team en de MR aan de slag gegaan met een schoolscan om invulling te geven aan het NPO-plan. Uitgangspunt hierbij is de analyse van de toetsresultaten geweest. Er is bij de invulling van de NPO-plannen ingezet om te komen tot structurele verbeteringen en deze te borgen. De inzet op de verschillende interventies is onderstaand weergegeven.

Alle MR-en hebben instemming verleend aan de NPO-plannen van de scholen. Daarnaast is er bovenschools een bedrag van € 250.000 gereserveerd voor werkeloosheidskosten en dotatie aan de voorziening transitievergoeding. Hier heeft de GMR mee ingestemd. De ouders van leerlingen zijn met ouderavonden en in kindgesprekken geïnformeerd over desbetreffende plannen. Door invalproblematiek zijn sommige programma's van NPO nog niet ingezet.
Het percentage van de uitgaven dat is ingezet voor Personeel Niet In Loondienst bedraagt slechts 1%.

De extra ondersteuning van leraren met behulp van NPO-gelden is op veel scholen lastig gebleken, omdat deze mensen ingezet moesten worden als invaller. Ook hebben alle kinderen in het afgelopen jaar veel lestijd gemist door de lockdowns en uitval door ziekte/quarantaine. Op enkele scholen is een externe organisatie ingezet voor een groepje leerlingen, bijvoorbeeld voor rekenen of begrijpend lezen. In die gevallen is er sprake van vooruitgang bij kinderen (mits deze kinderen door corona niet weer teveel lestijd hebben gemist).
De resultaatmeting via LOVS heeft plaatsgevonden begin 2022. De analyse is nog niet afgerond, maar de scholen geven al wel aan dat de resultaten in veel gevallen lager zijn dan eerdere jaren. Dit kan behalve aan de gemiste lestijd ook liggen aan de niet-optimale toetsomstandigheden in de periode januari/februari van 2022.
Veel scholen zijn erin geslaagd om hun schoolontwikkeling en interne professionalisering door te zetten. Ook hier is NPO-geld aan besteed. Zo zien we dat op scholen die bijvoorbeeld aandacht besteed hebben aan executieve functies of begrijpend lezen, dat op deze gebieden de competenties van leraren zijn vergroot.

Allocatie van middelen

Om recht te doen aan bovenstaande algemene uitgangspunten is gekomen tot onderstaande verdeling van middelen. Er wordt een splitsing gemaakt in de uitgaven in bovenschools, bestuurskantoor en scholen. Voor bovenschoolse uitgaven (solidariteitsprincipe) wordt 20 tot 25% van de lumpsum, materiële instandhouding en personeels- en arbeidsmarktbeleid bestemd. In het DO van Groeisaam worden wijzigingen in de bovenschoolse kosten besproken en worden hierover gezamenlijk met directeuren en bestuurders afspraken gemaakt. Jaarlijks worden de keuzes van de bovenschoolse kosten besproken in het DO.

Bovenschoolse kosten	
Investeringen duurzaamheid gebouwen, apparatuur en (deels) ICT	Personele kosten Vervangersteam, team overigen, verloven, duurzame inzetbaarheid
Noodpost voor formatieve problemen	Kosten werving en selectie personeel
Reiskosten	Scholing en professionalisering directeuren en overigen
Duurzame inzetbaarheid	Arboarts, arbeidsdeskundige en overige personele kosten
Gas, water en elektra	Onderhoud schoolgebouwen en onderhoudsbeheer
Verzekeringen	Onderhoud ICT
Bestuurs- en beheerskosten	Vergoeding GMR
Overige kosten onderwijs (o.a. Technieklab, iXperium, deel cultuur)	

Voor het bestuurskantoor wordt tussen 5 tot 7% van de lumpsum, materiële instandhouding en personeels- en arbeidsmarktbeleid bestemd.

Kosten bestuurskantoor	
Vervanging meubilair	ICT en apparatuur
Lonen en overige personele kosten medewerkers bestuurskantoor en bestuurders	Huisvestingslaten
Kosten Mosagroep en accountant	Contributies bestuurlijke organisaties
Overige kantoorkosten	

Het overige deel van de baten lumpsum, materiële instandhouding en personeels- en arbeidsmarktbeleid is voor de scholen. Overige specifieke subsidies voor de scholen, worden toebedeeld aan de scholen.

Kosten scholen	
Vervanging van meubilair, apparatuur, leermethoden en (deels) ICT	Kosten arbotrajecten, scholing en overige personele kosten
Tuinonderhoud en klein onderhoud	Lonen personeel school
Publiekrechtelijke heffingen	Schoonmaak en schoonmaakmiddelen
Bijdragen ouderraad en medezeggenschapsraad	Onderhoud ICT
Telefonie	Verbruiksmateriaal leermiddelen
Licenties leermiddelen	Kopieerkosten
Culturele vorming (deel conform afspraken cultuurplatform)	Leerlingonderzoeken
Overige onderwijskosten	

Voor de scholen die gevestigd zijn in een MFA-gebouw kunnen lasten als schoonmaak, heffingen en tuinonderhoud inbegrepen zijn in de huur. Dit is afhankelijk van de gemaakte afspraken. Hier wordt bij de verdeling van middelen rekening mee gehouden.

Onderwijsachterstandenmiddelen

Deze middelen worden verdeeld op basis van de schoolscores van het CBS. De gelden die per school binnenkomen, worden formatief op de betreffende school ingezet. Bij het schoolplan wordt een analyse gemaakt van de schoolpopulatie en deze is van invloed op de schoolontwikkeling en gemaakte keuzes van het onderwijs.

2.5 Risico's en risicobeheersing

Intern risicobeheersingssysteem

In 2020 is door Groeisaam de risicoscan van de PO-raad (Risicomanagement 2013) uitgevoerd. Hierbij zijn de desbetreffende medewerkers van het domein aan zet geweest om de vragen samen met de controller te beantwoorden. Uit deze scan kwamen geen urgente risico's naar voren. Ook blijkt uit deze scan dat de aanwezige risico's adequaat zijn afgedekt. Deze risicoscan is samen met de opgestelde analyse vermogenspositie van Groeisaam besproken met de leden van de RvT en GMR.
Er wordt jaarlijks een bovenschools jaarplan opgesteld met hierin de jaardoelen per domein. Per kwartaal wordt een kwartaalrapportage opgesteld en hierin wordt de stand van zaken van deze doelen weergegeven. Daarnaast worden per kwartaal de financiële cijfers, verzuimcijfers en overige onderwijsgegevens gerapporteerd. Dit alles wordt besproken met de leden RvT, GMR en de schooldirecteuren.
De auditcommissie van de RvT stelt op basis van de begroting, de kwartaalrapportages en de kengetallen vanuit de inspectie de doelmatigheid en rechtmatigheid vast, uiteraard zoveel mogelijk op hoofdlijnen. In 2021 is er een document opgesteld waarin een aantal scenario's van de begroting is uitgewerkt en waarbij de sturingsmogelijkheden op deze risico's vermeld staan. Deze scenario's zullen vanaf 2022 jaarlijks worden uitgevoerd.
De Mosagroep voert de financiële en personele administratie uit. Als budgethouder zijn de schooldirecties verantwoordelijk voor de schoolbudgetten. De budgethouders kunnen dagelijks inloggen en de actuele stand van zaken bekijken. Het staflid Control en Financiën controleert, rapporteert en adviseert de bestuurders en de schooldirecteuren.
Jaarlijks vindt via de accountant controle plaats op de administratieve processen (van de Mosagroep en van Groeisaam), de financiële processen en op de rechtmatige besteding van middelen. Middels boven beschreven processen is Groeisaam in control. Jaarlijks wordt bekeken of er aanvullingen op dit systeem nodig zijn. In januari 2022 is de beschrijving van de administratie organisatie en bijbehorende processen afgerond.

De belangrijkste risico's

Inkomsten samenwerkingsverband Stromenland

Op het moment van het opmaken van de begroting (oktober 2021) is bekend dat er fors bezuinigd moet worden bij samenwerkingsverband Stromenland/het Ondersteuningsplatform Tussen de Rivieren en er ook structurele maatregelen genomen moeten worden voor de toekomst om verdere financiële problemen te voorkomen. Voor Groeisaam zou deze bezuiniging op basis van de voorlopige cijfers ca. € 300.000 bedragen vanaf 1 januari 2022. Op welke wijze deze bezuinigingen uitgevoerd gaan worden, is bij het opmaken van de begroting nog niet bekend. Het te ontvangen bedrag van het samenwerkingsverband is voor het komende jaar verlaagd met € 300.000 en bedraagt hierdoor € 900.000. Als dit 10% lager uitvalt, betekent dit een risico van € 90.000.

Ziekteverzuim

De vervangingen worden niet meer vergoed door het Vervangingsfonds aangezien Groeisaam voor het eigenrisicodragerschap heeft gekozen. De kosten van het Vervangersteam zijn opgenomen onder het resultaat. Als het ziekteverzuim 10% hoger uitvalt dan het percentage van 6% dat opgenomen is in de begroting, dan betekent dit een risico van € 100.000. Dit zal naar verwachting geen financieel risico zijn voor 2022, omdat er op dit moment een tekort aan leraren is in het Vervangersteam. Het betreft voor 2022 naar verwachting eerder een kwalitatief risico doordat er groepen naar huis moeten worden gestuurd, omdat er geen vervanger beschikbaar is.

Loonkosten en overige kosten/onbetrouwbare overheidsfinanciering

De stijging van loonkosten en diverse premies en sociale lasten is nog onbekend. De vergoedingen worden achteraf door de overheid vastgesteld en het is altijd onzeker of de stijgingen van kosten ook 100% vergoed worden. In de begroting is geen risico-opslag opgenomen voor nog niet bekende

sociale lasten. Er is wel rekening gehouden met de stijging van de ABP-premie en hierbij is ervan uitgegaan dat deze volledig wordt gecompenseerd. Dit betreft een risico van € 150.000. Daarnaast zijn de energieprijzen fors gestegen. Er is in deze begroting rekening gehouden met een compensatie van de materiële instandhouding hiervoor van € 50.000. Dit betreft derhalve een risico.

Vergoedingen vaststellingsovereenkomsten en Wet Werk en Zekerheid
Vanaf augustus 2022 volgt er standaard een verplichting tot het meebetalen van de WW-uitkering en mogelijke WWPlus-uitkering voor medewerkers van 50% en in bijzondere gevallen 10%. Echter, als er een langdurige WWPlus uitkering volgt, kan het bedrag vele malen hoger zijn dan het jaarbedrag, omdat ook de toekomstige jaren van deze uitkering in dit jaar moeten worden meegenomen in het resultaat.
Volgens de huidige wetgeving is de werkgever verplicht bij ontslag van een medewerker een (transitie)vergoeding uit te keren. Er is in de begroting een bedrag van € 193.750 meegenomen voor (transitie)vergoedingen en WW-uitkeringen. Of het bedrag voor deze twee posten voldoende is, zal moeten blijken. Er zijn veel tijdelijke mensen in dienst gekomen door de extra NPO-middelen. Hiervoor wordt in 2021-2022 € 250.000 gereserveerd om mogelijke WW-premies en vergoedingen in de toekomst te kunnen betalen. Totaal risico voor deze posten € 500.000.

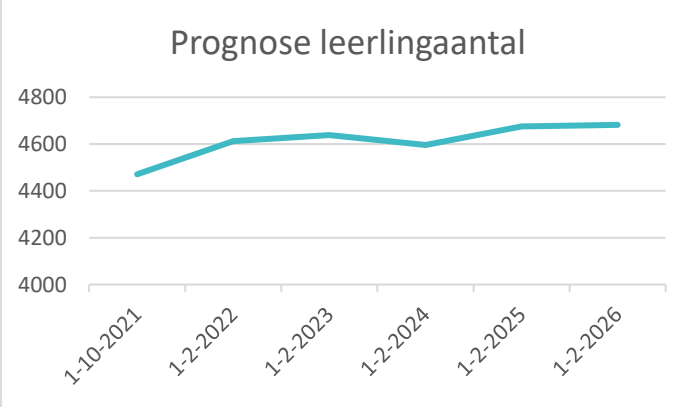
Onderhoudsbegroting
Vanaf 2023 wordt elk schoolbestuur waarschijnlijk verplicht om een onderhoudsvoorziening op de balans op te nemen volgens een nader te bepalen methodiek. Dit kan betekenen dat de dotatie voor de voorziening hoger wordt. Exploitatierisico ca. € 100.000 als er vaststelling volgt op basis van de richtlijnen Jaarverslaggeving. Vermogensrisico maximaal € 1.500.000.

Conclusie
Als alle bovenstaande risico's in 2022 tegelijk zouden vallen, zou dit een € 2.140.000 negatiever resultaat opleveren en het eigen vermogen zou met dit bedrag verminderen (waaronder eenmalig € 1.500.000 in verband met de ophoging voorziening groot onderhoud). In dit meest negatieve scenario zal het weerstandsvermogen 14,4% bedragen en de solvabiliteit 1:32,1% en solvabiliteit 2:69,9%. Het bovenmatig eigen vermogen zou verdwenen zijn. Ofwel Groeisaam kan deze risico's opvangen en komt hierdoor niet onder de grenzen van de vastgestelde streefwaarden van Groeisaam.

3 Verantwoording van de financiën

3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

Leerlingen

Volgens de laatste prognoses volgt er nog een lichte daling van het aantal leerlingen in 2023 en daarna volgt een lichte stijging. De meeste scholen in de gemeenten Beuningen, Druten en West Maas en Waal vallen onder Groeisaam. De invloed van concurrentie is hierdoor beperkt aanwezig. Vergrijzing in kleine dorpen en nieuwbouw in de gemeenten spelen wel een belangrijke rol. Door samen met de gemeenten en een gespecialiseerd bureau de prognose van de leerlingaantallen samen te stellen, denken wij deze aantallen vrij nauwkeurig in beeld te hebben, zodat we tijdig kunnen bijsturen indien dit nodig blijkt te zijn.

FTE

Aantal FTE	2021	2022	2023	2024	2025
Bestuur/management	23	24	23	23	22
Onderwijzend personeel	275	278	276	275	275
Ondersteunend personeel	51	51	45	41	41

Het leerlingaantal en de tijdelijke subsidies beïnvloeden de omvang van de formatie. Het leerlingaantal blijkt de komende jaren redelijk op hetzelfde niveau te blijven. Aangezien er een daling van de inkomsten verwacht wordt door vermindering NPO-middelen en subsidies, is het van belang dat er een flexibele schil in het personeelsbestand aanwezig is. Gezien het huidige tekort in het Vervangersteam en natuurlijk verloop, zal dit naar verwachting geen problemen opleveren in de komende jaren.

3.2 Staat van baten en lasten en balans

Staat van baten en lasten

	realisatie 2020	begroting 2021	realisatie 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	verschil 2021 tov begroting	verschil 2021 tov vorig jaar
BATEN								
Rijksbijdragen	29.647.278	28.865.241	32.438.461	30.594.237	30.968.025	29.746.932	3.573.220	2.791.183
Overige overheidsbijdragen en subsidies	456.876	476.505	492.976	467.866	465.366	460.486	16.471	36.100
Baten werk in opdracht van derden								
Overige baten	600.440	591.027	710.870	547.030	554.624	556.609	119.843	110.430
TOTAAL BATEN	**30.704.594**	**29.932.773**	**33.642.307**	**31.609.133**	**31.988.015**	**30.764.027**	**3.709.534**	**2.937.713**
LASTEN								
Personeelslasten	26.256.964	25.418.212	26.623.812	26.898.095	26.122.777	25.540.154	1.205.600	366.848
Afschrijvingen	602.232	678.451	668.275	759.771	787.028	791.688	-10.176	66.043
Huisvestingslasten	2.240.783	2.234.887	2.266.266	2.435.790	2.504.450	2.505.049	31.379	25.483
Overige lasten	2.002.290	1.887.544	2.490.423	2.907.152	2.268.935	1.919.369	602.879	488.133
TOTAAL LASTEN	**31.102.269**	**30.219.094**	**32.048.776**	**33.000.808**	**31.683.190**	**30.756.260**	**1.829.682**	**946.507**
SALDO	**-397.675**	**-286.321**	**1.593.531**	**-1.391.675**	**304.825**	**7.767**	**1.879.852**	**1.991.206**
Saldo financiële lasten	-10.182	-9.000	-7.905	-5.250	-4.300	-4.300	1.095	2.277
Saldo buitengewone baten en lasten								
TOTAAL RESULTAAT	**-407.857**	**-295.321**	**1.585.626**	**-1.396.925**	**300.525**	**3.467**	**1.880.947**	**1.993.483**

Analyse verschillen resultaat in het verslagjaar en de begroting

BATEN		
Extra inkomsten bekostiging personeel excl. NPO	968.000	
Inkomsten NPO gelden	1.428.000	
Extra subsidies (inhaal, handen voor de klas)	943.000	
Overigen	371.000	
		3.710.000
LASTEN		
Lonen, sociale lasten en pensioen	1.307.000	
Scholing/nascholing	-231.000	
Kosten inleen personeel	308.000	
Kosten arbodienst	-39.000	
Overige personeelslasten	-59.000	
Overige personele uitkeringen	-81.000	
Uitgaven NPO en inhaalsubsidie excl. Lonen	619.000	
Overige lasten	5.000	
		1.829.000
Verschil		**1.881.000**

Samenvattend: de grootste verschillen bij de inkomsten zijn veroorzaakt door de CAO-wijzigingen en de extra subsidies die zijn ontvangen. Hier staan deels extra uitgaven tegenover. De toename aan subsidies in het onderwijs veroorzaakt een nog groter tekort aan leraren. Hierdoor blijven de vacatures in met name het Vervangersteam openstaan en dit veroorzaakt samen met de ontvangen subsidies een zeer positief financieel resultaat.

Analyse verschillen resultaat in het verslagjaar en voorgaand jaar

De Rijksbijdragen in 2021 zijn hoger dan in 2020 door de aangepaste bekostiging in verband met de CAO-verhoging en de NPO-gelden. De overige baten zijn toegenomen in 2021 door hogere huuropbrengsten, hogere detacheringsinkomsten en extra subsidies.
De loonkosten zijn in 2021 hoger dan in 2020 door de CAO-verhoging en doordat er extra personeel is ingezet op de NPO-gelden en overige subsidies. De inzet van personeel op extra subsidies en NPO-gelden heeft deels geleid tot een onderbezetting van het Vervangersteam. De hogere afschrijvingskosten in 2021 worden veroorzaakt door meer investeringen in ICT, mede in verband met het online onderwijs. De onderhoudskosten ICT waren in 2020 hoger dan in 2021 in verband met het samenvoegen van de twee verschillende organisaties. De overige instellingskosten zijn fors hoger door de uitgaven van materialen NPO en uitgaven overige subsidies.

Verantwoording prestatieboxmiddelen 2021

Omschrijving	bedrag in €
Opleiding en materialen	224.000
Bijdrage cultuur	23.000
Bijdrage ICT	210.000
Bijdragen projecten	27.000
Bijdrage Werkplein	15.000
Bijdrage Hoogbegaafden klas	50.000
Bijdrage Technieklokalen	36.000
	585.000

Deze middelen zijn t/m 31 juli 2021 ter beschikking gesteld en de bedragen die in bovenstaande tabel staan gaan derhalve over de periode 1 januari t/m 31 juli 2021.

Toekomstige ontwikkelingen in de meerjarenbegroting

De Rijksbijdragen nemen na 2023 af als gevolg van het wegvallen van de NPO-gelden. De leerlingaantallen blijven de eerste jaren redelijk stabiel en stijgen daarna licht. De personele lasten en overige lasten nemen af als gevolg van het wegvallen van de NPO-baten. In de begroting van 2022 is onder de Rijksbijdragen de eenmalige afboeking van de vordering op OCW ad € 1.350.000 opgenomen.

De basis van de begroting is het Groeiplan 2021-2025. Vanuit gezamenlijke waarden wil Groeisaam haar missie en visie zichtbaar maken in beloftes aan haar leerlingen, ouders, medewerkers en partners. In het Groeiplan staat de basis verwoord voor de uitwerking van de gezamenlijke ambities naar schoolniveau en bovenschools. De ambities van de scholen zijn vastgelegd in de jaarplannen van de scholen en de daarbij aansluitende gezamenlijke ambities zijn benoemd in het bovenschoolse jaarplan. Daarnaast staan de financiële kaders beschreven in het financieel beleidsplan van Groeisaam.

In het Groeiplan staan vier sleutelthema's benoemd:

- De basis op orde
- Een brede ontwikkeling
- Blijvend in beweging
- Bekwame en betrokken mensen

Deze ambities worden gedeeld in inspiratiebijeenkomsten met medewerkers en in de (kwaliteits)gesprekken met de scholen, zodat deze in 2022 en verdere jaren zullen worden gedragen door alle medewerkers van Groeisaam.

Zoals bekend zijn voor schooljaar 2021-2022 vanuit de overheid NPO-middelen voor iedere school ter beschikking gesteld om leervertragingen en een verminderde sociaalemotionele ontwikkeling of verminderd welbevinden als gevolg van corona voor leerlingen op te vangen.

Naast bovenvermelde doelen zijn de uitgaven en plannen voor de besteding van de NPO-middelen in deze begroting opgenomen. Het uitgangspunt hierbij is dat de NPO-middelen na het schooljaar 2022-2023 worden stopgezet.

3.3 Financiële positie

Zoals ook beschreven bij de toekomstige ontwikkelingen bij de begroting wordt met ingang van 1 januari 2023 de nieuwe bekostiging ingevoerd. Groeisaam zal op basis van deze voorlopige opzet uiteindelijk ongeveer hetzelfde bedrag aan middelen ontvangen. Op het moment van opmaken van de begroting (oktober 2021) waren de nieuwe bekostigingsgegevens nog niet definitief bekend en is er een aanname gedaan. Bij de formatieplannen voor komende schooljaren zal rekening worden gehouden met de vastgestelde definitieve bekostiging.

BIJLAGE
Bovenschools jaarplan 2022

Balans in meerjarig perspectief

	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
ACTIVA					
VASTE ACTIVA					
Immateriële vaste activa					
Materiële vaste activa	3.607.255	3.903.185	3.489.570	3.679.970	3.736.470
Financiële vaste activa	205.645	26.493	50.000	50.000	50.000
Totaal vaste activa	**3.812.900**	**3.929.678**	**3.539.570**	**3.729.970**	**3.786.470**
VLOTTENDE ACTIVA					
Voorraden					
Vorderingen	2.286.105	1.667.036	825.000	825.000	825.000
Kortlopende effecten					
Liquide middelen	7.886.122	10.631.759	10.775.545	11.053.916	11.275.232
Totaal vlottende activa	**10.172.227**	**12.298.795**	**11.600.545**	**11.878.916**	**12.100.232**
TOTAAL ACTIVA	13.985.127	16.228.473	15.140.115	15.608.886	15.886.702
PASSIVA					
EIGEN VERMOGEN					
Algemene reserve	6.870.725	8.047.969	6.641.224	6.961.749	7.005.216
Bestemmingsreserves	181.798	590.180	600.000	580.000	540.000
Overige reserves en fondsen					
Totaal eigen vermogen	7.052.523	8.638.149	7.241.224	7.541.749	7.545.216
VOORZIENINGEN	3.590.697	3.860.990	4.263.891	4.432.137	4.706.486
LANGLOPENDE SCHULDEN					
KORTLOPENDE SCHULDEN	3.341.907	3.729.334	3.635.000	3.635.000	3.635.000
TOTAAL PASSIVA	13.985.127	16.228.473	15.140.115	15.608.886	15.886.702

De investering in materiële vaste activa betreft voornamelijk vervangingsinvesteringen. Leermiddelen worden over het algemeen vervangen voor leermethodes op basis van licenties. In 2022 en 2023 zijn er investeringen voor duurzaamheid in een nieuw schoolgebouw opgenomen. De bestemmingsreserve is fors gestegen doordat er voor de niet uitgegeven NPO-gelden een bestemmingsreserve is gevormd. De vorderingen nemen in 2022 fors af door de eenmalige afboeking van de vordering op OCW. De verwachting is dat Groeisaam in 2022 eenmalig een negatief resultaat heeft door deze afboeking van de vordering op OCW ad € 1.350.000. Het positieve resultaat van 2021 en het negatieve resultaat van 2022 verklaren de mutaties in het eigen vermogen. De liquide middelen zijn in 2021 toegenomen door het positieve resultaat in dit jaar.

3.4 Financiële positie

Kengetallen

Kengetal	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Signalering	Streefwaarden Groeisaam
Solvabiliteit 2	76,1	77,0	76,0	76,1	77,1	Ondergrens: < 30%	50-67%
Weerstandsvermogen	23,0	25,7	22,9	23,6	24,5	Ondergrens: < 5%	12,5%-21%
Liquiditeit	3,0	3,5	3,2	3,3	3,3	Ondergrens: < 0,75	1 tot 3
Rentabiliteit	-1,3	4,9	-4,4	0,9	0	Ondergrens: -10%	-3% tot 3%
Ratio eigen vermogen/ normatief eigen vermogen (volgens berekening OCW)	1,3	1,6	1,4	1,4	1,4	Bovengrens: 1,0 (per 31-12-2022: 5.248.995=1,0)	n.v.t.

Reservepositie

Volgens de berekening van het normatief eigen vermogen zit Groeisaam per 31 december 2021 boven het gewenste niveau met haar reservepositie. Een deel hiervan wordt veroorzaakt door de bestemmingreserve NPO en deze zal de komende jaren alsnog ingezet worden. Doordat nog niet duidelijk is op welke wijze dit ingezet gaat worden, is dit nog niet in de begroting verwerkt. In 2022 volgt er met de invoering van de nieuwe bekostiging de afboeking van de vordering op OCW van ruim € 1,3 miljoen waardoor het eigen vermogen wordt verlaagd. Daarnaast is er per 1 januari 2021 ruim € 0,8 miljoen aan eigen vermogen doorgeschoven naar de scholen. Op deze manier hebben de scholen meer keuzevrijheid in de uitvoering van hun toekomstige meerjarenplannen. Door de komst van de NPO-gelden hebben scholen er in hun meerjarenbegroting nog niet voor gekozen om dit stuk eigen vermogen daadwerkelijk in te zetten. Er lijkt per eind 2022 een positief overschot van het eigen vermogen te zijn van € 900.000. Wat de effecten zullen zijn van de nieuwe wijze van het opbouwen van de onderhoudsvoorziening is op dit moment nog onduidelijk. De werkgroep Financiën gaat in 2022 een plan maken voor de inzet van het positief overschot van het eigen vermogen.

VERWIJZING
Download jaarrekening 2021

4 Verslag intern toezicht

Samenstelling Raad van Toezicht
De Raad van Toezicht bestaat uit zes leden. Zij oefenen hun taak uit op basis van de vastgestelde statuten en reglementen. De leden opereren zonder last of ruggenspraak en zijn daarmee onafhankelijk.
De leden zijn collectief lid van de brancheorganisatie VTOI/NVTK.
De leden hebben een zittingstermijn van vier jaar met een eenmalige verlengingsmogelijkheid van vier jaar.
De RvT is evenwichtig samengesteld, waarbij zoveel mogelijk gekeken is naar professionele en regionale achtergronden/expertise van de leden.

Anita Burlet, voorzitter RvT
- Eigenaar van Burlet, coaching, training en advies (betaald)
- Lid Raad van Toezicht Stichting De Wijnberg in Venlo (betaald)
- Remuneratiecommissie RvT

Lando te Molder, vice-voorzitter RvT
- Algemeen directeur VLC & Partners (betaald)
- Auditcommissie RvT

Marieke Schouten, lid RvT
- Hoofd bedrijfsbureau en bestuurssecretaris bij Lindenberg Cultuurhuis in Nijmegen (betaald)
- Lid Raad van Toezicht Scholengroep Over- en Midden Betuwe in Bemmel (betaald)
- Zelfstandig bestuursondersteuner (betaald)
- Commissie onderwijs en kwaliteit RvT

Peter van Moort, lid RvT
- Regiocoördinator Gelijke Kansen Alliantie bij het ministerie van OCW (betaald)
- Lid van de Raad van Toezicht van de Bibliotheek Rivierenland te Tiel (onbetaald)
- Remuneratiecommissie RvT

René de Beer, lid RvT
- Eigenaar Flumen Management & Advies, Flumen Mediation, interim manager en mediation (betaald)
- Strategisch adviseur Stichting Driestroom tot oktober 2021 (betaald)
- Auditcommissie RvT

Jacobijn Olthoff, lid RvT
- Opleidingsdirecteur Interfacultaire Lerarenopleidingen, Universiteit van Amsterdam (betaald)
- Commissie onderwijs en kwaliteit RvT

Verslag Raad van Toezicht
Deze Raad van Toezicht van Stichting Groeisaam Primair Onderwijs is geïnstalleerd per 1 januari 2020, met ingang van de fusie van de twee voorgangers: Stichting Oeverwal en Stichting SPOM. Conform de Wet Goed Onderwijs – Goed Bestuur zijn de functies van bestuur en toezicht gescheiden. Groeisaam hanteert de Code Goed Bestuur (PO-raad). In het toezichtkader, dat gebaseerd is op de principes van het Policy Governance, zijn de beoogde resultaten van de organisatie, de handelingsruimte van het College van Bestuur, de verhouding tussen het College van Bestuur en de Raad van Toezicht en de interne werkwijze van de Raad zelf vastgelegd.

De RvT wordt door het College van Bestuur geïnformeerd over actuele ontwikkelingen, beleidsvoornemens, beleidskeuzes en behaalde resultaten. Hier gaat het over relevante kwesties en ontwikkelingen met betrekking tot personeel, materieel, leerlingen, ouders, procedures, klachten e.d. Veel aandacht vroegen dit jaar alle zaken met betrekking tot corona en de zoektocht naar een nieuwe bestuurder.
De RvT wordt zowel mondeling als schriftelijk geïnformeerd in contacten met de voorzitter RvT, in de RvT-vergaderingen, binnen de commissies en door middel van management- en financiële rapportages.
Door corona heeft een en ander zich via Zoom en Teams-sessies moeten afspelen. Inmiddels hebben we daar ervaring mee, maar fysieke bijeenkomsten hebben toch onze voorkeur.
De RvT heeft in 2021 acht keer vergaderd.
We hebben rondom de zoektocht (procedure, profiel en keuze werving/selectiebureau) en benoeming van de nieuwe bestuurder wat extra vergaderingen nodig gehad.
Twee keer per jaar heeft de RvT of een delegatie daarvan overleg gehad met de GMR. Ook dit vond één keer digitaal plaats. Op aanvraag van de GMR is er ook een bijeenkomst geweest tussen GMR-leden uit de financiële commissie, de controller, het College van Bestuur en de auditcommissie van de RvT.
De Raad controleerde met regelmaat de doelmatige besteding van de rijksmiddelen, zie ook hoofdstuk risicomanagement en bijlage verslag auditcommissie.
De RvT heeft in 2020 ook drie commissies geïnstalleerd met een eigen reglement:

- Renumeratiecommissie
- Auditcommissie
- Commissie Onderwijs en Kwaliteit

De adviezen van de commissies zijn in 2021 steeds overgenomen door de voltallige RvT.

De belangrijkste punten voor 2021

Inhoudelijk	Resultaat
Afscheid bestuurder/zoektocht nieuwe bestuurder: • Functiebeschrijving • Werving/selectie	Benoeming per 1 mei 2022
Commissies: • Auditcommissie • Renumeratiecommissie • Commissie Onderwijs en Kwaliteit	Zie verslagen
Begroting 2022	Vaststelling
Meerjarenbegroting	Vaststelling
Coronamaatregelen en effecten: • Schoolsluitingen/-openingen • Protesten ouders • Procedures	Sparren CvB/ondersteuning bij beleid
Zelfevaluatie: • Samenwerking/communicatie • IJkpunten voor controle • Toezichtrol • Ambassadeursrol	Professionaliseringstraject onder leiding van Hartger Wassink
Leeropbrengsten en kwaliteitszorg: inspectierapporten/invloed van corona hierop	Inzicht in monitoring door bestuur
Financiële situatie samenwerkingsverband	Inzicht op korte en lange termijn-gevolgen Groeisaam

	Verscherpte monitoring vanuit RvT (vooral auditcommissie)
Periodieke financiële en bestuurlijke rapportages 2020	Gemonitord en besproken
Nieuw strategisch beleidsplan: Groeiplan	Besproken en geaccordeerd
Diverse beleidstukken: • Reglement RvT • Rooster van aftreden RvT • Bestuursreglement • Vergoeding RvT 2021 • Managementstatuut • Organisatieinrichting Groeisaam • Bepaling WNT-klasse 2021 • Treasurystatuut • Financieel beleidsplan 2021-2026 • Voortzetting contract accountant Van Ree	Besproken en geaccordeerd

Remuneratiecommissie
De remuneratiecommissie van de RvT van Groeisaam bestond in 2021 uit Anita Burlet en Peter van Moort (voorzitter).
De werkzaamheden van de remuneratiecommissie stonden ook dit jaar in het teken van het borgen van de continuïteit en de kwaliteit van het bestuur.
Met de nieuw aangetreden bestuurder zijn begeleidingsgesprekken gevoerd. Daarnaast zijn reguliere beoordelingsgesprekken gevoerd met beide bestuurders.
Vanwege de buitengewone eisen die in deze coronatijd aan de beide bestuurders werden gesteld en de wijze waarop zij hieraan beantwoorden, zijn beide bestuurders in aanmerking gekomen voor een bewuste beloning. Daarmee wil de RvT haar waardering uitspreken voor hun inzet. Die waardering wordt breed gedeeld in de organisatie van Groeisaam.

Ook dit jaar was het aangekondigde vertrek in verband met pensionering van de voorzitter van het College van Bestuur, Lia van Meegen, de reden om tijdig te beginnen met de werving en selectie van een bestuurder.
Hiervoor is een extern bureau ingeschakeld dat het gehele proces heeft ondersteund. Deze procedure is geëvalueerd. Er is veel aandacht besteed aan het opstellen van een goed profiel en aan de invulling van het collegiale bestuur zoals dat bij Groeisaam werkzaam is.
Ondanks tegenslag door het afhaken van een voorgedragen kandidaat bestuurder is het de benoemingsadviescommissie gelukt om tijdig en unaniem Monique van der Heijden ter benoeming voor te dragen aan de RvT. Zij is per 1 mei 2022 benoemd tot lid van het College van Bestuur van Groeisaam.
De arbeidsvoorwaarden van de nieuwe bestuurder passen binnen de daarvoor geldende kaders en hebben de goedkeuring van de RvT. Er is aandacht voor inwerken en overdracht van werkzaamheden.
Wij zien de toekomst van Groeisaam met deze bestuurders met vertrouwen tegemoet.

Auditcommissie
De auditcommissie van de RvT bestaat uit Lando te Molder en René de Beer (voorzitter). De auditcommissie werkt volgens een reglement dat in 2020 is vastgesteld. De auditcommissie is in 2021 drie keer bijeengeweest. Al die keren waren de voltallige commissie, het voltallige College van Bestuur en de controller van de organisatie aanwezig.

Op 19 mei 2021 zijn de financiële verslagen 2020 en ook het accountantsverslag 2020 besproken. Tijdens deze bespreking was ook de heer Bunt namens Van Ree Accountants aanwezig. Aan de orde zijn geweest de controleverklaring, de afwezigheid van materiële controleverschillen, de opzet en werking van de AO/IB, de afbouw van het bovenmatig eigen vermogen en de financiële positie en ratio's. Aanvullend is gesproken over de ontwikkelingen na de fusie en de opvolging van de aanbevelingen van de accountant uit 2019. De auditcommissie is van mening dat de ontwikkelingen positief zijn en dat er sprake is van een solide financiële positie.
Tijdens deze vergadering is ook het financieel deel van de kwartaalrapportage besproken. De RvT heeft de auditcommissie gevraagd de ontwikkelingen bij het samenwerkingsverband Stromenland te blijven volgen gezien de mogelijke impact voor onze organisatie. Tenslotte zijn scenario's en risico's voor de begroting 2021 en 2022 besproken.
De punten zijn vervolgens besproken in de vergadering van de RvT van 7 juni 2021. Gezien de financiële positie van Groeisaam en de beperkte bevindingen en bijzonderheden uit de controle was de accountant, mede op advies van de auditcommissie, niet aanwezig tijdens deze vergadering. De aanbevelingen van de auditcommissie zijn overgenomen door de RvT waaronder de goedkeuring van het financiële verslagen 2020.

Op 21 september 2021 is, aan de hand van de kwartaalrapportage Q2, gesproken over de inzet en verantwoording van de NPO-gelden, de ontwikkelingen bij het samenwerkingsverband Stromenland, de AVG, de risico's van cybercriminaliteit en de wijziging in de bekostiging vanuit het Rijk die is voorzien in 2023. Er zijn geen bijzondere aanbevelingen gedaan aan de RvT.

Op 16 november 2021 is de meerjarenbegroting 2022-2026 besproken. Specifiek is stilgestaan bij de financiële positie van de stichting en de diverse ontwikkelingen die mogelijk de komende jaren impact hebben. Om meer langjarige verplichtingen te kunnen aangaan willen we verdere stappen zetten in de verbetering van het risicomanagement. Ook de ontwikkelingen van het samenwerkingsverband Stromenland en de kwartaalrapportage Q3 zijn besproken. De auditcommissie heeft de RvT geadviseerd de meerjarenbegroting 2022-2026 goed te keuren hetgeen gebeurd is in de vergadering 9 december 2021.

Commissie Onderwijs en Kwaliteit
De Commissie Onderwijs en Kwaliteit werd in 2021 gevormd door Jacobijn Olthoff (voorzitter) en Marieke Schouten. De leden van de commissie hebben als taak, naast de algemene toezichthoudende taken, met bijzondere aandacht de ontwikkelingen in het onderwijs en de kwaliteit daarvan binnen Groeisaam te volgen.
De commissie is in 2021 twee keer bijeen geweest met de stafleden Onderwijs en Kwaliteit van Groeisaam om zich te laten informeren en het gesprek te voeren over onderwijsresultaten en de voortgang van de kwaliteitsagenda van de stichting. Door de bijzondere omstandigheden waarin het onderwijs in dit coronajaar moest opereren is er extra aandacht geweest voor het gesprek over de inzet van NPO-gelden en de mogelijkheden en uitdagingen die zich hierbij aandienden.
Ook de onderwijsresultaten zijn vanuit eenzelfde perspectief besproken: in een jaar waarin lockdowns, online onderwijs en uitval elkaar afwisselden is het duiden van resultaten niet eenvoudig. De gevoerde gesprekken hebben voor de commissieleden een compleet beeld van de kwaliteitszorg binnen de stichting opgeleverd, en onze indruk is dat deze goed op orde is. De corona-situatie heeft hierin geen verandering gebracht: gestructureerde zorg en aandacht vanuit de stichting voor de ontwikkeling binnen de scholen en de teams is continu in beeld gebleven.

In 2022 wordt aan een verbreding van de kwaliteitsscope van de commissie gewerkt. Naast het voortzetten van de gesprekken over onderwijskwaliteit wordt de verbinding met aandacht voor kwaliteit op bestuurlijk niveau gezocht. Hiermee breidt het aandachtsgebied van de commissie zich

uit van het ophalen en duiden van informatie naar het voeren van het gesprek over onderwijskwaliteit op strategisch niveau. Door het verbinden van de onderwijs- en kwaliteitsdoelen op stichtingsniveau met behaalde onderwijsresultaten, maar ook met het gevoerde beleid op andere domeinen zoals personeel en ICT, krijgt het gesprek over kwaliteit de plek in het toezicht die er bij past: bovenaan de agenda. De commissie heeft het volle vertrouwen dat deze doelstelling in 2022 wordt behaald.

Bezoldiging RvT-leden

De RvT heeft een honorering ontvangen conform de richtlijnen van de VTOI en bedraagt in 2021:

- Vergoeding voorzitter RvT € 8.000 bruto
- Vergoeding lid RvT € 5.000 bruto

Rooster van aftreden

Rooster van aftreden per 01-01-2021		
Datum van aftreden 1e termijn	*Datum van aftreden 2e termijn*	*Naam*
01-07-2020	01-07-2024	Peter van Moort
01-01-2022	01-01-2026	René de Beer
01-08-2022	01-08-2026	Marieke Schouten
01-08-2022	01-08-2026	Lando te Molder
01-01-2024	Geen 2e termijn	Anita Burlet
01-01-2024	01-01-2028	Jacobijn Olthoff (benoemd op voordracht GMR)

De RvT heeft in de vergadering van 9 december 2021 René de Beer opnieuw benoemd tot lid van de Raad van Toezicht met een herbenoemingstermijn tot 1 januari 2026.

Namens de Raad van Toezicht,
Drs. Anita Burlet
Voorzitter RvT Groeisaam
10 maart 2022

5 Gebruikte afkortingen

AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CvB	College van Bestuur
DI	Duurzame Inzetbaarheid
DO	Directeurenoverleg
GMR	Gemeenschappelijk Medezeggenschapsraad
HGW/OGW	Handelingsgericht Werken/Oplossingsgericht Werken
IB	Intern Begeleider
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IOP	Inhaal- en ondersteuningsprogramma
LOVS	Leerling- en Onderwijs Volgsysteem
Min OCW	Ministerie van Cultuur, Onderwijs en Wetenschap
MOvEL	Master Ontwerpen van Eigentijds Leren
MR	Medezeggenschapsraad
NPO	Nationaal Programma Onderwijs
OOP	Onderwijsondersteunend Personeel
PMR	Personeelsgeleding Medezeggenschapsraad
PLG's	Professionele Leergemeenschappen
PRICT	Professioneel Repertoire In Computational Thinking
RvT	Raad van Toezicht
SBO	Speciaal Basisonderwijs
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
WMK	Werken Met Kwaliteit

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	4214
Extern Zaak ID	Z/22/095002
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	8.b.4
Titel	Status vluchtelingencrisis oktober 2022
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team WMO, jeugd en gezondheid
Eigenaar	Wijk, van, Ronald
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	P6 Sociaal domein
Portefeuillehouder(s) Druten	Rhee - Oud Ammerveld van, C.A.A. (Corry)
Telefoonnummer steller	0638221521

Bijlagen
Informatienota Status vluchtelingencrisis oktober 2022.pdf

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Druten	22 november 2022
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**
Te agenderen stukken gemeenteraad Druten	26 januari 2023

Toelichting

De raadsbrief is ter kennisneming via de mail naar de raads- en burgerleden gegaan. Daarnaast zou deze brief als een informatienota aan de raad aangeboden worden. Op advies van uw griffie is de procedure dat de brief eerst als collegenota op de agenda bij het college komt om vervolgens doorgestuurd te worden naar de raad.

Voorgesteld besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: 95002

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Brief Status vluchtelingencrisis oktober 2022

Kernboodschap
Hiermee wil ik u op hoofdlijnen informeren over de doorstroming in de migratieketen, waaronder de stand van zaken van het transitieplan over de crisisnoodopvang (CNO) van asielzoekers en de stand van zaken wat betreft de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Ook ga ik in op de lokale aanpak in Druten.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
28-09-2022 27-10-2022	Raadsbrief Status vluchtelingencrisis 950002 Raadsbrief Status vluchtelingencrisis oktober 2022

Toelichting

Doorstroming migratieketen
De VNG en het Veiligheidsberaad hebben eind augustus afspraken gemaakt met het rijk om uit de asielcrisis te komen en daar ook uit te blijven[1]. Deze bestuurlijke afspraken gaan over het hele traject van asielopvang tot huisvesting en integratie. De gemeenten in de regio Gelderland-Zuid zien het als hun gezamenlijk regionale opgave om de landelijk afgesproken extra inspanning te leveren in de opvangproblematiek. Die inspanningen richten zich op de opvang van ontheemden uit Oekraïne, op de versnelde plaatsing van statushouders, en op de crisisnoodopvang van asielzoekers ter ontlasting van Ter Apel.

Transitieplan crisisnoodopvang asielzoekers COA
In de bestuurlijke afspraken doorstroom migratie is het opstellen van een transitieplan benoemd als voorwaarde voor het open houden van crisisnoodopvang (CNO) ná 1 oktober 2022. Doel van het transitieplan moest zijn om afspraken te maken om de CNO af te bouwen vóór 1 januari 2023, en daarbij helderheid te geven aan hoe dit moet worden overgedragen aan het COA en de Provinciale Regietafels.
De afgelopen weken zijn we als regionaal bestuur periodiek geconsulteerd over concepten van het landelijke transitieplan crisisnoodopvang. Met elkaar hebben we moeten constateren dat de beoogde einddatum van 1 januari 2023 in het plan niet realistisch was. Ook was er twijfel over de mate van actie concreetheid van het plan zelf en het kunnen voldoen aan de randvoorwaarden door het COA en de IND. De reactie uit Gelderland-Zuid is door de voorzitter meegenomen naar het Veiligheidsberaad.

[1] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/08/26/tk-bijlage-notitie-bestuurlijke-afspraken-doorstroom-migratie

In zijn brief van 19 oktober vraagt de voorzitter van het Veiligheidsberaad de staatsecretaris de volgende gefaseerde meer realistische planning toe te passen met stapsgewijze monitoring:

- Er worden uiterlijk **1 januari 2023** regionale transitieplannen vastgesteld met daarin concrete afspraken over de volledig te realiseren taakstelling, inclusief een uitwerking hoe COA en gemeenten de opgave per opvangspoor **vóór 1 juli 2023** gaan realiseren. Het is voor regio's mogelijk om meer in te zetten op huisvesting statushouders dan op het realiseren van noodopvang, mits daarmee aan de totale opgave voor de regio wordt voldaan. Het COA levert hier dan een actieve bijdrage aan. Ook beschrijft dit plan de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de opgave op de vier opvangsporen, inclusief de gewenste rol van de provinciale Regietafel.
- Op **1 april 2023** is alle crisisnoodopvang van de veiligheidsregio's beëindigd of door het COA omgezet naar (tijdelijke) noodopvang of reguliere opvang. Waar crisisnood-opvang niet kan worden overgedragen, is COA aan zet om tijdig voldoende noodopvang of reguliere opvang te realiseren om aan de totale opgave te voldoen. De veiligheidsregio's hebben dan slechts een rol indien in het COA in de desbetreffende regio een specifieke ondersteuningsvraag heeft (niet zijnde het coördineren van een opvanglocatie).
- Uiterlijk **1 juli 2023** zijn alle locaties voor noodopvang en reguliere opvang volledig onder coördinatie en volledig beheer van het COA. Alle veiligheidsregio's hebben hier dan geen enkele rol meer in.

Op basis van bovenstaande hoofdlijnen heeft het Bestuurlijk Overleg de regionale programmaorganisatie opvang vluchtelingen en de kring van gemeentesecretarissen gevraagd om een regionaal transitieplan vorm te geven. Een eerste concept wordt 24 november besproken in ons bestuurlijk overleg. Daarna zal lokale bestuurlijke consultatie plaatsvinden tussen 24 november en 8 december. Dan kan in het Bestuurlijk Overleg van 8 december een en ander opnieuw worden besproken en voorlopig worden "vastgesteld". Het algemeen bestuur van eind december zal vervolgens een besluit nemen over het regionale transitieplan.

Huidige (crisis)noodopvang asielzoekers in de regio.
Op dit moment hebben de gemeenten Buren, Culemborg, Zaltbommel, West Betuwe en Nijmegen (vanaf 25 okt) crisisnoodopvang tot in ieder geval 31 december 2022 mogelijk gemaakt in hun gemeenten. Gezamenlijk zijn er nu 647 crisisnoodopvang-plaatsen beschikbaar. Alle crisisnoodopvangplaatsen, m.u.v. Nijmegen, zijn op dit moment bezet.

Naast de crisisnoodopvang zijn er nog 638 (crisisnood)opvang plaatsen in de regio die in beheer zijn bij het COA. Naast de reeds bestaande AZC-locatie in Nijmegen betreft dit locaties In Tiel (CNO Van der Valk), Berg en Dal (NO Kasteelhof Groesbeek) en Nijmegen (NO/AZC Stieltjesstraat).

Huisvesting statushouders
Over de versnelde huisvesting van statushouders hebben we eerder in de regio afgesproken dat gemeenten via de eigen woontafels aan de slag gaan om huisvesting te creëren voor de statushouders die zijn gekoppeld aan de gemeenten binnen de VRGZ.

Van 1 juli t/m 19 oktober stroomden tussen de 356 - 428 statushouders[2] uit naar de gemeenten in Gelderland-Zuid. Dit is ruim boven de reguliere taakstelling als regio, maar net onder de additionele taakstelling conform de bestuurlijke afspraken.

Opvang Oekraïense ontheemden
Op dit moment zijn er zo'n 81.340 geregistreerde Oekraïners in Nederland. 62.401 daarvan verblijven op dit moment in een gemeentelijke (crisis)noodopvanglocatie. De landelijke bezettingsgraad van gemeentelijke noodopvanglocaties is inmiddels 95,9%. We zien landelijk een aanhoudende lichte instroom (minder dan 100 per dag) van Oekraïense vluchtelingen. De prognose is dat de vraag naar bedden in april 2023 de beloofde 75.000 plekken van de Veiligheidsregio's zal overstijgen. Zolang de oorlog in Oekraïne voortduurt zullen wij ons in de regio Gelderland-Zuid moeten voorbereiden op verlenging van huidige locaties en het zoeken naar nieuwe noodopvanglocaties in 2023.

Naar aanleiding van Europese besluitvorming heeft ook het Rijk besloten de Richtlijn Tijdelijke Bescherming waarmee ontheemden uit Oekraïne opvang en voorzieningen in Nederland krijgen te verlengen tot in ieder geval 4 maart 2024. Het kabinet werkt daarnaast aan scenario's en strategische beleidskeuzes voor de langere termijn.
Voor nadere informatie, zie https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/opvang-vluchtelingen-uit-oekraine/nieuws/2022/10/18/opvang-vluchtelingen-uit-oekraine-naar-verwachting-nog-aanzienlijke-tijd-nodig

Toename noodopvanglocaties Oekraïne in onze regio
Binnen de veiligheidsregio Gelderland-Zuid hebben wij de opdracht vanuit het huidige bestuurlijk afsprakenkader om binnen het samenwerkingsverband van de veiligheidsregio initieel 2.000 noodopvangplaatsen te creëren en additioneel 783 noodopvangplaatsen (conform landelijke verdeelsleutel).

Inmiddels zijn er in onze regio 39 noodopvanglocaties in gebruik, alsmede een gezamenlijke crisisnoodopvanglocatie met Gelderland-Midden. De noodopvanglocaties hebben een gezamenlijke capaciteit van 2.496 plaatsen. Op dit moment (vrijdag 21 oktober 2022) wordt er door 2.291 vluchtelingen gebruik gemaakt van de gemeentelijke noodopvang. Ondanks dat we hiermee ruimte over lijken te hebben, is dat niet het geval. Feitelijk zijn er nog 9 noodopvangplaatsen beschikbaar. Medio november gaan 3 noodopvanglocaties gefaseerd open, met een gezamenlijke capaciteit van 145 noodopvangplaatsen.

Aanpak in Druten
In onze gemeente hebben wij de volgende activiteiten ondernomen:
Vanaf mei ligt in de Waalhaven een cruiseschip met ruimte voor maximaal 140 Oekraïense vluchtelingen. In verband met veiligheidseisen kunnen we hier tijdelijk mensen huisvesten die 16 jaar of ouder en volledig mobiel zijn. Het schip is volledig bezet. Dit betekent dat er 136 mensen verblijven. Twee kamers blijven gereserveerd voor quarantaine of voor mensen met fysieke of mentale problemen.

[2] De 428 statushouders betreft conform eigen opgave van gemeenten. Conform de administratie van het COA zijn 356 statushouders geplaatst. Deze laatste administratie ligt gemiddeld 4 weken achter op realisatie.

In eerste instantie hadden we het schip gehuurd voor zes maanden. Met de aanhoudende oorlog in Oekraïne, hebben we in september besloten om het huurcontract van het cruiseschip te verlengen tot en met 28 februari 2023.
We weten niet hoe de situatie in Oekraïne zich ontwikkeld. Daarom onderzoeken we nu de mogelijkheden om ook na februari 2023 Oekraïense vluchtelingen op te vangen op een cruiseschip aan de Veerdam.
De opvang en begeleiding van de Oekraïense mensen op het schip verloopt rustig en goed. Alle mensen die betrokken zijn bij deze opvang, inclusief de Oekraïners, zijn tevreden over de tijdelijke huisvesting op het schip. Een groot deel van de volwassenen is inmiddels aan het werk in de regio en de kinderen gaan naar school.

Op 6 oktober 2022 hebben we in gemeente Druten de taakstelling voor de huisvesting van statushouders voor 2022 behaald. Met de huisvesting van statushouders vanaf dat moment zetten we de versnelling voor 2023 in. In november staat er een plaatsing uit de versnelling gepland. Recent hebben we afspraken met de woningcorporaties gemaakt hoe we de versnelling kunnen behalen. Naar verwachting gaan we dit realiseren en sluiten we 2022 af met een plus op de taakstelling.
Daarnaast onderzoeken we op dit moment welke locaties in onze gemeente in aanmerking kunnen komen voor de bouw/verbouw van leegstaande panden om snel extra woonruimte te creëren voor statushouders en andere sociale doelgroepen.
Ook zijn we met de woningcorporaties in gesprek hoe we meer sociale huurwoningen (waaronder bijvoorbeeld flexwoningen) kunnen realiseren voor reguliere doelgroepen, zoals starters, spoedzoekers, jongeren en huurders met een zorgbehoefte.
Met andere gemeenten in de regio bekijken we hoe we zo efficiënt mogelijk de beschikbare capaciteit kunnen benutten. Bijvoorbeeld door ‘uitruil’ tussen gemeenten om op deze manier huishoudgrootte en woonruimte goed op elkaar af te stemmen (geen alleenstaande in een eengezinswoning).

Vervolg
De zorgen over de opvang van Oekraïners en asielzoekers COA blijft onverminderd groot. Door een tekort aan opvangplekken en aan menskracht bij gemeenten en betrokken uitvoeringsorganisaties, blijft de situatie uiterst moeilijk. Ik doe daarom een beroep op u, mede vanuit onderlinge solidariteit tussen gemeenten, mee te werken aan de verschillende lokale en regionale oplossingsrichtingen.

Communicatie
U heeft deze raadsinformatiebrief (27 oktober 2022) als raadsbrief ter kennisneming via de e-mail ontvangen. Deze brief wordt nu als een informatienota aan de raad aangeboden.

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	4263
Extern Zaak ID	Z/22/091887
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	8.b.5
Titel	Implementatie Wijzigingswet Wet gemeenschappelijke regelingen; de aanpak in Rijk van Nijmegen
Organisatieonderdeel	domein Bestuur, Strategie en Projecten - team Strategische projecten en advies
Eigenaar	Steen, van der, Linda
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Druten	Rhee - Oud Ammerveld van, C.A.A. (Corry)
Telefoonnummer steller	0681033782

Bijlagen
Informatienota Implementatie Wijzigingswet Wet gemeenschappelijke regelingen de aanpak in Rijk van Nijmegen
De aanpak van Rijk van Nijmegen van de implementatie Wijzigingswet Wet gemeenschappelijke regel
B1 Projectplan Implementatie Wijzigingswet Wgr. versie 13 juni 2022 rm
B2 Bijlage bij het Projectplan Memo wijzigingen Wgr versie 13 juni 2022 rm
B3 Implementatie Wijzigingswet Wet gemeenschappelijke regelingen de aanpak in Rijk van Nijmegen
B4 Informatiebrief aan de GRen rm

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**
Te agenderen stukken gemeenteraad Druten	26 januari 2023

Voorgesteld besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Besluit

Gemeente Druten

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: 91887

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Implementatie Wijzigingswet Wet gemeenschappelijke regelingen; de aanpak in Rijk van Nijmegen

Kernboodschap

Met ingang van 1 juli 2022 is de Wet van 15 december 2021 tot wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en enige andere wetten (hierna : de Wijzigingswet) in werking getreden. Met deze raadsmededeling willen wij u informeren over de wijze waarop wij van plan zijn om de implementatie van deze Wijzigingswet uit te voeren in het Rijk van Nijmegen.

Toelichting

De Wijzigingswet is erop gericht om de democratische legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen te versterken. Voorbeelden zijn het recht een zienswijze in te dienen (onder meer bij het treffen van een regeling en bij besluiten), het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie voor raadsleden en afspraken hoe om te gaan met burgerparticipatie. Ook krijgen volksvertegenwoordigers meer invloed op het functioneren van een regeling, bijvoorbeeld via verplichte afspraken over evaluatie van de regeling en de verplichting om afspraken te maken over (financiële) gevolgen van uittreding voor de uittredende deelnemers. Op deze manier bestaat vooraf al duidelijkheid bij alle deelnemers over de (financiële) gevolgen die een eventuele uittreding met zich mee brengt. Daarnaast komen er extra controlebevoegdheden, zoals de mogelijkheid om een gezamenlijke enquête uit te voeren naar het functioneren van de gemeenschappelijke regeling als geheel. Wel moeten alle betrokken raden in meerderheid met deze enquête instemmen.

De Wijzigingswet is op 1 juli 2022 in werking getreden maar voor de meeste wijzigingen geldt dat deze een implementatietermijn hebben van 2 jaar, dus uiterlijk 1 juli 2024. Onderaan treft u als bijlage een overzicht aan van de ingangsdatum per wijziging.

De invoering van de Wijzigingswet is complex omdat het verschillende bestuursorganen aangaat. De gemeenteraden, de colleges én de gemeenschappelijke regelingen zelf. Daarnaast is er ook sprake van verschillende schalen, zoals het Rijk van Nijmegen (7 gemeenten), de schaal van Veiligheidsregio en de GGD, en de 18 gemeenten die samenwerken in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Dit vraagt om een goede afstemming. In het Rijk van Nijmegen stellen daarom de Kring van griffiers en de Kring van Gemeentesecretarissen gezamenlijk een aanpak op voor de voorbereiding van de implementatie van de Wijzigingswet waarbij wordt samengewerkt met de gemeenschappelijke regelingen zelf. Tijdens ontmoetingen van de colleges in het Rijk van Nijmegen is de wens geuit om elkaar meer te vinden en meer samen te werken en de implementatie van de Wijzigingswet is een van de trajecten waarin dit vorm krijgt.

We achten het belangrijk dat u goed als raden geïnformeerd wordt vanwege uw rol in het sturen op de verschillende gemeenteschappelijke regelingen. Tijdens de bijeenkomst over de Kaderbrieven op 12 december 2022, die door de griffiers van het Rijk van Nijmegen wordt georganiseerd, zult u nader worden geïnformeerd over de implementatie van de Wijzigingswet.

Op het moment dat er bestuurlijke keuzes moeten worden gemaakt, worden deze eerst opiniërend aan u voorgelegd en vervolgens ter besluitvorming.

Het wijzigen van een gemeenschappelijke regelingen is een bevoegdheid van de colleges en raden. De voorbereiding hiervan kan echter niet zonder de directeuren en dagelijks besturen van de gemeenschappelijke regelingen hierin mee te nemen. Sommige gemeenschappelijke regelingen hebben zelf al een start gemaakt. Wij willen hier gezamenlijk in optrekken. De insteek van het project is vooral gericht op het elkaar versterken door gezamenlijk op te trekken en het proces van de betreffende regelingen gelijktijdig te laten plaatsvinden. Om die reden is er een brief met gelijke strekking als deze mededeling naar de besturen van de gemeenschappelijke regelingen verzonden.

Gevolgen

N.v.t.

Communicatie

N.v.t.

Uitvoering of Vervolgstappen

Grofweg ziet de implementatie van de Wijzigingswet er als volgt uit:

1. Inzichtelijk maken van de keuzes per gemeenschappelijke regeling (tweede helft 2022)
2. Keuzes voorleggen aan de colleges en gemeenteraden (voorjaar 2023) en ophalen wensen bestuurders
3. Wijzigen van de gemeenschappelijke regelingen (tweede helft 2023. eerste helft 2024)

Geheimhouding:

N.v.t.

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: 91887

Beslisnota voor het College van B&W

Onderwerp: De aanpak van Rijk van Nijmegen van de implementatie Wijzigingswet Wet gemeenschappelijke regelingen

Voorgesteld besluit
het College van B&W besluit:

1. Kennis te nemen van de aanpak in Rijk van Nijmegen voor de implementatie van de Wijzigingswet Wet gemeenschappelijke regelingen;
2. De raad met bijgaande raadsmededeling over deze aanpak te informeren .

Aanleiding
Met ingang van 1 juli 2022 is de Wet van 15 december 2021 tot wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en enige andere wetten (hierna : de Wijzigingswet) in werking getreden. De wijzigingen betreffen vooral het versterken van de democratische legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen. In het Rijk van Nijmegen trekken de Kring van Griffiers en de Kring van Gemeentesecretarissen samen op om de wijzigingen te implementeren, uiteraard in nauwe samenwerking met de Gemeenschappelijke Regelingen zelf. Dit is een van de actielijnen in het bredere traject dat loopt in het kader van een versterkte samenwerking binnen het Rijk van Nijmegen zoals onlangs in het Kasteel van Wijchen bekrachtigd. Met dit voorstel willen wij u over deze aanpak informeren. Ook stellen we voor om de gemeenteraden te informeren.

Gewenst resultaat
De Wijzigingswet is er op gericht om de democratische legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen te versterken. Voorbeelden zijn het recht een zienswijze in te dienen (onder meer bij het treffen van een regeling en bij besluiten), het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie voor raadsleden en afspraken hoe om te gaan met burgerparticipatie. Ook krijgen volksvertegenwoordigers meer invloed op het functioneren van een regeling, bijvoorbeeld via verplichte afspraken over evaluatie van de regeling en de verplichting om afspraken te maken over (financiële) gevolgen van uittreding voor de uittredende deelnemers. Op deze manier bestaat vooraf al duidelijkheid bij alle deelnemers over de (financiële) gevolgen die een eventuele uittreding met zich mee brengt. Daarnaast komen er extra controlebevoegdheden, zoals de mogelijkheid om een gezamenlijke enquête uit te voeren naar het functioneren van de gemeenschappelijke regeling als geheel. Wel moeten alle betrokken raden in meerderheid met deze enquête instemmen.

De Wijzigingswet is op 1 juli 2022 in werking getreden maar voor de meeste wijzigingen geldt dat deze een implementatietermijn hebben van 2 jaar, dus

uiterlijk 1 juli 2024. In de bijlage bij de raadsmededeling treft u een overzicht aan van de ingangsdatum per wijziging.

De invoering van de Wijzigingswet is complex omdat het verschillende bestuursorganen aangaat. De gemeenteraden, de colleges én de gemeenschappelijke regelingen zelf. Daarnaast is er ook sprake van verschillende schalen, zoals het Rijk van Nijmegen (7 gemeenten), de schaal van Veiligheidsregio en de GGD (lees regio Gelderland Zuid = naast RvN ook gemeenten rivierenland, Tiel e.o.), en de 18 gemeenten die samenwerken in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Dit vraagt om een goede afstemming. In het Rijk van Nijmegen hebben daarom de Kring van Griffiers en de Kring van Gemeentesecretarissen besloten om gezamenlijk een projectplan op te stellen voor de voorbereiding van de implementatie van de Wijzigingswet.

Het wijzigen van gemeenschappelijke regelingen is een bevoegdheid van de colleges en raden. De voorbereiding hiervan kan echter niet zonder de directeuren en dagelijks besturen van de gemeenschappelijke regelingen hierin mee te nemen. Sommige gemeenschappelijke regelingen hebben zelf al een start gemaakt. Wij willen hier gezamenlijk in optrekken. De insteek van het project is vooral gericht op het elkaar versterken door gezamenlijk op te trekken en het proces van de betreffende regelingen gelijktijdig te laten plaatsvinden. Om die reden is er een brief met gelijke strekking als deze mededeling naar de besturen van de gemeenschappelijke regelingen verzonden (zie bijlage 3).

Planning
Grofweg ziet de implementatie van de Wijzigingswet er als volgt uit:

1. Inzichtelijk maken van de keuzes per gemeenschappelijke regeling (tweede helft 2022)
2. Keuzes voorleggen aan de colleges en gemeenteraden (voorjaar 2023) en ophalen wensen bestuurders
3. Wijzigen van de gemeenschappelijke regelingen (tweede helft 2023. eerste helft 2024)

Argumenten
1.1 U bent vertegenwoordigd in de besturen van de gemeenschappelijke regelingen
Het is goed dat u op de hoogte bent omdat u vertegenwoordigd bent in de besturen van de verschillende gemeenschappelijke regelingen. Wij leggen het projectplan ter informatie aan u voor. Op het moment dat er bestuurlijke keuzes moeten worden gemaakt, worden deze eerst opiniërend aan u voorgelegd en vervolgens ter besluitvorming.

2.2 De gemeenteraden zijn nauw betrokken
Gemeenteraden moeten op de hoogte worden gehouden van wat er regionaal speelt rondom gemeenschappelijke regelingen. Bovendien verandert de rol van de gemeenteraden door deze Wijzigingswet, zoals u hiervoor heeft kunnen lezen. Bij de college-ontmoetingen in Rijk van Nijmegen wordt het meenemen van de raden steeds benoemd als belangrijk onderwerp / actiepunt. Overigens worden de raadsleden ook geïnformeerd over de implementatie van de Wijzigingswet tijdens de bijeenkomst over de Kaderbrieven op 12 december 2022. Deze bijeenkomst wordt door de griffiers van het Rijk van Nijmegen

georganiseerd voor de gemeenteraden. Door de informatienota over de implementatie nu en de bijeenkomst in december, kunnen de vervolgmomenten in dit proces gemakkelijk 'landen' bij de raden.

Tegenargumenten en risico's

1.1 Zijn de gemeenten wel aan zet?

Bij de start van dit project hebben wij gemerkt dat een aantal gemeenschappelijke regelingen zelf al
een start hebben gemaakt met de implementatie. Omdat het specifiek gaat over het vergroten van de democratische legitimiteit vinden wij dat vooral de gemeenten zelf aan zet zijn en niet in eerste instantie de besturen van de gemeenschappelijke regelingen. Ook is het efficiënter om de wijzigingen in de verschillende gemeenschappelijke regelingen zoveel mogelijk gelijktijdig naar de colleges en de raden te brengen. De projectgroep en de stuurgroep zetten daarom in op goed overleg en afstemming met de verschillende gemeenschappelijke regelingen.

Financiële gevolgen

N.v.t.

Communicatie

N.v.t.

Inwonersparticipatie

N.v.t.

Uitvoering of Vervolgstappen

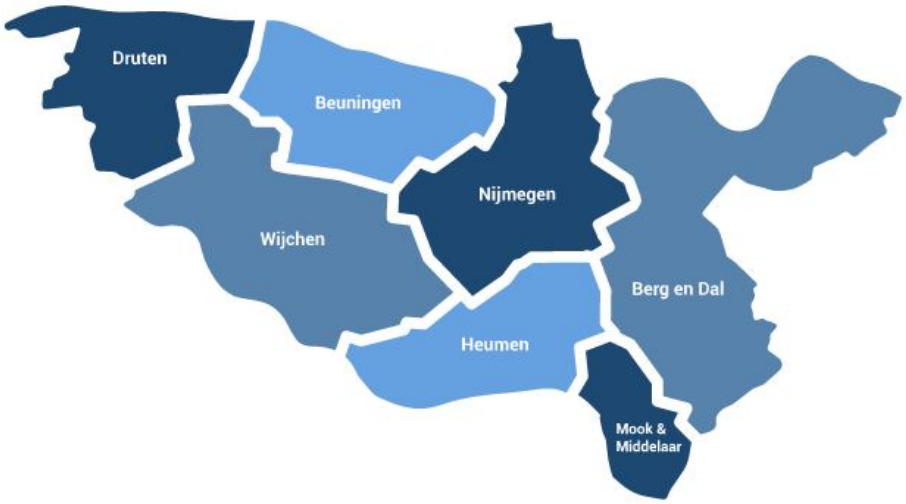
1. Communicatie naar de gemeenteraden in het Rijk van Nijmegen en de besturen van gemeenschappelijke regelingen die in het projectplan zijn genoemd. Dit zijn: Groene Metropoolregio, VRGZ, GGD Gelderland-Zuid, ODRN, MARN, BVO DRAN, MGR, TVAN en Park Lingezegen. Deze brief wordt alleen verzonden aan de gemeenschappelijke regelingen met een openbaar lichaam (dus de "klassieke" gemeenschappelijke regelingen en de bedrijfsvoeringsorganisaties). De centrumregelingen zoals Munitax en het IBO, zijn niet betrokken, omdat de wetswijziging voor deze regelingen minder (vergaande) consequenties heeft. Daarnaast is ook niet de samenwerking met Duitsland betrokken.
2. Op 6 oktober 2022 spreken de griffiers van het Rijk van Nijmegen met directeuren van de verschillende gemeenschappelijke regelingen ter voorbereiding van begrotingsproces in 2023. Tijdens deze bespreking wordt ook aandacht gevraagd voor het project.

Geheimhouding:

Niet van toepassing

Voorstel Advies

N.v.t.

Projectplan

Implementatie wijzigingen
Wet gemeenschappelijke regelingen

Versie 2.0 15 juni 2022

Project: Implementatie wijzigingen Wet gemeenschappelijke regelingen

Inhoudsopgave:

Blz.

1. Opdrachtbeschrijving. 3
2. Projectaanpak.....6
3. Projectorganisatie. 7
4. Begroting 8

1.Opdrachtbeschrijving.

1.1. Aanleiding en achtergrond van het project.

Met ingang van 1 juli 2022 is de Wet van 15 december 2021 tot wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en enige andere wetten in verband met het versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regeling (hierna : de Wijzigingswet) in werking getreden. De Wijzigingswet is er op gericht om de democratische legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen te versterken.

Om de maatschappelijke opgaven waar lokale overheden zich voor gesteld zien te kunnen realiseren en de bestuurlijke slagkracht te vergroten, werken overheden steeds meer en intensiever met elkaar samen. Dat gebeurt op verschillende niveaus en op verschillende manieren, onder andere via gemeenschappelijke regelingen, waarbij bevoegdheden van het lokale bestuur worden overgedragen aan (het bestuur van) een regionaal, interbestuurlijk samenwerkingsverband. De legitimatie van deze gemeenschappelijke regelingen is gebaseerd op het beginsel van "verlengd lokaal bestuur", wat betekent dat het bestuur van het samenwerkingsverband geen eigen democratische legitimatie heeft en de politieke controle op het door het samenwerkingsverband gevoerde bestuur uiteindelijk berust bij de betrokken deelnemers. Hoe dat in de praktijk precies uitpakt hangt af van de bestuursorganen die samenwerken en de gekozen vorm. De meest voorkomende constructie is die waarin colleges met elkaar samenwerken in een openbaar lichaam. Gemeenteraden zijn zelf geen partij in dit soort samenwerkingsverbanden. Dat is op zichzelf logisch, omdat zij op gemeentelijk niveau ook niet gaan over de uitvoering van collegetaken. Wel kunnen raden daar via kaderstelling en controle op sturen. Ook kan een raad een mandaat meegeven aan een wethouder die naar een vergadering van het algemeen bestuur van een openbaar lichaam gaat. Kaders die raden stellen moeten in principe ook door een gemeenschappelijke regeling gevolgd worden bij de uitoefening van overgedragen bevoegdheden. De controle of dat goed gebeurt is voor raden wel lastiger vorm te geven en het bijsturen zo mogelijk nog lastiger, vanwege de besluitvorming op afstand. Het aangaan van een gemeenschappelijke regeling door colleges zal betekenen dat op deze vlakken de invloed van de raad minder wordt. Zo wordt de controle beperkt tot de inbreng van de eigen vertegenwoordiger. Maar de rol van de raad moet nog wel aanwezig zijn om van verlengd lokaal bestuur te kunnen spreken. Daarmee is de legitimatie van gemeenschappelijke regelingen direct gekoppeld aan de mogelijkheden die de raden hebben tot het uitoefenen van controle en het stellen van kaders bij samenwerkingsverbanden waaraan de gemeente deelneemt. Het is daarmee van belang dat gemeenteraden voldoende mogelijkheden en informatie hebben om deze rol bij gemeenschappelijke regelingen goed in te kunnen vullen. Deze rol kan op dit moment onvoldoende worden waargemaakt. Gemeenteraden en raadsleden ervaren een te grote afstand tot gemeenschappelijke regelingen, zo is gebleken uit verschillende onderzoeken. Het verlengd lokaal bestuur en daarmee de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen is onder druk komen te staan.

In het Rijk van Nijmegen is een beweging op gang gekomen om de samenwerking in deze regio te versterken. Zowel op ambtelijke als bestuurlijk niveau is het afgelopen jaar stil gestaan bij de 3 kernvragen: Waarom werken wij samen?, Op welke thema's werken wij samen? en Hoe werken wij samen? Bestuurlijk heeft dat in maart 2022 geresulteerd in een Overdrachtsdocument voor de nieuw te vormen colleges en raden, waarnaar wordt verwezen. In essentie bevat het Overdrachtsdocument een samenvatting van de huidige situatie en een handreiking om straks het goede gesprek met elkaar te gaan voeren om de samenwerking verder te brengen.

Ambtelijk ligt er een opdrachtformulering vanuit de Kring van gemeentesecretarissen richting de regio-coördinatoren van het Rijk van Nijmegen. De hoofdtaken / hoofddoelen van deze opdracht zijn als volgt geformuleerd:

1. Ontwikkelen van een strategische agenda voor de gemeentelijke samenwerking in het Rijk van Nijmegen;

2. Verbeteren van het samenspel tussen gemeenten en de gemeenschappelijke regelingen in het Rijk van Nijmegen (als geheel) en de andere vormen en schalen van regionale samenwerkingen.

De Wijzigingswet zorgt ervoor dat er wettelijke gezien meer mogelijkheden zijn voor gemeenteraden om hun rol te vervullen. Ook geeft de invoering van deze Wijzigingswet de kans om het samenspel tussen gemeente en de Gemeenschappelijke regelingen in het Rijk van Nijmegen (als geheel) te verbeteren.

1.2. Opdrachtgevers.

Kring van gemeentesecretarissen Rijk van Nijmegen en Kring van griffiers van het Rijk van Nijmegen.

1.3. Doel van het project.

Het implementeren van de Wijzigingswet op een wijze die past bij de manier waarop wij in het Rijk van Nijmegen met elkaar samenwerken en die is afgestemd op het doel van de betreffende gemeenschappelijke regeling.

Stakeholders van het project zijn:
- Gemeenteraden
- Colleges van B&W
- (besturen van) gemeenschappelijke regelingen

1.4. Beoogd resultaat.

- Alle betrokken partijen informeren over de Wijzigingswet;
- Een gedragen implementatie van de Wijzigingswet bij alle betrokken partijen, waarbij hetgeen wordt opgetuigd ook effectief is voor de samenwerking (less is more).

1.5. Financiële aspecten.

Op dit moment is het nog moeilijk in te schatten wat de tijdsbesteding voor dit project is. Als de opdracht straks nader wordt uitgewerkt zal ook de tijdsinvestering worden meegenomen.

1.6. Grenzen van de opdracht

De Wijzigingswet ziet op samenwerkingen die vallen onder de Wet gemeenschappelijke regelingen. Dit zijn: een openbaar lichaam (artikel 8, eerste lid), een gemeenschappelijk orgaan (artikel 8, tweede lid), een bedrijfsvoeringsorganisatie (artikel 8, derde lid) en een centrumconstructie (artikel 8, vierde lid).

Voor het Rijk van Nijmegen vallen hieronder de volgende gemeenschappelijke regelingen:
- Veiligheidsregio
- GGD
- MGR: WerkBedrijf, ICT en platformfunctie
- ODRN
- Groene Metropoolregio
- BVO DRAN
- MARN
- TVAN (voorheen RBT KAN)
- Park Lingezegen
- Basisregeling Regio Nijmegen (niet meer actief en moet worden ingetrokken)

Centrumregelingen, zoals het IBO en Munitax vallen ook onder de Wet gemeenschappelijke regelingen maar kennen geen ‘eigen’ Bestuur. Bezien zal worden welke wijzigingen er ook voor centrumregelingen gelden.

1.7. Risico's.

- De Wijzigingswet biedt mogelijkheden om de gemeenteraad eerder en vaker mee te nemen in de besluitvorming van een gemeenschappelijke regeling. Dit vergroot de democratische legitimiteit. Tegelijkertijd kan de implementatie van deze wet ervoor zorgen dat er lange, stroperige besluitvormingsprocedures worden opgesteld. Het is derhalve raadzaam om per gemeenschappelijke regeling goed af te wegen wat wenselijk en effectief is.
- Het streven om in de regio gezamenlijk op te trekken bij de invoering van de Wijzigingswet en het gegeven dat een regeling niet kan worden gewijzigd zonder dat alle deelnemers hierover een besluit nemen, kan leiden tot een stroperig proces.

1.8. Raakvlakken met andere projecten

- Dit project maakt onderdeel uit van de strategische agenda Rijk van Nijmegen (zie hiervoor bij Aanleiding en achtergrond);
- Dit project heeft raakvlak met het project 'Verbinding, verdieping, vaardigheden: gemeenschappelijke regelingen." van oktober 2018 van de Kring van Griffiers. Op dit moment werken zij aan een actualisatie van dit projectplan.
- Dit projectplan kan dienen als input voor het inwerkprogramma van de nieuwe colleges en gemeenteraden.
- Bij de wijziging van de verschillende gemeenschappelijke regelingen a.g.v. de Wijzigingswet kunnen ook andere wijzigingen die wenselijk zijn worden meegenomen.

2. Projectaanpak

2.1. Aanpak.

De Wijzigingswet houdt 11 wijzigingen in. In bijlage 1 bij dit projectplan zijn de wijzigingen nader toegelicht. Het betreft onderstaande 11 wijzigingen waarvan een enkeling direct op 1 juli 2022 inwerking treedt maar waarvan de meeste wijzigingen een implementatietermijn hebben van 2 jaar. Ook zijn sommige wijzigingen facultatief en hoeft niet altijd de gemeenschappelijke regeling zelf te worden aangepast.

De aanpak ziet er als volgt uit:

1. Opstellen van een beslisboom (Projectgroep)
2. Bestaande regelingen toetsen aan de beslisboom en per regeling een advies opstellen (Projectgroep met beleidsadviseurs). Belangrijk is om als uitgangspunt het doel van de regeling te nemen, zodat de aanbevelingen proportioneel en effectief zijn.
3. Input ophalen bij de colleges en gemeenteraden (Stuurgroep/Kring van griffiers).
4. Advies voorleggen aan het bestuur van de gemeenschappelijke regeling voor een zienswijze (Stuurgroep).
5. Input van bestuur gemeenschappelijke regeling en gemeenteraden verwerken in een voorstel tot wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling (per regeling).

Wijzigingen

Wijziging	**Ingangsdatum**	**Verplicht/facultatief**	**Wijziging regeling**
1. Zienswijze bij het treffen of wijzigingen van een gemeenschappelijke regeling	1 juli 2022	Verplicht voorleggen aan de raad	nee
2. Zienswijzeprocedure bij besluiten van het AB	Uiterlijk 1 juli 2024	Verplicht om daar afspraken over te maken	ja
3. Participatie	Uiterlijk 1 juli 2024	Verplicht om daar afspraken over te maken	ja
4. Regionale gemeenschappelijke adviescommissie	Uiterlijk 1 juli 2024	Facultatief	Als hiervoor gekozen dan: ja
5. Actieve informatieplicht	Uiterlijk 1 juli 2024	Verplicht om daar afspraken over te maken	ja
6. Recht van onderzoek	1 juli 2022	Facultatief	nee
7. Mogelijkheid van onderzoek door lokale rekenkamers	1 juli 2022	Facultatief	nee
8. Evaluatie	Uiterlijk 1 juli 2024	Verplicht	ja
9. Veranderingen in de begrotingscyclus	1 juli 2022	Verplicht	nee
10. Regels gevolgen uittreding	Uiterlijk 1 juli 2024	Verplicht	ja
11. Secretaris als AB lid	Mogelijkheid vervalt per 1 juli 2022	Verplicht	Nvt, hebben wij niet in onze regio.

2.2. Fasering van het project.

Zoals hiervoor al is aangegeven, is er een implementatietijd van 2 jaar. Dit klinkt heel ruim, maar dat is het niet. Grofweg kun je de implementatie in 3 fases indelen:

1. Inzichtelijk maken van de keuzes per gemeenschappelijke regeling (tweede helft 2022)
2. Keuzes voorleggen aan de colleges en gemeenteraden (voorjaar 2023) en ophalen wensen bestuurders
3. Wijzigen van de gemeenschappelijke regelingen (tweede helft 2023. eerste helft 2024)

3. Projectorganisatie.

3.1. Organisatiestructuur.

Stuurgroep

Deelnemers:

- Vertegenwoordigers van de Kring van griffiers: Sandra Ruta (Nijmegen) en Linda Berendsen (Wijchen)
- Vertegenwoordigers van de Kring van gemeentesecretarissen: Boy Janssen (Druten) en Ward Mariman (Mook en Middelaar)
- Secretaris: Britt van den Akker

Taken/rol:

- Stelt de documenten vast die naar de diverse besturen gaan (besturen gemeenschappelijke regelingen, gemeenteraden, colleges);
- Stemt periodiek af met de Kring van griffiers (ook Rivierenland en Gelderland Midden), respectievelijk de Kring van gemeentesecretarissen;
- Stemt, in het geval dit aan de orde is, af met bestuurders;
- Draagt zorg voor de noodzakelijke inzet van medewerkers (en middelen);
- Bewaakt de planning.

Projectgroep

Deelnemers:

- Renée Waumans, plv griffier gemeente Nijmegen
- Suzanne Vloet, strategisch juridisch adviseur gemeente Nijmegen
- Pieter van Diemen, strategisch juridisch adviseur gemeente Nijmegen
- Luc Berben, bestuursadviseur gemeente Mook en Middelaar
- Natalia Ricardo, fiscaal jurist gemeente Nijmegen
- Britt van den Akker, juridisch adviseur gemeente Heumen, projectleider

Taken/rol:

- Ontwerpt een beslisboom en toetst de gemeenschappelijke regelingen hieraan;
- Stelt, samen met een inhoudelijk beleidsadviseur, een advies op per gemeenschappelijke regeling. Zie voor de teams, bijlage 2;
- Stemt op ambtelijk niveau af met de gemeenschappelijke regelingen en regiocollega's (de accounthouders per GR per gemeenten én de regiojuristen);
- Faciliteert bij de consultatieronden bij de raden (colleges?) en de besturen van de gemeenschappelijke regelingen;
- Doet voorstellen aan de stuurgroep;
- Stroomlijnt het proces van de concept wijzigingsbesluiten en concept raadsvoorstellen op en stemt deze af met regiocollega's;
- Bewaakt de planning.

NB. Per gemeenschappelijke regeling wordt door de projectgroep een 'team' gemaakt om het advies n.a.v. de toets op te stelen. In bijlage 2 is een overzicht van de personen per regeling.

3.2. Participatie en communicatie.

- Vóór het zomerreces zal de stuurgroep een brief sturen naar de besturen van de gemeenschappelijke regelingen om hen te informeren over deze aanpak;
- De projectgroep legt contact met de bestuursadviseurs van de gemeenschappelijke regelingen.

3.3. Besluitvormingsproces

- Tzt heeft een aantal wijzigingen tot gevolg dat regelingen moeten worden aangepast. Dit besluitvormingstraject zal via de collega's en de raden lopen. Van belang is dat alle deelnemers dezelfde tekst van het wijzigingsbesluit vaststellen.
- Een aantal wijzigingen kan tot gevolg hebben dat werkafspraken worden aangepast. En dat bepaalde documenten hierop worden geactualiseerd. Dit leidt mogelijk tot besluiten in AB's (zoals een informatieprotocol).

3.4. Planning

Bijlage 3 Tijdsplanning

	2022		2023				2024	
	Q3	**Q4**	**Q1**	**Q2**	**Q3**	**Q4**	**Q1**	**Q2**
Inzichtelijk maken keuzes								
Opstellen beslisboom door projectteam								
Uitwerking per regeling door subteam								
Ambtelijke afstemming met regelingen en accounthouders								
Wensen ophalen bij stakeholders								
sessie met raadsleden uit de regio								
sessie met bestuurders uit de regio								
Evt tweede sessie met raadsleden uit de regio								
Evt tweede sessie met bestuurders uit de regio								
Afstemming met accounthouders gemeenten								
Wijzigen regelingen								
Besluit AB om wijzigingsbesluit toe te zenden aan de deelnemers								
Vaststellen raadsbesluit door college								
Besluit raden om zienswijze in te brengen op het ontwerp van het wijzigingsbesluit								
Vaststellen raadsbesluit door college								
Besluit tot geven van toestemming door raden								
Besluit tot vaststelling van het wijzigingsbesluit door colleges								

4. Begroting

Reguliere uren ???

Akkoord Kring van gemeentesecretarissen op: (datum)
Akkoord Kring van griffiers op: (datum)

Bijlagen:
1. Memo met toelichting op de wijzingen
2. Overzicht Teams per regeling

Memorandum

Aan
geïnteresseerden

Registratienummer / datum
/versie juni 2022

Opgesteld door, telefoonnummer
Suzanne Vloet, 21 76

Extra afschriften voor

Onderwerp
Overzicht toekomstige wijzigingen Wet gemeenschappelijke regelingen

Achtergrond wijziging Wgr
De Wet gemeenschappelijke regelingen (verder Wgr) is gewijzigd met als doel de versterking van de politieke controle en democratische legitimiteit. De wet is hier te vinden. De kamerstukken zijn hier te vinden.

Het wetsvoorstel bevat een zowel nieuwe bevoegdheden voor gemeenteraden als onderwerpen waarover in de (gemeenschappelijke) regelingen afspraken gemaakt moeten worden. De inhoud van deze afspraken wordt aan de betrokken partijen overgelaten, passend bij de aard, taken en omvang van een samenwerkingsverband. Voor een aantal onderwerpen geldt dat deelnemers deze nu ook al vrijwillig kunnen inzetten als zij daarover afspraken maken in hun regeling.

Proces
De inwerkingtreding van de gewijzigde Wgr is gepland voor 1 juli 2022. Hiervoor is nog een inwerkingredingswet nodig. Het deel van de wet dat rechten geeft aan volksvertegenwoordigers gaat dan direct in. Voor het andere deel (verplichtingen om bestaande regelingen aan te passen) geeft de wet een implementatieperiode van 2 jaar.

Wijzigingen
De voorgestelde wijzigingen zijn in te delen in drie categorieën:

1. Versterken van de positie van gemeenteraden bij besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen (o.a. verruiming zienswijzen, introductie gemeenschappelijke adviescommissie);
2. Aanvullende controle-instrumenten voor gemeenteraden (o.a. gemeenschappelijk onderzoeksrecht);
3. Verbeteren van de positie van gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de regeling (o.a. betere aansluiting begrotingscyclus gemeenschappelijke regeling op gemeentelijke cyclus).

Hieronder zijn de wijzigingen kort toegelicht.

Memorandum

Memorandum

Zienswijzeprocedure bij het treffen of wijzigen van een regeling
Voortaan is het voor de colleges verplicht om bij het treffen van een nieuwe regeling of het wijzigen van een bestaande regeling, vooraf aan de raden een zienswijze te vragen. De colleges zenden een ontwerp van een regeling aan de raden voor een zienswijze. De raden kunnen binnen 8 weken een zienswijze inbrengen. Indien de raden geen zienswijze naar voren willen brengen, laten ze dit z.s.m. weten, zodat de besluitvorming niet onnodig vertraagd wordt. Een zienswijze vragen is niet verplicht als de raad zelf (ook) deelnemer is aan de regeling. De bevoegdheid van de raden om (verder in het proces, net voordat de regeling wordt vastgesteld) toestemming te geven voor een (wijziging van) een regeling, blijft behouden.

Gevolgen:
Hiervoor hoeven regelingen niet te worden gewijzigd. Deze bevoegdheid vloeit rechtstreeks voort uit de Wgr. Wel kan dit leiden tot andere afspraken en processen in de samenwerking. Het is mogelijk dat in lagere regelgeving, zoals een Infomatieprotocol of een kadernota, nog wordt verwezen naar het oude proces. Wij zullen voor toekomstige wijzigingen dan toch gewijzigde Wgr moeten volgen. T.z.t. kunnen andere documenten worden geactualiseerd.

Kansen:
- Op welke wijze een raad kan laten weten geen behoefte te hebben aan een zienswijzeprocedure aan de voorkant. Wellicht kunnen we hier regiobreed een afspraak over maken.
- In welke fase wordt een ontwerp regeling voorgelegd aan de raden? Hoe groen/rijp moet het ontwerp zijn? Mogen er nog keuzes in de regeling zitten? Of vragen we een zienswijze bij het eerste schetsontwerp van een regeling?

Zienswijzeprocedure bij besluiten van het AB
In de regeling worden afspraken gemaakt over welke besluiten van het bestuur van de regeling vooraf een zienswijze aan de raden moet worden gevraagd. Ook worden afspraken gemaakt over de wijze waarop de zienswijze kan worden gegeven. De verplichting om een zienswijze te vragen aan de raden geldt nu nog alleen voor de begrotingsprocedure. Deze procedure kan ook gaan gelden voor bijvoorbeeld besluiten met een aanzienlijk financieel belang, politiek gevoelige besluiten of beleidsmatige keuzes. De Wgr schrijft niet dwingend voor welke besluiten die moeten zijn. Het is aan de deelnemers en de raden om hierin een keuze te maken.
Deze wijziging is niet van toepassing op gevallen waarin op grond van afdeling 3.4 Awb een zienswijzeprocedure is voorgeschreven.
Het is mogelijk om in de regeling op te nemen dat ‘geen besluiten van het bestuur vatbaar zijn voor het geven van een zienswijze door raden’.

Expliciet is bepaald dat de zienswijzen worden gevraagd door het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur informeert vóór het nemen van het besluit de raden en het algemeen bestuur over haar oordeel over de zienswijze en de conclusies die het daaraan verbindt. Het is vervolgens aan het algemeen bestuur om het besluit te nemen. Daarbij mag afgeweken worden van ingebrachte zienswijzen. NB, dit is een wijziging ten opzichte van de huidige werkwijze inzake de zienswijze procedure bij de begroting, waar in de regel

de raden na de besluitvorming over de begroting actief en rechtstreeks worden geïnformeerd over de ingebrachte zienswijzen. Ook voor de zienswijzeprocedure voor een begroting worden de raden vooraf geïnformeerd (artikel 35, lid 4 Wgr nieuw).
Nog onduidelijk: of je ook een open norm mag opnemen in de regeling. Dus voor 'besluiten met een aanzienlijk financieel belang, politiek gevoelige besluiten en beleidsmatige keuzes', moeten een zienswijze worden gevraagd.

Gevolgen:
Binnen twee jaar de regeling wijzigen. Hierbij overwegen of en zo ja welke besluiten in aanmerking komen voor een zienswijzeprocedure.

Kansen:
- Per samenwerkingsverband inventariseren of er besluiten zijn die voor deze nieuwe procedure in aanmerking komen.
- Voor jaarrekeningen en kadernota's vragen we in de praktijk altijd een zienswijze. Maar dit volgt niet uit de Wgr. Voor deze besluiten volgen we deze procedure dus eigenlijk al. Geldt dat voor alle samenwerkingsverbanden?
- Welke afspraken willen we maken over de wijze waarop de zienswijze kan worden gegeven?

Participatie
Bij gemeenschappelijke regelingen kunnen taken en bevoegdheden met grote maatschappelijke relevantie zijn belegd. Op gemeentelijk niveau kan bijvoorbeeld via inspraak bij de gemeenteraad door inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties aandacht voor een bepaald onderwerp worden gevraagd. Die mogelijkheid bestaat niet wanneer een bevoegdheid of taak bij een gemeenschappelijke regeling is belegd, tenzij de regeling een procedure voor inspraak bevat. Deze wijziging ziet erop dat in elke regeling wordt afgesproken hoe om te gaan met participatie. In de regeling worden afspraken gemaakt over de wijze waarop inwoners en belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid worden betrokken.
Uit dit artikel vloeit dus een verplichting voort om afspraken te maken omtrent participatie. Er komt geen verplichting voor participatie. Er kan natuurlijk ook voor worden gekozen om participatie te laten lopen via gemeenteraden of via een –eventueel aanwezige- cliëntenraad. De inbreng van eventuele insprekers bij de gemeenteraad, kan de raad meenemen bij de zienswijze. Als in de regeling wordt bepaald dat participatie wordt verleend via inspraak, dan wordt hiervoor afdeling 3.4 van de Awb gebruikt, tenzij de regeling anders bepaald.

Gevolgen:
Binnen twee jaar de regeling wijzigen. Hierbij per regeling overwegen of en zo ja op welke wijze ruimte wordt gegeven voor participatie.

Kansen:
- Willen we ruimte geven voor participatie? Welke onderwerpen waarop wij regionaal samenwerken, lenen zich daarvoor? Op welke wijze willen we participatie vormgeven?

Regionale gemeenschappelijke adviescommissie

Door middel van het invoegen van een nieuw artikel 24a in de Wgr wordt de mogelijkheid gecreëerd voor een gemeenschappelijke adviescommissie, op voorstel van de raden. De gemeenschappelijke adviescommissie kan het bestuur van een openbaar lichaam adviseren omtrent voorgenomen besluiten, zelf aandacht voor een onderwerp vragen en (gezamenlijke) standpunten van de raden van de deelnemende gemeenten op het punt van de regeling voorbereiden en daaromtrent adviseren (zoals zienswijzen). De gemeenschappelijke adviescommissie wordt ingesteld ter behartiging van de belangen van de raden van de deelnemende gemeenten bij het openbaar lichaam. Zij fungeert daarmee als 'vooruitgeschoven post' van de gemeenschappelijke raden. Deze nieuwe commissie heeft geen (formele) rol in het besluitvormingsproces en zienswijzen blijven door raden gegeven worden, eventueel voorbereid door de adviescommissie.

Een adviescommissie wordt ingesteld door het AB op voorstel van de raden. Tevens regelt het AB de bevoegdheden, taken en de werkwijze van de commissie, waarbij de raden vooraf om een zienswijze wordt gevraagd. Alle raden dienen in te stemmen met het voorstel tot instellen van een commissie. De commissie bestaat uit leden die per deelnemende gemeente door de raad uit zijn midden zijn gekozen. Een gemeenteraad is echter niet verplicht een raadslid af te vaardigen. Een lid behartigt het belang van het bestuursorgaan gemeenteraad. Zij opereren zonder last of ruggespraak.

De leden van de gemeenschappelijke adviescommissie kunnen een vergoeding ontvangen voor het bijwonen van vergaderingen van de commissie. De vergoeding voor deze commissie is in overeenstemming met de vergoeding voor raadsleden voor deelname aan bijzondere commissies, zoals opgenomen in artikel 3.1.4. van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. Deze vergoeding komt ten laste van de gemeenschappelijke regeling en wordt geregeld bij verordening van het AB.

Gevolgen:
Hiervoor hoeven regelingen niet te worden gewijzigd tenzij je gebruik wilt maken van deze mogelijkheid. Niet alle regelingen kennen al een vorm van een adviescommissie. De GM en de MGR hebben al wel vergelijkbare adviescommissie met dat verschil dat de leden van deze commissies geen vergoeding ontvangen. Overwogen kan worden om de huidige commissies te wijzigen in een gemeentelijke adviescommissie zoals bedoeld in de gewijzigde Wbr. In dat geval moet onderzocht worden of hiervoor een wijziging van de regeling nodig is. Of dat, op verzoek van de raden, een wijziging van het instellingsbesluit van de commissie door het AB kan volstaan.

Kansen:
- Is er behoefte om van deze nieuwe mogelijkheid, een nieuw soort commissie, gebruik te maken? Dat is een besluit van de raden. Is een adviescommissie een zinvol instrument bij alle regelingen of alleen bij de regelingen waar dat nodig is vanuit de verantwoordelijkheid en rol van de raad?
- Willen we van de mogelijkheid gebruik maken om commissieleden een vergoeding te laten ontvangen?

Actieve informatieplicht
Door middel van een wijziging van artikel 17 van de Wgr wordt een informatieverplichting in het leven geroepen voor het bestuur van een openbaar lichaam,

om de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen te verschaffen die de raden nodig hebben voor de uitoefening van hun taken. Deze verplichting richt zich niet alleen op informatie over te nemen besluiten, maar betreft alles dat de raad behoort te weten om zijn taak goed te kunnen vervullen. In de gemeenschappelijke regelingen moeten afspraken worden gemaakt over de wijze waarop deze informatie wordt aangeleverd. Er wordt hier geen nieuwe informatie-relatie gecreëerd, maar een bestaande uitgebreid.
Daarbij is van belang dat het voorstel geen verantwoordingsplicht van het bestuur van de regeling aan gemeenteraden betreft. De formele besluitvormings- en verantwoordingslijnen worden niet gewijzigd.

Gevolgen:
Binnen twee jaar de regeling wijzigen. Een actieve informatieplicht vloeit rechtstreeks voort uit de wet. Maar een regeling moet wel bepalingen bevatten over de wijze waarop deze inlichtingen worden verstrekt. Mogelijk is in sommige regelingen als iets geregeld voor informatie op verzoek. En kan deze actieve informatieplicht daar ook onder vallen. Wellicht moeten Informatieprotocollen hierop worden aangepast.

Kansen:
- Hoe willen we omgaan met deze nieuwe informatieplicht. Welke afspraken maken we hierover?

Recht van onderzoek
De raden van de deelnemende gemeenten kunnen gezamenlijk een gemeenschappelijke onderzoekscommissie instellen. Het functioneren van de gemeenschappelijke regeling als geheel kan worden onderzocht. Het gemeenschappelijk recht van onderzoek geeft de gezamenlijke raden dezelfde onderzoeksbevoegdheden als de individuele raden op basis van de Gemeentewet reeds hebben ten aanzien van het gemeentebestuur. Het enquêterecht is nu nog op grond van de Gemeentewet beperkt tot de gemeentelijke inbreng in, c.q. het gemeentelijk handelen als onderdeel van een gemeenschappelijke regeling, omdat het een recht tot onderzoek van de raad jegens het door het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester gevoerde bestuur betreft. Met de introductie van het gemeenschappelijk recht van enquête krijgen de gezamenlijke gemeenteraden de mogelijkheid om onderzoek te doen naar eventuele misstanden bij een gemeenschappelijke regeling als geheel, door een gezamenlijke enquête uit te voeren naar de bestuursvoering van een gemeenschappelijke regeling.
De gemeenteraden zullen het gezamenlijk eens moeten worden over de inzet ervan en kunnen enkel een gemeenschappelijke onderzoekscommissie instellen als alle raden hiermee instemmen.
Voor deelname aan een gemeenschappelijke onderzoekscommissie kunnen raadsleden een vergoeding ontvangen. Het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers wordt hiervoor gewijzigd conform de al bestaande vergoeding voor raadsleden voor het lidmaatschap van een onderzoekscommissie.
Deze mogelijkheid is er alleen voor een OL, GO en BVO. En geldt niet voor zuivere raadsregelingen en gemengde regelingen.

Gevolgen:

Het recht van onderzoek vloeit voort uit de Gemeentewet. Aanpassing van een regeling lijkt niet nodig. Het is wel goed om inzichtelijk te maken voor welke regelingen een gezamenlijke onderzoekscommissie kan worden ingesteld.

Lokale rekenkamers
De Gemeentewet wordt verduidelijkt in de zin dat lokale rekenkamers, waaronder gezamenlijke rekenkamers, onderzoek kunnen doen naar het gevoerde bestuur van een gemeenschappelijke regeling. Gebleken is dat in de praktijk onduidelijkheid bestond over de vraag of rekenkamers deze mogelijkheid op grond van de huidige wet al hebben. Ook is toegevoegd dat een rekenkamer de andere rekenkamers van de deelnemers informeert op het moment dat een dergelijk onderzoek wordt ingesteld.

Gevolgen:
De bevoegdheid vloeit voort uit de Gemeentewet. Aanpassing van de regeling is niet nodig.

Evaluatie
In de regeling worden afspraken gemaakt over de evaluatie van een gemeenschappelijke regeling. In de Wgr wordt niet bepaald waar de evaluatie specifiek op gericht moet zijn, hoe vaak die moet plaatsvinden en op welke wijze. Er kan dus ook worden gekozen voor de afspraak om de regeling niet te evalueren.
Dit geldt voor alle regelingen (OL, GO, BVO en centrum).

Gevolgen:
Regelingen moeten binnen 2 jaar worden aangepast. Niet alle regelingen zullen al een bepaling bevatten over evaluatie.

Kansen:
- Invullingen geven aan de evaluatie van samenwerkingsverbanden.

Veranderingen in de begrotingscyclus
De termijnen voor de begrotingscyclus worden verruimt. Er kan in de regeling worden gekozen voor kortere termijnen, niet voor langere.
-de kadernota en voorlopige jaarrekening moet voor 30 april naar gemeenteraden worden gestuurd (ipv 15 april);
- de begroting van een regeling moet uiterlijk 15 september naar gedeputeerde staten worden gestuurd (ipv 1 augustus);
-de ontwerpbegroting moet uiterlijk 12 weken voordat deze aan het AB wordt voorgelegd, aan de gemeenteraden worden aangeboden (in plaats van 8 weken).[1]
Daarnaast wordt geregeld dat het dagelijks bestuur de raden van de deelnemende gemeenten schriftelijk en gemotiveerd in kennis stelt van zijn oordeel over de

Commentaar [PvD1]: Zie ook overzicht van Rob de Greef, net gemaild

[1] NB, in de MvT wordt geredeneerd dat de ontwerp begroting aan de raden moet worden gezonden uitelrijk 12 weken voordat de begroting naar GS moet worden verzonden. Dan zou de begroting nog medio juni naar de raden kunnen, zodat de raden nog voor het zomerreces over een zienswijze kunnen besluiten. Los van het feit dat deze laatste redenering niet klopt, is dit niet terug te vinden in de Wijzigingswet. Immers in artikel 35 Wgr wordt 'acht weken' gewijzigd in 'twaalf weken'. Artikel 35 Wgr gaat uit van 'acht weken voordat de ontwerp begroting aan het AB wordt aangeboden'.

ingebrachte zienswijzen alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt voorafgaande aan de vaststelling van de begroting.

Gevolgen:
De wijzigingen vloeien rechtstreeks voort uit de Wgr. De wet geeft uiterste termijnen. In het geval een regeling strenger is, doordat bijvoorbeeld de ontwerpbegroting eerder aangeboden wordt aan de raden, dan geldt deze strengere termijn. Wellicht is er behoefte om de termijnen in de regeling aan te passen.
Ook moeten we rekening houden met de nieuwe termijnen bij het inrichten van de cyclus 2023.

Regels gevolgen uittreding
Een regeling moet bepalingen bevatten met betrekking tot de gevolgen van uittreding voor het vermogen van het openbaar lichaam en de deelnemende gemeente alsmede de voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden. De gevolgen voor het vermogen van het openbaar lichaam omvatten zowel de gevolgen van de uittreding voor de verplichtingen op grond van aangegane verbintenissen als de gevolgen van de uittreding voor de goederen (zaken en vermogensrechten) van de betreffende rechtspersoon.
Deze verplichting gold al voor regelingen voor onbepaalde tijd. Maar gaat nu ook gelden voor regelingen voor bepaalde tijd.

Gevolgen:
Regelingen moeten binnen 2 jaar worden aangepast. We zullen nog moeten nagaan welke bepalingen nu zijn opgenomen en wat nodig is aan wijziging.

Secretaris als AB lid
Van een openbaar lichaam ten behoeve van opleiding en vorming van ambtenaren, konden secretarissen als lid van het AB worden aangewezen. Een dergelijke regeling hebben wij niet in de regio. Deze mogelijkheid vervalt. Een secretaris kan wel als lid van het AB worden aangewezen bij een bedrijfsvoeringsorganisatie.

Gevolgen: geen.

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: 91887

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Implementatie Wijzigingswet Wet gemeenschappelijke regelingen; de aanpak in Rijk van Nijmegen

Kernboodschap

Met ingang van 1 juli 2022 is de Wet van 15 december 2021 tot wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en enige andere wetten (hierna : de Wijzigingswet) in werking getreden. Met deze raadsmededeling willen wij u informeren over de wijze waarop wij van plan zijn om de implementatie van deze Wijzigingswet uit te voeren in het Rijk van Nijmegen.

Toelichting

De Wijzigingswet is erop gericht om de democratische legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen te versterken. Voorbeelden zijn het recht een zienswijze in te dienen (onder meer bij het treffen van een regeling en bij besluiten), het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie voor raadsleden en afspraken hoe om te gaan met burgerparticipatie. Ook krijgen volksvertegenwoordigers meer invloed op het functioneren van een regeling, bijvoorbeeld via verplichte afspraken over evaluatie van de regeling en de verplichting om afspraken te maken over (financiële) gevolgen van uittreding voor de uittredende deelnemers. Op deze manier bestaat vooraf al duidelijkheid bij alle deelnemers over de (financiële) gevolgen die een eventuele uittreding met zich mee brengt. Daarnaast komen er extra controlebevoegdheden, zoals de mogelijkheid om een gezamenlijke enquête uit te voeren naar het functioneren van de gemeenschappelijke regeling als geheel. Wel moeten alle betrokken raden in meerderheid met deze enquête instemmen.

De Wijzigingswet is op 1 juli 2022 in werking getreden maar voor de meeste wijzigingen geldt dat deze een implementatietermijn hebben van 2 jaar, dus uiterlijk 1 juli 2024. Onderaan treft u als bijlage een overzicht aan van de ingangsdatum per wijziging.

De invoering van de Wijzigingswet is complex omdat het verschillende bestuursorganen aangaat. De gemeenteraden, de colleges én de gemeenschappelijke regelingen zelf. Daarnaast is er ook sprake van verschillende schalen, zoals het Rijk van Nijmegen (7 gemeenten), de schaal van Veiligheidsregio en de GGD, en de 18 gemeenten die samenwerken in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Dit vraagt om een goede afstemming. In het Rijk van Nijmegen stellen daarom de Kring van griffiers en de Kring van Gemeentesecretarissen gezamenlijk een aanpak op voor de voorbereiding van de implementatie van de Wijzigingswet waarbij wordt samengewerkt met de gemeenschappelijke regelingen zelf. Tijdens ontmoetingen van de colleges in het Rijk van Nijmegen is de wens geuit om elkaar meer te vinden en meer samen te werken en de implementatie van de Wijzigingswet is een van de trajecten waarin dit vorm krijgt.

We achten het belangrijk dat u goed als raden geïnformeerd wordt vanwege uw rol in het sturen op de verschillende gemeenteschappelijke regelingen. Tijdens de bijeenkomst over de Kaderbrieven op 12 december 2022, die door de griffiers van het Rijk van Nijmegen wordt georganiseerd, zult u nader worden geïnformeerd over de implementatie van de Wijzigingswet.

Op het moment dat er bestuurlijke keuzes moeten worden gemaakt, worden deze eerst opiniërend aan u voorgelegd en vervolgens ter besluitvorming.

Het wijzigen van een gemeenschappelijke regelingen is een bevoegdheid van de colleges en raden. De voorbereiding hiervan kan echter niet zonder de directeuren en dagelijks besturen van de gemeenschappelijke regelingen hierin mee te nemen. Sommige gemeenschappelijke regelingen hebben zelf al een start gemaakt. Wij willen hier gezamenlijk in optrekken. De insteek van het project is vooral gericht op het elkaar versterken door gezamenlijk op te trekken en het proces van de betreffende regelingen gelijktijdig te laten plaatsvinden. Om die reden is er een brief met gelijke strekking als deze mededeling naar de besturen van de gemeenschappelijke regelingen verzonden.

Gevolgen

N.v.t.

Communicatie

N.v.t.

Uitvoering of Vervolgstappen

Grofweg ziet de implementatie van de Wijzigingswet er als volgt uit:

1. Inzichtelijk maken van de keuzes per gemeenschappelijke regeling (tweede helft 2022)
2. Keuzes voorleggen aan de colleges en gemeenteraden (voorjaar 2023) en ophalen wensen bestuurders
3. Wijzigen van de gemeenschappelijke regelingen (tweede helft 2023. eerste helft 2024)

Geheimhouding:

N.v.t.

Aan het Dagelijks Bestuur van de ….

Nijmegen, 28 september 2022

Geacht bestuur,

Met ingang van 1 juli 2022 is de Wet van 15 december 2021 tot wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en enige andere wetten (hierna : de Wijzigingswet) in werking getreden. De Wijzigingswet is erop gericht om de democratische legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen te versterken. Met deze brief informeren wij u over de wijze waarop wij de implementatie van de Wijzigingswet willen aanvliegen.

De implementatie van de Wijzigingswet willen wij in het Rijk van Nijmegen (RvN) gezamenlijk oppakken. Onder leiding van de Kring van Griffiers en de Kring van Gemeentesecretarissen in het Rijk van Nijmegen is een projectplan opgesteld (bijlage 1).

De invoering van de Wijzigingswet is complex omdat het verschillende bestuursorganen aangaat. De gemeenteraden, de colleges én de gemeenschappelijke regelingen zelf. Daarnaast is er ook sprake van verschillende schalen, zoals het Rijk van Nijmegen (7 gemeenten), de schaal van Veiligheidsregio en de GGD, en de 18 gemeenten die samenwerken in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Dit vraagt om een goede afstemming. In het Rijk van Nijmegen stellen daarom de Kring van Griffiers en de Kring van Gemeentesecretarissen gezamenlijk een aanpak op voor de voorbereiding van de implementatie van de Wijzigingswet waarbij wordt samengewerkt met de gemeenschappelijke regelingen zelf.

Er is een projectgroep die inzichtelijk maakt welke keuzes er zijn. Dit zal in afstemming én samenwerking gaan met de vakinhoudelijk beleidsadviseurs van de deelnemende gemeenten en bestuursadviseurs van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Deze keuzes zullen worden voorgelegd aan de colleges en de raden van de deelnemende gemeenten, zodat zij hun input kunnen geven. In bijlage 2 treft u een memo aan waarin de wijzigingen kort staan beschreven. Bij het maken van keuzes staat het doel van de betreffende regeling voorop. Zo zal een gemeenteraad bij de MARN anders betrokken willen zijn dan bijvoorbeeld een GGD. Als dit traject doorlopen is overleggen wij met de regelingen over de gewenste aanpassingen. Dit leidt tot een wijzigingsvoorstel per regeling dat uiteindelijk door alle colleges en raden zal worden vastgesteld. Onze insteek is om dit proces voor de betreffende regelingen gelijktijdig te laten plaatsvinden.

Zoals u wellicht weet is voor een groot deel van de wijzigingen een implementatietijd van 2 jaar. Dit klinkt heel ruim, maar dat is het niet. Grofweg is de implementatie in 3 fases in te delen:

1. Inzichtelijk maken van de keuzes per gemeenschappelijke regeling (tweede helft 2022)
2. Keuzes voorleggen aan de colleges en gemeenteraden (voorjaar 2023) en ophalen wensen bestuurders

3. Wijzigen van de gemeenschappelijke regelingen (tweede helft 2023. eerste helft 2024)

Wij hopen u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u vragen hebben dan kunt deze stellen tijdens het gesprek met de griffiers uit het Rijk van Nijmegen op 6 oktober 2022 waarvoor u bent uitgenodigd (contactpersoon voor deze bijeenkomst is Renée Waumans, plv griffier gemeente Nijmegen, r.waumans@nijmegen.nl). Met vragen kunt u ook terecht bij de bij uw bekende accounthouder uit de Kring van Gemeentesecretarissen uit het Rijk van Nijmegen.

Met vriendelijke groet,

Namens de Kring van Griffiers Rijk van Nijmegen,
Sandra Ruta
Linda Berendsen

Namens de Kring van Gemeentesecretarissen Rijk van Nijmegen,
Boy Janssen
Ward Mariman

Bijlagen:
1. Projectplan Implementatie wijzigingen Wet gemeenschappelijke regelingen
2. Memo Wijzigingen Wgr.

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	4253
Extern Zaak ID	Z/22/097045
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	8.b.6
Titel	Opstellen Armoede- en schuldhulpverleningsbeleid
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team WMO, jeugd en gezondheid
Eigenaar	Beekmans, Lies
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	P6 Sociaal domein
Portefeuillehouder(s) Druten	Wildt, G. de (Gérard)
Telefoonnummer steller	0646824187

Bijlagen
Informatienota Opstellen van het armoede- en schuldhulpverleningsbeleid

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Druten	29 november 2022
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**
Te agenderen stukken gemeenteraad Druten	26 januari 2023

Voorgesteld besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: 97045

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Opstellen van het armoede- en schuldhulpverleningsbeleid

Kernboodschap

Wij willen de gemeenteraad informeren over de totstandkoming van het armoede- en schuldhulpverleningsbeleid van gemeente Druten. Hiervoor schetsen we de voorlopige opzet van het armoede- en schuldhulpverleningsbeleid en het beoogde tijdspad.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
21-12-2020	Beleidsplan Integrale Schuldhulpverlening 2021-2022 Wijchen en Druten (Z/053889)

Toelichting

Binnen gemeente Druten gebeurt al heel veel om inwoners met een laag inkomen, schulden of andere geldzorgen te helpen. Zo kunnen inwoners met een laag inkomen aanspraak maken op inkomensondersteunende regelingen, worden inwoners geholpen met hun financiële administratie en zorgen we er met het Kindpakket voor dat kinderen gewoon mee kunnen doen met sportieve of culturele activiteiten. De gemeente bestrijdt armoede en geldzorgen samen met lokale partners, zoals de Voedselwinkel, Stichting Leergeld en MeerVoormekaar. Op dit moment ontbreekt echter een actuele en integrale visie op de instrumenten en aanpak van de bestrijding van armoede. Het nieuwe beleidsplan gaat de basis vormen voor onze aanpak van armoede en geldzorgen voor de komende twee jaar. Met deze informatienota wordt de raad geïnformeerd over de opzet van het Integraal Beleidsplan armoede en geldzorgen en het beoogde tijdspad. We hebben gekozen voor de term geldzorgen in plaats van schuldhulpverlening, omdat er veel meer vormen van geldzorgen bestaan dan alleen het hebben van schulden.

<u>Voorlopige opzet van het Integraal Beleidsplan Armoede en Geldzorgen</u>

De volgende onderdelen komen in het beleidsplan aan bod:

- Hoe wil het college armoede en geldzorgen bestrijden en verzachten en welke uitgangspunten hanteren we in ons beleid en uitvoering?
- Welke preventieve maatregelen treft het college om armoede en geldzorgen te voorkomen?
- Wie zijn de samenwerkingspartners van gemeente Druten op het gebied van armoede en geldzorgen en welke activiteiten voeren zij uit?
- Welke ontwikkelingen zijn van belang op het gebied van armoedebestrijding en geldzorgen en hoe is dit van invloed op de ondersteuning van inwoners met geldproblemen?

- Hoeveel inwoners leven in gemeente Druten op of net boven het sociaal minimum en hoeveel kinderen groeien op in armoede?
- Hoeveel inwoners bereikt gemeente Druten met haar inkomensondersteunende regelingen en met schuldhulpverlening?
- Welke vormen van inkomensondersteuning worden in de gemeente Druten gehanteerd en wat zijn hiervoor de voorwaarden?
- Welke hulp wordt in Druten geboden bij (beginnende) geldproblemen?
- Welke vormen van schuldhulpverlening worden in Druten geboden en van welke instrumenten maken we gebruik?
- Hoeveel geld geeft de gemeente Druten uit aan schuldhulpverlenings- en armoedebeleid?
- Welke projecten en initiatieven lopen in gemeente Druten op het gebied van armoede- en geldzorgen?
- Wat zijn mogelijkheden voor de doorontwikkeling van het armoede- en schuldhulpverleningsbeleid van de gemeente?

Gevolgen
De beleidsvoornemens uit dit beleidsplan hebben een financiële impact en gaan gepaard met een vraag om structurele meerjarige financiering. Op dit moment is de omvang van deze financiële impact nog onduidelijk.

Uitvoering of Vervolgstappen

Het college beoogt het volgende tijdspad voor het Integrale Beleidsplan armoede- en geldzorgen:

November & December 2022	Inventarisatie en Onderzoek Ophalen ervaringen, wensen en mogelijkheden voor doorontwikkeling van het armoede- en geldzorgenbeleid
Januari & Februari 2023	Opstellen en bespreken concept-armoede -en schuldhulpverleningsbeleid met lokale samenwerkingspartners, afgevaardigden van de gemeenteraad en de Adviesraad Sociaal Domein
Eind februari 2023	Formele adviesvraag ASDD
28 Februari 2023	Beoogde behandeling in het college
7 Maart 2023	Eventuele uitloop behandeling college
14 Maart 2023	Uiterste behandeldatum college
27 Maart 2023	Behandeling in het Presidium
6 April 2023	Behandeling in de RTG
Vanaf 6 april 2023	Toevoegen advies ASDD en reactie college
20 April 2023	Behandeling in de gemeenteraad

Geheimhouding:

Niet van toepassing.

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	4246
Extern Zaak ID	Z/22/096705
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	8.b.7
Titel	Aanpassing studietoeslag
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team Werk en inkomen
Eigenaar	Hulsen, Eva
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Druten	Wildt, G. de (Gérard)
Telefoonnummer steller	06-18351222

Bijlagen
Informatienota Aanpassing studietoeslag

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Druten	29 november 2022
Te agenderen stukken gemeenteraad Druten	26 januari 2023
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**

Voorgesteld besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: 96705

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Aanpassing studietoeslag

Kernboodschap
We passen onze studietoeslag voor studenten met een medisch beperking aan. De landelijke regelgeving is gewijzigd. De hoogte van de studietoeslag voor jongeren die 21 jaar of ouder zijn blijft € 300,- per maand. Voor jongeren onder de 21 jaar daalt de toeslag navenant dat het van toepassing zijnde minimumjeugdloon daalt. Zo is het minimumjeugdloon van een 18-jarige 50% van het wettelijk minimumloon; de studietoeslag is dan 50% van € 300,- is € 150,- per maand.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit**
15-12-2015	**Vaststelling verordening individuele studietoeslag gemeente Druten 2015**

Toelichting
Sinds 1 april dit jaar is landelijke regelgeving van kracht omtrent de studietoeslag (voorheen individuele studietoeslag). Deze beleidsregels (bijlage 1) geven nader inhoud aan hoe wij het beleid vanaf 1 april uitvoeren. De belangrijkste wijziging ten opzichte van de vervallen verordening is dat we voor wat betreft de hoogte van de studietoeslag niet langer één bedrag (€ 300,- per maand) hanteren. De hoogte van de toeslag wordt leeftijdsafhankelijk. Wij volgen daarbij de minimumbedragen zoals vastgelegd in artikel 7a van het 'Besluit loonkostensubsidie en minimumbedragen studietoeslag Participatiewet 2021'. Inwoners van 21 jaar en ouder ontvangen een maandelijkse toeslag van € 300,-; voor ieder jaar jonger wordt de hoogte neerwaarts bijgesteld naar rato van het wettelijk minimumloon (WML) voor de betreffende leeftijdscategorie. Een vijftienjarige, voor wie het minimumjeugdloon 30% is van het WML, ontvangt een toeslag van maandelijks € 90,-.
Daarnaast is de studietoeslag geen bijzondere bijstand meer. Dat heeft tot gevolg dat we geen vermogenstoets meer hanteren.

Gevolgen
De hoogte van de toeslag wijzigt
De studietoeslag is een steuntje in de rug voor die studenten die zelf niet kunnen bijverdienen naast hun studie door structurele medische beperkingen. In het 'Besluit loonkostensubsidie en minimumbedragen studietoeslag Participatiewet 2021' legt het Rijk minimumbedragen vast waarvan de hoogte, onder de 21 jaar, afhankelijk is van de leeftijd. Dit zijn minimumbedragen, het college mag hier van afwijken. Door, voor jongeren onder de 21 jaar, in de hoogte van de toeslag, de hoogte van het toepasselijke minimumjeugdloon te volgen wordt aan de achtergrond van (de onmogelijkheid te kunnen) bijverdienen meer recht gedaan.

Eén uniform beleid in de arbeidsmarktregio Rijk van Nijmegen
Alle gemeenten in het Rijk van Nijmegen volgen de voorgestelde, leeftijdsafhankelijke, hoogte van de toeslag. Dit maakt de communicatie naar de doelgroep eenvoudiger.

Opleidingsinstellingen (en ook de toeleiding hiernaar van o.a. WerkBedrijf) zijn immers regionaal georganiseerd.

Een beleidsregel in plaats van een verordening
Met de nieuwe regelgeving komt de verordeningsplicht en de vastgestelde verordening van rechtswege te vervallen. Het vaststellen van een verordening is een bevoegdheid van de raad. De nadere uitwerking van de regelgeving komt nu in een beleidsregel. Het vaststellen van een beleidsregel is een bevoegdheid van het college.

Geen financiële gevolgen voor de begroting
De beleidswijziging heeft geen gevolgen voor de begroting van 2022 of 2023. Voor de gemeente kan het, afhankelijk van de leeftijdsverdeling onder de betrokkenen, mogelijk een financiële meevaller betekenen. De hoogte van de toeslag wordt immers voor een deel van de groep verlaagd. De gemeente Druten kent op dit moment 2 gebruikers van de studietoeslag. In 2021 waren dit er 3.

Communicatie
We informeren betrokken instanties (onderwijsinstellingen, WerkBedrijf) over het gewijzigde beleid. We passen onze website aan.

Uitvoering of Vervolgstappen
De beleidsregel publiceren;
Toelichting van de nieuwe regelgeving intern.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	3393
Extern Zaak ID	Z/22/072849
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	8.b.8
Titel	Stand van zaken project De Gelenberg
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team Welzijn, Onderwijs en Sport
Eigenaar	Daemen, Léon
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	P5 Sport, cultuur en recreatie
Portefeuillehouder(s) Druten	Brink, W. (Willy)
Telefoonnummer steller	088 - 432 7350

Bijlagen
Memo raad Stand van Zaken Project De Gelenberg

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Druten	25 januari 2022
Stukken gemeenteraad Druten	24 februari 2022
Raad openbaar Druten	24 februari 2022
Presidium Druten	4 april 2022
Raad openbaar Druten	28 april 2022
College BenW openbaar Druten	6 december 2022
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**
Te agenderen stukken gemeenteraad Druten	26 januari 2023

Toelichting

Memo aan de raad over stand van zaken.

Voorgesteld besluit

Kennis te nemen van het memo over de voortgang van het Project Sportcentrum De Gelenberg.

Gemeente Druten

Besluit

Kennis te nemen van het memo over de voortgang van het Project Sportcentrum De Gelenberg.

Gemeente Druten

MEMO

Aan	: Raad van Druten
Van	: Willy Brink & Léon Daemen / l.daemen@drutenwijchen.nl
Datum	: 28 november 2022
Onderwerp	: Project De Gelenberg / voortgang

Inleiding

Via dit memo informeren we u over de voortgang van het project.

1. Budget en planning

   U heeft 22 september 2022 ingestemd met een extra krediet van € 792.000 voor de bouw van het sportcentrum. Zo komen we ons contract met Aannemer Van der Horst na. In oktober bedroeg ons budget voor onvoorziene kosten € 584.000,-. We verwachten het project binnen het financiële kader af te ronden.
   Volgens de gewijzigde planning levert de aannemer Sportcentrum De Gelenberg in januari 2024 op en openen we op 1 februari 2024. We laten dan gelijk het oude zwembad slopen en we richten het sportpark verder in.

2. Uitvoering nieuwbouw

   Op 14 september sloegen we met aannemer Van der Horst samen de "Eerste paal". Met dank aan het gunstige najaarsweer gaat de nieuwbouw volgens planning.

Ton Rothengatter legt de voortgang met oog voor detail vast in foto's. We laten in 2023 luchtfoto's maken

3. Aanbesteding exploitatie

   De aanbesteding loopt vertraging op. We verwachten in maart 2023 de exploitatie te gunnen aan een marktpartij. Het sportcentrum wordt gasloos maar verbruikt wel elektra, ondanks de zonnepanelen. De marktpartij moet bij zijn inschrijving een opgave doen van zijn verwachte inkoop aan elektra. Ook daar beoordelen we de inschrijving op. Probleem is dat de tarieven van elektra enorm variëren. Dat kan tijdens de exploitatie tot zeer hoge kosten leiden voor zowel de gemeente als de exploitant. We werken aan een oplossing om dit risico voor beide partijen af te dekken.

4. Losse en vaste sportinrichting
   Op advies van het Pax Christi College en Turnvereniging Druturnia hebben we met de firma Janssen-Fritsen enkele meerwerken afgesproken. Die komen het lichamelijk onderwijs en de binnensport ten goede. Met beide toekomstige gebruikers hebben we ook de indeling van de bergingen naar tevredenheid besproken. In december vragen we de andere binnensportverenigingen naar de benodigde kastruimte voor hun losse sport- en spelmaterialen.

5. Inrichting van het sportpark
   We hebben het ontwerp voor de inrichting van het terrein gereed. In december 2022 informeren we de sportclubs en het zwembadpersoneel tijdens een informatieavond. Ons ontwerp moet naadloos aansluiten op alle (nood-)uitgangen, terrassen en looppaden rond de nieuwbouw die circa 1 meter boven het maaiveld staat.

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	4287
Extern Zaak ID	Z/22/095888
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	8.b.9
Titel	2e Bestuursrapportage 2022 WDW
Organisatieonderdeel	domein Bedrijfsvoering - team Financieel beleid
Eigenaar	Antwerpen, van, Mariska
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	§7 Bedrijfsvoering
Portefeuillehouder(s) Druten	Rhee - Oud Ammerveld van, C.A.A. (Corry)
Telefoonnummer steller	088 432 74 25

Bijlagen
Informatienota 2e Bestuursrapportage 2022 WDW
Beantwoording technische vragen - 2e Bestuursrapportage 2022 WDW - Sociaal Maas en Waal

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Druten	6 december 2022
Te agenderen stukken gemeenteraad Druten	26 januari 2023
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**

Voorgesteld besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Openbaar Zaaknummer: 95888

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: 2e Bestuursrapportage 2022 WDW

Kernboodschap
De grootste onderdelen, zoals het personeelsbudget en het fusiebudget, worden in beeld gebracht. Op de financieel kleinere budgetten voor huisvesting en overige kosten worden geen substantiële afwijkingen verwacht.
De voorlopige conclusie die kan worden getrokken is dat de WDW met de aanvullend beschikbare middelen op koers ligt.

Eerdere besluiten

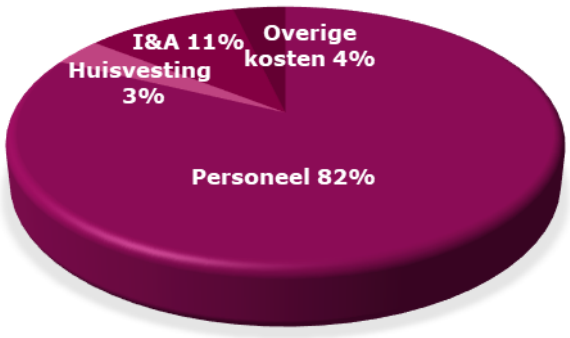
Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**

Toelichting

Algemeen

Volgens de door het bestuur vastgestelde rapportagecyclus van Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW) wordt twee keer per jaar een bestuursrapportage verstrekt. De eerste rapportage is in mei aangeboden aan het bestuur van de werkorganisatie. Het WDW bestuur heeft de tweede rapportage op 14 november jl. vastgesteld.

Het grootste gedeelte van de bij de WDW ingebrachte budgetten bestaat uit het personeelsbudget. Van de totale begroting is 82% benodigd voor personele kosten. Daarom wordt dit budget in de bestuursrapportage eruit gelicht.

In de rapportage wordt verder ingegaan op het Informatisering & Automatiseringsbudget (I&A). Daarmee wordt gerapporteerd over de belangrijkste onderdelen. Met daarbij de kanttekening dat hiermee niet over het totaal van de WDW is gerapporteerd. Dat gebeurt bij de jaarrekening 2022. Substantiële afwijkingen zijn wel meegenomen.

Overige kosten bestaan uit voertuigen/tractiemiddelen, materieel van de buitendienst en de beide gemeentewerven. De huisvestingskosten bestaan uit de huur van de panden en de exploitatie daarvan.

De bestuursrapportage in het kort

Personeelsbudget
Het grootste gedeelte van de ingebrachte budgetten bestaat uit het personeelsbudget. De rapportage bevat de volgende conclusies:

- Zoals eerder gerapporteerd is het oorspronkelijke personeelsbudget niet toereikend. Daarom hebben beiden gemeenten aanvullend budget beschikbaar gesteld van € 1.350k. Uit de bestuursrapportage blijkt dat dit aanvullend budget hard nodig is voor zowel de verlenging van de inhuurverplichtingen tot het einde van het jaar als het invullen van de nog openstaande vacatures. Dit blijft een uitdaging en er wordt dan ook kritisch omgegaan met het inhuren van personeel.
- Er is een dalende trend waarneembaar in het ziekteverzuimpercentage. Vergeleken met dezelfde periode vorig jaar valt het ziekteverzuim 1,69% lager uit.
- Het grootste gedeelte van het ziekteverzuimpercentage betreft langdurig ziekteverzuim, waarvoor wordt ingehuurd. De WDW heeft een budget voor ziektevervanging van € 537k. Voor wat betreft ziektevervanging (inclusief vervanging bij zwangerschapsverlof) lijkt er vooral het eerste half jaar een piek te zijn geweest. In het derde kwartaal is er minder ingehuurd. Als deze lijn wordt doorgetrokken naar het eind van het jaar, lijkt de WDW nagenoeg binnen het budget te blijven. Het budget is tot en met het derde kwartaal voor 67% benut.
- Nog steeds ziet de WDW risico's door de krappe arbeidsmarkt in relatie tot personeelsverloop en de oplopende verlofuren.
- Deze oplopende verlofuren brengen ook een financieel risico met zich mee. Uitbetaling van verlofuren is niet in de begroting meegenomen. Daarnaast kan het zijn dat de WDW een voorziening moet vormen voor niet opgenomen en niet uitbetaald verlof. Zo lang het restant verlof over de jaren heen relatief constant is, hoeft geen voorziening gevormd te worden en kan worden volstaan met het opnemen van een niet-uit-de-balans-blijkende verplichting (dit is slechts een tekstuele toelichting). Als de herfstvakantie en kerstvakantie onvoldoende afbouw van de verlofstand opleveren, dan loopt de WDW het risico hiervoor een nog te kwantificeren voorziening te moeten treffen bij de jaarrekening. Dit leidt tot het nemen van een last, die niet begroot is.

Personeelsverloop
De actuele begroting bestaat uit 394 fte. Tot en met het derde kwartaal van 2022 heeft de WDW, exclusief de flexibele schil, 66 fte aan vacatures in te vullen gehad. Een gedeelte van deze vacatures stond al open in 2021. Inmiddels zijn daarvan 40 fte aan vacatures ingevuld. Hiernavolgend is het vacatureverloop tot en met het derde kwartaal van 2022 in aantallen weergegeven.

Omschrijving	Aantal Q1	Aantal Q2	Aantal Q3	Totaal aantal
Instroom	29	14	15	58
Doorstroom	4	1	0	5
Uitstroom	20	14	13	47

Van de uitstromende medewerkers zijn er 2 uit dienst na ziekte, 6 uit dienst met pensioen en hebben er 39 een ander baan, waarvan 6 binnen een jaar en 2 binnen 1,5 jaar.

Informatisering en automatisering
In 2020 zijn vier informatiemanagers gestart om een extra impuls te geven aan de doorontwikkeling hiervan en een aantal grote ICT harmonisaties door te voeren. Deze harmonisatieprojecten worden eind 2022 afgerond. Grote projecten die nu onder handen

zijn, betreffen onder andere de afronding van de harmonisatie van de applicaties binnen het sociaal domein en burgerzaken en de vervanging van de P&O applicatie.

Financieel gezien verwacht de WDW in 2022, mede door uitgestelde investeringen in 2021, binnen budget te blijven. Gevolg van het uitlopen van projecten is wel dat de hieraan gekoppelde taakstelling later ingevuld wordt. Hier is in de WDW Begroting 2023 al rekening mee gehouden.

Overige budgetten

- De verwachting is dat het huisvestingsbudget volledig benodigd is in 2022, nu de maatregelen vanwege Corona verdwijnen en de panden weer vol lopen.

In 2022 staan de energiecontracten nog vast en worden dan ook geen budgettaire problemen verwacht. Voor 2023 wordt budgettair gezien wel een uitdaging verwacht en wordt een winstwaarschuwing afgegeven.

Gevolgen
Niet van toepassing.

Communicatie
Niet van toepassing.

Uitvoering of Vervolgstappen
Niet van toepassing.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Gemeente Druten

VRAGEN VAN RAADSLEDEN – TECHNISCHE VRAGEN

Artikel 19 verordening voor de Rondetafelgesprekken

Onderwerp: Informatienota '2e Bestuursrapportage 2022 WDW'		
Indiener: Carl Dolmans Fractie: Sociaal Maas en Waal		
Waarom worden deze vragen gesteld (artikel 19, lid 3 RTG)? Hier volgen enkele opties: ○ Het voorstel is niet duidelijk en daarom vraag 1.... ○ De bijlagen ontbreken…… ○ X De vraag is essentieel voor ons standpunt over dit voorstel ○ Anders….. ○ …….		
NR	**FORMULERING VRAAG** *Datum ingekomen:*	**ANTWOORD VRAAG** *Datum antwoord:*
1	Wat is de huidige stand van zaken mbt verlofstanden en leidt dit tot een te treffen voorziening bij de jaarrekening? Zo ja, om welk bedrag gaat het hier (ongeveer)?	De verlofuren over 2022 kunnen door het personeel tot eind volgende week worden geregistreerd. Dan weten we de eindstand definitief. Vooralsnog lijkt het erop dat we een toename van het aantal verlofuren realiseren ten opzichte van een jaar geleden. We zijn met de accountant in gesprek over het moeten treffen van een voorziening hiervoor. Vooralsnog is ons standpunt hiervoor geen voorziening te treffen, omdat we met het personeel afspraken maken deze uren alsnog op te nemen.
2		
3		

Afspraken

Gemeente Druten

VRAGEN VAN RAADSLEDEN – TECHNISCHE VRAGEN

Technische vragen	Indienen - ingevulde format mailen naar griffie@druten.nl - uiterlijk dinsdag 09.00 uur in de week RTG voor voorstellen op de agenda RTG. Overige technische vragen: geen termijn.
Technische vragen	Afdoening - door organisatie (i.o.m. portefeuillehouder) - zo spoedig mogelijk - bij vragen RTG in principe woensdagmiddag 16.00 uur. Bij uitzondering donderdagmiddag 14.00 uur.

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	4220
Extern Zaak ID	Z/22/094707
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	8.b.10
Titel	Aanpak energiearmoede
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Milieu
Eigenaar	Hooff, van, Wietske
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P6 Sociaal domein
Portefeuillehouder(s) Druten	Wildt, G. de (Gérard)
Telefoonnummer steller	06 43 422505

Bijlagen
Informatienota Aanpak energiearmoede
Bijlage 1: Regeling duurzame koelkasten

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Druten	29 november 2022
Te agenderen stukken gemeenteraad Druten	26 januari 2023
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**

Voorgesteld besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: 94707

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Aanpak energiearmoede

Kernboodschap
In het kader van de aanpak van energiearmoede hebben wij geld ontvangen van het Rijk. Dit geld zal worden gebruikt voor de inzet van energieklusteams die bij mensen thuis kleine energiebesparende maatregelen aanbrengen en een koelkastenregeling.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
30-08-2022	Z/22/079176 Het college besluit: Sobolt de opdracht te verlenen om de aanpak energiearmoede uit te voeren conform hun offerte.

Toelichting
In het kader van het terugdringen van energiearmoede heeft de gemeente Druten een bedrag van 319.412 euro gekregen van het Rijk. Deze uitkering is bedoeld voor het nemen van fysieke maatregelen bij inwoners die te maken hebben met energiearmoede en komt bovenop de energietoeslag, een financiële uitkering voor huishoudens met een laag inkomen. Aan deze zogenaamde Specifieke Uitkering (SPUK) van het Rijk zijn voorwaarden verbonden. De belangrijkste zijn dat het geld vóór 31 december 2023 uitgegeven moet zijn en dat het uitgegeven moet worden aan concrete maatregelen om energie te besparen.

Energieklusteam
Het college heeft opdracht gegeven aan Sobolt/Energieklus voor de inzet van een energieklusteam. Dit team komt op afspraak bij mensen thuis om kleine energiebesparende maatregelen aan te brengen en advies te geven. Denk daarbij aan maatregelen zoals tochtstrips, radiatorfolie, ledlampen, maar ook bijvoorbeeld de CV lager zetten.

Geselecteerde huishoudens ontvangen een brief met daarin uitleg over het project en hoe zij een afspraak kunnen maken. Dit kan zowel via de website als telefonisch rechtstreeks bij Sobolt/Energieklus. We hebben voor deze aanpak gekozen omdat uit onderzoek van TNO blijkt dat energiearmoede vooral ook speelt bij huurders en deze maatregelen kunnen zowel bij koop- als huurwoningen toegepast worden. Daarnaast hebben we bij eerdere aanpakken gemerkt dat deze doelgroep extra aandacht nodig heeft. Zo werden de gratis boxen ter waarde van 70 euro met energiebesparende maatregelen maar matig afgenomen door huurders ondanks uitgebreide communicatie. De noodzaak van extra aandacht geldt zeker voor mensen met financiële problemen, die ook bij de doelgroep voor dit project horen. Door naar de mensen toe te komen denken we dat we ze beter kunnen helpen.

Selectie huishoudens
In de selectie van de huishoudens hebben we ons er op gericht om de hulp zo goed mogelijk bij de mensen terecht te laten komen die dit het hardst nodig hebben. Zo

ontvangt iedereen die de energietoeslag toegekend gekregen heeft een brief. Ook hebben we gegevens over WOZ-waarde en energielabels gecombineerd. Daarnaast is er ook gekeken naar de wijken waarvan bekend is dat het inkomensniveau over het algemeen lager is. Dit is afgestemd met de collega's die direct met deze doelgroep te maken hebben en maatschappelijke partners zoals de Voedselbank en Meervoormekaar. Ook is er met de woningcorporaties gesproken over welke complexen van hen extra aandacht behoeven. De brieven worden niet allemaal tegelijk verstuurd. Per keer worden er zo'n 500 adressen die bij elkaar in de buurt liggen aangeschreven zodat het energieklusteam efficiënt kan plannen.

Vanwege de combinatie van verschillende gegevens kan het zijn dat mensen uit eenzelfde straat niet allemaal een brief ontvangen. Dit heeft vooral te maken met de energietoeslag. Bij het toekennen hiervan is alleen gekeken naar het inkomen en bijvoorbeeld niet naar het energielabel van de woning. Het heeft er ook mee te maken dat we van veel woningen geen recent energielabel hebben. Bovendien kunnen ook mensen die wonen in een woning met een goed label baat hebben bij een bezoek van een energieklusser, vooral op het gebied van advies over gedrag, ledlampen en apparaten.

Koelkastenregeling
Het vervangen van energie slurpende apparaten bespaart een hoop CO_2 en draagt ook bij aan het verlagen van de energierekening. Daarom is ervoor gekozen om van het resterende budget van de SPUK een koelkastenregeling op te zetten. Een koelkast is altijd in gebruik. Het verbruik van een koelkast is relatief gebruiksonafhankelijk, zoals dat bijvoorbeeld bij een wasmachine wel het geval is. Ook hoeven er geen aanpassingen in de woning gedaan te worden, zoals dat vaak wel het geval is voor elektrisch koken. Als een koelkast van 10 jaar of ouder wordt vervangen door een energiezuinig model dan levert dit een dusdanige CO_2 besparing op dat hiermee ook ruimschoots de CO_2 van het maakproces gecompenseerd wordt.

De koelkastenregeling is gekoppeld aan het bezoek van het Energieklusteam. Tijdens het bezoek inspecteert het teamlid ook de koelkast. Daarbij wordt gekeken naar het bouwjaar van de koelkast en het verbruik zover dat bekend is. Ook wordt er gekeken naar de algehele staat van de koelkast: Sluit deze nog goed af? Zitten er scheuren in de afsluiting? Slaat de motor vaak aan? Op basis van deze informatie kan bepaald worden of de koelkast aan vervanging toe is. Als dit het geval is krijgt de inwoner een link naar het formulier op de gemeentelijke website waar de koelkast aangevraagd kan worden. De aanvrager kan een koelkast kiezen uit een lijst van modellen die geselecteerd zijn op basis van het energielabel en de prijs. Daarnaast bevatten alle geselecteerde koelkasten een vriesgedeelte, mede op verzoek van de Voedselbank, zodat eten langer bewaard kan worden.

Door de koelkast te laten beoordelen door een onafhankelijk persoon zorgen we ervoor dat er geen koelkasten vervangen worden die nog goed zijn. Ook wordt hiermee fraude voorkomen, de aanvraag wordt immers alleen toegekend wanneer het energieklusteam heeft geoordeeld dat de koelkast aan vervanging toe is. Naast de check van de koelkast vindt er ook een financiële check van de aanvrager plaats. Daarbij wordt gekeken naar het inkomen en vermogen van de aanvrager. Voor toekenning van een koelkast mag een huishouden niet meer inkomen hebben dan 120% van de bijstandsnorm (dit hanteren we ook bij de energietoeslag). Daarnaast mag het vermogen niet hoger zijn dan in de Participatiewet wordt toegelaten. Zo zorgen we dat de koelkast terecht komt bij de personen die zelf onvoldoende middelen hebben om een energiezuinige koelkast te kopen.

De leverancier is verplicht om indien gewenst de oude koelkast retour te nemen en correct te verwerken. Echter daarvoor is wel de medewerking van de eigenaar nodig en niet alle leveranciers bieden het terugnemen van de oude koelkast actief aan. We gaan aanvragers hier wel op wijzen wanneer hun aanvraag is toegekend.

Gevolgen
Een groot deel van de inwoners die moeite hebben met het betalen van hun energierekening zullen geholpen worden met energie besparen zodat de kosten naar beneden gaan. Daarnaast dragen de maatregelen ook bij aan het terugdringen van de CO_2 uitstoot.

Communicatie
Er zal een persbericht verspreid worden. Ook komt er een specialpagina in de Maas en Waler waarin ook andere gemeentelijke diensten voor deze doelgroep onder de aandacht worden gebracht. Het energieklusteam neemt ook een flyer mee naar de huisbezoeken waarin ook de overige diensten en contactgegevens staan.

Uitvoering of Vervolgstappen
Op korte termijn zullen de eerste geselecteerden een brief ontvangen, waarna zij een afspraak kunnen inplannen. De brieven worden verspreid over een periode van zo'n 5 maanden. Tegelijkertijd zal de koelkastenregeling gaan lopen. De verwachting is dat het totale project ruimschoots voor de deadline vanuit het Rijk van 31 december 2023 afgerond zal zijn.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Tijdelijke beleidsregels eenmalige verstrekking duurzame koelkasten gemeente Druten

Wetstechnische informatie

Overheidsorganisatie	gemeente Druten
Officiële naam regeling	Tijdelijke beleidsregels eenmalige verstrekking duurzame koelkasten gemeente Druten
Citeertitel	Tijdelijke beleidsregels eenmalige verstrekking duurzame koelkasten gemeente Druten
Besloten door	College van B&W
Deze versie is geldig tot (als de vervaldatum is vastgesteld)	Geldig tot 1 januari 2024
Onderwerp	Energiearmoede/duurzaamheid

Grondslagen

De artikelen 1:3, vierde lid, 3:42, titel 4.3 en titel 4.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb);

Artikel 147 en artikel 149 van de Gemeentewet

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)

Datum inwerking-treding	**Terug-werkende kracht**	**Betreft**	**Ontstaansbron: datum ondertekening; bron bekendmaking**	**Inwerkingtreding: datum ondertekening; bron bekendmaking**
1 januari 2023	**nvt**			

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Druten,

Gelezen de beslisnota Energiearmoede;

Met inachtneming van de specifieke uitkering (SPUK) energiearmoede;

gelet op de artikelen 1:3, vierde lid, 3:42, titel 4.3 en titel 4.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb);

gelet op de artikelen 147 en 149 van de Gemeentewet;

besluit vast te stellen de:

Tijdelijke beleidsregels eenmalige verstrekking duurzame koelkasten gemeente Druten

Geconsolideerde tekst van de regeling

Hoofdstuk 1 – Algemene bepalingen

Artikel 1 – Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze beleidsregels gebruikt worden en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
2. Onder inkomen wordt verstaan het inkomen uit arbeid, sociale zekerheidsuitkering, pensioen, alimentatie en heffingskortingen.
3. De inkomensgrens zoals bedoeld in deze beleidsregels sluit aan bij 120% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm zoals genoemd in de Participatiewet (PW).
4. De vermogensgrens zoals bedoeld in deze beleidsregels sluit aan bij het vermogensbegrip en de vermogensgrenzen zoals genoemd in de Participatiewet (PW).
5. Energie-klusteam; team van medewerkers van waaruit medewerkers van het bedrijf Sobolt, diensten zullen leveren.
6. Als de inhoud van een begrip bij de toepassing van deze Beleidsregels niet eenduidig blijkt te zijn, bepaalt het college de nadere invulling of uitleg van dit begrip.

Artikel 2 – Aanvragen

1. Indien de medewerker van het Energie-klusteam van oordeel is dat de in de woning aanwezige koelkast aan vervanging door een energiezuinige koelkast toe is, wordt de inwoner in staat gesteld om een aanvraag daarvoor bij de gemeente in te dienen;
2. Bij de aanvraag moet de belanghebbende een pro forma nota van de geselecteerde energiezuinige koelkast van de leverancier van de koelkast bijvoegen.

Hoofdstuk 2 – Voorwaarden

Artikel 3 – Verstrekking

1. In aanmerking voor een energiezuinige koelkast zoals bedoeld in deze beleidsregels komen huishoudens:
   a. die op het moment van de aanvraag een zelfstandige huishouding voeren;
   b. die op de datum van aanvraag een inkomen hebben van ten hoogste 120% van de toepasselijke bijstandsnorm;
   c. met een vermogen dat niet meer bedraagt dan 100% van de voor hen van toepassing zijnde vrij te laten bescheiden vermogen(artikel 34 lid 3 PW), waarbij de overwaarde in de eigen woning (artikel 34 lid 2, onder d PW) buiten beschouwing wordt gelaten.

2. Niet in aanmerking voor een energiezuinige koelkast komen belanghebbenden:
   a. die in beginsel tot de doelgroep studenten behoren, te weten personen van 18 jaar of ouder die inkomen ontvangen in het kader van de Wet

Studiefinanciering (WSF) of Wet Tegemoetkoming Onderwijsbijdrage en Schoolkosten (WTOS);

b. die zich binnen een periode van 36 maanden voorafgaand aan de aanvraag voor een energiezuinige koelkast schuldig hebben gemaakt aan misbruik of fraude, waardoor te veel uitkering is ontvangen;

c. die in het bezit zijn van een inbouwkoelkast.

3. De energiezuinige koelkasten worden "in natura" verstrekt. Hieronder wordt verstaan dat indien de aanvraag is toegekend, de aanschafkosten van de door de belanghebbende geselecteerde energiezuinige koelkast rechtstreeks aan de leverancier zal worden overgemaakt.

Hoofdstuk 3 – Slotbepalingen

Artikel 4 - Hardheidsclausule

1. Het college kan, met inachtneming van artikel 4:84 Awb, in zeer bijzondere gevallen gemotiveerd afwijken van de bepalingen in deze beleidsregels, indien onverkorte toepassing daarvan aanleiding geeft of zou leiden tot disproportionele onredelijkheid of onbillijkheid.
2. In gevallen waarin deze beleidsregels niet voorziet, beslist het college.

Artikel 5 - Citeertitel

Deze regels worden aangehaald als: “Tijdelijke beleidsregels eenmalige verstrekking duurzame koelkasten gemeente Druten”.

Artikel 6 - Inwerkingtreding

Deze beleidsregels treden in werking daags na bekendmaking met terugwerkende kracht tot 18 november 2022 en komen van rechtswege te vervallen op 1 januari 2024.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het college van burgemeester en wethouders van 29 november 2022.

Burgemeester en wethouders

B.P.P. Janssen,	C.A.A. van Rhee-Oud Ammerveld,
gemeentesecretaris	burgemeester

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	4293
Extern Zaak ID	Z/20/053408
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	8.b.11
Titel	Stand van zaken Integrale aanpak Deest
Organisatieonderdeel	domein Bestuur, Strategie en Projecten - team Strategische projecten en advies
Eigenaar	Zondag, Vanessa
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Druten	Thoonen, R. (Ronald)
Telefoonnummer steller	06 48363215

Bijlagen
Informatienota Stand van zaken Integrale aanpak Deest

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Druten	13 december 2022
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**
Te agenderen stukken gemeenteraad Druten	26 januari 2023

Voorgesteld besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisnamen aan.

Besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisnamen aan.

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: 53408

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Stand van zaken Integrale Aanpak Deest

Kernboodschap
In december 2020 heeft de raad de Integrale aanpak Deest 'Samen aan de slag in Deest' vastgesteld. Hierin werken we samen met inwoners en partners aan een aantrekkelijke duurzame woon- en leefomgeving in Deest. De beschreven aanpak geeft een visie op Deest weer, met korte en lange termijn acties. Deze informatienota informeert u over de stand van zaken in de uitvoering hiervan.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
10 november 2020	Integrale aanpak Deest (53408)
13 april 2021	Investeringsbudget Integrale aanpak Deest (2478)
27 januari 2022	Gebieds- en ontwikkelvisie Deest Zuid (3295)

Toelichting/ samenvatting
Er is de afgelopen twee jaar ontzettend veel gebeurd in Deest. Op verschillende manieren en in verschillende projecten is er samen met inwoners en partners in Deest gewerkt aan het verbeteren van de leef- en woonomgeving.

Denk bijvoorbeeld aan de verschillende groenacties, de pluktuintjes en het planten van bomen waardoor Deest wat groener en duurzamer is geworden. De gebiedsvisie die is opgesteld voor Deest Zuid en waarbij nu hard gewerkt wordt aan de realisatie daarvan. Het dorpshart, het Trefpuntplein, waar samen met inwoners is gewerkt aan een nieuwe uitstraling van het plein dat in maart 2023 gerealiseerd wordt. De wijk Wilgenland waar Woonwaarts de huizen heeft opgeknapt en waar een groep inwoners samen met de gemeente heeft meegedacht in het maken van een nieuw ontwerp voor de openbare ruimte zodat ook deze wat aantrekkelijker en duurzamer wordt. Het onderzoeken van duurzame alternatieven voor aardgas, het werken aan bewustwording en draagvlak voor de warmtetransitie en het plannen van acties om Deest aardgasvrij-ready te maken samen met het Transitieteam Duurzame Warmte Deest. En de Vriezeweg en de Rondweg zijn aangepakt. De Rondweg is in april 2022 afgerond. De Vriezeweg is in eerste instantie binnen de bebouwde kom op verkeersveiligheid aangepakt waarbij de weg plaatselijk is versmald, verkeersplateaus en groenvakken zijn aangelegd. Als de nieuwe woonwijk Deest Zuid is gerealiseerd, kunnen we ook de Vriezeweg buiten de bebouwde kom aanpakken, waardoor deze weg de groene, duurzame, aantrekkelijke uitstraling krijgt die inwoners graag wensen.

Dit alles hebben we in samenwerking opgepakt vanuit het kernteam met een afvaardiging vanuit de verschillende teams, inwoners en partners. Daarbij hebben we erna gestreefd om zoveel mogelijk integraal en opgavegericht te werken: we kijken wat er mogelijk is en we geven nieuwe ideeën en initiatieven vanuit de samenleving de ruimte. Dit heeft tot een positief resultaat geleid. Ook qua imago en bewoners-betrokkenheid wat ook een wens was vanuit de inwoners. Steeds meer mensen dragen hun steentje bij en Deest is op verschillende manieren op de kaart gezet. Denk

bijvoorbeeld aan de TV opname vanuit Omroep Gelderland voor 'Groenste straat' in Gelderland en RN7 ten aanzien van de Duurzaamheidsbus en Duurzaam Warmte Deest.

Gewenst resultaat

Met de INTEGRALE AANPAK willen we het wonen in Deest toekomstbestendig maken, met een passende, duurzame woonvoorraad en een aantrekkelijke woon- en leefomgeving voor inwoners. Ook in relatie tot de leefomgeving is de ambitie om dit zo duurzaam mogelijk vorm te geven. Dit betekent o.a. vergroenen waar het kan en een klimaatbestendige omgeving met aandacht en ruimte voor water realiseren.

Proces

In 2019 is er door Woonwaarts een uitgebreid visietraject met de inwoners van Deest doorlopen. Op basis van deze dorpsvisie hebben we samen met de medewerkers van de gemeente het integraal plan van aanpak opgesteld. Hieronder vindt u een korte samenvatting van de stand van zaken in de verschillende deelprojecten.

Ook bij de nadere uitwerking van de deelprojecten en vaak ook bij de uitvoering hiervan zijn inwoners en partners betrokken. Dit lichten we toe per deelproject.

Activiteiten	Tijds pad	Stand van zaken
A. WONEN		
1. Eén ontwikkelingsvisie voor De Gaarden Fase 2 met omliggende percelen voor gefaseerde ontwikkeling.	eind 2022	In 2021 is het participatieproces met inwoners, partners en grondeigenaren doorlopen om samen met hen een gebiedsvisie en ontwikkelvisie op te stellen. Hier zijn ruim 100 inwoners en partners bij betrokken geweest (ondanks de coronaperiode) . Begin 2022 is de gebieds- en ontwikkelvisie voor Deest Zuid door de raad vastgesteld. Daarna zijn we met de uitvoering van deze ontwikkelvisie aan de slag gegaan met als eerste stap de grondverwerving. Er is begin 2022 een Voorkeursrecht gevestigd op de aan te kopen gronden. De onderhandelingen hierin lopen nog. Naar verwachting is begin 2023 de GREXX klaar en ontvangt de raad een voorstel voor financiering. We hebben ook een subsidiebijdrage van € 50.000 bij Provincie Gelderland aangevraagd voor de inhuur van externe expertise voor het versneld uitwerken van het ontwikkelproces. <u>Vervolg:</u> Benoemde activiteit is gereed. Het krijgt wel een vervolg in verband met realisatie van de visie. Naar verwachting is het Masterplan, met uitgangspunten voor het stedenbouwkundig kader, in het voorjaar 2023 gereed. Hier worden ook inwoners weer bij betrokken. Naar verwachting kunnen we in 2025 starten met de realisatie van de bouw.
2. Openbare ruimte in Wilgenland is aantrekkelijker, vergroend en klimaatadaptief.	eind 2022	In 2021 zijn wij gestart met de voorbereidingen om tot een Definitief Ontwerp van de openbare ruimte te komen. In het begin waren een aantal straten niet direct aangehaakt waardoor er een paar aanvullende sessies zijn georganiseerd. Uiteindelijk hebben 13 inwoners en partners meegedacht. We proberen samen met Woonwaarts een gevel tot gevel aanpak te realiseren. Hierbij is

		ook gekeken naar de mogelijkheden om voortuinruimte te benutten voor een optimalisatie in ruimtegebruik. Het Definitief Ontwerp is eind 2022 gereed en er is een variantenstudie uitgevoerd met een raming van de kosten per scenario. Deze wordt begin 2023 aan u voorgelegd. We onderzoeken nog of we subsidie vanuit DPRA, regioproces RAS, kunnen ontvangen. Woonwaarts startte in september 2021 met het opknappen van 113 huurwoningen in Wilgenland. In september 2022 is de renovatie afgerond en zijn alle huurwoningen aangepakt. Dit proces is feestelijk afgerond met de buurt. <u>Vervolg:</u> Benoemde activiteit is nog niet gereed. Het Definitief Ontwerp is naar verwachting in eind 2022 klaar. Er wordt begin 2023 een voorstel aan de raad voorgelegd voor financiering ervan. De raad krijgt verschillende kwaliteitsniveaus met bijbehorende kosten voorgelegd waaruit ze een keuze kunnen maken. Als de raad instemt met de financiering kunnen we starten met de bestekvoorbereiding aanvullende milieukundige onderzoeken en aanbestedingsprocedure. Naar verwachting kunnen we eind 2023/ begin 2024 starten met de realisatie ervan.
B. LEEFKLIMAAT		
3. Het dorpshart is verfraaid, vergroend en klimaatadaptief.	eind 2021	In 2021 is er een schetsontwerp gemaakt met de projectgroep 't Trefpuntplein. Niet alles van dit ontwerp kon binnen het beschikbaar budget gerealiseerd worden. Daarom zijn er extra avonden georganiseerd om samen tot een besluit te komen. Er is ook geprobeerd om subsidie te verkrijgen. O.a. via de Groene Icoonsubsidie van de provincie. Dit is niet gelukt. Uiteindelijk is het wel gelukt om € 104.975 subsidie van de Provincie Gelderland te krijgen voor hittestressmaatregelen. De hoogte van het uiteindelijke subsidiebedrag is afhankelijk van de gerealiseerde doelstelling in hittestressmaatregelen. Door een langere voorbereidingstijd die nodig was voor het participatieproces en de subsidieaanvraag heeft de uitvoering vertraging opgelopen. Wij streven erna om de verfraaiing van het Trefpuntplein in het voorjaar 2023 te realiseren. <u>Vervolg:</u> Benoemde activiteit is daarmee in het voorjaar 2023 gereed. Het resultaat is een toekomstbestendig plein met een nieuw aanzicht met ruimte voor ontmoeting, evenementen, groen, hittestressmaatrelen en parkeervoorzieningen.
4. Wilgenland is versterkt met de aanpak: Achter de voordeur.	najaar 2020/ 2021	Woonwaarts en Meervoormekaar voeren tijdens de renovatie van de woningen dit project uit d.m.v. het afleggen van huisbezoeken. De gemeente levert hierin een bijdrage door nauw samen te werken als er hulp nodig is. Bijvoorbeeld vanuit het sociaal team. Naast het inventariseren van de hulpvraag wordt ook gekeken of inwoners een actieve bijdrage in de buurt kunnen en willen leveren. De huisbezoeken lopen nog. Ongeveer de helft van de bewoners van Wilgenland is bezocht en deze bezoeken worden

		over het algemeen positief ontvangen. Begin 2023 worden de opbrengsten van de huisbezoeken in kaart gebracht. <u>Vervolg:</u> Benoemde activiteit loopt en is naar verwachting begin 2023 gereed.
C. DUURZAAMHEID		
5. De benoemde elementen in dit plan van aanpak zijn zo duurzaam mogelijk uitgevoerd en er ligt een concreet plan Duurzame Warmte Deest.	eind 2021	In alle stappen die we in Deest zetten, hebben we oog en aandacht voor Duurzaamheid. Met betrekking tot Duurzame Warmte Deest zijn we gestart met een onderzoek naar warmte uit de keramische industrie in Deest en een eerste verkenning naar de mogelijkheden van een warmtenet. Vervolgens is er een opdracht verstrekt aan Nevision/ Buurtwarmte om samen met inwoners te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om aardgasvrij te worden (ook om draagvlak hiervoor te creëren). Ondanks het feit dat dit traject in de coronatijd plaatsvond, is het gelukt om een startbijeenkomst te organiseren en een transitieteam op te richten. Het transitieteam kwam geregeld bij elkaar en vergeleek de aardgasvrije scenario's met elkaar. Verder is onder de inwoners van Deest een enquête gehouden, waaraan 124 inwoners deelnamen (respons van 14%). Woonwaarts is ook aangehaakt: dit resulteerde erin dat de woningen in Wilgenland aardgasvrij-ready worden opgeleverd. Omdat de leden van het transitieteam veel kansen zagen in een waterstofoplossing, is aan RHDHV de opdracht verleend voor een quickscan waterstof. Hieruit bleek dat dit op korte termijn geen realistisch scenario is. Eind 2021 werd een beslisnota 'Voortgangsrapportage Deest' aan het college aangeboden, waarin de focus ligt op aardgasvrij-ready. In het voorjaar 2022 is in het kader van de subsidieregeling Wijk van de Toekomst van de provincie Gelderland de opdracht verleend aan Spectrum om te werken aan het draagvlak en bewustwording van de warmtetransitie in Deest. In de zomer van 2022 organiseerde Spectrum in Deest vier ontmoetingsmomenten met hun buurtbus op 't Trefpuntplein. Energiecoaches gaven hier informatie en tips in duurzaamheidsmaatregelen. Ook kregen geïnteresseerden kleine energiebesparende materialen om de eerste stappen in verduurzaming te zetten. RN7 maakte er een mooi nieuwsitem van dat zij uitzonden op tv. We zien dat steeds meer Deestenaren bezig met duurzaamheid. Ze zijn aan het isoleren of hebben zonnepanelen liggen. Sommige inwoners kwamen bij de Energiebus om hun verbouwingsplannen nog eens te checken bij de adviseur van het Energieloket. In het najaar van 2022 zijn in gezamenlijkheid met het transitieteam nieuwe acties gepland, die als doel hebben om meer woningen in Deest aardgasvrij-ready te maken. Zo wordt er in februari 2023 een Energiemarkt in 't Trefpunt georganiseerd. <u>Vervolg:</u> Het college besloot uitvoering te geven aan het vervolgtraject, zoals aanbevolen in de Rapportage Fase 1 Duurzame Warmte

		Deest'. Tijdens het proces in Deest is gebleken dat het waarschijnlijk moeilijk is om nu al een keuze te maken voor een haalbaar aardgasvrij scenario. Er is hiervoor nog onvoldoende kennis en draagvlak binnen Deest. Wel is uit de enquête gebleken dat er voor een aantal eerste stappen draagvlak lijkt te zijn. Met die kennis en de voorselectie van de scenario's is er een Meertrapscenario opgesteld. Dit scenario bestaat uit de volgende stappen: 1. Energie Besparen - Isoleren 2. Energie Opwekken – Zonnepalen (PV&PVT) met hybride warmtepomp 3. Aardgasvrij - bijvoorbeeld met een collectief warmtenet met ondergrondse warmte/koude opslag, individuele all-electric oplossingen of een H2 netwerk met H2-ketels. Dit meertrapscenario geeft Deest de tijd om in een rustig tempo richting aardgasvrij te groeien. De eerste 2 stappen kunnen de komende 6 – 8 jaar individueel worden genomen. Het idee is om de daaropvolgende periode van 8-15 jaar tot een aardgasvrije oplossing te komen. Deze wijze levert tijdwinst op voor de keuze van het scenario in stap 3. Daarbij wordt rekening gehouden met de technische ontwikkelingen, energieprijsontwikkeling maar zeker ook met de snelheid waarmee de stappen 1 en 2 doorlopen worden. Als onderdeel van de onderzoeken voor de nieuwe wijk Deest Zuid wordt door stakeholders bekeken welke aardgasvrije opties mogelijk zijn.
6. Onze ambitie in vergroenen, minder verharding en het creëren van een klimaat adaptieve omgeving met ruimte voor water zijn in een voorstel aangescherpt.	zomer 2021	In 2021 is er samen met inwoners en partners een plan opgesteld om 8 locaties aan te pakken. Vanuit de begroting is hier extra geld voor beschikbaar gesteld. O.a. voor extra investering in verfraaiing van het dorpshart, meer biodiversiteit en bomen en een bijdrage aan het maatschappelijk initiatief waar o.a. gewerkt wordt aan pluktuintjes, voedselbos en mogelijk een beweegroute. Op 23 locaties is de beplanting al verfraaid in samenwerking met de uitvoering van het groenbeleidsplan. Zo zijn er op verschillende plekken bloeiende sierheesters en inheemse struiken geplant. Ook zijn er rozenstruiken langs de ingangen van Deest gezet en er is gestart met ecologisch bermbeheer. Gewenste verfraaiingen van twee locaties, zoals Schoolomgeving en parkeerplaats bij het Voetbalveld, zijn wat moeilijker te realiseren omdat dit samenhangt met ontwikkelplannen op de langere termijn. Zodra hier mogelijkheden zijn, gaan we ermee aan de slag. Ook hebben we geïnvesteerd in extra bomen in Deest. Dit was een grote wens van de inwoners die graag meer bomen zien. In december 2022 worden er 21 bomen gepland. De locaties zijn in overleg met stichting Goeie Gronde bepaald die dit weer hebben afgestemd met de eventuele omwonenden. Inwoners gaven ook aan dat zij graag de entree van Deest verfraaid zien. Dit doen we door het verder te vergroenen en door een groen kunstwerk bij de entree van Deest te plaatsen. We hebben aan inwoners gevraagd wat hun ideeën hierin zijn.

		Hiermee gaan we aan de slag zodat ook de entree een uitnodigende sfeer krijgt. Met daarbij een groen kunstwerk dat past bij het karakter van Deest. Een werkgroep van enthousiaste Deestenaren is de afgelopen periode aan de slag gegaan met plannen voor verschillende pluktuintjes en een voedselbos. De werkgroep wil Deest een meer aantrekkelijke, groene uitstraling geven, waarbij er ook aantrekkelijke sociale plekken ontstaan. Er zijn 3 initiatieven in aanbouw. Er komt een kruidenpluktuintje aan de Teijssenstraat, vlakbij het appartementencomplex. Bij de Grotestraat wordt er gewerkt aan een kruidenpluktuintje op een stukje grond van Woonwaarts. En er is een start gemaakt met het voedselbos bij 't Zeeltje. Stap voor stap wordt er zo gewerkt aan de realisatie van het groter plan. Om ook de inwoners zelf te stimuleren aan de slag te gaan met hun eigen omgeving hebben we 2 groenacties georganiseerd. Eén in het voorjaar en één in het najaar. In het voorjaar hebben ruim 145 Deestenaren hun voortuin of woonomgeving vergroend met een boom, geveltuintje, insectenhotel of boomspiegel. Concreet zijn er 116 insectenhotels geplaatst, 99 bomen geplant 29 geveltuintje aangelegd en 11 boomspiegels ingeplant. In het najaar hebben we ons gericht op het stimuleren en faciliteren van de biodiversiteit met 30 vogelnestkastjes, 10 vleermuiskasten, 10 regentonnen, 10 afkoppelstukken en 43 bloembollenpakketten. Ook zijn er 82 vouchers uitgedeeld waarmee mensen deze producten zelf met korting konden aanschaffen bij de lokale winkeliers. In totaal hebben 190 mensen interesse getoond. Om de plannen te kunnen realiseren, hebben we de Groene Icoonsubsidie bij de provincie aangevraagd. Deze is helaas niet toegekend. Dit betekent dat we nu telkens kijken wat er kan binnen de beperkte financiële mogelijkheden. Gelukkig is het maatschappelijk initiatief ook erg vindingrijk in het omgaan met beperkte financiële middelen. Ook zij proberen extra financiële middelen te krijgen voor de realisatie ervan. Ondanks dat we geen subsidie kregen, heeft de aanvraag wel tot iets anders geleid. TV programma 'De Groenste Straat van Gelderland' heeft op 7 mei een opname gemaakt in Deest waarbij ze samen met de Deestenaren een straat in Wilgenland hebben vergroend. <u>Vervolg:</u> Benoemde activiteit is vanuit de gemeente grotendeels gereed. Het maatschappelijk initiatief werkt verder aan de realisatie van de pluktuintjes en het voedselbos. Waar nodig helpen wij hen daarbij.
D. MOBILITEIT		
7. De rondweg Deest is gereed en de Vriezeweg binnen de bebouwde kom is duurzaam en veilig heringericht als	voorjaar 2022	De Rondweg is sinds april 2022 klaar en open voor al het verkeer. De vrachtwagens maken er al volop gebruik van. Het sluipverkeer van vrachtwagens door de Grotestraat in Deest is nog één van de aandachtspunten. Hierover zijn afspraken gemaakt met de bedrijven. Ook zijn er extra informatieborden geplaatst op de Van Heemstraweg. Na afronding van de Rondweg zijn we aan de slag

verblijfsgebied.		gegaan met de Vriezeweg binnen de bebouwde kom. Eind 2022 is de Vriezeweg binnen de bebouwde kom gereed. Samen met omwonenden is er ook gekeken naar een ontwerp voor het deel buiten de bebouwde kom naar de Van Heemstraweg.
8. De Vriezeweg buiten de bebouwde kom is duurzaam en veilig heringericht	2025	<u>Vervolg:</u> Benoemde activiteit is deels gereed. De aanpak van de Vriezeweg buiten de bebouwde kom kan pas worden aangepakt als er geen bouwverkeer meer rijdt. Als de nieuwe woonwijk Deest Zuid is gerealiseerd, pakken we de Vriezeweg volledig aan. Ook buiten de bebouwde kom. Hierdoor krijgt deze weg ook echt de groene, duurzame, aantrekkelijke uitstraling die inwoners graag wensen. Dit is opgenomen in de langetermijnplanning.
E. LEREN		
9. Met het uitwerken van de scenario's voor de scholen is rekening houden met de mogelijke uitbreiding van woningen in Deest.	2021-2022	In het Integraal Huisvestingsplan Onderwijsvoorzieningen (IHP) 2019-2029 is basisschool 't Klosterhufke opgenomen voor renovatie of nieuwbouw binnen 5 jaar. Inmiddels is op basis van de nieuwbouwplannen bepaald dat de school in Deest behouden kan blijven. Er heeft medio 2022 een businesscase plaatsgevonden om de varianten te onderzoeken. In december 2022 is het voorstel hierin aan de raad voorgelegd. Voor 't Klosterhufke betekent de geprognosticeerde groei dat we kunnen uitgaan van een school die zich tot ruim boven de opheffingsnorm gaat ontwikkelen. De businesscase is gericht op een school van 138 leerlingen tot 2037 (de eerstkomende 15 jaar = fase 1), en is zo opgesteld, dat alle varianten rekening houden met een extra aanwas naar 150 leerlingen (fase 2), door de mogelijke aanbouw van een extra lokaal rond 2042. Het ontwerp van de school houdt hier dus rekening mee. De businesscase gaat uit van een Kindcentrum voor kinderen van 0-12 jaar (KC). Voor Deest is dit zeer van belang, omdat nu niet alle vormen van kinderopvang aanwezig zijn. Er is wel een peutergroep en BSO, maar geen kinderdagopvang. Middels een KC wordt het gehele palet van kinderopvang in Deest aangeboden, met een inhoudelijke verbinding met de basisschool. <u>Vervolg:</u> Benoemde activiteit is deels gereed. In 2023 worden de plannen uitgewerkt naar een Plan van Aanpak en een Programma van Eisen op het door de raad gekozen scenario. In dit plan van aanpak wordt ook de verbinding gemaakt met relevante omgevingsfactoren, zoals verkeer & parkeren, groen, etc. Het Plan van Aanpak wordt samen met het benodigde investeringskrediet medio 2023 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Vervolg

Bij bovenstaande deelprojecten staat het specifieke vervolg vermeld. Na twee jaar volle inzet op Deest wordt de inzet op het Integrale Aanpak Deest verder afgebouwd. Zo ontstaat er weer ruimte voor nieuwe projecten en inzet in de andere kernen. De benoemde vervolgacties worden opgepakt door een kleiner kernteam en betrokken

medewerkers. Ook worden de nieuw benoemde acties in het Collegeprogramma van Druten 2022-2026 ' Samen Duurzaam Vooruit' meegenomen in de integrale aanpak zoals:

- Vandalisme Trefpuntplein
- Toegankelijkere Uiterwaarden
- Extra oversteek Uivermeertjes

De inzet op de rondweg en de Vriezeweg zijn al opgenomen in de Integrale Aanpak Deest.

Communicatie

We communiceren regelmatig over de Integrale Aanpak Deest onder de naam 'Samen aan de slag in Deest'. De afgelopen twee jaar hebben we in elke editie van Deest Nieuws een artikel laten opnemen waarin we de voortgang van ieder deelproject weergeven. Daarnaast maken we gebruiken van sociale media. Er is ook een eigen facebookpagina 'Samen aan de slag in Deest' en alle actuele informatie over de deelprojecten is te vinden op www.druten.nl/samenaandeslagindeest.

Een samenvatting van bovenstaande stand van zaken verspreiden we ook weer in Deest Nieuws en via social media. Ook het komend jaar blijven we communiceren via deze kanalen als er nieuws te melden is.

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	4305
Extern Zaak ID	Z/22/099693
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	8.b.12
Titel	Voortgang cijfers woningbouwplannen
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Gebiedsontwikkeling
Eigenaar	Verhulst, Lotte
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	P8 Wonen en bouwen
Portefeuillehouder(s) Druten	Brink, W. (Willy)
Telefoonnummer steller	088 432 75 79

Bijlagen
Informatienota Voortgang cijfers woningbouwplannen
Informatienota Voortgang cijfers woningbouwplannen (oude versie)

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Druten	13 december 2022
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**
Te agenderen stukken gemeenteraad Druten	26 januari 2023

Voorgesteld besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Openbaar Zaaknummer: 99693

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Voortgang cijfers woningbouwplannen Druten

Kernboodschap
De gemeente Druten is hard op weg om de woningbouwopgave tot 2030 in te vullen. Kijkend naar de planvoorraad, zijn er in de gemeente Druten voldoende plannen om de behoefte in te vullen. In de gemeente Druten is tot 2030 behoefte aan 970 woningen. Om planuitval en –uitstel te voorkomen, is regionaal afgesproken dat gemeenten inzetten op 130% plancapaciteit. Tot 2030 zijn er in de gemeente Druten plannen voor 1.274 woningen (harde, zachte en potentiele plannen). Van deze plannen hebben 945 woningen een harde en zachte status. Daarnaast zijn in de periode 2019-2021 297 woningen in de gemeente Druten gerealiseerd.

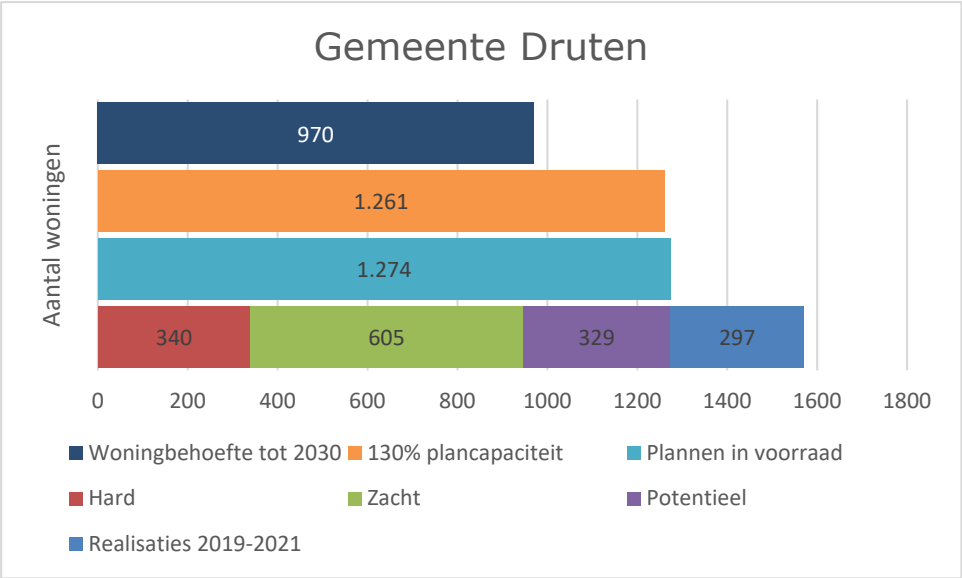
Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
-	**-**

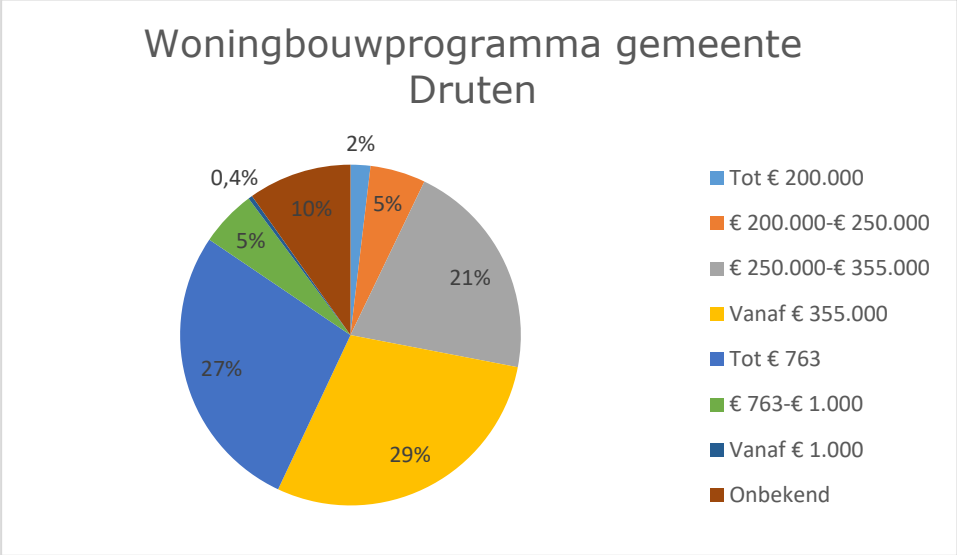
Toelichting
Vanuit de Gemeenteraad zijn vragen gekomen over de voortgang van de woningbouwopgave in de gemeente Druten. We willen een vervolg geven aan de wens van de raad door ieder kwartaal een update te geven over de stand van zaken van de woningbouwplannen in de gemeente Druten. Team Wonen en team Ruimtelijke Ordening maken een actueel overzicht met alle woningbouwplannen in de gemeente. Dit overzicht laat de voortgang zien van de woningbouwopgave van zowel de gemeente Druten, als per kern. Dit wordt aan uw raad gepresenteerd in de vorm van deze informatienota.

Gevolgen
Behoefte gemeente Druten:
De regionale Woondeal Arnhem-Nijmegen gaat voor de gemeente Druten uit van een woningbouwbehoefte van 970 woningen in de periode 2019-2030. Om de bouwproductie minder gevoelig te maken voor planuitval en planuitstel, is een buffer noodzakelijk. De regio werkt daarom volgens het principe van adaptief programmeren. Daarom zorgt de regio voor een totale planvoorraad tot 2030 van 130% van de woningbehoefte, bestaande uit zowel voldoende “harde” plannen waarvoor het bestemmings-/omgevingsplan reeds is vastgesteld, als voldoende zachte plannen waarvoor de planvorming nog plaatsvindt. De 130% van planbehoefte komt voor gemeente Druten neer op 1.261 woningen tot 2030. Plannen die worden ontwikkeld na 2030, zijn in onderstaande overzichten niet opgenomen.

Daarnaast wordt in 2023 een nieuwe regionale Woondeal verwacht. Op dit moment wordt de huidige regionale Woondeal Arnhem-Nijmegen geactualiseerd. Hier komen nieuwe cijfers uit voort. De cijfers uit de huidige regionale Woondeal en de verwachte Woondeal gelden voor een andere tijdsperiode en zijn daardoor niet vergelijkbaar.

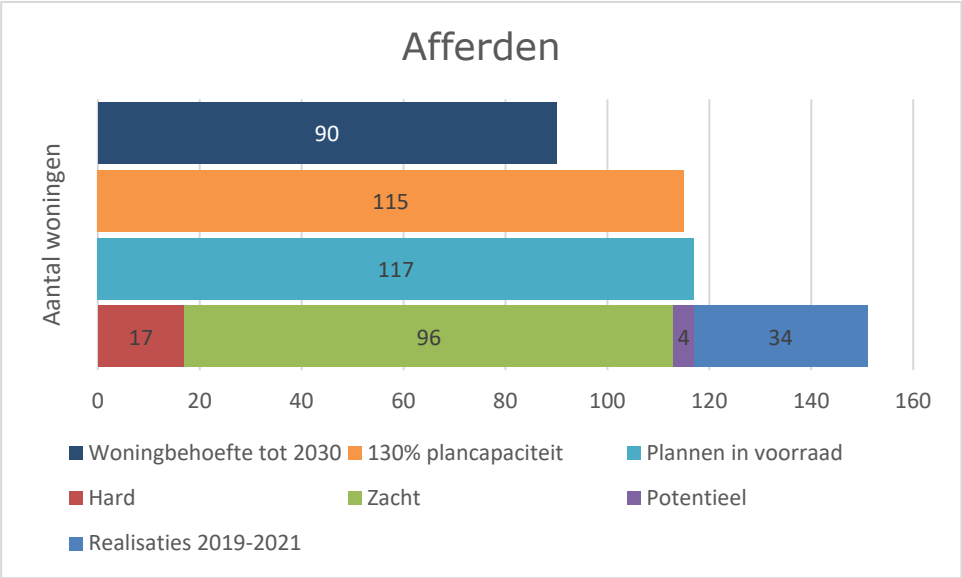

In de gemeente Druten dienen 970 woningen gerealiseerd te worden tot 2030. Op dit moment bestaat de planvoorraad uit 945 woningen in harde en zachte plannen en 329 woningen in potentiele plannen. Samen zorgt dit voor een planvoorraad van 1.274 woningen. Daarnaast zijn er 297 woningen in de periode 2019-2021 gerealiseerd. Het aantal gerealiseerde woningen in 2022 is nog onbekend, dit wordt jaarlijks geüpdatet. De getallen worden verwacht in het eerste kwartaal van 2023. Het aantal gerealiseerde woningen in de periode 2019-2021 en de planvoorraad bij elkaar opgeteld is voldoende om invulling te geven aan de woningbehoefte van de gemeente Druten tot 2030.

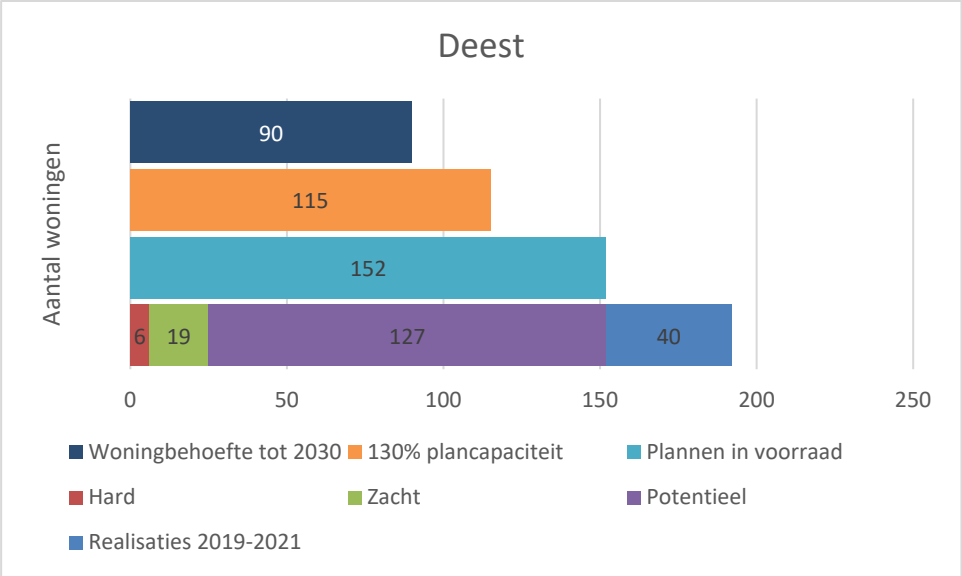
Van de 1.274 woningen in de planvoorraad is ongeveer 27% tot de sociale huurgrens (tot € 763) en ca. 5% middenhuur (€ 763-€1.000). Ongeveer 28% van de plannen is betaalbare koop (tot € 355.000). Van de totale planvoorraad wordt 61% van de plannen dus in het betaalbare segment gerealiseerd.

Behoefte per kern:

In de kern Afferden dienen 90 woningen gerealiseerd te worden tot 2030. Op dit moment zitten er 113 woningen in harde en zachte plannen en 4 woningen in potentiele plannen. Samen zorgt dit voor een planvoorraad van 117 woningen.

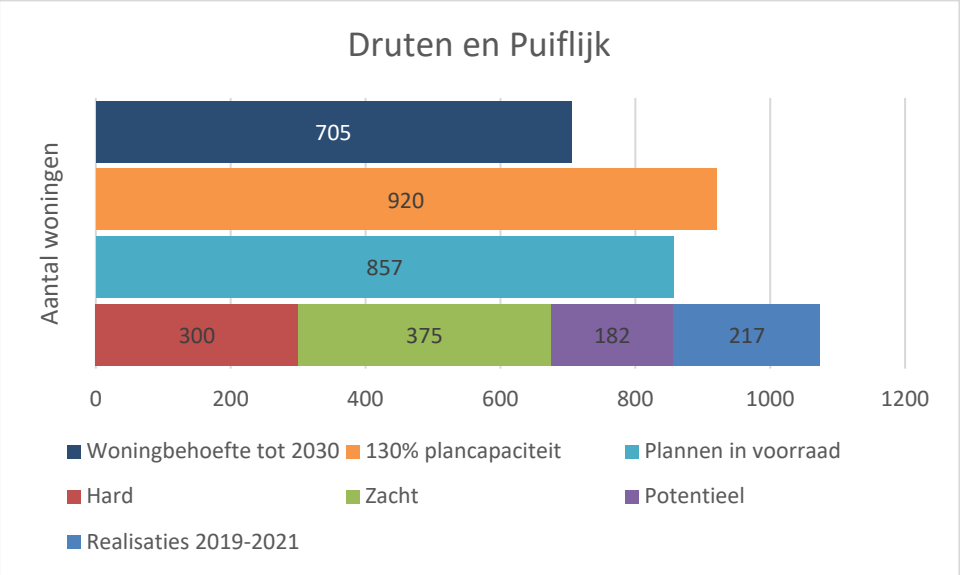
In de kern Afferden zijn in de periode 2019-2021 34 woningen gerealiseerd. Het aantal gerealiseerde woningen in 2022 wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2023. Het aantal gerealiseerde woningen in 2019-2021 en de planvoorraad bij elkaar opgeteld is voldoende om invulling te geven aan de woningbehoefte van Afferden tot 2030.

In de kern Deest dienen 90 woningen gerealiseerd te worden tot 2030. Op dit moment zitten er 25 woningen in harde en zachte plannen en 127 woningen in potentiele plannen. Samen zorgt dit voor een planvoorraad van 152 woningen.

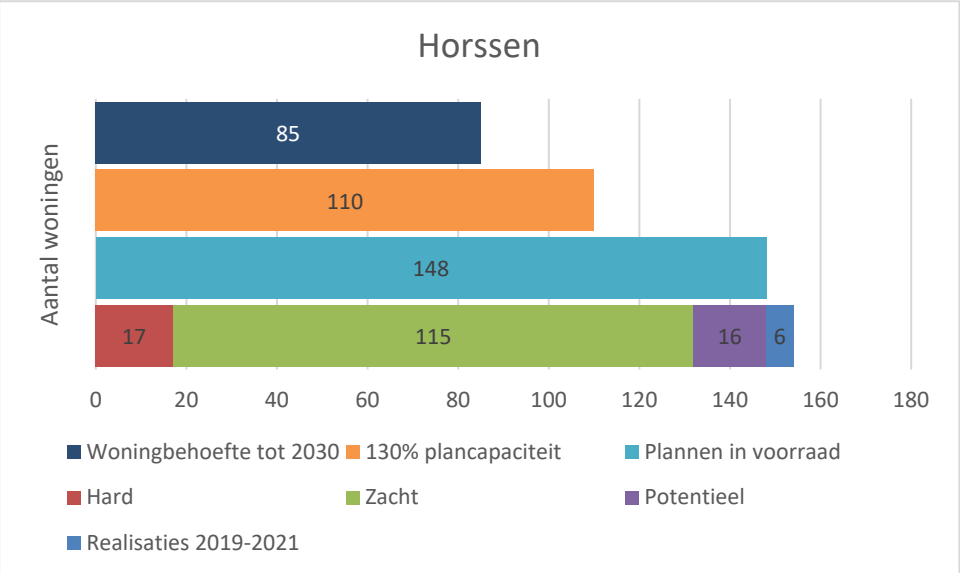
In de kern Deest zijn in de periode 2019-2021 40 woningen gerealiseerd. Het aantal gerealiseerde woningen in 2022 wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2023. Het

aantal gerealiseerde woningen in 2019-2021 en de planvoorraad bij elkaar opgeteld is ruim voldoende om invulling te geven aan de woningbehoefte van Deest tot 2030.

In Druten en Puiflijk dienen 705 woningen gerealiseerd te worden tot 2030. Op dit moment zitten er 675 woningen in harde en zachte plannen en 182 woningen in potentiele plannen. Samen zorgt dit voor een planvoorraad van 857 woningen.

In de kernen Druten en Puiflijk zijn in de periode 2019-2021 bij elkaar opgeteld 217 woningen gerealiseerd. Het aantal gerealiseerde woningen in 2022 wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2023. Het aantal gerealiseerde woningen in 2019-2021 en de planvoorraad bij elkaar opgeteld is ruim voldoende om invulling te geven aan de woningbehoefte van Druten en Puiflijk tot 2030.

In Horssen dienen 85 woningen gerealiseerd te worden tot 2030. Op dit moment zitten er 132 woningen in harde en zachte plannen en 16 woningen in potentiele plannen. Samen zorgt dit voor een planvoorraad van 148 woningen.

In de kern Horssen zijn in de periode 2019-2021 6 woningen gerealiseerd. Het aantal gerealiseerde woningen in 2022 wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2023. Het aantal gerealiseerde woningen in 2019-2021 en de planvoorraad bij elkaar opgeteld is ruim voldoende om invulling te geven aan de woningbehoefte van Horssen tot 2030.

Communicatie
Niet van toepassing.

Uitvoering of Vervolgstappen
De Gemeenteraad ontvangt eenmaal per kwartaal een informatienota met de actuele woningbouwcijfers in de gemeente Druten en in de kernen.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Openbaar Zaaknummer: 99693

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Voortgang cijfers woningbouwplannen Druten

Kernboodschap
De gemeente Druten is hard op weg om de woningbouwopgave tot 2030 in te vullen. Kijkend naar de planvoorraad, zijn er in de gemeente Druten voldoende plannen om de behoefte in te vullen. In de gemeente Druten is tot 2030 behoefte aan 970 woningen. Om planuitval en –uitstel te voorkomen, is regionaal afgesproken dat gemeenten inzetten op 130% plancapaciteit. Tot 2030 zijn er in de gemeente Druten plannen voor 1.274 woningen (harde, zachte en potentiele plannen). Van deze plannen hebben 945 woningen een harde en zachte status. Daarnaast zijn in de periode 2019-2021 297 woningen in de gemeente Druten gerealiseerd.

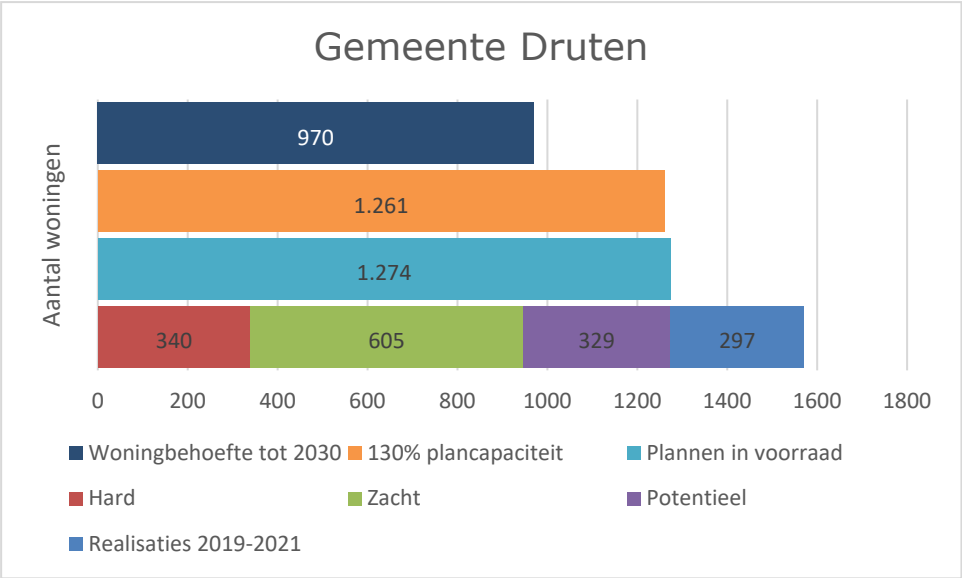
Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
-	**-**

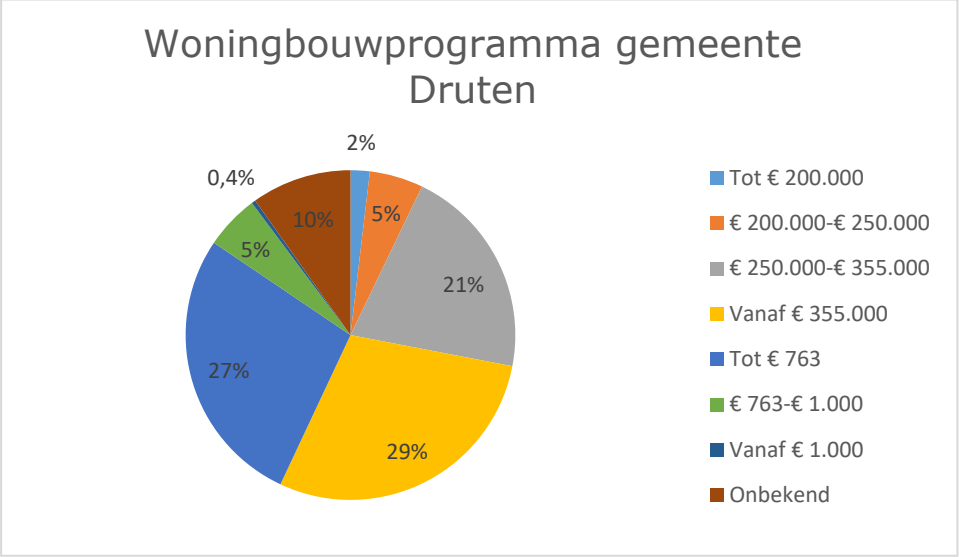
Toelichting
Vanuit de Gemeenteraad zijn vragen gekomen over de voortgang van de woningbouwopgave in de gemeente Druten. We willen een vervolg geven aan de wens van de raad door ieder kwartaal een update te geven over de stand van zaken van de woningbouwplannen in de gemeente Druten. Team Wonen en team Ruimtelijke Ordening maken een actueel overzicht met alle woningbouwplannen in de gemeente. Dit overzicht laat de voortgang zien van de woningbouwopgave van zowel de gemeente Druten, als per kern. Dit wordt aan uw raad gepresenteerd in de vorm van deze informatienota.

Gevolgen
Behoefte gemeente Druten:
De regionale Woondeal Arnhem-Nijmegen gaat voor de gemeente Druten uit van een woningbouwbehoefte van 970 woningen in de periode 2019-2030. Om de bouwproductie minder gevoelig te maken voor planuitval en planuitstel, is een buffer noodzakelijk. De regio werkt daarom volgens het principe van adaptief programmeren. Daarom zorgt de regio voor een totale planvoorraad tot 2030 van 130% van de woningbehoefte, bestaande uit zowel voldoende “harde” plannen waarvoor het bestemmings-/omgevingsplan reeds is vastgesteld, als voldoende zachte plannen waarvoor de planvorming nog plaatsvindt. De 130% van planbehoefte komt voor gemeente Druten neer op 1.261 woningen tot 2030. Plannen die worden ontwikkeld na 2030, zijn in onderstaande overzichten niet opgenomen.

Daarnaast wordt in 2023 een nieuwe regionale Woondeal verwacht. Op dit moment wordt de huidige regionale Woondeal Arnhem-Nijmegen geactualiseerd. Hier komen nieuwe cijfers uit voort. De cijfers uit de huidige regionale Woondeal en de verwachte Woondeal gelden voor een andere tijdsperiode en zijn daardoor niet vergelijkbaar.

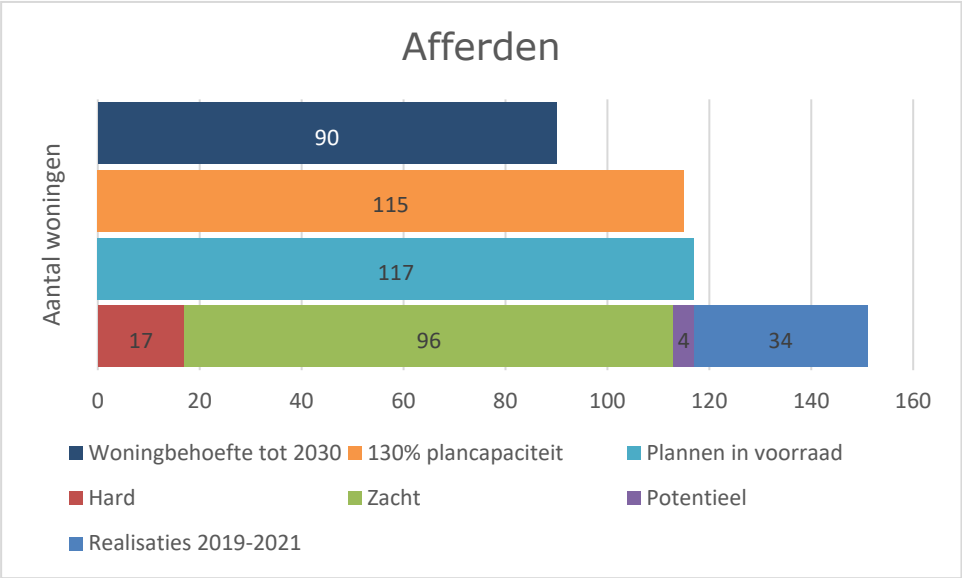

In de gemeente Druten dienen 970 woningen gerealiseerd te worden tot 2030. Op dit moment bestaat de planvoorraad uit 945 woningen in harde en zachte plannen en 329 woningen in potentiele plannen. Samen zorgt dit voor een planvoorraad van 1.274 woningen. Daarnaast zijn er 297 woningen in de periode 2019-2021 gerealiseerd. Het aantal gerealiseerde woningen in 2022 is nog onbekend, dit wordt jaarlijks geüpdatet. De getallen worden verwacht in het eerste kwartaal van 2023. Het aantal gerealiseerde woningen in de periode 2019-2021 en de planvoorraad bij elkaar opgeteld is voldoende om invulling te geven aan de woningbehoefte van de gemeente Druten tot 2030.

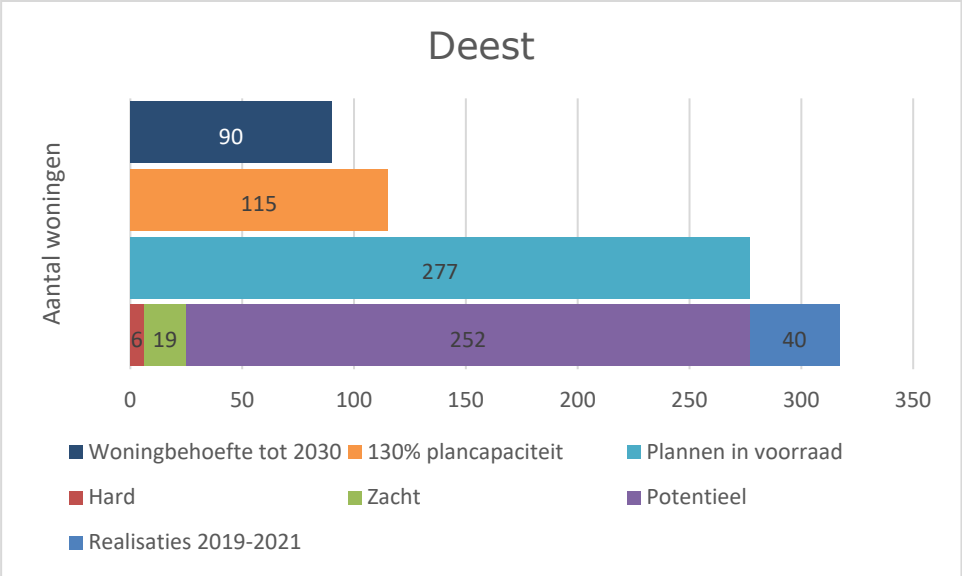
Van de 1.274 woningen in de planvoorraad is ongeveer 27% tot de sociale huurgrens (tot € 763) en ca. 5% middenhuur (€ 763-€1.000). Ongeveer 28% van de plannen is betaalbare koop (tot € 355.000). Van de totale planvoorraad wordt 61% van de plannen dus in het betaalbare segment gerealiseerd.

Behoefte per kern:

In de kern Afferden dienen 90 woningen gerealiseerd te worden tot 2030. Op dit moment zitten er 113 woningen in harde en zachte plannen en 4 woningen in potentiele plannen. Samen zorgt dit voor een planvoorraad van 117 woningen.

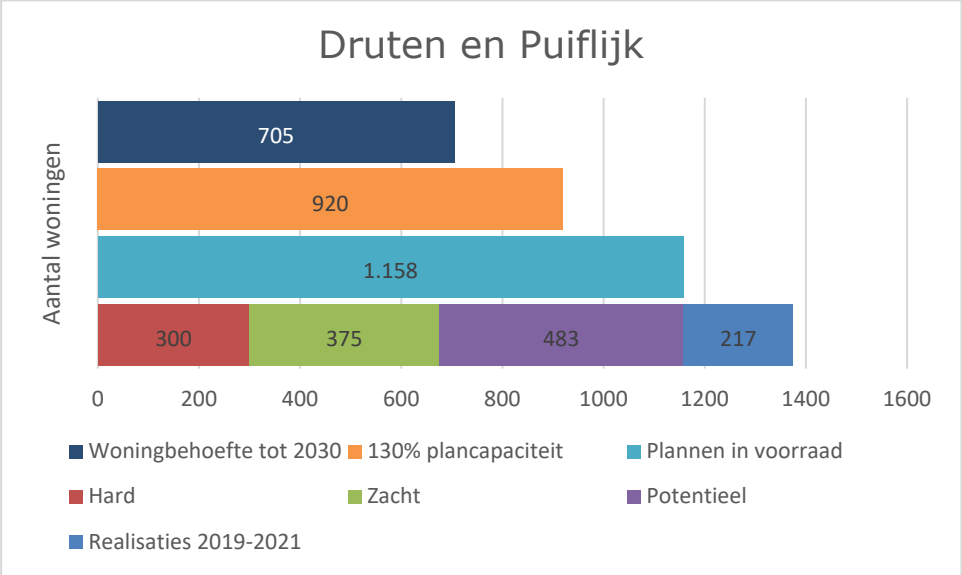
In de kern Afferden zijn in de periode 2019-2021 34 woningen gerealiseerd. Het aantal gerealiseerde woningen in 2022 wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2023. Het aantal gerealiseerde woningen in 2019-2021 en de planvoorraad bij elkaar opgeteld is voldoende om invulling te geven aan de woningbehoefte van Afferden tot 2030.

In de kern Deest dienen 90 woningen gerealiseerd te worden tot 2030. Op dit moment zitten er 25 woningen in harde en zachte plannen en 127 woningen in potentiele plannen. Samen zorgt dit voor een planvoorraad van 152 woningen.

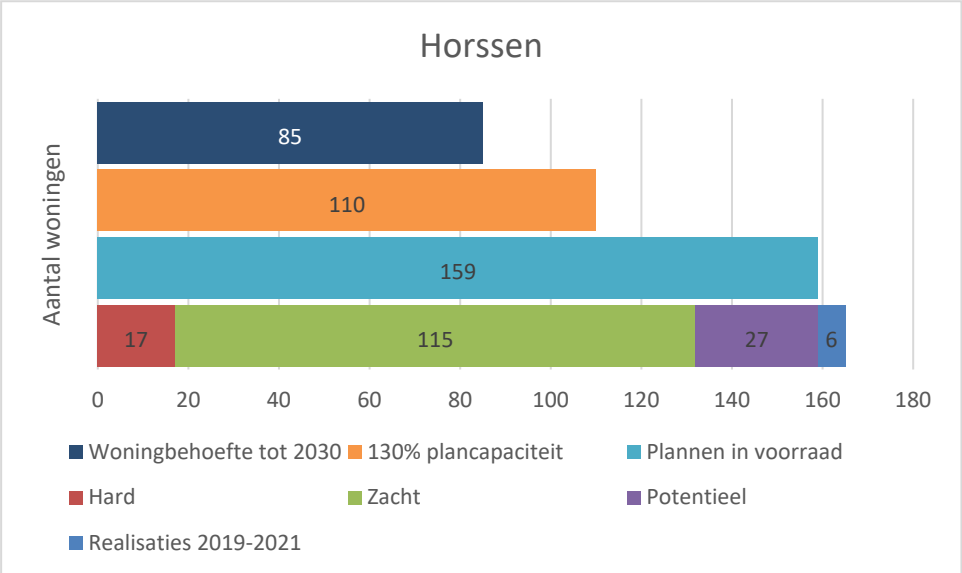
In de kern Deest zijn in de periode 2019-2021 40 woningen gerealiseerd. Het aantal gerealiseerde woningen in 2022 wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2023. Het

aantal gerealiseerde woningen in 2019-2021 en de planvoorraad bij elkaar opgeteld is ruim voldoende om invulling te geven aan de woningbehoefte van Deest tot 2030.

In Druten en Puiflijk dienen 705 woningen gerealiseerd te worden tot 2030. Op dit moment zitten er 675 woningen in harde en zachte plannen en 182 woningen in potentiele plannen. Samen zorgt dit voor een planvoorraad van 857 woningen.

In de kernen Druten en Puiflijk zijn in de periode 2019-2021 bij elkaar opgeteld 217 woningen gerealiseerd. Het aantal gerealiseerde woningen in 2022 wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2023. Het aantal gerealiseerde woningen in 2019-2021 en de planvoorraad bij elkaar opgeteld is ruim voldoende om invulling te geven aan de woningbehoefte van Druten en Puiflijk tot 2030.

In Horssen dienen 85 woningen gerealiseerd te worden tot 2030. Op dit moment zitten er 132 woningen in harde en zachte plannen en 16 woningen in potentiele plannen. Samen zorgt dit voor een planvoorraad van 148 woningen.

In de kern Horssen zijn in de periode 2019-2021 6 woningen gerealiseerd. Het aantal gerealiseerde woningen in 2022 wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2023. Het aantal gerealiseerde woningen in 2019-2021 en de planvoorraad bij elkaar opgeteld is ruim voldoende om invulling te geven aan de woningbehoefte van Horssen tot 2030.

Communicatie
Niet van toepassing.

Uitvoering of Vervolgstappen
De Gemeenteraad ontvangt eenmaal per kwartaal een informatienota met de actuele woningbouwcijfers in de gemeente Druten en in de kernen.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	4315
Extern Zaak ID	Z/22/099857
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	8.b.13
Titel	Raadsbrief status vluchtelingencrisis december 2022
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team WMO, jeugd en gezondheid
Eigenaar	Wijk, van, Ronald
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	P8 Wonen en bouwen
Portefeuillehouder(s) Druten	Rhee - Oud Ammerveld van, C.A.A. (Corry)
Telefoonnummer steller	0638221521

Bijlagen
Raadsbrief Druten Stand van zaken vluchtelingen.pdf
Bijlage 1: Transitieplan Crisisnoodopvang asielzoekers Gelderland 30-11-2022.pdf

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Druten	20 december 2022
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**
Te agenderen stukken gemeenteraad Druten	26 januari 2023

Toelichting

De raadsbrief is op 8 december verstuurd aan de raadsleden.

Voorgesteld besluit

De raad neemt de raadsbrief ter kennisname aan.

Besluit

De raad neemt de raadsbrief ter kennisname aan.

Gemeente Druten

Raadsleden Druten

contactpersoon
Kernteam Oekraïne
t 088 432 7000

ons kenmerk
Z/22/099857

datum 8 december 2022
onderwerp status vluchtelingencrisis december 2022
verzonden 8 december 2022

Geachte leden van de raad,

Hierbij bied ik u het regionale concept transitieplan van crisisnoodopvang (CNO) van asielzoekers aan voor de regio Gelderland-Zuid. Ik geef daarbij aan wat de herkomst is van dit plan en ga in op de consequenties voor de lokale aanpak in gemeente Druten.

Doorstroming migratieketen

De VNG en het Veiligheidsberaad hebben eind augustus afspraken gemaakt met de Rijksoverheid om uit de asielcrisis te komen en daar ook uit te blijven[1]. Deze bestuurlijke afspraken gaan over het hele traject van asielopvang tot huisvesting en integratie. In de bestuurlijke afspraken doorstroom migratie is het opstellen van een transitieplan benoemd als voorwaarde voor het open houden van crisisnoodopvang (CNO) ná 1 oktober 2022. Het doel van het transitieplan is om de crisisnoodopvang weer onder regie van het COA te brengen.

Landelijk Transitieplan crisisnoodopvang asielzoekers COA
Volgens het landelijke transitieplan crisisnoodopvang asielzoekers moeten er **1 januari 2023** regionale transitieplannen gereed zijn voor de transitie van de crisisnoodopvanglocaties van de veiligheidsregio's en gemeenten naar het COA. Hiermee wordt de regie op asielopvang weer volledig bij het COA belegd. De uiterlijke overdrachtsdatum is in principe **1 april 2023.** De crisisnoodopvang van de veiligheidsregio's moet dan beëindigd zijn of door het COA omgezet zijn naar (tijdelijke) noodopvang of reguliere opvang. Desgewenst kan de veiligheidsregio op verzoek van het COA nog tot **1 juli 2023** ondersteuning bieden in het beheer van de locaties. Na 1 juli heeft de veiligheidsregio geen rol meer in de opvang van asielzoekers en ligt de regie op asielopvang weer volledig bij het COA.
Op basis van dit landelijke transitieplan heeft het Bestuurlijk Overleg van Gelderland-Zuid de regionale programmaorganisatie opvang vluchtelingen en de kring van

[1] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/08/26/tk-bijlage-notitie-bestuurlijke-afspraken-doorstroom-migratie

gemeentesecretarissen gevraagd een regionaal transitieplan vorm te geven. Bijgaand treft u dit concept transitieplan voor de regio Gelderland-Zuid aan.

Regionaal transitieplan crisisnoodopvang asielzoekers COA

Volgens het landelijke transitieplan crisisnoodopvang asielzoekers moeten er voor 1 januari 2023 regionale plannen komen voor de transitie van de crisisnoodopvanglocaties van de veiligheidsregio's en gemeenten naar het COA. Hoewel het COA en de provinciale regietafel (PRT) aan zet zijn voor de deze plannen, hebben de Veiligheidsregio en gemeenten zelf het initiatief genomen. Ambtelijk zijn de provinciale regietafel en het COA wel meegenomen.

Hoewel wij in onze regio alle vluchtelingenopgaven altijd in samenhang hebben beschouwd, richt dit plan zich vooral op de crisisnoodopvang van asielzoekers. Dit is immers hetgeen wat op zeer korte termijn aangeleverd moet worden bij de Commissaris van de Koning. Dat betekent niet dat er geen oog is geweest voor de uitruilmogelijkheden en -wensen. Ze worden in het plan wel genoemd, maar waar nodig worden deze nog separaat nader uitgewerkt. Zo zijn gemeenten in de regio bereid om te bezien om extra statushouders op te vangen. Samen met Nijmegen en Zaltbommel zullen zij op korte termijn verkennen of hiermee aan de behoefte van deze beide gemeenten kan worden voldaan.

Ook de langere termijn asielopvang (asielzoekerscentra, opvang alleenreizende minderjarige vreemdelingen, etc.) en de vervanging van crisisnoodopvang door noodopvang (hogere kwaliteitseisen) maken geen onderdeel uit van het transitieplan. Hiermee zijn deze opgaven niet van tafel, maar de regie ligt bij het COA en de PRT's. Door de bereidheid in onze regio om het huidige aantal van 597 opvangplekken in stand te houden (en waar nodig te vervangen) tot 1 juli, hebben het COA en de PRT meer tijd om samen met de gemeenten te komen tot vervolgplannen.

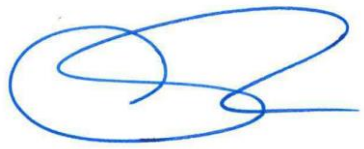
Aanpak in Druten
De focus van gemeente Druten heeft afgelopen jaar gelegen op de opvang van Oekraïense ontheemden en de versnelde huisvesting van statushouders. Vanaf mei ligt in de Waalhaven van Druten een cruiseschip met ruimte voor maximaal 140 Oekraïense vluchtelingen. Er zijn 136 vluchtelingen ondergebracht. Twee kamers houden wij vrij voor calamiteiten, zoals een coronabesmetting.

Om de druk op de opvang bij het COA te verlagen en daarmee ook de noodzaak voor crisisnoodopvang te verminderen, was een versnelling van de uitplaatsingen van statushouders in 2022 noodzakelijk. Het Rijk, de gemeenten en de veiligheidsregio's hebben zich daarom uitgesproken over de noodzaak van het versnellen van de uitstroom van 7.500 vergunninghouders vanaf 1 juli 2022 en hebben daarvoor een plan opgesteld. Hierbij is het uitgangspunt dat de taakstelling statushouders een resultaatverplichting is voor gemeenten (26 plaatsingen heel 2022); en dat de versnelling een inspanningsverplichting is (+7 plaatsingen in 2022). De taakstelling voor 2022 met betrekking tot de huisvesting van statushouders is door Druten begin oktober al

gerealiseerd. Met de versnelling van enkele maanden starten wij in januari 2023 met een plus op de taakstelling van +3 plaatsingen.

Vervolg
De opvang van Oekraïners en asielzoekers COA vraagt nog altijd veel van gemeenten. Met dit transitieplan gebaseerd op de gezamenlijke regionale inspanning wordt een stap gezet om uit de crisis te komen en te blijven. Ik doe daarom een beroep op u, mede vanuit onderlinge solidariteit tussen gemeenten, mee te werken aan de verschillende lokale en regionale oplossingsrichtingen.

Hoogachtend,

Corry van Rhee-Oud Ammerveld
burgemeester

Transitieplan Crisisnoodopvang asielzoekers Gelderland-Zuid

Overdracht aan het COA

Versie 30-11-2022

Aanleiding

Naast de opgave om opvang te organiseren voor Oekraïense vluchtelingen, hebben de veiligheidsregio's ook de vraag gekregen om crisisnoodopvang voor asielzoekers te organiseren. Deze doelgroep is feitelijk de verantwoordelijkheid van het COA, maar afgelopen zomer is de asielopvang uitgeroepen tot nationale crisis, omdat het COA niet meer aan de vraag om opvangplekken kon voldoen en mensen buiten moest laten overnachten.

In Veiligheidsregio Gelderland-Zuid worden momenteel 597 asielzoekers opgevangen, verdeeld over 5 locaties. Samen hebben de veiligheidsregio's 8742 opvangplekken gerealiseerd (peildatum 11 november 2022). De minister heeft nieuwe (budgettaire) afspraken gemaakt met het COA en vraagt de regio's om de crisisnoodopvang over te dragen aan het COA, zodat de regie weer daar ligt waar deze hoort.

De opdracht

In het landelijke transitieplan is bepaald dat het COA, provinciale regietafel, veiligheidsregio en gemeenten samen een transitieplan moeten maken voor de overdracht van de crisisnoodopvang van de veiligheidsregio naar het COA. De overdrachtsdatum is in principe uiterlijk 1 april. Desgewenst kan de veiligheidsregio op verzoek van het COA tot 1 juli nog ondersteuning bieden in het beheer van de locaties. Na 1 juli heeft de veiligheidsregio geen rol meer in de opvang van asielzoekers.

Veiligheidsregio's dragen over wat er is. De realisatie van Noodopvanglocaties ter vervanging van de crisisnoodopvang valt onder regie van het COA.

In het plan worden ook de benodigde opvang voor AMV'ers en personen uit andere kwetsbare groepen opgenomen.

Regionale uitgangspunten

Hoewel per regio 450 opvangplekken gevraagd werden, heeft onze regio er meer. Er is geen mogelijkheid om mensen 'terug' naar het COA te sturen, omdat er geen alternatieve opvangplekken zijn[1]. Daarom heeft het RBT het streven om de CNO plekken in stand te houden tot 1 juli 2023. Dit geeft het COA de ruimte om alternatieve opvang te organiseren. Daarbij zij opgemerkt dat Buren (Maurik) en West Betuwe (Vuren) uiterlijk 31-12 stoppen met CNO.

Onze huidige opvangplekken kunnen niet omgebouwd worden naar noodopvanglocaties. Deels is dit technisch niet mogelijk (ze voldoen niet aan de eisen), deels zijn locaties na 1 juli of al eerder niet meer beschikbaar. Voor locaties die al voor 1 juli moeten sluiten, zoeken wij vervangende opvangplekken.

Er ligt een rechterlijke uitspraak dat alle opvanglocaties voor asielzoekers per 1 april aan hogere eisen (feitelijk die van noodopvang) moeten voldoen. Onze locaties voldoen daar niet aan. Omdat het COA mogelijk niet tijdig geschikte noodopvanglocaties zal hebben, verlengen wij onze crisisnoodopvang. Als het COA besluit dat asielzoekers in de crisisnoodopvang opgevangen moeten blijven worden, dan zijn eventuele juridische consequenties voor het COA.

[1] Als 'stok achter de deur' ligt in de gemeente Westerwolde, waar Ter Apel onder valt, noodwetgeving klaar om te voorkomen dat asielzoekers vanuit CNO-locaties naar Ter Apel worden gebracht.

Onze locaties

Locatie	Aantal	Beschikbaar tot 1 juli	Geschikt als NO-opvang COA
Buren (Maurik)	63	Nee, tot 31-12-2022	Ja; mogelijk met de nodige aanpassingen; de capaciteit wordt dan beduidend minder
Culemborg	200	Ja	Nee
Nijmegen	224	Ja	Nee
West-Betuwe (Vuren)	45	Nee, tot 31-12-2022	Nee
Zaltbommel	65	Ja	Nee
Totaal	***597***		

De locaties in Buren en West-Betuwe sluiten per 31 december. Vervangende opvangplekken (totaal 108) zijn gevonden in:

- Tiel, Hotel Van der Valk, aantal: 70 (bovenop de 50 die er nu al zitten)
- COA is momenteel op zoek naar een 2e (hotel)locatie voor de resterende 38 personen. Zo'n locatie wordt past gebruikt na afstemming met de betreffende gemeente.
- Lukt het niet, dan wordt de vraag neergelegd bij Zaltbommel of de gemeente bereid is om te onderzoeken of deze 38 personen tijdelijk in de bestaande CNO opgevangen kunnen worden. De capaciteit op deze locatie is toereikend.

Zowel Nijmegen als Zaltbommel hebben als voorwaarde voor deze extra inspanningen (opvang tot 1 juli) aangegeven met de regiogemeenten afspraken te willen maken over uitruil in de vorm van de taakstelling statushouders. De gemeenten in Gelderland-Zuid gaan op korte termijn in gesprek met Nijmegen en Zaltbommel om uitruilmogelijkheden nader te verkennen.

Geen overdracht regie aan COA

De opvang in hotel Van der Valk in Tiel valt reeds onder regie van het COA en hoeft dus niet overgedragen te worden.

Culemborg wil tot 1 juli zelf de regie houden over de opvanglocatie. Er is samenwerking met het COA, maar overdracht is niet aan de orde. 1 juli is tevens de uiterste gebruiksdatum van deze locatie.

Nijmegen en Zaltbommel hebben eveneens een voorkeur om de locaties in eigen beheer te houden tot 1 juli. Er wordt ook bij hen wel samengewerkt met het COA.

VRGZ ondersteunt bij de CNO opvanglocaties.

Overige opgaven asielzoekers

Statushouders

Gemeenten denken de taakstelling voor het plaatsen van statushouders te halen, inclusief de verlangde “versnelling”.

Twee gemeenten vragen om “uitruil” :

- Nijmegen voor de extra taakstelling/versnelling, i.v.m. de vele andere opvangactiviteiten die gerealiseerd worden en
- Zaltbommel voor de taakstelling, inclusief versnelling, i.v.m. de bereidheid om de opvang te verlengen.

De gemeenten in Gelderland-Zuid gaan op korte termijn in gesprek met Nijmegen en Zaltbommel om uitruilmogelijkheden nader te verkennen.

AMV’ers

In Berg en Dal worden reeds 50 AMV’ers opgevangen.

Nijmegen heeft de intentie uitgesproken ook AMV’ers te gaan opvangen.

Verder wordt hier nog even geen extra druk op gezet, i.v.m. prioriteit van de transitie van CNO.

Langere termijn

Het COA gaat vóór de datum van 1 juli voor de asielzoekers die nog in de CNO’s verblijven vervangende (nood)opvang organiseren.

Rol PRT

De rol van het PRT is gedefinieerd als “regie-rol”. Deze zal binnen afzienbare tijd nader worden geconcretiseerd.

Van het PRT zal commitment worden verlangd voor het binnen Gelderland-Zuid gehanteerde “uitruil-model”.

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	4349
Extern Zaak ID	Z/22/080862
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	8.b.15
Titel	Onderzoek Netcongestie: inventarisatie effecten en oplossingen
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Milieu
Eigenaar	Josten, Ron
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	§2 Duurzaamheid
Portefeuillehouder(s) Druten	Thoonen, R. (Ronald)
Telefoonnummer steller	0884327319

Bijlagen
Informatienota raad Netcongestie onderzoek
Bijlage 1: rapport Energy Indeed "Netcongestie: effecten en oplossingen netcongestie gemeente Druten""
Beantwoording technische vragen - Onderzoek Netcongestie inventarisatie effecten en oplossingen - Sociaal Maas en Waal
Bijlage bij beantwoording technische vragen - Onderzoek Netcongestie inventarisatie effecten en oplossingen - Sociaal Maas en Waal - Transitievisie Warmte
Beantwoording technische vragen - Onderzoek Netcongestie inventarisatie effecten en oplossingen - Sociaal Maas en Waal - Aanvulling met interactieve website Transitievisie Warmte

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Druten	20 december 2022
Te agenderen stukken gemeenteraad Druten	26 januari 2023
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**

Voorgesteld besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Gemeente Druten

Besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: 80862

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Onderzoek "Netcongestie: inventarisatie effecten en oplossingen gemeente Druten

Kernboodschap

Het onderzoek naar netcongestie in Druten laat zien dat er in Druten niet één oorzaak is van netcongestie, maar meerdere tegelijk. Er is her en der een toename van de lokale opwek van elektriciteit, een toename in de vraag naar elektriciteit en het elektriciteitsnet en de wet- en regelgeving zijn verouderd.
De oplossingen liggen bij de netbeheerder Liander maar ook bij gebruikers van het elektriciteitsnet en de gemeente en zijn in te delen naar drie niveaus.

1. Kennisdeling en ondersteuning van bewoners en bedrijven, met een duidelijke rol voor Liander en gemeente.
2. Sturing van grootschalige ruimtelijke projecten en concessies door de gemeente en initiatiefnemers.
3. Investeren in fysieke aanpassingen en alternatieven.

De aanbevelingen uit het onderzoek worden afgewogen en verwerkt in een plan van aanpak. Sommige aanbevelingen zijn al opgepakt zoals een meldpunt voor particulieren bij uitval van omvormers, communicatie met inwoners en overleg met Liander over verzwaring van het elektriciteitsnet.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**

Toelichting

In veel gebieden in Nederland is momenteel sprake van netcongestie op het elektriciteitsnet. Dit betekent dat teruglevering en/of afname van elektriciteit beperkt wordt door de beperkte capaciteit van het elektriciteitsnetwerk. Ook in de gemeente Druten is dit het geval.
Energy Indeed heeft daarom in opdracht van de gemeente onderzoek gedaan naar netcongestie om inzicht te bieden in wat de gemeente, al dan niet in samenwerking of samenspraak met onder andere netbeheerders, bewoners, bedrijven en (energie-) coöperaties, kan doen om de netcongestieproblemen in Druten aan te pakken. Daarbij zijn de effecten en mogelijke oplossingsrichtingen van netcongestie voor zowel kleinverbruikersaansluitingen als grootverbruikersaansluitingen in ogenschouw genomen.

Voor het oplossen van de netcongestie wordt veel naar de netbeheerders gekeken. Zij kunnen bijvoorbeeld dikkere kabels in de grond leggen en nieuwe verdeelstations realiseren. Maar zoals de oorzaak meerledig is, zo kunnen ook meerdere partijen bijdragen aan de oplossing. In het rapport worden diverse oplossingen gepresenteerd.

De oplossingen liggen bij de netbeheerder Liander maar ook bij gebruikers van het elektriciteitsnet en de gemeente en zijn in te delen naar drie niveaus.

a) Kennisdeling en ondersteuning van bewoners en bedrijven, met een duidelijke rol voor Liander en gemeente.
b) Sturing van grootschalige ruimtelijke projecten en concessies door de gemeente en initiatiefnemers.
c) Investeren in fysieke aanpassingen en alternatieven.

Het onderzoek leidt tot de volgende aanbevelingen:

1. Overweeg om een meldpunt op te zetten waar bewoners uitval van omvormers kunnen melden, zodat (beter) inzichtelijk wordt welke wijken heftiger of juist minder heftig door het probleem getroffen worden. Overweeg tevens om een inspectieronde voor bewoners te organiseren of faciliteren om mogelijke oorzaken van uitval van omvormers in de eigen installatie te kunnen traceren en verhelpen.
2. Deel ervaringen van inwoners en bedrijven over hoe zij ondanks beperkingen rondom netcongestie, door slimme installatie, toch van zonnepanelen kunnen profiteren.
3. Zorg voor een goede balans in plannen voor opwek van elektriciteit met zonne-energie en met windenergie (nu heeft het eerste in de gemeente Druten de overhand). Identificeer plekken in de gemeente waar mogelijk kansen liggen voor zon-wind combinaties (cable pooling) en deel de modelovereenkomst die hiervoor beschikbaar is.
4. Informeer zowel kleine of grote marktpartijen over de mogelijkheid om met flexibiliteit in hun elektriciteitsverbruik of -productie geld te verdienen via het platform GOPACS.
5. Stuur bij nieuwbouwontwikkelingen, zoals de uitbreiding van het bedrijventerrein Westerhout en diverse woningbouwontwikkelingen, vanuit de ruimtelijke ordening naar een goede balans tussen vraag en aanbod van energie (niet alleen elektriciteit) en overweeg de inzet van handelsplatforms of een ‘virtueel stroomnet’ voor onderlinge energie-uitwisseling.
6. Ga in overleg met Vattenfall als concessiehouder van de publieke laadpunten voor elektrische voertuigen in de gemeente Druten over de flexibele inzet van laadpunten.
7. Identificeer plekken in de gemeente met een ‘base load’ (een voorspelbaar, liefst hoog elektriciteitsverbruik) waar opwek van elektriciteit aan gekoppeld kan worden.
8. Onderzoek specifiek voor ‘base loads’ in de buurt van parkeerplaatsen de optie van een solar carport, waarmee mogelijk meerdere beleidsdoelen met elkaar verenigd kunnen worden.
9. Overweeg voor wijken met veel uitval van omvormers de plaatsing van een buurtbatterij en richt de aandacht hierbij omwille van de business case op locaties waar gebruik gemaakt kan worden van een bestaande elektriciteitsaansluiting.
10. Staar niet blind op elektriciteit, maar verken ook de rol die warmte-alternatieven kunnen spelen om de (piek)belasting op het elektriciteitsnet te verminderen. Een specifiek voorbeeld is een warmtenet in combinatie met PVT-panelen, goede isolatie en warmte-koude opslag (WKO). De Transitievisie Warmte Druten kan hierin houvast bieden.

Gevolgen

Na uitwerking van het onderzoek in de nog op te stellen Lokale Energiestrategie en een plan moet er een (pro)actieve aanpak staan van de gemeente en partners, waardoor de problemen worden opgelost.

Communicatie

De inwoners worden via de reguliere gemeentelijke communicatiekanalen (website, Maas&Waler etc.) geïnformeerd over het onderzoek. Hiervoor wordt een persbericht opgesteld. De relevante partners zoals Liander en de woningcorporaties ontvangen een exemplaar van het rapport.

Uitvoering of Vervolgstappen

De aanbevelingen uit het onderzoek worden verwerkt in de nog op te stellen Lokale Energie Strategie dat begin 2023 start en vertaald naar een plan van aanpak Netcongestie dat samen met relevante partners wordt opgesteld en aan het college ter vaststelling wordt aangeboden.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.

Bijlagen:

Bijlage 1: rapport Energy Indeed “Netcongestie: inventarisatie effecten en oplossingen gemeente Druten”

NETCONGESTIE: INVENTARISATIE EFFECTEN EN OPLOSSINGEN

GEMEENTE DRUTEN

SEPTEMBER 2022

Energy Indeed AVALON ADVIES

Een rapport in opdracht van:
Gemeente Druten

Geproduceerd door:
Energy Indeed (www.energyindeed.com) in samenwerking met Avalon Advies (www.avalonadvies.nl)

Contactpersonen:
Mark Meijer, tel. 06 – 417 09 652 (mark@energyindeed.com)
Simone van Santen de Hoog, tel. 06 – 467 41 980 (simone@avalonadvies.nl)

INHOUDSOPGAVE

	Voorwoord		**4**
1	**Inleiding**		**5**
	1.1	Netcongestie voor kleinverbruikers- en grootverbruikersaansluitingen	5
	1.2	Doel	6
2	**Probleemdefinitie**		**7**
	2.1	Meer lokale opwek	7
	2.2	Meer vraag	7
	2.3	Verouderd net	7
	2.4	Wet- en regelgeving	8
3	**Effecten**		**10**
	3.1	Uitval van omvormers	10
	3.2	Effecten per postcode	10
4	**Oplossingsrichtingen**		**12**
	4.1	Ondersteuning bij uitval van omvormers	12
	4.2	Kennisdeling slim zonnepanelen installeren	12
	4.3	Identificatie van zon-wind combinaties (cable pooling)	13
	4.4	Stimulering van deelname aan GOPACS	14
	4.5	Sturing vanuit RO	14
	4.6	Flexibele inzet van laadpalen	15
	4.7	Benutting van base loads	15
	4.8	Solar carport	16
	4.9	Buurtbatterij	18
	4.10	Warmte-alternatieven	19
5	**Conclusies en aanbevelingen**		**20**
	5.1	Conclusies	20
	5.2	Aanbevelingen	21
	Afkortingen		**22**
	Bijlage I: mogelijke locaties voor een solar carport in gemeente Druten		**23**
	Bijlage II: kaarten uit Transitievisie Warmte Druten		**26**

VOORWOORD

“Gemeente Druten zet vooral in op zonnepanelen. Steeds meer huishoudens leggen zonnepanelen op hun dak. In Druten waren in 2021 ruim 2.300 installaties met zonnepanelen. Ook zijn we hard bezig met zonneparken. Drijvend zonnepark Uivermeertjes is al in exploitatie en binnenkort komen hier nog 3 zonneparken bij.

Helaas is momenteel in grote delen van Nederland, en zo ook in Druten, sprake van netcongestie op het overvolle elektriciteitsnet. Problemen met uitval van zonnepanelen doen zich naar schatting bij 1 op de 20 installaties voor. Dit werkt de mooie groei van zonnepanelen tegen en dat willen we voorkomen. Tevens merken wij steeds vaker dat nieuwe aansluitingen niet meer gedaan kunnen worden, gewoon omdat het net voor nu “vol is”. Inventarisatie van bestaande aansluitingen en nieuwe aansluitingen, wie gebruikt wanneer stroom en wie levert wanneer stroom terug, levert informatie op waarmee wij straks het stroomnet slimmer kunnen gebruiken. Het onderzoek en dit rapport levert ons hierin eerste inzichten. Hier ben ik erg blij mee.”

Ronald Thoonen, wethouder duurzaamheid en milieu

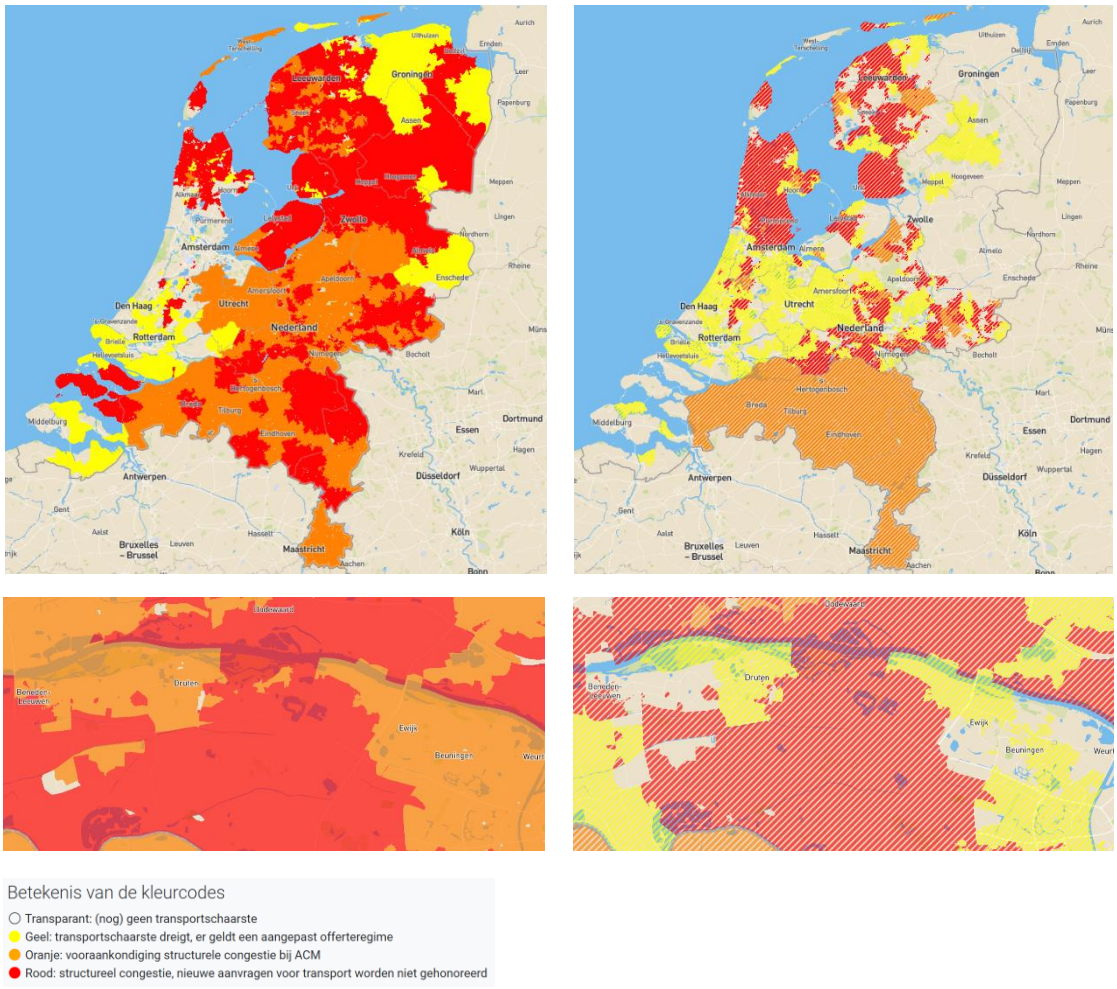
1 – INLEIDING

In veel gebieden in Nederland is momenteel sprake van netcongestie op het elektriciteitsnet. Dit betekent dat teruglevering en/of afname van elektriciteit beperkt wordt door de beperkte capaciteit van het elektriciteitsnetwerk. Ook in de gemeente Druten is dit het geval.

1.1 – Netcongestie voor kleinverbruikers- en grootverbruikersaansluitingen

Een belangrijk onderscheid om hierbij gelijk te maken is tussen kleinverbruikersaansluitingen voor elektriciteit (aansluitingen tot en met 3*80 Ampère) zoals bij woningen en de meeste winkels en kleinere bedrijven en grootverbruikersaansluitingen (aansluitingen groter dan 3*80 Ampère) zoals bij de meeste grotere bedrijven en grotere opwekinstallaties zoals zonneparken en windparken.

Voor grootverbruikersaansluitingen zijn landelijke kaarten beschikbaar waarop te zien is waar en in welke mate nieuwe aanvragen voor teruglevering en afname van elektriciteit nog gehonoreerd kunnen worden (zie een impressie daarvan in Figuur 1-4). In de rode gebieden worden helemaal geen nieuwe aanvragen meer gehonoreerd. De gemeente Druten is zoals de kaarten laten zien overwegend geel, oranje en rood gekleurd.

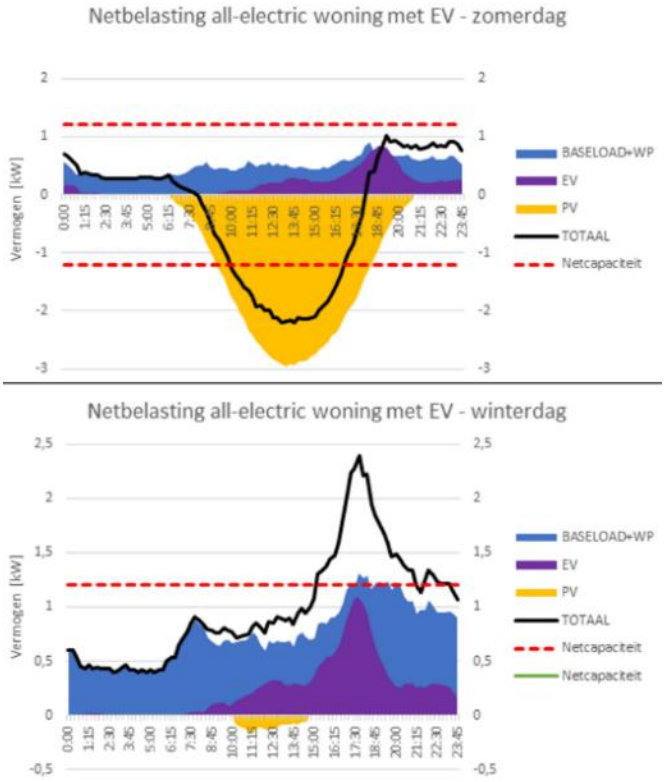

Figuur 1-4 – Impressie van de capaciteitskaart van Netbeheer Nederland voor grootverbruikersaansluitingen voor teruglevering (links, niet gearceerd) en afname (rechts, gearceerd) van elektriciteit (bron: Netbeheer Nederland, bijgewerkt tot 4 augustus 2022, 9.11 uur)

Voor kleinverbruikersaansluitingen zijn dergelijke landelijke kaarten (nog) niet beschikbaar, maar ook daar spelen effecten van netcongestie. Te denken valt daarbij onder andere aan woonwijken waar omvormers van

zonnepanelen soms uitvallen omdat er teveel zonnestroom tegelijk op het elektriciteitsnet wordt gezet. Ook kan het gebeuren dat lampen gaan flikkeren of een elektrische auto niet kan worden opgeladen.

Figuur 5 geeft een beeld van waar het daarbij knelt: een all-electric woning met onder andere een warmtepomp, een elektrische auto en zonnepanelen creëert veel hogere pieken in de vraag en het aanbod van elektriciteit dan een traditionele woning. Daardoor passen er op een elektriciteitskabel waarop 135 traditionele woningen kunnen worden aangesloten naar schatting slechts 25 all-electric woningen (zie Figuur 6).

Figuur 5 – Impressie van de gemiddelde netbelasting van een all-electric woning met een warmtepomp (WP), elektrisch voertuig (EV) en zonnepanelen (PV) op een zomerdag (boven) en een winterdag (onder) (bron: Liander)

Figuur 6 – Impressie van het aantal traditionele woningen (boven) en het aantal all-electric woningen (onder) per kabel (bron: Liander)

1.2 – Doel

Voor het oplossen van de netcongestie wordt veel naar de netbeheerders gekeken. Zij kunnen bijvoorbeeld dikkere kabels in de grond leggen en nieuwe verdeelstations realiseren. Maar zoals de oorzaak meerledig is (zie daarvoor het volgende hoofdstuk), zo kunnen ook meerdere partijen bijdragen aan de oplossing.

Het doel van het voorliggende rapport is daarom om inzicht te bieden in wat de gemeente, al dan niet in samenwerking of samenspraak met onder andere netbeheerders, bewoners, bedrijven en (energie-) coöperaties, kan doen om de netcongestieproblemen in Druten aan te pakken.

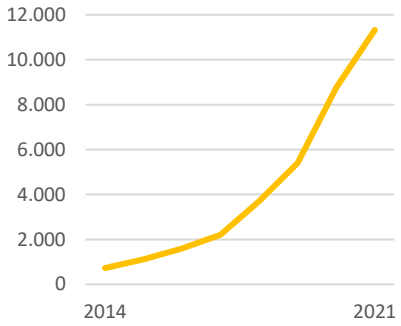
Daarbij worden de effecten en mogelijke oplossingsrichtingen van netcongestie voor zowel kleinverbruikersaansluitingen als grootverbruikersaansluitingen in ogenschouw genomen.

2 – PROBLEEMDEFINITIE

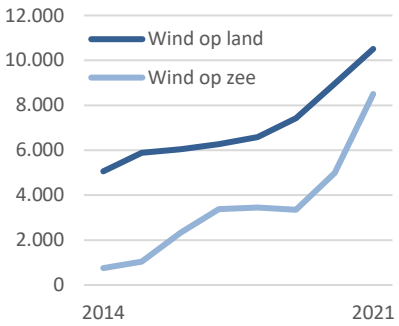
De oorzaak van netcongestie in Nederland is meerledig. Het voorliggende hoofdstuk geeft een kort beeld van waar het probleem vandaan komt en welke ontwikkelingen zich daarbij voordoen.

2.1 – Meer lokale opwek

Aan de ene kant speelt de sterke toename van lokale opwek van elektriciteit een rol, met name met zonne-energie en windenergie. Zo is in Nederland de afgelopen 8 jaar de elektriciteitsproductie uit zonne-energie ruim 15 keer zo groot geworden (zie Figuur 7) en de elektriciteitsproductie uit windenergie ruim 3 keer zo groot (zie Figuur 8). Hierdoor krijgt het elektriciteitsnet op bepaalde momenten op veel plaatsen tegelijk pieken aan teruggeleverde elektriciteit te verwerken.

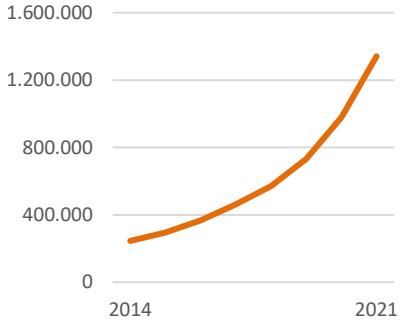
Figuur 7 - Elektriciteitsproductie uit zonne-energie in Nederland (miljoen kilowattuur per jaar) (bron: CBS)

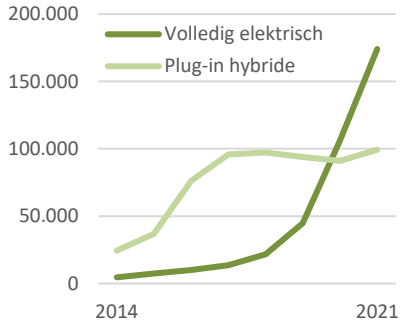
Figuur 8 - Elektriciteitsproductie uit zonne-energie in Nederland (miljoen kilowattuur per jaar) (bron: CBS)

2.2 – Meer vraag

Aan de andere kant speelt ook de sterke toename in vraag naar elektriciteit een rol, bijvoorbeeld door warmtepompen en het laden van elektrische auto's. Zo is in Nederland de afgelopen 8 jaar het opgesteld aantal warmtepompen ruim 5 keer zo groot geworden (zie Figuur 9) en het aantal personenauto's met stekker ruim 9 keer zo groot (zie Figuur 10). Dit zorgt voor pieken in de afname van elektriciteit op plaatsen waar dit voorheen niet het geval was.

Figuur 9 - Opgesteld aantal warmtepompen in Nederland (einde van jaar) (bron: CBS)

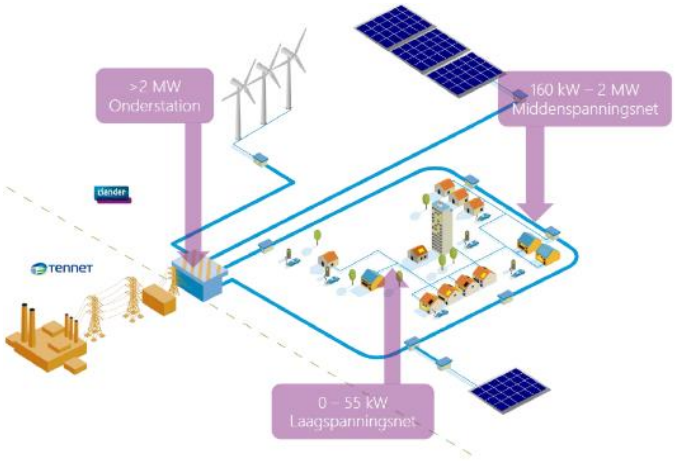

Figuur 10 - Aantal personenauto's met stekker in Nederland (1 januari) (bron: CBS)

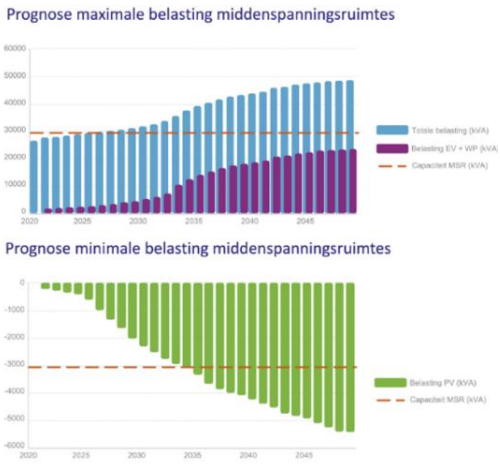
2.3 – Verouderd net

Naast de bovengenoemde factoren speelt mee dat het elektriciteitsnet nog sterk ingericht is op eenrichtingsverkeer vanuit grote elektriciteitscentrales, van een hoogspanningsnet naar een middenspanningsnet en uiteindelijk een laagspanningsnet (zie Figuur 11). Dat 'oude elektriciteitsnet' kan de hierboven getoonde trends niet aan. Figuur 12 toont ter illustratie daarvan hoe een middenspanningsruimte richting 2030 en 2050 uiteindelijk capaciteit tekort komt om de belasting van respectievelijk elektrische auto's

en warmtepompen en zonnepanelen aan te kunnen. Grofweg is de prognose dat de vraag naar transportcapaciteit richting 2030 en 2050 ongeveer 1,5 à 2,5 keer zo groot wordt.

Figuur 11 – Impressie van het Nederlandse elektriciteitsnet, met links het terrein van de landelijke netbeheerder TenneT (hoogspanningsnet) en rechts het terrein van de regionale netbeheerder (midden- en laagspanningsnet). In de gemeente Druten is de regionale netbeheerder Liander (bron: Liander)

Figuur 12 – Prognose (illustratief) van de belasting van middenspanningsruimtes (MSR), met specifiek de impact van elektrische voertuigen (EV) en warmtepompen (WP) (boven) en zonnepanelen (PV) (onder) (bron: Liander)

Voor de gemeente Druten is als schakel in het elektriciteitsnet met name het onderstation (OS) Druten van belang (zie Figuur 13). Achter dit station is sprake van netcongestie voor zowel teruglevering als afname.

Wat de netcongestie in de gemeente zou kunnen verlichten is de realisatie van een nieuw station voor de regio Beuningen/Druten/Wijchen. Het idee hiervoor zit echter in een dusdanig vroeg stadium dat realisatie naar verwachting niet op korte termijn zal kunnen plaatsvinden (zie Figuur 14).

Figuur 13 – Elektriciteitsstations in de gemeente Druten e.o. naar type (OS = onderstation, SS = schakelstation) (bron: Liander)

Figuur 14 – Beoogde nieuwe stations in de regio Arnhem-Nijmegen (bron: Liander)

2.4 – Wet- en regelgeving

Een laatste factor die meespeelt is dat ook veel wet- en regelgeving nog stamt uit de tijd van het 'oude' elektriciteitsnet. Zo hebben netbeheerders te maken met een '*first come, first serve*'-principe bij het realiseren van aansluitingen, waardoor ze niet de mogelijkheid hebben om bijvoorbeeld zelf ten behoeve van de netstabiliteit een andere volgorde te hanteren.

Wel is het zo dat er op 25 mei 2022 door de Autoriteit Consument & Markt (ACM) 'nieuwe spelregels' gepubliceerd zijn voor het oplossen van transportschaarste, in de vorm van de zogenaamde Nieuwe Netcode.

Deze Nieuwe Netcode introduceert onder andere een nieuw ‘capaciteitsbeperkingsproduct’ dat netbeheerders in staat stelt om afspraken te maken met klanten om onder voorwaarden en tegen betaling niet volledig gebruik te maken van de in het contract overeengekomen transportcapaciteit. Ook kunnen netbeheerders verbruikers en producenten met een gecontracteerd en beschikbaar gesteld transportvermogen van meer dan 1 megawatt verplichten om een aanbod te doen voor het leveren van een bijdrage aan het oplossen van netcongestie.

Liander en TenneT voeren al enige tijd verschillende congestieonderzoeken uit op basis van de nieuwe regelgeving. Die onderzoeken Die onderzoeken laten zien dat in congestiegebied Druten zich één klant bevindt met een dergelijk groot transportvermogen van meer dan 1 megawatt.[1]

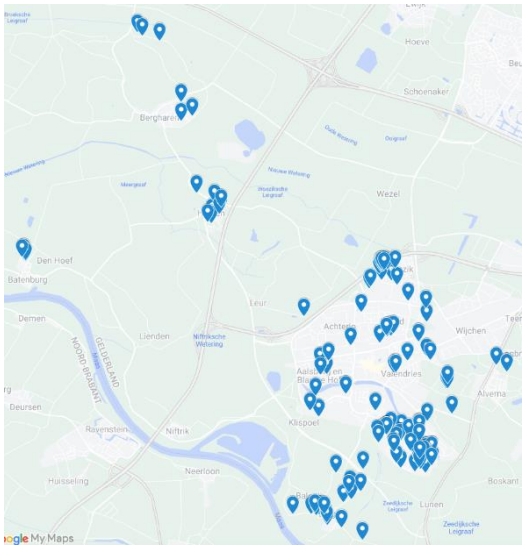
In gesprek met Solar Magazine stelt een andere regionale netbeheerder, Enexis, dat de nieuwe spelregels een grote stap voorwaarts zijn en ruimte creëren voor het aansluiten van een grote hoeveelheid nieuwe zonnedaken en wind- en zonneparken en gebieden weer groen zullen worden.

Netbeheerders hebben tot het einde van 2022 de tijd om congestiemanagement op basis van de nieuwe regels toe te passen. [2]

[1] Zie: https://www.liander.nl/sites/default/files/20210902Vooraankondiging_verwachte_congestie_verdeelstation_Druten_v2.0.pdf
[2] Bron: Solar Magazine, ACM publiceert codebesluit: congestiemanagement met nieuwe regels nog dit jaar toegepast, 25 mei 2022

3 – EFFECTEN

Zoals gesteld in de inleiding van dit rapport, spelen effecten van netcongestie zowel voor grootverbruikers- als kleinverbruikersaansluitingen. Voor kleinverbruikersaansluitingen zijn geen landelijke netcongestiekaarten beschikbaar zoals voor grootverbruikersaansluitingen, maar toch zijn er lokaal wel indicaties van de effecten die spelen.

Figuur 15 – Overzichtskaart van meldingen over uitval van omvormers bij de gemeente Wijchen (bron: gemeente Wijchen, medio augustus 2022)

3.1 – Uitval van omvormers

Een voorbeeld van een indicatie van netcongestie bij kleinverbruikersaansluitingen zijn meldingen van bewoners over uitval van zonnepanelen, of beter gezegd: de omvormers. Dergelijke meldingen worden bijgehouden door netbeheerder Liander en in de naburige gemeente Wijchen bijvoorbeeld ook door de gemeente zelf.[3] De kaart van deze meldingen via de gemeente (zie Figuur 15) laat zien dat uitval bepaalde buurten heftiger raakt dan andere, maar toch ook wijd verspreid is. De meldingen doen zich vooral voor op zonnige momenten, wanneer veel inwoners en bedrijven tegelijk stroom van de zonnepanelen willen terugleveren.

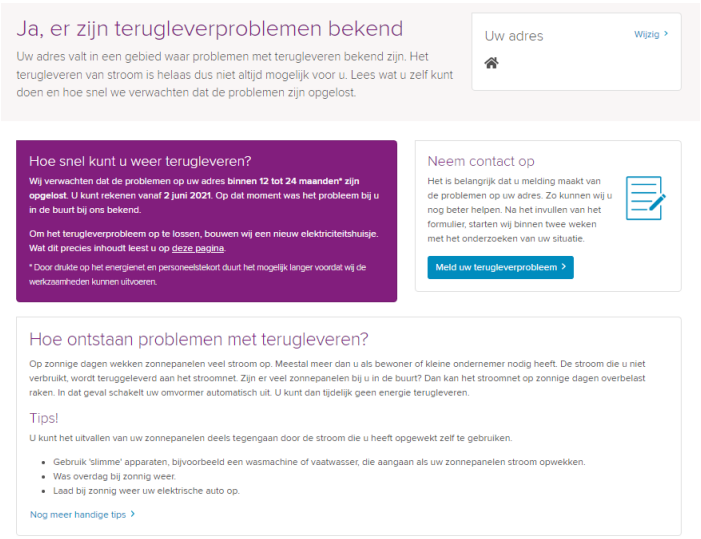
Belangrijk om hierbij te beseffen is dat de oorzaak van de uitval niet per se bij het elektriciteitsnet hoeft te liggen. In ongeveer de helft van de gevallen (niet specifiek in Wijchen, maar in het algemeen) blijkt het probleem in de eigen installatie te liggen, zo stelt Netbeheer Nederland. Te denken valt daarbij bijvoorbeeld aan de (te dunne) kabel van de omvormer naar de meterkast. Ook kan aansluiting op een andere fase soms uitkomst bieden.[4]

Problemen met uitval van zonnepanelen doen zich naar schatting bij 1 op de 20 installaties voor.[1] In Druten waren in 2021 ruim 2.300 installaties met zonnepanelen.[2] Op basis daarvan is de verwachting dat ongeveer 115 woningen in Druten met deze problemen te maken hebben. Bij eigenaren in Nederland die deze problemen ervaren duurde de uitval in 2021 gemiddeld 11 uur per jaar. Dit is minder dan 1% van het totaal aantal zonuren per jaar in Nederland (circa 1.550 uur). Gemiddeld valt het verlies dus mee, maar dat doet niks af aan de omvang van de problemen die individueel kunnen spelen.[5]

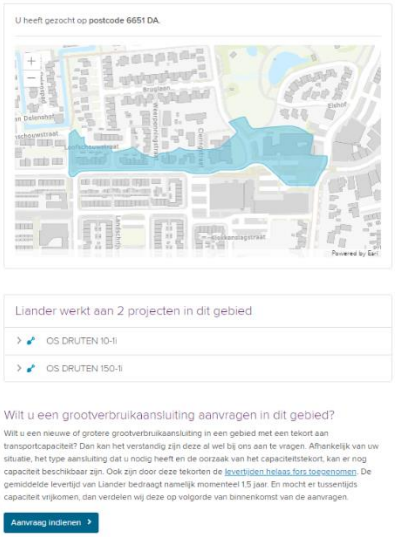
3.2 – Effecten per postcode

Voor kleinverbruikers die informatie willen over terugleverproblemen op hun adres heeft Liander een postcodechecker ontwikkeld.[6] Hier kan op basis van een postcode (en huisnummer) worden opgezocht of daar terugleverproblemen bekend zijn bij Liander. Als dat het geval is wordt er informatie gegeven over de werkzaamheden die gepland staan om het probleem op te lossen en ook tips gegeven (zie een voorbeeld in Figuur 16). Voor grootverbruikers heeft Liander ook een postcodechecker.[7] Zij kunnen op basis van de landelijke kaart van Netbeheer Nederland een eerste beeld vormen (zie de inleiding van dit rapport), maar kunnen bij Liander gedetailleerdere informatie krijgen (zie een voorbeeld in Figuur 17).

[3] Zie: https://www.wijchen.nl/nieuws/2022/05/25/zonnepanelen-en-het-elektriciteitsnetwerk
[4] Bron: Netbeheer Nederland, Zonnepanelen en spanningsproblemen: dit kunt u zelf doen, 31 december 2021
[5] Bron: Solar Magazine, 'Omvormer zonnepanelen valt bij 1 op 20 consumenten uit door spanningsproblemen', 18 mei 2022
[6] Zie: https://terugleverproblemen.web.liander.nl/postcodecheck
[7] Zie: https://netverzwaring-informatie.web.liander.nl/

Figuur 16 – Impressie van de 'postcodecheck' van Liander voor kleinverbruikersaansluitingen (bron: Liander)

Figuur 17 – Impressie van de 'postcodecheck' van Liander voor grootverbruikersaansluitingen (bron: Liander)

4 – OPLOSSINGSRICHTINGEN

Naast wat netbeheerder Liander kan doen, zijn er ook diverse mogelijke oplossingsrichtingen voor netcongestie waar de gemeente – in samenwerking of samenspraak met andere partijen – een bijdrage aan zou kunnen leveren. Het voorliggende hoofdstuk benoemt er tien, met verspreid over het hoofdstuk diverse voorbeelden.

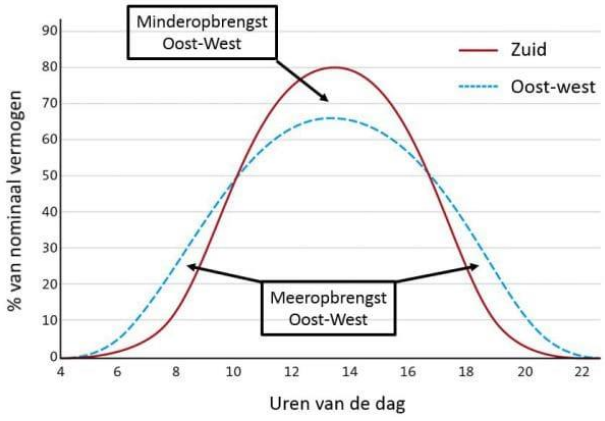
4.1 – Ondersteuning bij uitval van omvormers

Zoals gesteld in paragraaf 3.1, in ongeveer de helft van de gevallen van uitval van omvormers van zonnepanelen blijkt het probleem in de eigen installatie te liggen. Het is dus sterk aan te bevelen om bij problemen van uitval een installateur langs te laten komen. Hij of zij kan ter plekke beoordelen of de oorzaak van de uitval binnenshuis ligt, waarbij bijvoorbeeld gelet wordt op gebruik van de juiste aansluitkabel, omvormer en faseaansluiting. Netbeheer Nederland heeft hiervoor een speciaal document opgesteld.[8] Ook kan een installateur adviseren over het beperken of verhelpen van de overlast door bijvoorbeeld aanpassing van de oriëntatie van de zonnepanelen, aanpassing van het elektriciteitsverbruik of verbruikspatroon of bijvoorbeeld de aanschaf van een thuisbatterij. De gemeente zou hierbij bijvoorbeeld kunnen ondersteunen door ervaringen van inwoners te delen of door een inspectieronde te organiseren of faciliteren.

4.2 – Kennisdeling slim zonnepanelen installeren

Voorkomen is beter dan genezen. Vanuit die gedachte is het belangrijk om niet alleen te kijken naar problemen bij bestaande installaties met zonnepanelen, maar zeker ook naar de wijze van installatie van nieuwe installaties. Onder andere de volgende punten kunnen problemen daarmee in de toekomst voorkomen:

a. **Zonnepanelen slim oriënteren.** Oriëntatie van zonnepanelen op het zuiden zorgt voor een hoge piek in de opbrengst midden op de dag. Soms biedt een locatie echter ook mogelijkheden om de panelen bijvoorbeeld oost-west of verticaal te plaatsen. In dat geval is de piek minder groot (zie Figuur 18).

Figuur 18 – Verdeling van het opgewekt vermogen van zonnepanelen over de dag in zuid- en oostwest-opstelling (bron: zonnepanelen.net)

Voorbeeld 1: zonneproject Den Heuvel

In Culemborg is een project gerealiseerd waarbij 958 zonnepanelen verticaal zijn geplaatst. De zogenaamde bi-facial panelen wekken aan beide kanten stroom op, hetgeen zorgt dat de stroomopbrengst meer verdeeld is over de dag dan met een zuid- of oostwest-opstelling zoals produceren in Figuur 18.[9]

b. **Op een andere fase aansluiten.** Soms kan netcongestie ontstaan doordat zonnepanelen in een buurt (bijna) allemaal op dezelfde fase zijn/worden aangesloten. De meeste woningen in Nederland hebben een 1-fase aansluiting, maar voor woningen met een 3-fase aansluiting (onder andere vaak bij nieuwbouwwoningen) kan het dan verstandig zijn om de panelen op een andere fase aan te sluiten. Figuur 19 laat zien hoe in de meterkast te zien is of een 1-fase of 3-fase aansluiting aanwezig is.

[8] Zie: https://www.netbeheernederland.nl/nieuws/zonnepanelen-en-spanningsproblemen-dit-kunt-u-zelf-doen-1495
[9] Bron: RVO, Inspiratiegids oplossingen voor zonne-energie en netinpassing, 3 juni 2022

Figuur 19 – Uiterlijk verschil tussen een 1-fase en 3-fase aansluiting in de meterkast (bron: evservice.eu)

c. **Slim inregelen.** De noodzaak tot teruglevering van zonnestroom kan (deels) vermeden worden door bijvoorbeeld 'slimme' wasmachines, vaatwassers en laadpalen en door deze goed in te regelen en af te stemmen op de opwek van het zonnestroomsysteem.

d. **Spanningsregeling in de omvormers.** Netcongestie kan te maken hebben met een tekort aan transportcapaciteit, maar ook met de spanningskwaliteit op het net (vaak aangeduid met het Engelse 'power quality' of kortweg 'PQ'). In die gevallen kan spanningsregeling of PQ-regeling in de omvormers mogelijk (tijdelijk) uitkomst bieden. Liander heeft hier ervaring mee onder de noemer 'Dynamisch Terugleveren'[10], zowel op grote schaal (bijvoorbeeld bij een zonnepark van 3,4 megawattpiek in Friesland) als op kleinere schaal (bijvoorbeeld bij een dakgebonden zonnepanelensysteem van 125 kilowattpiek in Bant, Flevoland).[11]

e. **Vermogensbegrenzing ('curtailment').** Een optie tot slot is het begrenzen van het vermogen van de installatie. Dit kan *passief* of *statisch*, bijvoorbeeld door middel van een kleinere omvormer. Het kan ook *actief* of *dynamisch*, waarbij de zonnestroomproductie bijvoorbeeld automatisch wordt afgetopt op het moment dat teruglevering dreigt te ontstaan. Dit wordt ook wel 'curtailment' genoemd.

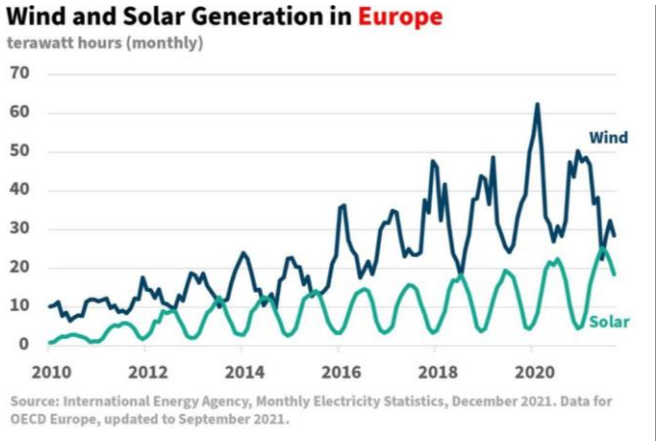
Ook voor deze oplossingsrichting geldt dat de gemeente bijvoorbeeld zou kunnen helpen door ervaringen van bewoners en bedrijven met de genoemde punten te verzamelen en delen. Wellicht dat koplopers binnen de gemeente hierbij anderen kunnen enthousiasmeren.

4.3 – Identificatie van zon-wind combinaties (cable pooling)

Zonne-energie en windenergie pieken zelden tegelijkertijd. Sterker nog, op Europese schaal blijkt dat de opwek van zon en wind elkaar bijna perfect aanvullen (zie Figuur 20). Ook op lokaal niveau vullen ze elkaar goed aan, waardoor er vaak op een aansluiting van windturbines zonnepanelen bijgeplaatst kunnen worden (of andersom) zonder dat de kabel daarvoor verzwaard hoeft te worden. Dit wordt ook wel 'cable pooling' genoemd.

De gemeente kan ontwikkelaars en investeerders mogelijk helpen om kansen hiervoor binnen de gemeente te identificeren. Dit kunnen kansen zijn voor grootschalige opwek, maar zeker ook voor kleinschalige opwek (zie het voorbeeld hieronder). Verder geldt ook voor deze oplossingsrichting dat kennisdeling een belangrijke rol kan vervullen. Zo is er een modelovereenkomst beschikbaar voor cable pooling.[12] Hierdoor hoeft het wiel niet voor ieder project opnieuw uitgevonden te worden.

[10] Zie: https://www.liander.nl/dynamischterugleveren
[11] Bron: RVO, Verbeteren netinpassing zonne-energieprojecten: 10 toepassingen in kaart gebracht, 6 juli 2021
[12] Zie: https://energiesamen.nu/nieuws/2278/modelovereenkomst-cable-pooling-uitgebreid

Figuur 20 – Maandelijkse opwek van windstroom en zonnestroom in Europa van begin 2010 tot september 2021 (bron: International Energy Agency)

Voorbeeld 2: wind en zon op een kleinverbruikersaansluiting

In Meerkerk (provincie Utrecht) dekt melkveehouderij Van Wissen zijn eigen jaarverbruik van 65.000 kWh met een kleine windturbine (15 kW, jaarproductie: 35.000 kWh) en zonnepanelen (39 kWp, jaarproductie 30.000 kWh) op één en dezelfde kleinverbruikersaansluiting. Het project maakt tevens gebruik van vermogens-begrenzing (zie paragraaf 4.2), zodat ook zeer zonnige, winderige dagen met weinig verbruik de capaciteit van de aansluiting niet wordt overschreden.[9]

4.4 – Stimulering van deelname aan GOPACS

Kleinere en grotere marktpartijen die in staat zijn hun elektriciteitsverbruik of elektriciteitsproductie te beïnvloeden kunnen gebruik maken van het congestiemanagementportaal GOPACS (Grid Operators Platform for Congestion Solutions). Dit platform is opgericht door Nederlandse netbeheerders om meldingen te kunnen plaatsen wanneer zij in een bepaald gebied netcongestie verwachten en om vervolgens marktpartijen in staat te stellen om hierop te reageren door hun verbruik of productie aan te passen.

Dit reageren kan via een zogenaamde ‘flexbieding’. Zo’n flexbieding binnen het congestiegebied moet altijd gepaard gaan met een tegenovergestelde bieding buiten het congestiegebied, zodat het elektriciteitsnet op nationaal niveau in balans blijft. Als alle seinen op groen staan, dan betalen de netbeheerders het prijsverschil tussen de twee biedingen. Het mes snijdt hierbij aan twee kanten: de congestie op het elektriciteitsnet kan worden verminderd of opgelost en marktpartijen kunnen geld verdienen.[13]

De gemeente zou hieraan kunnen bijdragen door het gebruik van GOPACS onder marktpartijen in de gemeente te stimuleren, bijvoorbeeld door ervaringen van bestaande gebruikers binnen de gemeente te delen en door nieuwe gebruikers te informeren over de mogelijkheden.

4.5 – Sturing vanuit RO

Gemeenten kunnen sturing geven aan de ontwikkeling van vraag en aanbod van elektriciteit door middel van ruimtelijke ordening (vergunningen, bestemmingsplannen, eisen aan nieuwbouwprojecten, etc.). Bovendien krijgen gemeenten door een wijziging van het ‘Besluit bouwwerken leefomgeving’ (Bbl) meer bevoegdheden voor het duurzaam gebruik van daken.[14] De gemeente Druten kan hiermee bijvoorbeeld voor een nieuwe woonwijk of een nieuw bedrijventerrein sturen op een goede balans tussen vraag en aanbod van elektriciteit, zowel in de ruimte als in de tijd. Naarmate dit meer in balans is, biedt dit steeds meer kansen om ook in gebieden van netcongestie nieuwbouw te realiseren, zoals in de voorbeelden hieronder.

[13] Zie: https://www.liander.nl/partners/energietransitie/dynamo-flexmarktontwikkeling/gopacs
[14] Bron: https://www.rvo.nl/onderwerpen/zonne-energie/besluit-bouwwerken-leefomgeving, 22 december 2021

Voorbeeld 3: Schiphol Trade Park

Op Schiphol Trade Park is het gelukt om 15 bedrijven aan te sluiten op 4 aansluitingen (4 bedrijven hadden als eerste een bouwvergunning en konden daardoor nog op tijd een netaansluiting aanvragen bij Liander). De afstemming tussen vraag en aanbod van deze bedrijven vindt plaats via een 'virtueel stroomnet' dat ervoor zorgt dat ze gezamenlijk nooit meer transportvermogen nodig hebben dan de 4 aansluitingen die beschikbaar zijn.[15]

Voorbeeld 4: Energiehaven Apeldoorn

Onder de noemer Energiehaven Apeldoorn is in Apeldoorn-Noord een coöperatief energiesysteem ontwikkeld dat vraag en aanbod van energie op het bedrijvenpark continu op elkaar afstemt. Onder andere kunnen via een onafhankelijk platform voor energiehandel overschotten worden geleverd aan buren op het bedrijventerrein en zorgen batterijen en een collectieve pool van elektrische auto's voor tijdelijke opslag. Energiehaven Apeldoorn is een samenwerking tussen onder meer de gemeente Apeldoorn, Ondernemersvereniging Bedrijvenpark Apeldoorn-Noord (OBAN) en de bedrijven HVE en Firan.[16]

4.6 – Flexibele inzet van laadpalen

Laadpunten voor elektrische voertuigen kunnen een deel van het probleem vormen bij netcongestie, omdat ze door een snelle toename ervan een flink gevraagd vermogen toevoegen aan het elektriciteitsnet. Ze kunnen echter ook een deel van de oplossing vormen.

Beheerders van laadpunten kunnen de mate van gebruik van de laadpunten en/of de laadsnelheid proberen af te stemmen op wat gewenst is vanuit het elektriciteitsnetwerk. Verzoeken hiervoor kunnen worden ingediend en ingewilligd via het GOPACS-platform zoals omschreven in paragraaf 4.4.

Voorbeeld 5: Liander in Haarlem

In Haarlem loopt een proef met 120 laadpunten die hiervoor gegroepeerd zijn. TotalEnergies Nederland (zie quote hiernaast) beheert de groep laadpunten en kan op verzoek van Liander het gezamenlijke laadvermogen kort verlagen. Elektrische rijders die per se op vol vermogen willen laden, bijvoorbeeld omdat ze snel weer verder moeten, kunnen dit aangeven.[17]

Voorbeeld 6: innovatieproef Vattenfall

Vattenfall wil als onderdeel van hun bieding voor het offshore windpark Hollandse Kust West (HKW) een proef doen met 200 tot 400 bestaande laadpunten om auto's te 'sturen' in hun laadgedrag, rekening houdend met de hoeveelheid stroom die wordt geproduceerd door het windpark. Omdat Vattenfall concessiehouder is van de publieke laadpunten in Druten, kan deze proef mogelijk ook voor Druten interessant zijn.[18]

"We exploiteren op het moment al meer dan 9.500 laadpunten. Dan hebben we het over een potentieel van ongeveer 10 megawatt. Dit is al snel gelijk aan het benodigde vermogen voor bijna 10.000 huishoudens."

Marja Versleijen, directeur Mobility & New Energies van TotalEnergies in Nederland

"Als de pilot succesvol verloopt, wil Vattenfall samen met toekomstige en huidige concessieverleners, zoals de provincies Noord-Brabant, Limburg, Gelderland en Overijssel, bekijken hoe de opgedane kennis ook daar kan worden ingezet"

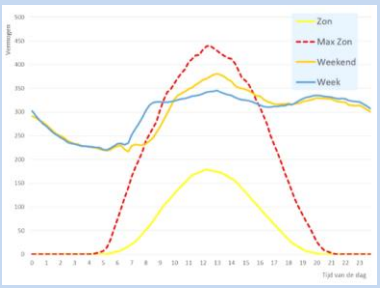
4.7 – Benutting base loads

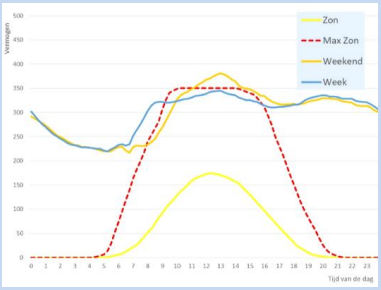
Netcongestie heeft te maken met het transport van elektriciteit. Een van de opties om dit aan te pakken is om opwek en verbruik van elektriciteit zo dicht mogelijk bij elkaar te laten plaatsvinden, zodat transport beperkt of helemaal niet meer nodig is. Een oplossingsrichting in dit kader is dat opwekkers van elektriciteit, zoals met zon of wind, op de aansluiting van verbruikers worden geplaatst die een dusdanige base load ('basisverbruik') hebben dat de opgewekte elektriciteit standaard of vrijwel standaard direct lokaal wordt verbruikt. Te denken valt hierbij aan gebouwen die (vrijwel) het hele jaar door (vrijwel) elke dag in bedrijf zijn, zoals supermarkten, zwembaden of (sommige) industriële of agrarische bedrijven.

[15] Bron: https://www.change.inc/energie/bedrijven-delen-netaansluiting-in-energiecollectief-38084, 15 april 2022
[16] Bron: https://www.firan.nl/case/slim-lokaal-energienetwerk-met-groeipotentieel-voor-bedrijvenpark-in-apeldoorn/
[17] Bron: https://www.solar365.nl/nieuws/haarlem-beperkt-netcongestie-door-laadpalen-te-groeperen-64ABAEB4.html, 24 juni 2022
[18] Bron: https://www.transport-online.nl/site/143057/vattenfall-wil-windmolens-en-elektrische-autos-met-elkaar-laten-communiceren/, 25 juli 2022

Voorbeeld 7: zonnepark Meijwetering

Een voorbeeld van waar gebruik wordt gemaakt van een base load is zonnepark Meijwetering in Utrecht (0,5 MWp), dat is aangesloten op de rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi) van Leidsche Rijn. De verwachte opwek van het zonnepark overlapt zelfs op een zomerdag voor circa 99% met het verbruik van de rwzi (zie de bovenste grafiek hiernaast). Door toepassing van kleinere omvormers (zie de onderste grafiek) en actieve sturing wordt teruglevering aan het elektriciteitsnet helemaal voorkomen.[9]

Voorbeeld 8: zonnepark Vloeivelden

Een ander voorbeeld is Zonnepark Vloeivelden Hollandia in Drenthe (116 MWp). Dit enorme zonnepark is aangesloten op het Gesloten Distributie Systeem (GDS) van aardappelverwerkingsfabriek Avebe. Avebe heeft een eigen warmtekrachtcentrale en daaraan gerelateerd een bestaand recht voor teruglevering. Een interessante bijkomstigheid is dat het terrein van Avebe ook gebruik wordt voor wateropslag. Onderzocht wordt wat voor kansen dit biedt voor energieopslag: bij een overschot aan elektriciteit kan water met een vijzelpomp worden weggepompt naar een ander bassin en later, als er geen overschot meer is, kan het water via een vijzelgenerator terugstromen waarmee weer elektriciteit wordt opgewekt.[11]

Door opwek aan te sluiten op een bestaande aansluiting kunnen de kosten voor een nieuwe aansluiting worden uitgespaard. Voor een zonnepark worden deze kosten ingeschat op circa 25% van de totale investering. Daarnaast kan het wachttijd voor een nieuwe aansluiting schelen, voor zover een nieuwe aansluiting überhaupt al mogelijk is.[11]

4.8 – Solar carport

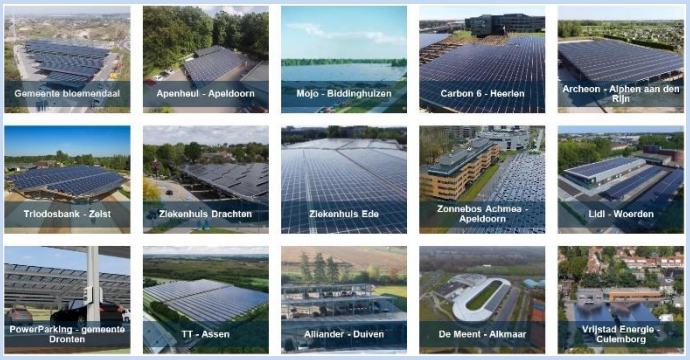
Een specifieke oplossingsrichting die aansluit bij de vorige paragraaf is opwek van zonne-energie in de buurt van een base load in de vorm van een ‘solar carport’, oftewel een overkapping van een parkeerplaats met zonnepanelen. Een solar carport verdient het om apart benoemd te worden als oplossingsrichting, omdat het vanuit verschillende invalshoeken goed past bij de gemeentelijke ambities. Namelijk:

- Het draagt bij aan duurzame energieopwekking en een energieneutrale toekomst.[19]
- Het draagt bij aan multifunctioneel gebruik van grond binnen bestaand stedelijk gebied toekomst.[20]
- Het kan bijdragen aan de uitbreiding van de laadinfrastructuur en daarmee van elektrisch rijden.[21]
- Het kan bijdragen aan duurzame logistiek, bijvoorbeeld met voorzieningen voor elektrische bestelvoertuigen en/of e-trucks ten behoeve van emissievrije bevoorrading of een waterstofinstallatie.[22]
- Het kan bijdragen aan het balanceren van het elektriciteitsnetwerk, waarbij de opgewekte zonne-energie zoveel mogelijk lokaal wordt gebruikt en (tijdelijk) kan worden opgeslagen.[23]
- Ontwikkeling in (deels) lokaal eigendom heeft de voorkeur met het oog op draagvlak en participatie.[24]

[19] Zie bijvoorbeeld: ‘Routekaart Energieneutraal Druten 2040’, oktober 2018
[20] Zie bijvoorbeeld: ‘Visie op zonne-energie’ van de gemeenten Druten en Wijchen, januari 2020
[21] Zie bijvoorbeeld: Beleidsstrategie ‘Elektrisch rijden’ van de gemeente Druten, 11 mei 2021
[22] Zie bijvoorbeeld: Mobiliteitsplan ‘Duurzaam onderweg tussen Maas en Waal’, 21 mei 2021 en Reactienota op RES 1.0 Regio Arnhem Nijmegen, 3 maart 2021
[23] Zie bijvoorbeeld het voorliggend rapport
[24] Zie bijvoorbeeld: ‘Leidraad Zonne-energie’ van de gemeente Druten, maart 2020

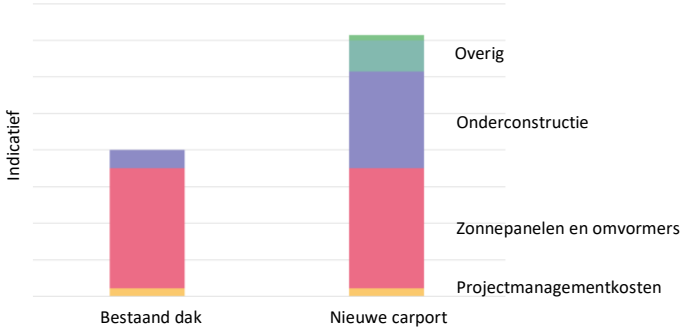
Voorbeeld 9: solar carports in Nederland

De foto's hiernaast tonen diverse voorbeelden van solar carports in Nederland.[25] De grootste solar carport ter wereld staat op het parkeerterrein van Lowlands in Biddinghuizen. De carport beslaat in totaal 35 hectare en biedt ruimte aan zo'n 1.500 auto's. De circa 90.000 zonnepanelen zijn goed voor een vermogen van in totaal ongeveer 35 MWp. Met de verwachte productie kunnen omgerekend grofweg 10.000 huishoudens van stroom worden voorzien.[26]

Toch is de business case van een solar carport nog altijd uitdagend en is er vaak sprake van een onrendabele top. Dat komt met name doordat de investeringskosten beduidend hoger zijn dan voor zonnepanelen op daken of op de grond. Het verschil zit daarbij vooral in de kosten voor de onderconstructie, bestaande uit een fundering en een frame (zie Figuur 21). Ook zijn er meer overige kosten, bijvoorbeeld omdat zonnepanelen op daken meestal vergunningsvrij zijn maar solar carports niet.

Wat kan helpen om de business case toch rond te krijgen is schaal: hoe groter de solar carport, des te lager in de regel de investeringskosten per parkeerplaats alsook per eenheid vermogen of opwek (zie een indicatie daarvan in Tabel 1). Daarnaast kunnen laadpalen en het aansluiten van de solar carport op een bestaande aansluiting uitkomst bieden: dit kan niet alleen flink schelen in de aansluitkosten, maar ook leiden tot hogere baten voor de productie (zie paragraaf 4.7 over het benutten van base loads).

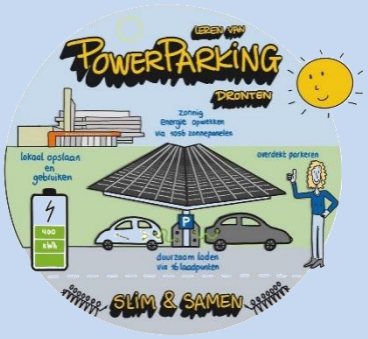
Figuur 21 – Indicatie investeringskosten zonnestroomsysteem op een bestaand dak versus een solar carport[27]

Aantal parkeerplaatsen	Aantal zonnepanelen	Totaal vermogen (kWp)	Jaarlijkse productie (MWh)	Investering per kWp (€)	Investering in totaal (€)	Investering per parkeerplaats (€)
1	7	3	2,9			
10	68	34	29	€ 1.600	€ 54.000	€ 5.440
50	340	170	145	€ 1.300	€ 221.000	€ 4.420
100	680	340	289	€ 1.200	€ 408.000	€ 4.080
200	1.360	680	578	€ 1.100	€ 748.000	€ 3.740
500	3.400	1.700	1.445	€ 1.000	€ 1.700.000	€ 3.400
1.000	6.800	3.400	2.890	€ 950	€ 3.230.000	€ 2.890

Tabel 1 –Indicatie investeringskosten solar carport[27]

Op basis van het bovenstaande verdient het aanbeveling om mogelijke interessante locaties voor een solar carport in de gemeente Druten te zoeken in de buurt van bestaande aansluitingen waarop een bepaalde base load aan verbruik zit. In Bijlage I bij dit rapport is daarvoor een eerste voorzet te vinden.

[25] Bron: RVO, De zonnige kant van parkeren, 28 juni 2021
[26] Bron: https://lowlands.nl/nieuws/2022/05/04/grootste-solar-carport-ter-wereld-geopend/
[27] Bron: : Jasper Feuth et al. (Eneco), De zonnige kant van parkeren: business case en praktijkervaringen, december 2021

Voorbeeld 10: PowerParking

Een voorbeeld van een concept dat nauw aansluit bij de laatste alinea op de vorige pagina is PowerParking. Dit is een concept voor solar carports waarbij verbindingen worden gelegd tussen opwek, opslag, het gebruik van duurzame energie voor nabij gelegen gebouwen en het 'slim' opladen en mogelijk ontladen ('bidirectioneel laden') van elektrische voertuigen. Dit zorgt voor systeemoptimalisatie, waardoor vaak geen onnodige netaansluitingen of netverzwaringen zijn vereist.

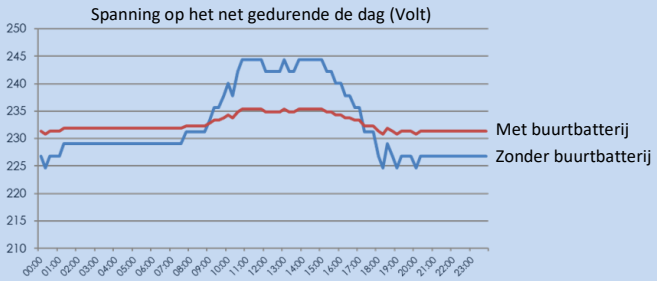
Het PowerParking concept is op een aantal plekken in Nederland gerealiseerd, zoals bij het gemeentehuis van Dronten[28] en bij een Lidl supermarkt in Woerden.[29] Bij de PowerParking in Dronten is gebruik gemaakt van een Nilar-batterij. Deze batterij is veiliger dan veel andere batterijen omdat de vloeistof in de accu (elektrolyt) op waterbasis is en dus niet kan branden. De batterij is bovendien 100% recyclebaar en de levensduur kan eenvoudig verlengd worden door het elektrolyt te vervangen.

4.9 – Buurtbatterij

In buurten waarin de spanning te hoog oploopt, bijvoorbeeld door aanwezigheid van veel zonnepanelen, kan een buurtbatterij uitkomst bieden. Dit houdt in dat woningen (of andere gebouwen) in een buurt verbonden worden met een centrale batterij. Een energiemanagementsysteem (EMS) regelt de energiestromen van een naar de batterij en houdt bij wat er per huishouden wordt geladen en ontladen.

Voorbeeld 11: buurtbatterij in Haarlem

In een buurt in Haarlem met veel zonnepanelen en een beperkte netcapaciteit liep de spanning regelmatig op tot boven de 250 Volt en schakelden de omvormers uit. Een buurtbatterij zorgt er nu voor dat de spanning met +/- 20 Volt kan worden beïnvloed (zie de grafiek hiernaast als voorbeeld). De zonnepanelen kunnen hierdoor (veel) langer produceren.[32]

Voor een buurtbatterij is naar verluid een investering nodig van € 500 tot 1.000 per kWh. Rekenend met een bandbreedte voor huishoudelijke opslag van 4 tot 14 kWh, betekent dit een investering van € 2.000 tot € 14.000 per huishouden.[30] Bij een project met een buurtbatterij in Rijssenhout bedroeg de totale investering zo'n € 140.000.[31] Met 35 deelnemende woningen komt dit neer op ongeveer € 4.000 per huishouden.

Voor de business case is het verder van belang dat op de elektriciteit die via de batterij loopt eenmalig energiebelasting wordt geheven. Voorheen was sprake van dubbele energiebelasting, maar die is eraf. Desalniettemin maakt deze energiebelasting de business case voor een buurtbatterij lastiger ten opzichte van individuele batterijen ('thuisbatterijen') die daar niet mee te maken hebben.

Ondanks de uitdagende business case is zeker ook support voor buurtbatterijen. Zo is er in 2021 in de Tweede Kamer met ruime meerderheid een motie aangenomen van Pieter Grinwis (ChristenUnie) en Henri Bontenbal (CDA) om de potentie van buurtbatterijen te onderzoeken voor het ontlasten van het stroomnet.

Aansluitend bij de twee voorgaande paragrafen, kan het erg helpen voor de business case om locaties te zoeken waar gebruik gemaakt kan worden van een bestaande aansluiting. Dit kan de investeringsdrempel voor een buurtbatterij flink verlagen.

[28] Zie: https://www.flevoland.nl/dossiers/lelystad-airport/duurzame-luchthaven/powerparking/leerervaringen
[29] Zie: https://solarmagazine.nl/nieuws-zonne-energie/i19319/woerden-heeft-eerste-energiecirculaire-lidl-met-zonnepanelen
[30] Bron: TKI Urban Energy, Energie opslaan, loont dat op dit moment?, 17 december 2021
[31] Bron: NRC, Je stroom bewaren in de buurtbatterij, 27 november 2017

Een netbeheerder mag zelf niks doen met opslag, maar kan wel een beperkte vergoeding geven voor netwerkoplossingen. Ook dat zou de business case verder overeind kunnen helpen.

4.10 – Warmte-alternatieven

Een laatste oplossingsrichting die dit rapport behandeld is het gebruik van warmte in plaats van elektriciteit, bijvoorbeeld via een warmtenet. Zo'n warmtenet kan gevoed worden door restwarmte vanuit bijvoorbeeld een industrieel bedrijf of een zwembad, maar ook door zonnewarmte zoals in het voorbeeld hieronder.

Voorbeeld 12: Een 'Zonnewarmtenet'

In de Haarlemse wijk Ramplaankwartier worden stapsgewijs huizen geïsoleerd, uitgerust met PVT-panelen (die elektriciteit opwekken én water opwarmen; PV staat voor zonnestoom, T voor thermisch) en aangesloten op een wijkwarmtenet met warmte- en koudeopslag in de bodem. Samen wordt dit het 'Zonnewarmtenet' genoemd.

De realisatie van het project is in 2022 van start gegaan na toekenning van een rijksbijdrage van het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW). Behalve aardgas bespaart het project ook elektriciteit, omdat er door het opwekken en opslaan van warmte veel minder stroom nodig is voor de warmtepompen. In combinatie met de opwek van elektriciteit zorgt het project daardoor voor een veel kleinere belasting van het elektriciteitsnet.[32]

In het getoonde voorbeeld wordt warmte opgeslagen in de bodem, maar in toenemende mate zijn er ook zogenaamde 'warmtebatterijen' op de markt, waarbij warmte bijvoorbeeld wordt opgeslagen in een mineraal zoals magnetiet[33] of zelfs in zand.[34]

De Transitievisie Warmte Druten[35] biedt houvast bij de vraag of en waar een dergelijk project ook in de gemeente Druten mogelijk zou kunnen zijn. Onder andere staat daarin op kaart een overzicht van aanwezige warmtebronnen en van verkenningswijken voor warmteoplossingen (zie Bijlage II).

[32] Bron: https://ramplaankwartier.nl/over-spaargas/
[33] Zie bijvoorbeeld: https://www.lkabminerals.com/nl/industry-uses/offshore-energie-nl/warmteopslag/
[34] Zie: https://www.change.inc/energie/finse-zandbatterij-kan-energie-maandenlang-opslaan-38588
[35] Zie: https://warmtetransitiedruten.ireporting.nl/

5 – CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Het doel van het voorliggende rapport is om inzicht te bieden in wat de gemeente Druten, al dan niet in samenwerking of samenspraak met onder andere netbeheerders, bewoners, bedrijven en (energie-) coöperaties, kan doen om de netcongestieproblemen in de gemeente aan te pakken. Dit laatste hoofdstuk presenteert daartoe de belangrijkste conclusies en aanbevelingen.

5.1 – Conclusies

Het rapport laat in de eerste plaats zien dat er niet één oorzaak is van netcongestie, maar meerdere tegelijk. Het gaat daarbij om een toename van de lokale opwek van elektriciteit, een toename in de vraag naar elektriciteit en het feit dat het Nederlandse elektriciteitsnet en veel van de bijbehorende wet- en regelgeving nog vooral zijn ingericht op het 'vroegere' eenrichtingsverkeer van elektriciteit vanuit grote energiecentrales.

De gevolgen hiervan gaan iedereen in de gemeente Druten aan en het is dus ook van groot belang om iedereen in de gemeente goed met relevante informatie van dienst te kunnen zijn. Netbeheerder Liander zet goede stappen hierin en biedt bijvoorbeeld nu zowel voor kleinverbruikers- als grootverbruikersaansluitingen een 'postcodecheck' aan met informatie die specifiek op een adres is toegesneden.

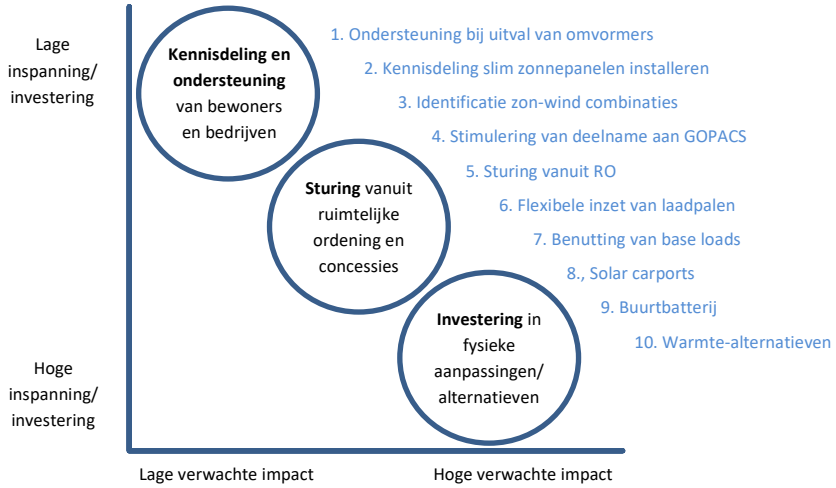
De getoonde oplossingsrichtingen in het rapport maken duidelijk dat ook voor de gemeente gerichte informatievoorziening een belangrijk middel kan zijn. Dit kan variëren van informatie richting bewoners en bedrijven over het slim installeren van zonnepanelen tot bijvoorbeeld informatie richting bedrijven over hoe zij via het platform GOPACS geld kunnen verdienen als ze flexibel zijn in hun elektriciteitsverbruik of -productie.

Tegelijkertijd kan de gemeente een verschil maken door in de ruimtelijke ordening (vergunningen, bestemmingsplannen, eisen aan nieuwbouwprojecten, etc.) slimme keuzes te maken. Te denken valt daarbij onder andere aan het combineren van zon en wind (die elkaar qua elektriciteitsproductiepatroon goed aanvullen) op één kabel en van opwek en afname (zoals opwek in de buurt van een 'base load').

Wat betreft het laatste toont het rapport specifiek enkele mogelijke locaties in de gemeente Druten voor een solar carport (overkapping van een parkeerplaats met zonnepanelen) in de buurt van bijvoorbeeld een supermarkt of zwembad (zie Bijlage I). Behalve om redenen van netcongestie, kan het zorgvuldig kiezen van een dergelijke locatie ook helpen om de uitdagende business case van een solar carport rond te krijgen.

Tot slot kan de gemeente nog meer het heft zelf in handen nemen door bijvoorbeeld te investeren in een buurtbatterij. Een netbeheerder mag daar zelf niet in investeren. Ook het investeren in een warmtenet kan de congestieproblemen op het elektriciteitsnet verminderen, omdat daarmee bijvoorbeeld vraag naar elektriciteit door warmtepompen vermeden kan worden.

Al met al komt dit rapport tot drie niveaus met oplossings-richtingen (zie Figuur 22). Grofweg is de verwachting daarbij dat de benodigde inspanning/investering per niveau toeneemt, maar tegelijkertijd ook de verwachte impact ervan.

Figuur 22 – Samenvatting van de oplossingsrichtingen op drie niveaus

5.2 – Aanbevelingen

In lijn met het voorgaande, komt dit rapport tot de volgende aanbevelingen:

1. Overweeg om een meldpunt op te zetten waar bewoners uitval van omvormers kunnen melden, zodat (beter) inzichtelijk wordt welke wijken heftiger of juist minder heftig door het probleem getroffen worden. Overweeg tevens om een inspectieronde voor bewoners te organiseren of faciliteren om mogelijke oorzaken van uitval van omvormers in de eigen installatie te kunnen traceren en verhelpen (zie paragraaf 4.1).

2. Deel ervaringen van inwoners en bedrijven over hoe zij ondanks beperkingen rondom netcongestie, door slimme installatie, toch van zonnepanelen kunnen profiteren (zie paragraaf 4.2).

3. Zorg voor een goede balans in plannen voor opwek van elektriciteit met zonne-energie en met windenergie (nu heeft het eerste in de gemeente Druten de overhand). Identificeer plekken in de gemeente waar mogelijk kansen liggen voor zon-wind combinaties (cable pooling) en deel de modelovereenkomst die hiervoor beschikbaar is (zie paragraaf 4.3).

4. Informeer zowel kleine of grote marktpartijen over de mogelijkheid om met flexibiliteit in hun elektriciteitsverbruik of -productie geld te verdienen via het platform GOPACS (zie paragraaf 4.4).

5. Stuur bij nieuwbouwontwikkelingen, zoals de uitbreiding van het bedrijventerrein Westerhout en diverse woningbouwontwikkelingen, vanuit de ruimtelijke ordening naar een goede balans tussen vraag en aanbod van energie (niet alleen elektriciteit) en overweeg de inzet van handelsplatforms of een ‘virtueel stroomnet’ voor onderlinge energie-uitwisseling (zie paragraaf 4.5).

6. Ga in overleg met Vattenfall als concessiehouder van de publieke laadpunten voor elektrische voertuigen in de gemeente Druten over de flexibele inzet van laadpunten (zie paragraaf 4.6).

7. Identificeer plekken in de gemeente met een ‘base load’ (een voorspelbaar, liefst hoog elektriciteitsverbruik) waar opwek van elektriciteit aan gekoppeld kan worden (zie paragraaf 4.7).

8. Onderzoek specifiek voor ‘base loads’ in de buurt van parkeerplaatsen de optie van een solar carport, waarmee mogelijk meerdere beleidsdoelen met elkaar verenigd kunnen worden (zie paragraaf 4.8). Enkele voorbeelden van mogelijk interessante locaties hiervoor in de gemeente Druten zijn te vinden in Bijlage I.

9. Overweeg voor wijken met veel uitval van omvormers de plaatsing van een buurtbatterij en richt de aandacht hierbij omwille van de business case op locaties waar gebruik gemaakt kan worden van een bestaande elektriciteitsaansluiting (zie paragraaf 4.9).

10. Staar niet blind op elektriciteit, maar verken ook de rol die warmte-alternatieven kunnen spelen om de (piek)belasting op het elektriciteitsnet te verminderen. Een specifiek voorbeeld is een warmtenet in combinatie met PVT-panelen, goede isolatie en warmte-koude opslag (WKO). De Transitievisie Warmte Druten kan hierin houvast bieden (zie paragraaf 4.10).

AFKORTINGEN

ACM	Autoriteit Consument & Markt
Bbl	Besluit bouwwerken leefomgeving
EMS	Energiemanagementsysteem
ESAP	Energiesysteem Actieplan
GDS	Gesloten Distributie Systeem
GOPACS	Grid Operators Platform for Congestion Solutions
kWh	Kilowattuur
kWp	Kilowattpiek
MWh	Megawattuur
MWp	Megawattpiek
OS	Onderstation
PQ	Power Quality (spanningskwaliteit)
PV	Photovoltaic (zonnestroom)
PVT	Photovoltaic en thermal (zonnestroom en zonnewarmte)
RES	Regionale Energie Strategie
RO	Ruimtelijke Ordening
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
rwzi	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
SS	Schakelstation
WKO	Warmte-koude opslag

BIJLAGE I: MOGELIJKE LOCATIES VOOR EEN SOLAR CARPORT IN GEMEENTE DRUTEN

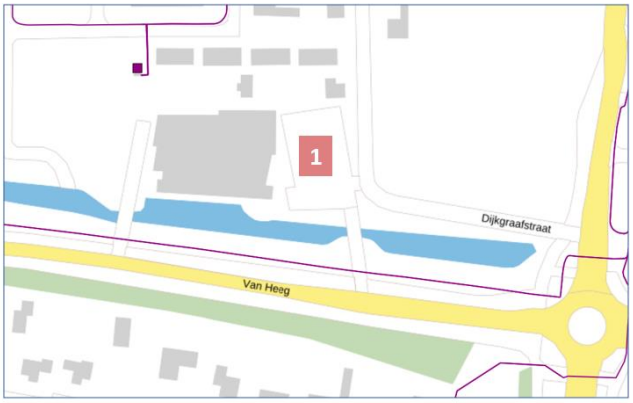
Bijvoorbeeld (zie de genoemde locaties op kaart onder de tabel):

Locatie	Base load nabij?	Middenspannings-installatie nabij?	Open terrein?
1. Parkeerplaats bij De Bogerd (Dijkgraafstraat)	Ja, cultureel centrum De Bogerd direct aan de parkeerplaats, maar heeft al wel zonnepanelen	Ja	Ja
2. Parkeerplaats bij Albert Heijn (Scharrenburg)	Ja, Albert Heijn direct aan de parkeerplaats, maar heeft al wel zonnepanelen	Ja	Ja
3. Parkeerplaats bij IKC de Kubus	Ja, kinderdagverblijf direct aan de parkeerplaats, maar heeft al wel zonnepanelen	Ja	Hoge bomen aan de zuidzijde
4. Parkeerplaats Ooievaarstraat	Ja, kinderdagverblijf direct aan de parkeerplaats, maar heeft al wel zonnepanelen	Iets verderop	Ja
5. Parkeerplaats Heuvel	Ja, Plus supermarkt en gemeentehuis direct aan de parkeerplaats (gemeentehuis heeft al wel zonnepanelen)	Iets verderop	Enkele bomen
6. Parkeerplaats Klokkenslagstraat	Ja, Plus supermarkt direct aan de parkeerplaats	Ja	Enkele bomen
7. Parkeerplaats Raadhuisstraat	Diverse losse winkels	Ja	Enkele bomen
8. Parkeerplaats bij 't Trefpunt (Deest)	Dorpshuis, mogelijk geen heel hoog/constant verbruik	Iets verderop	Ja
9. Parkeerplaats bij de Horst (Horssen)	Dorpshuis, mogelijk geen heel hoog/constant verbruik	Iets verderop	Ja

1. Parkeerplaats bij De Bogerd (Dijkgraafstraat)

Bron: Google Maps

Bron: PDOK, Elektriciteitsnetten: middenspanningskabels en middenspanningsinstallaties

2. Parkeerplaats bij Albert Heijn (Scharrenburg)

Bron: Google Maps

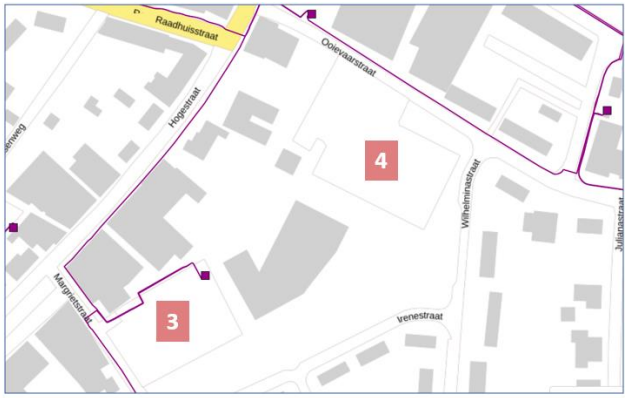

Bron: PDOK, Elektriciteitsnetten: middenspanningskabels en middenspanningsinstallaties

3. Parkeerplaats bij IKC de Kubus / 4. Parkeerplaats Ooievaarstraat

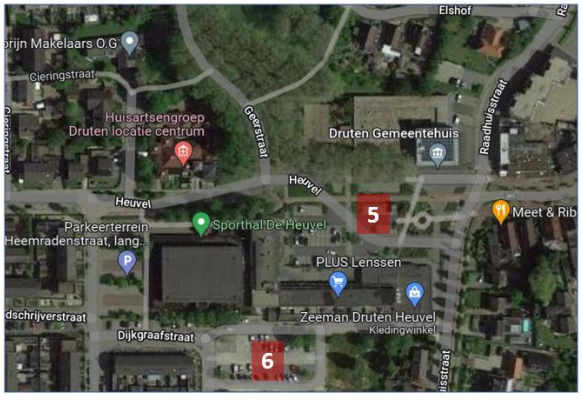

Bron: Google Maps

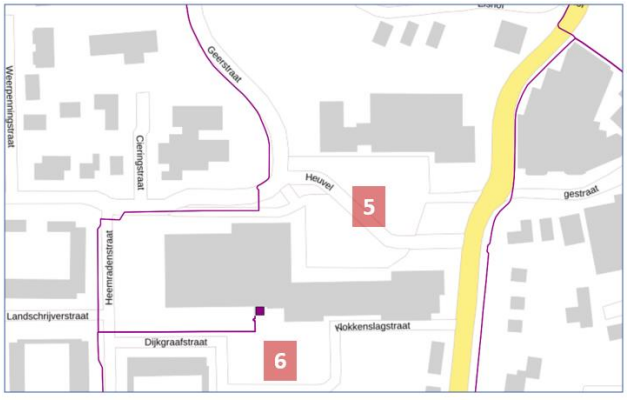

Bron: PDOK, Elektriciteitsnetten: middenspanningskabels en middenspanningsinstallaties

5. Parkeerplaats Heuvel / 6. Parkeerplaats Klokkenslagsstraat

Bron: Google Maps

Bron: PDOK, Elektriciteitsnetten: middenspanningskabels en middenspanningsinstallaties

7. Parkeerplaats Raadhuisstraat

Bron: Google Maps

Bron: PDOK, Elektriciteitsnetten: middenspanningskabels en middenspanningsinstallaties

8. Parkeerplaats bij 't Trefpunt (Deest)

Bron: Google Maps

Bron: PDOK, Elektriciteitsnetten: middenspanningskabels en middenspanningsinstallaties

9. Parkeerplaats bij de Horst (Horssen)

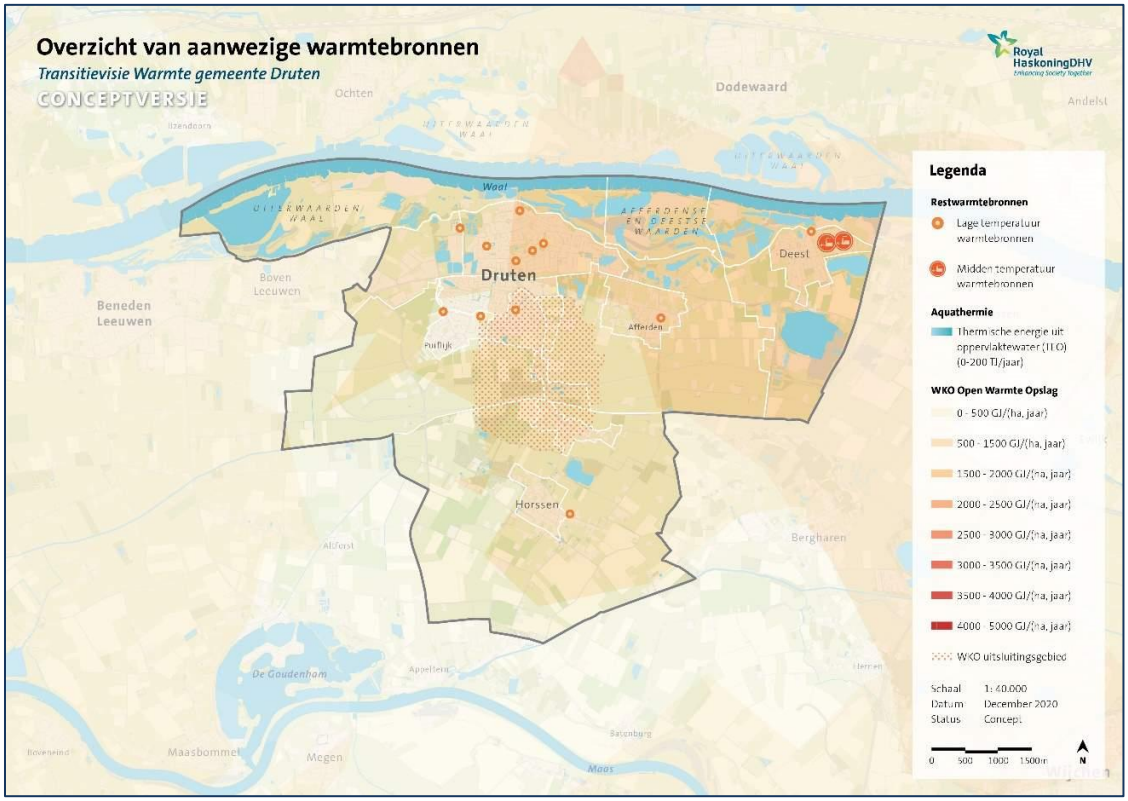

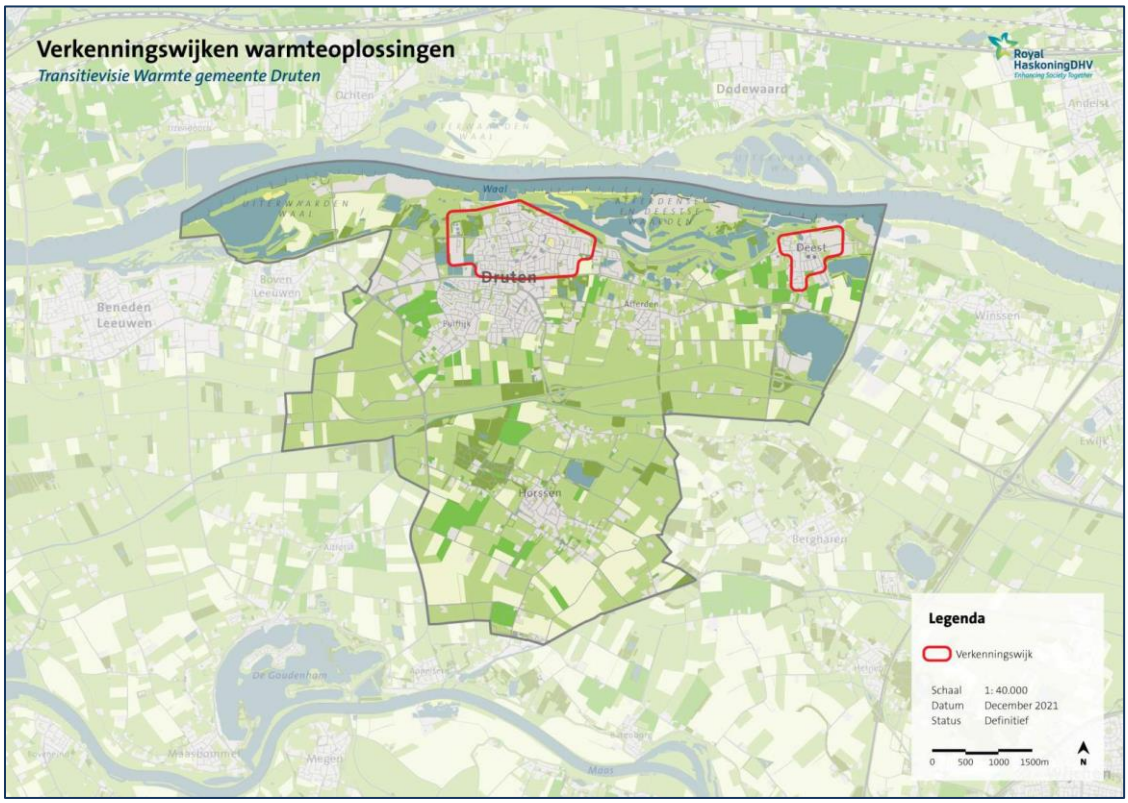
Bron: Google Maps

Bron: PDOK, Elektriciteitsnetten: middenspanningskabels en middenspanningsinstallaties

BIJLAGE II: KAARTEN UIT TRANSITIEVISIE WARMTE DRUTEN

VRAGEN VAN RAADSLEDEN – TECHNISCHE VRAGEN

Artikel 19 verordening voor de Rondetafelgesprekken

Onderwerp: Onderzoek Netcongestie: inventarisatie effecten en oplossingen		
Indiener: Carl Dolmans Fractie: Sociaal Maas en Waal		
Waarom worden deze vragen gesteld (artikel 19, lid 3 RTG)? Hier volgen enkele opties: ○ Het voorstel is niet duidelijk en daarom vraag 1.... ○ De bijlagen ontbreken…… ○ X De vraag is essentieel voor ons standpunt over dit voorstel ○ Anders….. ○ …….		
NR	**FORMULERING VRAAG** *Datum ingekomen:*	**ANTWOORD VRAAG** *Datum antwoord:*
1	Zie aanbeveling 10 Transitievisie Warmte Druten; wat is de status van deze Transitievisie en wie is hier binnen de gemeente mee bezig?	De Transitievisie Warmte (TVW) is door de gemeenteraad van Druten op 27 januari 2022 vastgesteld. In deze visie is inzichtelijk gemaakt welke opties er zijn in de gebouwde omgeving om van het aardgas af te gaan en welke bronnen in Druten als alternatief voor het aardgas aanwezig zijn. Het team energietransitie gaat aan de slag met een plan voor uitvoering van de visie. Op 8 december jongstleden was een raadsinformatieavond waarin de TVW kort is belicht en ook hoe het vervolg (plan voor uitvoering) er uit ziet. Contactpersonen binnen de gemeente zijn: Maartje van Dalen en Wietske van Hooff
2	Is het mogelijk de (concept) Transitievisie in te zien?	de Transitievisie Warmte Druten is nog niet op de website beschikbaar maar kan op aanvraag worden verstrekt. Hij als bijlage bij deze technische vragen gevoegd.
3		

Afspraken

Gemeente Druten

VRAGEN VAN RAADSLEDEN – TECHNISCHE VRAGEN

Technische vragen	Indienen - ingevulde format mailen naar griffie@druten.nl - uiterlijk dinsdag 09.00 uur in de week RTG voor voorstellen op de agenda RTG. Overige technische vragen: geen termijn.
Technische vragen	Afdoening - door organisatie (i.o.m. portefeuillehouder) - zo spoedig mogelijk - bij vragen RTG in principe woensdagmiddag 16.00 uur. Bij uitzondering donderdagmiddag 14.00 uur.

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together

Transitievisie Warmte Gemeente Druten

Inhoudsopgave

Onze gemeente **4**
Aardgasverbruik in Druten 5
Doelen 5
Uitgangspunten 6
Landelijke ontwikkelingen 6

Oplossingen **7**
Duurzame warmteoplossingen 8
Oplossingen voor Druten 12
Oplossingen per buurt 13

Verkenningswijken **15**
Verkenningswijken 16
Deest 17
Druten-noord 17

Strategie **18**

Samen en in stappen **19**
Spoor 1: Klaar maken voor aardgasvrij 19
Spoor 2: Individuele oplossingen mogelijk maken 20
Spoor 3: Collectieve oplossingen samen verder onderzoeken 20
Spoor 4: Uitvoeringsplannen voor de verkenningswijken 21
Monitoring en rapportage 21
Vervolgstappen 21

Zelf aan de slag **22**
Zelf aan de slag 23
Geen spijt maatregelen 23
Loket Duurzaam Wonen Plus 23
Meer informatie 24

Verdieping **26**
Proces en stakeholders 27
Begrippenlijst 28
Toelichting eenheden energie 33
Links naar documenten 33
Hoe werken de duurzame warmteoplossingen? 34
Warmtebronnen in de gemeente Druten 43
Het platform SETuP 44
Hoe is de WAT-kaart bepaald? 45

CBS-buurtindeling gemeente Druten 46
Warmteoplossingen gemeente Druten per buurt 47

Onze gemeente

Aardgasverbruik in Druten

Als gemeente Druten hadden we in juli 2018 in totaal 18.790 inwoners en 7.400 gebouwen. Aardgas is in Nederland de belangrijkste bron van energie om gebouwen mee te verwarmen en van warm water te voorzien. Het totale aardgasverbruik van woningen in Druten was in 2019 11,3 miljoen kuub (m3) (Klimaatmonitor). De afgelopen tien jaar is dit verbruik ongeveer hetzelfde gebleven. Het gemiddelde aardgasverbruik van woningen in Druten (1.527 m3 per jaar) is hoger dan het landelijk gemiddelde (1.239 m3). Onder het kopje 'Verdieping' is meer informatie te vinden over de hoeveelheden energie.

In 2019 heeft Druten in totaal 40 TJ warmte en 17 TJ elektriciteit hernieuwbaar opgewekt. De meeste hernieuwbare warmte in Druten komt van houtkachels. Er is tien keer een vergoeding aangevraagd voor een warmtepomp.

De Klimaatmonitor laat zien dat de CO_2-uitstoot van de gebouwde omgeving in onze gemeente in de periode 2015-2019 met 17% is gedaald: van 50.237 ton per jaar naar 42.999 ton per jaar. Tweederde van de CO_2-uitstoot komt van onze woningen. Verwarming en warm water zorgen in Druten dus voor meer dan 29.000 ton CO_2-uitstoot per jaar. Met 7.900 huishoudens was dit 3,6 ton CO_2-uitstoot per huishouden in 2019.

Doelen

In Druten willen wij onze CO_2-uitstoot kleiner maken en in 2040 energieneutraal zijn. Met onze warmtetransitie ondersteunen wij het landelijke Klimaatakkoord en het Gelders Energieakkoord (GEA). En we helpen zo mee bij het verminderen van klimaatverandering. Dat hebben we in Druten ook met elkaar afgesproken in de Routekaart 'Naar een energieneutraal Druten in 2040'.

Energieneutraal betekent dat we in onze gemeente in 2040 evenveel energie duurzaam opwekken als verbruiken. Wij willen dit bereiken door minder fossiele energie te gaan verbruiken (aardgas, aardolie en kolen) en meer duurzame energie op te wekken. Er kan in 2040 nog wel fossiele energie zoals aardgas verbruikt worden. Maar hier moet dan wel extra duurzame energieopwekking tegenover staan. Richting 2050 willen we fossiele energie helemaal niet meer gebruiken. Dit betekent dus ook dat woningen en andere gebouwen de komende 30 jaar overgaan op duurzame warmteoplossingen.

Onder het kopje 'Verdieping' staat de Routekaart 'Naar een energieneutraal Druten in 2040' en het landelijk Klimaatakkoord en het **GEA**.

Regionale Energiestrategie Arnhem-Nijmegen

Met onze Regionale Energiestrategie (RES) willen we in 2050 energieneutraal én aardgasvrij te zijn. Hieruit is de RES 1.0 ontstaan. Dit document hebben de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten begin 2021 vastgesteld en aangeboden aan het Rijk.

In de RES is vastgelegd op welke manier we in onze regio samenwerken om de doelen van het Klimaatakkoord te bereiken. Dat gaat over het opwekken van wind- en zonne-energie, maar ook om vraag en aanbod van duurzame warmte. Dit laatste onderdeel van de RES heet de Regionale Structuur Warmte (RSW). Het gaat hier vooral om kansen en vragen die verder gaan dan de grenzen van de gemeente. Denk hierbij aan mogelijkheden voor warmte uit oppervlaktewater (zoals de Rijn of de Waal). Of de uitbreiding van het warmtenet van afvalenergiecentrale ARN in Weurt (gemeente Beuningen). De dorpen in onze gemeente liggen echter op te grote afstand van de ARN om de restwarmte slim te kunnen gebruiken. In deze Transitievisie Warmte zijn de kennis, informatie en afspraken vanuit de RES meegenomen.

Uitgangspunten

Het college van B&W heeft de belangrijkste punten voor de Transitievisie Warmte gehaald uit de **startnotitie** (maart 2021) en de **uitgangspuntennotitie** (september 2021). Die punten zijn gedeeld met de gemeenteraad:

- *Ga aan de slag met energiebesparing en isolatie*
- *Samen kennis delen om de warmtetransitie te laten slagen!*
- *Haalbaar en betaalbaar voor iedereen*
- *Beschikbaar, betrouwbaar en duurzaam richting de toekomst*

Voor elk punt hebben we een aantal actiepunten benoemd om een duidelijke richting aan te geven. Zowel de startnotitie als de uitgangspuntennotitie zijn te vinden onder het kopje 'Verdieping'.

Landelijke ontwikkelingen

Als gemeente Druten helpen we mee om de doelen van het landelijk Klimaatakkoord te halen. Daarbij vinden wij het noodzakelijk dat de warmtetransitie betaalbaar blijft. Uit landelijke onderzoeken en ervaringen weten we dat de overstap naar duurzame warmteoplossingen geld kost. Daarom zoeken we naar oplossingen die voor inwoners én belanghebbenden haalbaar, betaalbaar en betrouwbaar zijn. Nu en in de toekomst.

Hoe snel we onze warmtetransitie voor elkaar krijgen hangt af van een aantal zaken: hoeveel steun ervoor is en of het betaalbaar is. Ook wetten en regels en technologische ontwikkelingen zijn hierbij belangrijk. Zo kunnen we misschien wel warmte winnen uit de Waal, maar is de techniek hiervoor nog duur. De gemeente Druten kan de warmtetransitie daarom alleen mogelijk maken onder de juiste omstandigheden. Hierbij is (financiële) steun nodig van de Rijksoverheid. Daarom is de ontwikkeling van de Omgevingswet en de Warmtewet 2.0 voor ons erg belangrijk. Hieronder leggen we deze twee wetten verder uit.

Omgevingswet en Warmtewet 2.0

Omgevingswet

De uitkomsten van deze Transitievisie Warmte en de RES worden onderdeel van onze Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. Vanaf 1 juli 2022 worden alle regels over onze leefomgeving samengevoegd in de nieuwe Omgevingswet. Daarin is meer ruimte voor bijdragen en ideeën van inwoners en ondernemers. Zo kunnen we samen blijven werken aan een veilige en gezonde leefomgeving. Voor de invoering van de Omgevingswet maakt iedere gemeente een Omgevingsvisie en een Omgevingsplan. In het Omgevingsplan komen alle regels voor de ruimte binnen onze gemeente.

Warmtewet 2.0

De Rijksoverheid werkt aan een nieuwe Wet collectieve warmtevoorziening (Warmtewet 2.0). Deze is bedoeld om de aanleg en het gebruik van warmtenetten in de gebouwde omgeving te regelen, waarbij ook aandacht is voor de rol van de gemeente. De invoering van deze wet was beoogd op 1 januari 2022, maar het is op dit moment onzeker of en op welke manier de wet ingevoerd gaat worden. De ontwikkeling van de Warmtewet 2.0 houden we nauwlettend in de gaten, wanneer er meer bekend is informeren we inwoners en betrokkenen en spelen we hier waar mogelijk op in.

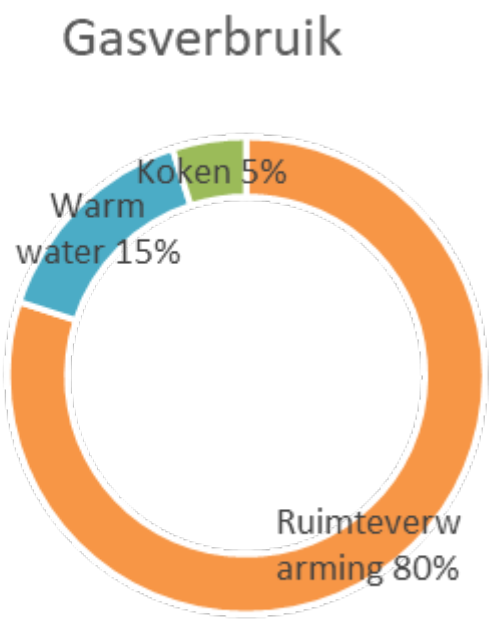
Oplossingen

Duurzame warmteoplossingen

Het is het goed om te weten welke duurzame oplossingen er zijn om gebouwen zonder aardgas te verwarmen, voordat we kijken naar de praktische gevolgen.

Het gemiddelde gasverbruik van een woning in Druten is 1.527 m3 per jaar. Ongeveer 80% hiervan wordt gebruikt voor verwarming van de ruimtes. 15% wordt gebruikt voor warm water en 5% voor koken. In het onderdeel 'Zelf aan de slag' leggen we de aardgasvrije keuzes voor koken en warm water uit. Omdat verwarming zonder aardgas de grootste invloed heeft, gaan we nu dieper in op de duurzame warmteoplossingen.

In het algemeen zijn er vijf verschillende mogelijkheden voor duurzame verwarming. Hierbij wordt verschil gemaakt tussen collectieve (gemeenschappelijke) en individuele oplossingen.

Bij een individuele oplossing wekt elk gebouw zijn eigen warmte duurzaam op. Iedere inwoner bepaalt zelf hoe hij/zij het gebouw duurzaam verwarmt, binnen de mogelijkheden van de infrastructuur. Denk hierbij aan het elektriciteitsnetwerk en/of het gasnet. Een elektrische of hybride warmtepomp is een voorbeeld van een individuele oplossing. Een warmtenet is een collectieve oplossing: daar deelt een de hele straat, buurt of wijk een duurzame warmtebron. Hernieuwbaar gas en biomassa kunnen zowel individueel als collectief worden gebruikt.

In alle gevallen is het verstandig om van begin af aan zoveel mogelijk energie te besparen. Dit kan vooral door het verbeteren van de isolatie. Daardoor gaat er minder warmte verloren en is er dus ook minder duurzame energie nodig.

In het volgende figuur staan de vijf meest gebruikte duurzame warmteoplossingen. Deze leggen we daarna verder uit.

Energie besparen en isoleren

Warmtenet

- Hoog, midden en laag temperatuur
- Afhankelijk van warmtebron (restwarmte, water, bodem)
- CO_2-uitstoot afhankelijk van type bron

Hernieuwbaar gas*

- Groen gas of waterstof
- Hoge temperaturen
- CO_2-uitstoot afhankelijk van type

* Zeer beperkt beschikbaar

Biomassa

- Pelletketel, pelletkachel of bron voor warmtenet (groen gas)
- Beperkte CO_2 uitstoot

Hybride

- Combinatie van (hernieuwbaar) gasnet en hybride warmtepomp
- Deels CO_2-vrij

All electric

- Warmte m.b.v. warmtepomp
- Hoge mate van isolatie
- CO_2-vrij*

* Voor het gebruik van de warmtepomp is elektriciteit nodig. Die elektriciteit is in Nederland nog niet altijd op een duurzame manier opgewekt. Vaak is de elektriciteit nog afkomstig uit gascentrales. Bij dat proces komt CO2 vrij. Bij het gebruik van de warmtepomp in huis komt geen CO2 vrij.

Collectief **Individueel**

Warmtenet (collectief)

Een warmtenet is een collectieve oplossing: hier worden meerdere gebouwen op aangesloten, zoals een hele buurt of dorp. In Druten is op dit moment geen warmtenet, in Nijmegen bijvoorbeeld wel. Het systeem van een warmtenet bestaat uit buizen met warm water, die onder de grond op de gebouwen zijn aangesloten. Een warmtenet heeft een duurzame warmtebron nodig. Dit kan geothermie zijn (aardwarmte uit de diepe ondergrond), restwarmte van een fabriek of water uit een rivier (zoals de Waal). Dit laatste noemen we ook wel aquathermie. Bronnen voor een warmtenet hebben verschillende temperaturen, van laag tot hoog. Bij laagtemperatuur warmtenetten is het nodig om extra te isoleren, tot minimaal energielabel B.

Hernieuwbaar gas (collectief en individueel)

Met hernieuwbaar gas worden gebouwen nog steeds verwarmd met een cv-ketel die is aangesloten op een gasnet. Het verschil met nu is dat er dan geen aardgas meer door het gasnet gaat, maar een hernieuwbaar gas. Hernieuwbare gassen zijn groen gas en waterstof. Groen gas ontstaat door planten te **vergisten** en waterstof wordt gemaakt met hulp van elektriciteit. Er moet wel genoeg groen gas of waterstof beschikbaar zijn, wat nu nog niet zo is. Verwacht wordt dat er ook in 2030 nog niet genoeg hernieuwbaar gas is voor veel woningen. Voor de duidelijkheid: in 2018 is er 100 miljoen m^3 groen gas gemaakt. Dit is 0,9% van het totale gasverbruik van de gebouwde omgeving. Het Expertisecentrum Warmte heeft uitgerekend dat Nederland maximaal 10 miljard m^3 groen gas kan maken. Dit is ongeveer de helft van het gasverbruik van bedrijven op dit moment.

Biomassa (collectief en individueel)

Voor verwarming met hulp van biomassa (ook wel bio-energie genoemd) wordt vaste of gasvormige biomassa verbrand. De biomassa bestaat meestal uit:

- houtsnippers
- houtpellets (samengeperste houtkorrels)
- (schoon) afvalhout
- en/of biogas uit gft-afval of **mestvergisting**.

Biomassa kan een collectieve en een individuele oplossing zijn. Collectief als bron voor een warmtenet. Individueel met een pelletkachel in de woning of door mestvergisting bij een boerderij. Bij het vervoeren en verbranden van biomassa komt CO_2 vrij. Dit is maar weinig als je het vergelijkt met aardgas. De Europese Unie ziet biomassa zelfs als CO_2-neutrale warmteoplossing. Bij gebruik van biomassa moet ook worden gelet op **emissienormen** en **luchtkwaliteit**.

Hybride (individueel)

Een hybride oplossing gebruikt voor de verwarming van een gebouw elektriciteit (met een warmtepomp) en gas (met de CV-ketel). Wanneer het gasnet nog aardgas gebruikt is dit nog niet helemaal duurzaam. Wel wordt er dan al veel minder CO_2 uitgestoten dan met een gewone cv-ketel. In de toekomst kan dit aardgas dan vervangen worden door hernieuwbaar gas. Bij een hybride oplossing is het wel verstandig om extra te isoleren. Maar dit hoeft niet zo uitgebreid als bij gebouwen die alleen nog elektriciteit gebruiken (all electric).

All electric (individueel)

All electric gebouwen gebruiken alleen elektriciteit voor verwarming en warm water. Dit gebeurt meestal met hulp van een warmtepomp. Met een elektrische warmtepomp wordt warmte uit de bodem, buitenlucht of water gehaald om het gebouw mee te verwarmen. All electric heeft zeer goede isolatie nodig, minimaal energielabel B. Een energielabel geeft aan hoe goed een gebouw geïsoleerd is. Maatregelen voor het opwekken van duurzame energie tellen hierin niet mee (bijvoorbeeld via zonnepanelen). Voor all-electric geldt wel dat de elektriciteit die wordt gebruikt voor de warmtepomp, groen moet zijn (dus bijvoorbeeld met zonne-energie of windenergie). In Nederland is de meeste elektriciteit nu nog afkomstig van gascentrales. Bij dat proces komt CO_2 vrij.

Onder het kopje ‘Verdieping’ leggen we de verschillende oplossingen verder uit. Hierbij kijken we ook naar de mogelijke warmtebronnen (zie ‘Hoe werken de duurzame warmteoplossingen?’). In het onderdeel ‘Verdieping’ is ook het perspectief van netbeheerder Liander op de verschillende warmteoplossingen te lezen.

Welke duurzame warmteoplossing grote kans heeft is per gebied anders en soms zelfs per gebouw. Het hangt bijvoorbeeld af van:

- de beschikbaarheid en kosten van duurzame warmtebronnen in de omgeving;
- het soort gebouw en het bouwjaar;
- het energielabel van het gebouw op dit moment en de mogelijkheden om het te verhogen;
- hoe dicht gebouwen bij elkaar staan;
- of het elektriciteitsnetwerk en/of gasnetwerk geschikt is
- de hoeveelheid ruimte in de bovengrond en de ondergrond.

Tot slot hangt de keuze sterk af van de wensen van onze inwoners, gebouweigenaren en andere betrokkenen. Dit is voor iedereen anders. Het is daarom belangrijk om hierover met elkaar in gesprek te gaan en te blijven. Dit doen we in de (wijk)uitvoeringsplannen die uiteindelijk per gebied worden gemaakt.

Vijf opmerkingen bij duurzame warmteoplossingen:

1. We willen in Druten de warmtetransitie haalbaar en betaalbaar houden. Daarom proberen we **dubbele infrastructuur** zoveel mogelijk te voorkomen. Er moet waar mogelijk voorkomen worden dat er in een gebied een gasnet, elektriciteitsnet en een warmtenet ligt. Dat is namelijk erg duur om te onderhouden. Krijgt een gebied een warmtenetwerk, dan willen we bijvoorbeeld voorkomen dat veel gebouweigenaren in dat gebied overstappen op elektrische warmtepompen.
2. Zijn de meeste mensen overgestapt op bijvoorbeeld warmtepompen, dan willen we voorkomen dat een paar gebouwen nog op het aardgas blijven. Een groot (gas)netwerk onderhouden voor een kleine groep gebruikers zou de warmtetransitie onnodig duur maken.
3. Een aantal duurzame warmteoplossingen hebben extra elektriciteit nodig. Denk hierbij aan individuele warmtepompen of een warmtenet met **lage temperatuur warmtebronnen**. Het elektriciteitsnetwerk moet dit wel aankunnen. Als grote delen van de bebouwde kom hierop overstappen is **netverzwaring** nodig. Dit is duur en kost tijd om aan te passen. Ook zijn er op dit moment weinig monteurs beschikbaar. Bij het kiezen van de meest geschikte oplossing is de kracht van het elektriciteitsnetwerk daarom belangrijk. Hiervoor is goed overleg met netbeheerder Liander belangrijk.
4. Ruimte vinden voor het aanleggen van nieuwe infrastructuur, zoals een warmtenet, is uitdagend. Verzwaring van elektriciteitsnetten, plaatsing van warmtenetten, WKO-systemen en geothermie zorgen voor meer drukte in de bodem. Niet overal zal genoeg ruimte zijn voor uitbreidingen van het net of nieuwe, ondergrondse infrastructuur. Warmtenetten hebben bijvoorbeeld best veel ruimte nodig, terwijl er al andere kabels en leidingen lopen. Bijvoorbeeld kabels voor communicatie (internet, telefoon, televisie), drinkwater, elektriciteit, (groen) gas en riolering. Het verplaatsen van deze kabels en leidingen zou leiden tot hogere kosten voor de aardgasvrije warmteoplossing. Ook boven de grond is weinig ruimte beschikbaar. Het is daarom noodzakelijk dat alle maatschappelijke kosten en opbrengsten duidelijk zijn voordat een besluit wordt genomen. Ook hiervoor is weer goed overleg nodig met bijvoorbeeld netbeheerder Liander en het waterbedrijf. In de bijlage 'Verdiepende documenten' is informatie van Liander over ondergrondse en bovengrondse impact van de warmtetransitie te lezen[1].
5. Tot slot is er in Nederland **onvoldoende groen gas of waterstof beschikbaar** voor de totale vraag naar aardgas. Er is simpelweg niet genoeg plantaardig afval (om groen gas te maken) of duurzame elektriciteit (voor het maken van waterstof) beschikbaar. Het is nog niet bekend of er in de toekomst hernieuwbare gassen beschikbaar komen in Druten. Ook weten we niet of onze gebouwen er dan gebruik van kunnen maken. Het is wel duidelijk dat we zuinig met deze gassen om moeten gaan als ze er komen. Daarom gaan we uit van de waterstofladder: deze ladder geeft aan waar het hernieuwbare gas het beste gebruikt kan worden. Het komt het erop neer dat hernieuwbaar gas alleen gebruikt kan worden als er geen duurzamere, slimmere of maatschappelijk goedkopere oplossing is.

1 *Liander - Uitdagingen in de energietransitie (.pdf)*

Oplossingen voor Druten

De vraag is natuurlijk welke oplossingen in onze gemeente het meest geschikt zijn. Daarvoor hebben we een kaart gemaakt. In deze kaart laten we per gebied zien welke warmteoplossingen veel kans maken: de 'WAT-kaart'. Daarbij is rekening gehouden met technische (on)mogelijkheden, de maatschappelijke kosten en gegevens over gebouwen. Landelijke gegevens van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) zijn aangevuld met onze kennis en informatie uit de gesprekken met belanghebbenden. We verwachten dat men kiest voor de oplossing met de laagste maatschappelijke kosten (zie uitleg hieronder). Dit geldt niet als uit het onderzoek een betere keuze blijkt.

Maatschappelijke kosten

Met maatschappelijke kosten (ook wel 'nationale kosten' genoemd) bedoelen we de kosten voor de hele maatschappij. Het gaat dus om de totale kosten van bijvoorbeeld:

- het gebruik van de warmtebron;
- het aanleggen of aanpassen van de infrastructuur;
- de kosten om de warmte in een woning te gebruiken.

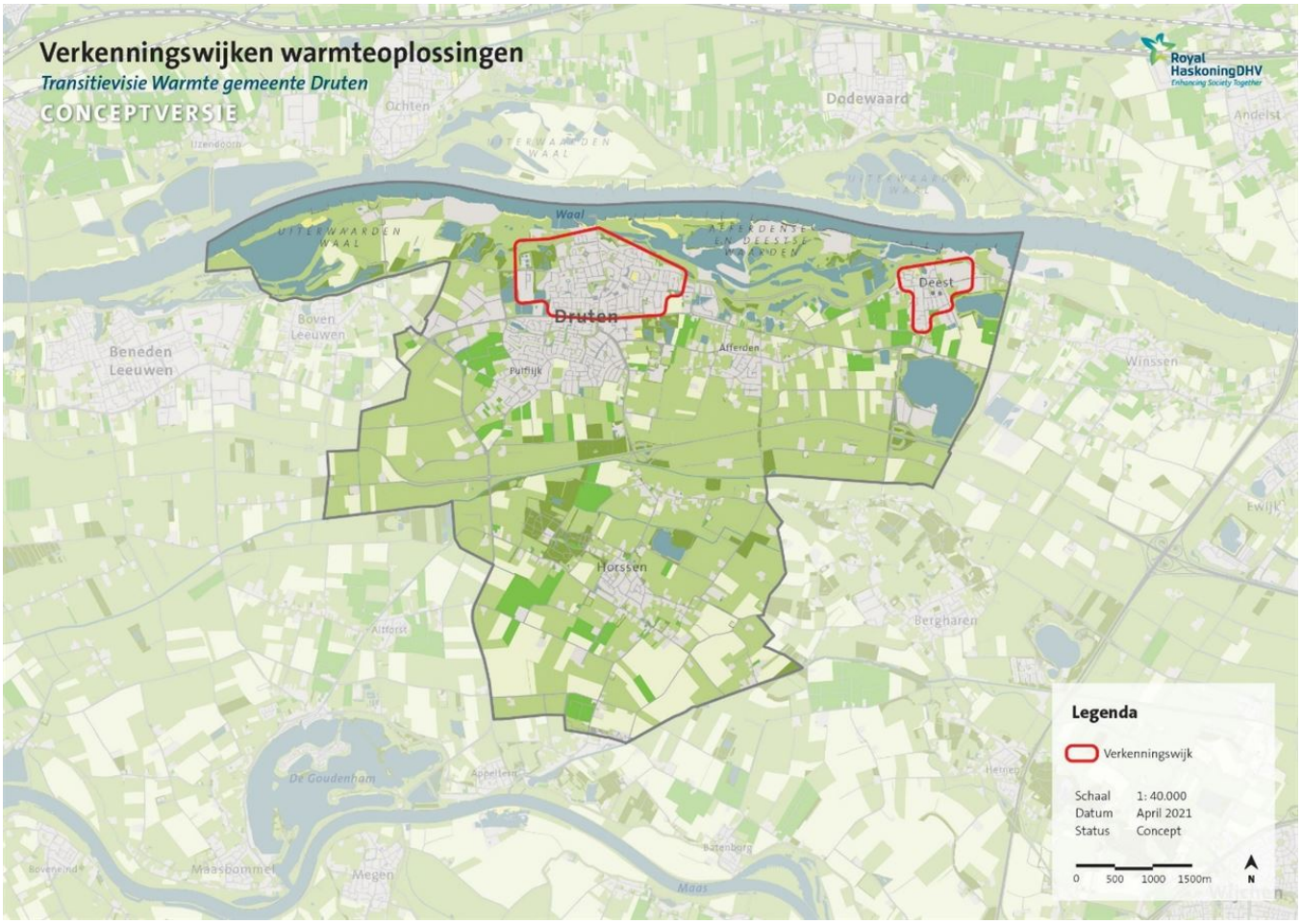
Er wordt nu vooral gekeken naar de oplossingen met de laagste maatschappelijke kosten. Warmteoplossingen die voor de hele maatschappij (dus overheden, organisaties en inwoners samen) het goedkoopst zijn. Het Planbureau voor de Leefomgeving berekent deze maatschappelijke kosten.

In de WAT-kaart is rekening gehouden met plannen voor sloop en nieuwbouw van gebouwen. Dit is ook gedaan voor onderhoud van het gas- en elektriciteitsnet en al gemaakte plannen voor verduurzaming. Een voorbeeld hiervan is het project Duurzame Warmte in Deest en de duurzame plannen van zorginstelling 's Heeren Loo in Druten. Daarnaast hebben we gekeken naar mogelijke warmtebronnen: zijn er bedrijven die veel (rest)warmte overhouden en kunnen hier woningen mee verwarmd worden? Of is er warmte onder de grond die we kunnen gebruiken? Wat zijn de maatschappelijke kosten van deze technieken? En voor hoeveel gebouwen kunnen deze oplossingen worden gebruikt?

Al deze informatie heeft geleid tot de WAT-kaart voor onze gemeente. Hierin is per gebied aangegeven wat de duurzame oplossingsrichtingen zijn.

Om de WAT-kaart goed te begrijpen zijn drie dingen belangrijk:

- Deze kaart geeft geen definitief beeld. Definitieve keuzes voor een bepaalde warmteoplossing maken we op wijkniveau samen met de inwoners. De warmtetransitie is pas net begonnen en kennis, ideeën en technieken gaan de komende jaren nog veranderen.
- De grenzen van de gebieden liggen nog niet vast. Op dit moment is de kaart ingedeeld volgens de buurtindeling van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Maar andere gebiedsgrenzen zijn mogelijk als dat voor de oplossing handiger is. Dit wordt verder uitgewerkt in de onderzoeken en uitvoeringsplannen. We starten hiermee na het vaststellen van de Transitievisie Warmte.
- De warmtevraag op bedrijventerreinen is minder duidelijk dan in woonwijken. Dit komt omdat er soms ook warmte of koude nodig is voor industriële processen. Voor de verduurzaming van industrie is er ook een landelijk plan. Daarom zijn de bedrijventerreinen aan de noordoostkant van Wijchen in de analyse buiten beschouwing gelaten en grijs gekleurd.

Onder het kopje 'Verdieping: Hoe is de WAT-kaart bepaald?' leggen we uitgebreider uit hoe de WAT-kaart is ontstaan. Hier staat ook een overzicht van de warmtebronnen in onze gemeenten (BRON-atlas) en de CBS-buurtindeling.

Oplossingen per buurt

Onder het kopje 'Verdieping' laten we in een tabel de volgende informatie zien per buurt:

- de belangrijkste eigenschappen;
- warmteoplossing;
- strategie;
- wat onze inwoners en gebouweigenaren kunnen doen.

Hieronder geven we een overzicht van de mogelijkheden voor individuele en collectieve oplossingen. In het volgende onderdeel kijken we naar de gebieden die we als 'verkenningswijk' aanwijzen.

Individueel

De WAT-kaart laat zien dat in een groot gedeelte van de gemeente Druten **individuele oplossingen** veel kans hebben. Denk hierbij aan all electric oplossingen, zoals het installeren van een elektrische warmtepomp. Een warmtenet is in het landelijk gebied en de kleinere dorpen geen geschikte oplossing. Het gebied is te klein en de gebouwen staan verder uit elkaar. Dit maakt een warmtenetwerk duurder dan een individuele aanpak.

Voor **all electric oplossingen** moeten gebouwen goed geïsoleerd zijn. Gebouwen hebben minimaal energielabel B nodig. Als veel gebouwen overstappen op elektrische warmteoplossingen, dan moet het elektriciteitsnetwerk verzwaard worden. Zoals eerder uitgelegd is dit een belangrijk onderwerp in de bebouwde kom van Druten. De gemeente gaat hierover met netbeheerder Liander in gesprek.

Hybride warmtepompen zijn ook mogelijk. Er is daarbij minder isolatie nodig dan bij all electric. Ook hoeft het net minder snel te worden verzwaard. Wel blijft hierbij gas nodig. De verwachting is dat de komende vijftien jaar het gasnet overal nog blijft liggen. Een hybride warmtepomp is tijdelijk de meest logische oplossing voor gebouwen die moeilijk all electric kunnen worden[1]. Zo kan in korte tijd de uitstoot van CO_2 al flink dalen. Op een later moment kan dan verder verduurzaamd worden. Bijvoorbeeld door helemaal over te stappen naar all electric (of doordat er toch nog hernieuwbare gassen beschikbaar komen).

Collectief (warmtenet)

In de bebouwde kom van Druten (de noordkant), Deest en Afferden zijn warmtenetten ook een mogelijke oplossing. De maatschappelijke kosten van een warmtenet en een individuele oplossing verschillen in deze dorpen namelijk niet zoveel. Dat wil zeggen dat warmtenetten en ook individuele oplossingen mogelijk zijn. Verder onderzoek is nodig om te zien of deze oplossingen haalbaar en gewenst zijn. Voor Deest wordt al onderzocht of een warmtenet haalbaar is.

Voor de ontwikkeling van een warmtenet is een hoge bebouwingsdichtheid en een zekere schaalgrootte nodig. Hiermee bedoelen we dat er veel gebouwen bij elkaar moeten staan en het gebied een bepaalde grootte moet hebben. Druten, Deest en Afferden voldoen hieraan. Daarnaast zijn er **lokale duurzame warmtebronnen** nodig om het warmtenet te voeden. In onze gemeente kan warmte gewonnen worden uit het water van de Waal of de Uivermeertjes (aquathermie). Ook is er warmte beschikbaar bij de rioolwaterzuiveringsinstallatie van Druten. Daarnaast hebben een paar bedrijven restwarmte. Uit verder onderzoek moet blijken of deze warmte echt bruikbaar is voor de verwarming van gebouwen.

In de buurten ten zuiden van de Van Heemstraweg in Druten zijn onvoldoende geschikte, lokale duurzame warmtebronnen. Daarom heeft een warmtenet hier niet veel kans en wordt er alvast gekeken naar individuele oplossingen. Omdat het elektriciteitsnetwerk hier ook niet sterk is, onderzoekt men in dit gebied isolatie en (misschien) hybride warmtepompen.

De beschikbare warmtebronnen in onze gemeente hebben bijna allemaal een lage temperatuur. Hierdoor is een combinatie met elektrische warmtepompen noodzakelijk om voldoende warmte te krijgen. Vaak wordt in dit systeem ook gebruik gemaakt van Warmte Koude Opslag (WKO) in de bodem. Daarbij wordt warmte en koude opgeslagen in de bodem en via buizen naar de gebruikers gebracht. De bodem in de gemeente Druten is hiervoor geschikt. Maar sommige delen niet omdat daar drinkwater uit de grond wordt gehaald. Dit gebied wordt mogelijk ook uitgebreid om een grotere voorraad drinkwater te krijgen. Daarmee moet ook in de toekomst voldoende drinkwater in onze gemeente beschikbaar blijven.

Een laatste mogelijkheid is het winnen van aardwarmte. Daarbij wordt uit bodemlagen in de diepe ondergrond warmte naar boven gehaald. Met de informatie die we nu hebben maakt deze oplossing in onze gemeente vóór 2030 geen grote kans.

Ook voor warmtenetten is het belangrijk dat we eerst de energievraag kleiner maken door goed te isoleren. Bij een hoogtemperatuur warmtenet kan dit tot energielabel C of D. Bij een laagtemperatuur warmtenet is minimaal energielabel B noodzakelijk.

De uiterwaarden en industrieterrein Westerhout zijn op de kaart grijs gekleurd. Verduurzaming van de industrie is geen onderdeel van deze visie. In de uiterwaarden staan maar enkele tientallen gebouwen. Voor de twaalf woningen in dit gebied wordt alleen naar

1 *De levensduur van een hybride warmtepomp is namelijk 10 tot 15 jaar*

Verkenningswijken

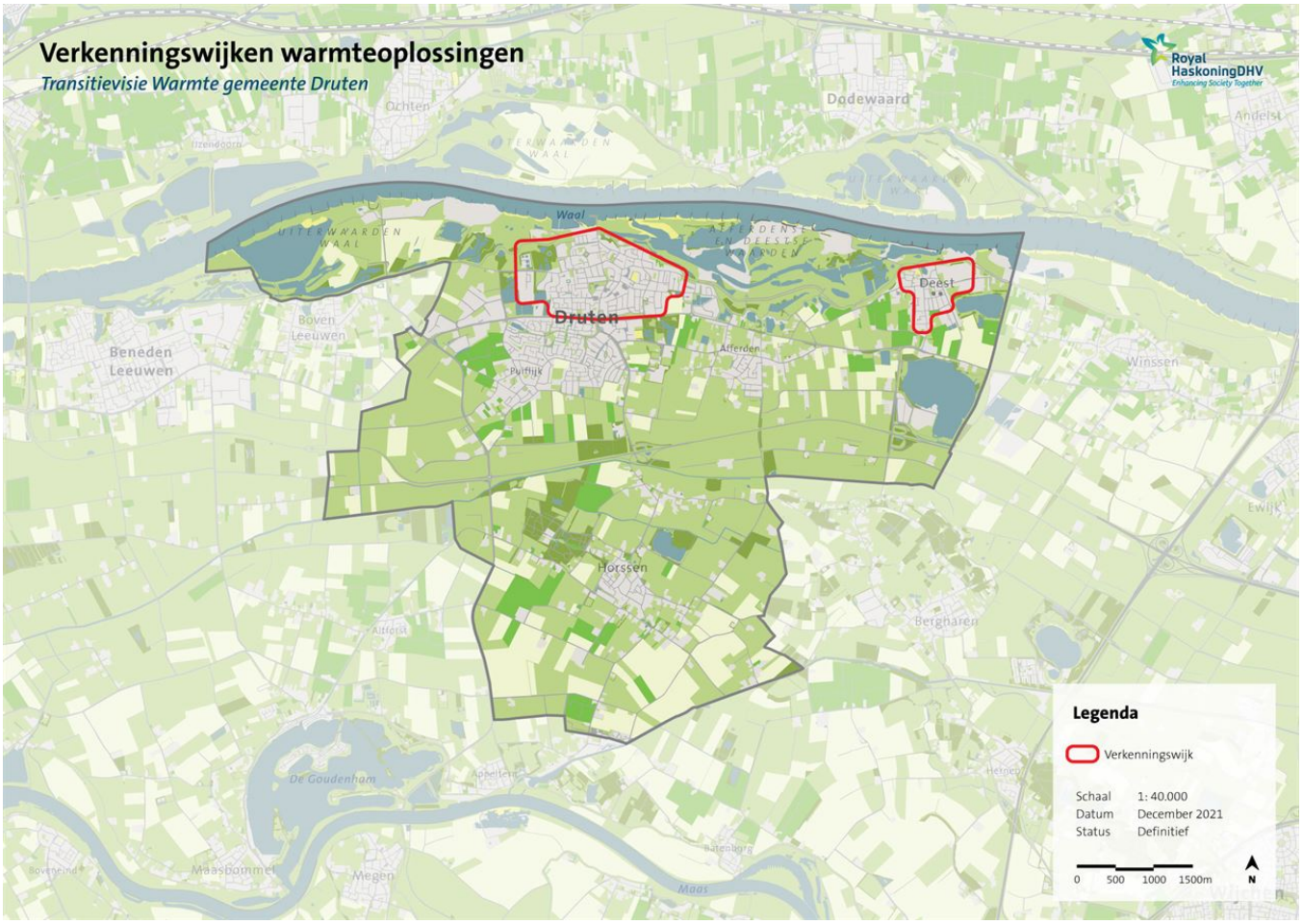
Verkenningswijken

De warmtetransitie heeft invloed op ons dagelijks leven. Daarom is het belangrijk om te weten op welk moment er in uw omgeving iets gaat gebeuren. Daarbij maken we het volgende verschil: gebieden waar we vóór 2030 mee aan de slag gaan, en gebieden die in de periode 2030-2050 aan de beurt zijn. De gebieden waar we vóór 2030 mee aan de slag gaan noemen we **'verkenningswijken'.**

Er zijn veel mogelijkheden onderzocht: technische mogelijkheden, ideeën van bewoners, financiële haalbaarheid en koppelkansen. Een koppelkans is bijvoorbeeld het vervangen van riolering of het gasnet combineren met aanleg van een warmtenet . Hieruit blijkt dat het **dorp Deest** en **het noordelijke deel van de bebouwde kom van Druten** de meest logische verkenningswijken zijn.

Dit betekent dat we in deze wijken in gesprek gaan met onze inwoners. Dit doen we nu al in Deest. Samen bepalen we welke stappen we kunnen zetten. Waar nodig doen wij nog meer onderzoek om de (on)mogelijkheden per buurt duidelijk te krijgen. Dat vertalen we uiteindelijk in een wijkuitvoeringsplan. De eerder vastgestelde uitgangspunten en de technische analyse uit deze Transitievisie Warmte vormen hierbij de basis.

In de kaart hieronder laten we beide verkenningswijken zien. De grenzen van deze wijken liggen niet helemaal vast, maar wel voor het vervolgonderzoek. Daarna volgt voor elke verkenningswijk apart nog een verdere uitleg,

De verkenningswijken zijn maar een klein deel van de hele gemeente Druten. Dit betekent natuurlijk niet dat er in andere delen van onze gemeente niks mogelijk is. Als gemeente zijn wij blij met ideeën die passen binnen onze uitgangspunten en onze doelen. Daarnaast kunnen er ook in de andere gebieden al stappen gezet worden, zoals isoleren en energie besparen. In het volgende onderdeel beschrijven we hoe wij het vervolg in onze warmtetransitie zien.

Deest

In Deest loopt het project Duurzame warmte Deest. Hierin worden mogelijkheden voor collectieve warmteoplossingen samen met inwoners onderzocht. Ook wordt gekeken of de provincie Deest kan aanwijzen als Wijk van de Toekomst. Een wijk waarin elke stap richting losmaken van het aardgas samengaat met de opbouw van een nieuwe warmtevoorziening.

In het dorp Deest staan 864 gebouwen, waarvan 94% woningen. Van het totaal aantal gebouwen beschikt meer dan de helft (53%) over energielabel C of hoger. Een kwart van de woningen in Deest is gebouwd in 1992 of later. Vanuit het project Duurzame Warmte Deest lopen al onderzoeken naar de mogelijkheden voor een collectieve warmteoplossing. Aquathermie lijkt hiervoor het meest geschikt, met de Waal en/of de Uivermeertjes als mogelijke bron. Omdat dit beide laagtemperatuurbronnen zijn, zullen dan veel woningen extra geïsoleerd moeten worden (tot energielabel B). Op dit moment beschikt 28% van de gebouwen in Deest over energielabel A of B.

Druten-noord

In het noordelijke deel van de bebouwde kom van Druten staan 3.939 gebouwen, waarvan 86% woningen. De gebouwen in dit deel van Druten staan best dicht op elkaar. Meer dan de helft (52%) van de gebouwen in Druten is van 1992 of later. Van alle gebouwen beschikt 54% over energielabel A of B. Daarna volgt 23% met label C. Dit maakt het gebied interessant voor een warmtenet: er hoeft namelijk minder extra geïsoleerd te worden en het gebied is groot genoeg.

Voor de ontwikkeling van een warmtenet is het namelijk belangrijk dat vooraf zeker is dat voldoende klanten aansluiten. Dit noemen we het ‘vollooprisico’. Zorginstelling ’s Heeren Loo heeft ook een groot aantal gebouwen in dit gebied: er zijn 270 gebouwen met een zorgfunctie. Daarnaast zijn er met de Waal en de RWZI twee mogelijke warmtebronnen met een lage temperatuur.

Strategie

Samen en in stappen

Het aardgas wordt nog niet afgesloten. Het jaar 2050 is het doel, met in de tussentijd een meetmoment in 2030 en in 2040. De warmtetransitie is een proces van tientallen jaren en de opgave is groot. Daarom is het belangrijk om onze doelen, verwachtingen en mogelijkheden te vertalen naar een uitvoerbare strategie. Zo weten we wat we in Druten al eerder kunnen doen om straks onze doelen te halen.

In Druten gaan we dat doen met **vier sporen**. Daarmee werken we op hetzelfde moment aan:

- energiebesparing;
- het mogelijk maken van individuele oplossingen;
- collectieve mogelijkheden;
- en gaan we aan de slag in de verkenningswijken.

In een gemeentelijk **uitvoeringsprogramma voor de warmtetransitie** vertalen we onze vier sporen naar duidelijke acties, activiteiten en kosten. Ook staat onder het kopje 'Verdieping' een tabel met oplossingen, aanpak en wat je per buurt kunt doen. Hieronder leggen we de sporen alvast verder uit.

Spoor 1: Klaar maken voor aardgasvrij

Een woning of gebouw is niet van het ene op het andere moment aardgasvrij. Dit vraagt vaak serieuze aanpassingen aan het pand, zoals extra isolatie en HR++(+)glas. Deze aanpassingen kosten geld en zijn niet altijd eenvoudig uitvoerbaar. Toch is het belangrijk dat gebouwen klaar gemaakt worden voor een aardgasvrije toekomst. Zo zullen woningen die mogelijk een individuele warmtepomp krijgen straks minimaal energielabel B moeten hebben. En woningen met een aansluiting op een warmtenet of hybride warmtepomp hebben minimaal energielabel C of D nodig. We gaan daarom in onze hele gemeente aan de slag met isolatie. Daarnaast zijn er andere maatregelen die leiden tot energiebesparing. Denk bijvoorbeeld aan het kopen van energiezuinige apparaten als een oud apparaat wordt vervangen. Of aan slimme systemen voor (led-)verlichting, ventilatie en/of verwarming.

Wij vinden het belangrijk dat huiseigenaren, Verenigingen van Eigenaren (VvE's) en andere gebouweigenaren weten wat mogelijk is. Daarom geven wij hen advies via het Loket Duurzaam Wonen Plus. Ook bieden wij leningen om maatregelen te betalen (zoals de Toekomstbestendig Wonen Lening). Het Loket Duurzaam Wonen Plus helpt ook bij de zoektocht naar subsidies. Deze vormen van hulp staan in ons uitvoeringsprogramma voor de warmtetransitie.

Spoor 2: Individuele oplossingen mogelijk maken

In een groot deel van onze gemeente vraagt de warmtetransitie om individuele oplossingen. ‘Spoor 1’ helpt hierbij, maar alleen isoleren en besparen maakt een gebouw nog niet aardgasvrij. Zoals uitgelegd worden de volgende technieken meestal gebruikt om een gebouw aardgasvrij te verwarmen:

- een elektrische warmtepomp;
- een hybride warmtepomp met hernieuwbaar gas.

Voor beide systemen zijn aanpassingen nodig in de woning. Behalve extra isoleren moet ook de cv-ketel worden vervangen. Dit geldt ook voor woningen die al energielabel A hebben. Dit zijn meestal gebouwen die na 1990 gebouwd zijn. Zij zijn al klaar om aardgasvrij te worden. Als de cv-ketel vervangen moet worden kunnen deze gebouwen overstappen op een duurzamere warmteoplossing. In het uitvoeringsprogramma gaan we hier een actie voor opzetten.

Ondertussen zijn voor deze oplossingen ook aanpassingen van de infrastructuur nodig. Als iedereen overstapt naar all electric oplossingen is meer stroom nodig, en moet het elektriciteitsnetwerk verzwaard worden.

Bij de hybride warmtepomp is nog steeds een gasnet nodig, maar dan met hernieuwbaar gas (groen gas of waterstof). De komende tien jaar is dat nog niet in grote hoeveelheden beschikbaar. Hierdoor is de hybride warmtepomp op dit moment een ‘tussenoplossing’. Hiermee wordt wel al veel aardgas bespaard. Na ongeveer vijftien jaar moet een warmtepomp worden vervangen. Dan kan opnieuw worden bekeken of de overstap naar all electric gewenst is of dat hernieuwbaar gas beschikbaar komt. Dit maakt dat hybride warmtepompen in de meeste gevallen nu al een goede stap zijn.

Om individuele keuzes mogelijk te maken is een passende infrastructuur noodzakelijk. Voor all electric warmtepompen gaat het om verzwaring van het elektriciteitsnet. Bij hybride warmtepompen moet uiteindelijk hernieuwbaar gas in het gasnet te komen. Om dit proces goed te laten verlopen is afstemming en overleg nodig. Samen met netbeheerder Liander en andere partijen gaan we daarom een uitvoeringsplan voor de infrastructuur maken. We beschrijven waar we all electric of hybride oplossingen mogelijk willen maken. Ook geven we aan wanneer daarvoor aanpassingen aan infrastructuur nodig zijn. We doen dat zoveel mogelijk in samenhang met andere ontwikkelingen, zodat we bijvoorbeeld ook elektrisch vervoer en initiatieven voor collectieve opwek blijven stimuleren. Op die manier bouwen we samen met inwoners en de netbeheerder aan een robuust energiesysteem voor de toekomst. Dit uitvoeringsplan wordt onderdeel van het uitvoeringsprogramma warmtetransitie, waar we in 2022 mee aan de slag gaan.

Spoor 3: Collectieve oplossingen samen verder onderzoeken

Samen met onze inwoners en belanghebbenden gaan we de haalbaarheid van collectieve oplossingen verder onderzoeken. We starten met onze verkenningswijken Deest en het noordelijk deel van Druten. Daar zijn kansen om al snel stappen te zetten en is een warmtenet een mogelijkheid. We kijken daarbij naar het technische onderzoek, de laagste maatschappelijke kosten en de omstandigheden. Deze verdere onderzoeken naar collectieve oplossingen zijn onderdeel van het uitvoeringsprogramma warmtetransitie.

Spoor 4: Uitvoeringsplannen voor de verkenningswijken

In dit spoor vertalen we de drie eerdere sporen in een duidelijk uitvoeringsplan voor onze twee verkenningswijken. Samen met inwoners en belanghebbenden maken we het wijkuitvoeringsplan. Hierin zetten we stappen richting een duurzaam warmtesysteem. We bekijken samen met inwoners en andere belanghebbenden welke stappen we al willen en kunnen zetten richting aardgasvrij. Daarom is in de uitvoeringsplannen uitgebreid aandacht voor communicatie en participatie (zie tekstblok). De uitvoeringsplannen horen bij het uitvoeringsprogramma voor de warmtetransitie

Participatie en communicatie

De warmtetransitie is een grote en ingewikkelde opdracht. Hiervoor is een goede communicatie en samenwerking met de samenleving en belanghebbenden noodzakelijk. Mensen, bedrijven en organisaties willen weten wat ze kunnen verwachten en hoe zij invloed uit kunnen oefenen. In Deest krijgen we daar al ervaring mee. De manier waarop we dat in onze hele gemeente willen aanpakken hebben we uitgewerkt in een communicatie- en participatieplan. Daarin geven wij voor het hele proces en voor elk spoor aan hoe wij de communicatie en participatie voor de warmtetransitie organiseren. Waar mogelijk sluiten we aan bij landelijke en regionale acties (bijvoorbeeld via de Groene Metropoolregio).

Monitoring en rapportage

Het is noodzakelijk om de voortgang van onze warmtetransitie en het effect van maatregelen te kunnen volgen (monitoring). Zo kunnen de gemeenteraad en andere betrokken organisaties reageren op ontwikkelingen. Ook kunnen ze bijsturen als dat nodig is.

Daarom gaan we elk jaar verslag doen over graadmeters voor de warmtetransitie, zoals CO_2-uitstoot. Hierbij kijken we ook naar andere duurzaamheidsdoelen. We maken zoveel mogelijk gebruik van bekende bronnen zoals de Klimaatmonitor van Rijkswaterstaat en de website waarstaatjegemeente.nl.

Ondertussen bouwen we in onze gemeente veel kennis en ervaring op. Door goed overleg met onze inwoners, belanghebbenden en kennisinstellingen leren we wat wel en niet werkt. Dat is noodzakelijk om stap voor stap door onze warmtetransitie te lopen, waarbij onze belangrijkste punten centraal staan. In een ontwikkelproces delen we kennis en inspireren we elkaar met nieuwe ontwikkelingen. Ook zijn we open en eerlijk over wat wel en niet werkt. Zo zetten we in de gemeente Druten samen stappen richting een aardgasvrije toekomst.

Vervolgstappen

Nadat de gemeenteraad de Transitievisie Warmte heeft vastgesteld, starten we met de ontwikkeling en uitvoering in Druten. Per spoor vertalen we onze doelen naar concrete vervolgstappen, die we nu ook al zetten. Zo loopt het project in Deest gewoon door. Ook de steun van het Loket Duurzaam Wonen Plus blijft gratis beschikbaar. En inwoners kunnen zelf natuurlijk ook duurzame maatregelen blijven nemen. In het volgende onderdeel geven we daar alvast een aantal tips voor.

Rol van de gemeente

Via het Klimaatakkoord hebben gemeenten de leiding gekregen voor het proces naar een aardgasvrije gebouwde omgeving. Gemeenten brengen inwoners en belanghebbenden op het juiste moment samen. Ook zorgen ze dat de gewenste resultaten uit het Klimaatakkoord worden bereikt. Dit betekent dat per gebied goed bekeken moet worden wat de beste oplossing is voor de verwarming van huizen en gebouwen. De Transitievisie Warmte is hierin de eerste stap. Deze vertalen we daarna stap voor stap in een uitvoeringsprogramma en uitvoeringsplan per gebied.

Zelf aan de slag

Zelf aan de slag

Het aardgas wordt niet van de ene op de andere dag afgesloten. Toch kunt u wel alvast stappen zetten richting een aardgasvrije woning. Stappen waar u geen spijt van krijgt. De warmteoplossing voor uw woning maakt daarbij niet uit. Daarnaast biedt ons Loket Duurzaam Wonen Plus steun bij het verduurzamen van uw woning of gebouw. Ook bieden wij in onze gemeente een lening aan voor toekomstbestendig wonen (dit was eerst de duurzaamheidslening). In dit onderdeel vindt u meer informatie over deze mogelijkheden.

Geen spijt maatregelen

Het vervangen van de cv-ketel door een duurzame warmteoplossing is meestal pas de laatste stap in de verduurzaming van uw woning of appartement. Tot die tijd kunt u verbetermaatregelen uitvoeren waar u geen spijt van krijgt. Dit zijn maatregelen die altijd verstandig zijn om te nemen richting een energieneutrale toekomst. Ze staan los van de uiteindelijke warmteoplossing voor uw woning. Het gaat dan vooral om maatregelen waarmee u minder of geen aardgas meer verbruikt. Denk aan koken op inductie in plaats van aardgas of (extra) isolatie van dak, muur of vloer.

U kunt ervan uitgaan dat u minimaal tot energielabel D moet isoleren, maar liever tot energielabel C of B. Dit heeft te maken met de duurzame warmteoplossing voor het gebied waar u woont. Het Rijk werkt aan een 'Isolatiestandaard'. Hiermee kunnen gebouweigenaren vaststellen welk isolatieniveau nodig is voor een duurzame toekomst. In de tabel met oplossingen per buurt (zie het kopje 'Verdieping') ziet u welk energielabel voor de oplossing in uw buurt nodig is.

Onder het kopje 'Verdieping: Wat past bij mijn woning?' ziet u een afbeelding. In deze figuur kunt u zien wat 'geen spijt maatregelen' zijn voor het bouwjaar van uw woning. Ook vindt u hier een voorbeeld voor een rijtjeswoning uit de jaren '60 en de invloed van duurzame maatregelen op het energielabel.

De kosten en opbrengsten van deze maatregelen zijn eigenlijk voor de gebouweigenaar. Dit is onderdeel van het normale onderhoud en verbeteringen aan gebouwen. Wel zijn er regelmatig subsidies beschikbaar. Via ons Loket Duurzaam Wonen Plus helpen wij graag om verstandige duurzame keuzes te maken.

Loket Duurzaam Wonen Plus

Hebt u behoefte aan gratis, onafhankelijk advies over het verduurzamen van uw woning? Dan kunt u terecht bij het Loket Duurzaam Wonen Plus van onze gemeente: Druten | Loket Duurzaam Wonen Plus.

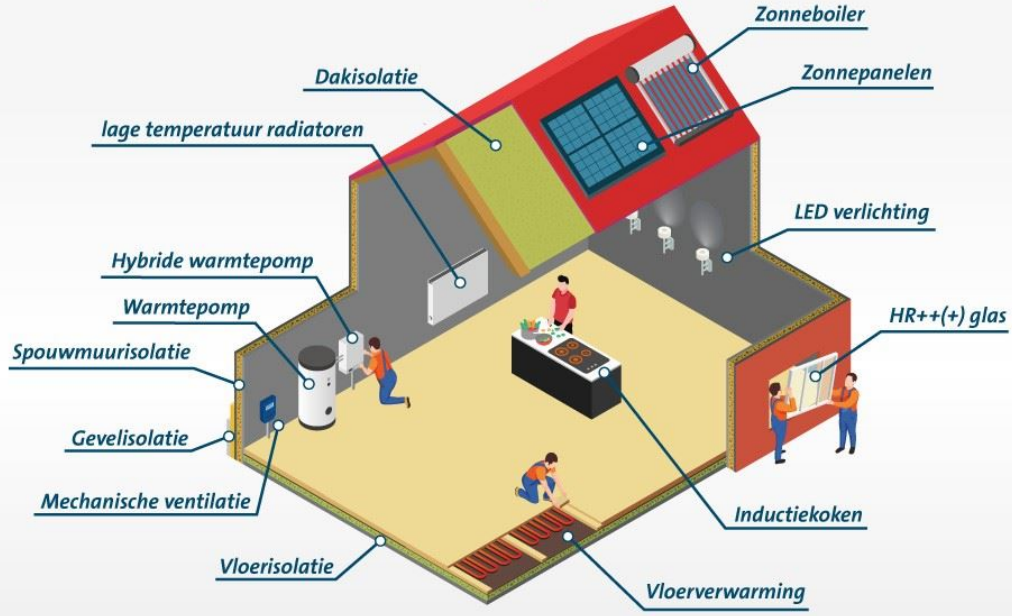
Het Loket Duurzaam Wonen Plus van onze gemeente weet veel van subsidies. Het kan ook helpen bij het aanvragen van offertes bij bedrijven.

Meer informatie

Op deze websites vindt u meer informatie over hoe u zelf aan de slag kunt met het verduurzamen van uw woning of woonomgeving:

- https://www.druten.nl/duurzaamheid
- https://www.duurzaamwonenplus.nl/druten
- https://svn.nl/gemeente/Druten
- www.milieucentraal.nl
- www.verbeterjehuis.nl
- www.winstuitjewoning.nl

WAT PAST BIJ MIJN WONING?

Bouwjaar

voor 1940
& monument*

1940 - 1975

1975 - 1992

1992 - 2000

na 2000
A

GEEN SPIJT MAATREGELEN

- HR++(+) glas
- Zonnepanelen
- Inductie-koken
- LED verlichting
- Kierdichting
- Dakisolatie
- Spouwmuur isolatie (indien mogelijk)
- Vloer- of bodemisolatie

- HR++(+) glas
- Zonnepanelen
- Inductie-koken
- LED verlichting
- Dakisolatie
- Spouwmuur isolatie
- Vloer- of bodemisolatie

- HR++(+) glas
- Zonnepanelen
- Inductie-koken
- LED verlichting
- Vloerverwarming/lage temperatuur radiatoren
- Dakisolatie
- Na-soleren spouw
- Vloerisolatie

- onderzoek warmte-verlies & na-isoleren
- HR++(+) glas
- Vloerverwarming/lage temperatuur radiatoren
- Zonnepanelen
- Inductie-koken
- LED verlichting
- (hybride) warmtepomp

- HR++(+) glas
- Vloerverwarming/ lage temperatuur radiatoren
- Zonnepanelen
- Inductie-koken
- LED verlichting
- (hybride) warmtepomp

AANVULLENDE MAATREGELEN (ALS ER GEEN WARMTENET KOMT OF OPTIONEEL)

- HR+++ glas
- (Hybride) Warmtepomp**
- Gevelisolatie
- Vloerverwarming/lage temperatuur radiatoren**
- Zonneboiler

- HR+++ glas
- (Hybride) Warmtepomp
- Gevelisolatie
- Vloerverwarming/lage temperatuur radiatoren**
- Zonneboiler

- HR+++ glas
- (Hybride) Warmtepomp
- Gevelisolatie
- Zonneboiler

- HR+++ glas
- Warmtepomp
- Mechanische ventilatie + warmte terugwin systeem
- Zonneboiler

- HR+++ glas
- Warmtepomp
- Mechanische ventilatie
- Mechanische ventilatie + warmte terugwin systeem
- Zonneboiler

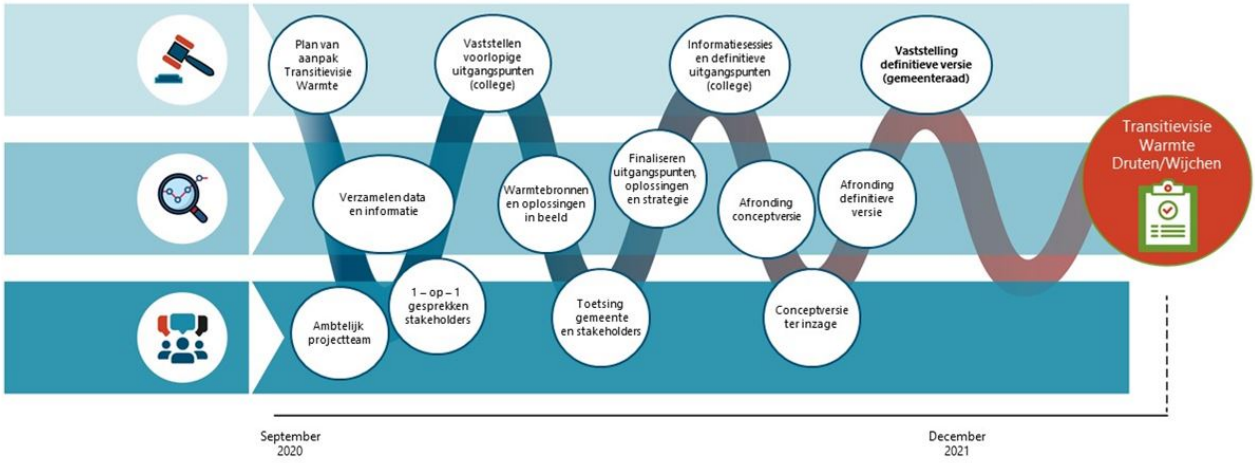
*Let op: bij monumenten kan het advies en de maatregelen afwijken.
Hier is maatwerk nodig

ROYAL HASKONINGDHV

Verdieping

Proces en stakeholders

Voor de totstandkoming van deze Transitievisie Warmte is op hoofdlijnen het volgende proces doorlopen:

Bij dit proces zijn de volgende stakeholders betrokken geweest:

- Gemeente Druten:
  - Gemeenteraad
  - College van B&W
  - Ambtelijke organisatie
- Inwoners:
  - Transitieteam Duurzame Warmte Deest
  - Draagvlakonderzoek Duurzaamheid in de Gemeente Druten
  - Inspraakmogelijkheid concept Transitievisie warmte (2 t/m 30 november 2021)
- Netbeheerder Liander
- Royal HaskoningDHV (advies- en ingenieursbureau)
- Waterschap Rivierenland
- Woningbouwcoöperaties De Kernen en Woonwaarts
- Zorginstelling 's Heeren Loo

De rol van netbeheerder Liander

Als regionale netbeheerder is Liander verantwoordelijk voor de aanleg en het beheer van elektriciteits- en gasnetten. Keuzen die in de warmtetransitie worden gemaakt, kunnen van grote invloed zijn op de energie-infrastructuur. Bijvoorbeeld omdat warmte van lage temperatuur moet worden opgewaardeerd voor een warmtenet of omdat grote delen van een wijk overschakelen op elektrische verwarming via warmtepompen. Veranderingen in die infrastructuur kosten tijd, geld en vragen ruimte. Zowel bovengronds als ondergronds.

Netbeheerder Liander ziet het als haar maatschappelijke opdracht om te helpen bij de uitfasering van aardgas door proactief onze kennis over bestaande netten, mogelijke alternatieven en de technische en financiële consequenties van die alternatieven actief te delen en richting te geven op de systeemkeuzes. Liander helpt de gemeenten en wijken bij de overgang naar een duurzame gebouwde omgeving en een nieuwe warmtevoorziening.

Hiermee helpen wij beslissingen te nemen over een nieuwe duurzame energievoorziening, die zowel in het belang van de stakeholders, als in het publieke belang zijn om maatschappelijk tot de laagste kosten te komen in de warmtetransitie.

Begrippenlijst

Aardgasvrij

In 2050 moeten alle gebouwen in Nederland aardgasvrij zijn. Dat betekent dat er geen aardgas meer wordt gebruikt om woningen, kantoorpanden en andere gebouwen te verwarmen, te koken en om warm water te maken. In plaats van aardgas worden duurzame warmteoplossingen geïmplementeerd om toch comfortabele warme gebouwen te hebben, warm te kunnen douchen en om te kunnen koken. Bijvoorbeeld een warmtepomp of een warmtenet.

Aardgasvrij-ready

Om alle gebouwen in Nederland aardgasvrij te laten zijn in 2050, zijn meerdere stappen nodig. Direct op korte termijn van het aardgas afgaan is vaak te duur en ook zijn niet alle alternatieven overal al beschikbaar. Om de tijd tussen nu en 2050 goed te benutten, kunnen we echter al wel stappen zetten. Bijvoorbeeld door de gebouwen te isoleren, het gasfornuis te vervangen door een inductiekookplaat of door zonnepanelen te plaatsen. Dat noemen we het aardgasvrij-ready maken van de gebouwen: er voor zorgen dat de uiteindelijke afkoppeling van het aardgas in de toekomst makkelijk(er) verloopt.

Aardwarmte

Aardwarmte (ook wel geothermie genoemd) is warmte die uit de diepe ondergrond (dieper dan 500 meter) wordt gehaald. De temperatuur is zo diep onder de grond hoger omdat het binnen in de aarde heel erg heet is. Aardwarmte wordt met een warmtenet naar woningen gebracht. Er bestaat zowel diepe als ondiepe aardwarmte. Vaak moet de warmte uit ondiepe geothermie nog opgewaardeerd worden voordat het gebruikt kan worden voor verwarming van huizen.

Afgiftetemperatuur:

Bij collectieve oplossingen (warmtenetten) wordt er via een leidingennetwerk met warm water warmte geleverd aan de aangesloten gebouwen. Dat warme water wordt verwarmd door een warmtebron (zie voor meer informatie hierover ook de term warmtenet). De temperatuur die door dit warme water wordt geleverd – de afgiftetemperatuur – verschilt naargelang de warmtebron. De tem van het warme water kan echter verschillen. Vaak wordt er onderscheid gemaakt tussen lage-, midden- en hogetemperatuur warmte. Daarnaast is er ook nog een zogeheten bronnet:

- Een bronnet levert warmte met een temperatuur tussen de 10°C en de 30°C
- Lagetemperatuur (LT) warmte heeft een temperatuur tussen de 30°C en de 55°C.
- Middentemperatuur (MT) warmte heeft een temperatuur tussen de 55°C en de 75°C.
- Hogetemperatuur (HT) warmte heeft een temperatuur van 75°C of hoger.

Warmtenetten op basis van midden- of hogetemperatuur warmtebronnen hebben geen aanvullende warmtepompen nodig. Wel kan – zeker bij middentemperatuur – aanvullende isolatie nodig zijn. Bij warmtenetten op basis van lagetemperatuur is een aanvullende (buurt)warmtepomp nodig om de woning of het gebouw comfortabel te kunnen verwarmen.

All-electric:

Een warmteoplossing die alleen gebruik maakt van elektriciteit. Er is bij een all-electric warmteoplossing geen gebruik van het gasnet of een warmtenet. Voorbeelden van een all-electric warmteoplossing zijn:

- Warmtepomp (lucht-lucht, lucht-water, bodem-water)
- Elektrische kachel
- Infraroodpanelen

Aquathermie:

Aquathermie is de verzamelterm voor duurzaam verwarmen (en, wanneer er gebruik wordt gemaakt van WKO, koelen) met de thermische energie uit water. Aquathermie is één van de alternatieven voor duurzaam verwarmen die is genoemd in het Klimaatakkoord. Er zijn meerdere vormen van aquathermie:

- Thermische energie uit oppervlaktewater (TEO);
- Thermische energie uit afvalwater, ook wel riothermie genoemd (TEA);
- Thermische energie uit drinkwater (TED).

Betaalbaarheid:

Met betaalbaarheid wordt bedoeld dat de energietransitie financieel haalbaar moet blijven voor alle betrokkenen. Betaalbaarheid is één van de uitgangspunten van het Klimaatakkoord en ook voor deze Transitievisie Warmte. Er is nog geen eenduidige standaard of definitie om 'betaalbaarheid' van een duurzame warmteoplossing te toetsen. Dit zal per uitvoeringsplan beoordeeld moeten worden, op basis van een reële berekening van kosten en opbrengsten voor alle betrokkenen.

Biogas:

Een gas dat ontstaat bij de vergisting van biomassa (bijvoorbeeld mest, gft-afval, etcetera) en dat gebruikt kan worden als alternatief voor aardgas.

Biomassa:

Biomassa bestaat uit organisch, natuurlijk materiaal (hout, snoeiafval, gft-afval, zuiveringsslib, afval uit de voedingsindustrie, mest etc.). Dit materiaal bevat energie. Door biomassa te verbranden of te vergisten kan energie wordt opgewekt. Niet alle energie uit biomassa wordt als duurzaam beschouwd, dat ligt aan de herkomst van de biomassa.

Coalitieakkoord / collegeprogramma:

Een akkoord dat wordt gesloten door een meerderheid van de partijen in de gemeenteraad. Op basis van dit akkoord, waarin uiteenlopende afspraken en doelstellingen worden opgeschreven voor het beleid voor de komende jaren in de gemeente, stellen deze partijen de leden van het College van B&W aan.

Duurzame energie:

Energie die wordt opgewekt uit natuurlijke, herbruikbare bronnen. Voorbeelden daarvan zijn zon, wind, bodem en water. Biomassa wordt afhankelijk van de herkomst ook als duurzame energiebron gezien.

Duurzame warmteoplossingen:

Manieren om gebouwen op een duurzame manier te verwarmen. Daarmee worden warmtebronnen bedoeld die (netto) geen CO_2 uitstoten. Voorbeelden zijn aquathermie, hernieuwbare gassen (biogas, waterstof) en duurzame elektriciteit om all-electricoplossingen mee te laten functioneren.

Duurzaamheid, duurzame ontwikkeling:

Duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die tegemoetkomt aan de levensbehoeften van de huidige generatie, zonder die van de toekomstige generaties tekort te doen.

Energieneutraal:

Een woning, gebouw, gebied of activiteit is energieneutraal als het energieverbruik op jaarbasis netto nul is. Over een jaar gezien wordt er evenveel energie opgewekt als verbruikt. Daarbij kan ook het energieverbruik van het (bouw)materiaal worden meegenomen.

Energietransitie:

De omschakeling van gebruik van fossiele energiebronnen (zoals aardgas en aardolie), naar duurzame energiebronnen, zoals zonne-energie, windenergie, geothermie, warmtepompen, etcetera.

College van B&W:

Het college van burgemeester en wethouders. Dit is het dagelijks bestuur van een gemeente.

CO_2-neutraal:

Een woning, gebouw, gebied of activiteit is CO_2-neutraal als de CO_2-uitstoot op jaarbasis netto nul is. Over een jaar gezien wordt er minstens evenveel CO_2 opgenomen als uitgestoten. Dat kan ook door compensatie plaatsvinden.

Geen-spijtmaatregelen:

Geen-spijtmaatregelen zijn maatregelen die in principe altijd lonen. Ze dragen bij aan het duurzaam verminderen van het energie- en/of het aardgasverbruik en zorgen daardoor voor een lagere energiebehoefte. Geen-spijtmaatregelen zijn altijd zinvol, ongeacht de uiteindelijke warmte-oplossing. Voorbeelden zijn isolatie, dichten van kieren en gaten en het vervangen van het gasfornuis door een inductiekookplaat. Dit zijn maatregelen die goed terug te verdienen zijn. Omdat het vervangen van de cv-ketel door een duurzame warmteoplossing over het algemeen pas de laatste stap is in de verduurzaming van een gebouw, is het aan te raden de geen-spijtmaatregelen uit te voeren wanneer daarvoor een juist moment is.

Gelders Energieakkoord:

Een provinciaal samenwerkingsverband van bijna 250 Gelderse organisaties, waarmee gezamenlijk klimaatdoelstellingen worden nagestreefd.

Gemeenteraad:

De gemeenteraad is het hoogste bestuursorgaan binnen een gemeente en bestaat uit een aantal gekozen volksvertegenwoordigers (afhankelijk van de grootte van een gemeente). Deze worden iedere vier jaar door de inwoners van de gemeente gekozen tijdens de gemeenteraadsverkiezingen.

Geothermie:
Geothermie (ook wel aardwarmte genoemd) is warmte die uit de diepe ondergrond (dieper dan 500 meter) wordt gehaald. De temperatuur is zo diep onder de grond hoger omdat het binnen in de aarde heel erg heet is. Geothermie wordt met een warmtenet naar woningen gebracht. Er bestaat zowel diepe als ondiepe geothermie. Vaak moet de warmte uit ondiepe geothermie nog opgewaardeerd worden voordat het gebruikt kan worden voor verwarming van huizen.

Groen gas:

Een vorm van biogas die is opgewerkt tot dezelfde kwaliteit als aardgas. Om groen gas toe te passen is dus geen aanpassing aan installaties of leidingen nodig.

Hernieuwbaar gas:

Een hernieuwbaar gas is een duurzaam soort gas. Dit kan biogas of groen gas zijn, maar ook waterstof. Waterstof is alleen hernieuwbaar als het wordt gemaakt door water met behulp van duurzame elektriciteit te splitsen in waterstofgas en zuurstofgas. Hernieuwbaar gas kan worden verbrand in een (aangepaste) cv-ketel. Die zal altijd in combinatie met een hybride warmtepomp gebruikt worden, omdat de beschikbaarheid van hernieuwbare gassen beperkt is.

Hybride:

In het algemeen betekent een hybride warmteoplossing een oplossing die bestaat uit twee verschillende warmteoplossingen. Meestal is dat een elektrische warmtepomp aangevuld met een cv-ketel die wordt gestookt op gas. Dat kan in het begin nog aardgas zijn, maar later moet dat worden vervangen door een vorm van hernieuwbaar gas.

Klimaatakkoord:

In dit nationale akkoord dat is getekend op 28 juni 2019 staan ruim 600 afspraken om de uitstoot van broeikasgassen tegen te gaan. Kern van dit akkoord is het realiseren van 49% CO_2-reductie in 2030 en om uiteindelijk in 2050 CO_2-neutraal te zijn. Er moet dan 95% minder CO_2 worden uitgestoten dan in het jaar 1990. In het klimaatakkoord is o.a. afgesproken dat in 2030 20% van de woningen zonder aardgas verwarmd worden.

Klimaatneutraal:

Een woning, gebouw, gebied of activiteit is klimaatneutraal als er geen positief of negatief effect op het klimaat is. In de praktijk betekent dit dat er geen extra CO_2 of andere broeikasgassen vrijkomen die verband houden met deze woning, dit gebouw, dit gebied of deze activiteit.

Koppelkansen

Mogelijkheden die ontstaan doordat de omstandigheden op een bepaalde locatie gunstig zijn om aan de slag te gaan. Denk aan een afgeschreven gasnet, geplande werkzaamheden in de openbare ruimte of een kansrijk bewonerscollectief.

Lagetemperatuurverwarming

Een aangepast verwarmingssysteem dat in het gebouw moet worden aangelegd om het comfortabel te kunnen verwarmen met lagetemperatuur warmte (zie ook afgiftetemperatuur). Dit bestaat uit aangepaste (muur)radiatoren en/of vloerverwarming.

Maatschappelijke kosten

Met maatschappelijke kosten worden de kosten voor de hele maatschappij bedoeld. De maatschappelijke kosten zijn een optelsom van allerlei aspecten, zoals de kosten van het gebruiken van een warmtebron, tot het aanleggen van de infrastructuur en de kosten om in een woning gebruik te maken van de warmte. Deze kosten zijn voor iedere duurzame warmteoplossing berekend door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL).

Monitoring

In beeld brengen en houden van ontwikkelingen. In de warmtetransitie kan dat op verschillende manieren. Bijvoorbeeld door bij te houden hoeveel CO_2 er minder is uitgestoten in vergelijking met een ander jaar. Of door bij te houden hoeveel woningen zijn geïsoleerd of van het aardgas af zijn gegaan.

Netbeheerder:

De organisatie die in een regio zorgt dat het elektriciteits- en het gasleidingnetwerk naar behoren functioneert. In de gemeenten Druten en Wijchen is dit Liander.

Omgevingsvisie:

Een integrale, ruimtelijke langetermijnvisie van een gemeente voor de hele fysieke leefomgeving.

Planbureau voor de Leefomgeving (PBL):

De Nederlandse overheidsinstantie voor het maken van strategische beleidsanalyses op het gebied van milieu, natuur en ruimte.

Regionale Energiestrategie (RES):

Een document van de energieregio, waarin wordt beschreven hoe en waar duurzame energie opgewekt gaat worden. De gemeenten Druten en Wijchen maken deel uit van de RES-regio Arnhem-Nijmegen.

Regionale Structuur Warmte (RSW)

Een document van de energieregio, waarin wordt beschreven welke (bovenlokale) warmtebronnen er beschikbaar zijn. De RSW maakt onderdeel uit van de RES.

Restwarmte

Restwarmte is warmte die ontstaat of overblijft bij een ander proces. Kenmerk van restwarmte is dat deze warmte in dat proces geen verdere toepassing of nut heeft. Veel restwarmte komt voor in de industrie, waarbij bedrijven producten maken. Daarvoor is hitte nodig (bijv. ovens, lasapparatuur, e.d.). Die warmte kan aan een warmtenet worden geleverd om zo woningen en gebouwen te verwarmen.

Schillabel

Een schillabel is het energielabel van een gebouw zonder maatregelen zoals zonnepanelen. Het gaat dus om de mate van isolatie van een gebouw.

Transitievisie Warmte (TVW):

Een document waarin per gemeente het tijdspad wordt vastgelegd waarop wijken van het aardgas afgaan.

Warmte-uitvoeringsplan (WUP):

In een warmte-uitvoeringsplan staat hoe we de doelen vanuit de Transitievisie Warmte concreet gaan maken voor een wijk, buurt of dorp. Dit plan wordt voor één of meerdere wijken/buurten/dorpen opgesteld. Uiteindelijk worden er Warmte-uitvoeringsplannen opgesteld voor alle wijken, buurten en dorpen. Het WUP wordt samen met bewoners, ondernemers, maatschappelijke partijen en professionele stakeholders opgesteld.

Warmtenet:

Een netwerk van leidingen met warm water voor de verwarming van huizen en gebouwen. Een warmtenet is een collectieve duurzame warmteoplossing. Een synoniem voor een warmtenet is stadsverwarming.

Warmtepomp:

Een elektrisch en energiezuinig alternatief voor de traditionele cv-ketel. Een warmtepomp werkt op elektriciteit en maakt gebruik van het verschil in temperatuur tussen twee ruimten. Duurzame warmteoplossingen die gebruik maken van een warmtepomp zijn:

- All-electric. In deze situatie wordt alle warmte opgewekt met een warmtepomp. Koken en de verwarming van warm tapwater komt in deze situatie van een boiler en/of een inductiekookplaat.
- Hybride. In deze situatie wordt de warmte opgewekt met een combinatie van een warmtepomp en een cv-ketel. Deze cv-ketel wordt gevoed met een vorm van gas. Dat kan eerst nog aardgas zijn, maar later zal dit gas vervangen moeten worden door een hernieuwbare vorm van gas. In normale weersomstandigheden volstaat de warmtepomp, maar wanneer het erg koud is wordt er bijgestookt met de cv-ketel.

Warmte-Koude Opslagsysteem (WKO):

Een systeem waarbij met twee bodemlussen warmte of koude kan worden opgeslagen in de bodem, zodat dit gebruikt kan worden wanneer er vraag is. Een WKO-systeem wordt vaak gebruikt in combinatie met aquathermie of lagetemperatuur-warmte in een (kleinschalig) warmtenet.

Waterstof:

Waterstof is een vorm van gas die afhankelijk van de manier van productie hernieuwbaar is. Er kan onderscheid worden gemaakt tussen drie 'kleuren' waterstof:

- Grijze waterstof wordt gemaakt door aardgas te splitsen in waterstofgas en CO_2. Dit is geen hernieuwbaar gas en wordt daarom niet meegenomen in de Transitievisie Warmte.
- Blauwe waterstof wordt gemaakt door aardgas te splitsen in waterstofgas en CO_2. De CO_2 wordt bij blauwe waterstof vervolgens opgeborgen in bijvoorbeeld een leeg gasveld. Deze vorm van waterstof bestaat op dit moment (nog) niet in Nederland en is ook niet hernieuwbaar. Daarom wordt deze vorm van waterstof niet meegenomen in de Transitievisie Warmte.
- Groene waterstof wordt gemaakt door elektriciteit door water te laten lopen, waardoor het water splitst in waterstofgas en zuurstofgas. Wanneer er hierbij gebruik wordt gemaakt van duurzame elektriciteit, is groene waterstof een vorm van hernieuwbaar gas.

Warmtetransitie:

De omschakeling van fossiele warmtebronnen, zoals aardgas, naar duurzame warmtebronnen, zoals aquathermie, geothermie, duurzame gassen.

Woningcorporatie:

Een organisatie die zich richt op het bouwen, beheren en verhuren van sociale huurwoningen.

Toelichting eenheden energie

1 GJ = 1 GigaJoule = 1.000 MJ = 1.000 MegaJoule

1 TJ = 1 TeraJoule = 1.000 GJ = 1.000 GigaJoule

1 TJe = 1 TJ elektriciteit

1 TJth = 1 TJ thermisch, dat is warmte of koude

1 kWh elektriciteit (1 kiloWattuur) wordt omgerekend naar 1 TJ energie door met 3,6 te vermenigvuldigen en te delen door 1 miljoen. 1 TJ is daardoor gelijk aan 277.778 kWh. 1 kWh is gelijk aan 3,6 MJ.

1 m^3 (1 kubieke meter) aardgas wordt omgerekend naar 1 TJ energie door met 31,65 te vermenigvuldigen (onderste verbrandingswaarde) en te delen door 1 miljoen. 1 TJ is gelijk aan 31.595 m^3 aardgas. 1 m^3 aardgas is gelijk aan 31,65 MJ.

Links naar documenten

Link naar het Klimaatakkoord

Link naar het Gelders Energieakkoord

Link naar de Routekaart 'Naar een energieneutraal Druten in 2040'

Link naar de Startnotitie Transitievisie Warmte Druten

Link naar de Uitgangspuntennotitie Transitievisie Warmte

Link naar de RES 1.0 Arnhem-Nijmegen

Link naar de brochure Aardgasvrij Wonen van Liander

Hoe werken de duurzame warmteoplossingen?

Er zijn verschillende manieren om huizen en gebouwen te verwarmen zonder het gebruik van aardgas. Bijvoorbeeld door een warmtepomp, warmtenet of groen gas.

Warmtenetten noemen we een collectieve oplossing. In dat geval kan een hele straat, buurt of wijk gebruik maken van dezelfde warmteoplossing. Andere oplossingen zijn individueel, deze bevinden zich in de woningen en gebouwen zelf. De warmtepomp is hier een voorbeeld van.

Individuele oplossingen maken wel gebruik van algemene infrastructuur. Warmtepompen benutten het elektriciteitsnet en wordt daarom ook wel *all electric* genoemd, of volledig elektrisch. Groen gas of waterstof kan door het gasnet stromen. We noemen dit daarom hernieuwbare gassen. In tegenstelling tot aardgas zijn deze gassen duurzaam op te wekken. Tot slot is een combinatie mogelijk tussen het gasnet en elektriciteitsnet. Dit noemen wij een hybride oplosing. Meestal bestaat dit uit een combinatie van een elektrische warmtepomp en een cv-ketel op gas.

All electric, hybride en warmtenetten met lage temperatuur warmtebronnen maken gebruik van warmtepompen om warmte op een bruikbare temperatuur te leveren. Dit kost elektriciteit, waardoor extra wind- en zonne-energie nodig is. Ook moet het elektriciteitsnetwerk deze extra vraag aankunnen. Dit kan betekenen dat het netwerk hiervoor verzwaard moet worden. Dit is een belangrijk aandachtspunt bij de ontwikkeling van duurzame warmteoplossingen, omdat het aanpassen van het netwerk erg kostbaar is.

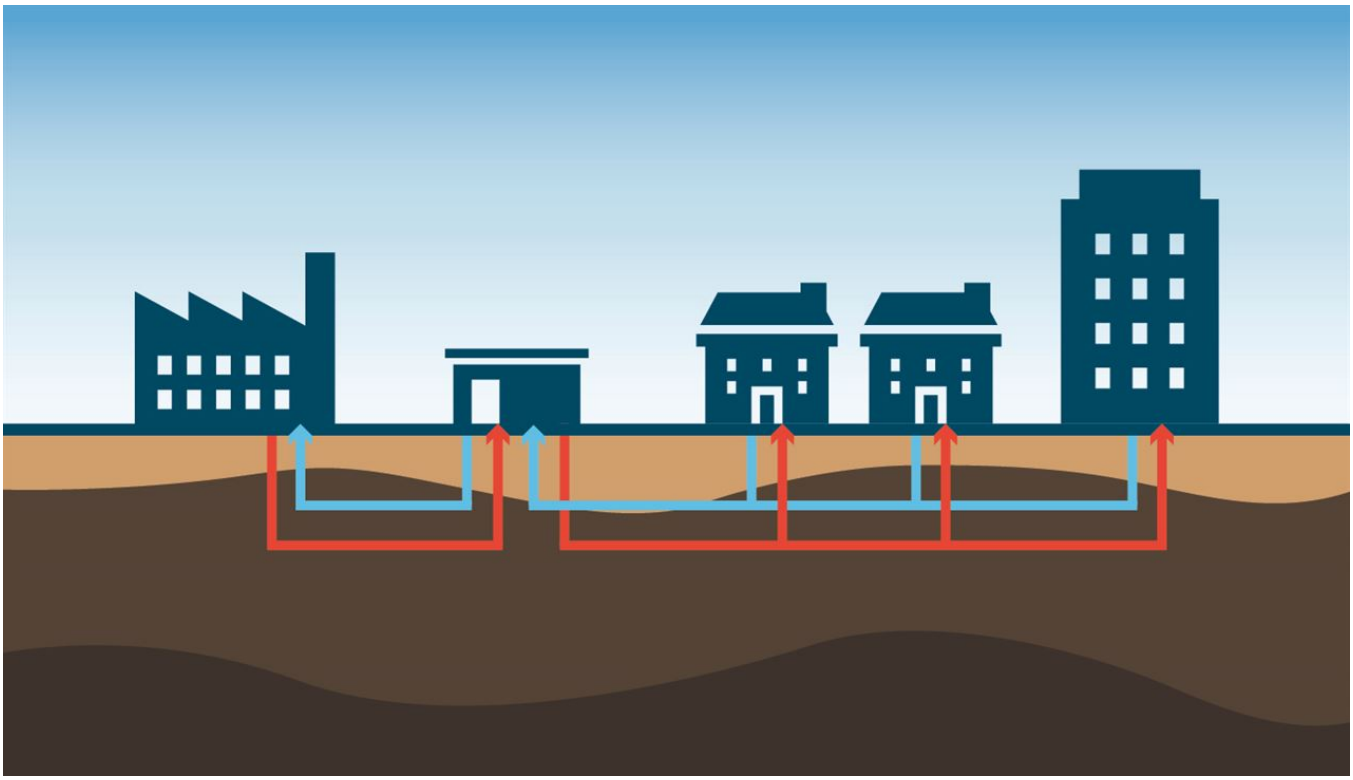
Hieronder worden de verschillende duurzame oplossingen en warmtebronnen beschreven. Meer informatie is ook te vinden op de website van het Expertise Centrum Warmte.

Warmtenet (collectief)

Een warmtenet is een netwerk van leidingen onder de grond waar warm water doorheen stroomt. Dit wordt ook wel stadsverwarming genoemd. Er zijn verschillende warmtebronnen die voor warm water kunnen zorgen. Mogelijke warmtebronnen zijn bijvoorbeeld restwarmte, biomassa, geothermie (aardwarmte) of aquathermie (warmte uit oppervlaktewater, afvalwater of leidingwater).

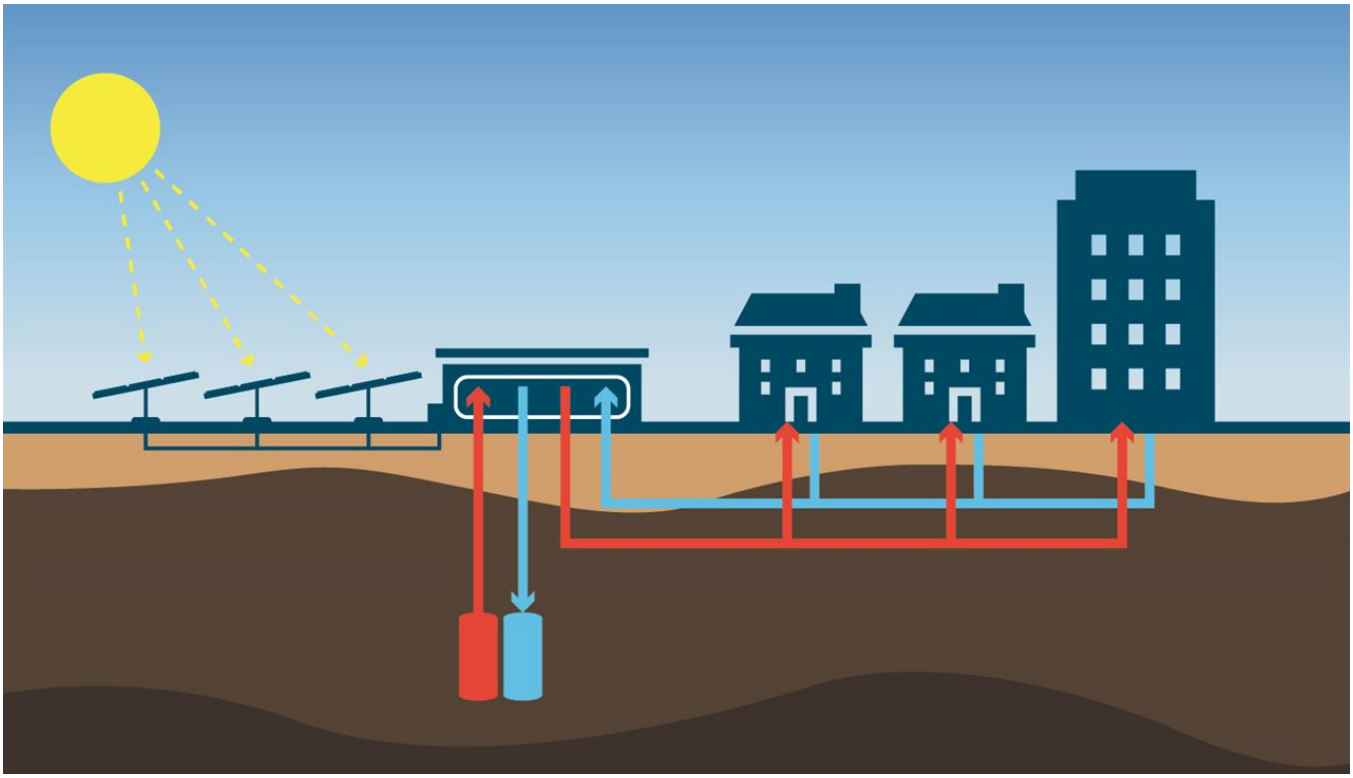
Restwarmte (in combinatie met een warmtenet)

Restwarmte komt vrij bij een productieproces en wordt vervolgens via een warmtenet getransporteerd naar de gebouwen. Restwarmte is warmte die over is en niet meer binnen het bedrijf zelf kan worden gebruikt.

Zonthermie (in combinatie met een warmtenet)

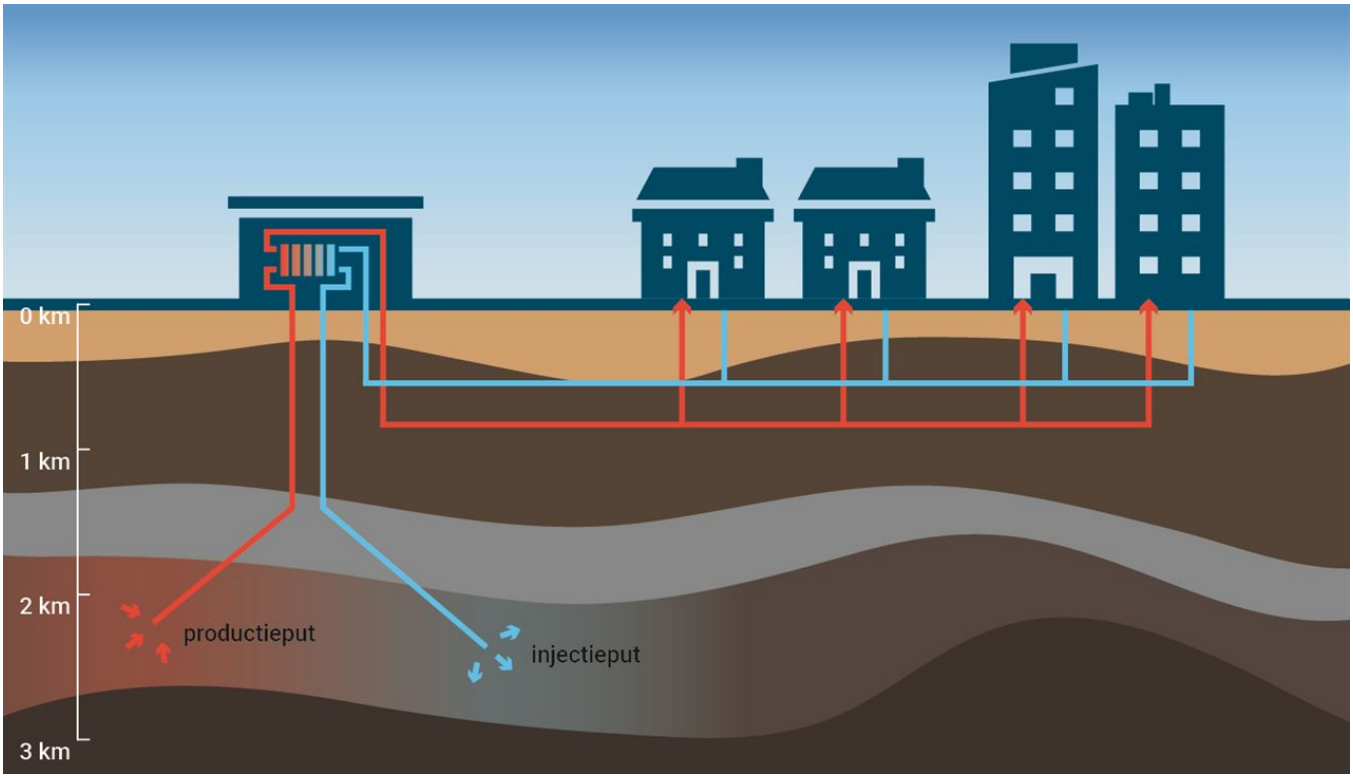
Zonthermie is het winnen van zonnewarmte. Via zonnecollectoren op daken of zelfs zonneweides kan extra duurzame warmte opgewekt worden voor het netwerk. Omdat deze warmte vooral in de zomer beschikbaar komt, combineert dit goed met een Warmte-Koude-Opslag. Zo kan de energie opgeslagen worden en in de winter worden gebruikt. Op dit moment is zonthermie vooral een mogelijke aanvulling op andere warmtebronnen.

Geothermie (in combinatie met een warmtenet)

Geothermie, ook vaak ‘aardwarmte’ genoemd, maakt gebruik van warmte uit de grond. Bij warmtewinning van het maaiveld tot 500 meter diepte spreken we over bodemenergie. Geothermie is de benutting van warmte uit de ondergrond vanaf 500 meter en dieper. Om het warme water te kunnen winnen, moeten er twee putten worden geboord: een productieput en een injectieput. Het boren van een put is kostbaar (een enkele boring kost al gauw 2 tot 5 miljoen euro). Minder diep boren kan in sommige gevallen (ondiepe geothermie), maar levert ook minder warmte.

Gezien de hoge kosten is er ook een aanzienlijke warmteafzet nodig om de investering terug te verdienen. Dit maakt dat je moeilijk stapsgewijs een warmtenet kan laten groeien. Het is vaak een grote, kostbare operatie. Naast de schaal van deze projecten speelt ook de geschiktheid van de ondergrond een belangrijke rol. Door middel van metingen (seismiek) aan het aardoppervlakte krijgen we een beeld van de ondergrond. De kenmerken en mogelijkheden van de put worden pas echt bekend na een proefboring.

Op dit moment heeft een geothermieproject alleen kans van slagen als er ook een aanzienlijke zekerheid is over de warmteopbrengst (bodem) en warmteafname. Als een van deze twee onzeker lijkt, dan zijn de risico’s en benodigde risicopremies voor geothermie te hoog.

Aquathermie (in combinatie met een warmtenet)

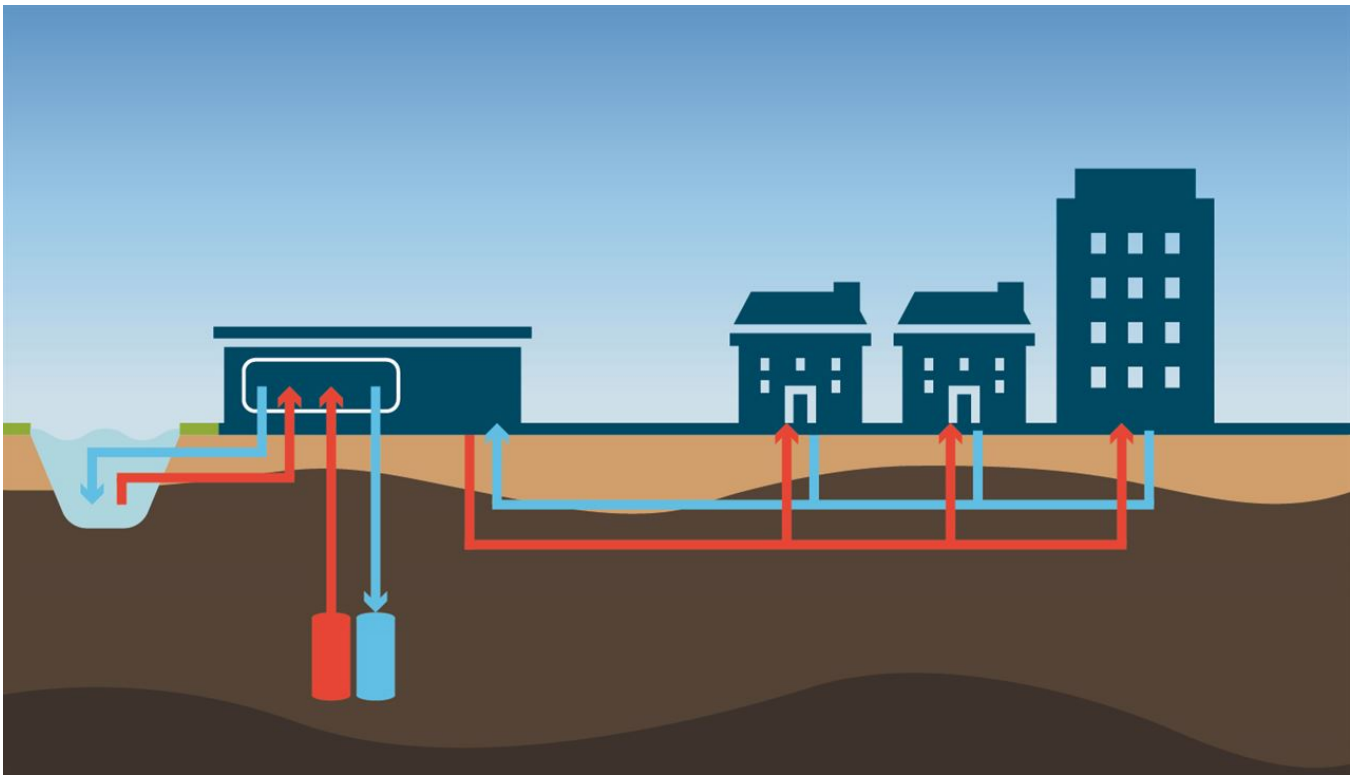
Oppervlaktewater en afvalwater zijn twee warmtebronnen die steeds vaker worden gebruikt voor warmtenetten. Deze bronnen, en dan met name het oppervlaktewater (rivieren, meren) zijn in Nederland altijd en veelvuldig aanwezig waardoor de continuïteit voor de lange termijn is gegarandeerd. Ook drinkwater(leidingen) wordt als mogelijke warmtebron gezien.

Aquathermie levert, vanwege de relatief lage watertemperatuur, een lage temperatuur voor de verwarming van gebouwen. Er is daarom een warmtepomp nodig om de warmte naar een bruikbare temperatuur te brengen. Dit kan ook betekenen dat het elektriciteitsnetwerk verzwaard moet worden.

Warmte uit oppervlaktewater

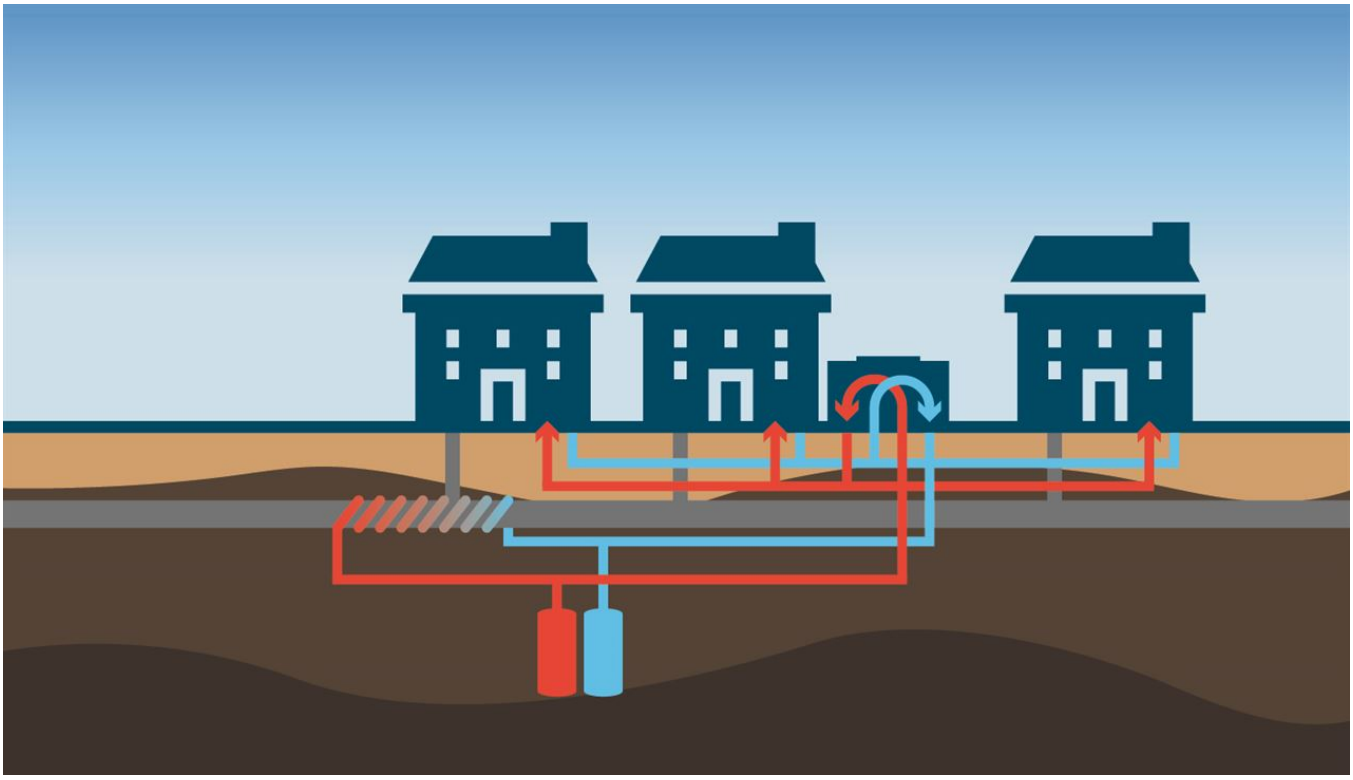
Een aquathermie-systeem dat gebruikt maakt van warmte uit oppervlaktewater, wordt ook wel TEO genoemd: Thermische Energie uit Oppervlaktewater. In dit systeem wordt warmte onttrokken uit het water.

In de praktijk zijn er vaak regels/randvoorwaarden voor het onttrekken van warmte uit de wateren, waardoor de bron (met name in de koudere periode) niet optimaal benut kan worden. Dit maakt dat TEO vaak gecombineerd wordt met een Warmte-Koude Opslag (WKO) of een warmtebuffer.

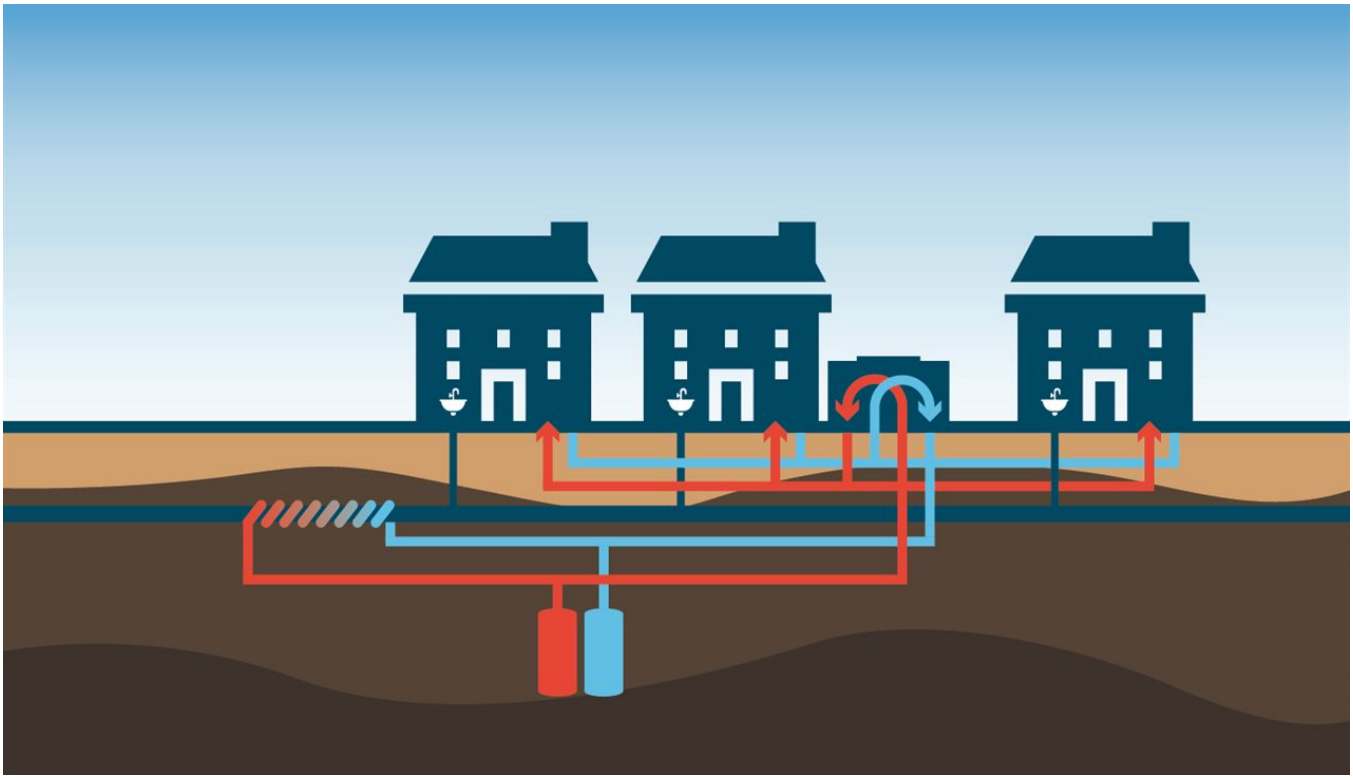
Warmte uit afvalwater

Een aquathermie-systeem dat gebruikt maakt van warmte uit afvalwater wordt ook wel TEA genoemd: Thermische Energie uit Afvalwater. In dit systeem wordt warmte onttrokken uit rioleringsbuizen of uit afvalwater bij een waterzuiveringsinstallatie. In veel gevallen is de temperatuur van de bron (effluent water) hoger dan bij oppervlaktewater. Ook zijn er minder temperatuurschommelingen dan bij oppervlaktewater.

Warmte uit drinkwater

Eén van de vormen van aquathermie is TED; Thermische Energie uit Drinkwater. Warmtewinning uit drinkwater kan een interessante optie kan zijn, vanwege de constante beschikbaarheid van de warmte. Het uitwisselen van warmte met drinkwater is iets eenvoudiger dan bij vuil rioolwater. Omdat het leidingwater een lage temperatuur heeft, wordt het gecombineerd met een warmtepomp.

Warmte Koude Opslag (WKO, in combinatie met een warmtenet)

Een Warmte Koude Opslag (WKO) is geen echte warmtebron, maar een buffer in de bodem om warmte en koude over het jaar in op te slaan. Warmte die in de zomer beschikbaar is, kan in de bodem opgeslagen worden. Denk bijvoorbeeld aan de opgewarmde Arkervaart (aquathermie) of zonnewarmte (zonthermie). Warm water (15 – 25˚C) wordt via een put in een doorlatende zandsteenlaag gepompt, op enkele tientallen tot honderden meters diepte. In de winter, wanneer deze warmte nodig is, wordt deze weer opgepompt. Meestal wordt een warmtepomp gebruikt om de temperatuur van het water daarna nog verder te verhogen, zodat het gebruikt kan worden om gebouwen te verwarmen.

Hetzelfde proces gebeurt andersom in de winter. Koud water (7 – 12˚C) wordt in de winter in de bodem opgeslagen en in de zomer gebruikt wanneer er een koelvraag is. Het koude water wordt dan weer opgepompt en gebruikt om gebouwen te koelen. Vooral in combinatie met lage temperatuur warmtebronnen zoals aquathermie en zonthermie is een WKO vaak een belangrijke component in het warmtesysteem.

Voor de toepassing van deze vorm van energieopslag in de bodem is in het algemeen een vergunning Grondwaterwet vereist. Daarin wordt onder andere vastgelegd dat er (voldoende) energiebalans in de bodem moet zijn. Het is niet toegestaan in uitsluitingsgebieden zoals grondwaterbeschermingsgebieden.

Warmtepompen (individueel)

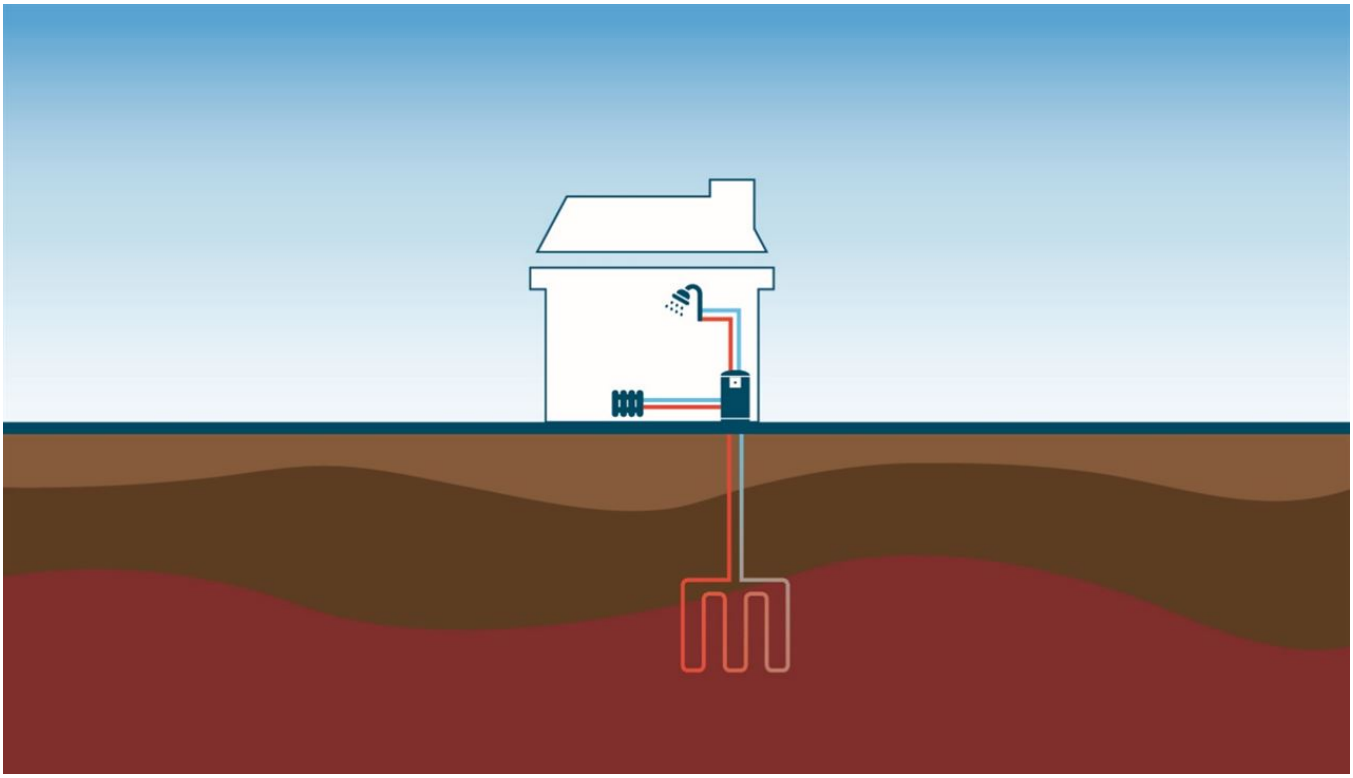
Een warmtepomp kan worden gezien als een elektrisch en energiezuinig alternatief voor de traditionele CV-ketel. De oplossing wordt ook wel *all electric* genoemd, omdat er alleen gebruik wordt gemaakt van elektriciteit.

Een warmtepomp onttrekt warmte uit de bodem (bodemwarmtepomp) of de buitenlucht (luchtwarmtepomp) en verwarmt dit verder. Met één deel elektriciteit maakt een warmtepomp twee tot zes delen warmte. De warmtepomp is dus een zeer efficiënte techniek.

Voor een luchtwarmtepomp is een buitenunit nodig. Dit is een ventilatorkast aan de buitenkant van de woning, net als bij een traditionele airco. Dit heeft invloed op de uitstraling van de woning. De ventilator maakt ook geluid, wat soms als hinderlijk ervaren kan worden. De plek van een buitenunit moet daarom zorgvuldig uitgezocht worden, zie ook de website van milieucentraal. Ook kunnen er maatregelen genomen worden om de geluidsproductie te verminderen, zoals het plaatsen van een isolerende omkasting op de ventilator.

Een bodemwarmtepomp is een warmtepompsysteem dat de bodem als warmtebron gebruikt. De warmtepomp maakt gebruik van een zogenaamde ‘bodemwarmtewisselaar’ om warmte aan de bodem te onttrekken. Dit worden ook wel bodemlussen genoemd. Het is een efficiënte manier van verwarmen. Hiervoor is wel een hogere investering nodig vooraf ten opzichte van een luchtwarmtepomp.

De ondergrond moet ter plaatse van het gebouw wel geschikt zijn. Daarnaast is het soms niet toegestaan om bodemlussen te plaatsen. Dit is bijvoorbeeld het geval in grondwaterbeschermingsgebieden.

Een warmtepomp levert warmte op 30 - 50 °C, dat is aanzienlijk lager dan de circa 80 °C van een HR-ketel. Daarom is het nodig om een gebouw te isoleren tot minimaal schillabel B. Verder is een lagetemperatuur-afgiftesysteem nodig, zoals vloerverwarming en/of lage temperatuur radiatoren/convectoren.

De duurzaamheid van de warmtepomp is afhankelijk van de elektriciteit die gebruikt wordt. Voor een duurzame oplossing is ook duurzame elektriciteit nodig. Lokale opwek (bijvoorbeeld zonnepanelen) draagt bij aan een duurzaam systeem. Een bodemwarmtepomp kan een huis ook efficiënt koelen, met een zeer laag energiegebruik. Hierdoor is een traditionele airconditioner, die doorgaans erg veel energie verbruikt, onnodig. Lucht-waterwarmtepompen kunnen ook koelen, maar verbruiken hiervoor meer energie dan een bodemwarmtepomp.

Warmtepompen kunnen worden ingezet voor een ‘all-electric strategie’, maar ook voor een hybride systeem, waarbij deels nog (hernieuwbaar) gas wordt gebruikt.

All-electric warmtepompen

Bij de strategie ‘all-electric’ wordt per gebouw een elektrische warmtepomp ingezet voor verwarming en warm tapwater. De gebouwen hebben bij deze strategie geen gasaansluiting meer nodig. Deze strategie kan per woning/gebouw worden uitgevoerd, maar ook als collectief systeem, in bijvoorbeeld een appartementencomplex. Als een hele buurt overstapt op elektrische oplossingen kan het nodig zijn om het elektriciteitsnetwerk te verzwaren.

Hybride warmtepompen met duurzaam gas

Een hybride warmtepomp is een warmtepomp die op elektriciteit werkt in combinatie met een HR-ketel op gas. De elektrische warmtepomp levert de basislast van de warmtevraag. Als de warmtepomp niet voldoende warmte kan leveren, bijvoorbeeld in de winter of bij warm tapwater verbruik, neemt de HR-ketel het over. De warmtepomp zal het grootste gedeelte van de warmtevraag gedurende het jaar invullen.

Om dit systeem efficiënt te kunnen toepassen, moeten de gebouwen tot minimaal schillabel D worden geïsoleerd, maar bij voorkeur natuurlijk nog beter. Dit zorgt voor minder verbruik. In het begin kan van aardgas gebruik gemaakt blijven worden. Vanwege de inzet van de efficiënte warmtepomp en de isolatiemaatregelen is al veel minder aardgas nodig en daalt de CO_2-uitstoot van het gebouw flink. Als op termijn hernieuwbare gassen, zoals groen gas of waterstof, beschikbaar komen, kan hierop overgestapt worden. De oplossing wordt dan helemaal zonder uitstoot van CO_2.

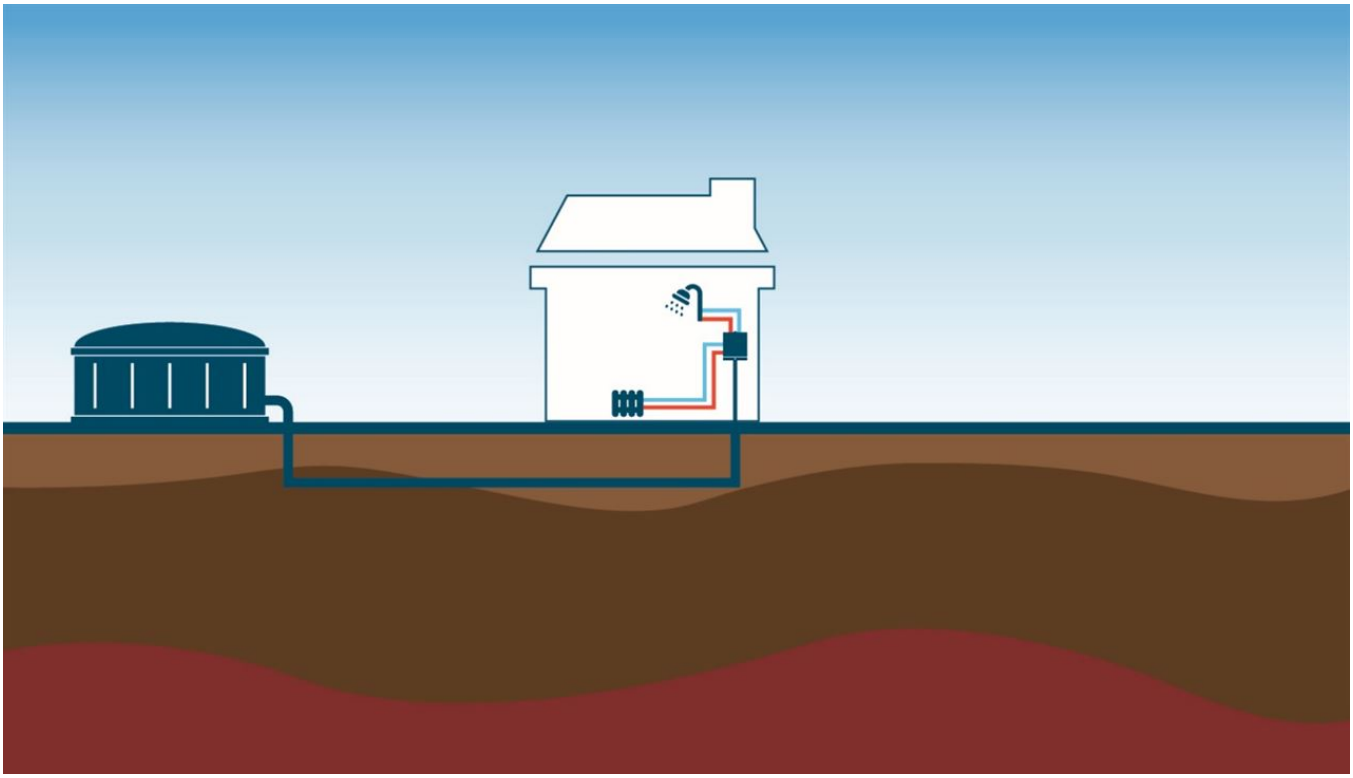
Overstappen op een hybride oplossing kan een tussenstap zijn naar een volledig all electric warmtepomp. Inzet van hybride warmtepompen is daarom bijna altijd een goede (tussen)stap voor gebouwen die geen gebruik kunnen maken van warmtenetten. Dit geldt zeker voor oudere gebouwen die moeilijk in een keer naar all electric kunnen gaan.

Duurzame gassen

Waterstof is een techniek die nog volop in ontwikkeling is. Waterstof is eigenlijk geen energiebron, maar een energiedrager. Er is dus (ergens anders opgewekte) wind- of zonne-energie nodig om waterstof te produceren. Hierbij gaat ook relatief veel energie verloren. Een efficiënte warmtepomp levert in vergelijking veel meer warmte op voor dezelfde hoeveelheid elektriciteit. Daarom lijkt het niet waarschijnlijk dat waterstof veel gebruikt gaat worden voor het verwarmen van huizen. Aangezien het voorlopig ook maar beperkt beschikbaar is, wordt waterstof vooral ingezet voor de industrie en voor transport. Voor die sectoren bestaat namelijk geen andere oplossing. Voor meer informatie, zie de website van het Expertise Centrum Warmte.

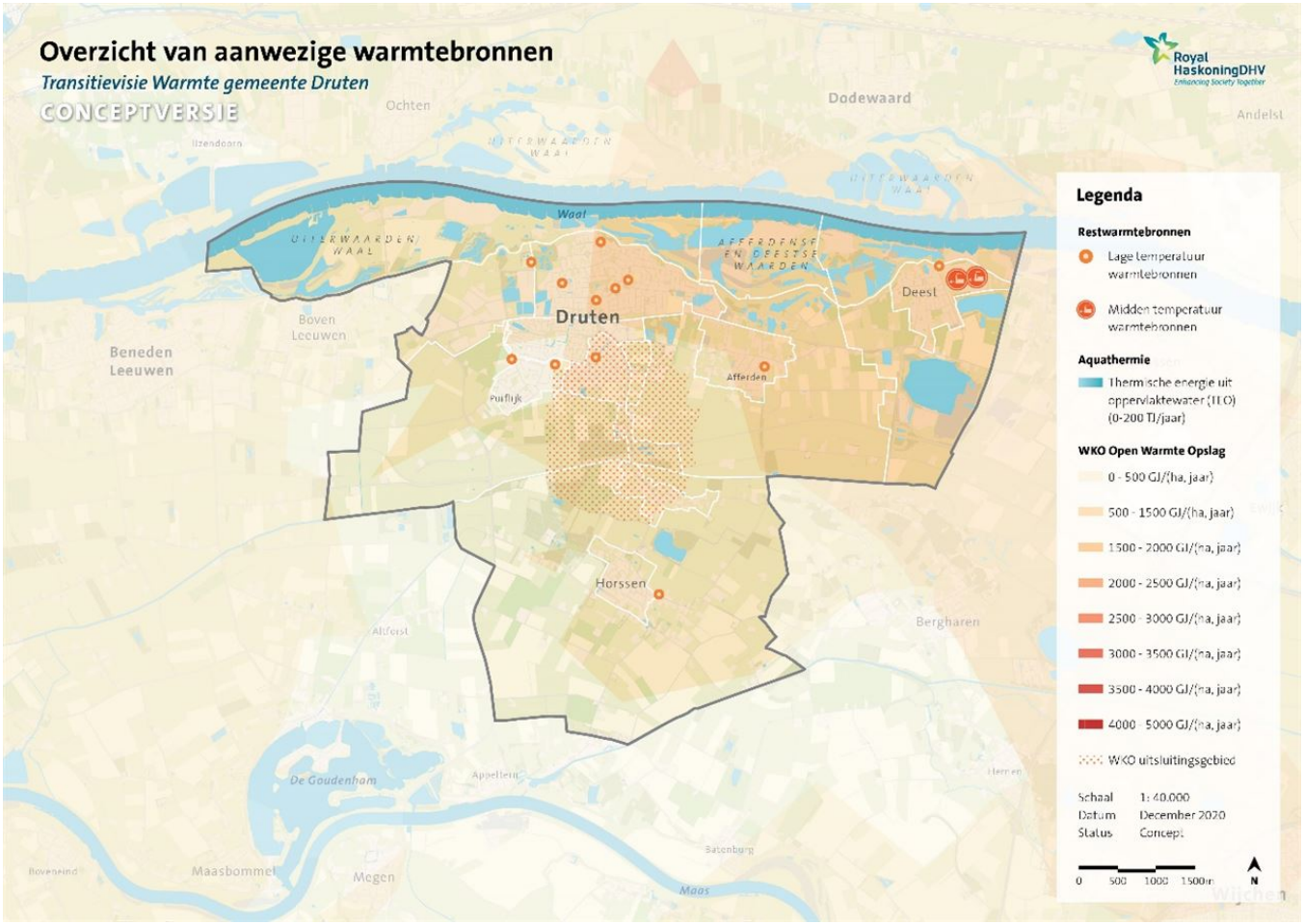
Biogas is gas dat vrijkomt bij vergisting van organisch materiaal, zoals mest en groenafval. Groen gas is biogas dat is opgewaardeerd naar aardgaskwaliteit. Voor gebruik in woningen is groen gas eenvoudiger te gebruiken dan biogas, omdat het dezelfde eigenschappen als aardgas heeft. Hierdoor hoeven de installaties en apparatuur in woningen en gebouwen niet te worden aangepast. Bij biogas zou dat wel moeten gebeuren.

Groen gas kan overal worden toegepast waar op dit moment ook aardgas gebruikt wordt. Maar op dit moment is de beschikbaarheid van biogas zeer beperkt. Er zal nu en in de toekomst niet genoeg biomassa beschikbaar zijn om alle buurten in Nederland met groen gas te verwarmen. Er moet dus zorgvuldig gekozen worden waar groen gas het beste ingezet kan worden. Het doel is daarom om groen gas alleen in te zetten in buurten waar de andere aardgasvrije strategieën veel duurder of technisch niet haalbaar zijn.

Warmtebronnen in de gemeente Druten

De beschikbare warmtebronnen in Druten zijn te bekijken via deze atlas:

In de kaart hierboven ziet u de belangrijkste warmtebronnen voor Druten samengevat.

Het platform SETuP

Royal HaskoningDHV heeft het platform SETuP ontwikkeld met als doel betrokkenen bij de Transitievisie Warmte een helder en onderbouwd beeld te geven van de mogelijkheden, kansen en uitdagingen in de gemeente; een vertrekpunt voor dialoog met betrokkenen en het maken van keuzes. Zo kan een gemeente tot een breed gedragen Transitievisie Warmte komen. SETuP staat voor **Smart Energy Transition Platform.**

In het platform bundelen wij de veelheid aan beschikbare data en analyseren wij deze op systematische wijze. Het gaat dan om de warmtevraag, geplande werkzaamheden, initiatieven in de wijk en de uitkomsten van warmtemodellen (de Startanalyse door het Vesta MAIS model van PBL). Het platform gebruikt daarnaast een aantal publieke databronnen. Dit zijn:

- Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), voor gegevens over gebouwen (bouwjaar, gebruiksdoeleinde);
- Database voor energielabels;
- Verschillende gegevens van Centraal Bureau Statistiek;
- De uitkomsten van de Startanalyse van het Planbureau voor de Leefomgeving.

Gedurende het project hebben we het platform aangevuld met lokale data. We hebben gegevens verzameld over onder andere lokale warmtebronnen, het gasnetwerk, het elektriciteitsnetwerk, plannen voor duurzame warmtesystemen, bewonersinitiatieven, renovatieplannen van dewoningcorporaties, sloop- en nieuwbouwplannen, werkzaamheden voor klimaatadaptatie en aan de infrastructuur (wegen, riolering, waternet, watersysteem).

We hebben deze resultaten gebundeld, zodat we deze op een overzichtelijke manier weer konden geven in interactieve dashboards, zowel op gebouw-, buurt- als gemeenteniveau. Deze dashboards hielpen bij het vaststellen van warmteoplossingen die het meest geschikt zijn en de kansen te identificeren waar gestart kan worden met de transitie richting aardgasvrij.

De uitkomsten van de met SETuP uitgevoerde analyse dienden als basis voor een dialoog met alle betrokken partijen. Door de veelheid aan informatie overzichtelijk weer te geven heeft het de betrokken partijen geholpen om gezamenlijk tot inzichten te komen en zo samen keuzes te maken. In werksessies zijn de voorlopige uitkomsten besproken en getoetst met de ambtelijke adviseurs en ketenpartners (netbeheerder, woningcorporaties, en het waterschap).

Deze werkwijze hielp om tot gedeelde inzichten te komen over de warmtevoorziening van de toekomst. Voor zowel de gemeente als geheel als voor de individuele wijken. Daarmee heeft het bijgedragen aan een begrijpelijke, goed onderbouwde Transitievisie Warmte.

Hoe is de WAT-kaart bepaald?

In de WAT-kaart komt informatie uit verschillende bronnen samen: landelijke gegevens en lokale gegevens van de gemeente, netbeheerder, woningcorporatie, waterschap en andere betrokkenen.

De WAT-kaart geeft per buurt de mogelijke technische oplossingsrichtingen weer, op basis van de kennis en inzichten van nu. De basis voor deze kaart is de Startanalyse. Dit is een energiemodel van het Planbureau voor de Leefomgeving (Vesta MAIS 5.0 model). De belangrijkste technische oplossingsrichtingen zijn hierin doorgerekend. Hierbij is rekening gehouden met de lokaal beschikbare warmtebronnen en de lokale opbouw van de warmtevraag. Op basis van de laagste maatschappelijke kosten ontstaat een eerste beeld van de voorkeursoplossingen.

Dit model is als startpunt gebruikt. Het beginpunt voor het opstellen van de WAT-kaart zijn de mogelijke oplossingen met de laagste **maatschappelijke kosten**. Dit zijn oplossingen die de minste kosten met zich meebrengen voor de hele maatschappij. Hoe deze kosten over de maatschappij verdeeld worden, is nu nog niet aan te geven. We weten dus nog niet wie welk deel van de kosten moet betalen. Dit komt omdat de regering dit nog niet bepaald heeft. We kunnen nu dus nog niet zeggen wat de gevolgen zijn voor uw/ieders energierekening.

De uitkomsten van dit model zijn uitgebreid met lokale informatie en eerdere studies (zoals de WarmteTransitie Atlas). De beschikbare (rest)warmtebronnen zijn aangepast op basis van de **Regionale Structuur Warmte** voor de RES Arnhem-Nijmegen. Daar is namelijk onderzocht welke (rest)warmtebronnen er in Druten beschikbaar zijn. Dit is gebruikt voor een **nieuwe doorrekening van de Startanalyse**. Dit betekent dat de nieuwe dataset met restwarmtebronnen gebruikt is om met behulp van het rekenmodel van de Startanalyse nieuwe uitkomsten voor Druten te maken.

Na de nieuwe doorrekening van de Startanalyse zijn deze uitkomsten **verder uitgebreid met lokale informatie**. De lokale kennis hebben we verzameld door met de gemeente, netbeheerder Liander, Waterschap Rivierenland en woningcorporaties De Kernen en Woonwaarts te spreken. Daarna is hen gevraagd een enquête in te vullen.

De volgende informatie is per buurt in kaart gebracht:

- Bestaande plannen voor duurzame energiesystemen;
- Bewonerscollectieven rond energie of energiecoöperaties;
- Geplande onderhoudswerkzaamheden aan riolering, wegen, drinkwaternet, gasnet, en elektriciteitsnet;
- De capaciteit van het elektriciteitsnetwerk;
- De economische afschrijving van het gasnetwerk;
- Sloop- en nieuwbouwplannen;
- Grote renovatieplannen voor woningen;
- Grote werkzaamheden rond ruimtelijke inrichting, openbaar groen, klimaatadaptatie en watersysteem.

Met deze lokale informatie krijgen wij een beter beeld van de mogelijke warmteoplossingen en waar koppelkansen ontstaan. Koppelkansen zijn kansen die ontstaan doordat werk met andere werk gecombineerd kan worden. Denk bijvoorbeeld aan het aanleggen van een warmtenet, wanneer de staat open moet omdat de riolering vervangen wordt.

Daarnaast zijn zes controles uitgevoerd op de modeluitkomsten. Er is gekeken naar:

- **Beschikbaarheid:** Is het waarschijnlijk dat de oplossing met de laagste maatschappelijke kosten ook daadwerkelijk beschikbaar komt in deze buurt? Strategieën die gebruik maken van bijvoorbeeld groen gas, restwarmte of geothermie scoren lager op dit aspect, omdat het niet zeker is dat deze duurzame energiebronnen ook daadwerkelijk lokaal ingezet kunnen worden.
- **Warmtevraag:** In hoeverre komt de gemodelleerde warmtevraag van een buurt overeen met het werkelijke warmteverbruik in de afgelopen jaren? Bij een grote afwijking is het vertrouwen in de modeluitkomsten lager.
- **Isolatie:** Zijn de woningen geschikt voor oplossingen die warmte leveren op lage temperatuur (all electric, lage temperatuur-warmtenet)? Hiervoor is gekeken naar de bouwjaren. Als er veel oude woningen in de buurt staan, is het uitdagender deze strategie te realiseren, en is de robuustheid lager. Bij veel recente woningen geldt het omgekeerde.

- **Warmtevraagdichtheid:** Sluit de warmtevraag aan bij de strategie? Als de warmtevraagdichtheid hoog is (>1.000GJ/ha), zijn warmtenetten kansrijker. Als de warmtedichtheid laag is (<1.000 GJ/ha) zijn individuele oplossingen kansrijker. Wanneer de voorkeursstrategie overeenkomt met de warmtevraagdichtheid, is de robuustheid hoger.
- **Elektriciteitsnet:** Kan het elektriciteitsnet de nodige extra elektriciteitsvraag aan? Sommige oplossingen vragen veel extra elektriciteit. Als de oplossing relatief weinig verzwaring van het lokale elektriciteitsnetwerk vergt, is de robuustheid hoger.
- **Sloop en nieuwbouw:** De modeluitkomsten zijn gebaseerd op de huidige bebouwing. Als er significante sloop- of nieuwbouwplannen in de buurt zijn, kan dit invloed hebben op de best passende strategie. In dat geval is de robuustheid van de uitkomsten lager.

Deze controles geven een indicatie of er aandachtspunten zijn bij de modelresultaten. Het is echter geen uitputtende analyse van alle onzekere factoren. Daarom zijn de oplossingen uitgebreid besproken met gemeente en stakeholders en vertaald in een gebiedsgerichte strategie.

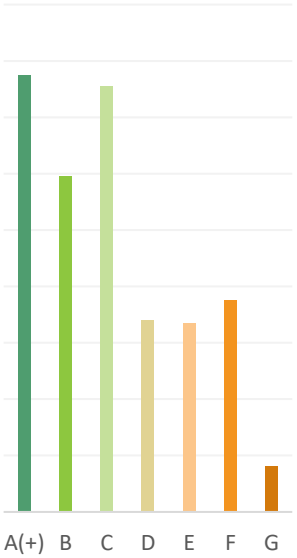
CBS-buurtindeling gemeente Druten

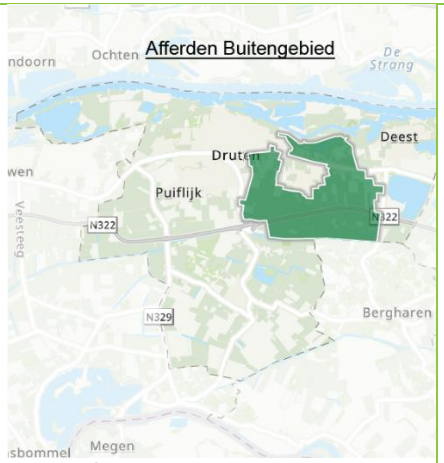
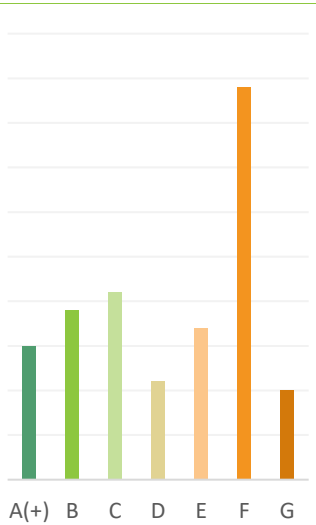
- Afferden
- Afferden Buitengebied
- Afferdense Waarden
- Deest
- Deest Buitengebied
- Deestse Waarden
- Druten
- Druten Bouwing
- Druten Buitengebied
- Druten Westerhout
- Druten Zuid
- Drutense Waarden
- Horssen
- Horssen Buitengebied
- Horssen Molenhoek
- Puiflijk
- Puiflijk Buitengebied

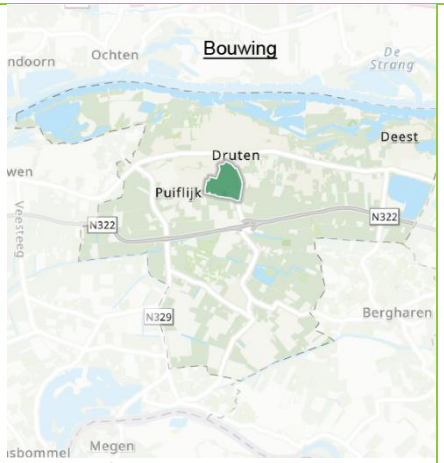
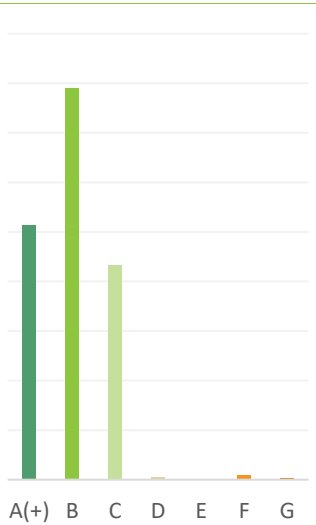
Warmteoplossingen gemeente Druten per buurt

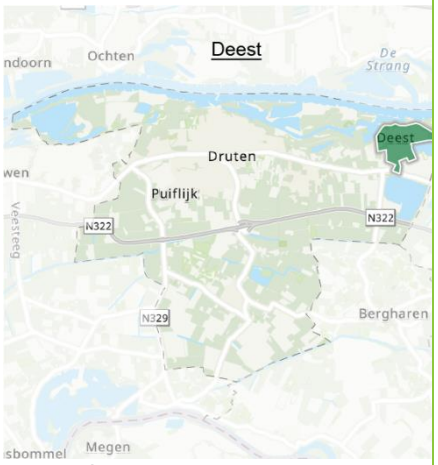
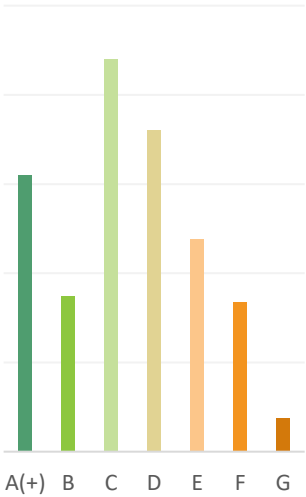
Op de volgende pagina's staat een tabel met de meest kansrijke warmteoplossingen per buurt.

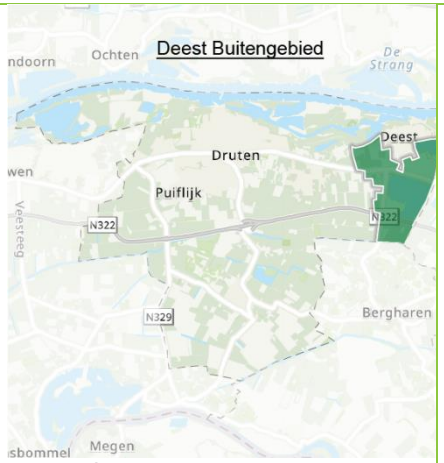
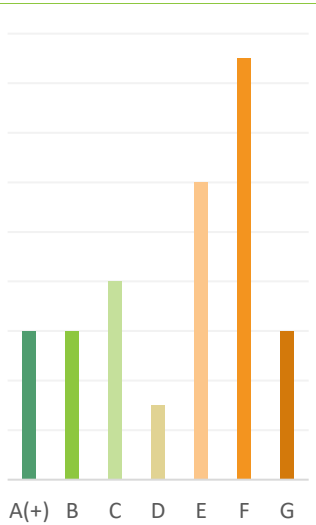
Warmteoplossingen gemeente Druten per buurt

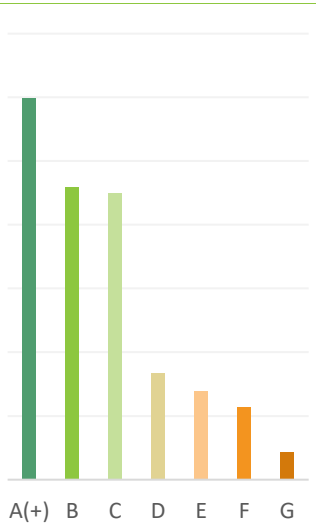
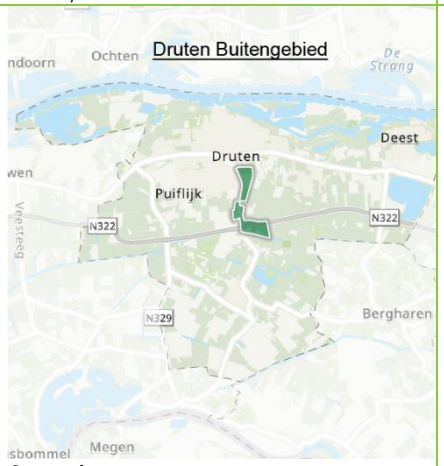
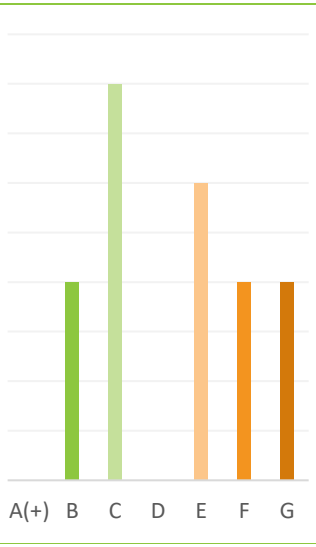
Buurt	Profiel	Huurwoningen	Labels	Warmte-oplossing en infrastructuur	Strategie	Handelings-perspectief
Afferden	 569 woningen Warmtevraag: - 31836 GJ; - 346 GJ/ha.	Totaal 32%: - 28% corporatie; - 4% particulier.		Zowel individuele als collectieve oplossingen (warmtenet) zijn kansrijk. Het gasnet in deze buurt is 81% financieel afgeschreven en 0% zijn grondroeringsgevoelige leidingen*. Het elektriciteitsnet is 58% geschikt voor all-electric.	Via spoor 3 werken we de mogelijkheden voor een warmtenet verder uit. Ondertussen volgen we ook spoor 1 en 2.	Isoleren tot minimaal energielabel C en bij natuurlijke vervangingsmomenten overstappen op een hybride warmtepomp. Zie 'Zelf aan de slag' voor meer informatie over concrete maatregelen.

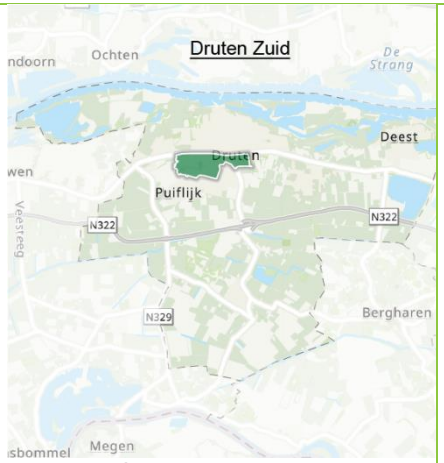
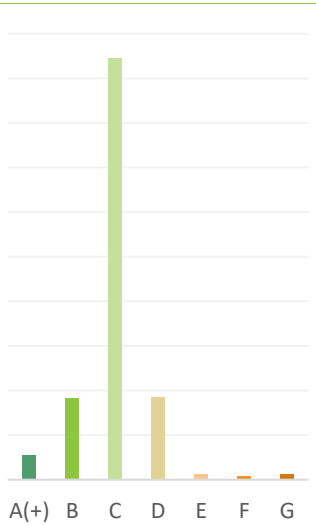
Afferden Buitengebied	 84 woningen Warmtevraag: - 12822 GJ; - 23 GJ/ha.	Totaal 14%: - 4% corporatie; - 10% particulier.		Individuele oplossingen: elektrische of hybride warmtepomp. Het elektriciteitsnet is 92% geschikt voor all-electric. Het gasnet in deze buurt is 75% financieel afgeschreven.	Via spoor 1 ondersteunen we bij het gereed maken voor aardgasvrij, via spoor 2 maken we individuele oplossingen mogelijk.	Isoleren tot minimaal energielabel B en bij natuurlijke vervangingsmomenten overstappen op een hybride warmtepomp. Zie 'Zelf aan de slag' voor meer informatie over concrete maatregelen.
Afferdense Waarden	 1 woning	In deze buurt ligt maar één woning. Daarom wordt deze buurt niet meegenomen in de Transitievisie Warmte.				

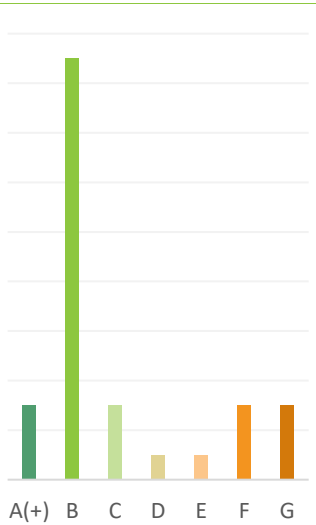
Bouwing	 841 woningen Warmtevraag: - 34994 GJ; - 648 GJ/ha	Totaal 12%: - 7% corporatie; - 5% particulier		Individuele oplossingen: elektrische of hybride warmtepomp. Het elektriciteitsnet is 35% geschikt voor all-electric. Het gasnet in deze buurt is 58% financieel afgeschreven.	Via spoor 1 ondersteunen we bij het gereed maken voor aardgasvrij, via spoor 2 maken we individuele oplossingen mogelijk.	Isoleren tot minimaal energielabel B en bij natuurlijke vervangingsmomenten overstappen op een hybride warmtepomp. Zie 'Zelf aan de slag' voor meer informatie over concrete maatregelen.

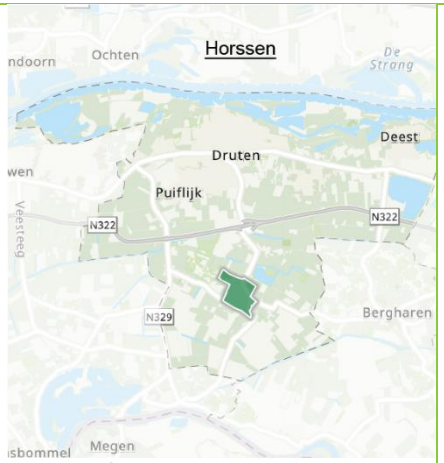
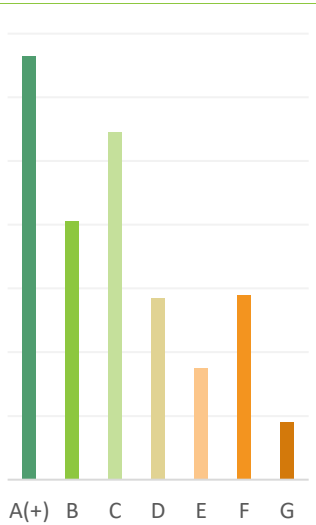
Deest	7 61 woningen Warmtevraag: - 41695 GJ; - 463,3 GJ/ha	Totaal 42%: - 37% corporatie; - 5% particulier	 	Verkenningswijk Het gasnet in deze buurt is 83% financieel afgeschreven en 0% zijn grondroeringsgevoelige leidingen*. Het elektriciteitsnet is 56% geschikt voor all-electric.	Verkenningswijk: Het project Duurzame Warmte Deest is in feite de invulling van spoor 3, waarin we samen met het transitieteam de mogelijkheden voor een warmtenet onderzoeken.	Isoleren tot minimaal energielabel C en berichtgeving over een mogelijk warmtenet blijven volgen. Zie 'Zelf aan de slag' voor meer informatie over concrete maatregelen.

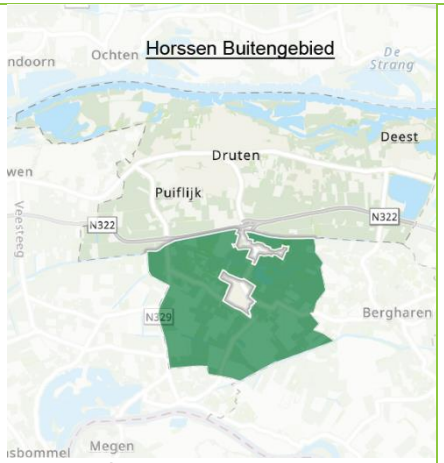
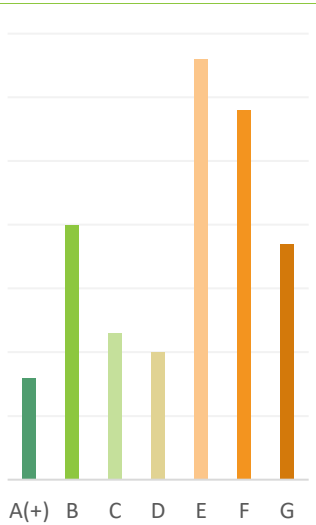
Deest Buitengebied	 37 woningen Warmtevraag: - 4033 GJ; - 17,5 GJ/ha	Totaal 14%: - 0% corporatie; - 14% particulier		Individuele oplossingen: elektrische of hybride warmtepomp. Het elektriciteitsnet is 100% geschikt voor all-electric. Het gasnet in deze buurt is 97% financieel afgeschreven.	Via spoor 1 ondersteunen we bij het gereed maken voor aardgasvrij, via spoor 2 maken we individuele oplossingen mogelijk.	Isoleren tot minimaal energielabel B en bij natuurlijke vervangingsmomenten overstappen op een hybride warmtepomp. Zie 'Zelf aan de slag' voor meer informatie over concrete maatregelen.
Deestse Waarden	 4 woningen	In deze buurt ligt maar één woning. Daarom wordt deze buurt niet meegenomen in de Transitievisie Warmte.				

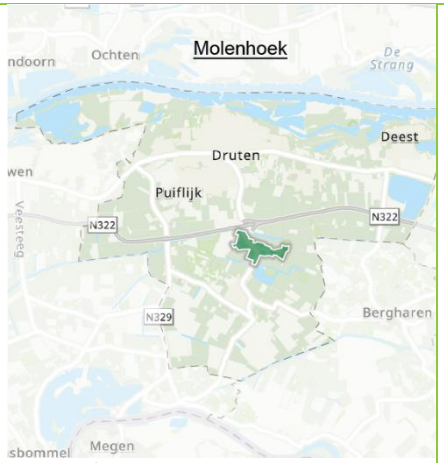
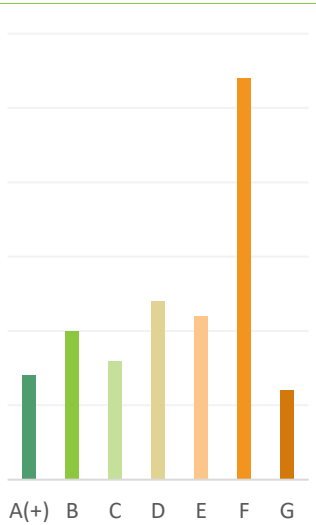
Druten	 3201 woningen Warmtevraag: - 151505 GJ; - 761,3 GJ/ha.	Totaal 44%: - 28% corporatie; - 16% particulier.		Verkenningswijk Het gasnet in deze buurt is 47% financieel afgeschreven en 0% zijn grondroeringsgevoelige leidingen*. Het elektriciteitsnet is 44% geschikt voor all-electric.	Verkenningswijk: Via spoor 3 doen we samen met stakeholders en inwoners nader onderzoek naar de mogelijkheden voor een warmtenet.	Isoleren tot minimaal energielabel C en berichtgeving over een mogelijk warmtenet blijven volgen. Zie 'Zelf aan de slag' voor meer informatie over concrete maatregelen.
Druten Buitengebied	 6 woningen	Totaal 0%		Individuele oplossingen: elektrische of hybride warmtepomp. Het elektriciteitsnet is 100% geschikt voor all-electric. Het gasnet in deze buurt is 35% financieel afgeschreven.	Via spoor 1 ondersteunen we bij het gereed maken voor aardgasvrij, via spoor 2 maken we individuele oplossingen mogelijk.	Isoleren tot minimaal energielabel B en bij natuurlijke vervangingsmomenten overstappen op een hybride warmtepomp. Zie 'Zelf aan de slag' voor meer informatie over concrete maatregelen.

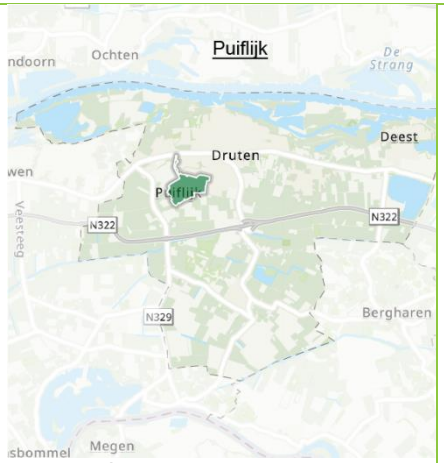
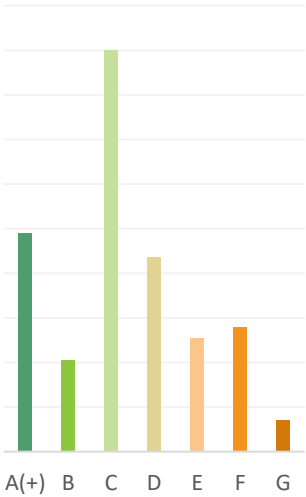
Druten Zuid	 1312 woningen Warmtevraag: - 61315 GJ; - 828,6 GJ/ha	Totaal 37%: - 28% corporatie; - 9% particulier		Individuele oplossingen: elektrische of hybride warmtepomp. Het elektriciteitsnet is 50% geschikt voor all-electric. Het gasnet in deze buurt is 82% financieel afgeschreven.	Via spoor 1 ondersteunen we bij het gereed maken voor aardgasvrij, via spoor 2 maken we individuele oplossingen mogelijk.	Isoleren tot minimaal energielabel B en bij natuurlijke vervangingsmomenten overstappen op een hybride warmtepomp. Zie 'Zelf aan de slag' voor meer informatie over concrete maatregelen.

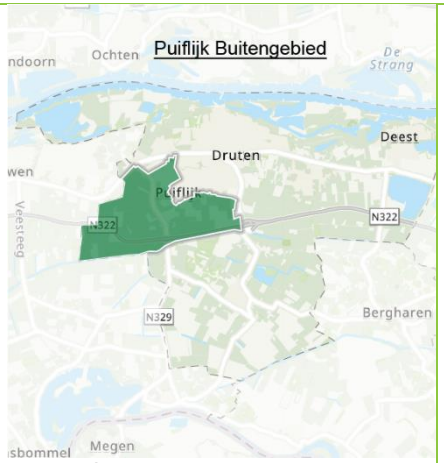
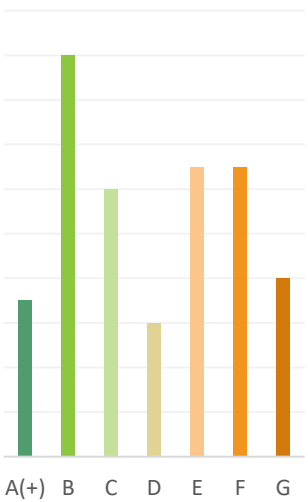
Drutense Waarden	 7 woningen Warmtevraag: - 12398 GJ; - 39 GJ/ha	Totaal 0%		In deze buurt staan voornamelijk bedrijven, dit valt buiten de scope van de TVW.	-	-

Horssen	 453 woningen Warmtevraag: - 26161 GJ; - 493,6 GJ/ha	Totaal 22%: - 20% corporatie; - 2% particulier		Individuele oplossingen: elektrische of hybride warmtepomp. Het elektriciteitsnet is 54% geschikt voor all-electric. Het gasnet in deze buurt is 82% financieel afgeschreven.	Via spoor 1 ondersteunen we bij het gereed maken voor aardgasvrij, via spoor 2 maken we individuele oplossingen mogelijk.	Isoleren tot minimaal energielabel B en bij natuurlijke vervangingsmomenten overstappen op een hybride warmtepomp. Zie 'Zelf aan de slag' voor meer informatie over concrete maatregelen.

Horssen Buitengebied	 145 woningen Warmtevraag: - 17729 GJ; - 15,9 GJ/ha	Totaal 21%: - 0% corporatie; - 21% particulier		Individuele oplossingen: elektrische of hybride warmtepomp. Het elektriciteitsnet is 88% geschikt voor all-electric. Het gasnet in deze buurt is 65% financieel afgeschreven.	Via spoor 1 ondersteunen we bij het gereed maken voor aardgasvrij, via spoor 2 maken we individuele oplossingen mogelijk.	Isoleren tot minimaal energielabel B en bij natuurlijke vervangingsmomenten overstappen op een hybride warmtepomp. Zie 'Zelf aan de slag' voor meer informatie over concrete maatregelen.

Molenhoek	 52 woningen Warmtevraag: - 5687 GJ; - 138,7 GJ/ha	Totaal 8%: - 0% corporatie; - 8% particulier		Individuele oplossingen: elektrische of hybride warmtepomp. Het elektriciteitsnet is 75% geschikt voor all-electric. Het gasnet in deze buurt is 86% financieel afgeschreven.	Via spoor 1 ondersteunen we bij het gereed maken voor aardgasvrij, via spoor 2 maken we individuele oplossingen mogelijk.	Isoleren tot minimaal energielabel B en bij natuurlijke vervangingsmomenten overstappen op een hybride warmtepomp. Zie 'Zelf aan de slag' voor meer informatie over concrete maatregelen.

Puiflijk	 490 woningen Warmtevraag: - 27149 GJ; - 577,6 GJ/ha	Totaal 24%: - 22% corporatie; - 2% particulier		Individuele oplossingen: elektrische of hybride warmtepomp. Het elektriciteitsnet is 39% geschikt voor all-electric. Het gasnet in deze buurt is 64% financieel afgeschreven.	Via spoor 1 ondersteunen we bij het gereed maken voor aardgasvrij, via spoor 2 maken we individuele oplossingen mogelijk.	Isoleren tot minimaal energielabel B en bij natuurlijke vervangingsmomenten overstappen op een hybride warmtepomp. Zie 'Zelf aan de slag' voor meer informatie over concrete maatregelen.

Puiflijk Buitengebied	 43 woningen Warmtevraag: - 8371 GJ; - 16,6 GJ/ha	Totaal 14%: - 0% corporatie; - 14% particulier		Individuele oplossingen: elektrische of hybride warmtepomp. Het elektriciteitsnet is 79% geschikt voor all-electric. Het gasnet in deze buurt is 53% financieel afgeschreven.	Via spoor 1 ondersteunen we bij het gereed maken voor aardgasvrij, via spoor 2 maken we individuele oplossingen mogelijk.	Isoleren tot minimaal energielabel B en bij natuurlijke vervangingsmomenten overstappen op een hybride warmtepomp. Zie 'Zelf aan de slag' voor meer informatie over concrete maatregelen.

Westerhout	 41 woningen Warmtevraag: - 40703 GJ; - 301,5 GJ/ha	Totaal 32%: - 0% corporatie; - 32% particulier		In deze buurt staan voornamelijk bedrijven, dit valt buiten de scope van de Transitievisie Warmte.	-	-

Aanvulling beantwoording technische vragen Sociaal Maas en Waal inzake onderzoek netcongestie

Er is een openbare website van de Transitievisie Warmte Druten, die te bereiken is via de volgende link:

https://warmtetransitiedruten.ireporting.nl/

Op deze website staat de visie, op interactieve wijze te bekijken. Maar er is geen downloadfunctie of rapport beschikbaar.

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	4185
Extern Zaak ID	Z/22/094317
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	8.c.1
Titel	Beantwoording schriftelijke vragen - Vrachtverkeer in Deest - Kernachtig Druten
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Gebiedsinrichting
Eigenaar	Jans, Mathijs
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P2 Verkeer en vervoer
Portefeuillehouder(s) Druten	Thoonen, R. (Ronald)
Telefoonnummer steller	088 432 7386

Bijlagen
Beantwoording schriftelijke vragen - Vrachtverkeer in Deest - Kernachtig Druten

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Druten	15 november 2022
Te agenderen stukken gemeenteraad Druten	26 januari 2023
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**

Voorgesteld besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

VRAGEN VAN RAADSLEDEN – SCHRIFTELIJKE VRAGEN

Artikel 37 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad

Onderwerp: Vrachtverkeer in Deest

Indiener: Gydo van der Zwaluw
Fractie: Kernachtig Druten

Inleiding
In Deest is onlangs de rondweg afgerond waardoor vrachtverkeer niet meer door de Vriezeweg gaat maar over de rondweg en de dijk. Helaas komen er dagelijks nu veel vrachtwagens ook via de Grotestraat, langs de basisschool op, om naar de pannen- en steenfabriek te gaan of de scheepswerf. Dit levert meer gevaarlijke situaties op omdat veel ouders/kinderen die naar de basisschool gaan via de Grotestraat fietsen en/of wandelen. Het verkeer bij de Vriezeweg is drastisch afgenomen dat is fijn, maar nu lijkt het probleem voor een deel verschoven te zijn naar de Grotestraat.

NR	FORMULERING VRAAG *Datum ingekomen:*	ANTWOORD VRAAG *Datum antwoord:*
1	*Is er daadwerkelijk toename van vrachtverkeer in de Grotestraat in Deest?*	Dit is momenteel nog onbekend. Er zijn verkeersmetingen gepland voor begin 2023.
2	*Is er bij het aanleggen van de rondweg voorzien dat er meer vrachtverkeer door de Grotestraat rijdt? Hoe is de afwikkeling dan voorzien?*	De verwachting was niet dat er meer vrachtverkeer door de Grotestraat zou rijden. Maar dat het vrachtverkeer dat op de Vriezeweg zat de nieuwe rondweg gebruikt. Aangezien daar een snelheidsregime geldt van 60 km/u zonder drempels, plateau's en uitwegen.
3	*Hoe heeft het college geanticipeerd op vrachtverkeer via andere wegen dan de Vriezeweg en Rondweg in Deest?*	Ambtelijk wordt de verkeerssituatie gemonitord. Bij een wijziging van een verkeerssituatie is er altijd een gewenningsperiode. Daarnaast moet de nieuwe situatie ook verwerkt worden in de navigatie.
4	*Welke acties is het college voornemens te nemen om te zorgen dat er minder vrachtverkeer door de Grotestraat rijdt?*	Dat is afhankelijk van de resultaten van het verkeersonderzoek en de verwerking in de navigatie. Er is opdracht gegeven om een extra bord te plaatsen met "industrie Deest, navigatie uit. Volg borden".

Afspraken

Schriftelijke vragen	Indienen - ingevulde format mailen naar griffie@druten.nl

Gemeente Druten

VRAGEN VAN RAADSLEDEN – SCHRIFTELIJKE VRAGEN

Schriftelijke vragen	Afdoening - door college of burgemeester - zo spoedig mogelijk (uiterlijk 30 dagen)

Gemeente Druten

Raad openbaar Druten

Dossiernummer	4266
Extern Zaak ID	Z/22/092517
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 januari 2023
Agendapunt	8.c.2
Titel	Beantwoording schriftelijke vragen - Status zonneparken - Kernachtig Druten
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Milieu
Eigenaar	Michels, Sjef
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	§2 Duurzaamheid
Portefeuillehouder(s) Druten	Thoonen, R. (Ronald)
Telefoonnummer steller	0641783066

Bijlagen
Informatienota Status zonneparken Druten

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Druten	6 december 2022
Raad openbaar Druten	**26 januari 2023**
Te agenderen stukken gemeenteraad Druten	26 januari 2023

Toelichting

In 2021/2022 zijn er meerdere initiatieven voor het opzetten van zonneparken goedgekeurd door de gemeenteraad in Druten. Deze informatienota geeft de stand van zaken weer.

Voorgesteld besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Besluit

De raad neemt de informatienota ter kennisname aan.

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: 092517

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Antwoord op schriftelijke vragen Kernachtig Druten Stand van zaken zonneparken

Kernboodschap
De ontwikkeling van de zonneparken in de gemeente Druten ligt ondanks alle landelijke en internationale gebeurtenissen (energieprijzen, tekort aan menskracht en materialen) op schema. Ten aanzien van de participatie bij de zonneparken moeten er nog een aantal stappen gezet wordt.

Antwoord van het college
In navolgende tekst beantwoorden wij de gestelde vragen

1. **Wat is de huidige status van de zonneparken en wanneer verwacht het College dat deze gerealiseerd zijn?**

   Uivermeertjes
   Het zonnepark is vergund (maar nog niet onherroepelijk) en gerealiseerd. Er loopt nog een Hoger Beroep procedure tegen de tijdelijke vergunning voor 10 jaar. Binnenkort wordt de vergunning voor 26 jaar ter inzage gelegd. Het omgevingsfonds staat inmiddels in de steigers.

   Larendeel en Zevent
   Beide zonneparken zijn vergund en onherroepelijk. De verwachte realisatie is eind 2023 dan wel voorjaar 2024. Beide zonneparken hebben een gezamenlijke aansluiting op het onderstation in Druten (dit is al contractueel met Liander vastgelegd).

   Zevend
   Het zonnepark is inmiddels vergund en de vergunning is onherroepelijk. Het is op dit moment nog niet bekend wanneer de realisatie zal plaatsvinden. Dit zal sterk afhangen van de marktomstandigheden (energieprijzen, kosten realisatie en materialen, rentekosten e.d.). Aansluiting kan pas vanaf de uitbreiding van de capaciteit op het onderstation in Druten (naar verwachting 2025-2026).

   Hooge Bobbert
   Het zonnepark is inmiddels vergund en de vergunning is onherroepelijk. Het is op dit moment nog niet bekend wanneer de realisatie zal plaatsvinden. Dit zal sterk afhangen van de marktomstandigheden (energieprijzen, kosten realisatie en materialen, rentekosten e.d.). Aansluiting kan pas vanaf de uitbreiding van de capaciteit op het onderstation in Druten (naar verwachting 2025-2026).

   Groenendaal
   De ontwikkeling van het zonnepark zit in de fase van vooroverleg met de provincie Gelderland vanwege de ligging in Groene Ontwikkelingszone. Aansluiting kan pas vanaf de uitbreiding van de capaciteit op het onderstation in Druten (naar verwachting 2025-2026).

Oude Weide
De Verklaring van geen bedenkingen is destijds niet afgegeven door de raad. Door de ontwikkelaar is beroep ingesteld tegen de weigering van de omgevingsvergunning ten gevolge hiervan. Dit zal naar verwachting voorjaar 2023 bij rechtbank worden behandeld.

2. Worden er nog nieuwe verzoeken voorgelegd aan de raad?

Op dit moment zijn er geen concrete plannen voor het uitbreiden van het aantal zonneparken.

3. Wat is de huidige status van de burgerparticipatie van de zonneparken Larendeel en Zevent? Is dit in lijn met de afgegeven verklaring van geen bedenkingen??

In de ontwikkelingsfase is het Vitaal Druten niet gelukt om hier voor 50% in deel te nemen. De weg staat echter nog steeds open om na *financial close* c.q. realisatie voor 50% eigenaar te worden van het zonnepark; beide ontwikkelaars staan achter hun doel om lokale participatie te realiseren. Vanuit de gemeente hebben we beide partijen zoveel mogelijk ondersteuning geboden om de participatie te realiseren en zullen dit uiteraard in het vervolgtraject blijven doen.

Bij de zonneparken Zevend, Hooge Bobbert en Groenendaal is gezamenlijk met de initiatiefnemers een zogenaamde “menukaart” samengesteld om vorm te geven aan participatie. Met de initiatiefnemers is ook afgesproken dat zijn, waar dit mogelijk is, samen optrekken richting de inwoners van de gemeente Druten om hierdoor een eenduidige structuur op te zetten.